MARTIN CRUZ SMITH

Autorul bestsellerului GORKI PARK

GOLFUL HAVANA

MARTIN CRUZ SMITH

GOLFUL HAVANA

MARTIN CRUZ SMITH

GOLFUL HAVANA

Traducere: CĂTĂLIN CROITORU

EDITURA ORIZONTURI
EDITURA SIRIUS

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
CRUZ SMITH, MARTIN
Golful Havana / Martin Cruz Smith;
trad.: Cătălin Croitoru - Bucureşti: Orizonturi, 2005
ISBN 973-736-021-4

I. Croitoru, Cătălin (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Redactare: **LILIANA SCARLAT**
Corectura: **EMILIA LEANCĂ**
Tehnoredactare: **MARCELA RADU**
Coperta: **CLAUDIA COSTACHE**

HAVANA BAY
Copyright © 1999 by Martin Cruz Smith
Toate drepturile asupra acestei ediţii în limba română aparţin **Editurii ORIZONTURI**

B-dul Libertăţii nr. 4, bl. 117, et. 3, ap. 7, sector 4, cod 040128-Bucureşti,
Tel: 317.76.79, 317.76.75, 0744.530.940, 0723.334.291; Fax: 317.76.78,
e-mail: lider@e-xtreme.ro; site: www.trustul-lider.ro

Tipărit la S.C. TIPARG S.A. Piteşti

1

O ambarcațiune a poliției își îndreptă reflectorul în direcția pilonilor acoperiți cu catran, inundînd scena cu o lumină albă. De cealaltă parte a golfului, Havana era invizibilă, singurul lucru care indica prezența orașului fiind șirul de lămpi care se întindea de-a lungul digului. Stelele străluceau sus pe cer, lămpile balizelor licăreau jos în apă, iar, între ele, portul era ca un lac încremenit în noapte.

În timp ce o echipă de investigatori trimiși de Policía Nacional de la Revolución făcea fotografii, valurile ridicau și coborau ritmic cutiile de bere, capcanele pentru crabi, plutele de undiță, paharele de plastic acoperite cu alge și celelalte gunoaie din apă. Îmbrăcat în pardesiul lui de cașmir, Arkadi aștepta alături de căpitanul Arcos, un bărbat mărunt și plin de sine, care părea să se fi născut în uniformă, și de sergentul Luna, mare, negru și ciolănos. Detectivul Osorio era o femeie micuță, cu piele cafenie, îmbrăcată în uniforma albastră a PNR, care îi arunca lui Arkadi niște priviri piezișe, cercetătoare.

Interpretul trimis de Ambasada rusă era un cubanez care se numea Rufo.

– E foarte simplu, traduse acesta cuvintele căpitanului. Vedeți cadavrul, îl identificați și apoi vă întoarceți acasă.

– Pare simplu. Arkadi încerca să fie agreabil, deși Arcos se îndepărtase de el, ca și cum orice contact cu rușii ar fi fost molipsitor.

Pe fața lui Osorio se îmbinau trăsăturile unei femei ingenue cu expresia gravă a unui călău. Femeia spuse cîteva cuvinte și Rufo traduse:

– Detectivul spune că aceasta este metoda cubaneză, nu metoda rusească sau metoda germană. Metoda cubaneză. O să vedeți.

Arkadi nu văzuse prea multe pînă atunci. Cînd sosise la aeroport era întuneric și fusese imediat preluat de Rufo. Se aflau într-un taxi și se îndreptau spre oraș cînd Rufo primise apelul pe telefonul mobil, care le schimbase traseul spre golf. Arkadi simțise din prima clipă că nu era dorit acolo.

Rufo purta o cămașă havaiiană largă și semăna puțin cu Muhammad Ali, după ce acesta se lăsase de box.

– Detectivul spune că speră să nu aveți nimic împotrivă să faceți cunoștință cu metoda cubaneză.

– Abia aștept! Arkadi își dădea toată silința să se comporte ca un musafir desăvîrșit. Puteți s-o întrebați cînd a fost descoperit cadavrul?

– În urmă cu două ore, lîngă vasul acela.

– Ambasada mi-a trimis ieri un mesaj în care se spunea că Pribluda este în pericol. De ce să fi spus ei așa ceva înainte ca trupul să fie găsit?

– Detectivul spune că trebuie să-i întrebați pe cei de la ambasadă. Oricum, nu se aștepta deloc ca aceștia să trimită un investigator.

Se părea că onoarea profesională era pusă la încercare și Arkadi simți că pierduse la diferență mare de scor. Aidoma lui Columb pe puntea corăbiei sale, căpitanul Arcos scruta nerăbdător întunericul, în timp ce Luna părea o umbră mărită a sa. Din ordinul lui Osorio zona fusese înconjurată cu o bandă pe care scria NO PASEO. În clipa în care un polițist pe motocicletă, care purta o cască albă și avea pinteni la

cizme, îşi făcuse apariţia şi încercase să treacă de bandă, ea îl alungase de acolo cu un strigăt puternic. Ca prin minune, de îndată ce banda fusese desfăşurată, îşi făcuseră apariţia mai mulţi bărbaţi îmbrăcaţi în tricouri cu mîneci scurte. Ce era oare atît de interesant într-o moarte violentă, încît oamenii aceştia să renunţe la visele lor? se întrebă Arkadi. Cea mai mai mare parte dintre cei care căscau gura erau de culoare; Havana era de departe mult mai africană decît bănuise Arkadi, deşi înscrisurile de pe tricourile lor erau americane.

Unul dintre indivizii din spatele benzii avea un aparat de radio în difuzorul căruia se auzea o melodie: *„La fiesta no es para los feos. Qué feo es, señor. Super feo, amigo mío. No puedes pasar aquí, amigo. La fiesta no es para los feos."*

– Ce înseamnă? îl întrebă Arkadi pe Rufo.

– Cîntecul? Spune cam aşa: „Petrecerea asta nu e pentru cei urîţi. Îmi pare rău, prietene, dar tu nu poţi să participi."

Şi, cu toate astea, am venit, se gîndi Arkadi.

Undeva în depărtare, un vapor lăsa în urmă o dîră argintie. Acolo unde, cu cîteva minute în urmă, se vedeau numai nişte luminiţe atîrnate deasupra apei, începeau să se desluşească siluetele vaselor ancorate. De cealaltă parte a golfului, digul şi clădirile Havanei deveneau încet-încet vizibile, la fel şi docurile, iar de-a lungul golfului interior, macaralele începeau şi ele să se ridice pe picioarele lor obosite.

– Căpitanul nu este prea încîntat, zise Rufo, dar indiferent dacă mesajul a fost bun sau greşit, dumneavoastră aţi venit şi corpul este aici.

– Deci a ieşit cum nu se poate mai bine?

– E un fel de-a spune.

Osorio ordonă ca şalupa poliţiei să se dea înapoi, astfel încît valurile să nu deplaseze cadavrul. Combinaţia dintre

lumina reflectorului de pe vas şi cea a cerului, care se trezea, făcea ca faţa femeii să strălucească.

– Cubanezii nu-i iubesc pe ruşi, spuse Rufo. Nu e vorba despre dumneavoastră, ci doar că ţara asta nu e un loc bun pentru un rus.

– Unde se află pe lume un loc bun pentru un rus?

Rufo ridică din umeri.

Partea aceea a portului, aşa cum Arkadi putea acum să vadă, semăna foarte mult cu un sat. Panta acoperită cu bananieri a unui deal se ridica deasupra unor clădiri abandonate, înşirate de-a lungul falezei betonate care se întindea de la un doc pentru cărbune pînă la debarcaderul pentru feriboturi. O platformă de lemn se balansa pe nişte piloni negri, printre care se strîngeau toate resturile care pluteau pe apă. Ziua avea să fie foarte călduroasă. Îşi putea da seama după miros.

„Vaya a cambiar su cara, amigo. Feo, feo, feo como horror, señor."

La Moscova, în ianuarie, soarele lumina ca o lampă slabă aşezată în spatele unei coli de hîrtie de calc. Aici însă era ca o torţă ce făcea ca aerul şi apa golfului să se transforme în nişte adevărate oglinzi, mai întîi argintii şi apoi de un roz strălucitor. Foarte multe detalii au devenit brusc vizibile. Un feribot care înainta spre doc. Mici ambarcaţiuni de pescuit, atît de aproape, încît aveai senzaţia că le poţi atinge cu mîna. Arkadi observă că pe dealul din spatele lui nu creşteau numai bananieri; lumina soarelui scosese la iveală cocotieri, precum şi alţi arbori cu frunze roşii şi galbene. În apa din jurul pilonilor începuseră să strălucească pete de petrol.

În clipa în care detectivul Osorio îi ordonă operatorului camerei video să înceapă să filmeze, privitorii se lipiră şi mai mult de banda despărţitoare. Platforma de acostare se umpluse cu navetiştii care coborîseră de pe feribot şi toate

fețele se întoarseră spre pilonii lîngă care plutea un cadavru la fel de negru și de umflat ca și camera de cauciuc pe care era așezat. Cămașa și șortul erau întinse pe corpul dilatat. Brațele și picioarele erau în apă; de un picior era încă prinsă o labă de înot. Capul rămăsese fără ochi și era umflat ca un balon negru.

– Un *neumático*, îi spuse Rufo lui Arkadi. Un *neumático* este un pescar care pescuiește de pe o cameră de cauciuc. De fapt, de pe o plasă de pescuit întinsă peste cameră. Ca un hamac. O chestie foarte ingenioasă, foarte cubaneză.

– Camera de cauciuc e barca lui?

– E mai bună decît o barcă. O barcă are nevoie de benzină.

Afirmația îl puse pe gînduri pe Arkadi.

– E mult mai bună.

Un înotător în costum de scafandru sări în apă de pe ambarcațiunea poliției, în timp ce un alt ofițer cu cizme înalte de cauciuc coborî de pe dig în apă. Cei doi începură să înainteze cu greu printre resturile care pluteau în apă, atenți să nu se înțepe în ceva ascuțit de pe fund și prinseră camera de cauciuc în așa fel încît să nu fie luată de valuri. De pe dig fu aruncată în apă o plasă pe care cei doi ar fi trebuit s-o treacă pe sub camera de cauciuc pentru a permite apoi ridicarea acesteia și a cadavrului. Pînă aici Arkadi ar fi procedat exact la fel. Numai că uneori șirul evenimentelor nu este decît o problemă de noroc.

Scafandrul păși într-o groapă și se scufundă în apă. După cîteva secunde, omul își făcu apariția la suprafață gîfîind și se agăță mai întîi de camera de cauciuc și apoi de unul dintre picioarele cadavrului. Piciorul se rupse și se desprinse de corpul mortului. Camera de cauciuc se înfipse în vîrful unui arc de saltea, se sparse și începu să se dezumfle. Piciorul se transformase într-o masă de gelatină și detectivul Osorio îi strigă polițistului să iasă cu el la

mal: o confruntare clasică între autoritate şi vulgaritatea morţii, se gîndi Arkadi. De-a lungul benzii despărţitoare, privitorii începură să bată din palme şi să rîdă.

– Să ştiţi că, de obicei, nivelul nostru de competenţă este foarte înalt, dar acum ruşii au dus la efectul ăsta. Căpitanul n-o să vă ierte asta niciodată!

Camera video continua să înregistreze dezastrul şi un alt detectiv sări în apă. Arkadi spera din tot sufletul ca obiectivul aparatului să fi prins şi felul în care soarele care tocmai răsărea se reflecta în geamurile feribotului. Camera de cauciuc se scufunda. Un braţ se desprinse de cadavru. Între Osorio şi ambarcaţiunea poliţiei fură schimbate mai multe replici nervoase. În ciuda eforturilor disperate ale bărbaţilor din apă, situaţia se înrăutăţea vizibil. Căpitanul Arcos încerca şi el, prin ordinele sale, să grăbească ridicarea cadavrului. Scafandrul, care susţinea capul mortului, împiedicîndu-l să se mişte, reuşi, prin presiunea mîinilor, să-i lichefieze faţa, care alunecă de pe craniu ca pieliţa unei boabe de strugure. Craniul, la rîndul lui, se separă de gît; era ca şi cum ar fi încercat să ridice un bărbat care îşi dădea jos totul de pe el, cu o perversitate care nu ţinea seama de duhoarea corpului său aflat într-o stare avansată de descompunere. Un pelican îşi făcu apariţia puţin mai sus pe apă, roşu ca un flamingo.

– Cred că identificarea va fi puţin mai complicată decît şi-a imaginat căpitanul, zise Arkadi.

Scafandrul prinse falca ce se desprinse de craniu şi încercă s-o pună la loc în timp ce ceilalţi doi detectivi împingeau în interiorul dezumflat al camerei de cauciuc celelalte resturi negre şi dilatate ale cadavrului.

Feo, tan feo. No puedes pasar aquí, amigo. Porque la fiesta no es para los feos.

Ritmul era... care era cuvîntul? încercă Arkadi să-şi aducă aminte. Inexorabil.

De cealaltă parte a golfului, un dom aurit păru că izbucneşte în flăcări şi clădirile de pe bulevardul Malecón începură să-şi dezvăluie culorile lor incredibil de verde, roz, violet sau acvamarin.

Era într-adevăr un oraş frumos, se gîndi Arkadi.

Lumina care cobora prin ferestrele înalte ale sălii de autopsie de la Institutul de Medicină Legală cădea pe cele trei mese din oţel inoxidabil. Pe masa din dreapta se aflau torsul cadavrului şi bucăţile desprinse din acesta, aranjate ca nişte cioburi ale unei statui antice recuperate de pe fundul mării. De-a lungul pereţilor, se aflau aliniate dulăpioare cu uşi emailate, balanţe, un panou pentru vizualizarea radiografiilor, o chiuvetă, organe în formol, aşezate pe rafturi, un frigider, un congelator şi cîteva găleţi. Sus, la galerie, Rufo şi Arkadi aveau un semicerc de scaune la dispoziţia lor.

– Căpitanul Luna a zis că e mai bine ca dumneavoastră să priviţi de aici. Autopsia este făcută de domnul doctor Blas.

Rufo rămăsese într-o aşteptare plină de emoţie şi abia după cîteva clipe Arkadi îşi dădu seama că ar fi trebuit să reacţioneze.

– Celebrul doctor Blas?

– Chiar el.

Blas avea o barbă elegant tăiată şi purta un costum chirurgical, mănuşi de cauciuc şi ochelari de protecţie. Medicul se apucă să măsoare şi să cerceteze cu meticulozitate cadavrul, abia după ce fu convins că pe masă se afla un corp cît de cît complet. Căuta în primul rînd semne particulare sau tatuaje, un lucru deosebit de greu de realizat din cauza faptului că pielea se desprindea la cea mai mică atingere. O autopsie putea dura între două şi patru ore. Pe masa din stînga, detectivul Osorio şi alţi doi tehnicieni

verificau camera de cauciuc dezumflată şi plasa de pescuit fixată de aceasta; cadavrul fusese adus acolo fixat de plasa de pescuit, de teamă să nu se degradeze şi mai mult. Căpitanul Arcos stătea în picioare lîngă masă, iar Luna la un pas în spatele lui. Arkadi descoperi brusc că Luna avea un cap foarte rotund, care semăna cu un pumn negru cu ochi înroşiţi. Osorio descoperise o pungă de nailon găurită în care se afla un teanc de bancnote americane ude şi un inel cu chei. Energia şi precizia mişcărilor lui Osorio aveau în ele ceva care-l atrăgea pe Arkadi. Femeia atîrna acum pe umeraşele fixate de un suport cămaşa udă, şortul şi lenjeria intimă a victimei.

În timp ce lucra, Blas făcea comentarii într-un microfon prins de rever.

– A stat probabil două săptămîni în apă, traduse Rufo. A fost o vreme foarte caldă şi umedă. Chiar şi pentru zona noastră, adăugă el.

– Ai mai asistat vreodată la o autopsie? întrebă Arkadi.

– Nu, dar am avut această curiozitate. Şi, bineînţeles, am auzit despre domnul doctor Blas.

Autopsia unui cadavru aflat într-un stadiu avansat de putrefacţie era o operaţiune la fel de delicată ca şi tăierea unui ou fiert moale. Dacă sexul cadavrului era evident, nu acelaşi lucru se putea spune despre vîrsta sau despre rasa decedatului. Pieptul mortului şi cavitatea abdominală erau mult dilatate, aşa că măsurătorile nu puteau oferi prea multe indicaţii. Nici cîntărirea cadavrului îmbibat de apă nu spunea prea multe. După mai bine de o săptămînă de cînd stăteau atîrnate în apă, nici urmă de amprente pe degetele mîncate pînă la os. Era apoi presiunea gazelor rezultate în urma reacţiilor chimice. În clipa în care Blas străpunse abdomenul, gazele ieşiră cu zgomot, iar cînd doctorul făcu incizia în Y, un val de apă neagră şi de materie lichefiată umplu masa. Unul dintre tehnicienii care îl asistau pe medic prinse cu

dibăcie viscerele într-o găleată. Un miros de putreziciune invadă deodată încăperea, umplînd nasurile şi gurile celor prezenţi acolo. Arkadi era fericit că avusese inspiraţia de a-şi lăsa preţioasa haină în maşină. După şocul iniţial pe care îl produsese groaznicul miros – care dură cinci minute, nu mai mult –, nervii olfactivi se obişnuiseră şi deveniseră imuni, însă Arkadi începu să tragă adînc dintr-o ţigară.

– Ce miros dezgustător! făcu Rufo.

– Tutun rusesc. Arkadi îşi umplu plămînii cu fum. Vrei şi tu una?

– Nu, mulţumesc. Am boxat în Rusia cînd eram în echipa naţională. Nu-mi place deloc Moscova. Mîncarea, pîinea şi, în special, ţigările.

– Nici ruşii nu-ţi plac.

– Ruşii îmi plac foarte mult. Unii dintre cei mai buni prieteni ai mei sînt ruşi. Rufo se aplecă pentru a vedea mai bine modul în care Blas desfăcea pieptul cadavrului. Medicul este foarte bun. După cum lucrează, veţi avea timp să prindeţi avionul. Nici nu va mai trebui să rămîneţi peste noapte aici.

– N-o să aibă nimic de spus cei de la ambasadă?

– Ruşii de aici? Nu.

Blas trînti într-un vas separat bucata moale de carne care era inima mortului.

– Sper că nu consideraţi că nu se poartă delicat cu mortul, remarcă Rufo.

– O, nu, răspunse Arkadi, gîndindu-se că Pribluda obişnuia să scîrme printre cadavre cu entuziasmul unui mistreţ în căutare de ghindă. „Imaginează-ţi ce surpriză pe capul nenorocitului ăsta", ar fi zis Pribluda fără îndoială. „Pluteşte pe apă, se uită la stele şi, deodată bang, descoperă că a murit."

Arkadi îşi aprindea ţigară de la ţigară şi trăgea fumul atît de adînc, încît îi lăcrimau ochii. Descoperi că ajunsese

într-un moment al vieții în care cunoștea mai mulți morți decît vii, că trecuse de partea periculoasă a unei anumite linii.

– Am învățat mai multe limbi în timp ce eram în turnee cu echipa, spuse Rufo. După ce am terminat cu boxul, am făcut-o pe ghidul pentru grupuri de cîntăreți, muzicieni, dansatori sau intelectuali trimiși de ambasadă. Îmi e dor de zilele alea!

Detectivul Osorio înșira metodic pe masă obiectele cu care mortul ieșise pe mare: un termos, o cutie de răchită și pungi de plastic cu lumînări, role de bandă adezivă, gută și cîrlige.

În mod normal, pentru a ajunge la craniu, un examinator ar fi făcut o tăietură la marginea de sus a frunții și ar fi tras pielea în jos. Avînd în vedere că în cazul de față atît fruntea cît și fața cadavrului dispăruseră în apa golfului, Blas trecu direct la desfacerea cutiei craniene cu un ferăstrău rotativ. Creierul se dovedi a fi înțesat cu viermi, fapt care îi aminti lui Arkadi de macaroanele care îi fuseseră servite în avionul Aeroflot cu care venise. I se făcu greață și-l rugă pe Rufo să-l conducă la toaletă. În timp ce vomita se gîndi că, la urma urmei, nu este chiar așa imun cum credea. Probabil că ajunsese la o limită peste care nu putea trece. Rufo plecase înainte și, întorcîndu-se de unul singur în sala de autopsie, Arkadi trecu printr-o cameră decorată cu planșe anatomice și în care mirosea a formaldehidă. Pe o masă se vedeau două picioare cu unghii galbene care ieșeau de sub un cearșaf. Între picioare era așezată pe masă o seringă uriașă legată printr-un tub la un cilindru așezat pe podea, plin cu un fluid pentru îmbălsămat. Era o metodă utilizată în cele mai îndepărtate și primitive sate rusești, atunci cînd se defectau pompele electrice. Acul seringii era foarte lung și subțire pentru a putea intra într-o arteră, mult mai îngustă decît o venă. Între picioarele mortului se mai aflau o pereche

de mănuşi de cauciuc şi o altă seringă într-o pungă de plastic. Arkadi bägă repede punga în buzunarul sacoului.

Rufo îl aştepta în sala de autopsie şi-i oferi o ţigară cubaneză. Între timp, creierul mortului fusese cîntărit şi pus deoparte, iar Blas potrivise la locul ei falca desprinsă.

Deşi bricheta lui Rufo era de plastic, de unică folosinţă, el se lăudă că o reîncărcase de douăzeci de ori.

– Recordul cubanez este de peste o sută de ori.

Arkadi muşcă din ţigară şi trase în piept.

– Ce ţigară e asta?

– „Popular." Tutun negru. Vă place?

– E perfectă. Arkadi scoase pe nări un nor de fum la fel de albastru ca gazele de eşapament ale unei maşini cu probleme la motor.

Rufo îi masă uşor umărul.

– Relaxaţi-vă! Sînteţi frînt.

Ofiţerul care preluase cheile de la Osorio se întorsese. La cealaltă masă, după ce măsurase craniul pe verticală şi transversal în dreptul frunţii, Blas desfăcuse o batistă şi începuse să curețe cu atenţie dinţii cu o periuţă. Arkadi îi dădu lui Rufo o schemă dentară pe care o adusese de la Moscova (precauţie de investigator) şi şoferul coborî repede cu plicul pînă la Blas, care începu să compare cu atenţie semnele numerotate de pe foaia de hîrtie cu dinţii dezgoliţi ai cadavrului. După ce termină această operaţiune, doctorul schimbă cîteva cuvinte cu căpitanul Arcos, care mîrîi satisfăcut şi-i făcu semn lui Arkadi să coboare la nivelul de jos al sălii de autopsie.

Rufo traducea.

– Cetăţeanul rus Serghei Sergheevici Pribluda a venit la Havana cu unsprezece luni în urmă ca ataşat la Ambasada rusă. Noi ştiam, bineînţeles, că el era colonel KGB. Vă rog să mă scuzaţi, în noul Serviciu Federal de Securitate, SVR.

– E acelaşi lucru, zise Arkadi.

Căpitanul își continuă expunerea:

– Acum o săptămînă, ambasada ne-a informat că Pribluda a dispărut. Nu ne aşteptam să fie invitat un investigator de grad înalt de la biroul procurorului din Moscova. Credeam că o să vină vreun membru al familiei, nimic mai mult.

Arkadi vorbise cu fiul lui Pribluda, dar acesta refuzase să vină la Havana. Era proprietarul unei pizzerii, o responsabilitate prea mare ca să lipsească din Moscova cîteva zile.

Rufo continua să traducă:

– Din fericire, spune domnul căpitan, identificarea realizată astăzi în fața dumneavoastră a fost simplă şi concludentă. Căpitanul spune că o cheie găsită printre efectele mortului a fost dusă la apartamentul celui care lipseşte şi cu ea a fost descuiată uşa. După examinarea corpului recuperat din golf, doctorul Blas estimează că este vorba despre un bărbat caucazian, cu vîrsta între cincizeci şi şaizeci de ani, cu înălțimea de 1,65 m şi cu greutatea de nouăzeci de kilograme, la fel ca şi bărbatul care a dispărut. În plus, pe schema dentară a cetățeanului rus Pribluda, pe care ați adus-o dumneavoastră, se vede un molar de jos îmbrăcat. Molarul corespondent de pe falca recuperată este acoperit cu oțel, ceea ce, în opinia domnului doctor Blas, conform celor spuse de căpitan, este o lucrătură tipic rusească. Sînteți de acord?

– După ce am văzut aici, da.

– Domnul doctor Blas spune că nu a găsit nici o rană sau vreun os rupt, nici un semn de violență. Prietenul dumneavoastră a murit din cauze naturale, probabil o criză de anevrism, un atac de cord, imposibil de descoperit în cazul unui corp aflat în această stare. Doctorul speră că suferința a fost scurtă.

– Drăguț din partea lui, zise Arkadi, deși medicul, mulțumit de rezultat, nu dădea prea multe semne de compasiune.

– Căpitanul vă întreabă dacă acceptați rezultatul autopsiei.

– Aș vrea să mă gîndesc puțin.

– Ei bine, acceptați măcar că trupul recuperat aparține cetățeanului rus Pribluda?

Arkadi se întoarse spre masa de autopsie. Cadavrul acela umflat de apă fusese desfăcut în bucăți și golit de viscere. Într-adevăr, nu mai exista față și ochi care să ajute la identificare, iar de amprente nici nu putea fi vorba, însă cineva trăise fără îndoială în corpul acela devastat.

– Părerea mea este că e cam ciudat să găsești un cetățean rus pe o cameră de cauciuc care plutește în golf.

– Domnul căpitan spune că și ei sînt de aceeași părere.

– În cazul ăsta, se va face o investigație?

– Depinde, zise Rufo.

– De ce anume?

– De mai mulți factori.

– Cum ar fi?

– Domnul căpitan spune că prietenul dumneavoastră era spion. Ceea ce făcea el cînd a murit nu poate fi, fără îndoială, ceva foarte nevinovat. Domnul căpitan este sigur că ambasada ne va ruga să nu întreprindem nimic. Am avea posibilitatea să facem din asta un incident internațional, însă părerea noastră sinceră este că nu merită efortul. Vom investiga incidentul la momentul potrivit, în felul nostru, deși în această perioadă specială pe care o traversează poporul cubanez nu ne permitem să irosim resurse pentru indivizi despre care știm că sînt dușmanii noștri. Înțelegeți acum ce am vrut să spun? Rufo făcu o pauză în clipa în care Arcos își îndreptă ținuta. Domnul căpitan spune că o investigație depinde de mai mulți factori.

Trebuie să aşteptăm poziţia prietenilor noştri de la Ambasada rusă înainte să facem vreun pas prematur. Singura problemă pe care o avem aici deocamdată este identificarea unui cetăţean străin care a murit pe teritoriul cubanez. Acceptaţi că acesta este cetăţeanul rus Serghei Pribluda?

– S-ar putea să fie aşa, spuse Arkadi.

Blas oftă, Luna trase adînc aer în piept, iar detectivul Osorio începu să se joace cu cheile pe care le avea în mînă. Arkadi se simţea ca un actor dificil în faţa echipei de filmare.

– Probabil că aveţi dreptate, dar eu nu pot să declar cu certitudine că e vorba despre cadavrul lui Pribluda. Nu există faţă, nici amprente şi mă îndoiesc că veţi reuşi să stabiliţi grupa sanguină. Tot ce aveţi este o schemă dentară şi un dinte îmbrăcat cu oţel. Se poate să fie alt rus. Sau unul dintre miile de cubanezi care au fost în Rusia. Sau un cubanez care şi-a tratat dintele la un dentist cubanez care a studiat în Rusia. Probabil că aveţi dreptate, dar nu e suficient. Aţi deschis uşa lui Pribluda cu o cheie. V-aţi uitat înăuntru?

Blas întrebă într-o rusă sacadată:

– Aţi mai adus şi vreo altă dovadă de identificare de la Moscova?

– Doar asta. Pribluda mi-a trimis-o acum o lună. Arkadi scoase din suportul pentru paşaport o fotografie în care se vedeau trei bărbaţi care stăteau în picioare pe o plajă şi priveau spre cameră cu ochii îngustaţi din cauza soarelui. Unul dintre cei trei era atît de negru de parcă ar fi fost sculptat în lignit. Bărbatul de culoare ţinea în mînă un peşte uriaş şi strălucitor pe care cei doi albi îl priveau cu admiraţie. Un bărbat mai scund, cu o claie de păr cenuşiu, parţial acoperit de ceilalţi doi, era Pribluda. În spatele lor se vedea apă, o porţiune de plajă, palmieri.

Blas studie fotografia şi citi cu voce tare cuvintele scrise de mînă de pe spate.

– Havana Yacht Club.

– Există un asemenea club? întrebă Arkadi.

– A existat un asemenea club înainte de Revoluţie, spuse Blas. Cred că prietenul dumneavoastră a vrut să facă o glumă.

– Cubanezilor le plac denumirile pompoase, zise Rufo. „Asociaţia băutorilor de rom" poate să însemne cîţiva prieteni într-un bar.

– Ceilalţi doi nu prea arată a ruşi. Puteţi face cópii după ea pe care să le folosiţi în investigaţie.

Fotografia trecu din mînă în mînă pînă la Arcos, care o depuse în mîna lui Arkadi, de parcă ar fi fost vorba despre ceva toxic.

Rufo spuse:

– Domnul căpitan zice că prietenul dumneavoastră a fost spion şi că spionii o sfîrşesc întotdeauna rău, aşa cum şi merită, de fapt. Este un comportament specific rusesc, pretindeţi că ne ajutaţi şi după aceea înjunghiaţi Cuba pe la spate. Ambasada rusă îşi trimite spionul şi, cînd acesta dispare, ne roagă pe noi să-l căutăm. Şi cînd îl găsim, dumneavoastră refuzaţi să-l identificaţi. În loc să cooperaţi, dumneavoastră cereţi o investigaţie, ca şi cum aţi fi în continuare stăpînii, iar Cuba o marionetă în mîinile dumneavoastră. Avînd în vedere că lucrurile nu mai stau deloc aşa, puteţi să vă luaţi fotografia şi să vă întoarceţi la Moscova. Toată lumea cunoaşte modul în care Rusia a trădat poporul cubanez şi cazul acesta nu este decît o dovadă în plus.

Arkadi înţelesese cum stătea treaba. Căpitanul îl privea ca şi cum ar fi fost gata să-l scuipe.

Rufo îl împinse uşor pe Arkadi.

– Cred că e timpul să plecăm.

Detectivul Osorio, care pînă atunci urmărise în tăcere discuţia, îşi dezvălui brusc cunoştinţele de limbă rusă:

– În afară de fotografie, mai era şi vreo scrisoare?

– Numai o carte poştală cu cîteva cuvinte de salut, răspunse Arkadi. Am aruncat-o.

– *Idiota*, spuse Osorio, şi nimeni nu se obosi să traducă.

– Aveţi noroc că plecaţi acasă, fiindcă nu aveţi prea mulţi prieteni aici, zise Rufo. Cei de la ambasadă mi-au spus să vă duc într-unul dintre apartamentele lor pînă la plecarea avionului.

Treceau pe lîngă clădiri de piatră cu trei niveluri transformate de revoluţie într-o colecţie colorată de ruine. Coloanele de marmură fuseseră refăcute cu vopsele aflate la îndemînă: verde, albastru, portocaliu. Nu era numai verdele obişnuit, ci un întreg spectru de nuanţe. Case albastre sau turcoaz, cu etajele superioare ornate cu balcoane din fier forjat, în care se aflau colivii cu canari, cocoşi sau biciclete. Chiar şi vechile maşini ruseşti aveau aici culori neobişnuite. Deşi hainele trecătorilor erau destul de şterse, oamenii aveau acea graţie şi strălucire specifice felinelor. Se opriră în dreptul unor mese unde se vindeau fructe, pastă de guava, turte de mălai şi rădăcinoase. O fată care vindea îngheţată era mînjită pe faţă cu sirop roşu şi verde. O alta vindea fructe glazurate dintr-un cort de tifon. Un lăcătuş care făcea chei îşi alimenta instalaţia cu ajutorul unei biciclete fixate pe loc; purta ochelari de protecţie împotriva scînteilor şi aşchiilor care săreau în timp ce pedala. În aer se revărsa muzica unui aparat de radio atîrnat de umbrela unei tonete.

– Ăsta e drumul spre aeroport? întrebă Arkadi.

– Avionul e de-abia mîine. De obicei, este o singură cursă Aeroflot pe săptămînă în timpul iernii şi ei nu vor s-o rataţi. Rufo coborî geamul de la portieră. Pfiu, miros mai rău decît un peşte putrezit.

– Mirosul de autopsie nu dispare aşa uşor. Arkadi îşi lăsase pardesiul în afara sălii de autopsie şi acum ţinea departe de haină punga de hîrtie care conţinea lucrurile lui Pribluda. Dacă doctorul Blas şi detectivul Osorio vorbesc rusa aşa de bine, de ce a mai fost nevoie să vii şi tu?

– Pe vremuri era interzis să vorbeşti engleză. Acum, rusa este cea care a devenit tabu. Oricum, cei de la ambasadă au dorit să fie cineva de faţă la întîlnirea dumneavoastră cu poliţia, dar cineva care să nu fie rus. Să ştiţi că n-am întîlnit niciodată pe cineva care să devină aşa de repede indezirabil ca dumneavoastră.

– Păi asta e ceva care mă deosebeşte de alţii!

– Dacă tot sînteţi aici, ar trebui măcar să vă distraţi. Vreţi să vedeţi oraşul, să mergeţi la o cafenea sau la Havana Libre? Pe vremuri se numea Hilton. Au un restaurant pe terasa de la ultimul etaj de unde panorama este fantastică. Şi servesc homari. Numai restaurantele de stat au voie să servească homari, care sînt proprietatea statului.

– Nu, mulţumesc. Ideea de a desface un homar după ce asistase la o autopsie nu i se părea prea bună.

– Sau un *paladar*, un restaurant privat. Acestea sînt mici, au voie să ţină cel mult douăsprezece mese, dar mîncarea este mult mai bună. *No?*

Probabil că Rufo nu avea ocazia să mănînce prea des în oraş, numai că Arkadi nu se simţea în stare nici măcar să privească pe altcineva cum mănîncă.

– Nu. Căpitanul şi sergentul erau îmbrăcaţi în uniforme verzi, în timp ce detectivul era în gri şi albastru. De ce diferenţa asta?

– Ea e de la poliţie şi ei sînt de la Ministerul de Interne. Noi îi spunem Minint pe scurt. Poliţia este în subordinea Minint.

Arkadi încuviinţă cu o mişcare a capului; în Rusia, miliţia ţinea de acelaşi minister.

– Dar Arcos şi Luna nu se ocupă în mod normal de cazuri de omucidere, nu?

– Cred că nu.

– De ce vorbea aşa căpitanul despre Ambasada rusă?

– Avea dreptate. Pe vremuri, ruşii se purtau ca nişte stăpîni. Chiar şi acum, pentru ca poliţia cubaneză să pună

niște întrebări celor de la ambasadă, este nevoie de o notă diplomatică. Uneori, ambasada cooperează, alteori nu.

Majoritatea mașinilor care treceau pe lîngă ei erau Lada și Moskvici care scoteau un fum gros pe țevile de eșapament, iar printre acestea își făceau apariția din cînd în cînd, greoaie ca niște dinozauri, automobile americane de dinainte de Revoluție. Rufo și Arkadi se opriră în fața unei clădiri cu două niveluri, decorată ca un mormînt egiptean cu scarabei, cruci și flori de lotus sculptate în stucatură. La intrare, se vedea o mașină pe butuci.

– Chevrolet model '57. Rufo se aplecă și aruncă o privire în interiorul golit al mașinii, apoi își îndreptă spinarea și-și trecu palma peste vopseaua pătată.

– Are un fund grozav, zise el, începînd mișcarea de la eleronul din spate. Are și țîțe, continuă el, ajungînd la bara de protecție din față.

Pentru că văzuse o cheie în punga cu efecte, Arkadi știa că Pribluda avusese o Lada. Nici urmă de țîțe la o mașină rusească.

În timp ce urcau scara, ușa de la apartamentul de la parter se întredeschise și putură să vadă o femeie în halat, care le urmărea mișcările.

– Portăreasa? întrebă Arkadi.

– O codoașă. Nu vă fie teamă, noaptea se uită la televizor și nu aude nimic!

– Eu plec în noaptea asta.

– Aveți dreptate. Rufo descuie ușa de la apartamentul de sus. E un apartament de protocol pe care ambasada îl folosește pentru demnitarii care vin aici în vizită. Mă rog, demnitari de nivel inferior. Nu cred că am avut pe cineva aici de mai bine de un an.

– Vine cineva de la ambasadă să vorbim despre Pribluda?

– Singura persoană care vrea să vorbească despre Pribluda sînteți dumneavoastră. Vă plac țigările de foi?

– N-am fumat niciodată aşa ceva.

– Mai vorbim noi despre asta. Mă întorc la miezul nopţii să vă duc la avion. Dacă vi s-a părut lung zborul pînă la Havana, aşteptaţi să vedeţi cît de mult durează cel pînă la Moscova.

Apartamentul era mobilat cu un set de fotolii de culoare crem-aurie, un dulap cu un serviciu de cafea pe un raft, o canapea umflată, un telefon roşu şi un raft cu cărţi pe care se vedeau nişte titluri, printre care: *La Amistad Russo-Cubana* sau *Fidel y Arte*. Într-un frigider scos din priză era o pîine mucegăită. Aparatul de aer condiţionat era mort, iar pe cutie se vedeau urmele negre provocate probabil de un scurtcircuit. Arkadi se gîndi că probabil şi pe faţa lui se vedeau astfel de urme negre.

Îşi scoase hainele şi intră în cabina de duş ca să scoată mirosul autopsiei de pe piele şi din păr. Se şterse cu prosopul găsit în baie şi se întinse pe pat, acoperindu-se cu pardesiul. Rămase aşa pe întuneric ascultînd vocile şi muzica ce pătrundeau în cameră, filtrate de jaluzelele coborîte ale ferestrei. Începu să viseze că pluteşte printre bancurile de peşti din Golful Havana. Visă apoi că se afla în avionul care îl ducea înapoi la Moscova şi că aparatul, în loc să aterizeze, se rotea în noapte.

Avioanele ruseşti păţeau uneori aşa ceva, cînd instrumentele de bord dădeau rateuri din cauza uzurii. Alteori, era vorba de alţi factori. Dacă un pilot nu reuşea aterizarea de la prima încercare, putea fi pus să plătească combustibilul consumat suplimentar, aşa că majoritatea aterizau din prima, fie că era bine sau nu. Sau erau cazuri în care avioanele erau supraîncărcate sau subalimentate.

Arkadi era şi supraîncărcat şi subalimentat în acelaşi timp.

Rotirea prin aer i se părea o soluţie bună.

2

Osorio manevra Lada albă a poliției de-a lungul unei străzi pline de gropi. Femeia vorbea în același mod rapid și sigur pe sine, ca și cel în care conducea și elimina din limba rusă orice sunet *s* pe care-l considera inutil. Avînd în vedere că spaniola lui se limita doar la *gracias* și la *por favor*, Arkadi nu-și putea permite să-și manifeste dezaprobarea, chiar dacă femeia își făcuse apariția în apartamentul lui cînd se însera, fără să-l anunțe că vine, și-l scosese din casă în mare viteză.

– Ați vrut să vedeți apartamentul prietenului dumneavoastră și exact asta o să facem acum, spuse ea.

– Asta e tot ce am cerut.

– Nu, ați cerut mult mai multe. Părerea mea este că refuzați să faceți identificarea prietenului dumneavoastră, fiindcă sînteți convins că ne puteți forța să facem o anchetă.

– Eu credeam că vreți să fiți siguri că trimiteți la Moscova cadavrul care trebuie.

– Credeți că era imposibil ca prietenul dumneavoastră să se aventureze în mare, așa cum l-am găsit noi? Ca un cubanez?

– Mi se pare într-adevăr destul de ciudat.

– Ce mi se pare mie ciudat e faptul că atunci cînd ați primit un mesaj de la Ambasada din Havana, ați lăsat totul baltă ca să veniți aici. Asta într-adevăr e ciudat! Trebuie să vă fi costat foarte mult.

Călătoria îl costase într-adevăr aproape jumătate din economiile lui. Pe de altă parte, pentru ce să pună bani deoparte? Oricum, tot ce găsise la Havana i se părea neobişnuit, inclusiv acest detectiv, a cărui aroganţă contrasta în mod evident cu dimensiunile reduse ale corpului său. Trăsăturile femeii erau delicate şi bine definite, iar ochii negri păreau şi mai negri din cauza suspiciunii care se citea în ei. Detectivul părea a fi un ucenic al diavolului care încerca să supună un suflet nehotărît. Lui Arkadi îi plăcea şi şăpculiţa sportivă PNR, cu vizor de plastic pe care o purta Osorio.

– Povestiţi-mi cîte ceva despre acest prieten al dumneavoastră, îi ceru ea.

– Vă interesează cu adevărat? Arkadi nu primi nici un răspuns la întrebarea lui. Mă rog, încercase şi el să pescuiască. Serghei Sergheevici Pribluda. Provenit dintr-o familie de muncitori din Sverdlovsk. La terminarea stagiului militar, a intrat în Comitetul Securităţii Statului. Studii universitare la Şcoala de partid Frunze. A petrecut opt ani la Vladimir, optsprezece la Moscova şi a ajuns pînă la gradul de colonel. Nu am cunoştinţă ca Pribluda să mai fi fost vreodată trimis în străinătate sau că studia limba spaniolă. Din punct de vedere politic, e un reacţionar, vechi membru al Partidului. E interesat de echipa de hochei pe gheaţă a Armatei. Un bărbat sănătos, viguros. Hobby: grădinăritul.

– Şi băutura?

– Îşi făcea singur votca lui cu arome. Grădinăritul implică şi asta.

– Interesat de cultură, de artă?

– Pribluda? Nu prea.

– Aţi lucrat împreună?

– E un fel de a spune. A încercat să mă omoare. E o relaţie destul de complicată. Arkadi se hotărî să-i prezinte versiunea prescurtată. Totul a plecat de la o crimă cu

implicații politice, la Moscova. Ei suspectau o femeie, o disidentă. Eu eram convins că femeia era nevinovată, așa că am devenit suspect la rîndul meu și Pribluda a primit ordinul să-mi trimită, așa cum se spune, o scrisorică de nouă grame în ceafă. Pînă să se întîmple asta însă, petrecusem suficient de mult timp împreună, astfel ca eu să descopăr la el o ciudată onestitate, iar el să decidă că eu sînt, așa cum ați spus și dumneavoastră, un pic cam *idiota*. Așa că atunci cînd a primit ordinul să mă ucidă, nu a făcut-o. Nu îmi dau seama dacă așa ceva se poate numi prietenie, dar relația noastră a plecat de la această întîmplare.

– A refuzat să execute un ordin? Pentru așa ceva nu există nici o scuză.

– Dumnezeu știe! Îi plăcea să-și cultive propriile legume. După ce soția lui a murit, am început să mă duc p la el. Mă servea cu votcă făcută de el, îmi dădea să mănînc din castraveții din grădina lui și-mi spunea că nu oricine are șansa să stea la masă cu călăul lui. Gogonele murate, ardei și pîine neagră. Votcă aromată.

– Ați spus că era comunist.

– Un foarte bun comunist. Ar fi participat la puciul pus la cale de Partid, dacă acesta n-ar fi fost condus de imbecili, așa cum spunea el. În loc de asta, s-a apucat de băut și a intrat într-un fel de declin. Spunea că nu mai există ruși adevărați, numai niște eunuci, și că ultimul rus, ultimul comunist adevărat rămas pe Pămînt era Castro. La vremea respectivă, Arkadi considerase, bineînțeles, că era vorba de cuvinte spuse la beție, un detaliu despre care nu avea însă de gînd să-i pomenească lui Osorio. Spunea că vrea să-și găsească un post undeva în afara Moscovei. N-am bănuit niciodată că se gîndea la Cuba.

– Cînd l-ați văzut ultima oară pe colonel?

– Nu l-am văzut de mai bine de un an.

– Păi ați spus că erați prieteni.

– Soţia mea nu-l simpatiza prea mult.

– De ce?

– O altercaţie mai veche. De ce a refuzat căpitanul să se uite la fotografia în care era Pribluda şi prietenii lui? întrebă Arkadi.

– Probabil că are el motivele lui, răspunse Osorio pe un ton care sugera că nici ea nu reuşise să înţeleagă comportamentul ofiţerului.

Florile de iasomie acoperau pereţii ca un fel de zăpadă, iar dinspre tomberoanele cu gunoi venea un miros dulce de coji de fructe.

Linia de demarcaţie dintre ocean şi uscat purta, aşa cum susţinea Osorio, denumirea de Malecón, un dig care proteja un bulevard cu şase benzi, mărginit de cealaltă parte de un şir de clădiri cu trei niveluri lipite una de cealaltă. Marea era neagră, iar pe bulevard traficul se redusese foarte mult. Clădirile pe lîngă care treceau făceau parte din grupul extravagant pe care Arkadi îl zărise în zori de pe cealaltă parte a golfului; fără culori, slab luminate, construcţiile păreau acum nişte epave locuite. Opriră sub o arcadă şi Osorio descuie o poartă în spatele căreia se afla o scară cu trepte de piatră tocite. Urcară pînă la o uşă metalică ce dădea într-o sufragerie care părea adusă direct de la Moscova: lămpi discrete, un sistem stereo, tablă de şah, uşa de la intrare capitonată pe interior, perdele din dantelă la uşile care dădeau spre balcon. Pe un perete atîrnau secera şi ciocanul sovietice ţesute în mătase. O măsuţă cu pahare pentru apă pe o tavă, lîngă o solniţă. Pe rafturi, bibelouri care să aducă aminte de casă: cocoşi, urşi, catedrala Sf. Vasile. Într-un colţ, o chicinetă decorată cu flori de plastic, în care se vedea un aragaz cu două ochiuri, un frigider şi mai multe butelii. Sub chiuvetă se aflau mai multe sticle de Havana Club şi Stolicinaia.

Singurul element nelalocul lui în acea încăpere era un bărbat negru îmbrăcat cu o cămaşă albă, cu o bandană roşie în jurul capului şi cu bascheți Reebok în picioare, care şedea într-un colț pe un scaun şi ținea în mînă un baston alb şi lung. Arkadi rămase cîteva clipe fără respirație pînă reuşi în sfîrşit să-şi dea seama că era vorba despre o păpuşă în mărime naturală. Sprîncenele, nasul, gura şi urechile erau foarte rudimentar modelate, lucru care nu făcea decît să scoată şi mai mult în evidență strălucirea ochilor de sticlă.

– Ce-i asta?

– Chango.

– Chango?

– Un duh Santeria.

– Am înțeles. Şi de ce să aibă Pribluda aşa ceva?

– Nu ştiu. Nu pentru asta am venit, spuse Osorio. Se părea că veniseră pentru a vedea cît de conştiincios cercetase ea apartamentul în căutare de amprente, pe fiecare uşă, toc, clanță sau buton. Unele amprente fuseseră ridicate, după cum indicau urmele de transfer. Multe însă erau încă vizibile ca nişte spirale de culoare maro.

– Dumneavoastră ați făcut toate astea? o întrebă el pe Osorio.

– Da.

– Cu praf maro? Arkadi nu mai văzuse aşa ceva pînă atunci.

– Praf pentru amprente cubanez. În această Perioadă Specială, prafurile din import sînt prea scumpe. Obținem praf pentru amprente din frunze de palmier arse.

Osorio nu iertase nimic. Sub lampă, într-un vas cu nisip, se vedea o mică broască țestoasă, obtuză în armura ei. Un animal de companie perfect pentru un spion, îşi spuse Arkadi. Carapacea țestoasei era marcată şi ea cu o amprentă maro.

– Pribluda ar fi putut obține o locuință de protocol, dar a preferat să închirieze ilegal această locuință de la cubanezul de la parter, spuse femeia.

– De ce credeți că a făcut asta?

În loc de răspuns, Osorio deschise ușile balconului făcînd ca perdelele să se ridice ca niște aripi din cauza curentului. Arkadi se strecură afară din încăpere printre două scaune din aluminiu, se opri la balustrada de marmură a balconului și-și ridică mai întîi privirea spre bolta neagră a cerului și apoi spre Malecón, ce se întindea în față ca o curbă elegantă punctată de luminile lampadarelor. Dincolo de dig, se vedea fulgerarea unui far și luminile de pe puntea unui cargou ce tocmai intra în golf. Pe măsură ce ochii i se obișnuiau cu întunericul, reuși să vadă și lămpile de pe vasele de pescuit și, mai aproape de țărm, o mulțime de licăriri ca de lumînări.

– *Neumáticos*, spuse Osorio.

Arkadi își putea imagina pescarii, o flotilă de camere de cauciuc care se legănau în ritmul valurilor negre.

– De ce nu era sigiliul poliției pe ușa de la intrare? întrebă el.

– Fiindcă nu facem nici o investigație.

– Și atunci ce căutăm *noi* aici?

– O simplă vizită ca să vă satisfacem curiozitatea.

Femeia îl conduse înapoi în apartament, traversară un salonaș, porniră pe un coridor de unde se putea vedea un colț din spălătorie și ajunseră într-o încăpere în care se aflau un birou vechi de lemn, un calculator cu imprimantă și niște rafturi pline cu dosare cu eticheta Ministerului Cubanez al Zahărului și albume foto. Sub imprimantă, două serviete, una din piele maro, cealaltă dintr-un plastic verde foarte urît. Pereții erau acoperiți cu hărți ale Cubei și Havanei. Arkadi își dădu seama că insula era destul de mare, cu o lungime de 1200 de kilometri. Deschise un

album plin cu fotografii care înfățișau o vegetație care semăna cu niște bambuși verzi.

– Cîmpuri cu trestie de zahăr, spuse Osorio. Probabil că Pribluda le-a vizitat pentru că noi continuăm să depindem de Rusia în ceea ce privește combinele.

– Înțeleg. Arkadi puse albumul jos și se îndreptă spre harta Havanei.

– Unde ne aflăm?

– Aici. Osorio arătă cu degetul spre locul unde bulevardul Malecón cotea spre est, spre Castillo de San Salvador, unde digul se termina și începea Havana Vieja și golful. Spre vest, se întindeau cartierele Vedado și Miramar. Într-un punct din acest din urmă cartier, Pribluda scrisese de mînă „Ambasada Rusiei".

– De ce întrebați?

– Îmi place să știu unde mă aflu.

– Oricum plecați în noaptea asta. Nu contează dacă știți unde vă aflați sau nu.

– Aveți dreptate. Arkadi aruncă o privire și văzu că și butonul de pornire al calculatorului fusese acoperit cu praf maro în căutare de amprente. Frumos. Ați terminat aici?

– Da.

Porni mașinăria și ecranul monitorului începu să pulseze într-un albastru electric, plin de promisiuni. Arkadi nu se considera pe sine drept un mare adept al computerelor, dar la Moscova criminalii erau în pas cu timpurile și devenise absolut necesar ca investigatorii să fie în măsură să deschidă dosarele electronice ale suspecților sau ale victimelor. Rușii erau îndrăgostiți de poșta electronică, de Windows, de foile de calcul; documentele de hîrtie erau arse imediat, în timp ce informațiile incriminatoare în format electronic erau păstrate intacte sub protecția unor coduri de acces greu de ghicit: numele primei iubite, o actriță favorită, numele unui

cîine. În clipa în care Arkadi făcu un clic pe pictograma Programs, apăru o fereastră care îi cerea o parolă.

– O ştiţi? întrebă Osorio.

– Nu. Un spion care se respectă foloseşte fără îndoială o parolă aleasă la întîmplare. Ne-am putea petrece toată viaţa aici încercînd s-o ghicim.

Arkadi începu să caute prin sertarele biroului. Se aflau acolo pixuri, clame, ţigări de foi, hărţi, lupe, cuţite de ascuţit creioane şi plicuri de culoare maro pentru valiza diplomatică. Nici urmă de vreo parolă ascunsă într-o cutie de chibrituri.

– Dacă există telefon de ce nu avea şi fax?

– Liniile telefonice de aici sînt de dinainte de Revoluţie. Nu sînt suficient de bune pentru transmisia prin fax.

– Liniile telefonice au cincizeci de ani?

– Mulţumită embargoului american şi Perioadei Speciale...

– Cauzată de Rusia, ştiu.

– Da. Osorio apăsă brusc pe butonul calculatorului şi închise sertarul. Opriţi-vă! Nu sînteţi aici ca să investigaţi o crimă. Aţi venit numai pentru a verifica modul în care s-a făcut căutarea amprentelor.

Arkadi remarcă urmele amprentelor pe tocurile uşii, pe suprafaţa biroului, pe scrumieră şi pe telefon. Osorio îl obligă s-o urmeze mai departe pe coridor pînă într-un dormitor în care se afla un pat îngust, o noptieră, un scrin, un radio portabil, un raft cu cărţi şi, atîrnat de perete, un portret decolorat al decedatei doamne Pribluda. Lîngă el se afla o fotografie a fiului, care purta un şorţ de bucătărie şi privea în sus spre un blat de pizza care se rotea în aer. Pe scrin se afla o ramă goală.

– Era o fotografie aici? întrebă Arkadi.

Osorio ridică din umeri. Materialul documentar din dormitor era alcătuit din mai multe exemplare din dicţionarul spaniol-rus, ghiduri de călătorie, exemplare din *Steaua*

Roşie şi *Pravda*, toate reflectînd interesele unui comunist sănătos, de modă veche. Suprafaţa scrinului era curată, dar pe ea se vedeau urme de praf pentru amprente. În dulapul din perete se aflau mai multe haine, o masă de călcat şi un fier care fusese acoperit şi el cu praf pentru amprente. Aşezate ordonat pe podea se aflau o pereche de sandale de cauciuc, o pereche de pantofi de lucru şi o valiză subţire şi goală. Arkadi rămase o clipă ţintuit locului cînd auzi sunetul unei tobe venind din apartamentul de dedesubt, un ritm tectonic cu accente latine.

Osorio deschise uşa de la capătul coridorului care dădea într-o baie cu pereţii acoperiţi cu plăci de faianţă crăpate, însă foarte curate. Un burete şi o bucată de săpun erau atîrnate cu o sfoară legată de ţeava duşului. Pe colţul dulăpiorului cu oglindă se vedea o amprentă în toată splendoarea, în timp ce alta se zărea sub lanţul de la toaletă.

– Nu v-a scăpat nimic, zise Arkadi. Mă întreb însă de ce v-aţi chinuit atîta.

– Acceptaţi că acesta este apartamentul lui Pribluda?

– Se pare că da.

– Şi că amprentele pe care le-am găsit aici sînt ale lui Pribluda?

– Nu le-am cercetat în adevăratul sens al cuvîntului, dar hai să zicem că da.

– Vă aduceţi aminte că la autopsie i-aţi spus căpitanului Arcos că e vorba despre un mod ciudat de pescuit pentru un rus?

– Pe mare cu o cameră de cauciuc? Da, era pentru prima dată cînd vedeam aşa ceva.

Femeia îl conduse înapoi în spălătorie şi aprinse becul care atîrna în tavan, astfel încît Arkadi putu să vadă, lîngă bazinul de ciment şi sîrmele pentru haine, mai multe role de gută şi borcane pline cu cîrlige aranjate pe dimensiuni. Fiecare borcan fusese acoperit cu praf pe care

se vedeau clar amprente. Detectivul Osorio îi întinse lui Arkadi o agendă cu amprentele ridicate. Acesta remarcă imediat o amprentă mare, cu o buclă distinctivă, traversată de o cicatrice, amprentă identică cu cele pe care le văzuse pe sticlele cu băutură. Pe un borcan găsi aceeaşi amprentă acoperită cu atenţie cu praf.

– Era dreptaci?

– Da.

– După unghiurile de aici puteţi vedea că amprentele de pe borcan sînt ale degetului mare şi ale indexului de la mîna dreaptă şi că amprentele de pe sticlă sînt ale degetelor de la mîna stîngă. Sînt peste tot, pe tocurile uşilor, pe oglinzi. Deci, după cum vedeţi, prietenul dumneavoastră rus era pescar cubanez.

– Cadavrul, de cît timp e în apă?

– Conform celor spuse de doctorul Blas, de aproximativ două săptămîni.

– N-a mai fost nimeni pe aici de atunci?

– I-am întrebat pe vecini. Nu.

– Înseamnă că broasca ţestoasă e moartă de foame.

Arkadi se întoarse în camera din faţă, repetînd în gînd, din obişnuinţă, topografia apartamentului: balcon, sufragerie, spălătorie, birou, baie, dormitor. În frigider se aflau cîteva borcane cu iaurt, salată, vinete, ciuperci murate şi şase filme color de 35 mm. Îi dădu broaştei ţestoase cîteva frunze de salată şi aruncă o privire spre păpuşa neagră care stătea pe scaunul din colţ.

– Trebuie să recunosc că sînt nişte aspecte noi ale omului pe care îl ştiam eu. I-aţi găsit maşina?

– Nu.

– Cunoaşteţi marca?

– Lada. Femeia clătină uşor din cap ca pentru a da mai multă greutate cuvintelor ei. Oricum nu mai contează.

Avionul dumneavoastră pleacă peste patru ore. Cadavrul este pregătit să fie urcat în avion. Şi dumneavoastră o să-l însoţiţi. De acord?

– Bănuiesc că aşa voi face.

Osorio se încruntă, nemulţumită de nuanţa care se ghicea în răspuns.

În maşină, pe drumul de întoarcere, Osorio îl întrebă:

– Spuneţi-mi şi mie, aşa din curiozitate, sînteţi bun ca investigator?

– Nu prea.

– Dar de ce?

– Din mai multe motive. Am avut şi eu cîndva o rată destul de bună de succes, aşa cum spunea şi căpitanul dumneavoastră. Asta se întîmpla însă pe vremea cînd crimele din Moscova erau opera unor amatori înarmaţi cu ţevi din oţel şi sticle de votcă. Acum avem de-a face cu profesionişti dotaţi cu artilerie grea. În plus, deşi în miliţie nu s-a plătit niciodată bine, era cel puţin o sursă sigură de venit. Acum însă, cînd cei din miliţie nu şi-au mai primit salariile de şase luni, lumea nu mai lucrează cu acelaşi zel. Mai e şi problema că dacă progresezi într-un caz de crimă la ordin şi cel care a dat ordinul îl invită pe procuror la masă şi-i oferă o casă de vacanţă în Ialta, cazul pică. Aşa că procentajul cazurilor rezolvate cu succes nu mai e de multă vreme un motiv de mîndrie. Şi, fără îndoială, talentele mele nu mai sînt ce-au fost.

– Aţi pus atît de multe întrebări.

– Deformaţie profesională. Un automatism, se gîndi Arkadi, ca şi cum ar fi fost vorba despre un robot care intra automat în acţiune la scena crimei, a oricărei crime. Era supărat mai mult pe el însuşi decît pe ea. De ce începuse să-şi bage nasul? Ajunge! Osorio avea dreptate. Îi simţi privirea îndreptată asupra lui. Numai pentru o clipă însă.

Din cauza unei pene de curent, femeia trebui să-şi concentreze întreaga atenţie asupra străzilor întunecate. În gîndurile lui Arkadi îşi făcu loc seringa din buzunar, ca acul unei busole.

Se opriră să aştepte trecerea unor capre care hoinăreau pe stradă şi farurile luminară un perete pe care scria *„Venceremos!"*. Arkadi încercă să pronunţe în gînd cuvîntul, însă Osorio îl surprinse.

– *„Venceremos!"* înseamnă „Vom învinge!". În ciuda Americii şi a Rusiei, vom învinge!

– În ciuda istoriei, a geografiei, a legii gravitaţiei?

– În ciuda tuturor! La Moscova nu mai aveţi astfel de inscripţii, nu-i aşa?

– Ba avem inscripţii. Numai că sînt despre Nike şi Absolut.

Surprinse o fulgerare în privirea piezişă a lui Osorio. Ajunseră la apartamentul ambasadei şi detectivul îi spuse că un şofer avea să-l ducă la aeroport peste două ore.

– Şi-l veţi avea drept tovarăş de călătorie şi pe prietenul dumneavoastră.

– Să sperăm că este cu adevărat vorba despre colonel.

Remarca lui o iritä pe Osorio mai mult decît intenţionase el.

– Un rus viu, un rus mort, e greu să-ţi dai seama care e diferenţa.

– Aveţi dreptate.

Arkadi se trezi singur din somn. Undeva se auzea un ritm obsedant de rumba. Nu reuşea să-şi dea seama de unde, din clădire sau din afara acesteia, tot ce ştia era faptul că muzica aceea, care nu mai conţenea, era cauza extenuării sale.

Descuie uşa şi-şi aprinse o ţigară, atent să nu-i cadă scrum pe mînecă. Era un pardesiu de caşmir pe care îl

primise de la Irina drept cadou de nuntă, o haină neagră şi moale, care, după cum spunea ea, îl făcea să semene cu un poet. Cu pantofii lui ruseşti cu talpă subţire şi cu pantalonii boţiţi, chiar că aducea cu un poet. Era o haină norocoasă, imună la gloanţe. Trecuse odată prin mijlocul unui schimb de focuri pe Arbat ca un sfînt în armură; înţelesese mai tîrziu că nimeni nu trăsese în el, fiindcă îmbrăcat în haina aceea miraculoasă nu semăna nici cu gangsterii, nici cu miliţienii.

Mai mult decît atît, haina păstrase o urmă persistentă din parfumul Irinei, o amintire secretă şi, atunci cînd durerea pierderii ei devenea insuportabilă, acest miros reprezenta ultimul lui aliat împotriva deznădejdii.

Fusese foarte ciudat că Osorio îl întrebase dacă e un bun investigator. Ceea ce nu-i spusese era faptul că munca lui de la Moscova suferea din cauza a ceea ce fusese denumit oficial drept „neatenţie". Asta cînd se ducea totuşi la lucru. Rămînea în pat cu zilele, învelit cu haina de caşmir şi nu se ridica în picioare decît ca să mai fiarbă nişte apă ca să facă ceai. Aştepta să vină noaptea şi abia apoi ieşea să-şi cumpere ţigări. Îi ignora pe colegii care veneau la uşă să vadă ce mai face. Crăpătura din tavanul dormitorului din Moscova semăna de departe cu linia ţărmului vestic al Africii şi, stînd nemişcat cu ochii în sus, reuşea să prindă acel moment al zilei în care lumina care intra pieziş pe fereastră transforma micile neregularităţi ale tencuielii în adevăraţi munţi, iar crăpăturile şi zgîrieturile într-o reţea de rîuri şi afluenţi. Avînd drept pînză pe catarg o haină neagră, vasul lui naviga spre porturile ademenitoare ale lumii sale imaginare.

Neatenţia era cea mai gravă crimă care se putea imagina. Văzuse tot felul de victime, de la cele cu trupuri aproape neatinse, găsite moarte în somn, pînă la cele măcelărite, alterate monstruos în moarte. Părerea lui era că, în general,

toate aceste victime ar sforăi uşor prin somn şi ar rîde şi acum la auzul unei glume bune, dacă cineva ar fi fost mai atent la mişcarea unui cuţit, a unui pistol sau poate a unei seringi. Toată dragostea din lume nu putea înlocui o clipă de neatenţie.

Să presupunem că te afli pe puntea unui feribot care traversează o strîmtoare îngustă şi, cu toate că distanţa este foarte mică, vine un val mare şi vasul se scufundă. Ajungi în apa rece, iar fiinţa pe care o iubeşti cel mai mult pe lume este prinsă de mîna ta. Tot ce ai de făcut ca să-i salvezi viaţa este să nu-i dai drumul. Şi deodată, te uiţi şi vezi că palma ta e goală. Neatenţie! Slăbiciune! Nopţile celor astfel condamnaţi sînt mai lungi decît ale celorlalţi dintr-un motiv foarte evident. Pentru că ei încearcă în permanenţă să dea timpul înapoi, să se întoarcă la momentul acela fatidic şi să nu dea drumul la mînă. Şi acest lucru se întîmpla mai ales noaptea, cînd se pot concentra mai bine.

În întunericul încăperii îi reveni în faţa ochilor policlinica din apropiere de Arbat, unde el, ca un îndrăgostit îngrijorat, o dusese pe Irina ca să-i trateze o infecţie. Ea tocmai se lăsase de fumat – se lăsaseră amîndoi în acelaşi timp – şi, exasperată de atmosfera din camera de aşteptare, îl rugase să se ducă pînă la un chioşc de ziare şi să-i cumpere o revistă, *Elle* sau *Vogue*, indiferent cît de veche. Îşi aducea aminte lipăitul ridicol al pantofilor săi cînd traversase încăperea şi, afară, anunţurile lipite pe copaci – „De vînzare! Cele mai bune medicamente!" – care explicau, într-un fel, penuria de medicamente din clinică. Puful plopilor se ridica în lumina serii de vară. La ce se gîndise oare, oprit visător pe treptele clinicii? La faptul că aveau, în sfîrşit, o viaţă normală, o oază binecuvîntată, deasupra haosului general? În timpul acesta, asistenta o dusese pe Irina în sala de consultaţie. (De atunci devenise mai tolerant cu ucigaşii. Cu cei care pun la cale ambuscade, trag fire frumos colorate,

umplu maşina cu Semtex, îşi dau cu adevărat silinţa. Dar cel puţin aceştia ucid în mod deliberat.) Medicul îi explică Irinei că în clinică nu se mai găsea Bactrim, medicamentul folosit de obicei pentru ce avea ea. Era cumva alergică la ampicilină, la penicilină? Da, Irina avea mereu grijă ca acest lucru să fie subliniat pe fişa de observaţie. În acel moment, telefonul din buzunarul medicului începuse să sune şi individul ieşise pe culoar să vorbească cu brokerul său despre un fond de investiţii românesc care promitea un profit de 300%. Asistenta din sala de consultaţie tocmai aflase şi ea că apartamentul în care locuia fusese vîndut de primărie unei companii elveţiene care voia să construiască acolo birouri. Unde să se plîngă şi ea? Prinsese din zbor cuvîntul „penicilină". Pentru că în clinică nu se mai găseau medicamente, îi făcu repede Irinei o injecţie intravenoasă şi părăsi încăperea. Execuţiile ar trebui să fie la fel de rapide şi de eficiente.

Cu revista în mînă, Arkadi se întorsese la clinică urmărind puful care plutea în aer. Irina era deja moartă. Asistentele încercaseră să-l împiedice să intre în sala de consultaţii, o mare greşeală. Medicii încercaseră să-l împiedice să ajungă la cearşaful care acoperea masa de consultaţie, de asemenea, o mare greşeală, care duse la răsturnarea tăvilor cu instrumente, la călcarea în picioare a bonetelor personalului medical. Pînă la urmă, sunaseră la miliţie să-l ia de acolo pe nebun.

O adevărată melodramă. Irina ura melodrama, excesele demonice ale unei Rusii în care mafioţii purtau pe sub fracuri veste antiglonţ, în care miresele se îmbrăcau în dantelă transparentă, unde cel mai atrăgător avantaj al ocupării unei funcţii publice era imunitatea în faţa legii. Irina condamna toate acestea şi fără îndoială că ar fi fost grozav de stingherită dacă ar fi ştiut ce melodramă se petrece la moartea sa.

Mai erau cinci ore pînă la plecarea avionului. Problema cea mai mare a companiilor aeriene era faptul că nu le

permiteau pasagerilor să poarte arme. Dacă acest lucru ar fi fost posibil, şi-ar fi adus arma aici şi s-ar fi împuşcat purtînd în gînd priveliştea tropicală a acoperişurilor întunecate pline cu rufe puse la uscat, ca nişte pînze de corabie, şi a unui cer plin de constelaţii necunoscute.

Care fusese oare ultima imagine pe care o văzuse Irina la clinică? Ochii lărgiţi de groază ai asistentei care începea să înţeleagă grozăvia greşelii pe care o făcuse? Nu prea adînc, doar intravenos, suficient de adînc. Probabil că-şi dăduseră seama amîndouă. În cîteva secunde, pe braţul Irinei apăruse un cerc roşu şi începură s-o usture ochii. Lui Arkadi i se permisese să citească după aceea declaraţiile, ca un fel de favoare profesională. *Irina Asanova Renkova a deschis uşa care dădea în hol, a întrerupt convorbirea telefonică a medicului şi a ridicat spre el flaconul gol.* Probabil că deja respiraţia i se transformase într-un fel de horcăit. În timp ce medicul striga după *aparatura de resuscitare*, Irina începuse să tremure şi să transpire, ritmul bătăilor inimii schimbîndu-se în permanenţă, ca poziţia unui zmeu aflat în puterea curenţilor de aer. Pînă cînd reuşiseră să aducă aparatura, ea intrase deja într-o stare de *şoc anafilactic profund*, traheea i se blocase, iar inima se oprise de cîteva ori. *Adrenalina care ar fi trebuit să se găsească în trusa de resuscitare,* şocul care ar fi putut să-i repornească inima aidoma arcului unui ceas şi care i-ar fi putut debloca traheea, fusese pusă în altă parte, lipsea, o greşeală nevinovată. Intrat în panică, medicul încercase să deschidă dulăpiorul cu medicamente şi reuşise să *rupă cheia în broască*. Ceea ce fusese ca un fel de lovitură de graţie.

Cînd Arkadi ridicase cearşaful care acoperea masa de consultaţie, constatase cu stupoare prin cîte trecuse Irina în scurtul interval de timp în care el se dusese pînă la chioşcul cu ziare. Fire de păr în dezordine îi acopereau faţa închisă la culoare, de parcă stătuse scufundată în apă cel puţin o zi. Descheiată la piept, rochia lăsa să se vadă pe piele urmele

încercărilor de resuscitare. Avea pumnii strînşi şi corpul abia începuse să se răcească. Arkadi îi închisese ochii, îi dăduse la o parte părul de pe frunte şi îi încheiase nasturii de la rochie, în ciuda rugăminţilor medicului de a nu „deranja cadavrul". Drept răspuns, Arkadi îl ridicase pe medic în sus şi-l aruncase spre dulapul cu medicamente, ai cărui pereţi de sticlă ar fi trebuit să fie incasabili. Forţa impactului făcuse să se spargă sticla dulapului, să se împrăştie pe jos instrumentele şi să se verse mai multe recipiente cu alcool, lucru care umplu de mirosuri aerul din încăpere. După ce personalul medical fugise şi salonul rămăsese în stăpînirea lui, Arkadi îşi împăturise haina şi făcuse din ea o pernă pentru iubita lui.

Nu se considerase niciodată drept un mare melancolic, nici măcar pe o scară tipic rusească. Sinuciderea nu era ceva obişnuit în familia lui – cu excepţia mamei sale. Însă ea dramatizase mereu lucrurile. Ei bine, mai era şi tatăl lui, dar acesta fusese mereu un ucigaş. Arkadi refuzase această soluţie, nu atît din considerente morale, cît mai ales din politeţe, fiindcă nu voia să facă greutăţi. Exista, de asemenea, şi întrebarea cum s-o facă. Spînzurarea nu era chiar atît de sigură şi, în plus, nu voia să lase o privelişte atît de neplăcută pentru cei care aveau să-l descopere. Moartea prin împuşcare ar fi fost foarte zgomotoasă. Necazul era că pentru a fi expert în sinucideri trebuia mult exerciţiu şi el văzuse destule tentative nereuşite ca să-şi dea seama ce uşor era să ratezi. Cel mai simplu ar fi fost să dispară. Faptul că se afla la Havana îl făcea să se simtă pe jumătate dispărut.

Pe vremuri, nu gîndea deloc aşa. Obişnuia să-i pese de ceilalţi semeni ai săi. Îi considerase întotdeauna pe sinucigaşi nişte egoişti, nişte nesimţiţi care-şi lasă în urmă cadavrele ca să-i sperie pe alţii, care aşteaptă să vină altcineva să le cureţe mizeria. El reuşise mereu s-o ia de la capăt, să se dedice unei cauze nobile, să lase timpul să vindece rănile. Numai că de data aceasta nu mai voia ca

amintirea să dispară. Acum era momentul s-o facă, cît timp şi-o amintea cum respira în somn, cît timp continua să simtă căldura spatelui ei, felul în care se răsucea dimineaţa spre el, cît timp încă mai credea că totul nu fusese decît un vis şi că avea să se trezească din nou lîngă ea, că avea să o audă mişcîndu-se în cealaltă cameră sau să o vadă mergînd pe stradă. Dacă prin gestul său avea să-i deranjeze pe ceilalţi, ei bine, îşi cerea scuze.

Scoase din buzunarul jachetei seringa pe care o furase din sala de îmbălsămare. O furase dintr-un impuls de moment, fără nici un plan conştient, fără ca vreo parte a creierului lui să recunoască vreo oportunitate şi să stabilească din mers vreo agendă de priorităţi. Toată lumea ştia că în Cuba era mare criză de materiale medicale şi uite că apăruse el ca să fure o seringă. Desfăcu punga de plastic şi vărsă conţinutul pe masă: o seringă pentru îmbălsămat de 50 cm^3 cu acul de rigoare. Numai acul avea 10 cm lungime. Îl montă la seringă şi trase de piston ca să o umple cu aer. Scaunul pe care stătea avea un picior mai lung şi tocmai găsise o poziţie în care nu se mai mişca. Îşi suflecă mîneca hainei şi a cămăşii de la mîna stîngă şi lovi partea interioară a antebraţului ca să iasă în evidenţă vena. Trebuia să treacă aproximativ un minut după introducerea aerului în sînge, pînă ca inima să se oprească. Numai un singur minut, nu cinci, cît fusese Irina condamnată să agonizeze. Trebuia ca aerul să fie introdus tot odată, nu sub forma unui şir de bule, fiindcă inima avea să încerce să se lupte înainte de a fi învinsă. O pală de vînt dădu la o parte oblonul de la fereastră. Arkadi era un perfecţionist, aşa că se ridică să tragă oblonul la loc şi apoi se aşeză din nou la masă. Îşi mai atinse pentru ultima dată obrazul de haina de caşmir, moale ca blana unei pisici, îşi suflecă din nou mîneca şi-şi înfipse acul în venă. Picături de sînge îşi făcură imediat apariţia în interiorul seringii.

Printre bătăile puternice ale inimii reuşi să distingă nişte lovituri în uşă.

– Renko! se auzi vocea lui Rufo.

Arkadi de-abia începuse să împingă pistonul şi nu dorea ca prăbuşirea lui pe podea să fie auzită şi de altcineva. Moartea pentru care se pregătea era cumva asemănătoare cu cea cauzată de decompresia rapidă a scufundătorilor de mare adîncime şi convulsiile aveau să fie, fără îndoială, foarte zgomotoase. La fel ca un scufundător care se ascunde sub suprafaţa apei, rămase nemişcat, aşteptînd ca vizitatorul său să plece. Numai cînd văzu că loviturile în uşă devin din ce în ce mai insistente, strigă:

– Lasă-mă în pace!

– Deschide uşa, te rog!

– Lasă-mă în pace!

– Lasă-mă să intru! Te rog, e important!

Arkadi îşi scoase acul, îşi legă o batistă în jurul braţului, îşi coborî mîneca şi lăsă seringa să cadă în buzunarul hainei, înainte de a întredeschide uşa.

– Ai venit cam devreme.

– Adu-ţi aminte că am vorbit despre trabuce. Rufo reuşi să-şi facă loc în cameră, mai întîi cu laba piciorului, apoi cu tot piciorul şi după aceea cu un braţ. Se schimbase şi acum era îmbrăcat într-un fel de trening dintr-o bucată şi avea în mînă o cutie de lemn deschisă la culoare, sigilată cu o bandă pe care se vedea un desen impozant cu două săbii încrucişate.

– Montecristo. Făcute manual din cele mai fine frunze de tutun din lume. Un fel de Sfîntul Graal pentru un fumător de trabuc.

– Eu nu fumez ţigări de foi.

– Le poţi vinde. La Miami poţi vinde cutia asta cu o mie de dolari. La Moscova probabil pe mai mult. Pentru tine, o las la o sută de dolari.

– Nu mă interesează şi nu am o sută de dolari.

– Cincizeci. De obicei, nu le dau aşa de ieftin, dar... Rufo îşi întinse mîinile în lături ca un milionar rămas fără mărunţiş.

– Pur şi simplu nu mă interesează.

– Bine, bine. Rufo era dezamăgit, dar nu mai insistă. Ştii, cred că mi-am uitat bricheta aici. Ai văzut-o cumva?

Arkadi se simţea ca şi cum ar fi vrut să sară dintr-un avion şi toată lumea trăgea de el să-l oprească. În sufragerie nu era nici urmă de brichetă. Arkadi căută şi în baie şi dormitor. Nimic. Cînd se întoarse în camera de la intrare, Rufo scormonea prin punga de hîrtie în care se aflau efectele lui Pribluda.

– Acolo nu e nici o brichetă.

– Am vrut doar să verific dacă ai primit totul, zise Rufo şi ridică mîna în care ţinea bricheta. Am găsit-o.

– La revedere, Rufo!

– Mi-a făcut plăcere să discut cu tine. Ne vedem peste o oră. Nu te voi mai deranja pînă atunci. Rufo se retrase spre uşă mergînd de-a îndăratelea.

– Nici un deranj, dar la revedere pînă atunci.

De îndată ce Rufo dispăru pe trepte, Arkadi îşi trase din nou în sus mîneca hainei, căută vena cu degetul mare şi o lovi cu arătătorul. Dorinţa de a termina mai repede era atît de mare, încît rămăsese în cadrul uşii deschise. Brusc, lumina de pe casa scării se stinse. Pană tipică socialismului, un bec aici, unul dincolo. În lumina care venea din apartament, braţul lui gol părea din marmură. Din alt apartament se auzeau ritmuri de samba. Dacă vreodată Cuba avea să se scufunde în ocean, probabil că apa avea să bolborosească încă multă vreme după aceea din cauza muzicii.

I se uscase gîtul. Se sprijini de zid, scoase seringa din buzunarul hainei, atinse uşor vena cu vîrful acului şi o picătură roşie apăru imediat şi începu să se scurgă spre încheietură. O şterse imediat ca să nu-şi murdărească haina de caşmir. Auzi deodată cum cineva urcă scara şi, cu seringa

în mînă, nedorind să transforme ultimele sale clipe într-un spectacol public, închise uşa şi rămase lipit de ea. Paşii se opriră exact în faţa uşii lui.

– Da? întrebă Arkadi.

– Am uitat trabucurile, îl auzi din nou pe Rufo.

– Rufo...

De îndată ce Arkadi deschise uşa, Rufo îl luă pe sus şi-l purtă printre scaunele cu tapiţerie crem din sufragerie pînă în peretele opus, unde se aflau operele lui Fidel, îi înfipse antebraţul în gît şi începu să-l apese de uşa dulapului. Deşi Rufo era mare, individul era mult mai agil decît îşi imaginase Arkadi. Cu o mînă îl ţinea ţintuit de dulap, iar pe cealaltă încerca s-o tragă înapoi. Arkadi îşi dădu seama că haina îi fusese fixată de dulap cu un cuţit pe care acum Rufo se chinuia să-l scoată ca să mai lovească încă o dată. Mişcarea pulpanei hainei descheiate îl indusese în eroare pe Rufo şi-l făcuse să greşească ţinta. Cealaltă problemă a lui Rufo era seringa înfiptă în urechea lui stîngă, ceea ce însemna că un ac de oţel, lung de şase centimetri, se afla în creierul lui. Atacul fusese atît de rapid, încît Arkadi îi înfipsese seringa acolo fără să-şi dea seama. Obiectul atîrnat de urechea lui reuşi pînă la urmă să atragă atenţia cubanezului, care, după ce aruncă o privire cu coada ochiului spre seringă, se uită uimit la Arkadi. Rufo se dădu un pas înapoi şi începu să dea din mîini ca un urs deranjat de o albină, întorcîndu-şi capul şi răsucindu-se pe loc. Începu să se aplece într-o parte din ce în ce mai jos, pînă cînd căzu într-un genunchi. Ţinea ochii strînşi şi pînă la urmă reuşi să scoată acul afară. Rufo clipi de cîteva ori privind cu ochii plini de lacrimi la acul lung, plin de sînge şi apoi ridică fruntea spre Arkadi, căutînd parcă o explicaţie.

– Nu aveai altceva de făcut decît să mai aştepţi puţin, îi spuse acesta.

Rufo se prăbuşi pe spate, cu ochii în continuare fixaţi la seringă, de parcă aceasta ar fi conţinut ultimele sale gînduri.

3

Deşi nu i-ar fi spus niciodată lui Renko, Ofelia Osorio lucrase odată pe un vas pescăresc cubanez construit de ruşi şi plin de consilieri ruşi, aşa că, nu numai că avea experienţă în a se confrunta cu „fraţii mai mari" şi autoritari din nord, dar era şi antrenată în a-i ţine la distanţă cu un cuţit folosit la tăierea intestinelor. Înainte de asta, ca orice tînăr pionier, plin de idealuri, participase, la Moscova, ca delegat la o Conferinţă Internaţională a Tineretului şi vizitase Mausoleul lui Lenin, Universitatea Lumumba şi staţiile de metrou. Îşi amintea cum cei care mergeau cu metroul îşi schimbau fizionomia la vederea unor persoane de culoare. Cubanezii îşi atingeau uşor antebraţul, gest care însemna că se referă la negri. Ruşii se dădeau înapoi ca şi cînd s-ar fi ferit de un şarpe. Cel puţin aşa făceau la ei acasă. Pe mare însă, erau destul de dornici să experimenteze.

Şi nu era vorba numai despre ruşi. Veneau la Havana şi investigatorii vietnamezi şi Ofelia îi antrena atît pe bărbaţi, cît şi pe femei. Cînd fusese în vizită la Hanoi, descoperise că cele mai bune studente ale ei erau folosite pe post de dactilografe şi că, după cinele de solidaritate internaţională, farfuriile folosite de ea erau spălate de două ori.

Interesant era faptul că, atunci cînd bărbaţii europeni sau asiatici se întîlneau, în Cuba, cu fetele cubaneze, deveneau un fel de gurmanzi într-un magazin de dulciuri.

Bărbați care proveneau din familii decente se transformau pur și simplu în animale în momentul în care debarcau. Afișe lipite pe străzi le avertizau pe fete să se asigure că turiștii foloseau prezervative. Existau echipe împotriva viciilor, de obicei conduse de detectivi, care însă aveau propriile lor *jineteras* pe care le exploatau. Grozav cuvînt, *jinetera*. Comic, folosit mai ales pentru descrierea unei fete călare pe un porc în călduri. Pe lîngă cazurile obișnuite, Ofelia desfășura, cu aprobarea tacită a superiorilor, o operațiune pe cont propriu împotriva polițiștilor corupți. În orice caz, era pregătită mental pentru vizita unui investigator rus, cea mai proastă combinație dintre toate.

Locuia într-un *solar*, o alee de apartamente cu o singură cameră, foarte nimerit denumită după felul în care camerele erau pîrjolite de arșița zilei. În ciuda orei înaintate, Muriel și Marisol, cele două fiice ale ei, leneveau, întinse pe podeaua răcoroasă, urmărind atent la televizor o emisiune despre delfini. Fetele aveau una opt și cealaltă nouă ani, părul negru cu șuvițe blonde, iar strălucirea albastră a ecranului le învăluia fețele ca o mască. Mama Ofeliei se legăna în balansoar, prefăcîndu-se că doarme, un fel de mustrare fără cuvinte pentru faptul că fiica ei venea atît de tîrziu acasă și că o așteptase toată ziua cu orezul și fasolea pe aragaz. Și Ofelia avea destule să-i reproșeze mamei ei. Era destul de scandalos faptul că mama unui detectiv PNR își petrecea ziua făcînd comisioane pentru toți cei din *solar*, ducîndu-se după țigări pentru unii, stînd la coadă pentru o pereche de pantofi pentru alții. „Zbate-te sau mori de foame", răspundea bătrîna la protestele fiicei. „Cu salariul tău mare și porțiile din familia noastră, fetele tale vor mînca două zile din trei. Doar știi gluma: Care au fost cele trei realizări ale Revoluției? Sănătate, educație și sport. Și cele trei eșecuri? Micul dejun, prînzul și cina. Se spune că Fidel a zis gluma asta. Mă întreb de ce." Ofelia discuta în

contradictoriu doar pînă la un anumit punct pentru că ştia că mama ei avea dreptate. În plus, existau atîtea alte lucruri asupra cărora să se certe. Cu o săptămînă înainte, cînd ajunsese acasă, Ofelia găsise un portret al lui Che dat la o parte pentru a face loc unei poze cu Celia Cruz, ruptă dintr-o revistă. Cine ar fi înlocuit pe cel mai mare martir al secolului XX cu o trădătoare grasă şi bătrînă din Florida? Mama ei, desigur, fără să se gîndească de două ori.

Ofelia îşi înfăşură cureaua în jurul tocului pentru pistol, se dezbrăcă şi-şi aşeză frumos uniforma pe umeraş. Ca detectiv se putea îmbrăca şi în haine civile, dar ea prefera siguranţa pe care i-o ofereau pantalonii albaştri, tricoul gri cu emblema PNR pe buzunar, şapca cu propria emblemă imprimată. De asemenea, faptul că purta uniformă o ajuta să-şi menajeze hainele civile, două perechi de blugi, mari şi late. Se strecură într-o nişă acoperită cu o perdea, care servea drept toaletă şi duş şi dădu drumul la walkmanul care atîrna agăţat de o sfoară. Radioul fusese găsit pe Playa del Este, în timpul unei excursii cu familia. Le spusese fetelor ei să ignore „cuplurile îndrăgostite", *jineteras* cu turiştii lor, dar după ce Muriel descoperise pe plajă ceva atît de incredibil, precum acel radio de mărimea unei scoici, cele două surori începuseră să scruteze plaja ca nişte vulturi, pregătite să caute comori în nisip imediat după plecarea vreunui „cuplu".

Apa era călduţă şi abia curgea, însă Ofelia era obişnuită. Îi trecea peste frunte, gît şi i se scurgea din palme. Era mîndră, în secret, de părul ei, care era tuns scurt şi la fel de moale ca o şapcă din astrahan. Cuvintele melodiei erau provocatoare şi predominau instrumentele de percuţie. *Ţi-a căzut ţigara. Mi-ai spus cît de bună era şi cum tuturor femeilor le plăcea ţigara ta. De-abia am început să fumăm şi ţie ţi-a căzut ţigara.* Ofelia îşi relaxă umerii şi începu să se mişte în ritmul muzicii. Apa i se prelingea pe picioare.

În oglinda de deasupra chiuvetei, propria ei imagine începea să se înceţoşeze. O femeie de treizeci de ani, fiica unui culegător negru de trestie de zahăr. Deşi nu era vanitoasă, nu-i plăcea deloc dunga de unde începea bronzul – mai bine să ai aceeaşi nuanţă de maro peste tot. Se aplecă în faţă pentru a lăsa apa să-i curgă prin păr.

Detectivul din ea continua să-şi pună întrebări în legătură cu moartea rusului pe care îl găsiseră în apă. S-ar fi aşteptat la mult mai mult interes din partea ambasadei, iar faptul că aceştia erau gata să se descotorosească de cadavru, ca şi cum ar fi fost al unui cîine lovit pe stradă, era practic o dovadă că individul se ocupa cu afaceri necurate. La urma urmei, golful era locul perfect pentru contrabandă, infiltrări şi spionaj asupra vapoarelor. Aşa cum însuşi El Comandante spunea, nu există nici un duşman mai periculos decît cel care ţi-a fost odată prieten.

Rusul cel nou era, într-un fel, un amestec de contradicţii. Haina din pluş era un semn clar de corupţie, în timp ce aspectul sărăcăcios al celorlalte haine indica o nepăsare completă în legătură cu înfăţişarea lui. Pentru o clipă îi păruse un investigator destul de dinamic, pentru ca imediat după aceea să-l vadă căzînd pradă unor gînduri numai de el ştiute. Era palid, dar ochii afundaţi în orbite aruncau scîntei periculoase.

Săpunul cu care se spăla fusese obţinut de mama ei de la o prietenă care lucra într-un hotel şi era atît de catifelat, încît Ofelia nu se îndura deloc să iasă de sub duş, cel mai intim moment al zilei, în ciuda vocilor care se auzeau din celelalte apartamente din *solar*. Începu un alt cîntec şi se hotărî totuşi să facă economie la baterii.

Îmbrăcată într-un pulover şi în blugi, îi puse lui Muriel orez în farfurie şi fasole lui Marisol, asortate cu nişte zgîrciuri bine prăjite, despre a căror proveniență mama ei refuza să dea vreun indiciu. Din frigider scoase o sticlă de Miranda plină cu apă.

– La emisiunea culinară de astăzi au arătat cum să faci friptură din coajă de grepfrut, îi spuse mamă-sa. Au transformat o coajă de grepfrut în friptură. Nu-i aşa că-i uimitor? O revoluţie care devine tot mai fascinantă.

– Sînt sigură că era bună, zise Ofelia. Avînd în vedere circumstanţele.

– Au mîncat-o cu gusto. Cu gusto.

– Şi asta e bună, spuse Ofelia, în timp ce se chinuia să taie zgîrciul. Ce ziceai că e?

– Un mamifer, oricum. Ai cunoscut vreun bărbat periculos astăzi, unul care ar putea să te ucidă şi să-ţi lase fetele fără mamă?

– Da, am cunoscut unul. Un rus.

Acum era rîndul mamei să fie exasperată.

– Un rus e mai rău decît o coajă de grepfrut. De ce te-oi fi înrolat în poliţie? Tot nu reuşesc să înţeleg.

– Pentru a-i ajuta pe oameni.

– Oamenii de aici te urăsc. Nu vezi pe nimeni din Havana care să intre în poliţie, doar străini. Eram fericite în Hershey.

– Este un oraş-fabrică de zahăr.

– Asta da surpriză în Cuba!

– Nu poţi să te muţi în Havana dacă nu ai permis. Sînt expertă în munca pe care o fac. Ei mă vor aici, eu vreau să fiu aici şi la fel vor şi fetele.

Aceasta era o problemă în care Ofelia putea să conteze întotdeauna pe sprijinul fetelor ei.

– Noi vrem să stăm aici.

– Nimeni nu vrea să stea în Hershey. E un oraş-fabrică de zahăr.

Mama continuă:

– Havana e un oraş plin de fetele care vin din oraşe-fabrici de zahăr, fără să aibă permis oficial, şi fac

toate o grămadă de dolari muncind din greu. Va veni şi ziua în care voi fi nevoită să caut prezervative pentru nepoatele mele.

– Bunico!

Bătrîna tăcu şi se concentrară toate, în tăcere, asupra zgîrciurilor din farfurii.

– Deci, cum arată rusul ăsta? întrebă într-un sfîrşit mama ei.

Întrebarea o uimi pe Ofelia.

– Odată, în Hershey, mi-ai arătat un preot care fusese caterisit din cauză că se îndrăgostise de o femeie.

– Mă mir că mai ţii minte, erai atît de mică. Da, era o femeie frumoasă, foarte credincioasă, şi a fost o poveste tristă pentru toată lumea.

– Aşa arată rusul.

Mama ei continua să gîndească cu voce tare:

– Nu pot să cred că ţi-ai mai amintit de întîmplarea aceea.

Chiar cînd Ofelia credea că tensiunea din familie se liniştise destul de mult pentru o masă de seară, deşi tîrziu, sună telefonul. Doar ele aveau telefon în *solar*, iar ea îşi bănuia mama că l-ar fi folosit ca să conducă loteria din cartier. Loteria cubaneză ilegală era manipulată de loteria legală din Venezuela, iar cei care făceau pariuri şi aveau telefon aveau un mare avantaj. Ofelia se ridică şi, trecînd încet pe lîngă scaunele fetelor, se îndreptă spre telefonul din perete, cu o privire care spunea că nu are de gînd să participe la afacerile necurate ale altora. Mama ei o privi cu o faţă nevinovată cît timp dură conversaţia.

– Cine era?

– Era în legătură cu rusul, spuse Ofelia. A ucis pe cineva.

– Ah, sînteţi făcuţi unul pentru celălalt.

Cînd ajunse la apartament, căpitanul Arcos tocmai trîntea receptorul în furcă şi-i spunea lui Renko:

– Ambasada dumneavoastră nu vă poate asigura protecţie. Vor fi din nou manifestări de furie din partea poporului cubanez faţă de cei care i-au trădat. Faţă de cei care sărută ca Iuda pentru treizeci de arginţi. Dacă ar fi după mine, n-aş lăsa nici măcar un singur rus pe stradă. N-aş putea să garantez pentru siguranţa unui rus nici măcar în cea mai sigură capitală din lume, atît de adîncă este ura cubanezilor. V-aţi tîrît umiliţi în tabăra duşmanilor şi acum le spuneţi şi cubanezilor că ar fi bine să facă la fel. Că istoria ne-a lăsat în urmă. Nu! Cuba are istoria ei. Cuba mai are încă istorie de făcut şi nu avem nevoie de instrucţiuni de la nici unul dintre foştii camarazi. Asta le-am spus celor de la ambasada dumneavoastră.

Arcos se ambalase atît de mult încît faţa i se umflase aproape. Sergentul Luna, un bărbat de culoare, era în picioare lîngă el, uşor aplecat, ameninţător şi plictisit în acelaşi timp. Renko şedea calm, înfăşurat în haina lui. Rufo era întins în treningul lui argintiu, cu privirea aţintită la seringa pe care o strîngea în mîna stîngă. Ceea ce o uimea pe Ofelia era lipsa tehnicienilor. Unde era agitaţia normală a cameramanilor şi operatorilor de lumini, a experţilor în anchetare şi a detectivilor? Deşi nu punea la îndoială activitatea celor doi bărbaţi de la minister, îşi puse pe mîini o pereche de mănuşi chirurgicale, făcînd mult zgomot.

– Şi căpitanul vorbeşte rusa, îi spuse Renko Ofeliei. Este o adevărată seară a surprizelor.

Arcos avea cam patruzeci de ani, se gîndi Ofelia, exact generaţia care îşi irosise tinereţea învăţînd ruseşte şi care avea cele mai mari resentimente. Nu era însă o descoperire pe care să i-o împărtăşească şi lui Renko.

– Are dreptate totuşi, zise Renko. Ambasada mea nu pare dornică să mă ajute.

– Asta este explicația incredibilă pe care ne-o oferă dumnealui, spuse Arcos. Cum că Rufo Pinero, un bărbat fără antecedente, un apreciat sportiv cubanez, șofer și traducător pentru ambasada lui Renko, l-a abordat cu intenția de a-i vinde țigări, a fost refuzat și, cu toate acestea, s-a întors aici, în apartament și, fără nici un avertisment, fără a fi provocat, l-a atacat pe Renko cu două arme, un cuțit și o seringă și, în timpul luptei, și-a introdus accidental seringa în cap.

– Există vreun martor? întrebă Ofelia.

– Încă nu, spuse Arcos, ca și cînd ar fi așteptat să apară unul în orice moment.

Ofelia nu mai lucrase pînă atunci cu căpitanul, dar cunoștea acest tip de persoane, care se bazau mai mult pe bănuielile lor decît pe competență și care ajungeau în posturi cu mult peste valoarea lor. Nu se putea aștepta la nici un fel de ajutor din partea lui Luna; sergentul părea să privească pe toată lumea, inclusiv pe Arcos, cu aceeași totală nepăsare.

Îi desfăcu treningul lui Rufo și descoperi că acesta avea pe dedesubt tricoul și pantalonii pe care îi purtase la morgă. Avînd în vedere căldura de afară, lucrul acesta nu prea avea sens. În buzunarul de la tricou îi găsiră o apărătoare din plastic în care se afla o carte de identitate de mărimea unui pașaport pe care scria: *„Rufo Pérez Pinero; Fecha de nacimiento: 2/6/56; Profesión: traductor; Casado: no; Numero de habitacion: 155 Esperanza, La Habana; Status Militar: reserva; Hemotipo: B"*. În colțul documentului era lipită fotografia unui Rufo mai tînăr și mai slab. În același plastic se afla și un bon de alimente, cu lunile înscrise pe coloane și mai multe rînduri pentru orez, carne și fasole. Din buzunarele lui Rufo scoaseră cîțiva dolari, niște pesos, cheile de la casă și de la mașină, încercînd să atingă totul cît mai puțin. Parcă își amintea că individul avusese și o brichetă. Cubanezii erau foarte atenți la astfel de lucruri.

Nu ştia de ce, dar era convinsă că rusul căutase deja prin buzunarele lui Rufo şi că ea nu avea să găsească nimic din ceea ce el nu descoperise pînă atunci.

– Acum a început investigaţia? întrebă Renko.

– Va fi o investigaţie, promise Arcos, dar întrebarea e în legătură cu *ce*. Tot ceea ce faceţi dumneavoastră dă naştere la suspiciuni: atitudinea dumneavoastră faţă de autorităţile cubaneze, ezitarea de a identifica cadavrul colegului dumneavoastră şi acum, acest atac împotriva lui Rufo Pinero.

– Atacul meu împotriva lui Rufo?

– Rufo e cel care a murit, insistă Arcos.

– Căpitanul crede că eu am venit de la Moscova ca să-l atac pe Rufo? o întrebă Renko pe Ofelia. Mai întîi Pribluda şi acum eu. Crimă şi tentativă de crimă. Dacă nici asta nu investigaţi, atunci cu ce vă ocupaţi voi, oameni buni?

Ofelia era supărată, pentru că procedura de bază spunea că trebuie să investighezi cît mai repede locul crimei şi Luna nu făcuse absolut nimic. Se dădu puţin înapoi, ca să aibă o perspectivă mai largă asupra scenei şi văzu un cuţit înfipt, cam la nivelul pieptului, în panoul lateral din lemn al vitrinei şi, cu toate acestea, nici o carte de acolo nu fusese deranjată, nici măcar *Fidel y Arte*, o carte de format mare, cu multe ilustraţii. Nici un scaun rupt, nici o vînătaie pe corpul lui Renko, ca şi cum confruntarea n-ar fi durat decît o clipă.

– Prietenul tău era spion, iar tu eşti un criminal, izbucni Luna. Nu putem tolera aşa ceva!

Fără să-l mişte, Ofelia începu să cerceteze cuţitul înfipt în vitrină. Era de producţie braziliană, cu un mîner din fildeş şi argint, lama avea două tăişuri şi era ascuţită ca un brici. Înfipt în lemn, se vedea un fir de aţă neagră.

Arcos spuse:

– Le-am spus celor de la ambasadă că Renko nu este decît un vizitator obişnuit, că nu beneficiază de protecţie

diplomatică. Acest apartament este ca orice alt apartament cubanez, nu are protecție extrateritorială. Aceasta este o problemă a cubanezilor, care ne privește în totalitate pe noi.

– Bine, spuse Renko. Cubanez era și cel care a încercat să mă omoare.

– Nu ne creați dificultăți. Din moment ce evenimentele sînt atît de neclare, iar dumneavoastră sînteți în viață și nu vi s-a întîmplat nimic rău, ar trebui să vă considerați norocos dacă vi se dă voie să părăsiți Havana.

– Vreți să spuneți, dacă mi se dă voie să părăsesc Havana în viață. Ei bine, am pierdut zborul din seara asta.

– Va mai fi unul peste o săptămînă. Între timp, noi vom continua să investigăm.

Rusul i se adresă Ofeliei:

– Dumneavoastră considerați asta ca fiind o investigație?

Ea ezită, deoarece descoperise, în reverul hainei lui negre, o tăietură îngustă, care nu era, cu siguranță, o gaură pentru nasture. Pauza ei îl enervă pe Arcos.

– Asta este investigația mea, condusă așa cum cred eu de cuviință, luînd în considerare mai mulți factori, cum ar și varianta în care dumneavoastră l-ați luat pe Rufo prin surprindere, l-ați înțepat cu acul și, după ce a murit, i l-ați pus în mînă. Seringa ar putea să aibă încă amprentele dumneavoastră.

– Chiar credeți așa ceva?

– Nu s-a instalat încă rigor mortis. Vom cerceta.

Înainte ca Ofelia să-l poată opri, căpitanul îngenunche și încercă să desfacă degetele lui Rufo de pe seringă. Rufo o ținea strîns, așa cum fac uneori morții. Luna dădu din cap și zîmbi.

Renko îi spuse Ofeliei:

– Vă rog să-l anunțați pe căpitan că este consecința unui spasm, nu rigor mortis, acum va trebui să aștepte pentru

ca rigiditatea să se instaleze şi să treacă. În funcţie de cît de mult are de gînd să se lupte cu Rufo, desigur.

Ceea ce nu-l făcu pe Arcos decît să tragă mai tare.

*

Ofelia îl duse pe Renko înapoi în apartamentul lui Pribluda de pe Malecón în lipsa unui loc mai bun unde să stea. Nu avea bani pentru hotel, apartamentul ambasadei devenise scena unei crime şi, pînă cînd nu-l identifica pe Pribluda, putea să pretindă că locuieşte în apartamentul unui prieten care lipsea din oraş.

Timp de un minut, rămaseră în picioare pe balcon, privind o maşină singuratică ce trecea pe bulevard şi valurile care se spărgeau de dig. În larg, se vedeau felinarele bărcilor de pescuit şi lanternele celor care pescuiau cu camere de cauciuc.

– Aţi mai fost pe ocean pînă acum? îl întrebă Ofelia.

– Pe Marea Bering. Nu e acelaşi lucru.

– Nu trebuie să mă compătimiţi, spuse ea brusc. Căpitanul ştie ce face.

Suna fals chiar şi pentru ea, dar Renko nu ripostă în nici un fel:

– Aveţi dreptate.

Era înfăşurat în haina lui neagră, ca un om salvat dintr-un naufragiu, care se bucura de singurul obiect care-i mai rămăsese. Ofelia avea senzaţia că participau amîndoi la un fel de conspiraţie, fiindcă el nu pomenise deloc faţă de Arcos şi de Luna despre vizita pe care o făcuseră mai devreme la apartamentul lui Pribluda.

– Căpitanul nu anchetează crime de obicei, nu-i aşa?

– Nu.

– Îmi amintesc de reportajele referitoare la prima călătorie a lui Castro în Rusia. Era un revoluţionar iute, care mergea la vînătoare de urşi cu beretă şi pantaloni verzi

de militar, în timp ce tovarăşii noştri din Biroul Politic se tîrau după el, prin zăpadă, ca o turmă de grăsani care se îndrăgostiseră la bătrîneţe. Părea o iubire menită să dureze veşnic. Îţi vine greu să crezi că ruşii sînt acum vînaţi în Havana.

– Am impresia că vă aflaţi într-o stare de confuzie. Prietenul dumneavoastră moare şi acum aţi fost atacat dumneavoastră. Din cauza asta aveţi o perspectivă complet distorsionată în legătură cu viaţa din Cuba.

– S-ar putea.

– Ceea ce vi s-a întîmplat este, desigur, foarte supărător.

– În orice caz, nu amuzant.

Femeia se uită mirată la el.

– Nu au mai existat alţi martori?

– Nu.

– Aţi răspuns la uşă şi Rufo v-a atacat fără nici un avertisment?

– Corect.

– Cu două arme?

– Da.

– Nu pare deloc plauzibil.

– Asta pentru că dumneavoastră sînteţi un detectiv bun. Dar ştiţi ce am descoperit?

– Ce aţi descoperit?

– Am descoperit din propria experienţă că – în absenţa altor martori – o simplă minciună, susţinută cu tărie, este extrem de greu de demontat.

4

De îndată ce Arkadi rămase singur în apartamentul lui Pribluda, se duse în birou şi deschise calculatorul, care îi ceru imediat parola. Un cod de acces, care putea combina pînă la douăsprezece litere şi cifre, era practic imposibil de spart, dar un astfel de cod trebuia, de asemenea, să fie ţinut minte şi tocmai de aceea Arkadi ştia că oamenii obişnuiesc să folosească ziua de naştere sau adresa. Arkadi încercă cu numele soţiei colonelului, cu al fiului său, cu cel al sfîntului său (deşi Pribluda era ateu, întotdeauna îi plăcea să desfacă o sticlă cu ocazia onomasticii), cu cel al scriitorilor preferaţi (Şolohov şi Gorki), cu cel al echipelor preferate (Dinamo şi Armata). Încercă şi 06111968, data la care Pribluda intrase în Partid, formula chimică C12H22011 a zahărului, un 55-45-37-37, de la coordonatele Moscovei (latitudine şi longitudine, în minute şi secunde). Încercă chiar şi mai multe cuvinte transpuse în numere (chiar dacă ordinea corectă a alfabetului rusesc era o problemă care persista şi în secolul XXI). Ventilatorul calculatorului scoase un ţiuit de uimire şi apoi continuă să toarcă precum o pisică. Încercă mai multe variante, pînă cînd, într-un final, se hotărî să renunţe la ecranul luminos pentru întunericul din balcon, unde îşi găsi consolare în mişcarea constantă a razelor de lumină trimise de far şi în freamătul nocturn al oraşului.

Arkadi descoperi că adoptase modul de gîndire al unui criminal, care încearcă să-i convingă pe ceilalți că, deși povestea lui nu este plauzibilă, nici adevărul nu poate fi crezut. De asemenea, era puțin derutat de reacția pe care o avusese în timpul atacului. Se apărase din instinct, așa cum rezistă cel care este împins în apă.

Nu bănuia care fusese motivul atacului, cu excepția faptului că trebuia să aibă legătură cu prietenul lui. Nu că Pribluda i-ar fi fost prieten în sensul obișnuit al termenului. Nu aveau gusturi, interese sau concepții comune. De fapt, adevărul era că, în multe privințe, Pribluda era un om îngrozitor.

Arkadi și-l imagina aducînd sticla de votcă și spunînd: „Renko, bătrîne, ești terminat. Te afli într-o țară nebună, pe pămînt străin, unde nu știi nimic, nici măcar limba."

Pribluda s-ar fi aplecat spre el ca să dea noroc și ar fi rînjit cu zîmbetul acela îngrozitor al lui. Avea obiceiul ca după fiecare pahar dat peste cap, să-și mai desfacă un nasture, gulerul sau manșeta, ca și cînd băutura ar fi fost o muncă foarte serioasă. „Singurul lucru de care poți să fii convins e că nu știi nimic. Nimeni n-o să te ajute doar așa, pentru ochii tăi căprui. Toți cei care vor ieși în față și se vor da drept prieteni, îți vor fi, de fapt, dușmani. Toți cei care se vor oferi să te ajute ascund un cuțit la spate. Noroc!" Colonelul ar fi făcut un gest teatral, aruncînd dopul de la sticla de votcă în mare. Așa obișnuia el să se dea mare. „Apreciezi logica?"

„Iubesc logica", ar fi răspuns Arkadi.

„Uite care e logica aici: Rufo nu avea nici un motiv să te ucidă. Rufo a încercat totuși să te ucidă. Prin urmare, cineva l-a trimis pe Rufo. Rezultă că acel cineva va mai trimite și un alt ucigaș."

„E o teorie foarte drăguță. E cumva un cadou pe care pot să-l iau acasă?" Arkadi ar fi dat din cap în direcția păpușii

care şedea în colţul încăperii. Felul în care i se mişca umbra atunci cînd briza mării clătina lampa era puţin stresant.

„Grozav!"

Scoase din haină bucata de hîrtie pe care scrisese adresa lui Rufo şi cheia pe care o găsise asupra cadavrului înainte ca Luna să sosească.

„Ceea ce cred eu că ar trebui să faci", şi-ar fi continuat Pribluda avalanşa de cuvinte, „ar fi să te încui înarmat cu un pistol şi o rezervă de portocale, pîine şi apă într-o cameră de la ambasadă, poate şi o găleată pentru nevoile personale şi să nu deschizi uşa pînă nu vine vremea să pleci la aeroport."

Continuînd discuţia imaginară, Arkadi întrebă: „Să petrec o săptămînă în Havana, ascunzîndu-mă într-o cameră, n-ar fi puţin cam pervers?"

„Nu. Să-l omori pe Rufo, atunci cînd aveai de gînd să te sinucizi, aceasta este o adevărată perversitate."

Arkadi se duse în birou şi se întoarse cu o hartă a oraşului, pe care o desfăşură sub lampă.

„Pleci?" Pribluda era întotdeauna terifiat atunci cînd Arkadi se dădea bătut înainte de a ajunge la fundul sticlei.

Arkadi căuta o stradă numită Esperanza şi scrise adresa lui Rufo pe o bucată de hîrtie. Îşi spuse în gînd: „N-am să stau pur şi simplu şi să aştept. Am şi cheile tale de la maşină. Dacă vrei să mă ajuţi, spune-mi unde e maşina. Sau dă-mi parola."

Jignită, fantoma lui Pribluda dispăru din încăpere. Arkadi, pe de altă parte, era perfect treaz.

*

A merge pe stradă, într-o ţară străină, în mijlocul nopţii, era ca şi cînd te-ai scufunda într-o piscină întunecată, fără să ştii cît de adîncă este apa. O galerie cu coloane se întindea pe toată lungimea străzii, astfel încît ieşi în lumina palidă,

învăluită în fum, abia cînd ajunse în dreptul lampadarului din colț. Continuă să înainteze pe bulevard deoarece curba lungă, care mărginea marea, simplifica problema orientării.

Deşi stătea cu urechile ciulite, încercînd să distingă zgomotul motorului vreunei maşini sau a unor paşi în urmărirea sa, nu auzea decît ecoul propriilor săi paşi şi vuietul valurilor oceanului de pe cealaltă parte a benzilor pustii ale bulevardului. Trecu pe lîngă o pictură murală a lui Castro, care acoperea întreg peretele unei clădiri cu trei etaje. Personajul părea a fi un gigant, care se plimba prin propriul oraş, cu capul ascuns de întunericul de deasupra stîlpilor de neon, îmbrăcat în uniforma bine cunoscută, cu picioarele surprinse în mişcare, cu mîna dreaptă răspunzînd la salutul unei persoane nevăzute: *„A Sus Ordenes, Comandante!"*. Ei bine, îşi spuse Arkadi, el şi comandantul făceau o pereche ciudată de insomniaci, un rus care se ascundea şi un gigant care patrula neobosit.

Şase străzi mai încolo, ajunse în dreptul faţadei cufundate în întuneric a unui hotel lîngă care era parcat un taxi; capul şoferului era sprijinit pe volan. Arkadi îl zgîlţîi uşor şi, cînd bărbatul deschise un ochi, îi bagă în faţă adresa lui Rufo şi o bancnotă de cinci dolari.

În timp ce taxiul zbura ca un liliac prin întunericul nopţii, Arkadi stătea în faţă, alături de şoferul care continua să caşte, ca şi cînd nimic n-ar fi fost în stare să-l trezească, în afară de o coliziune, şi care încetini abia atunci cînd în lumina farurilor îşi făcură apariţia mai multe movile de moloz. Adresa lui Rufo era înscrisă pe peretele din faţă al unei case joase, fără geamuri, aflată pe o stradă îngustă. Taxiul plecă şi, cu ajutorul brichetei lui Rufo, Arkadi reuşi să găsească cheia potrivită; cînd luase cheia din buzunarul cadavrului, înainte de a suna la PNR, Arkadi fusese uimit să constate cît de mult semăna aceasta cu cea de la apartamentul lui din Moscova, acelaşi model rusesc, cu o stea imprimată pe partea

de unde o apucai, fără îndoială un suvenir al comerțului socialist. Îi trecu prin minte gîndul că, dacă detectivul Osorio încercase să intre cu cheia pe care o lăsase el asupra lui Rufo, fusese fără îndoială foarte supărată.

Ușa se deschise lăsînd să se vadă o cameră îndeajuns de strîmtă încît să-i creeze o senzație de claustrofobie. Înaintă cu bricheta aprinsă pînă în dreptul unei canapele și a unei mese joase pe care se afla un nud de ceramică ce avea și rol de scrumieră. Deasupra se vedeau mai multe aparate electronice, aranjate unul deasupra celuilalt: un televizor, o combină stereo și un videocasetofon. Într-un colț, un minibar ce părea smuls dintr-o cameră de hotel. Pe marginea unei chiuvete cu picior erau aliniate flacoane cu minoxidil, vitamine și aspirină. În șifonier, pe lîngă haine, se aflau mai multe cutii cu pantofi sport Nike și New Balance, cutii cu trabuce, o colecție de casete video și mai multe copii ale programului Windows '95, un adevărat talcioc. Arkadi deschise o ușă și aruncă o privire în toaleta murdară, apoi se întoarse în cameră și începu s-o cerceteze pe îndelete. Lipite pe pereți se vedeau mai multe articole de ziar cu titluri, ca: GRAN EXITO DE ECHIPO CUBANO sau, deasupra unei fotografii din tinerețe a lui Rufo, gata să se ia la bătaie cu lumea întreagă, cu mănușile de box ridicate, PINERO TRIUNFA EN URSS! În cîteva fotografii înrămate se vedea un grup de bărbați, purtînd același echipament sportiv, pozînd în Piața Roșie, lîngă Big Ben sau lîngă Turnul Eiffel. Arkadi întoarse fotografiile și scrise pe o bucată de hîrtie numele înscrise pe spate. Cîteva nume și numere erau, de asemenea, mîzgălite pe peretele de lîngă pat.

```
Daysi 32 - 2007
Susy 30 - 4031
Vi. Aflt 2300
Kid Choc. 5/1
Vi. HYC 2200 Angola
```

Singurul lucru pe care Arkadi reuşi să-l înţeleagă din această listă fu că el fusese vizitatorul care sosise cu cursa Aeroflot la ora 23:00, adică unsprezece noaptea şi că se părea că un alt vizitator din Angola fusese aşteptat la o oră aproape la fel de tîrzie ca a lui. Oricum, i se părea ciudată această listă cu numere de telefon într-o cameră în care nu exista un astfel de aparat. Arkadi îşi aminti că Rufo avea un telefon mobil atunci cînd se întîlniseră la aeroport, cu toate că, mai tîrziu, cînd îl căutase prin buzunare, aparatul dispăruse.

Într-un cui se vedea o pălărie de pai elegantă, de culoarea fildeşului, care avea imprimate pe banda interioară cuvintele „Made in Panama" şi iniţialele RPP. Arkadi căută şi prin birou, pipăi pe sub perne şi pe sub saltea, cercetă casetele video, care păreau, după etichete, a fi toate, fie filme cu box, fie porno. În minibar, găsi nişte alune din acelea care se serveau în avion şi cîteva sticle de Evian. Nu se vedea nici un semn al vreunei vizite din partea detectivilor Luna sau Osorio, nici urmă de praf pentru luarea amprentelor, făcut din frunze de palmier arse.

Cel mai important lucru era faptul că nu găsise nici un motiv pentru care Rufo ar fi încercat să-l ucidă. Rufo îşi plănuise fără îndoială atacul. Treningul avea sens din acelaşi motiv pentru care pictorii purtau salopete şi simţea că acelaşi gînd îi trecuse şi lui Osorio prin minte. Dar de ce să te chinui să ucizi pe cineva, care ar fi dispărut oricum din peisaj în cîteva ore? Urmărea Rufo ceva anume sau, pur şi simplu, în Havana începuse sezonul de vînătoare de ruşi?

În timp ce ieşea din casă, putu să vadă în lumina zorilor, pe zidul clădirii de lîngă apartamentul lui Rufo, o inscripţie cu roşu sîngeriu GIMNASIO ATARES.

Lîngă trotuar, într-o maşină cu însemnele PNR, se afla detectivul Osorio. Femeia îl privi fix în ochi pe Arkadi, suficient de mult încît să-l facă să se simtă prost, înainte de a întinde mîna spre el.

– Cheia!

– Îmi pare rău!

Arkadi bagă mîna în buzunar şi îi dădu cheia de la apartamentul său din Moscova. Ar fi putut oricînd să spargă uşa de la propria-i casă, dacă ar fi fost nevoie.

– Intră în maşină, îi zise Osorio. Mi-ar plăcea să te încui într-o celulă, dar domnul docor Blas vrea să-ţi vorbească.

Cu barba lui îngrijită, învăluit într-un subtil miros de săpun cu fenol, doctorul Blas era un fel de zeu al tărîmului morţii, care îl întîmpină pe Arkadi la intrarea în Institutul de Medicină Legală şi care începu s-o laude pe Osorio.

– Ofelia noastră e foarte inteligentă. Dacă Hamlet ar fi avut o Ofelie măcar pe jumătate la fel de inteligentă ca a noastră, ar fi putut dezlega cu uşurinţă misterul uciderii tatălui său, regele. Bineînţeles că în acest caz n-ar mai fi fost cine ştie ce piesă.

Două tinere în tricouri IML mulate pe corp trecură pe coridor sub privirea aprobatoare a medicului.

– Am fost antrenaţi de FBI în Washington şi Quantico pînă la Revoluţie, apoi, de ruşi şi de germani. Dar îmi place să cred că avem propriul nostru stil. Problema ta, Renko, este că nu ai încredere în noi. Am observat acest lucru de prima dată cînd ai fost aici.

– Asta era?

După părerea lui, problema cea mai importantă era că Rufo încercase să-l omoare, dar directorul părea să aibă o viziune mai largă. Trecură pe lîngă o vitrină de sticlă, în care se aflau fotografiile a două capete de bărbaţi cu buzele întredeschise şi ochii închişi.

– Persoane date dispărute şi morţi neidentificaţi. Imagini destinate publicului, îi explică Blas şi-şi continuă apoi ideea. Cînd spui Cuba, te gîndeşti la o insulă din Caraibe,

un loc precum Haiti, o țară ca Nicaragua. Cînd noi spunem, de exemplu, că am identificat un cadavru ca fiind al unui rus, te întrebi fără îndoială cît de bună este această identificare, cît de calificate sînt aceste persoane care îmi spun mie să accept cadavrul și să îl duc acasă... Cînd vezi un cadavru recuperat din apă în același fel în care cîinii se joacă cu oasele, te întrebi fără îndoială cît de atentă este munca poliției de aici. Ăsta este motivul pentru care ai furat cheia lui Rufo și te-ai dus la el în apartament pe cont propriu. Eu particip mereu la conferințe internaționale unde întîlnesc oameni care nu cunosc Cuba și au aceleași idei preconcepute. Așa că lasă-mă să-ți spun cîte ceva despre mine. Am obținut doctoratul în medicină la Universitatea din Havana, cu specializare în patologie. Am studiat la Școala Superioară de Investigații din Volgograd, la Leipzig și la Berlin. Anul trecut, am ținut discursuri la conferințele Interpolului din Toronto și Mexico City. Deci nu ești chiar la capătul Pămîntului. Unii dușmani ai Cubei vor să ne izoleze, dar noi nu sîntem izolați. Aspectul internațional al criminalității nu ne permite să fim izolați. Eu însumi nu voi permite așa ceva.

Trecură pe lîngă un om cu cătușe, care stătea pe un scaun. Individul ridică spre ei o față plină de cicatrice mai vechi și vînătăi recente.

– Așteaptă pentru examenul psihologic, explică Blas. Avem experți în biologie, stomatologie, toxicologie și imunologie legală. Un rus ar crede cu greu chestia asta. Voi erați, de obicei, profesorii, iar noi, elevii. Acum, noi sîntem profesorii în Africa, America Centrală, Asia. Ofelia noastră – Blas făcu un semn cu capul spre Osorio, care mergea alături de ei cu un aer plin de modestie – a predat în Vietnam. Aici nu există oameni slab pregătiți. Eu n-aș permite așa ceva. Prin urmare, îmi face plăcere să afirm că Havana are cea mai mică rată de crime nerezolvate dintre toate

oraşele importante ale lumii. Deci cînd eu afirm că un cadavru aparţine unei anumite persoane, înseamnă că în mod sigur îi aparţine. Detectivul Osorio îmi spune însă că ai din nou ezitări în ceea ce priveşte identificarea colonelului Pribluda.

– Cred că reacţionează la atacul la care a fost supus, interveni Osorio.

– Reacţia mea a fost, probabil, accentuată de acel incident, admise Arkadi. Sau de faptul că l-am găsit pe Pribluda mort. Sau de oboseala din cauza zborului.

Blas spuse:

– Mai ai o săptămînă de stat aici. Te vei adapta. A fost un act foarte curajos din partea ta să te duci la Rufo. Ofelia bănuia că s-ar putea să te duci. Are o intuiţie foarte bună.

– Şi eu sînt de aceeaşi părere, zise Arkadi.

– Dacă ceea ce spui tu este adevărat, Rufo s-a sinucis din neatenţie în timpul unei lupte scurte şi violente?

– Sinucidere accidentală.

– Chiar aşa. Dar asta nu oferă nici un răspuns la întrebarea referitoare la *motivul* pentru care te-ar fi atacat Rufo. Asta îmi dă mare bătaie de cap!

– Între noi fie vorba, şi mie!

Blas se oprise în capătul unor scări, de unde venea un miros rece şi acru ca de lapte fermentat.

– Tipul acesta de atac, cu un cuţit şi o seringă, este foarte ciudat! A fost furată, ieri, de aici, o seringă pentru îmbălsămare, deşi nu înţeleg cînd ar fi putut Rufo s-o ia. Ai fost cu el tot timpul, nu-i aşa?

– Am fost la toaletă la un moment dat. Ar fi putut să o ia atunci.

– Da, ai dreptate. Deci, a fost, probabil, acea seringă, deşi nu înţeleg de ce un criminal ar fi ales să o folosească, din moment ce avea deja o armă mai bună. Tu înţelegi?

Arkadi rămase puţin pe gînduri.

– Avea Rufo vreun fel de antecedente?

– Cunosc părerea căpitanului Arcos în legătură cu această problemă, dar... vreau să fiu cinstit cu tine. Rufo avea mai degrabă un cazier al faptelor pentru care n-a fost prins. Era un *jinetero*, un peşte. Tipul de om care stă pe lîngă turişti şi le găseşte fetiţe, le schimbă banii, le aduce ţigări. Se spunea că avea mare succes la nemţoaice şi suedeze, secretare aflate în vacanţă. Pot să fiu mai direct?

– Vă rog!

– Se spune că se lăuda în faţa femeilor străine că are o *pinga* ca o locomotivă.

– Ce e aceea *pinga?* întrebă Arkadi.

– Ei bine, eu nu sînt psihiatru, dar un om care are o *pinga* ca o locomotivă nu foloseşte o seringă ca să omoare pe cineva.

– Mai degrabă foloseşte un cuţit din alea care seamănă cu o sabie, interveni Osorio.

– Bănuiesc că nu mai există multe din astea. Cîţi oameni mai au aşa ceva în oraş?

– Fiecare cubanez are o chestie d-asta, spuse Blas. Eu am trei în debara.

– Şi eu am una, zise Osorio.

Arkadi era convins.

Blas îl întrebă:

– Poţi să ne ajuţi să facem lumină în cazul acestei seringi?

– Nu.

– Te rog să mă înţelegi că nu sînt nici detectiv şi nici de la PNR, sînt doar un specialist în patologie legală, dar am fost pregătit de instructori ruşi să gîndesc într-o manieră analitică. Părerea mea e că nu sîntem chiar atît de diferiţi, aşa că am să-ţi arăt ceva care să te facă să ai totuşi încredere în noi. Şi s-ar putea chiar să înveţi ceva de la noi.

– Ca de exemplu?

Blas îşi frecă mîinile de nerăbdare, ca şi cînd ar fi fost o gazdă cu un program foarte bine pregătit pentru oaspeţii săi.

– Vom începe din locul în care ai intrat.

*

Morga avea şase sertare, un congelator şi un răcitor cu uşă de sticlă, toate cu mînerele rupte şi pline cu picături de condens. Blas îi informă:

– Frigiderele încă mai funcţionează. Am avut aici un pilot american, adus după invazia din Golful Porcilor. S-a prăbuşit cu avionul şi a murit, dar timp de nouăsprezece ani cei de la CIA au continuat să susţină că nu au auzit niciodată de el. În cele din urmă, familia lui a venit şi l-a luat. Dar era în condiţii foarte bune, chiar într-unul dintre sertarele astea. Îl numisem Trabuc.

Blas trase un sertar în afară. Înăuntru, corpul vînăt, identificat ca fiind Pribluda, fusese rearanjat: craniul, maxilarul şi laba piciorului drept, între picioare; un sac de plastic umplut cu organe acolo unde ar fi trebuit să fie capul. Deschisă pe partea stîngă, cavitatea stomacală oferea o priveliştе care îl îngrozi pe Arkadi. Întreg cadavrul fusese aşezat într-un tub de zinc ca să nu permită materiei lichefiate să se umfle şi mai mult. Arkadi aprinse o ţigară şi trase adînc fumul în piept. Avea motive bine întemeiate să fumeze chiar acolo. Pînă în acel punct nu văzuse nimic care să-l facă să aibă mai multă încredere în ei.

– Prietenii noştri ruşi ne-au promis fonduri pentru un nou sistem de refrigerare. Cred că-ţi dai şi singur seama cît de importante sînt frigiderele la Havana. Apoi, ruşii au spus că trebuie să-l cumpărăm cu banii noştri.

Blas începu să studieze cadavrul.

– Cunoşti vreo caracteristică a lui Pribluda, care să nu se regăsească la acest cadavru?

– Nu, dar cred că după o săptămînă de stat în apă şi după schimbarea între ele a mai multor părţi ale corpului, majoritatea oamenilor arată la fel.

– Căpitanul Arcos mi-a spus să nu fac nici o biopsie. Cu toate astea, avînd în vedere că încă sînt director aici, eu am făcut. Creierul şi organele nu prezintă nici o urmă de droguri sau de toxine. Acest lucru nu este atît de concludent, deoarece cadavrul a stat în apă foarte mult timp, dar a mai apărut şi un alt aspect. Muşchiul inimii prezenta forme accentuate de necroză, ceea ce reprezintă un indicator important al atacului de cord.

– Un atac de cord în timp ce plutea în apă?

– Un atac de cord după o viaţă în care a băut şi a mîncat ca un rus, un atac atît de puternic şi de rapid, încît nu a mai avut timp nici măcar să se zbată, de unde rezultă că tot echipamentul de pescuit se afla încă la bord. Ştiai că media de viaţă este cu douăzeci de ani mai mică în Rusia decît în Cuba? Îţi voi da mostre din ţesut. Arată-le oricărui medic din Moscova şi îţi va spune acelaşi lucru.

– Aţi mai văzut *neumáticos* care să moară din cauza unui atac de cord pînă acum?

– Nu, cei mai mulţi mor atacaţi de rechini. Dar este pentru prima dată cînd am auzit de un *neumático* rus.

– Nu credeţi că merită să faceţi o anchetă?

– Trebuie să înţelegi situaţia în care ne aflăm. Nu avem nici scena crimei şi nici martori, ceea ce este foarte descurajant pentru o anchetă, fără îndoială foarte scumpă. Şi nu avem nici crimă. Mai rău, mortul este rus, iar ambasada refuză să coopereze. Spun că nimeni nu a lucrat cu el, că nimeni nu-l cunoştea şi că nu era decît un cercetător nevinovat care făcea nişte studii în legătură cu industria zahărului. Pentru noi, chiar şi o simplă întrevedere la ambasadă necesită o notă diplomatică. De asemenea, am cerut o fotografie de-a lui Pribluda şi, de vreme ce n-am primit-o, am identificat cadavrul ca fiind al lui, cît mai exact după posibilităţile pe care le-am avut. Nu puteam face mai mult. Trebuie să

considerăm că a fost identificat, iar tu trebuie să-l duci acasă. Nu vrem să mai avem şi alte „trabucuri" aici.

– De ce aţi cerut o fotografie de la ambasadă? Eu vă arătasem una.

– A ta nu era destul de bună.

– După cum arată cadavrul acum nu poţi să-l compari cu nimic.

Pe faţa lui Blas apăru un zîmbet. Închise sertarul în care se afla cadavrul.

– Am o surpriză pentru tine. Vreau să te întorci acasă cu o părere corectă despre Cuba.

La etajul al doilea, Blas îi conduse pe Arkadi şi pe Osorio într-un birou, pe a cărui uşă scria, cu litere aproape şterse, ANTROPOLOGÍA.

Prima impresie a lui Arkadi era aceea a unei catacombe, cu rămăşiţele unor martiri sortate cu meticulozitate pe rafturi cu cranii, oase pelviene, coapse, metacarpiene, una lîngă cealaltă, coloane vertebrale încolăcite ca nişte şerpi. Praful plutea în jurul unui abajur, iar lumina era reflectată de sticla ce acoperea cutiile în care se aflau prinşi în ace gîndaci tropicali care scînteiau ca opalul. O viperă tropicală americană, care-şi ţinea colţii la vedere, se afla într-un borcan cu formol, lîngă o tarantulă. Ceea ce părea că ar fi nişte piese de domino, erau de fapt nişte oase arse gradat, de la alb la negru ca tăciunele. Pe perete, fălcile unui rechin rînjeau ca un maxilar uman cu foarte mulţi dinţi. Cablul de acţionare a ventilatorului din tavan era făcut din păr împletit. Nu era o catacombă, îşi spuse Arkadi, ci mai degrabă un punct de comerţ din junglă. Pe o masă, sub un cearşaf, se afla ceva care zumzăia şi Arkadi nu s-ar fi mirat deloc dacă ar fi descoperit acolo o gorilă care citea.

– Acesta este laboratorul nostru de antropologie, spuse Blas. Nu e mare, dar aici determinăm, în funcţie de oase şi dinţi, vîrsta, rasa şi sexul unei victime. Şi diferite substanţe otrăvitoare.

– În Caraibe, există mult mai multe astfel de substanțe decît la Moscova, interveni Osorio.

– Noi nu prea avem rechini, spuse Arkadi.

– Și, a continuat Blas, după activitatea insectelor, ne putem da seama de cît timp este moartă victima. În alte climate, în funcție de specie, insectele își încep activitatea în momente diferite. Aici în Cuba, încep toate în același timp, dar au viteze diferite.

– Fascinant!

– Fascinant, dar, probabil, nu este ceea ce un anchetator din Moscova ar numi un laborator serios de expertiză medico-legală, nu?

– Există laboratoare diferite pentru locuri diferite.

– Exact! Blas puse mîna pe un maxilar cu dinții pilițI. Populația noastră este, să zicem așa, unică. O serie de triburi africane practică zgîrierea și ascuțirea dinților. Abakua, de exemplu, era o societate secretă a leopardului, din Congo. Aceștia au fost aduși aici ca sclavi, pentru a munci în porturi și, în scurt timp, au început să dețină controlul asupra întregii contrabande din Golful Havana. Numai El Comandante a reușit să-i transforme într-o comunitate folclorică.

Doctorul puse jos dinții și îi atrase atenția lui Arkadi spre locul unde erau expuse un craniu și un topor cu două tăișuri, pătate de sînge uscat.

– Acest craniu ar putea să-ți pară drept o dovadă a unei crime.

– Cu siguranță că ar putea!

– Pentru un cubanez însă, un craniu și un topor acoperite de sînge de animal ar putea fi un obiect. Doamna detectiv îți poate spune totul despre asta, dacă vrei!

Osorio se crispă la auzul acestei sugestii, dar Blas continuă:

– Deci, atunci cînd facem o analiză psihologică a unei persoane folosim modelul Minnesota, desigur, dar ținem seama și de faptul că persoana ar putea fi un adept al Santeriei.

– Aha, făcu Arkadi, deşi nu folosise niciodată modelul Minnesota.

– Cu toate acestea – Blas ridică cearşaful care acoperea masa –, lasă-mă să-ţi dovedesc că, în ciuda superstiţiilor, Cuba este în rîndul lumii.

Pe birou îşi făcuse apariţia un calculator 486, conectat la un scaner şi la o imprimantă, ambele în funcţiune, precum şi la o cameră video de 8 mm, montată cu obiectivul în jos deasupra unei etajere. Fixat de etajeră cu ajutorul unei benzi metalice şi înclinat spre cameră, se vedea un craniu cu o gaură în mijlocul frunţii. Craniul era şi el conectat cu nişte fire. Dinţii lipsă creau senzaţia unui zîmbet strîmb din desene animate.

Arkadi citise despre un astfel de sistem, dar nu văzuse niciodată vreunul.

– E vorba despre o tehnică germană de identificare.

– Nu, spuse Blas, e o tehnică specific cubaneză. Sistemul german, cu tot cu software, costă peste cincizeci de mii de dolari. Al nostru costă a zecea parte din această sumă, prin adaptarea unui program ortopedic. În acest caz, de exemplu, am găsit un cap cu dinţii scoşi cu ciocanul.

Blas atinse tastatura şi pe monitor apăru o imagine în culori a unui container de gunoi umplut cu nişte frunze de palmier şi, deasupra, un cap tăiat. După apăsarea altei taste, containerul fu înlocuit de fotografiile în care apăreau patru bărbaţi diferiţi, unul care se însura, altul care dansa cu energie la o petrecere, al treilea ţinînd în mînă o minge de baschet şi ultimul stînd relaxat pe spatele unui cal înşeuat.

– Patru bărbaţi daţi dispăruţi. Care dintre ei să fie? Pe vremuri, un criminal ar fi putut să se bazeze pe faptul că un chip, aflat într-un grad avansat de descompunere, fără dinţi, nu va putea fi asociat nici unei fotografii. La urma urmei, aici în Cuba, natura este un antreprenor de pompe funebre foarte eficient. Acum însă, singurul lucru de care avem nevoie este o fotografie clară şi un craniu curat. Eşti invitatul nostru, aşa că te las să alegi!

Arkadi alese mirele şi imediat imaginea bărbatului umplu ecranul, cu ochii ieşiţi din orbite din cauza emoţiilor, cu părul şi cămaşa foarte meticulos aranjate. Cu ajutorul mouse-lui, doctorul Blas încadră capul mirelui, apoi atinse o tastă şi-i şterse cămaşa şi umerii. Încă o tastă şi capul se mută în stînga ecranului, în timp ce în dreapta îşi făcu apariţia craniul, aşa, cu privirea în sus, îndreptată spre camera video, ca un pacient care aşteaptă să fie operat la dentist. Blas repoziţionă craniul, astfel încît să privească lentilele camerei din exact acelaşi unghi ca şi chipul din fotografie. Mări apoi chipul pînă ce ajunse la aceleaşi dimensiuni ca şi craniul, accentuă umbrele ca pentru a face carnea să se topească şi ochii să se scufunde în orbite, plasă nişte săgeţi albe pe craniu, în zona maxilarului, în creştetul capului, în exteriorul sprîncenelor, în cavitatea oculară şi în cea nazală, de-a lungul obrajilor şi la colţurile mandibulei. În comparaţie cu reconstruirea laborioasă a chipurilor, pornind de la craniu, pe care Arkadi o văzuse la Moscova, cu aplicarea atentă a materialului plastic pe oasele de ghips, ceea ce se întîmpla în faţa ochilor lui funcţiona cu viteza luminii. Blas adăugă săgeţi în aceleaşi locuri şi pe fotografie şi, cu o lovitură de tastă, făcu să apară, între perechile de săgeţi corespondente, distanţa măsurată în pixeli. O apăsare finală de tastă şi două capete se suprapuseră într-o singură imagine neclară, cu valori numerice între săgeţi.

– Numerele reprezintă diferenţele de măsurare între chipul omului dispărut şi craniu, în momentul în care se suprapun. Astfel am demonstrat, ştiinţific, că este imposibil să fie vorba despre aceeaşi persoană.

Blas o luă de la capăt, de această dată cu imaginea numărul 3, un băiat ce zîmbea mîndru într-un tricou cu Chicago Bulls şi ţinea o minge de baschet în mînă. Blas tăie şi mări capul băiatului, apoi aduse şi poziţionă craniul

pe ecran. Distanțele dintre săgețile de marcaj erau aproape identice și cînd Blas suprapuse cele două imagini, diferențele se reduseseră la zero și un singur chip, care era în același timp și mort și viu, privea prin ecran. Dacă a existat vreodată vreo poză a unei fantome, atunci aceasta era.

– Acum, omul nostru dispărut nu mai lipsește, iar tu ai înțeles că, deși anumite lucruri par a fi imposibil de realizat aici în Cuba, noi tot le facem.

– Ăsta era motivul pentru care voiați o fotografie de-a lui Pribluda?

– Pentru a vedea dacă se potrivește cu cadavrul pe care l-am găsit în golf, da. Dar fotografia pe care ai adus-o tu nu e bună, iar ambasada refuză să ne dea alta.

Urmă un moment de tăcere pînă cînd Arkadi înțelese aluzia.

– Eu n-am nevoie de notă diplomatică ca să mă duc la ambasadă.

Blas se comporta ca și cînd ideea aceea nu i-ar fi trecut niciodată prin minte.

– Dacă vrei! Revoluția are întotdeauna nevoie de voluntari. Pot să-ți scriu pe ceva adresa ambasadei și probabil că orice mașină de pe stradă te va duce acolo pentru doi dolari. Dacă ai dolari americani, ăsta e cel mai bun sistem de deplasare din lume.

Arkadi era uimit de modul în care doctorul reușea să dea un fel de strălucire chiar și celui mai neînsemnat amănunt. Își îndreptă din nou atenția asupra ecranului.

– Cu ce i-a fost tăiat capul?

– Cel din container? Cu un cuțit din alea care seamănă cu o sabie. Rana făcută cu acest obiect se poate identifica foarte ușor. Marginea rănii nu e sfîșiată deloc.

– Ați identificat criminalul?

– Nu încă. Dar o vom face, spuse Osorio.

– Cîte crime spuneți că sînt pe an?

– În Cuba? Cam două sute, zise Blas.
– Cît de multe datorate pasiunii?
– În jur de o sută.
– Din cele rămase, cîte din răzbunare?
– Poate cincizeci.
– Pentru jaf?
– Poate patruzeci.
– Droguri?
– Cinci.
– Mai rămîn cinci. Pe astea cum le-ați clasifica?
– Crimă organizată, fără îndoială. Crime la ordin.
– În ce sens organizată? Care au fost armele folosite în astfel de cazuri?
– În unele cazuri, pistoale. Taurus produs în Brazilia este folosit uneori, dar în cele mai multe cazuri cuțite asemănătoare unei săbii, strangulări, cuțite obișnuite. Nu avem bande în adevăratul sens al cuvîntului aici, nimic de genul Mafiei.
– Cuțite care seamănă cu o sabie? În urechea lui Arkadi nu suna deloc a epocă modernă a crimelor. Își mai amintea, într-adevăr, de vremurile curios de inocente, în care orice criminal rus care își ștergea cuțitul după ce tăiase felii o victimă era considerat foarte priceput, cu mult înainte ca transferul electronic de bani și bombele cu telecomandă să se răspîndească în toată lumea. Lucru care făcea ca, în ceea ce privește evoluția criminalității, Cuba să se afle la același nivel cu Insulele Galapagos. Dintr-o dată, începu să privească Institutul de Medicină Legală dintr-o altă perspectivă.
– Avem un procent de soluționare a cazurilor de omucidere de nouăzeci și opt la sută, spuse Blas. Cel mai bun din lume.
– Vă doresc să vă bucurați de el cît mai mult, îi ură Arkadi.

5

Ambasada rusă era un turn cu treizeci de etaje cu o arhitectură care dădea impresia unui monstru de piatră, cu pieptul lat şi capul acoperit cu un coif, care traversase continente, trecuse prin oceane pentru a se opri, în final, cufundat pînă la glezne, printre palmierii verzi din Havana. Deşi plăcile de sticlă ale faţadei străluceau în lumina soarelui, clădirea părea înfăşurată într-un giulgiu de umbră şi nemişcare. Înăuntru, birou după birou, totul fusese golit, rămăseseră numai pereţii şi mufele de telefon. Fantomele celor care trecuseră prin aceste încăperi îşi făceau simţită prezenţa prin petele de pe covoarele lungi de pe holuri, prin sticlele murdare uitate de-a lungul pereţilor în camerele goale, prin sistemul de ventilaţie care continua să împrăştie acelaşi iz de ţigară. Din biroul viceconsulului Vitali Bugai, Arkadi se uită în jos la o adevărată colecţie de vile cu coloane albe, care erau ambasadele Franţei, Italiei şi Vietnamului, cu acoperişuri încărcate cu antene radio de satelit, încadrate de grădini pline de ibişi roz.

Bugai era un bărbat tînăr, cu trăsături mici, înghesuite în mijlocul unei feţe moi. Purta un chimono de mătase şi sandale chinezeşti şi plutea ca într-un lichid în aerul condiţionat, mişcîndu-se, după cum bănuia Arkadi, prin acţiunea a două impulsuri contradictorii: unul de uşurare datorită faptului că un conaţional de-al său nu era mort şi

altul de iritare pentru că trebuia să-l suporte pe acest supraviețuitor timp de încă o săptămînă. Era probabil și puțin surprins de faptul că un reprezentant al îndepărtatei autorități de la Moscova fusese în stare să se apere singur.

– Toate vilele astea sînt dinainte de Revoluție. Bugai venise lîngă Arkadi la fereastră. Aici erau numai oameni bogați. Cea mai mare vînzare a limuzinelor Cadillac se făcea în Havana. Cînd a început Revoluția, tot drumul pînă la aeroport era plin de limuzine Cadillac și Chrysler părăsite. Imaginează-ți că ești un rebel și te afli la volanului unui Cadillac gratuit!

– Cred că am văzut și eu cîteva dintre mașinile astea.

– Totuși, nu pot să spun că e o Gaură Neagră. O Gaură Neagră ar fi un post în Guyana sau Surinam. Aici există muzica, plajele, cumpărăturile în Bahamas, la o oră distanță. Bugai își mișcă Rolex-ul de aur la încheietură. Havana se află la nivelul mării și pentru mine asta este foarte important. Bineînțeles, nu se compară cu Buenos Aires.

– Și nu mai e nici ca pe vremuri, nu? întrebă Arkadi.

– Nicidecum. Pe lîngă specialiștii și consilierii militari, aveam douăsprezece mii de ruși aici și un corp diplomatic care număra altă mie de persoane, atașați, consilieri culturali, agenți KGB, secretare, funcționari, trasmisioniști, curieri, personal de pază. Aveam locuințe în stil sovietic, școli și tabere sovietice pentru copiii ruși. Și de ce să nu fi avut? Am investit treizeci de miliarde de ruble în Cuba. Cuba primea din partea Rusiei mai mult ajutor pe cap de locuitor decît orice altă țară din lume. Așa că ar trebui să ne întrebăm cine a contribuit mai mult la prăbușirea Uniunii Sovietice decît Fidel?

Bugai surprinse privirea lui Arkadi.

– Oh, ai dreptate! Pereții au urechi. Cubanezii se pricep grozav de bine la supravegherea electronică. Doar noi i-am instruit. Singurele linii telefonice cu adevărat sigure sînt

cele de la ambasadă. Nu trebuie să vă mai faceți griji! Chestia e că acum întreg corpul diplomatic nu mai numără decît douăzeci de oameni. E ca un fel de vas-fantomă. Nu mai contează că am ajuns la faliment ca să plătim pentru acest circ plutitor, că întregul nostru sistem se ducea de rîpă, în timp ce ei dansau salsa. Problema e că relațiile dintre noi și cubanezi n-au fost niciodată mai proaste și tu îmi spui mie, acum, că nu poți să identifici cadavrul lui Pribluda?

– Nu cu destulă certitudine.

– Cu suficientă certitudine pentru cubanezi. Am stat de vorbă cu un anume căpitan Arcos și individul mi s-a părut foarte rezonabil, avînd în vedere că a fost nevoit să scoată un rus din apa portului Havana.

– Un rus mort.

– Din cîte am înțeles eu, moartea a fost cauzată de un atac de cord. Un eveniment tragic, dar natural.

– Nu e nimic natural în faptul că Pribluda plutea în golf.

– Lucrurile astea li se întîmplă spionilor.

– Oficial, era atașat pe probleme legate de zahăr.

– Corect. Ei bine, tot ce avea de făcut era să călătorească peste tot prin insulă și să viziteze cîmpurile cu trestie de zahăr și să se convingă singur că cei de aici nu realizează cota la zahăr, pentru că nici nu și-au realizat-o vreodată. Cît despre informații secrete, cubanezii își transportă acum rachetele cu boi, în loc de camioane, și asta spune tot. Cu cît terminăm mai repede cu acest episod, cu atît mai bine.

– Mai este și celălalt mic episod în legătură cu Rufo și cu mine.

– Păi, cine știe ce ești tu de fapt? Am pierdut un șofer și un apartament din cauza ta.

– O să stau în apartamentul lui Pribluda. Este liber.

Bugai își țuguie buzele.

– Nu e o soluție tocmai rea. Intenționez să țin această problemă cît mai departe posibil de ambasadă.

Arkadi descoperise că discuția cu Bugai era, în mare parte, asemănătoare cu încercarea de a prinde o meduză; de fiecare dată cînd încerca să obțină un răspuns, viceconsulul dădea din aripioare și se îndepărta de el.

– Chiar înainte de descoperirea cadavrului de către cubanezi, cineva de aici de la ambasadă știa că Pribluda se afla într-o încurcătură și mi-a trimis un fax. Un fax nesemnat. Cine ar fi putut fi?

– Și eu aș vrea să știu.

– Nu puteți afla?

– Nu am suficient personal ca să-mi interoghez proprii oameni.

– Cine l-a desemnat pe Rufo să mă însoțească?

– Ministerul cubanez de Interne l-a desemnat pe Rufo pentru *noi*. Rufo era omul lor, nu al nostru. Nu era nimeni altcineva disponibil cînd ai sosit tu în miez de noapte. Nu știam exact cine ești și nici acum nu știu. Bineînțeles, am sunat la Moscova, și probabil că ei au auzit de tine, dar în ce ești implicat cu adevărat, eu nu am de unde să știu. Crimele nu sînt specialitatea mea!

– Singurul lucru în care sînt implicat este identificarea lui Pribluda. Cubanezii au cerut o fotografie de-a lui și au vrut să vină la ambasadă. Dumneavoastră ați refuzat.

– Ei bine, ăsta e domeniul meu. În primul rînd, nu avem nici o fotografie. În al doilea rînd, cubanezii se folosesc de orice ocazie ca să obțină acces în ambasadă și ca să pătrundă în zonele sensibile. E ca o stare de asediu. Înainte eram tovarășii, acum sîntem criminalii. Cauciucuri sparte în timpul nopții. Poliția ne trage automat pe dreapta ca să ne percheziționeze, cînd vede plăcuțe de înmatriculare ruseşti.

– La fel ca la Moscova.

– Dar la Moscova guvernul nu deține nici un control, asta e diferența. Trebuie să știi că nu am avut niciodată vreo problemă cu Rufo pînă să vii tu.

– Unde este ambasadorul?

– Sîntem în așteptarea numirii noului ambasador.

Arkadi întinse mîna după un carnet de notițe de pe birou și scrise pe o foaie: „Unde este agentul rezident căruia îi raporta Pribluda?"

– Nu e un secret așa de mare, spuse Bugai. Șeful pazei se află aici, un individ numai mușchi. Dar responsabilul cu problemele de securitate e la Moscova de o lună; s-a dus la un interviu pentru un post în conducerea unui hotel și mi-a spus foarte clar că nu vrea să fie deranjat cît timp este plecat. În ceea ce mă privește, nu am chef să fiu rechemat la Moscova din cauza unui spion, care a suferit un atac de cord în timp ce plutea prin întuneric.

– Cînd Pribluda transmitea mesaje la Moscova, folosea o linie securizată?

– Trimitem e-mailuri codificate cu o mașină care curăță absolut tot, nu rămîne nici cea mai mică urmă pe hard drive odată ce ai șters ceva. Dar nu toate mesajele sînt criptate. Faxurile, apelurile și e-mailurile obișnuite sînt text simplu pe aparate normale și mi-ar plăcea la nebunie un aparat de tăiat hîrtia, care să și funcționeze.

Arkadi scoase poza de la Havana Yacht Club ca să întrebe despre prietenii cubanezi ai lui Pribluda, dar viceconsulul tră fotografia cu indiferență.

– Noi nu avem prieteni cubanezi. Pe vremuri, era un adevărat eveniment cînd un artist rus vizita Havana. Acum, toată ziua numai filme americane la televizor. Fidel le fură și le dă la televizor. Nu-l costă nimic. Unii au antene de satelit și prind Miami. Și mai este și Santeria. Este în stare să promoveze cultura voodoo pentru a distra masele de oameni. Superstiții africane. Cu cît stau aici de mai mult timp, cu atît oamenii ăștia devin mai africani!

Arkadi renunță la subiectul Havana Yacht Club.

– Cubanezii au nevoie de o poză mai bună de-a lui Pribluda. Departamentul însărcinat cu problemele de securitate al ambasadei trebuie să aibă o fotografie de-a lui.

– Aici e domeniul prietenului nostru care se află acum la Moscova. Va trebui să aşteptăm pînă cînd termină el de căutat slujbe acolo, iar acest lucru ar putea însemna încă o lună.

– O lună?

– Sau chiar mai mult.

Bugai continua să se dea înapoi, iar Arkadi continua să avanseze pînă cînd reuşi să calce pe un creion care se rupse cu un trosnet strident. Viceconsulul sări în sus şi, în momentul acela, nu mai părea deloc la fel de relaxat ca o meduză, ci arăta mai degrabă ca un gălbenuş de ou speriat la vederea furculiţei. Nervozitatea individului îi aminti lui Arkadi că ucisese totuşi un om; fie că era în legitimă apărare, fie nu, uciderea unui om era un act violent şi existau foarte puţine şanse ca un asemenea act să te ajute să-ţi faci prieteni noi.

– La ce investigaţie lucra Pribluda, ataşatul ambasadei pe probleme legate de zahăr?

– Nu pot să-ţi spun aşa ceva!

– La ce investigaţie lucra? întrebă din nou Arkadi, de data asta mai rar.

– Nu cred că ai autoritatea necesară, începu Bugai, dar renunţă imediat cînd Arkadi făcu cîţiva paşi spre el. Foarte bine, îţi spun, dar să ştii că protestez. Există o problemă legată de protocolul cu zahărul, o chestiune comercială, destul de complicată. În mare, ei ne trimit zahărul pe care nu-l pot vinde în altă parte, iar noi le trimitem petrol şi maşini pe care nu le-am putea descărca în altă parte.

– Sună rezonabil.

– Au existat unele neînțelegeri. Anul trecut, cubanezii au cerut să se negocieze din nou niște acorduri care fuseseră deja semnate. Avînd în vedere resentimentele care există între cele două țări, i-am lăsat să aducă o a terța parte, o firmă specializată în comercializarea zahărului din Panama, pe nume AzuPanama. Totul era deja rezolvat. Nu știu de ce își mai băgase Pribluda nasul în afacerea asta.

– Pribluda, expertul în zahăr?

– Da.

– Și o fotografie cu Pribluda?

– Lăsă-mă să caut, spuse Bugai, înainte ca Arkadi să mai facă vreun pas.

Viceconsulul se dădu înapoi pînă la rafturile cu cărți, scoase de acolo un album din piele, pe care-l deschise pe birou și începu să caute printre filele pline cu fotografii.

– Făcute cu diferite ocazii. 1 Mai. Sărbătoarea mexicană Cinco de Mayo. Ți-am spus că Pribluda nu participa la așa ceva. 4 Iulie cu americanii. Americanii nu au ambasadă, numai o așa-numită Secție de Interese, care e mai mare decît o ambasadă. Octombrie, Ziua Independenței la cubanezi. Știai că tatăl lui Fidel a fost un soldat spaniol, care a luptat împotriva Cubei? Decembrie. Poate aici să fie vreuna. Obișnuiam să avem o petrecere tradițională de Anul Nou, cu Moș Gerilă, pentru copiii ruși, un mare eveniment. Acum au rămas doar cîțiva copii, dar vor Moș Crăciun.

În fotografie, două fete cu funde în păr stăteau pe genunchii unui bărbat cu barbă, îmbrăcat într-un costum roșu de pluș, cu o față rotundă și cu obrajii roșii. În brad erau agățate niște cadouri. În spatele copiilor, pe post de bufet, se vedea un șir de adulți care aveau în mîini farfurii cu brînză, prăjituri de Crăciun și pahare cu șampanie. Într-o margine, un personaj care ar fi putut fi Serghei Pribluda, își băgase toată mîna în gură.

– Era incredibil de cald în acel costum, zise Bugai.

– Dumneavoastră eraţi în el? Arkadi se uită mai atent la fotografie. Nu păreţi a vă simţi prea bine.

– Congestie cardiacă. Am o valvă bolnavă.

Masîndu-şi mîna, Bugai ocoli biroul şi începu să caute prin sertare.

– Fotografii. Voi face o listă cu posibile nume şi adrese. Mostovoi este fotograful ambasadei, apoi mai e şi Olga.

– Ar trebui să vă duceţi la Moscova şi să vă trataţi.

– Nu, prefer Cuba. Poate că nu au ei destule medicamente aici, dar au medici excelenţi, mai mulţi medici pe cap de locuitor decît oriunde în altă parte în lume şi operează pe oricine, fie că e general, fermier sau înfăşurător de trabuce. Moscova? În cazul în care nu eşti milionar, trebuie să aştepţi pe puţin doi ani. Aş fi un om mort. Bugai clipi de cîteva ori cu faţa scăldată în sudoare. Nu pot să părăsesc Cuba.

Elmar Mostovoi avea o faţă rotundă ca de maimuţă, unghii încovoiate şi o perucă cu bucle portocalii, care îi stătea pe cap ca un suvenir. Avea în jur de cincizeci şi cinci de ani, după estimarea lui Arkadi, dar părea încă într-o formă destul de bună, genul de om care face flotări în vîrful degetelor, umblă cu cămaşa descheiată şi cu pantalonii suflecaţi, ca să se dea mare cu pieptul lui ras şi cu picioarele la fel de netede ca nişte tuburi. Locuia în Miramar, aceeaşi zonă în care se afla şi ambasada, într-un hotel cu faţa la ocean numit Sierra Maestra, care avea foarte multe din trăsăturile unui vapor gata să se scufunde: balcoane înguste lipite unul de celălalt, zăbrele ruginite, vedere la apă. Mobila din apartamentul lui Mostovoi era totuşi destul de drăguţă, cu o canapea şi fotolii îmbrăcate în piele de culoarea vaniliei, aşezate pe un covor în care ţi se înfundă picioarele.

– Au cazat aici polonezi, germani şi ruşi. Ei numesc clădirea Sierra Maestra, eu îi spun Europa Centrală.

Mostovoi introduse un Malboro într-un portțigaret de fildeș. Ați văzut aparatul de făcut popcorn din hol? Exact ca la Hollywood.

Apartamentul lui Mostovoi era decorat cu afișe din filme (*Lolita, La răsărit de Eden*), fotografii de expatriat (un bistrou din Paris, bărci cu pînze, cineva făcînd cu mîna spre Turnul Londrei), cărți (Graham Green, Lewis Carol, Nabokov), suveniruri (o șapcă militară prăfuită, clopoței din bronz, o colecție de penisuri din fildeș de diferite mărimi).

– Vă interesează fotografia? îl întrebă Mostovoi.

– Da.

– Sînteți cunoscător?

– Într-un fel.

– Vă place natura?

Fotografiile erau foarte naturale. Mostovoi avea mai multe cutii pline cu fotografii alb-negru, 8x10, cu nuduri de femei tinere, unele pe jumătate acoperite de frunze de palmier, altele zburdînd prin valuri, iar altele strecurîndu-se printre bambuși.

– Un hibrid între Lewis Caroll și Helmut Newton.

– Aveți și fotografii cu colegii dumneavoastră de la ambasadă?

– Bugai mă tot bate la cap să fac poze la așa-numitele lui evenimente culturale. Nu îmi pierd eu timpul cu așa ceva. Nu poți să-i faci pe ruși să pozeze așa ca fetele astea. Nici măcar nu poți să-i faci să-și dea jos hainele.

– Probabil din cauza climei de acasă.

– Nu, nici măcar aici. Mostovoi privea gînditor fotografia unei fete ușor acoperite de nisip. Nu știu cum, dar cei de aici au reușit să trateze socialismul cu multă detașare. Și eu, prin faptul că prefer compania acestor cubanezi, nu mai sînt nevoit să suport paranoia care a cuprins tot restul micii noastre comunități, aflate în descreștere.

– La ce paranoia vă referiți?

– O paranoia născută din ignoranță. Cînd un agent de informații ca Pribluda plutește prin port în mijlocul nopții, ce altceva poate să facă, dacă nu să spioneze? Nu ne schimbăm niciodată. Este dezgustător! Este ceea ce li se întîmplă europenilor în Paradis, ne sinucidem și dăm vina pe localnici. Speram ca Pribluda să fie altfel. Vedeți dumneavoastră, KGB-ul producea pe vremuri persoane foarte civilizate. Odată, i-am spus ceva în franceză lui Pribluda și s-a uitat la mine de parcă aș fi vorbit chineză.

Mostovoi deschise o altă cutie. În fotografia de deasupra, o fată strîngea în brațe o minge de volei.

– Seria de fotografii cu tentă sportivă.

– Aceleași unghiuri dramatice.

Următoarea fotografie era a unei mulatre ce ținea un craniu în poală. Fata privea cu ochii ei languroși printre buclele care reușeau să-i acopere numai pe jumătate sînii. În jurul ei, se vedeau lumînări topite, tobe și sticle de rom.

– Am greșit cutia, spuse Mostovoi. Asta e seria cu fotografii făcute în zile ploioase. Am pozat aici și am fost nevoit să folosesc recuzita pe care am avut-o la îndemînă.

Craniul era o reproducere neprelucrată, căreia îi lipseau dinți și anumite detalii în jurul orificiului nazal; cu toate acestea, Arkadi era uimit de multitudinea de obiecte de recuzită, pe care un fotograf profesionist trebuie să le aibă pregătite pentru zilele ploioase. În următoarea poză, o altă fată goală pușcă își pusese pe cap o beretă pentru a putea modela mai bine o bucată de lut.

– Foarte artistic!

– Drăguț din partea dumneavoastră! Se vorbește despre un spectacol la ambasadă. Bugai mă tot bate la cap. Nu mă interesează. Tot ceea ce-mi doresc este să fiu prezent cu aparatul de fotografiat cînd va face un atac de cord.

Era o femeie durdulie, cu părul frumos, în nuanțe de blond-gri și cu o față ovală, cu ochi mici, puțin umeziți din cauza amintirilor. Deși aparatul de aer condiționat nu funcționa, apartamentul Olgăi Petrovna era ca un mic colț de Rusie, cu un covor oriental pe perete, cu ghivece cu mușcate și cu un canar galben-deschis ca o lămîie, care ciripea într-o colivie. Pîine neagră, salată de fasole, sardele, salată de varză cu maioneză și semințe de rodie, plus trei tipuri de murături fuseseră puse pe masă. Lîngă samovarul electric se afla un borcan cu gem și mai multe pahare de ceai în suporturi din argint. Femeia căuta prin albume o fotografie pentru Arkadi și, într-un mod tipic feminin, își trăgea încontinuu în jos rochia.

– Unele fotografii sînt de acum douăzeci și cinci de ani. Era așa o viață pe atunci... Propriile noastre școli, cu cei mai buni profesori, mîncare bună rusească. Era o adevărată comunitate. Nimeni nu vorbea spaniola. Copiii aveau taberele lor de pionieri, unde se vorbea numai ruseşte, cu lecții de tras cu arcul, alpinism și volei. Fără idioțenia asta de baseball a cubanezilor. Aveam propriile noastre plaje, propriile noastre cluburi și, bineînțeles, zile de naștere și nunți, adevărate evenimente de familie. Te făceau să te simți mîndru că ești rus, să știi că te afli aici pentru a proteja socialismul pe această insulă, departe de casă, chiar în fața americanilor. Părea greu de crezut că sîntem atît de puternici, atît de siguri.

– Dumneavoastră sînteți istoricul neoficial al ambasadei?

– Mama ambasadei. Sînt aici de mai mult timp decît oricine altcineva. Am venit aici foarte tînără. Soțul meu este mort, iar fiica mea s-a măritat cu un cubanez. Adevărul este că sînt prizoniera unei nepoate. Dacă n-aș fi fost eu, fetița n-ar vorbi deloc ruseşte. Cine poate să-și imagineze așa ceva? Numele ei este Carmen. Ăsta-i un nume potrivit pentru o rusoaică?

Femeia turnă ceai şi adăugă puţin gem cu un zîmbet conspirativ.

– Cine are nevoie de zahărul lor?

– Vă mulţumesc. Nepoata dumneavoastră a participat la petrecerea de Crăciun de la ambasadă?

– Iat-o. Olga Petrovna îi arătă prima fotografie din ceea ce părea a fi cel mai recent album şi puse degetul pe o fetiţă cu părul creţ, îmbrăcată într-o rochie albă, care o făcea să arate ca un tort de nuntă mergător.

– Foarte drăguţă!

– Credeţi?

– Bineînţeles.

– De fapt, e o combinaţie interesantă, între un rus şi un cubanez. Foarte precoce, puţin exhibiţionistă. Carmen a insistat – toţi copiii au insistat – să se organizeze un Moş Crăciun în stil american. Asta din cauza televizorului.

De la o poză la alta Arkadi putu să urmărească traiectoria fetiţei pînă în poala lui Moş Crăciun, modul în care îi vorbise acestuia la ureche, apoi retragerea ei pe lîngă bufet. Arătă cu degetul spre un tip aflat în spatele mesei.

– Acela nu e Serghei Pribluda?

– Cum de v-aţi dat seama? Carmen a fost cea care l-a tîrît la petrecere. E un om care munceşte atît de mult.

Olga Petrovna avea cea mai mare stimă pentru Pribluda, un individ puternic cu adevărate origini muncitoreşti, patriot, niciodată beat, niciodată timid, tăcut, dar profund, evident agent secret, dar nu din aceia care să o facă pe misterioşii. Cu siguranţă nu o persoană slabă, precum viceconsulul Bugai.

– Mai ţineţi minte cuvîntul „tovarăş"?

– Mult prea bine.

– Aşa l-aş descrie eu pe Serghei Sergheevici în cel mai bun sens al cuvîntului. Şi un om cultivat.

– Serios?

Era o percepție atît de diferită a lui Pribluda, încît Arkadi se întrebă în sinea lui dacă vorbesc despre aceeași persoană. Din păcate, în ciuda respectului ei pentru colonel, femeia nu avea nici o altă poză de-a lui. Apoi, cu mare încîntare:

– Oh, iat-o!

O fată în jur de opt ani, îmbrăcată într-un sarafan de școală maro-închis, care-i rămăsese mic, stătea în pragul ușii. Fetița se încruntă la Arkadi de sub niște sprîncene în formă de v.

– Carmen, acesta este prietenul nostru, cetățeanul Renko.

Fata ajunse lîngă ei din trei pași hotărîți, strigă „Hai!" și ridică fulgerător piciorul pentru o lovitură care se opri la un milimetru de pieptul lui Arkadi.

– Unchiul Serghei știe karate.

– Știe? Arkadi îl considerase întotdeauna pe Pribluda drept un tip care preferă mai degrabă să dea la ficat.

– Are o centură neagră în servietă.

– Ai văzut-o tu?

– Nu, dar sînt sigură!

Fata execută o figură de karate în aer și Arkadi se dădu un pas înapoi.

– Ai văzut? Pumni înfricoșători.

– De ajuns, spuse Olga Petrovna. Știu că ai teme de făcut.

– Dacă e un prieten de-al unchiului Serghei va vrea să-l vadă.

– Destul, domnișoară.

– Ce haină urîtă, zise Carmen, uitîndu-se la Arkadi de sus în jos.

Olga Petrovna bătu din palme pînă cînd fata lăsă capul în jos și se duse în camera cealaltă.

– Îmi pare rău, aşa sînt copiii din ziua de azi.

– Cînd l-aţi văzut ultima dată pe Serghei Sergheevici?

– Într-o vineri, după serviciu. O dusesem pe Carmen la o îngheţată pe Malecón, cînd ne-am întîlnit cu el. Stătea de vorbă cu un cubanez. Îmi amintesc cum Carmen a spus că a auzit un fel de răget şi Serghei Sergheevici i-a zis că vecinul lui are un leu care mănîncă fetiţe. A devenit aşa de nervoasă, încît a trebuit să ne grăbim să ajungem acasă. De obicei, se înţelegeau foarte bine.

Cînd Arkadi o rugă să-i arate locul pe o hartă, femeia îi indică exact porţiunea de Malecón din faţa apartamentului lui Pribluda.

– Serghei Sergheevici purta o şapcă de căpitan, iar cubanezul căra una dintre camerele alea mari de cauciuc de pe care pescuiesc. O persoană de culoare, asta e tot ceea ce îmi amintesc.

– Dumneavoastră aţi auzit răgetul?

– Am auzit şi eu ceva, poate. În timp ce punea albumele deoparte, femeia îl întrebă: Credeţi că este vreun adevăr în povestea asta cum că Serghei Sergheevici ar fi mort?

– Mi-e teamă că ar putea fi. Unii dintre anchetatorii cubanezi sînt foarte competenţi.

– Mort din ce cauză?

– Un atac de cord, spun ei.

– Dumneavoastră vă îndoiţi de asta?

– Vreau doar să fiu sigur.

Olga Petrovna oftă. În anii petrecuţi de ea la Havana, oraşul devenise un fel de Haiti. Moscova se afla sub stăpînirea cecenilor şi a găştilor. Unde să te mai duci?

Arkadi luă un taxi înapoi spre Malecón şi merse pe jos ultimele cîteva străzi pînă la apartamentul lui Pribluda, trecînd pe lîngă nişte băieţi care cereau gumă de mestecat şi bărbaţi care ofereau *mulatas* şi începeau conversaţia cu:

„Amigo, qué hora es? De qué pais? Momentico, amigo." Deasupra, în balcoane, adevărate arabescuri din fier forjat pline cu ghivece de flori, erau femei îmbrăcate în rochii de casă şi bărbaţi în chiloţi cu trabuce în gură şi muzică, la fiecare fereastră alta. Peste tot semne ale degradării, căldură, culori şterse care încercau să ţină laolaltă tencuiala care se desprindea de pe pereţi şi grinzile mîncate de sare.

Avu împresia că zăreşte un bărbat care mergea în acelaşi ritm cu el, undeva în spatele lui, în umbra arcadelor. Să fi fost oare urmărit? Era greu să desluşeşti o umbră cînd toată lumea ştie pe unde o iau străzile, cu excepţia ta, cînd toată lumea pare la locul ei, mai puţin tu, cu marea pe o parte, iar pe cealaltă cu un labirint de grămezi de clădiri demolate, maşini trase pe trotuar, cozi de oameni aşteptînd la îngheţată, la autobuz, la pîine, la apă.

Aşa că se cufundă din nou în haina sa, atrăgînd privirile ca şi cum ar fi fost un călugăr pe Via Dolorosa.

6

Ofelia era Arkadi, iar doctorul Blas juca rolul lui Rufo. Aşezaseră mesele şi lipiseră fîşii de bandă adezivă pe podeaua sălii de şedinţe de la IML, în aşa fel încît să indice locul unde se aflau pereţii, rafturile cu cărţi şi uşile de la apartamentul ambasadei. Doreau – pentru a-şi satisface propria curiozitate – să „facă reconstituirea" morţii lui Rufo Pinero.

„Reconstituirea" era ceea ce deosebea medicina legală cubaneză de cea americană, rusă sau germană. În laboratoarele cubaneze, în pădurile tropicale din Nicaragua, în cîmpurile prăfuite din Angola, modul în care Blas reuşise să reconstituie diverse crime îi umpluse de uimire nu numai pe judecători, ci şi pe criminali. O reconstituire a evenimentelor care conduseseră la moartea rusului era, probabil, imposibilă din cauza descompunerii cadavrului şi a faptului că trupul plutise mult în derivă. Moartea lui Rufo însă avusese loc într-un apartament, nu în mijlocul apei şi în urma ei rămăseseră cîteva elemente imposibil de trecut cu vederea: cadavrul lui Rufo cu o seringă supradimensionată în mînă, un cuţit cu amprentele lui Rufo înfipt în bibliotecă, nici o vînătaie pe corpul omului ucis, nici o haină deranjată, nici un semn care ar fi putut indica altceva decît o confruntare rapidă şi fatală.

Medicul era descumpănit şi respira greu. Luaseră în considerare faptul că Rufo Pinero era un fost atlet, mai înalt şi mai greu decît Renko cu douăzeci de kilograme, poate chiar mai mult. Rusul era obosit din cauza călătoriei, nici nu reuşise să se dezmeticească prea bine. Era clar că nu avea o constituţie prea atletică, deşi nu se putea spune despre el că ar fi fost un bărbat total obtuz. Blas credea că acest lucru îl descria pe Renko destul de bine.

Au pus în scenă atacul în mai multe variante. Rufo ridicîndu-se de pe un scaun, aşteptînd ascuns în cameră, intrînd în forţă pe uşă. Indiferent cum s-ar fi petrecut atacul, avînd în mîini nişte foarfeci şi un creion pe post de cuţit şi seringă, Blas nu reuşea nici pe departe s-o dovedească pe Ofelia. Una dintre cauzele nereuşitei era fără îndoială faptul că detectivul era foarte iute de picior. Ofelia participase la proba de viteză pe distanţa de o sută de metri cînd era la şcoală şi aproape că nu se mai îngrăşase nici un kilogram de atunci. Obiceiul ei de a-şi muta greutatea de pe un picior pe celălalt îl enerva la culme pe Blas.

O altă problemă era că atacul avusese loc mai mult ca sigur prin surprindere. Faptul că trebuia să folosească atît un „cuţit", cît şi o „seringă" îl făceau pe Blas să se mişte încet şi neîndemînatic. Simplul gest de a scoate nu una, ci două arme îi dădea victimei suficient timp pentru a reacţiona. Rufo ar fi fost nevoit să facă nişte ture prin cameră, iar masa şi scaunele ar fi zburat în toate direcţiile, dacă ar fi fost Ofelia victima pe care intenţiona să o omoare.

– Poate a fost un atac spontan, spuse Blas.

– Rufo purta un fel de combinezon care îi acoperea cămaşa şi pantalonii. Nu poate fi vorba despre ceva spontan. Ştia foarte bine ce urma să facă.

– Renko nu prea pare genul de persoană care să riposteze atît de rapid.

– Poate ripostează aşa numai dacă e ameninţat cu o armă.

– Două arme.

– Nu, spuse hotărîtă Ofelia, Rufo a avut o singură armă, cuțitul. Acul a fost surpriza pentru el!

Vorbea repede pentru că ea era un simplu detectiv, iar Blas un patolog renumit pentru acuratețea deducțiilor sale. Cu toate acestea, vedea lupta ca și cum s-ar fi petrecut în fața ochilor ei.

– Știți că rusul poartă mereu haina aceea ridicolă. Cred că cuțitul a trecut prin haină și a țintuit-o în bibliotecă. Există o ruptură în reverul hainei și am găsit un fir negru pe cuțit. Cred că asta s-a întîmplat înainte să fie Rufo ucis.

– Cu seringa?

– În legitimă apărare.

Blas cuprinse mîna subțire a Ofeliei cu palma lui mare, mirosind a săpun.

– Ce mă uimește cel mai mult la tine este această simpatie pe care o arăți față de cei care o merită cel mai puțin. Numai că asta nu e o anchetă! Pur și simplu ne satisfacem o curiozitate profesională în legătură cu modul în care s-a produs o crimă.

– Dar modul în care a avut loc nu vă face să vă puneți niște întrebări?

– Nu. Expresia de pe fața lui Blas nu era a unui misogin, ci a unui bărbat convins că femeile nu se puteau concentra îndeajuns.

– Ești îngrijorată în legătură cu seringa. Foarte bine, am pierdut una în laborator. Atît Renko cît și Rufo ar fi putut să o fure. Dar de ce ar fi făcut-o Renko? Pentru droguri? Nu am găsit droguri în seringă. A furat-o pentru a o folosi drept armă? Dacă se temea pentru viața lui nu ar fi venit în Havana. Trebuie să fim puțin mai sofisticați. Să analizăm, de pildă, caracterul celor două personaje. Rufo era un vînător, un oportunist. A văzut seringa și a luat-o.

Renko este un rus flegmatic. Orice amănunt este pentru el un prilej de analiză mentală, pot să garantez asta. Şi mai este şi problema forţei fizice. Întreabă-te dacă Renko s-a gîndit vreo clipă că ar putea să dovedească pe cineva atît de puternic precum Rufo. Chiar şi în legitimă apărare.

– Poate că nu s-a gîndit, poate că a reacţionat.

– Avînd deja o seringă în mînă? O seringă pentru care nu avea nici o întrebuinţare? O seringă care a ajuns să fie ţinută strîns de Rufo?

Ofelia îşi retrase mîna.

– Rufo şi-a scos-o din cap. Eu asta aş fi făcut.

– Poate? Ai fi făcut? Vezi cum speculezi. Adevărul iese la iveală mai degrabă ca urmare a unei analize logice decît ca urmare a uneia bazate pe inspiraţie.

Blas trase aer în piept.

– Vom încerca din nou să reconstituim. Numai că, de data asta, să te mişti mai încet. Ai uitat că Renko este fumător, poate că şi bea, deci, cu siguranţă, nu are condiţie fizică. Tu, pe de altă parte, eşti, mai mult ca sigur, în formă, mai tînără şi mai activă. Nu văd cum ar fi putut să se apere. Poate că Rufo a alunecat. Eşti gata?

Rufo nu era genul de bărbat care să alunece, îşi spuse Ofelia în gînd.

Avusese la universitate o prietenă bună, pe care o chema María. După cîţiva ani, María se măritase cu un poet care se declarase un apărător al drepturilor omului în Havana.

Nu după mult timp, Ofelia văzuse la televizor că individul fusese condamnat la douăzeci de ani închisoare pentru tentativă de omor şi că María fusese arestată pentru prostituţie. Cînd Ofelia a vizitat-o la închisoare, María i-a spus o cu totul altă poveste. I-a zis că într-o dimineaţă, cînd de-abia ieşise din casă, un bărbat s-a năpustit asupra ei şi a început să-i smulgă hainele chiar în faţa uşii. Cînd

soţul ei a ieşit afară s-o salveze, individul l-a trîntit cu un pumn la pămînt, după care i-a dat un picior în gură. Abia atunci şi-a făcut apariţia o maşină a poliţiei, în care se afla un singur ofiţer, care a luat o singură declaraţie, şi anume de la bărbatul care o atacase. Individul a pretins că María i-a făcut avansuri şi că, atunci cînd el a refuzat-o, soţul ei l-a atacat. María şi-a mai amintit şi alte două lucruri: că bancheta din spate a maşinii era deja acoperită cu o folie de plastic şi că, atunci cînd omul care îl bătuse pe soţul ei s-a urcat pe locul de lîngă şofer, a ridicat mai întîi de pe scaun două tuburi de trabuc din aluminiu, pe care şi le-a pus în buzunarul de la piept. Ţigările erau ale lui, puse deoparte ca să fie păstrate în siguranţă. Poetul şi María s-au spînzurat în închisori diferite în aceeaşi zi. Din pură curiozitate, Ofelia căutase şi citise raportul întocmit la arestare, în care scria că onestul cetăţean, care trecuse din întîmplare prin faţa uşii lor, se numea Rufo Pinero.

Rufo nu ar fi avut nevoie de nici o armă, cu atît mai puţin de două.

Dacă problema seringii o deranja şi moartea Maríei o întristase, rusul reuşise s-o înfurie. Cîtă aroganţă, să fure cheia lui Rufo, ca şi cînd ar fi ştiut ce să caute în camera unui cubanez. Ca şi cînd ar fi putut crede că dacă se uita la harta Havanei din biroul lui Pribluda, ar fi fost în stare să vadă ceva mai mult decît o simplă bucată de hîrtie.

Pentru Ofelia, fiecare stradă, fiecare punct de pe hartă însemna o amintire. De exemplu, prima excursie cu şcoala în Havana, pe vremea cînd alerga la proba cu obstacole şi cînd fuseseră la fosta pistă de curse cu ogari din Miramar, locul unde se întorsese într-o noapte cu Tolomeo Durán şi îşi pierduse virginitatea pe salteaua de la săritura în înălţime. Asta însemna Miramar pentru ea. Sau cinematograful din Chinatown, unde unchiul ei Cucho fusese înjunghiat mortal

în timpul unui film porno. Sau cofetăria Coppelia de pe La Rampa, unde îl cunoscuse pe primul ei soţ, Humberto, cînd aşteptaseră trei ore ca să primească o linguriţă. Sau barul Floridita din Havana Vieja, unde l-a prins pe Humberto cu o mexicană. Nu era singura căsnicie care se destrămase din cauza turistelor venite în căutare de masculi cubanezi. Procedura de divorţ era foarte simplă în Cuba. Avea prietene care divorţaseră de patru sau cinci ori. Ce putea să ştie un rus despre toate acestea?

Blas reuşi cu greu să-şi tragă sufletul:

– Tot e prea repede.

7

Havana se scufundase în umbrele serii, marea își unduia valurile negre, iar rîndunicile țîșneau de pe sub arcade. Arkadi revenise pe Malecón și, în timp ce urca scările, putu să audă nu numai radioul din apartamentul de la parter, ci și o reverberație care ar fi putut trece cu oarecare îngăduință drept răget de leu.

Fîșiile de lumină care pătrundeau prin obloane ajungeau pînă la păpușa neagră, care ședea într-un colț, cu capul întors într-o parte. Probabil că era vorba despre unghiul razelor soarelui aflat jos, aproape de apă, dar avea senzația că apartamentul lui Pribluda suferise o transformare subtilă: tavanul era parcă mai jos, masa mai mare, un scaun întors altfel decît își amintea el. Încă de cînd era copil, Arkadi răsucea întotdeauna scaunele puțin în afara mesei, ca și cînd ar fi purtat o discuție fără zgomot. Un obicei copilăresc, dar era sigur că așa procedase și aici.

În afara ușii, singura cale de acces în apartament era balconul și conducta de aerisire aflată la jumătatea coridorului. Arkadi aprinse lumina, dar o cădere de tensiune făcu becurile să semene mai degrabă cu niște lumînări. Își atîrnă haina în dulapul din dormitor, își îndesă pașaportul într-un pantof, după care își deschise valiza. Cămășile erau parcă împăturite puțin diferit.

Dacă intrase cineva acolo, în orice caz nu se atinsese de mîncare – rezerva rusească din frigider era încă întreagă. Arkadi îşi turnă nişte apă rece din vasul din frigider. Lumina slabă care venea din interiorul frigiderului trecea prin paharele de pe masă, prin bolul ţestoasei şi se oprea în ochii de sticlă ai păpuşii. Vopseaua neagră îi dădea lui Chango nu numai culoare, ci şi o putere ciudată. Arkadi ridică bandana roşie pentru a-i atinge faţa, care era din pastă de hîrtie modelată sumar. Gura, abia schiţată, părea că este gata să spună ceva, nasul umflat parcă ar fi încercat să respire, iar mîna pe jumătate modelată ţinea strîns bastonul, ca şi cum păpuşa ar fi vrut să se ridice. Păpuşile ar trebui să fie mai ireale, nu atît de conştiente şi de atente, îşi spuse Arkadi. Simţea că are spatele ud de transpiraţie. Trebuia să renunţe să mai poarte haina cît timp mai stătea în Havana.

Zgomotul de dedesubt îi aduse aminte de intenţia de a-l chestiona pe vecinul de la parter, deşi nu ştia în ce limbă ar fi putut face acest lucru. După spusele detectivului Osorio, aceasta era persoana care-i închiriase ilegal lui Pribluda camerele de la etajul al doilea. Cuvîntul „ilegal" îi trezise interesul lui Arkadi. De asemenea, se întreba de ce vecinul nu păstrase ambele etaje pentru el. Cacofonia aceea muzicală s-ar fi auzit stereo.

Cînd zgomotul se opri într-un sfîrşit, descoperi cît de mult putea să semene un apartament cu obloane cu o scoică. Abia se mai auzea vuietul maşinilor, şi valurile spărgîndu-se de ţărm. Îşi spuse că poate se înşelase în privinţa scaunelor şi a valizei. Nimic altceva nu părea să fie deranjat de la locul lui. Larma de jos începu din nou, iar el îşi luă paharul, se duse lîngă telefon şi începu să studieze lista numerelor pe care le copiase de pe peretele lui Rufo.

Daysi 32 - 2007
Susy 30 - 4031

Vi. Aflt. 2300
Kid Choc. 5/1
Vi. HYC 2200 Angola

Acum, gîndindu-se mai bine, nu mai ştia de ce presupusese că *Vi* venea de la vizitator? Într-adevăr, el era un vizitator, care sosise cu o cursă Aeroflot, dar oare cuvîntul „vizitator" era acelaşi şi în engleză şi în spaniolă? Rufo ştia că el urma să vină. N-ar fi fost mai important să ştie în ce zi a săptămînii? Căută cuvîntul pentru „vineri" în dicţionarul spaniol-rus al lui Pribluda. „Viernes". *Vi.* Venea de la vineri. Ceea ce însemna că într-o altă vineri la ora 10:00 P.M., cu o persoană sau într-un loc cu iniţialele HYC avea să se întîmple ceva în legătură cu *Angola.* Ce putea fi mai vag decît atît?

Arkadi începu să sune la numele de pe listă şi primi răspuns chiar de la primul apel.

– *Dígame.*
– Alo, Daysi la telefon? întrebă Arkadi în rusă.
– *Dígame.*
– Daisy la telefon?
– *Oye, quién es?*
– Daisy la telefon? încercă el în engleză.
– *Sí, es Daisy.*
– Vorbeşti engleză?
– *Un poco, sí.*
– Eşti prietenă cu Rufo?
– *Muy poco.*
– Îl cunoşti pe Rufo Pinero?
– *Rufo, sí.*
– Am putea să ne întîlnim şi să vorbim?
– *Qué?*
– Să vorbim?
– *Qué?*

– Ştii pe cineva care să vorbească engleză?

– *Muy poco.*

– Mulţumesc.

Închise şi încercă la Susy.

– Bună ziua!

– Bună. Vorbeşti engleză...

– Bună ziua!

– Poţi să-mi spui unde aş putea să-l găsesc pe Rufo Pinero?

– *El coño Rufo? Es amigo suyo? Es cabrón and comemierda. Oye, hombre, singate y singa a tu madre también.*

– N-am înţeles ce-ai spus.

– *Y singa tu perro. Cuando veas a Rufo, pregúntale, dónde está el dinero de Susy? O mi regalito de QVC?*

– Să zicem că-l cunoşti pe Rufo. Ştii pe cineva care să vorbească engleză sau rusă?

– *Y dígale, chupa mis nalgas hermosas!*

În timp ce încerca să găsească *chupa* în dicţionar, Susy închise.

Un zgomot îl făcu să meargă în camera de la intrare, dar nu găsi pe nimeni acolo în afară de Chango, care se uita urît din scaunul pe care stătea. Păpuşa parcă se aplecase puţin, ca şi cum i-ar fi fost greu să-şi ţină spatele drept. Îşi răsucise oare capul întors de cînd fusese el ultima dată în cameră, îşi ridicase oare ochii pentru a-i arunca privirea aceea piezişă? Îşi aduse aminte de imaginea gigantică a lui El Comandante, pe care o văzuse pe un perete cu o seară înainte, modul ameninţător în care silueta lui se ridica deasupra stîlpilor de neon, ca o fantomă atotştiutoare şi atotvăzătoare. Arkadi se simţise îngrozitor de mic şi de neştiutor.

Îşi umplu din nou paharul şi se duse înapoi în birou, la harta Havanei care se afla pe peretele de lîngă masă.

Uitîndu-se la ea, Arkadi reuşi să sesizeze întreaga măsură a ignoranţei sale. Cartiere numite Havana Vieja, Vedado, Miramar? Sunau frumos, într-adevăr, dar, la fel de bine ar fi putut să se uite şi la nişte hieroglife. În acelaşi timp, era o adevărată uşurare să se afle departe de Moscova, unde fiecare stradă îi amintea de Irina sau de o cafenea pe care o prefera ea, scurtătura spre teatrul de păpuşi, patinoarul unde ea îl convinsese să patineze din nou. La fiecare colţ, se aştepta să o vadă cum apare, mergînd cu mişcările acelea energice, cu eşarfa şi părul lung fluturîndu-i în vînt ca nişte steaguri. Avusese puterea să se întoarcă chiar şi la clinică, îşi reconstituise paşii, ca un om care încearcă să găsească acel singur pas, eroarea principală, pe care ar putea să o corecteze şi să dea totul înapoi. Dar inutilitatea vieţii lui creştea pe măsură ce zilele se scurgeau ca valurile, un vîrf negru după altul, distanţa dintre el şi ultima dată cînd o văzuse devenea din ce în ce mai mare.

Chiar şi munca reuşea să-i amintească mereu că timpul este o propoziţie cu un singur sens. O crimă însemna, prin definiţie, că cineva reacţionase prea tîrziu. Bineînţeles, investigarea unei crime care se întîmplase deja era ceva relativ simplu. A investiga o crimă care nu se petrecuse încă, a vedea legăturile înainte ca ele să prindă formă, asta da, cerea într-adevăr talent.

Lemnul scîrţîi uşor şi Arkadi îl observă pe sergentul Luna, în picioare, lînga uşa biroului. Nu fusese numai sunetul, îşi spuse Arkadi în gînd, ci mai degrabă un cîmp de energie care traversase pragul. Nu-l recunoscuse imediat pe Luna, pentru că sergentul era în blugi, tricou şi o şapcă pe care scria „Go Gators". Era încălţat cu pantofi sport Air Jordan, iar braţele lui musculoase erau încolăcite în jurul unei bîte lungi de metal, ca şi cînd ar fi vrut s-o rupă în două. Se vedea cu ochiul liber că individul era un adevărat atlet, chiar şi numai din felul în care îşi mişca picioarele.

Era plin de praf pe mîini şi pe tricou, de parcă ar fi venit direct de la un meci. Pe mînerul bîtei scria „Emerson".

– Domnule sergent Luna, nu te-am auzit cînd ai intrat!

– Pentru că nu am făcut zgomot şi am cheie.

Luna ridică o cheie şi o puse apoi în buzunar. Vocea sa semăna cu sunetul cimentului întors cu lopata. Şapca îngustă îi scotea în evidenţă rotunjimea capului şi modul în care i se mişcau muşchii pe frunte şi pe maxilar. Albul ochilor era puţin înroşit. Bicepşii încordaţi de furie.

– Vorbeşti şi ruseşte.

– Am prins-o din mers. Mă gîndeam că am putea purta o discuţie fără căpitan sau detectiv, numai noi doi.

– Şi mie mi-ar plăcea să stăm de vorbă!

Luna fusese atît de tăcut în preajma căpitanului Arcos, încît Arkadi era fericit să-l asculte pe sergent. Bîta era singurul lucru care îl deranja.

– Să aduc ceva de băut.

– Nu, doar vorbim. Vreau să ştiu ce faci aici.

Arkadi încerca întotdeauna să fie onest la început.

– Nici eu nu ştiu prea sigur. Pur şi simplu n-am crezut că identificarea cadavrului a fost destul de exactă. De cînd m-a atacat Rufo, cred că s-ar putea să fie ceva mai mult de aflat.

– Crezi că a fost o prostie din partea lui Rufo?

– S-ar putea.

– Cine eşti? Luna îl împinse uşor cu capătul gros al bîtei.

– Ştii foarte bine cine sînt.

– Nu, vreau să spun, cine eşti cu adevărat? Luna îl înghionti din nou în coaste.

– Sînt investigatorul procuraturii. Aş vrea să nu mai faci aşa.

– Nu, nu poţi face investigaţii aici. Poţi fi turist, dar nu investigator. Înţelegi? *Comprendes?* Luna începu să se mişte

în jurul lui. Pentru Arkadi era ca şi cînd ar fi vorbit cu un rechin.

– Înţeleg perfect.

– Eu n-aş veni la Moscova ca să-ţi spun cum să-ţi faci treaba. E o lipsă de respect. Şi ai ucis un cetăţean cubanez.

– Îmi pare rău pentru Rufo! Pînă la o limită, continuă Arkadi în gînd.

– Am impresia că eşti un om foarte dificil.

– Unde e căpitanul Arcos? El te-a trimis?

– Nu-ţi face tu griji pentru căpitanul Arcos. Sergentul îl înghionti din nou cu bîta.

– Încetează imediat să mai faci chestia asta.

– O să te înfurii? O să ataci un sergent de la Ministerul de Interne? Nu cred că ar fi o idee prea bună.

– Şi care crezi că ar fi cea mai bună idee? Arkadi încercă să sublinieze latura pozitivă.

– Ar fi o idee bună dacă ai înţelege odată că nu eşti cubanez.

– Îţi jur că nu mă consider deloc cubanez.

– Nu ştii nimic din ce se petrece aici.

– Sînt cu totul de acord.

– Nu poţi să faci absolut nimic.

– Păi nici nu fac!

– Atunci am putea fi prieteni.

– Prieteni ar fi cel mai bine.

În ceea ce-l privea, Arkadi era convins că se purta cît de bine putea, moale ca o bucată de unt. Luna însă continua să se învîrtă în jurul lui.

– Asta e o bîtă de baseball? întrebă Arkadi.

– Baseballul este sportul nostru naţional. Vrei să pui mîna pe ea? Luna îi întinse bîta cu mînerul înainte. Ia-o în mînă să vezi cum e.

– Nu e nevoie!

– Ia-o!

– Nu.

– Atunci o să-ți arăt eu o lovitură, spuse Luna și-l lovi în piciorul stîng, deasupra genunchiului.

Arkadi căzu la podea și Luna se mișcă rapid în spatele lui.

– Trebuie să fii atent la bîtă ca să poți să prinzi mingea. Ai simțit asta?

– Da.

– Trebuie să stai mereu cu fața la minge. Ești din Moscova?

– Da.

– O să-ți spun acum ceea ce ar fi trebuit să știi de la început. Eu sînt din Oriente, din estul Cubei. Cînd Arkadi încercă să se ridice, Luna îi aplică o altă lovitură în spatele celuilalt genunchi și Arkadi căzu pe burtă și începu să se tîrască spre camera din față ca să-l îndepărteze pe sergent de lista cu numere de telefon. Mereu trebuie să te gîndești la ceva, își spuse Arkadi. Luna veni după el. Bărbații din Oriente sînt tot cubanezi, dar un pic mai mult. Ori te plac, ori nu. Dacă te plac, ai un prieten pe viață. Dacă nu te plac, atunci ai o problemă! Ai încurcat-o!

Luna îl lovi cu piciorul pe Arkadi și-l făcu să cadă din nou pe burtă.

– Problema ta este că mie nu-mi plac rușii. Nu-mi place felul în care vorbesc, nu-mi place mirosul lor, nu-mi place felul în care arată. Nu-mi *plac!*

Încăperea era prea mică pentru manevrarea bîtei, dar Luna reuși să-l lovească în coaste pentru a-și sublinia ideea.

– Cînd au înjunghiat Cuba pe la spate, i-am dat *afară*. Sute de ruși zburau din Havana în fiecare *zi*. Cu o seară înainte de alungarea KGB-ului, cineva a înțepat cauciucurile de la toate mașinile ambasadei, astfel încît să fie obligați *să meargă pe jos* pînă la aeroport. Este *adevărat*.

Nemernicii au fost nevoiți să caute în ultimul moment alte mașini. Altfel, *gîndește-te* ce rușine ar fi fost, ruși să meargă pe jos douăzeci de kilometri pînă la *aeroport*.

Arkadi strigă după ajutor, deși era pe deplin conștient că nu țipa în limba potrivită și că, din cauza zgomotului de dedesubt, oricum nu l-ar fi auzit nimeni. Odată ajuns în camera de la intrare, se ridică sprijinindu-se de un perete și, străduindu-se să stea pe propriile-i picioare, care o luau fiecare în altă direcție, încercă și el o lovitură, care nu reuși decît să-l facă să mîrîie pe sergent. Cei doi începură să se lupte lîngă masă și bolul țestoasei se rostogoli și căzu. În cele din urmă sergentul ajunse într-un loc unde avea destul spațiu ca să-și manevreze bîta și Arkadi se trezi pe covor, cu fața plină de sînge, conștient că-și pierduse cîteva secunde de memorie și mai mulți neuroni. Simți un picior pe gît și Luna se aplecă să-l caute prin buzunare. Nu reușea să vadă decît covorul și pe Chango, în scaunul ei, uitîndu-se urît la el. Nici urmă de milă din partea păpușii.

– Unde e fotografia?

– Care fotografie?

Piciorul apăsa pe traheea lui Arkadi. Da, într-adevăr, fusese o întrebare tîmpită, recunoscu Arkadi. Exista o singură fotografie. Aceea cu Havana Yacht Club.

– Unde e? Luna părea că se domolise, gata să-i mai acorde o șansă.

– La început n-o voiați, acum o vreți?

Simțind că nu mai poate respira, Arkadi spuse:

– E la ambasadă. Le-am dat-o lor.

– Cui?

– Zoșcenko. Zoșcenko era scriitorul umorist preferat al lui Arkadi. Simțea că situația avea nevoie de puțin umor. Spera să nu existe vreun amărît la ambasadă cu numele ăsta. Nu reuși decît să audă cum Luna își lovea contemplativ palma cu bîta.

– Vrei să ți-o trag?
– Nu.
– Chiar vrei să ți-o trag?
– Nu.
– Pentru că o să te nenorocesc.

Deși Arkadi era imobilizat ca o insectă înfiptă în insectar, făcu tot posibilul să dea afirmativ din cap.

– Dacă nu vrei să ai de-a face cu mine, rămîi aici în camera asta. De acum înainte ești turist, dar îți vei face toate traseele în această cameră. O să-ți trimit ceva de mîncare în fiecare zi. Nu ieși de aici. Duminică pleci acasă. În liniște.

În liniște. Arkadi înțelesese ideea.

Satisfăcut, Luna își luă piciorul de pe gîtul lui Arkadi, îl ridică de păr și-i mai trase o lovitură, ca și cum ar fi vrut să scape de un cîine.

Cînd Arkadi își recăpătă cunoștința, în cameră era întuneric și el era înțepenit pe covor. Își ridică anevoie capul și se rostogoli pînă lîngă perete unde rămase cîteva secunde cu urechile ciulite, înainte de a îndrăzni să mai facă vreo mișcare. De lîngă un ochi îi curgea sînge. Mobila se transformase într-o aglomerație de umbre. Zgomotul activității mecanice de dedesubt încetase și fusese înlocuit cu acordurile tandre ale unui bolero. Luna plecase. Pînă la urmă, își spuse Arkadi, ceea ce părea a fi o vacanță se transformase într-un infern. Și, cu siguranță, cea mai nereușită tentativă de sinucidere de pînă acum.

Simplul fapt de a sta în picioare se dovedi a fi o adevărată încercare, ca și cînd bîta de baseball a sergentului i-ar fi deplasat tot fluidul dintr-o ureche internă în cealaltă, dar pînă la urmă reuși să tragă un scaun cu care să blocheze ușa.

După ce se spălă de sînge, descoperi că faţa care se vedea în oglinda de la baie nu arăta chiar atît de rău. În afara unei tăieturi pe frunte, acolo unde începea părul şi pe care trebui s-o cureţe şi s-o acopere cu un plasture din dulăpiorul cu medicamente, nu se vedea altceva decît o umflătură în partea din spate a craniului. Nasul puţin deformat, un cucui în frunte, modelul covorului imprimat pe obraz, ceva dificultăţi la înghiţit, dar toţi dinţii la locul lor. Picioarele parcă îi erau rupte, dar descoperi că funcţionau destul de bine. Luna făcuse o treabă destul de bună şi reuşise să nu provoace decît vînătăi şi jigniri.

Se duse şhiopătînd pînă la dulapul din dormitor şi descoperi că buzunarele de la haină fuseseră întoarse pe dos. Paşaportul şi poza de la Havana Yacht Club se aflau tot în pantof, acolo unde le pusese.

Fu cuprins de ameţeală şi greaţă, semne ale unei contuzii.

Covorul din camera de la intrare era pătat de sînge. Ca la orice petrecere, îşi spuse el în gînd, curăţatul era partea cea mai dificilă. Avea să facă şi asta mai tîrziu. Trebuia însă să înceapă cu ce era mai important. Într-un sertar din bucătărie găsi o piatră de ascuţit şi un cuţit folosit la scoaterea oaselor, pe care începu să-l ascută. Pe scaunul proptit în uşă aşeză în echilibru o pungă plină de cutii de conserve goale, pe post de alarmă. Deşurubă apoi toate becurile din camera de la intrare pentru ca, în cazul în care Luna s-ar fi întors, silueta lui să fie scoasă în evidenţă de lumina de pe hol. Tot ce putea face în legătură cu deschiderea de la sistemul de ventilaţie, era să o închidă şi să o blocheze cu un băţ. Cel mai bun lucru pe care putea să-l facă în legătură cu propriul cap era să stea culcat. Era exact ce se pregătea să facă atunci cînd îşi pierdu din nou cunoştinţa.

Nu se simțea deloc mai bine. Nu putea să-și dea seama cît era ceasul, camera era la fel de întunecată. Nu și-ar fi dat seama în ce cameră se află dacă n-ar fi simțit în față țepii covorului din camera de la intrarea în apartament. La fel ca un bețiv, nu știa prea bine unde era susul și unde josul.

Corpul i se așezase singur într-o poziție în care simțea cea mai puțină durere și nu avea nici cea mai mică intenție de a o schimba. O făcu totuși, pentru că a pune puțin sîngele în mișcare era probabil bine pentru niște membre învinețite. Țestoasa trecu tîrîndu-se pe lîngă el, un fel de goană, avînd în vedere posibilitățile lui de mișcare. O urmă în patru labe pînă la frigider, scoase de acolo vasul cu apă și rămase cîteva clipe mîngîiat de lumina slabă, lipsită de amenințare, care venea din interiorul răcitorului.

La o analiză pur obiectivă, era interesant cît de rău putea să se simtă. Simplul fapt de a bea apă îi provoca durere. Dacă își atingea capul cu o cîrpă umedă se combina agonia cu ușurarea.

Irinei îi plăcea să spună „Ai grijă ce îți dorești". Se referea, bineînțeles, la ea. După ce o pierduse, nu-și dorise decît un sfîrșit pentru vinovăția lui, dar nu-și imaginase că acest lucru s-ar fi putut întîmpla printr-o bătaie. La Moscova, te lăsau în pace să te sinucizi. La Havana, nu puteai avea nici un moment de liniște.

Firul de la telefon era smuls din perete, deși Arkadi, în orice caz, nu ar fi știut unde să sune. La ambasadă, ca să-i audă din nou cum își demonstrează neputința în fața problemelor unuia dintre conaționalii lor?

Tăcerea era atît de profundă, încît avea senzația că aude fîșîitul razei de lumină a farului peste golf și că simte atingerea luminii care pătrundea printre obloane.

Să nu pleci, îi spusese Luna.

Arkadi nici n-avea de gînd să facă acest lucru. Îşi puse capul în frigiderul deschis şi adormi.

Cînd se trezi din nou, lumina dimineţii pătrunsese deja în apartament. Arkadi îşi ridică fruntea cu aceeaşi grijă cu care s-ar fi purtat cu un ou spart. Rateurile motoarelor şi strigătele de pe Malecón răsunau cu putere, amplificate de soare.

Se duse clătinîndu-se pînă la oglinda din baie. Nasul nu arăta mai bine, iar fruntea avea nuanţa închisă a unui nor de furtună. Îşi dădu jos pantalonii ca să-şi vadă vînătăile de pe picioare.

Odihnă şi apă, îşi spuse el. Înghiţi un pumn de aspirine, dar nu avu curajul să facă duş de teamă să nu alunece, de teamă că nu va auzi soneria de la intrare, de teamă să nu-l doară.

Doi paşi şi era deja ameţit, dar reuşi să ajungă în birou. Se depărtase tîrîş de acea încăpere, atunci cînd Luna începuse să-şi arate talentele de jucător de baseball, pentru a-l ţine pe sergent cît mai departe de nenorocita aia de listă cu numere de telefon a lui Rufo. Părea destul de ciudat, dar lista era acolo unde o lăsase, în dicţionarul spaniol-rus, ceea ce însemna fie că Luna nu ştia cum să caute, fie că venise numai pentru poza de la Havana Yacht Club.

Din moment ce avea puţin timp liber acum, lui Arkadi îi trecu prin minte că un anchetator adevărat ar putea folosi această ocazie pentru a învăţa spaniola, pentru a repara telefonul şi a încerca din nou să le sune pe Daisy şi Susy. El însă se lăsă să alunece de-a lungul peretelui, pînă rămase aşezat în fund cu cuţitul în mînă. Nu-şi dădu seama că adormise din nou pînă cînd un alt rateu de motor reuşi să-l facă să sară direct în picioare.

Nu că i-ar fi fost frică!...

Doi poliţişti tineri, îmbrăcaţi în uniformă, unul alb, unul negru, patrulau de-a lungul digului. Deşi aveau aparate de emisie-recepţie, pistoale şi bastoane, ordinele pe care le primiseră păreau să fie foarte dure: nu vă aplecaţi peste dig, nu ascultaţi muzică, nu intraţi în vorbă cu fetele. Deşi nu părea să acorde o atenţie deosebită casei, Arkadi se gîndi că ar fi mult mai înţelept să iasă din casă după lăsarea întunericului.

Se apucă să cureţe covorul, pentru că era mult prea deprimant să-şi vadă sîngele uscat pe jos. De la parter se auzeau acum ritmuri de salsa cu acompaniament de maşină de găurit; Arkadi nu mai ştia dacă se află deasupra unui apartament sau a unei fabrici. Nu reuşise să scoată tot sîngele de pe covor; mai rămăsese destul pentru a sugera un trandafir deformat.

Pentru Luna era foarte simplu să-şi cureţe bîta şi Arkadi era sigur că întreaga echipă de baseball era dispusă să jure că sergentul fusese pe teren împreună cu ei. Oare cîţi jucători erau într-o echipă de baseball? Zece, douăzeci? Mai mult decît suficienţi martori. Bugai nu ar fi îndrăznit să protesteze în mod oficial. Chiar dacă ar fi avut curajul, la cine să se plîngă dacă nu la Arcos şi la Luna. Singura discuţie la care se aştepta între ambasadă şi Luna era următoarea: „Aveţi vreo persoană, pe nume Zoşcenko, care lucrează aici? Nu? Mulţumesc foarte mult."

Arkadi începu să se bărbierească, din obişnuinţă, încercînd să ocolească zonele afectate de pe faţă şi se strădui să-şi aranjeze părul în aşa fel încît să-i acopere rana de pe frunte. După ce-i mai trecu greaţa, sărbători acest lucru prin schimbarea cămăşii şi a pantalonilor. Arăta acum ca victima unei morţi violente care fusese pregătită pentru înmormîntare. Găsi un alt cuţit şi-l legă de o coadă de mătură ca să-l folosească pe post de suliţă; fericit în urma

acestei mari realizări, începu să tragă cu ochiul printre obloanele de la balcon.

O maşină a PNR îşi făcea apariţia cam la fiecare patruzeci de minute. Între timp, poliţiştii care patrulau pe jos duceau propriul lor război cu plictiseala, fumînd pe ascuns cîte o ţigară şi uitîndu-se lung după fetele care treceau pe lîngă ei în pantaloni scurţi şi pantofi cu talpă înaltă.

Spre sfîrşitul după-amiezii, Arkadi se trezi cu o sete teribilă şi cu o durere de cap care devenea din ce în ce mai puternică din cauza zgomotului de dedesubt. Luă o aspirină şi bău mai multe pahare cu apă, admirînd, în acelaşi timp, murăturile lui Pribluda. Pur şi simplu nu avea chef de mîncare în acel moment, dar cînd se îndepărtă de frigider îşi dădu brusc seama că Chango dispăruse. Păpuşa care stătuse pe scaunul din colţ nu mai era acolo.

Cînd? În timpul discursului lui Luna în legătură cu aspectele frumoase ale baseballului? Împreună cu sergentul sau de una singură? Lipsa păpuşii îi aduse aminte că maşina poliţiei trebuia să-şi facă apariţia dintr-un minut în altul şi că Luna întîrziase. Printre obloane văzu două fete de culoare, îmbrăcate în pantaloni scurţi, de un galben-lămîie, care intraseră în vorbă cu cei doi poliţişti.

Unele vacanţe sînt lungi şi plictisitoare, în timp ce altele par să treacă într-o secundă, fără a avea timp nici măcar pentru puţin bronz. Arkadi îşi spuse că, din moment ce şi păpuşile începuseră să meargă singure, poate că venise timpul să plece şi el de acolo şi să se oprească la ambasadă, indiferent dacă era bine venit sau nu. Sau la aeroport. Aeroporturile din Moscova, de exemplu, erau pline de oameni care nu plecau nicăieri.

Arkadi îşi puse pe el preţioasa lui haină, cu lista de telefoane şi fotografia într-un buzunar şi cu cheile şi cuţitul

în celălalt şi luă punga cu cutii de conserve de pe scaunul proptit în uşă. Încă mai avea la el cheia de la maşina lui Pribluda. Cine ştie, poate era în stare să conducă. Clătinîndu-se în timp ce cobora, simţea că treptele îi vibrează sub picioare.

Din cadrul uşii dinspre stradă le putea vedea pe fete şi pe cei doi poliţişti PNR, glumind şi gesticulînd. În spatele lor, cerul Havanei era auriu cu margini albastre, mai mult un amestec între zi şi noapte decît un simplu apus. În timp ce pe şosea trecea abia trăgîndu-şi sufletul un Zaporojeţ cu două locuri, care scotea un fum negru, Arkadi se strecură afară în umbra lungă a arcadelor.

8

Purtînd un top roşu ca cireaşa şi nişte pantaloni scurţi din denim, cu un petic cu Minnie Mouse pe unul dintre buzunarele din spate, Ofelia aşepta într-un automobil DeSoto model '55 de culoare albastru-marin, parcat lîngă Casa de Amor şi se întreba: Să fie din cauza fumului de ţigară? Să fie ceva din rom? Cele două linguri de zahăr din *café cubano* care îi înnebuneau pe bărbaţi? Dacă mai vedea încă o tînără cubaneză la braţul unui turist spaniol gras, pe cale să chelească şi peltic, Ofelia era în stare să facă o crimă.

Arestase destui dintre ei. Unii erau bărbaţi de casă, care nu mai fuseseră niciodată pînă atunci infideli, dar care, dintr-o dată, începuseră să gîndească că ar fi anormal să-şi petreacă o săptămînă în Havana fără o *chica*. Cei mai mulţi erau însă acel gen de scursori care veneau acum pentru fetele cubaneze, după ce călătoriseră la Bangkok sau Manila. Nu mai era vorba de sclavie, acum se numea turism sexual. Mult mai eficient. Şi, oricum, nu cu fete albe. Ceea ce voiau turiştii în Cuba era *mulatas* sau *negritas*. Cu cît era mai nordic europeanul, cu atît era mai sigur că urmărea o experienţă cu o fată de culoare.

Casa de Amor fusese la origini un motel, alcătuit din zece clădiri, cu curţi interioare şi uşi glisante din aluminiu, poziţionate în jurul unei piscine. O femeie corpolentă, îmbrăcată într-o rochie de casă, citea o carte, stînd într-un scaun de metal, pe o pajişte care fusese pavată şi vopsită

în verde. La recepție, se aflau un registru și cutii cu prezervative, bere, rom și Tropicola. Indiciul că acolo se întîmpla ceva necurat era că apa din piscină era curată. Era clar că era un loc pentru turiști.

Oamenii intrau și ieșeau. Ofelia devenise expertă în a deosebi un german (roz) de un englez (palid) și de un francez (pantaloni scurți safari), dar ceea ce aștepta ea să vadă era o uniformă cubaneză. Legile erau inutile aici. Legea cubaneză scuza un bărbat, care făcea avansuri sexuale, presupunînd că este o caracteristică tipic masculină și punea povara găsirii dovezilor pe umerii Ofeliei, care trebuia să demonstreze că fata era cea care a inițiat relația. Adevărul era că orice fată cubaneză, care depășise vîrsta de zece ani, știa cum să incite un bărbat, astfel încît să-l determine să facă primul o propunere evidentă. O fată cubaneză era în stare să-l facă și pe Sfîntul Jerome să facă primul avans.

Nu numai că polițiștii nu făceau nimic ca să oprească acest trafic, dar chiar profitau de fete, cerîndu-le bani ca să le lase să intre în holurile hotelurilor, să se plimbe prin baza nautică, ca să le permită să-i ducă pe turiști în locuri precum Casa de Amor, care ar fi trebuit să fie destinată activităților conjugale dintre cuplurile de cubanezi, care nu găseau destulă intimitate acasă. Ei bine, *jineteras* aveau aceeași problemă și puteau plăti mai mult.

Oamenii intrau și ieșeau de la recepție, iar fetele își conduceau clienții ca niște piloți pricepuți. Ofelia îi lăsa în pace. Ceea ce se petrecea la Casa de Amor se afla sub protecția unor persoane sus-puse și ceea ce Ofelia își dorea mai mult ca orice era ca un șef PNR să-și facă apariția ca să verifice buna funcționare a operațiunii, să o vadă în mașină și să o invite să se alăture fetelor sale. Avea insigna și pistolul în geanta de paie. Ce față ar face individul cînd le-ar scoate de acolo? *Vaya.*

Cîteodată Ofelia avea senzația că toată lumea era împotriva ei. Ca această insignifiantă campanie a ei împotriva

unei industrii, care era aproape oficială. Ministerul Turismului descuraja orice oprimare reală a *jineteras*, considerînd aceasta drept o amenințare la adresa economiei cubaneze. Dacă deplîngeau prostituția, de ce țineau întotdeauna să adauge că în Cuba erau cele mai frumoase și mai sănătoase prostituate din lume?

Săptămîna trecută, arestase o *jinetera* de douăzeci de ani în Plaza de Armas. Era cu un an mai mare decît Muriel. Oare acesta era viitorul?

Nu se gîndise la Renko prea mult pînă cînd, la sfîrșitul zilei, renunțase, în sfîrșit, la supraveghere și trăsese o fugă pînă la IML ca să verifice dacă rusul mort fusese pregătit pentru a fi transportat și, cînd descoperi că acest lucru nu se întîmplase, plecă în căutarea lui Blas. Îl găsi pe doctor lucrînd în laborator.

– Caut ceva, a spus Blas. Nu investighez, dar ai fost atît de convingătoare în ceea ce privește seringa, încît cred că o să te intereseze ce am descoperit.

Aparatul de pe masă era o cameră video adaptată astfel încît să se potrivească la obiectivul unui microscop. Lentila din vizorul microscopului fusese scoasă pentru ca obiectivul camerei să poată fi focalizat pe pasta de culoare gri întinsă pe o lamelă. Un cablu făcea legătura de la camera video la un monitor video. Pe ecran se vedea structura mărită a pastei de pe lamelă, cu gradații de culoare care variau de la negru ca smoala pînă la un alb ca de cretă. În fața monitorului era o seringă de îmbălsămare.

– Seringa lui Rufo? întrebă Ofelia.

– Da, seringa furată de aici, din propriul meu laborator și găsită în mîna lui Rufo Pinero. Ruşinos, dar în același timp informativ, pentru că țesutul care rămîne în vîrful unui ac, după cum știi și tu, este o mostră la fel de bună ca cea obținută în urma unei biopsii.

– Ați scos țesutul afară din ac?

– Din pură curiozitate. Pentru că sîntem oameni de ştiinţă, spuse Blas în timp ce mişca puţin lamela, sub obiectivul camerei. Să o luăm invers: ţesut cerebral, sînge care corespunde grupei de sînge a lui Rufo, os, cartilagiu din urechea internă, piele şi iar sînge şi piele. Ceea ce este interesant este ultimul tip de sînge, care, de fapt, trebuie să fi fost primul sînge care a intrat în ac. Spune-mi ce vezi.

Pe ecran se vedea o învălmăşeală de celule, cele mari erau complet roşii, iar cele mici aveau nuclee albe.

– Celule sanguine.

– Mai uită-te o dată.

Cu Blas întotdeauna aveai ceva de învăţat, îşi spuse ea în gînd. La o a doua analiză, remarcă faptul că multe dintre celulele roşii păreau strivite sau explodate ca nişte rodii sfărîmate.

– E ceva în neregulă cu ele. Vreo boală?

– Nu. Ceea ce vezi, spuse doctorul, este un cîmp de luptă, un cîmp de luptă format din celule de sînge întregi, fragmente din celulele de sînge şi grămezi de anticorpi. Acest sînge prezintă forme de hemoliză, se află în război.

– Cu el însuşi?

– Nu, este un război care apare numai cînd două grupe de sînge diferite intră în contact. Al lui Pinero şi...?

– Al lui Renko?

– Cel mai probabil. Mi-ar plăcea să am o mostră de la rus.

– Parcă spunea că nu a fost atins.

– Eu sînt de altă părere.

Medicul era convins, iar ea ştia că atunci cînd Blas era convins aproape întotdeauna avea dreptate.

– Veţi face un test să vedeţi dacă sînt urme de droguri?

– Nu este nevoie. Tu nu ai fost la autopsie, dar eu am putut să-mi dau seama că pe braţele lui Rufo existe urme ale unor injecţii mai vechi. Ştii cît de mult valorează o

seringă nouă pentru un drogat? Asta dovedeşte că Rufo avea două arme.

– Dar Renko trăieşte şi Rufo a murit.

– Recunosc că asta e partea care mă zăpăceşte.

Ofeliei îi veni în minte tăietura de pe haina lui Renko. Aceea era de la cuţit. De ce nu ar fi menţionat rusul o rană produsă de un ac?

Blas remarcase faptul că ea era încă în pantaloni scurţi şi top, cu buclele negre strălucind şi cu o strălucire aparte pe pielea cafenie.

– Ştii, luna viitoare se organizează la Madrid o întîlnire la care trebuie să particip. Aş avea nevoie de cineva care să mă ajute cu proiectorul şi cu graficele. Ai fost vreodată în Spania?

Medicul era foarte iubit de femeile din echipa lui. De fapt, o invitaţie de a-l însoţi la o conferinţă internaţională pe tema patologiei era unul dintre premiile institutului. Era o persoană admirată, uneori chiar adorată, cu legături strînse cu cele mai înalte elite guvernamentale şi singurul lucru pe care Ofelia i-l reproşă era că avea buza de jos, înconjurată de barba îngrijit tăiată, în permanenţă udă. Într-un fel, asta era suficient.

– Sună bine, dar trebuie să am grijă de mama!

– Detectiv Osorio, te-am invitat la două conferinţe pînă acum. Amîndouă importante, amîndouă în nişte locuri fascinante. Întotdeauna spui că trebuie să ai grijă de mama ta.

– Este atît de bolnăvicioasă.

– Ei bine, sper să se însănătoşească.

– Vă mulţumesc.

– Dacă nu poţi să mergi, nu poţi.

Blas dădu la o parte microscopul şi camera video ca şi cînd ar fi fost nişte farfurii în care masa de prînz se răcise. Ochii Ofeliei rămăseseră însă fixaţi pe monitor, spre acel cîmp de luptă al celulelor, unde văzuse un nou răspuns.

9

Pe Malecón staţionau mult mai multe maşini PNR decît se aşteptase Arkadi. Luînd-o pe prima stradă de la ţărm, apoi evitînd o altă patrulă care se afla la colţul următor, descoperi că ajunsese în spatele blocului pe care tocmai îl părăsise şi că pe alee se vedea un Jeep vechi vopsit în roşu. În spatele acestuia se mai aflau încă două Jeep-uri, unul verde şi unul alb, fiecare cu bare de protecţie şi tapiţerii noi. Maşinile străluceau în lumina unor lămpi, legate la un generator care bîzîia, aşezat în interiorul unui garaj cu uşile deschise. Un bărbat în salopetă verifica o cameră de cauciuc pe care o băgase într-un lighean cu apă. Bărbatul ridică spre Arkadi o faţă albă, prietenoasă şi se duse cu camera de cauciuc spre un furtun cu aer.

– Are nevoie de aer, spuse el în rusă.

– Presupun că da, zise Arkadi.

Înăuntru, la lumina unui bec prins în zăbrele şi atîrnat de un cablu, se afla un alt Jeep suit pe o rampă sub care lucra un mecanic culcat pe spate. În timp ce acesta accelera motorul maşinii de deasupra, fumul alb de eşapament ajungea în alee printr-un furtun de cauciuc legat de ţeava de eşapament. Aceasta, împreună cu lipsa bancurilor de lucru şi a elevatoarelor hidraulice indicau foarte clar că era vorba despre un garaj improvizat. Un motor atîrnat cu lanţuri de o grindă în formă de I veghea asupra dezordinii din

garaj: containere, dulapuri cu unelte, cutii de ulei, aparate de bord, cauciucuri, leviere, un scaun pliant aflat în spatele unei mese de lucru, menghine, chei şi cîrpe unsuroase peste tot, şi o perdea pătată care delimita o zonă privată. Arkadi îşi dădu brusc seama că se află exact sub apartamentul lui Pribluda. Lîngă Jeep se afla un casetofon.

Din moment ce capota era deschisă, Arkadi putu să vadă înăuntru un motor de Lada transplantat, care tremura ca un bob de mazăre într-o cutie de conserve. O şapcă tricotată, o faţă pătată şi o barbă murdară îşi făcură apariţia de sub maşină ca să-l studieze pe Arkadi de jos în sus.

– Rus?

– Da. Toată lumea îşi dă seama?

– Nu e chiar atît de greu. Ai avut un accident?

– Într-un fel.

– De maşină?

– Nu.

Mecanicul se uită în sus la obiectul la care muncea.

– Dacă ai nevoie de o maşină ai putea să nimereşti ceva mai rău decît asta. Jeep model '48. Încearcă să găseşti piese de schimb pentru un Jeep '48. Cea mai bună variantă a fost o Lada 2101. A trebuit să elimin diferenţialul şi să adaptez frînele. Mai am de lucrat la conducte şi la valve.

Mecanicul îşi încordă privirea ca să vadă mai bine locul unde lucra. Motorul acceleră din nou şi mecanicul tresări.

– Iar a început să curgă. Bărbatul se rostogoli sub maşină şi strigă de acolo: Vezi pe undeva banda adezivă?

Arkadi dădu peste mai multe chei, ochelari de protecţie, mănuşi de sudor, găleţi de nisip, dar nici urmă de bandă adezivă.

– Mongo nu e acolo?

– Ce e acela Mongo? Arkadi nu era sigur dacă auzise bine din cauza muzicii.

– Mongo este un negru în salopetă şi cu o şapcă verde de baseball.

– Nu e nici un Mongo aici.

– Tico? Un bărbat care lucrează la un cauciuc?

– E acolo.

– Caută o gaură în camera de cauciuc. O s-o caute toată ziua.

După ceea ce Arkadi presupuse că erau nişte înjurături în spaniolă, mecanicul spuse:

– Foarte bine, vom face o operaţie la inimă intrînd prin fund. Găseşte-mi un ciocan şi o şurubelniţă şi ţine pregătită o tavă.

Arkadi îi înmînă uneltele.

– Îţi plac Jeep-urile?

Mecanicul se rostogoli sub maşină.

– Sînt specialist în Jeep-uri. Alte maşini americane sînt mult prea grele. Trebuie să le pui motoare Volga, iar acestea sînt greu de găsit. Îmi place un Jeep dur, cu o inimă de Lada, care face *takatakataka*. Eşti sigur că nu vrei o maşină?

– Nu.

– Nu te lăsa înşelat de aparenţe. Această insulă este precum o Curte a Miracolelor, ca în Parisul medieval, unde şchiopii pot merge, iar orbii pot vedea, pentru că toate aceste maşini încă mai funcţionează după cincizeci de ani. Motivul ar fi că mecanicul cubanez este, din necesitate, cel mai bun din lume. Poţi să dai radioul mai tare?

De necrezut, dar volumul mai avea o treaptă. Probabil că era vorba despre un casetofon făcut în Cuba, îşi spuse Arkadi în gînd. Între timp, loviturile violente care se auzeau de sub Jeep îi făceau capul să vuiască.

– Deci vindeţi maşini? ţipă Arkadi.

– Da şi nu. O maşină veche, dinainte de Revoluţie, da. A cumpăra o maşină nouă necesită aprobare de la cel mai înalt nivel, cel mai înalt dintre toate. Frumuseţea sistemului

este că nici o maşină din Cuba nu este abandonată. Ar putea părea abandonată, dar nu este.

Încă o bubuitură.

– Tava, tava, tava!

Arkadi auzi cum dedesubt începuse să curgă ceva uleios. Dintr-o singură mişcare, mecanicul băgă tava sub Jeep în locul în care se aflase el pînă atunci şi ţîşni de dedesubt pe căruciorul său, rostogolindu-se pe podea pînă cînd intră într-o stivă de cauciucuri. Bărbatul se ridică în fund zîmbind. Era un individ robust, care semăna atît de mult cu un pilot de testare după o aterizare interesantă, încît lui Arkadi îi trebuiră cîteva momente pînă să observe că pantalonii de salopetă ai mecanicului se terminau cu apărătoare din piele la nivelul genunchilor. Cînd bărbatul îşi şterse faţa şi-şi scoase şapca, părul i se ridică într-o coamă prea distinctivă pentru ca Arkadi să nu-l recunoască pe bărbatul cel scund din fotografia lui Pribluda de la Havana Yacht Club, pur şi simplu cu mult mai scund decît se aştepta el.

– Erasmo Aleman, s-a prezentat el. Eşti prietenul lui Serghei?

– Da.

– Te aşteptam.

*

Erasmo începu să manevreze în viteză căruciorul cu ajutorul a două bucăţi de lemn cu talpă de cauciuc şi, după ce se spălă la o chiuvetă joasă, îşi şterse mîinile cu o cîrpă. Volumul radioului fusese dat la jumătate.

– Te-am văzut urcînd sus cu o poliţistă acum cîteva nopţi. Parcă arătai... altfel.

– Cineva a încercat să mă înveţe baseball.

– Nu ţi se potriveşte sportul ăsta. Privirea lui Erasmo trecea de la vînătaia de pe obazul lui Arkadi la plasturele pe care acesta îl avea pe frunte.

– Ăsta e Serghei? întrebă Arkadi scoțînd poza lui Pribluda de la Havana Yacht Club.

– Da.

– Şi acesta? întrebă Arkadi arătînd spre pescarul negru.

– Mongo, spuse Erasmo, ca şi cînd ar fi fost de la sine înțeles.

– Şi tu.

Erasmo privi admirativ fotografia.

– Arăt foarte bine.

– Havana Yacht Club, citi Arkadi pe spatele fotografiei.

– Era o glumă. Dacă am fi avut o barcă cu pînze am fi spus că sîntem marina militară. Oricum, am auzit despre cadavrul găsit în golf. Sincer, nu cred că este al lui Serghei. E un individ prea încăpățînat şi prea dur ca să sfîrşească aşa. Nu l-am văzut de cîteva săptămîni, dar este foarte posibil să apară mîine cu o poveste despre cum a intrat cu maşina într-o groapă. Există nişte gropi în Cuba de poți să le vezi de pe lună.

– Ştii unde e maşina lui?

– Nu, dar dacă ar fi prin preajmă aş recunoaşte-o imediat.

Erasmo îi povesti că plăcuțele de înmatriculare cu numere de corp diplomatic erau negru pe alb, iar numărul lui Pribluda era 060 016; 060 însemna Ambasada rusă, iar 016 indica rangul colonelului. Plăcuțele cubaneze erau maronii pentru maşinile proprietate de stat şi roşii pentru maşinile private.

– Ca să înțelegi mai bine. Să zicem că există anumite maşini proprietate de stat care nu se vor mişca niciodată pentru ca maşinile private să poată rula. Din cînd în cînd, apare o Lada aici, la fel ca un donator la spital şi, astfel, Jeep-ul lui Willy nu moare niciodată. Scuză-mă, te rog! Erasmo se duse să dea mai încet o melodie salsa care amenința să scape de sub control. Motivul pentru care cîntă

radioul ăsta aşa de tare este ca cei de la poliţie să poată pretinde că nu aud ce fac eu aici, deoarece nu prea ai voie să-ţi faci garaj în apartament. Oricum, lui Tico îi place foarte mult.

Arkadi avea senzaţia că începe să-l înţeleagă pe Erasmo, tipul de inginer care munceşte fericit sub puntea unui vapor pe cale să se scufunde, ungînd pistoanele, pompînd apa afară, făcînd totul ca nava să-şi continue mişcarea.

– Vecinii tăi nu se plîng din cauza zgomotului?

– În această clădire nu mai locuieşte decît Serghei şi o balerină, ambii plecaţi mai tot timpul. Alături, se află un restaurant privat şi ăştia nu au nici un interes să vină poliţia aici, fiindcă asta îi costă o masă gratis, pe puţin. În cealaltă parte, locuieşte un *santero* şi pe acesta poliţia nu-l deranjează niciodată. Apartamentul lui este ca un siloz de rachete nucleare plin cu duhuri africane.

– Un *santero?*

– *Santero* de la Santeria.

– Sînteţi prieteni?

– Pe insula asta e foarte bine să fii prieten cu un *santero.*

Arkadi se mai uită o dată la fotografia de la Havana Yacht Club. Era acolo un mesaj pe care el nu reuşea să-l înţeleagă. Dacă tot fusese bătut, voia măcar să ştie de ce.

– Cine a făcut fotografia?

– Cineva care trecea pe acolo. Ştii, spuse Erasmo, cînd l-am văzut prima oară pe Serghei, eram cu Mongo şi el stătea pe marginea şoselei, lîngă maşină, şi de sub capotă îi ieşea fum. Nimeni nu opreşte pentru cineva care are plăcuţe de înmatriculare ruseşti, dar eu am o slăbiciune cînd e vorba de vechii camarazi, nu? *Pues*, i-am reparat maşina, era vorba doar de un furtun spart şi, stînd puţin de vorbă, mi-am dat seama cît de puţin din Cuba cunoscuse el pînă atunci. Cîmpuri de trestie de zahăr, tractoare, combine, da. Dar deloc muzică, deloc dans, deloc distracţie.

Era ca un zombi. Sincer să fiu, nu credeam că am să-l mai văd vreodată. Însă chiar a doua zi, cînd mă aflam pe First Avenue, în Miramar, şi pescuiam cu un zmeu...

– Cu un zmeu?

– O metodă nemaipomenită. Şi mi-am dat seama că acest rus, acest om ca un urs pe care-l cunoscusem cu o zi înainte, stătea pe trotuar şi se uita. Aşa că i-am arătat cum se face. Trebuie să-ţi spun că pînă atunci nu văzusem nici un rus care să umble singur pe-aici, mergeau întotdeauna în grupuri, spionîndu-se unul pe celălalt. Serghei era diferit. În timpul discuţiei, a menţionat faptul că şi-ar dori foarte mult o locuinţă pe Malecón. Aveam camerele de deasupra pe care nu le foloseam şi lucrurile s-au legat.

Pentru un om cu handicap, Erasmo se afla în continuă mişcare. Merse cu spatele pînă la frigider şi se întoarse cu două beri reci.

– Kelvinator model '51, Cadillac-ul frigiderelor.

– Mulţumesc.

– În cinstea lui Serghei, propuse Erasmo.

După ce băură, Erasmo spuse:

– Frumoasă haină. Puţin cam călduroasă, nu?

– La Moscova e iarnă acum.

– Asta explică totul.

– Vorbeşti ruseşte foarte bine.

– Am fost în trupele de genişti ale armatei cubaneze în Africa, desemnate să lucreze cu ruşii. Pot să spun pe ruseşte în zece feluri diferite: „Nu călca pe mina aia afurisită". Dar băieţii ruşi sînt cu toţii foarte încăpăţînaţi, aşa că individul a sărit în aer în bucăţele foarte mici şi eu mi-am pierdut ambele picioare. Ca un simbol al îndeplinirii datoriei internaţionaliste şi drept răsplată în locul picioarelor, am devenit proprietarul unui automobil Lada. De la acea Lada, au rezultat două Jeep-uri şi, *voilà,* mi-am făcut un garaj. Trebuie să-i mulţumesc pentru asta.

– Lui Dumnezeu?

– Comandantului. Erasmo gesticulă ca şi cînd şi-ar fi mîngîiat barba.

– Fidel?

– Începi să te prinzi. Cuba e ca o mare familie, cu un tată minunat, iubitor şi puţin paranoic. Bănuiesc că aşa poate fi descris şi Dumnezeu, cine ştie? Tu unde ai făcut armata?

– În Germania. La Berlin.

Timp de doi ani, Arkadi monitorizase transmisiunile radio ale Aliaţilor de pe acoperişul hotelului Adlon.

– Fortăreaţa socialismului.

– Barajul pe cale să se fărîmiţeze.

– Fărîmiţat. Făcut praf. Nelăsînd nimic în picioare decît biata Cuba, ca o femeie goală în faţa întregii lumi.

Băură din nou ridicînd cutiile în cinstea Cubei. Berea era primul aliment de care avea parte Arkadi în ziua aceea, iar acoolul acţiona ca un anestezic uşor. Se gîndea la pescarul negru pe care Olga Petrovna îl văzuse cu Pribluda. Avea timp să se ducă mai tîrziu la ambasadă şi să se ascundă.

– Mi-ar plăcea să-l cunosc pe Mongo.

– Nu-l auzi? Erasmo închise radioul şi Arkadi auzi ceea ce ar fi putut fi nişte pietre rostogolindu-se în valuri, asta dacă pietrele s-ar fi mişcat după un anumit ritm.

În clipa în care pătrunse în apartamentul unde locuia *santero*, Arkadi nu era deloc pregătit. Cînd auzeau de Cuba, ruşii se gîndeau la bărbaţi albi ca Che sau ca Fidel. Despre negri nu se ştia decît că fuseseră victimele imperialismului şi ale sclavagismului occidental. Singurii negri pe care puteau să-i întîlnească în Moscova erau studenţii africani, morţi de frig, care îşi făceau studiile la Universitatea Patrice Lumumba. Muzicienii din camera de la intrare din apartamentul în care locuia *santero* arătau cu totul altfel.

Nişte bărbaţi de culoare, cu feţe bine conturate, cu ochelari de soare pe nas, cu nişte mici semne distinctive, cum ar fi şepcile albe de golf sau codiţele subţiri de păr sau şapca verde de baseball a lui Mongo, dar învăluiţi cu toţii într-o mantie de umbră care vibra în lumina lumînărilor. Încăperea părea că pluteşte în lumina difuză a patruzeci sau cincizeci de lumînări aşezate de-a lungul peretelui acoperit cu lambriuri şi pe o masă lipită de perete. Unul dintre toboşari lovi uşor cutia de lemn pe care stătea, parcă pentru a se aşeza mai bine. Alţi doi îşi încercau tobele înalte şi înguste. Mongo scutura o tigvă legată cu un lanţ cu scoici. La picioarele lui se vedeau mai mulţi clopoţei, beţe şi tot felul de zăngănitori. Bărbatul puse tigva jos şi luă în mînă o placă de metal pe care începu s-o lovească cu o vergea de oţel, rezultatul fiind nişte sunete atît de fine şi de clare, încît lui Arkadi îi trebuiră cîteva momente bune pînă să-şi dea seama că instrumentul era de fapt lama unei sape. Pe un perete se vedea o oglindă acoperită cu o faţă de masă. Arkadi încercă să se apropie de Mongo, dar fu oprit de un bărbat gras, învăluit într-un nor de fum de ţigară de foi, care îi alungă pe el şi pe Erasmo de lîngă muzicieni.

– Acesta e *santero,* spuse Erasmo. Nu-ţi face griji, asta e de-abia încălzirea.

Mecanicul îşi dăduse jos salopeta şi se îmbrăcase într-o cămaşă albă plisată, o guayabera cum îi spunea el, un fel de smoching în stil cubanez. Petele de unsoare de pe mîini îl dădeau însă de gol şi, cu barba lui, Erasmo arăta ca un corsar imobilizat într-un scaun cu rotile. Îl împinse pe Arkadi prin bucătărie şi, apoi, printr-un coridor care dădea în curtea din spate unde, sub doi cocotieri răsuciţi în X, o negresă bătrînă, cu o fustă albă şi un pulover Michael Jordan, mesteca într-un cazan care fierbea pe cărbuni. Părul cărunt îi era tuns atît de scurt, încît semăna cu nişte puf de bumbac.

– Aceasta este Abuelita, zise Erasmo. Abuelita este nu numai bunica tuturor, dar şi agentul CAR din blocul nostru. CAR înseamnă Comitetul pentru Apărarea Revoluţiei. Nişte simpli informatori de obicei, dar noi sîntem binecuvîntaţi cu Abuelita, care îşi face datoria şi supraveghează de la geamul ei de la şase dimineaţa şi nu vede nimic cît e ziua de lungă.

– L-a văzut vreodată pe Pribluda?

– Întreab-o tu, că ştie engleză.

– De dinainte de Revoluţie. Vocea femeii era tinerească şi abia şoptită. Erau foarte mulţi americani pe aici şi eu eram o fată foarte păcătoasă.

– L-aţi văzut vreodată pe rus aici?

– Nu. Dacă l-aş fi văzut, ar fi trebuit să-l reclam pentru că închiriase de la un cubanez, ceea ce este împotriva legii. Dar era un om de treabă.

Dintr-un vas mare în care clocotea o fiertură îşi făcu apariţia un cap de porc. Erasmo văzu o sticlă, o luă fără să se formalizeze, trase o duşcă bună şi apoi o pasă Abuelitei care, după ce sorbi şi ea cu un gest graţios, i-o întinse lui Arkadi.

– Ce-i asta? întrebă el.

– Rom pentru cafteală. Femeia rămăsese cu ochii fixaţi pe plasturele de pe fruntea lui. Hai, că ai nevoie de aşa ceva!

Arkadi fusese sigur că la ora aceea avea să se afle în siguranţă în subsolul ambasadei, probabil, cu o cană de ceai în faţă. Ce i se întîmpla acum era fără îndoială o mică abatere de la drumul iniţial. Trase şi el o duşcă şi începu imediat să tuşească.

– Ce au pus în băutura asta?

– Rom, chili, usturoi, testicule de ţestoasă.

Cu fiecare minut care trecea îşi făceau apariţia din ce în ce mai mulţi oameni, şi albi şi negri. Arkadi era obişnuit

cu modul în care credincioşii se salutau în şoaptă în bisericile ortodoxe. Cubanezii se înghesuiau însă în curte ca şi cînd ar fi venit la o petrecere, unii dintre ei cu expresia sobră a unor practicanţi fervenţi, cei mai mulţi însă cu emoţia senină a unor spectatori care se pregătesc să asiste la o reprezentaţie de teatru. Singura persoană pe faţa căreia nu se citea nimic era o fată palidă, cu părul negru, îmbrăcată în blugi şi cu un tricou pe care scria „Tournée de Ballet". Era urmată de un cubanez cu pielea de un cafeniu-deschis, cu ochi albaştri, părul cărunt la tîmple, îmbrăcat cu o cămaşă elegantă, cu mîneci scurte.

– George Washington Walls, îl prezentă Erasmo. Arkadi.

Nu era cubanez. Un nume american despre care cu siguranţă că mai auzise undeva. În spatele lui Walls venea un turist cu o insignă cu frunză de arţar şi ultimul om cu care Arkadi ar fi vrut să se întîlnească, sergentul Luna. Un Luna echipat pentru viaţa de noapte a Havanei, un Luna splendid, în pantaloni de in, pantofi albi şi un tricou mulat care îi scotea în evidenţă muşchii şi trapezul format de partea de sus a bustului. Arkadi simţi că i se înmoaie picioarele.

– A, bunul meu prieten, foarte bunul meu prieten, nu ştiam că te distrezi atît de bine. Luna îşi petrecu un braţ gol în jurul lui Arkadi şi pe celălalt în jurul unei fete a cărei piele şi claie de păr aveau aceeaşi culoare de chihlimbar. Fata ieşea în evidenţă cu pantalonii ei lucioşi, strînşi pe coapse, topul care îi scotea în evidenţă bustul şi cu unghiile ei stacojii. Se agita atît de tare pe sub braţul lui Luna, încît Arkadi nu ar fi fost deloc surprins dacă ar fi văzut că-i sare un rubin din buric.

– Hedy. *Mujer mia*, zise sergentul, aplecîndu-se spre Arkadi. Vreau să-ţi spun ceva.

– Te rog.

– Nu există nici un Zoşcenko la Ambasada rusă.

– Am mințit. Îmi pare rău!

– Dar ai mințit și ai părăsit apartamentul, acolo unde eu ți-am spus să stai, înțelegi? Acum ai face bine să te distrezi în seara asta. Nu vreau să te văd stricînd cheful nimănui. Apoi tu și cu mine vom avea o discuție despre cum ai să ajungi la aeroport.

Luna își scărpină barba cu un cuțit scurt pentru spart gheața. Arkadi înțelese dilema sergentului. Jumătate din Luna ar fi vrut să se comporte ca o gazdă bună, iar cealaltă jumătate simțea nevoia să înfigă cuțitul acela în fața cuiva.

– Nu mă deranjează să merg pe jos, spuse Arkadi.

Hedy începu să rîdă ca și cînd Arkadi ar fi spus ceva inteligent, ceea ce nu-i făcu nici o plăcere lui Luna. Sergentul se întoarse spre ea și cele cîteva cuvinte în spaniolă pe care i le spuse făcură să-i dispară fetei culoarea din obraji. Luna își îndreptă apoi din nou atenția spre Arkadi, cu un zîmbet larg, care îi dezvelea dinții albi și gingiile roz.

– Nu te deranjează să mergi pe jos?

– Nu. Am văzut atît de puțin din Cuba.

– Vrei să vezi mai mult?

– Pare o insulă frumoasă.

– Ești nebun.

– S-ar putea să ai dreptate.

Fata cu tricoul pe care scria Tournée de Ballet se numea Isabel și vorbea foarte bine ruseşte. Îl întrebă pe Arkadi dacă era adevărat că stătea în apartamentul lui Pribluda.

– Eu stau deasupra lui. Serghei trebuia să primească o scrisoare pentru mine de la Moscova. A sosit?

Arkadi era atît de tulburat din cauza lui Luna, încît îi trebui mai bine de o secundă pînă să răspundă.

– Din cîte știu eu, nu.

Sergentul părea că are şi alte obligaţii sociale. După ce se consultă cu Luna, Walls îi spuse prietenului lui, cel cu insigna cu frunza de arţar:

– Adevăratul spectacol începe într-un minut.

– Mi-ar fi plăcut să ştiu şi eu spaniola.

– Eşti canadian, n-ai nevoie de aşa ceva. Investitorii n-au nevoie de asta, îl asigură Walls. Toţi investitorii vin aici. Canadieni, italieni, spanioli, germani, suedezi, chiar şi mexicani. Toţi, mai puţin americanii. Aceasta este următoare mare explozie economică de pe pământ. Oameni sănătoşi, bine educaţi. Cu cunoştinţe tehnice temeinice. Latinii sînt vulcanici. Acum este momentul să investeşti.

– De două zile nu mă mai slăbeşte o clipă, spuse canadianul.

– Pare destul de convingător, zise Arkadi.

– În seara asta, spuse Walls, am organizat ceva folcloric pentru prietenul meu din Toronto.

– Detest chestia asta, îi spuse Isabel lui Arkadi.

– Isabel, acum vorbim în engleză pentru prietenul nostru, insistă Walls în felul binevoitor al omului care chiar crede ce spune. Ţi-am dat lecţii de engleză. Chiar şi Luna poate vorbi englezeşte. Tu nu poţi să vorbeşti puţin în engleză?

– Spune că mă va duce în America, interveni Isabel. Nu se poate duce nici măcar pe el însuşi înapoi în America.

– Cred că spectacolul e pe cale să înceapă.

Walls îi conduse pe invitaţi înapoi în casă, în timp ce bătaia tobelor atinsese o intensitate maximă.

– Arkadi, cred că am ratat ceva. Ce faci aici?

– Încerc şi eu să mă integrez.

– Bună treabă, zise Walls şi-i făcu semnul de OK, cu degetul mare în sus.

*

Fiecare tobă era diferită – o *tumba* înaltă, o *bata* în formă de clepsidră, două *congas* gemene – şi fiecare se adresa unui spirit diferit din Santeria sau Abakua, o *maraca* pentru a-i trezi simţurile lui Chango, un clopot din bronz pentru Oshun. Totul se amesteca, era ca şi cum ai combina băuturi, puţin periculos, într-adevăr, după cum îi explică Erasmo. Mongo, cu ochii strălucind din cauza transpiraţiei, continua să bată în lama metalică, iar la chemarea lui într-o limbă ce nu semăna deloc cu spaniola, ceilalţi toboşari şi tobele lor îi răspunseră simultan, ca şi cînd fiecare om ar fi avut două voci. Toată lumea se înghesuise în cameră şi se freca de pereţi. Erasmo se legăna în scaunul lui de parcă ar fi putut să-l ridice cu simpla putere a braţelor pentru a-i spune lui Arkadi că aici era bogăţia Cubei, istoria ei în care *bolero*-ul spaniol şi *quadrille*-ul francez se contopiseră cu întregul continent african, rezultatul fiind o explozie tectonică. Cutiile pe care şedeau muzicienii şi pe care le loveau cu palmele reprezentau o dovadă a geniului cubanez. În Africa, gruparea secretă Abakua avea „tobe vorbitoare", îi spuse Erasmo. Cînd au fost aduşi în lanţuri să muncească în docurile din Havana şi stăpînii de sclavi le-au luat tobele, au început pur şi simplu să bată în lăzi şi gata! Havana era plină de tobe. Muzicienii cubanezi, precum şi pescarii cubanezi, nu puteau fi opriţi! Tot ce ştia Arkadi despre muzica din Cuba era o casetă pe care o auzise la Moscova: era ca şi diferenţa dintre a vedea o fotografie de la mare şi a sta în apă, cu valurile pînă la genunchi. În timp ce vocea profundă a lui Mongo chema din nou în limba aceea care nu era spaniola, restul celor din cameră se legăna şi răspundea, cu acele congas care purtau ritmul, cu palmele care loveau sincopat cutiile. Lîngă uşă, cu mîinile încrucişate la piept, Luna zîmbea şi dădea aprobator din cap. Arkadi încerca să

găsească o cale pe unde să se strecoare pe nesimţite afară, însă ieşirea îi era blocată de Luna.

– Îl cunoşti pe bărbatul acela? întrebă Erasmo.

– Am făcut cunoştinţă. Este sergent în Ministerul de Interne. Cum de este implicat într-un spectacol ca ăsta?

– De ce nu? Toată lumea face două lucruri, nu e nimic ciudat în legătură cu asta.

– Să pregăteşti o ceremonie Santeria?

Erasmo ridică din umeri.

– Asta e Cuba în ziua de astăzi. Oricum, nu e chiar Santeria, e mai mult Abakua. Abakua e diferită. Cînd mama mea a auzit că avem practicanţi Abakua în cartier, mi-a interzis să mai ies pe stradă, deoarece credea că aceştia prind copii mici, cu pielea albă, şi-i sacrifică. Acum trăieşte în Miami şi încă mai crede asta.

– Dar mi-ai spus că asta este casa unui *santero*.

– Nu se practică Santeria noaptea, spuse Erasmo, ca şi cînd acest lucru ar fi fost de la sine înţeles, este perioada cînd bîntuie morţii.

– Morţii bîntuie chiar acum?

– Cuba este o insulă foarte aglomerată pe timpul nopţii. Erasmo zîmbi de propria lui idee. Oricum, Luna trebuie să aibă legături cu practicanţii Abakua. Toată lumea practică Santeria sau Abakua sau altceva.

– Prietenul lui, George Washington Walls. De ce îmi sună atît de cunoscut numele ăsta?

– A fost celebru odată. Radicalul, cel care a deturnat avionul.

Foarte faimos pe vremuri, îşi aduse brusc aminte Arkadi. Îşi amintise de poza din ziar cu un tînăr american, cu coafură afro şi pantaloni evazaţi, care dăduse foc unui drapel în capul scării de coborîre dintr-un avion.

– Ce fel de investiţii poate oferi Walls în Cuba? Atunci cînd morţii nu bîntuie?

– Bună întrebare.

Arkadi ratase momentul cînd ritmul se schimbase şi Luna, împreună cu prietena lui aurie, Hedy, ocupaseră centrul scenei şi începuseră să danseze lipiţi unul de altul şi unduindu-şi coapsele. Palmele mari ale sergentului alunecau pe spatele fetei care se arcuia, rotindu-şi ochii şi buzele strălucitoare, parcă pentru a-şi întărîta şi mai mult partenerul. Arkadi nu-şi dădea seama dacă ceea ce se întîmpla în faţa lui era religios sau nu; dar era sigur că dacă aşa ceva s-ar fi petrecut într-o biserică rusească, toate icoanele ar fi căzut pe jos. Începură şi ceilalţi să danseze şi Walls o împinse pe Hedy de lîngă Luna spre canadian, care dansa de parcă ar fi jucat hochei pe gheaţă fără crosă. Devenise şi mai complicat să ajungă la uşă.

Erasmo îl înghionti pe Arkadi.

– Du-te şi tu.

– Eu nu dansez. Era suficient că stătea în picioare unde stătea, îşi spuse Arkadi în gînd.

– Toată lumea dansează. Romul părea să-l fi lovit pe Erasmo dintr-o dată. Se balansa în faţă şi în spate în scaunul lui cu rotile, pe ritmul muzicii. Brusc, mecanicul îşi blocă scaunul, coborî singur de pe el şi începu să danseze cu Abuelita mişcîndu-se ca un om care se luptă cu nişte valuri puternice.

– Nu am picioare şi tot mă mişc mai bine decît tine.

Ruşinos, dar adevărat, îşi spuse Arkadi. Era, de asemenea, adevărat că, în starea în care se afla, bătaia tobelor, întunericul şi mirosul de fum amestecat cu cel de rom şi de sudoare, erau la fel de copleşitoare ca şi un foc care dogorea mult prea tare. Tobele vorbeau împreună, apoi separat, din nou împreună, fără nici o pauză, uneori sincopat, cu ruperi de ritm. Mongo mişca cu frenezie tigva şi scoicile legate în jurul acesteia sîsîiau ca un şarpe. Cîntecul nu mai era acum o chemare urmată de răspuns, ci se baza numai

pe vocea vulcanic de profundă a lui Mongo. Acesta se legăna şi-şi mişca palmele atît de repede pe tobe, încît nici nu se mai puteau distinge. Ritmul se răspîndea, se separa, se despica aşa cum se rostogoleşte lava. Poate că era doar efectul unui rom tare băut pe stomacul gol. Arkadi se strecură pe hol şi descoperi că Isabel venise după el.

– Eu n-am studiat dansul clasic pentru asta, îi spuse ea lui Arkadi.

– Nu e într-adevăr vorba despre Bolşoi, dar nu cred că le-ar ieşi prea bine la Bolşoi dacă ar încerca să facă aşa ceva.

– Crezi că sînt prostituată?

– Nu. Fusese luat prin surprindere. Fata arăta mai mult ca un sfînt în lumina lumînării.

– Sînt cu Walls pentru că el mă poate ajuta, recunosc. Dacă aş fi fost totuşi o prostituată adevărată, aş fi învăţat italiana, rusa nu ajută la absolut nimic.

– Poate că eşti puţin cam dură cu tine.

– Dacă aş fi dură cu mine, mi-aş tăia gîtul.

– Să nu faci asta.

– De ce nu?

– Am observat că foarte puţini oameni se pricep să-şi taie propriul gît.

– Interesant. Un cubanez ar fi spus: „Oh, dar e un gît atît de frumos". Toate la ei duc la sex, chiar şi sinuciderea. Din acest motiv îmi plac ruşii, pentru că la ei sinuciderea e sinucidere.

– Acesta e talentul nostru.

Isabel se uită îngîndurată într-o parte. Silueta ei subţire te duce cu gîndul la un tablou de Picasso, îşi spuse Arkadi. Perioada Albastră. Minunat, cele mai deprimate două persoane din acea casă reuşiseră să se atragă ca magneţii. Surprinse privirea neliniştită a lui Walls îndreptată în direcţia lor. Remarcă în acelaşi timp că Luna rămăsese lîngă uşă.

– Cît timp mai stai în Havana? îl întrebă Isabel.

– O săptămînă, apoi mă întorc la Moscova.

– Acolo ninge acum, nu? Fata îşi frecă braţele ca şi cînd şi-ar fi imaginat că îi este frig.

– Sînt sigur că da. Rusa ta este extraordinar de bună.

– Da? Ei bine, în familia mea, Moscova era aşa cum e Roma pentru catolici şi, înainte de Perioada Specială, să vorbeşti rusa era folositor. Eşti şi tu spion ca Serghei?

– Pare să fi fost un mare secret. Nu.

– *Claro*, el nu e un spion foarte bun. Spune că dacă ar fi avut nevoie de un agent bun aici, în Havana, nu ar fi trebuit să-l trimită pe el. Urma să mă ajute să ajung la Moscova şi, de acolo, bineînţeles, puteam să mă duc oriunde. Poate încerci tu să mă ajuţi. Fata măzgăli o adresă pe o bucăţică de hîrtie şi i-o întinse lui Arkadi. Mai stăm de vorbă mîine dimineaţă. Poţi să vii la ora aia?

Înainte ca Arkadi să o poată refuza, Walls îşi făcu apariţia lîngă ei.

– Pierzi tot spectacolul, i se adresă el lui Isabel.

– Vorbeam despre Serghei.

– Serios? făcu el întorcîndu-se spre Arkadi. Unde este tovarăşul?

– Bună întrebare.

Mai multe ţipete izbucniră în sufragerie şi, o clipă mai tîrziu, Hedy trecu în grabă pe lîngă ei, urmată de *santero* şi de canadian.

– Oh, nu, zise Walls. N-am crezut că poate să fie adevărat.

– La ce vă referiţi? întrebă Arkadi.

– E posedată.

Isabel nu părea deloc impresionată.

– Se întîmplă tot timpul. Toată insula este posedată.

Curtea din spate era cufundată în întuneric, dar Hedy lovise cu piciorul vasul cu fiertură şi începuse să se învîrtă

pe cărbunii aprinşi. Cîteva scîntei îi ajunseseră în păr. Pînă la urmă ieşi din foc, cu pantalonii înnegriţi de cenuşă, cu părul în dezordine. *Santero* se ţinea după ea şi făcea nişte gesturi de parcă ar fi vrut să smulgă ceva invizibil din trupul fetei. Canadianul părea gata s-o ia la fugă. În clipa în care Luna îşi făcu şi el apariţia în curte, *santero* îşi întinse braţele, ca şi cum ar fi fost lipsit de ajutor şi o împinse pe Hedy în faţă.

Erasmo îşi croi şi el drum printre ceilalţi invitaţi şi-i spuse lui Arkadi:

– Luna spune că-l va omorî pe *santero* dacă nu scoate spiritul din Hedy. *Santero* spune că nu poate să facă aşa ceva.

– Poate că ar trebui să mai încerce o dată. Arkadi văzuse cuţitul pentru gheaţă în mîna lui Luna.

Luna o trase pe Hedy într-o parte, breteaua de la topul fetei se rupse şi un sîn ieşi afară ca un ochi. Luna îl înşfăcă pe *santero* de gît şi-l izbi de un copac. Canadianul o rupse la fugă în timp ce mulţimea se înghesuia să vadă mai bine şi-l împingea şi pe Arkadi. Nimeni nu îndrăznea să facă ceva, cu excepţia Abuelitei, care îşi băgase mîinile în foc, se ridicase pe vîrfuri şi turnase un şuvoi luminos de cărbuni aprinşi pe spatele lui Luna. În clipa în care Luna dădu să se răsucească pe călcîie spre ea, Arkadi apucă încheietura sergentului, ceea ce era ca şi cînd ar fi prins roata de fier a unei locomotive, o răsuci la spate şi în sus, în figura „vino cu mine", învăţată de la miliţienii din Moscova şi-l împinse pe Luna cu capul înainte drept în perete. Luna făcu un salt înapoi, lăsînd o urmă roz pe ciment. Sîngele îi mînjise, cu pete rubinii, pantofii albi.

Pentru Arkadi era clar că nu-l lovise pe sergent suficient de tare.

– Acum chiar că ai îmbulinat-o, *de verdad*. Luna nici măcar nu respira greu, abia se încălzise un pic.

– *Parate.* O femeie scundă, cu o voce tăioasă, păşise între ei. Aşa cum era îmbrăcată într-o bluză strîmtă şi în pantaloni scurţi, nu în uniforma PNR, Arkadi avu nevoie de cîteva fracţiuni de secundă pînă să o recunoască pe noua lui colegă, detectivul Osorio. De unde apăruse şi de cît timp se afla acolo urmărind spectacolul cu privirea ei dură, nu ştia. Într-o mînă avea o geantă de pai, iar în cealaltă avea un Makarov de calibru 9 mm. Arkadi recunoscuse imediat pistolul. Femeia nu-l ridicase şi nici nu-l îndreptase spre nimeni, dar arma era acolo. Şi Luna recunoscuse pistolul. Sergentul ridică mîinile nu atît pentru a arăta că se preda sau că îi pare rău, ci pentru a indica faptul că nu voia alte complicaţii, incompatibile cu propriile lui îndatoriri de ofiţer şi că afacerea nu era decît temporar amînată.

– Acum chiar că ţi-o trag, îi spuse Luna lui Arkadi cînd trecu pe lîngă el în drum spre ieşire.

– Ai păţit ceva? îl întrebă Walls pe Arkadi. Îmi pare rău pentru ce s-a întîmplat. O petrecere tipic cubaneză. Prea multe spirite adunate într-un singur loc. Acum va trebui să mă scuzi, investitorul meu are un avantaj înaintea mea.

Abuelita îşi curăţa cenuşa de pe mîini! În mijlocul curţii, Hedy îşi analiza topul rupt şi mizeria de pe pantaloni şi izbucni în lacrimi. Arkadi intră în casă pentru a-i căuta pe Mongo şi pe toboşari, dar aceştia dispăruseră cu toţii. Osorio îl urma cu o mimică care spunea parcă: „Mulţi proşti mai sînt pe lumea asta!“

10

În timp ce îl aşeza pe Erasmo în pat, ajutat de Osorio, Arkadi aruncă o privire de jur împrejur, în ceea ce era locuinţa mecanicului: un spaţiu minuscul ce părea mai mare decît în realitate, datorită faptului că patul pliant, tejgheaua, masa şi scaunele aveau cu toate picioarele tăiate la jumătate din înălţime. Pe o pernă din pînză africană, aurie, se afla o colecţie de medalii militare şi panglici de decoraţii. Fotografiile de pe pereţi indicau o tinereţe mult mai glorioasă decît ar fi putut bănui cineva care îl vedea pe Erasmo pentru prima oară. Într-o scenă de spital, Erasmo era vizitat de doi bărbaţi în uniforme militare – unul înalt, brunet, cu ochelari de aviator, care ar fi trecut drept armean în Rusia, celălalt mai în vîrstă, cu o barbă complet căruntă şi sprîncene ţepoase, unic şi inconfundabil, însuşi Comandantul. Nici unul nu purta însemne de grad nici pe caschetă, nici pe umeri; era, la urma urmei, o armată bazată pe principiul egalităţii. Castro era la fel de mîndru ca şi un tată. Cel de-al doilea vizitator părea să se concentreze cu mai multă tristeţe asupra amputării pe care o suportase Erasmo.

– Generalul cubanez care i-a condus în Angola, spuse Osorio.

O altă fotografie îi înfăţişa pe aceeaşi prieteni distinşi pe puntea unui vas de pescuit, de data asta Erasmo fiind legat de un scaun. În alte cîteva poze de familie se vedeau

bărbați și femei veseli și prietenoși, lîngă piscine, mese de bridge sau dansînd. Sau copii pe terenuri de baseball, pe biciclete sau pe ponei. Și întreaga familie în costume și rochii de gală la recepții cu șampanie sau la petreceri de Crăciun. Într-un vast montaj foto, membrii familiei lui și alte sute de oameni ca ei pozau pe grandioasele scări duble de la intrarea într-o mare vilă albă.

– Va dormi mult timp, spuse Osorio.

– Cred că mai degrabă și-a pierdut cunoștința.

Așa cum Luna era ultima persoană pe care și-ar fi dorit să o întîlnească, ultimul loc în care dorea să ajungă era apartamentul lui Pribluda, dar la insistențele lui Osorio începu să urce treptele în urma ei. Deși fusese convins că curățase destul de bine, de îndată ce aprinse lumina, femeia observă că se întîmplase ceva.

– Sînge uscat pe covor. Ce s-a întîmplat aici?

– Nu știți? Doar lucrați cu Luna și Arcos.

– Numai la acest caz, pentru că sînt implicați cetățeni ruși.

– N-ați fost surprinsă cînd l-ați văzut pe sergent venind după mine cu un cuțit pentru gheață?

– Tot ce am văzut a fost cum l-ați aruncat cu capul în zid.

– Avem o relație foarte tensionată. La urma urmei, și el m-a bătut cu o bîtă de baseball. Cred că era o bîtă de baseball, cel puțin el așa spunea.

– V-a lovit?

– Nu știați nimic despre asta?

– E o acuzație foarte serioasă.

– În alte locuri poate, dar nu aici. Aici, știu deja din experiență, multe lucruri rămîn neinvestigate.

– Dacă vreți să știți, spuse Osorio, chiar l-am întrebat pe prietenul dumneavoastră, Erasmo, înainte să-și piardă

cunoştinţa, ce s-a întîmplat cu dumneavoastră. Mi-a spus că i-aţi zis că aţi căzut pe scări.

Vezi, îşi spuse Arkadi în gînd, asta e pedeapsa dacă nu spui adevărul. Privirea lui Osorio se opri asupra scaunului gol din colţ.

– Ce aţi făcut cu Chango?

– Ce am făcut eu cu Chango? întrebă Arkadi. Cu păpuşa? Numai în Cuba ţi se poate pune o astfel de întrebare! Nu ştiu. Fie a luat-o Luna, fie Chango a plecat din proprie iniţiativă. Cum aţi reuşit să mă găsiţi?

– Vă căutam. Nu eraţi aici, aşa că m-am luat după tobe.

– Normal. Arkadi îşi atinse tăietura de pe frunte ca să vadă dacă nu cumva se deschisese rana.

Osorio îşi lăsă geanta pe masă.

– Daţi-mi voie să văd ce aveţi aici. Aţi curăţat toate celelalte urme ale aşa-zisului atac.

– Domnişoară detectiv, mă aflu aici de trei zile şi am văzut deja cum PNR-ul refuză să se implice în două cazuri de moarte violentă. Mă îndoiesc că aveţi de gînd să investigaţi un simplu atac.

Ofelia îi trase capul în jos, îl întoarse cu o mişcare energică într-o parte şi apoi în cealaltă şi îşi trecu degetele peste locul rănit.

– Ce pretindeţi că ar fi spus Luna?

– Căpitanul a menţionat că ar prefera ca eu să nu mai ies pe stradă.

– Ei bine, n-aţi făcut-o!

Arkadi tresări în clipa în care ea îi îndepărtă părul care îi acoperea o mică tăietură.

– N-am ajuns prea departe.

– Ce altceva a mai spus?

– Nimic. Arkadi nu avea de gînd să se dezbrace şi să-i arate vînătăile de pe spate şi de pe picioare şi nici nu avea

de gînd să-i dea fotografia de la clubul de iahting ca aceasta să ajungă direct pe masa sergentului. Faptul că încă mai era în posesia ei era rezultatul ideii norocoase de a-şi ascunde paşaportul, cu poză cu tot, într-un pantof.

Osorio îi dădu drumul la cap.

– Ar trebui să vă duceţi la doctor.

– Mulţumesc, mi-aţi fost de mare ajutor.

– De ce mă insultaţi? Eu vreau numai să spun că, din moment ce nu există nici o urmă aici pe care să n-o fi compromis dumneavoastră, din moment ce aţi schimbat deja povestea de două ori şi din moment ce ofiţerii din Ministerul de Interne nu obişnuiesc să bată vizitatorii din alte ţări, chiar şi din Rusia, o altă explicaţie este mult mai probabilă. Luînd în considerare loviturile pe care le-aţi luat în cap, s-ar putea să nu fiţi responsabil pentru ceea ce spuneţi.

Arkadi se întreba de ce insistase Osorio să vină în apartament. De asemenea, se întreba de ce era îmbrăcată ca o vampă cu pantofi cu talpă groasă şi geantă de paie.

– Domnişoară detectiv, pentru ce aţi venit aici?

– Pentru că vreau să ajungeţi teafăr acasă.

În timp ce el încerca să găsească o replică, lumina din cameră începu să scadă în intensitate şi pînă la urmă se stinse de tot. Ieşi pe balcon şi văzu că problema nu era doar în apartament, un întreg şir de clădiri de-a lungul Malecón-ului se cufundase în întuneric.

*

Arkadi dădu de mîncare ţestoasei la flacăra brichetei lui Rufo şi apoi îşi aprinse o ţigară şi începu să tragă în piept fumul liniştitor, care îi alina parcă durerea. Osorio stătea la masă, cufundată în întuneric.

– O pană de curent, spuse ea.

– Cunosc sentimentul.

– Ar trebui să nu mai fumaţi.

– Asta să fie cea mai mare problemă a mea?

Arkadi găsi niște lumînări deasupra chiuvetei, o aprinse pe cea mai groasă și se întoarse lîngă femeie.

– În afară de sergentul Luna și de prietenul dumneavoastră de la parter, pe cine mai cunoșteați la *santero?*

– Pe nimeni, spuse Arkadi. Auzisem de Walls.

– Toată lumea din Cuba îl știe pe George Washington Walls.

– Luna pregătise spectacolul special pentru el. Cred că îmi pregătește și mie unul. S-ar putea să nu fiți în siguranță aici.

Arkadi nu avea de gînd să rămînă în apartament. Ofelia bagă mîna în geantă și scoase un Makarov de 9 mm, aceeași armă cu care erau dotați și polițiștii din Moscova.

– Ați fi folosit asta împotriva lui Luna?

– Știe că am gloanțe în el. Polițiștii pe care îi vedeți patrulînd pe stradă au pistoale, dar nu au gloanțe.

– Ce ușurare! O văzu că scoate și o trusă de toaletă din geantă. Pentru ce e asta?

– Stau aici în noaptea asta.

– Apreciez gestul, domnișoară detectiv, dar sînt sigur că aveți și dumneavoastră un loc unde ar trebui să fiți la ora asta. O casă, o familie, un animal de casă preferat.

– Vă simțiți ofensat că vă păzește o femeie? Asta e problema? Așa fac rușii cînd li se pare că nu sînt considerați destul de macho?

– Nu e cazul meu. Dar de ce o faceți dacă nu mă credeți în legătură cu Luna?

– Nu Luna mă îngrijorează. Domnul doctor Blas a examinat seringa cu care spuneți că v-ar fi atacat Rufo. Doctorul nu ar fi trebuit să facă asta, dar a făcut-o, ca să caute urme de droguri.

– Erau?

– Nu, doar sînge şi ţesut din creierul lui Rufo şi nişte urme ale unei alte grupe de sînge.

– Poate că a înfipt-o şi în altcineva.

– Oare? De unde a luat Rufo seringa?

– Domnul doctor Blas a spus că a furat-o de la institut.

– Da, asta a spus doctorul. Eu am o altă variantă. Nu era bricheta lui Rufo aceea pe care aţi folosit-o?

– Da, presupun că era.

– Aprindeţi-o, vă rog!

El făcu ce-i ceruse Osorio şi flacăra se transformă într-un cerc de rezonanţă între ei. Ofelia întinse mîna şi-i ridică mîneca de la haină şi de la cămaşă deasupra antebraţului pentru a-i arăta două vînătăi înnegrite de pe arteră.

– Ăsta e motivul pentru care m-am întors.

Arkadi privi urmele cu mimica unui om surprins să descopere că i s-a făcut un tatuaj în timp ce dormea.

– Probabil că m-a zgîriat Rufo în timp ce ne luptam.

Osorio îşi trecu uşor degetul de-a lungul antebraţului.

– Astea sînt înţepături, nu zgîrieturi. De ce aţi venit în Havana?

– Am fost chemat, aţi uitat?

Arkadi stinse bricheta, dar simţea că ea rămăsese cu ochii aţintiţi asupra lui. Nu mai ştia de ce răspunsese la o chemare pe care ar fi putut foarte uşor să o ignore, dar să se apuce acum să caute un răspuns era mult prea mult decît ar fi fost dispus să facă pentru Policía Nacional de la Revolución. În orice caz, era clar că detectivul preluase controlul situaţiei.

Din cauza căldurii se aşezaseră pe scaunele metalice de pe balcon. Luminile de pe stradă rămăseseră aprinse, iar balconul era un post de observaţie foarte bun, dacă Luna ar fi venit pe Malecón pe partea dinspre ocean. Osorio părea însă să aibă o cu totul altă preocupare, după cum îi urmărea cu atenţie fiecare mişcare, de parcă s-ar fi temut ca Arkadi

să nu se arunce brusc de la balcon. Probabil că bluza colorată ca o bomboană şi pantalonii scurţi erau într-adevăr elemente ale rolului de *jinetera* pe care îl juca – Osorio îi povestise pe scurt la ce caz lucra –, dar hainele acelea nu reuşeau decît să accentueze osatura ei fină, părul care-i cădea în valuri de bucle negre şi cu ochii acoperiţi de gene lungi şi Arkadi avea senzaţia că este păzit de un copil. Nu reuşea să înţeleagă de ce rămăsese aici cu ea în loc să bată la uşa Ambasadei ruse pentru a cere azil.

Un val se izbi de dig şi Arkadi se întrebă dacă luminiţele pescarilor care se vedeau departe, în larg, erau în clipa aceea ridicate de apă sau nu. Nu putea să vadă satul Casablanca aflat de cealaltă parte a golfului, dar farul de acolo îşi trimitea din cînd în cînd fasciculul luminos. Osorio îl atinse uşor şi el o văzu, şezînd pe marginea digului, pe fata care fusese posedată la ceremonia *santero*. Hedy era proaspătă, pusă la punct şi reuşise să atragă atenţia unui plimbăreţ nocturn îmbrăcat în ţinuta caracteristică unui european aflat în vacanţă.

– Italiana este limba oficială pentru *jineteras*, spuse Ofelia în şoaptă.

– Aşa am auzit şi eu. Parcă e Hedy, fata de la ceremonia *santero*. Bine că şi-a revenit şi se poate ţine pe picioare.

– Nu pentru mult timp. Osorio rosti cuvintele de parcă ar fi fost un pariu.

În unele momente, Arkadi avea senzaţia că Osorio vorbeşte cu satisfacţia unui călău.

– Deci, ce s-a întîmplat cu ea? Era posedată şi *santero* nu putea să o ajute?

– Toboşarii erau Abakua.

– Şi?

– Abakua este din Congo şi ea era posedată de un duh congolez. Practicanţii *santero* nu pot face nimic împotriva duhurilor din Congo.

– Serios? Pare îngrozitor de... împărțit pe căprării.

Osorio se uită urît la el.

– Noi aici credem în Santeria, Palo Monte, Abakua. Unii sînt catolici. Sau orice combinație dintre ele. Credeți că este imposibil?

– Nu. Mult mai ciudate sînt lucrurile în care cred eu: teoria evoluționistă, razele gama, vitaminele, poezia lui Ahmatova, viteza luminii. Pe multe dintre acestea le iau de bune, deşi nu am nici o dovadă că sînt adevărate.

– Pribluda în ce credea?

Arkadi rămase pe gînduri pentru o clipă, fiindcă îi plăcuse întrebarea.

– Era tare ca un tun şi făcea o sută de abdomene pe zi, dar era de părere că secretele sănătății erau usturoiul, ceaiul negru şi tutunul bulgăresc. Nu avea încredere în roşcate şi în stîngaci. Îi plăceau călătoriile lungi cu trenul, pentru că putea să stea în pijama şi ziua şi noaptea. Nu a nimerit niciodată o ciupercă otrăvită. Încă îi mai spunea lui Lenin „Ilici". Te avertiza să nu spui niciodată numele diavolului pentru că ar putea veni. Cînd mergea la baia publică, mai întîi se spăla, şi abia apoi intra la aburi, ceea ce e mult mai politicos. Spunea că votca este apa sufletului.

Hedy şi noul ei prieten ieşiseră din raza lor vizuală. Osorio îşi întinse picioarele pe balustrada balconului, încercînd să găsească o poziție mai confortabilă, deşi acest lucru era imposibil în scaunele acelea metalice. Arkadi observă că tălpile ei erau de un roz delicat.

– Ştiu că doctorul Blas a stabilit că Pribluda a suferit un atac de cord şi are dreptate în legătură cu faptul că sculele de pescuit păreau să fie toate la locul lor. Dar poate că era vorba de ceva mai mult decît nişte simple scule de pescuit. Dacă mi-ați fi spus că Pribluda a crăpat pe cînd alerga într-o cursă de maraton, s-ar fi putut să vă cred. Dar că ieşise să se bronzeze la soare, asta nu. Dați-mi voie să

vă întreb, cît de bine îl cunoaşteţi pe domnul doctor Blas? Puteţi să vă bazaţi pe onestitatea lui?

Ofelia se gîndi un moment pînă să răspundă.

– Blas este prea vanitos pentru a se înşela. Dacă spune atac de cord, atac de cord a fost. Puteţi să duceţi cadavrul să fie examinat în Rusia, o să vă spună acelaşi lucru.

– Există alte întrebări care îşi pot găsi răspunsul numai aici.

– Nu va fi nici o anchetă, spuse Osorio.

– Nici anchetă pentru moartea lui Rufo?

– Nu.

– Pentru atacul lui Luna?

– Nu.

– Nici o anchetă?

– Nu.

Convingerea cu care ea spunea toate astea putea să descurajeze pe oricine.

Un val negru uriaş se mişca pe sub fasciculul de lumină a farului. În unele momente avea senzaţia că marea poate ajunge pînă la el, ca un somn minunat, fără vise. Balconul era orientat spre nord, spre constelaţiile pe care le ştia atît de bine. Adevărul era că nu mai credea într-un univers aflat în expansiune, ci într-unul care făcea implozie, o contopire furioasă a tuturor lucrurilor, reduse la un singur punct care reprezenta nimicul absolut. Simţi din nou ochii lui Osorio asupra lui.

– Am două fete, Muriel şi Marisol, spuse ea. Dumneavoastră aveţi copii?

– Nu.

– Sînteţi căsătorit?

– Nu.

– Sînteţi căsătorit cu munca? Dedicat? Che era aşa. Era însurat şi avea copii, dar s-a dedicat revoluţiei.

– Mai degrabă divorţat de muncă. Nu ca Che, nu.

– Pentru că aveți aceeași...

– Aceeași ce?

– Nimic. După o pauză, ea îl întrebă din nou: Vă place muzica cubaneză? Tuturor le place muzica cubaneză.

– Are un anumit ritm.

– Are un *ritm?*

– În mare.

Urmă o pauză și mai lungă.

– Atunci jucați șah? încercă din nou Osorio.

Arkadi își aprinse o țigară.

– Nu.

– Sporturi?

– Nu.

– Cuba a inventat baseballul.

– Ce?

– Cuba a inventat baseballul. Indienii care locuiau aici, cei pe care i-a găsit Columb, obișnuiau să joace un joc cu o minge și o bîtă.

– Aha.

– N-ați citit niciodată asta?

– Nu, ceea ce am citit la Moscova era că Rusia a inventat baseballul. Există un vechi joc rusesc cu o minge și o bîtă. Articolul spunea că emigranții ruși au dus jocul cu ei în Statele Unite.

– Sînt sigură că unul dintre noi are dreptate.

– Singura diferență este că sergentul Luna a folosit o bîtă de oțel.

– Aluminiu.

– Rectific.

Osorio își încrucișă din nou picioarele. Arkadi se lăsă pe spate și scoase un nor mare de fum.

– Dacă s-ar face o anchetă, spuse ea în cele din urmă, cum ați proceda?

– Aş începe cu cronologia evenimentelor. Pribluda a fost văzut prima oară în ziua aceea, la opt dimineaţa, de o vecină, o dansatoare. Ultima persoană care l-a văzut a fost o colegă de serviciu de la ambasadă, undeva între patru şi şase după-amiaza. Femeia spune că stătea de vorbă aici, pe stradă, cu un *neumático*, un negru. Dacă aş vorbi spaniolă, m-aş plimba pe Malecón cu poza lui în mînă pînă cînd aş găsi pe toată lumea care l-a văzut în acea zi.

– Presupun că aţi putea să vorbiţi cu administratorul imobilului.

– Îl cunosc.

– Bine, vom face asta.

– Şi m-aş mai uita o dată acolo unde a fost găsit cadavrul.

– Dar l-am găsit de partea cealaltă a golfului, în Casablanca. Eraţi acolo.

– Nu la lumina zilei.

– Asta nu e o anchetă.

– Nu, cu siguranţă că nu.

– Nu vă e teamă că veţi fi atacat din nou?

– Voi fi cu dumneavoastră.

Ochii ei păreau chiar şi mai negri. *„Qué idiota."*

Acesta părea a fi numele pe care i-l găsise.

În cele din urmă, el reuşi să adoarmă pe scaun, deşi era conştient de prezenţa parfumului ei, un miros subtil de vanilie care modificase uşor compoziţia aerului, aşa cum cerneala colorează apa.

11

Apropierea zorilor învăluise Malecón-ul într-o lumină subacvatică, de parcă, peste noapte, marea ar fi acoperit oraşul. Arkadi şi Osorio se îndreptară spre silueta luminoasă a Abuelitei, care îşi fuma ţigara de dimineaţă, sprijinită de pervazul ferestrei. Femeia îi invită într-un apartament cu pereţii uzaţi ca nişte haine vechi, pe care se vedeau mai multe straturi de culoare, le oferi *café cubano* în nişte pahare grele, închise la culoare, şi îi aşeză lîngă o statuie a Fecioarei, care avea o pană de păun la spate şi la picioare o coroană de cupru umplută cu bucăţi de lemn de santal şi cu dolari. Arkadi se simţea mai bine, probabil fiindcă Luna nu se întorsese în timpul nopţii cu o bîtă de baseball sau cu un cuţit pentru gheaţă. Osorio era din nou îmbrăcată în uniforma ei albastră şi se întorsese la ţinuta ei rigidă. Abuelita nu avea nici o arsură după ce jonglase cu cărbuni aprinşi noaptea trecută. De fapt, avea comportamentul unei fete tinere, care doar se preface că este bătrînă şi începu imediat să flirteze cu Arkadi, mulţumindu-i că îi venise în ajutor în seara precedentă şi lăsîndu-l să-i reaprindă ţigara. În ciuda fumului, a mirosurilor şi a nuanţelor de auriu care ar fi putut să-l dezorienteze, Arkadi reuşi să-i explice că, deşi nu se desfăşura nici o anchetă oficială asupra morţii lui Pribluda, erau curioşi să afle cîte ceva în legătură cu

viața acestuia și o întrebă dacă nu cumva ea, ca un membru vigilent al Comitetului de Apărare a Revoluției, ar putea să le descrie programul lui zilnic.

– Plictisitor. Cîteodată prietenul tău era plecat săptămîni întregi, *claro*, dar cînd era aici făcea mereu același lucru. Pleca la șapte cu servieta și se întorcea cam pe la șapte seara. Cu excepția zilelor de joi. Joia se întorcea pe la mijlocul după-amiezii și apoi pleca din nou. Sîmbăta făcea cumpărături la Diplomercado, știu fiindcă întotdeauna avea ceva și pentru mine. Ciocolată sau gin. Un om bun. Duminica, se ducea la pescuit cu Mongo dincolo de dig sau își legau camerele de cauciuc pe mașină și plecau să pescuiască în altă parte.

– Sînteți un observator foarte fin.

– Asta e datoria mea. Fac parte din CAR.

– Deci joia era ziua lui cea mai plină?

– Oh, da. Ochii și zîmbetul femeii se lărgiră.

Arkadi își dădu seama că era vorba despre o insinuare subtilă, dar continuă să insiste:

– În afara acelei deplasări suplimentare, mai era altceva care făcea ca ziua de joi să fie diferită?

– Ei bine, își lua cealaltă servietă.

– Cealaltă?

– Cea urîtă și verde, din plastic. Cubaneză.

– Doar în ziua aceea?

– Da.

– Cînd l-ați văzut ultima oară?

– Trebuie să mă gîndesc. *Hijo*, lasă-mă să mă gîndesc!

Arkadi era probabil neobișnuit cu realitățile Cubei, dar nu era prost.

– Pentru ce sînt banii din coroană?

– Daruri de la oamenii care au venit la mine pentru un sfat de suflet, să le ghicesc în scoici sau să le dau în cărți.

– Am nevoie de un sfat în legătură cu Pribluda, zise Arkadi şi puse cinci dolari în coroană. Nu trebuie neapărat să fie spiritual.

Abuelita se concentră.

– Dacă mă gîndesc mai bine, nu cumva acum două vineri l-am văzut ultima oară? Ba da. A plecat ceva mai tîrziu decît de obicei şi s-a întors puţin mai devreme, cam pe la patru.

– Patru după-amiaza?

– După-amiaza. Apoi a plecat din nou pe la şase. Ţin minte, pentru că-şi pusese pantaloni scurţi. Mereu purta pantaloni scurţi cînd ieşea cu Mongo în golf. Dar Mongo nu era cu el.

Osorio nu se mai putea abţine.

– Vedeţi, totul conduce spre concluzia că e vorba de cadavrul lui Pribluda.

– Pînă acum.

Şi Arkadi era mulţumit, pentru că toată lumea se alesese cu cîte ceva. El obţinuse o versiune a modului în care Pribluda îşi petrecuse ultima zi din viaţă. Osorio îşi trăise momentul ei de triumf. Abuelita se alesese cu cinci dolari.

Afară, apropierea zilei se făcea simţită mai mult prin umbre decît prin lumina propriu-zisă. Arkadi şi Osorio o luară în sus pe Malecón. În faţa lor, un grup compact de pietoni se dovedi a fi format din patru poliţişti care se opriseră la o ţigară. Văzîndu-l pe Arkadi, porniră spre el şi nu se opriră decît în clipa în care reuşiră să identifice uniforma lui Osorio şi detectivul le aruncă o privire încruntată care îi făcu să bată în retragere. În uniformă şi cu şapca pe cap, încinsă cu centura grea şi tocul pentru pistol, femeia părea un cavaler pitic în armură, îşi spuse Arkadi în gînd. Sau un mic tanc cu ochi de laser.

Singura ambarcaţiune în mişcare în tot portul era feribotul de Casablanca, ce se apropia de locul de acostare

din Havana. Geamurile feribotului se umplură brusc de o lumină strălucitoare şi apoi, în timp ce soarele urca pe cer, Arkadi putu să vadă şi feţele navetiştilor de dimineaţă. Luptîndu-se cu valurile, nava se frecă de debarcaderul protejat cu anvelope de maşină şi, de îndată ce pasarela fu coborîtă pe mal, pasagerii îşi făcură apariţia, unii avînd în mînă servieta pentru o zi de lucru la birou, alţii împingînd biciclete încărcate cu saci de nuci de cocos şi banane, toţi trecînd pe lîngă tăbliţa care îi atenţiona pe DISTINS,II PASAGERI să nu urce la bord cu arme de foc.

Un nou val de călători, pornit spre vas din direcţia opusă, îi trase cu ei şi pe Arkadi şi pe Osorio. Interiorul era simplu, cu scaune pe margini, cu spaţiu pentru biciclete în spate şi cu bare de care să te ţii, prinse de tavan. Haina lui Arkadi atrăgea privirile, dar lui nu-i păsa.

– Vă plac ambarcaţiunile?

– Nu, spuse Osorio.

– Bărcile cu pînze, de pescuit, cu vîsle?

– Nu.

– Poate că e o caracteristică masculină. Cred că atracţia este dată de aparenta lipsă de responsabilitate a navelor, sentimentul că poţi pluti cu ele oriunde, cînd, de fapt, realitatea este tocmai pe dos. Trebuie să munceşti ca un cîine ca să împiedici barca să se scufunde.

Osorio nu făcu nici un comentariu.

– Ce este? Ce vă nelinişteşte?

– Este împotriva legii revoluţionare ca un turist să închirieze camere. Abuelita ar fi trebuit să-l denunţe. Se ascundea printre oameni, deoarece era spion.

– Dacă asta vă ajută cumva, mă îndoiesc că Pribluda a încercat vreodată să se dea drept cubanez. Voia pur şi simplu să aibă vedere la mare. Cred că-l înţeleg.

Cu cît Arkadi putea să vadă mai bine portul, cu atît era mai impresionat nu numai de mărimea acestuia, ci şi de

lipsa de activitate, o adevărată panoramă în letargie. Într-o parte docurile şi depozitele din Havana, iar în cealaltă, malurile verzi din Casablanca, cu o staţie meteo roz şi cu o statuie albă a lui Hristos. În golful interior, Arkadi nu reuşi să vadă decît cîteva vase de marfă izolate, un şir de macarale nemişcate şi flacăra care ieşea din coşul unei rafinării. Un torpilor cubanez, model rusesc, cu tun automat pe puntea din spate se îndrepta spre larg. Arkadi observă că Osorio îi studia capul.

– Cum arăt?

– Şifonat. Ambasada dumneavoastră ar trebui să vă încuie undeva.

– Sînt în siguranţă cu dumneavoastră.

– Singurul motiv pentru care sînt cu dumneavoastră este că vreţi să ajungeţi în Casablanca şi nu ştiţi nici un cuvînt în spaniolă. *Viejo*, mai am şi alte lucruri de făcut.

– Ei bine, eu, cu siguranţă, mă simt foarte bine!

Satul Casablanca arăta ca şi cînd ar fi început din vîrful dealului, de la picioarele lui Hristos şi apoi s-ar fi întins în jos, pînă la marginea apei, adunînd laolaltă barăci modeste şi case arătoase, cu aspect colonial. Florile stacojii de bougainvillea umpleau zidurile, iar aerul era plin de mirosul lipicios de iasomie. De la debarcader, Arkadi şi Osorio urcară spre stradă principală. Obloanele de la ferestrele caselor erau trase din cauza căldurii dimineţii, inclusiv cele de la uşa şi ferestrele unei mici secţii PNR. O luară apoi în jos, pe ceea ce mai rămăsese dintr-o scară circulară, care ducea spre un parc, acum năpădit de ierburi, care se termina cu o balustradă curbă din ciment, de unde se putea admira panorama golfului. Mai jos, se vedeau pilonii care ieşeau din apa neagră ca smoala, plină de resturi, locul unde fusese descoperit acel *neumático*, cu trei zile înainte.

Locul arăta cu totul altfel în timpul zilei, fără reflectoare, fără mulțimea de gură cască, fără muzică și fără căpitanul Arcos, care să țipe și să dea indicații aiurea. Lumina soarelui scotea în evidență detaliile unui șir de case elegante, ridicate pe mal, dar atît de părăginite, încît păreau niște ruine de temple grecești, dezvăluind șubrezenia docului la care erau acostate vreo șase bărci de pescuit. Toate ambarcațiunile erau prevăzute cu pari lungi, ridicați ca niște antene și aveau pe pupă scris „Casablanca", pentru eventualitatea în care ar fi pornit să navigheze pe oceanele lumii.

– Acesta este locul unde a ajuns, nu de unde a plecat. Nu avem ce să găsim aici, spuse Osorio.

Docul dispăruse în spatele unui zid care proteja o casă derăpănată pe care Arkadi nu o observase la prima lui vizită. Îi dădu ocol și ajunse la poarta din spate, care dădea în curtea unui atelier de reparații care și-ar fi găsit foarte bine locul pe Insula Diavolului. O mulțime de resturi și corpuri de ambarcațiuni peticite, printre care se vedeau dormind mai multe pisici. Un cîine începu să latre de pe puntea unei șalupe răsturnate. Doi bărbați dezbrăcați pînă la brîu încercau să îndrepte axul unei elice, în timp ce, la picioarele lor, cîteva găini rîcîiau prin praf în căutare de boabe de porumb. Asta da independență, un atelier capabil să producă vase solide din rămășițe de bărci naufragiate și să mai furnizeze și ouă pe deasupra. Cei doi bărbați rămaseseră întorși cu spatele, dar probabil că acesta era efectul privirii crunte a lui Osorio, își spuse Arkadi în gînd. Proprietarul atelierului apăru din întunericul barăcii. Numele lui era Andrés; purta o caschetă de căpitan aplecată șmecherește într-o parte și se lansă în niște explicații complicate, care însă îi fură retezate scurt de Osorio.

Nava aflată în reparație, spunea el, fusese construită în Spania, folosită ca un auxiliar pentru un vas de transportat marfă, declarată învechită din punct de vedere tehnologic

şi vîndută cubanezilor pentru fier vechi. Asta se întîmpla cu douăzeci de ani în urmă. Arkadi bănui că sugestiile legate de contrabandă sau de furtunile de pe mare se pierduseră în timpul traducerii. Osorio era diferită de alţi cubanezi, care înregistrau fiecare emoţie cu un indicator al cărui ac se mişca tot timpul. Acul de la indicatorul lui Osorio nu se mişca niciodată.

– A auzit Andrés de cadavrul găsit aici?

– Spune că numai despre asta se vorbeşte. Se întreabă de ce ne-am întors.

– Au mai descoperit altceva în apa în care a fost găsit acel *neumático?*

– Spune că nu.

– Are vreo hartă a golfului? Arkadi porni spre doc printre nişte movile de cutii de conserve şi sticle, aduse pe mal de apă şi duhnind a resturi descompuse.

– V-am mai spus-o, cadavrul a plutit pe apă pînă aici. Nu avem nimic care să poată fi considerat drept scenă a crimei.

– Dimpotrivă, eu cred că avem o scenă a crimei foarte mare.

Andrés se întoarse cu o hartă pe care se putea vedea că Golful Havana era un fel de canal care separa oraşul Havana de Morro Castle şi care alimenta alte trei golfuri interioare separate: Atares, în vest, şi cel mai apropiat de centrul oraşului Havana, Guanabacoa, în mijloc, şi Casablanca, în est. Arkadi urmări cu degetul liniile trasate, care indicau zonele de pescuit, ruta feribotului, adîncimile, geamandurile, puţinele locuri periculoase şi înţelese de ce Golful Havana fusese considerat cel mai bun port militar din posesiunile americane ale Spaniei. Pentru Andrés însă nu era decît un „golf pungă".

– Ceea ce intră în golf poate să şi iasă, spune el. În funcţie de maree: intră în timpul fluxului, iese în timpul

refluxului. În funcție de vînt: intră, dacă bate dinspre nord-vest, iese, dacă bate dinspre sud-est. În funcție de anotimp: iarna, vînturile sînt, în general, mai puternice, vara, uraganele scot apa spre mare. Dacă toate aceste forțe ar fi egale, un corp ar putea să se învîrtească la nesfîrșit în mijlocul golfului, dar, de obicei, vîntul este mai puternic din nord-vest și împinge corpurile chiar în curtea atelierului meu – acesta este și motivul pentru care găsești *neumáticos* vii în Havana și *neumáticos* morți în Casablanca.

Arkadi testă cu piciorul platforma docului și, dintr-o dată, se simți mai liniștit, de parcă în curînd ar fi urmat să afle ceva foarte important. Ambarcațiunea lui Andrés, *El Pingüino*, era de un albastru cochet și în ea ar fi trebuit să încapă două persoane, cu condiția să reușească să se strecoare pe lîngă o cutie de motor, geamanduri, găleți, cîrlige pentru pînze și timonă. În partea din față, se vedea o pînză strînsă între doi stîlpi de pescuit. În spate, niște colaci de frînghie și gută de pescuit. Nici urmă de antenă pentru satelit, sonar, stație de localizare a peștilor, radar sau radio.

Osorio venise după el.

– Aparențele înșală, spune Andrés. Este o barcă destul de bună, pretinde el, încît să ajungă pînă la Key West și să fie arestată pentru prinderea peștilor-sabie americani.

Polițista adăugă și ceva de la ea:

– În Havana, primul concurs Hemingway de pescuit în apă adîncă a fost cîștigat de Fidel.

– Oare de ce nu sînt surprins?

Atras de nava lui Andrés, Arkadi a trecut peste niște scînduri așezate atît de departe una de cealaltă, încît putea să-și vadă chipul reflectat în apă. Ceea ce nu înțelegea erau geamandurile, fiecare numerotată și străpunsă de o prăjină lungă de lemn, în așa fel încît cel puțin trei metri de stîlp portocaliu să plutească deasupra apei.

– Acesta, îi explică Andrés prin intermediul lui Osorio, este sistemul cubanez. Pescarul întoarse harta cu fața în jos și începu să deseneze pe spate, cu un ciot de creion, suprafața vălurată a apei și apoi, la intervale regulate, parii de lemn plutind în poziție verticală. Un „fir-mamă" îi lega într-un lung șir de stîlpi. Problema cu peștii este că înoată la adîncimi diferite la anumite momente ale zilei. În nopțile cu lună plină, bancurile de ton se hrănesc la adîncimi mai mari. Alte specii se hrănesc mai aproape de suprafață. La fel și țestoasele, deși le poți prinde doar în timpul perioadei de împerechere, un sezon care durează doar o lună. Bineînțeles, este ilegal, el n-ar face niciodată așa ceva. Dar cu sistemul cubanez poți să pescuiești tot felul de pești, atîrnînd cîrlige pe diferite secțiuni ale firului-mamă la diferite adîncimi: patruzeci, treizeci, zece metri. Fiecare își stabilește diferite lungimi și în felul ăsta piaptănă marea pe toată adîncimea.

– Întrebați-l dacă există vreun curent care ar fi putut aduce un *neumático* care plutea în derivă din dreptul Malecón-ului pînă în golf.

– Spune că acolo se concentrează toate bărcile, pentru că acolo se adună peștii, în curent. Bărcile nu pescuiesc în tot golful, doar pe acel coridor unde așază firul-mamă și întreaga gamă de cîrlige.

– Acum, întrebați-l ce au găsit, nu aici la doc, ci afară, în apă. Nu mă refer la pești.

Andrés se opri să ia o gură de aer ca un om care vorbea mai repede decît gîndea.

– Vrea să știe dacă vă referiți la ceva prins pe neașteptate în golf? Cam în perioada în care sărmanul decedat a fost găsit la doc?

Ca și cînd acest lucru l-ar fi ajutat să-și amintească, Andrés întoarse capul spre cei doi bărbați care lucraseră la axul elicei, însă prietenii lui dispăruseră.

– Gunoi poate, prins accidental în cîrlige?

– Exact.

Osorio înțelesese ideea și cînd Andrés se duse în baracă, ea îl urmă. S-au întors cu o pungă de plastic și probabil cincizeci de foi din ceea ce păreau a fi niște bilete de loterie, care era evident că fuseseră pătrunse de apă și apoi puse la uscat. În verde pe alb, pe fiecare coală, se vedea un model puțin lizibil care conținea înscrisul: „*Montecristo, Habana Puro. Fabrica a Mano*" multiplicat de nenumărate ori.

– Acestea sînt coli cu timbre oficiale de la imprimeria statului, înainte să li se aplice lipiciul și să fie tăiate pentru cutiile cu trabucuri, spuse Osorio. Cu acestea, țigările de foi obișnuite ar fi putut fi etichetate drept țigări Montecristo, scumpe. Este un lucru foarte grav!

Andrés se lansă într-un torent de explicații.

– Spune că timbrele s-au prins de firul cuiva, nu-și mai aminteşte al cui era, cu o săptămînă sau chiar mai mult înainte de a fi găsit cadavrul. Punga era plină cu apă, timbrele erau distruse, în plus, era perioada în care vremea se schimbase, nimeni nu a mai venit la atelier și timbrele au fost uitate. Le-a uscat doar ca să citească ce scria pe ele și să vadă dacă merita să le declare. Urma s-o facă cît de curînd.

Arkadi era încîntat de idee. Zahărul și țigările de foi, diamantele și aurul Cubei.

– Puteți să întrebați unde exact a fost găsită punga?

Andrés făcu un semn pe hartă la cinci sute de metri distanță de Malecón, între hotelul Riviera și apartamentul lui Pribluda.

– Spune că numai un nebun ar fura timbre de la guvern, dar crede că un *neumático* este atît de disperat, încît ar fi în stare. Să navighezi pe un inel din cauciuc și aer? Noaptea?

Dacă mareea îl scoate în larg sau un curent îl duce pe mare? O mică înțepătură? Rechini? Un individ ca ăsta îi pune pe toți pescarii într-o lumină proastă.

Osorio era dezamăgită de ceea ce găsise în Casablanca. În secția PNR din sat, atît de întunecată, încît un portret al lui Che părea un fel de fantomă plină de praf, polițiștii abia putuseră fi convinși să-i ia o declarație sub semnătură lui Andrés și să-i dea ei o chitanță pentru timbre.

Arkadi era fericit din moment ce începuse să facă ceva ce semăna pe departe cu o investigație și, pe feribotul care îi ducea înapoi în oraș, cumpără un cornet de hîrtie cu alune prăjite în zahăr și o convinse pe Osorio să mănînce împreună cu el.

Atitudinea ei se schimbase puțin.

– Bărbatul acela, Andrés, ne-a arătat timbrele de țigări, pe care le-a găsit, doar pentru că s-a uitat în ochii dumneavoastră. Știați că ascunde ceva. Cum de v-ați dat seama?

Adevărul era că, din momentul în care păşise în curtea atelierului, Arkadi se simțise atras de docul șubred și spre geamandurile în formă de suliță de pe „firul-mamă". Ar fi putut să-i spună că ceea ce-l intrigase fusese felul în care cei doi muncitori se ascunseseră din calea ei, dar, nu, adevărul era că avusese impresia că *El Pingüino* îl strigă pe nume.

– Un moment de claritate.

– Mai mult decît atît. Ați văzut prin el.

– Sînt foarte bine antrenat în a fi suspicios. Asta e metoda rusească.

Osorio îi aruncă o privire opacă, lipsită de umor. Mai trebuia să treacă ceva vreme pînă să descopere ce se ascundea în căpșorul detectivului. Faptul că Luna dăduse înapoi în momentul în care Osorio își făcuse apariția la

ceremonia *santero* putea la fel de bine sugera că lucrau împreună sau că erau în tabere opuse. Putea foarte bine să fie doar o replică mai blîndă a bărbatului care îl bătuse pe el cu o bîtă. Cu toate acestea, erau momente în care Arkadi putea să vadă în ea o persoană cu totul diferită. Motoarele feribotului începură să se rotească în sens invers, făcînd puntea să vibreze în timp ce vasul acosta.

– Acum trebuie să mergem la un medic, îi spuse Osorio. Ştiu eu unul bun.

– Mulţumesc, dar în sfîrşit am o misiune. Doctorul Blas al dumneavoastră are nevoie de o fotografie mai bună a lui Serghei Pribluda. M-am oferit voluntar să găsesc aşa ceva. Cel puţin, să încerc.

Adresa pe care i-o dăduse Isabel cu o seară înainte era a unei case vechi care, exact ca o femeie în vîrstă din înalta societate, îmbrăcată într-o rochie pe vremuri strălucitoare, încerca să păstreze o iluzie de cultură europeană. Treptele de marmură erau mărginite de balustrade din fier forjat. Geamurile rotunde cu vitralii de la intrare proiectau pete de lumină roşii şi albastre pe podeaua unei camere de aşteptare, unde şedeau mai multe femei îmbrăcate în capoate albe.

Arkadi se luă după nişte acorduri de Ceaikovski care se revărsau dintr-un pian prost acordat şi ajunse într-o curte plină de soare, unde, printr-un geam deschis, văzu nişte balerine în timpul orei de curs. Pieptul slăbuţ al fetelor era susţinut de o musculatură puternică, ce începea în partea de jos a spatelui, le modela pulpele şi cobora de-a lungul picioarelor. În timp ce balerinele ruse erau ca nişte căprioare blonde, cubanezele aveau toate părul negru şi ochi întunecaţi, în care strălucea aroganţa unor dansatoare de flamenco. În costumele lor strînse pe corp încercau să învingă sărăcia prin graţia mişcărilor lor pe podeaua de lemn, peticită cu linoleum.

Ca oricărui alt rus, îi trebuiră cîteva momente ca să se adapteze. Fusese crescut cu convingerea că toţi marii dansatori – Nijinsky, Nureev, Makarova, Barişnikov – erau, de la sine înţeles, ruşi, că absolviseră nişte şcoli, precum Academia Vaganova din St. Petersburg, şi că trecuseră cu toţi pe la Kirov sau Bolşoi înainte de a pleca în vest. Chiar şi acum, deşi se transformaseră toţi în nişte profesionişti cu contract la fel ca şi jucătorii de hochei, cînd spuneai balet te gîndeai tot la ruşi. Cu toate acestea, în faţa lui se afla o cameră plină cu dansatoare la fel de exotice ca nişte orhidee sălbatice. În special Isabel, care dansa în stilul clasic şi care făcea ca fiecare mişcare să pară lipsită de efort, ale cărei arabescuri erau o adevărată încîntare, a cărei graţie, chiar dacă se afla în ultimul rînd, atrăgea toate privirile. Într-un sfîrşit, profesoara bătu din palme şi le dădu drumul elevelor. Isabel îşi luă tricoul şi geanta, veni lîngă Arkadi şi i se adresă în ruseşte:

– Dă-mi o ţigară.

Se opriră la o masă din colţul curţii; Isabel trăgea cu voluptate fumul în piept şi-l studia pe Arkadi din cap pînă în picioare.

– Douăzeci şi şase de grade şi tu eşti îmbrăcat tot în haina asta. Asta da clasă!

– Ăsta e stilul meu. Am observat că eşti foarte bună.

– Nu contează. Nu o să fiu niciodată mai mult decît o componentă a corpului de balet, indiferent cît de bună aş fi. Dacă n-aş fi fost atît de bună, nici n-aş fi făcut parte din companie.

Arkadi fu din nou uimit de melancolia din vocea ei, de linia lungă a gîtului şi de contrastul dintre buclele negre şi pielea albă ca laptele. Şi de unghiile roase pînă la carne. Femeia continua să tragă din ţigară, de parcă fumul i-ar fi ţinut loc de mîncare.

– Îmi place că eşti slab.

– Asta e. Arkadi îşi aprinse şi el o ţigară în cinstea acestei calităţi, de care nu fusese conştient pînă atunci.

– Poţi vedea condiţiile în care sîntem nevoiţi să muncim, spuse Isabel.

– Totuşi nu par să vă oprească. Dansatorii dansează indiferent cum ar fi, nu-i aşa?

– Dansează ca să mănînce. Baletul ne hrăneşte mai bine decît bănuiesc majoritatea cubanezilor. Şi mai există şi şansa ca un bogătaş spaniol, infatuat, din Bilbao să ne închirieze un apartament din Miramar şi tot ce trebuie să faci este să-ţi dai pantalonii jos ori de cîte ori vine el în oraş. Celelalte fete ar spune: „Oh, Gloria, eşti atît de norocoasă". Mai degrabă mi-aş tăia gîtul decît să trăiesc aşa. Cel puţin celelalte au ocazia să plece din Cuba şi să fie remarcate, în timp ce eu putrezesc aici. Serghei voia să mă ajute.

– O balerină care fuge în Rusia?

– Crezi că e de rîs?

– E ceva nou. N-am ştiut niciodată că Pribluda era interesat de balet.

– Era interesat de mine.

– Asta e altceva, admise Arkadi.

Egocentrismul ei era atît de mare, încît nu putea să observe semnele de îndoială de pe chipul lui.

– Eraţi apropiaţi?

– Din punctul meu de vedere, doar prieteni.

– El voia să fiţi mai apropiaţi?

– Presupun că da.

– Avea vreo fotografie de-a ta? Arkadi se gîndea la rama din biroul lui Pribluda, care o înfăţişa pe Isabel pozînd elegant în clasă.

– Cred că da.

– Tu ai vreo fotografie de-a lui?

– Nu.

Părea să găsească întrebarea ridicolă.

– Sau cu voi doi împreună?

– Te rog!

– Întrebam numai.

– Serghei voia o altfel de relație, dar era atît de bătrîn, nu era nici cel mai frumos om din lume și nici foarte cult.

– Nu știa să deosebească *un plié* de un... ceva?

– Exact.

– Dar făcea ceva pentru tine.

– Serghei vorbea la Moscova pentru mine. Ești sigur că nu există nici un e-mail sau vreo scrisoare?

– În legătură cu ce?

– Cu plecarea mea din țara asta nenorocită.

Arkadi avea senzația că vorbește cu o prințesă de basm, închisă într-un turn.

– Cînd l-ai văzut ultima oară pe Serghei?

– Acum două săptămîni. În ziua aceea am avut prima reprezentație cu *Cenușăreasa*. Una dintre balerinele principale era bolnavă și eu am fost chemată să joc rolul uneia dintre cele două surori vitrege urîte și aveam o problemă cu peruca, pentru că aici, în Cuba, surorile vitrege sunt blonde. Așa că era într-o vineri.

– La ce oră?

– Dimineața, poate pe la opt. Am bătut la el cînd coboram. A venit la ușă cu Gordo.

– Gordo?

– Țestoasa lui. Eu i-am pus numele. Înseamnă „băiat gras".

Arkadi putea să și-l imagineze pe Pribluda deschizînd ușa. Oare își imaginase colonelul că era un fel de cavaler rătăcitor venit s-o salveze pe Isabel din închisoarea ei de pe insulă?

– Locuiai chiar deasupra lui Pribluda, spuse Arkadi, ai remarcat vreodată cine îl vizita?

– Cine ar fi vizitat un rus, cînd se ştia că locuinţa lui era supravegheată?

– Cine o supraveghea?

Isabel îşi atinse bărbia ca şi cînd pe o parte atît de delicată a anatomiei ei ar fi putut creşte o barbă.

– *El* o supraveghea. *El* supraveghează totul.

– Ultima oară cînd l-ai văzut pe Pribluda, ţi-a spus ce urma să facă în ziua aceea?

– Nu. El nu se lăuda cum face George, care are întotdeauna planuri mari. Dar Serghei te-a adus pe tine aici.

– Nu a trimis el după mine, pur şi simplu am venit.

Arkadi încercă să aducă din nou conversaţia la subiect:

– L-ai văzut vreodată pe Pribluda cu un anume sergent Luna de la Ministerul de Interne?

– Ştiu la cine te referi. Nu. Isabel îi acordă un zîmbet. I-ai ţinut piept lui Luna aseară. Te-am văzut.

– Într-un mod jalnic. Tot ceea ce-şi amintea Arkadi în legătură cu acea înfruntare era faptul că fusese salvat de sosirea detectivului Osorio.

– Şi tu mă vei salva pe mine. Isabel îşi puse palma ei răcoroasă peste mîna lui şi-i spuse ca şi cînd ar fi ajuns la o înţelegere: Cînd va veni scrisoarea de la Moscova voi avea nevoie imediat de o invitaţie în Rusia. *Pues*, trebuie să organizezi ceva prin intermediul unei organizaţii culturale, o companie de dans, un teatru, orice. Vezi unde dansează cubanezii acum? New York, Paris, Londra. Nu trebuie să fie neapărat Bolşoi de la început, numai să reuşesc să plec.

Peste umărul lui Isabel, Arkadi îl văzu pe George Washington Walls cum se împiedică şi reuşeşte apoi să-şi regăsească echilibrul în clipa în care intra în curtea dinspre stradă. Se albise uşor la faţă înainte să-şi recapete echilibrul. Era îmbrăcat în jeanşi albaştri strînşi pe corp şi un pulover enervant de alb peste bicepşii bronzaţi. Bărbatul trebuia să aibă cam cincizeci de ani, îşi spuse Arkadi, dar Walls

aproape că ar fi putut să joace propriul său rol în tinerețe, dacă s-ar fi făcut un film. De ce nu? Din cîte își amintea Arkadi, fuseseră protestele împotriva războiului, marșul la Washington, avionul. În timp ce străbătea curtea, americanul îi saluta pe cunoscuți. Singura persoană care părea imună la farmecul lui era Isabel, care se feri din calea sărutului lui. Americanul se așeză și-i spuse lui Arkadi:

– Oh, oh, am ajuns să stau pe bară. Arkadi, tu pari a fi noua atracție în oraș.

– *Comemierda*, spuse Isabel, aplecîndu-se peste masă, apoi își stinse țigara și se duse înapoi în sala de repetiții.

– Vrei să-ți traduc? îl întrebă Walls pe Arkadi.

– Nu.

– Bine. Este la fel de rea pe cît este de frumoasă și e o femeie încîntătoare.

Walls se așeză și-și îndreptă întreaga atenție spre Arkadi.

– Te interesează baletul? Contribui și eu la această cauză, dar sînt mai degrabă un fan al luptelor. Mă duc la toate meciurile. Tu?

– Nu cine știe ce.

– Doar cîteodată, zise Walls și-și aruncă privirea spre capul oblojit a lui Arkadi. Deci, pînă la urmă ce-ai pățit?

– Cred că e de la baseball.

– Un joc adevărat. Uite, vreau să-ți mulțumesc că l-ai oprit pe Luna aseară.

– Cred că și dumneavoastră ați ajutat.

– Nu, tu ai făcut-o și a fost corect. Sergentul depășise limita. Asemenea lucruri se întîmplă în Cuba. Știi cine sînt?

– George Washington Walls.

– Da, asta spune totul, nu-i așa? Uită-te la mine, sînt ca un copil, care îi verifică pe toți cei care stau de vorbă cu Isabel. Prezența ta a fost o surpriză, trebuie să recunosc. Nici eu n-am sfîrșit prea bine noaptea trecută. Problema e

că, deşi sînt decanul de vîrstă al radicalilor refugiaţi în Cuba, cînd vine vorba despre Isabel, sînt ca un copil.

– E în regulă, schimbă Arkadi subiectul, cum este să fii refugiat?

– Nu chiar aşa de rău. În Germania de Est, fosta Republică Democrată, Hildele şi Ilsele făceau coadă pentru a îndeplini ordinele comandantului negru. Aveam senzaţia că sînt un fel de zeu. Aici mă străduiesc să smulg un zîmbet de pe buzele lui Isabel.

– Sînteţi aici de ceva timp...

– Sînt aici dintotdeauna. Nu ştiu ce naiba a fost în mintea mea. Adevărul este că mereu mă ia gura pe dinainte. Gura mea spunea: „Nu mă duc la război, nu vă las să vă bateţi joc de fraţii mei negri din Sud, o să deturnez nenorocitul ăsta de avion". Iar restul corpului meu spunea: „Iisuse, n-am vrut să zic asta, te rog nu mă lovi din nou!". Habar n-aveam că voi ajunge la Havana. Îmi ieşeau ochii din orbite de drogat ce eram şi fluturam un pistol mare de cowboy în cabina pilotului, probabil că au crezut că sînt un tip al naibii de periculos. Am coborît din avion aici şi una dintre stewardese mi-a dat un mic steag american. Ce era în capul ei? Nu ştiu. La dracu', i-am dat foc. Ce altceva? Fotografia aia a apărut peste tot. I-a pus pe cei de la FBI pe jar. Am devenit „cel mai căutat răufăcător", dar şi un erou pentru cealaltă jumătate a lumii. Asta am fost timp de douăzeci şi cinci de ani, un erou. Cel puţin s-au străduit! Credeau că au de-a face cu un revoluţionar înrăit şi m-au trimis în tabere cu palestinieni, irlandezi, kmeri roşii, cei mai duri oameni din lume şi pînă la urmă şi-au dat seama că nu sînt, de fapt, decît un băiat cu gura mare din Atena, Georgia, care putea să îndruge multe din teoriile lui Mao şi să se joace puţin cu mingea şi care, probabil, ar fi sfîrşit prin a obţine o bursă Rhodes la Oxford, dacă nu aş fi venit în Cuba. Tipii ăia erau înfricoşători. Mureai de frică. Ştii genul?

– Încerc să-mi imaginez.

– Mai bine nu. Pînă la urmă, s-au dat bătuți, m-au adus înapoi la Havana și mi-au dat o slujbă ușoară să traduc din spaniolă în engleză. Era un regres, dar eram încă plin de zel revoluționar și aș fi tradus treizeci de pagini pe zi, pînă cînd colegii mei cubanezi m-au luat deoparte și mi-au spus: „Jorje, care naiba e problema ta? Fiecare dintre noi traduce trei pagini pe zi. Îți bați joc de normă". Cred că în ziua în care am auzit acele cuvinte am înțeles care era treaba cu Cuba. S-a făcut lumină în capul meu. Karl Marx sosise pe plajele astea și tot ce-și doreau ei era un daiquiri rece și un trabuc bun. Știi tu, pe vremea cînd plătea Uniunea Sovietică, aici era ca un fel de petrecere. Problema e că petrecerea s-a terminat.

– Totuși... Arkadi încerca să suprapună imaginea rebelului peste cea a investitorului curajos.

Walls îi surprinse privirea.

– Știu, am fost *cineva*. Uite, la fel au fost și Eldridge Cleaver și Stokely Carmichael. Fratele Cleaver s-a tîrît înapoi în State ca să facă pușcărie, iar Stokely a ajuns în Africa, nebun de legat, îmbrăcat în uniformă și cu pistol, în Kissidougou, așteptînd revoluția să vină să-i bată la ușă. Așa că spune-mi, te-a rugat Isabel să o scoți din Cuba?

– Da.

– Ei bine, e obsedată de asta, e obsedată de bărbați care crede că o pot ajuta. Și are dreptate, nu o vor lăsa niciodată să fie o prim-balerină aici și nu o vor lăsa niciodată să plece. O iubești?

– De-abia am cunoscut-o.

– Dar v-am văzut împreună. Bărbații se îndrăgostesc de ea foarte repede, mai ales dacă o și văd dansînd. Cîteodată, sînt în stare să se dea peste cap ca s-o ajute.

– Aș ajuta-o și eu, dacă aș putea.

– Ah, asta înseamnă că n-ai nici cea mai mică idee despre situația ei.

– Sînt convins că nu, recunoscu Arkadi. Îl cunoaşteţi pe Serghei Pribluda?

– L-am cunoscut. Am auzit că l-au găsit în golf. Şi tu eşti spion?

– Sînt anchetatorul procuraturii.

– Dar şi prietenul lui Serghei, nu?

– Da.

– Hai să vorbim afară. Walls îl conduse pe Arkadi pe lîngă tejgheaua de la recepţie pînă în stradă, unde îl aştepta o decapotabilă albă, model american, cu tapiţerie din piele roşie. Pe aripile rotunjite se vedeau inele de argint, iar pe capota portbagajului era sugerat locul roţii de rezervă. Ca şi cînd i-ar fi făcut cunoştinţă cu o persoană, Walls spuse: Chrysler Imperial model '57. Trei sute douăzeci şi cinci de cai putere, V-8, transmisie TorqueFlite, suspensii Torsion Aire. Maşina lui Ernest Hemingway.

– Vreţi să spuneţi că este acelaşi model ca şi maşina lui Hemingway?

Walls atinse cu delicateţe portiera.

– Nu, este chiar maşina lui Hemingway. A fost a lui Papa Hemingway, acum e a mea. Vreau să discutăm despre această scrisoare care trebuie să vină din Rusia pentru Isabel. Ţi-a povestit ceva despre familia ei?

– Puţin.

– Despre tatăl ei?

– Nu.

Walls îşi coborî vocea.

– Îi iubesc pe cubanezi, dar au tendinţa de a nu spune tot adevărul. Uite, aceşti oameni au falimentat Rusia. La un moment dat, Rusia trebuia să spună: „Să punem pe cineva sănătos la minte la conducere".

De ce? se întrebă Arkadi. Rusia nu a avut niciodată pe cineva sănătos la minte la conducere. De ce să facă aşa ceva în Cuba?

– Nu înțeleg ce vreți să spuneți.

– Lazaro Lindo era numărul doi în Partidul Cubanez, aflat în misiune la Moscova, o alegere logică. Ar fi trebuit să fie o lovitură de stat fără prea mare tam-tam, un transfer rapid de putere și un arest la domiciliu, confortabil pentru Fidel. Lindo s-a întors de la Moscova într-un avion negru și în tot timpul zborului i s-a vorbit numai despre mobilizarea trupelor și despre deplasarea tancurilor. Poți să-ți imaginezi scena în care săracul nenorocit coboară din avion și-l vede pe Fidel așteptîndu-l la capătul pistei? În aceeași noapte, Ambasada din Moscova le suie cu forța pe doamna Lindo și pe Isabel, care avea numai doi ani, într-un alt avion cu destinația Havana.

– Fidel știa?

– De la început. A lăsat complotul să ia amploare ca să vadă cine se înscrie. Acesta este motivul pentru care a reușit să supraviețuiască atîta vreme.

– Ce s-a întîmplat cu Isabel?

– Mama ei a înnebunit și a fost călcată de un autobuz. Isabel a fost crescută de mătușa ei, sub un alt nume, acesta fiind și motivul pentru care a fost aleasă pentru școala de dans. Baletul cubanez este la fel ca și sporturile cubaneze, ți se pare un adevărat miracol, pînă cînd afli cum se obțin rezultatele. Tipii caută mici speranțe prin toată țara, iar ea era o stea la doisprezece ani. Îți dai seama ce scandal a fost cînd și-au dat seama că era fiica lui Lazaro Lindo? Acum, o arată cu degetul și spun: „Vedeți cum le permitem copiilor dușmanilor poporului să se reintegreze în societate?“ Nu-i vor oferi însă niciodată lui Isabel Lindo un rol de prim-balerină și nu o vor lăsa niciodată să meargă în turneu peste hotare.

– Tatăl ei mai este în viață?

– A murit în închisoare. Cineva a aruncat cu o piatră în el. Ceea ce vreau să spun este că mesajul pe care Isabel

îl aşteaptă din Rusia nu este unul oarecare. S-ar putea să conţină tot felul de nume şi acuzaţii şi mesagerului s-ar putea să-i pară foarte rău că a contribuit la tulburarea lucrurilor. Ea nu o să-ţi spună asta, dar eu o voi face.

– Apreciez grija dumneavoastră.

– Este o femeie dificilă, ştiu. Ai putea s-o ajuţi.

– Cum?

– Nu o lăsa să-şi facă speranţe deşarte.

– Pribluda a lăsat-o să-şi facă speranţe deşarte?

– Serghei urma să lucreze pentru mine.

– Ca ce?

– Probleme de securitate.

– Securitate? Ce fel de securitate poate să ofere un rus în Cuba? Există mafie rusească aici?

– Pe aproape. În Antigua, în Insulele Cayman, în Miami. În Havana nu, încă nu. De fapt, ceea ce mă îngrijorează acum este Luna. L-ai văzut pe sergent astăzi?

– Încă nu. Luna mi-a spus că-l voi vedea din nou şi nu cred că este genul de om care să facă ameninţări inutile. Mă îndoiesc că sergentul Luna ştie ce este o ameninţare inutilă.

Walls ocoli maşina şi deschise torpedoul. Învelit în piele de antilopă, acolo se afla un pistol imens.

– Colt, calibrul 45, automat, model clasic, preferatul lui Fidel. Luna a fost folositor. Are foarte multe relaţii interesante. Dar ai văzut aseară cum iese de sub control. Trebuie să scap de el şi mi-ar prinde bine cineva care să-mi păzească spatele. Poate te interesează oferta mea.

Arkadi nu putu decît să zîmbească. Nu îl amuzaseră prea multe lucruri în ultima vreme, însă această ofertă reuşise.

– Deocamdată trebuie să-mi apăr propriul spate.

– Nu se cunoaşte. Eşti tipul de om care ameninţă într-un mod foarte subtil. Ai putea face şi alte lucruri interesante pentru mine.

– Nu vorbesc spaniolă.

– Poți să înveți.

– Adevărul e că prefer o activitate mai lipsită de pericole.

– Ceea ce-ți cer eu nu implică nici un risc. Adevărul e, Arkadi, că eu sînt tolerat în acest paradis tropical. Există suficienți oameni gata să profite de orice ocazie ca să poată spune: „Dă-l dracului pe George Washington Walls, e de domeniul trecutului; dacă americanii încă îl mai vor, trimiteți-l înapoi". În situația mea, cu cît mai puțin scandal, cu atît mai bine.

– Da, asta e interesant, dar eu mă aflu în Cuba doar pentru cîteva zile.

– Mulți spun același lucru. Că sînt doar în trecere prin Havana, dar ai fi surprins să afli cît de mulți rămîn. Cînd cineva din celălalt capăt al lumii ajunge într-un loc ca ăsta, nu e vorba de noroc. Întotdeauna există un motiv.

12

Luna vorbise foarte serios cînd îi spusese că „o să i-o tragă" şi Arkadi se aştepta ca în orice clipă Luna să-şi facă apariţia de după vreun stîlp de pe stradă sau să sară dintr-o ascunzătoare subterană pentru a-şi respecta promisiunea. „A i-o trage" şi a omorî pe cineva erau două acţiuni asemănătoare, dar nu total identice. În primul caz era vorba despre acea încărcătură sexuală, de sugerare a unui act sexual violent, în care scoaterea unui ochi sau tăierea unei urechi ar fi făcut parte din preludiu. Uciderea pur şi simplu era un act curat. „A i-o trage" te ducea cu gîndul la ceva extrem de murdar.

Cu toate acestea, destul de ciudat, Arkadi era însufleţit de o nouă energie. Nu neapărat fericit, dar animat de obiectivul găsirii fotografiei şi de motivaţia oferită de această căutare de a pune întrebări în legătură cu Pribluda. Era, de asemenea, amuzat de oferta, foarte puţin plauzibilă într-o asemenea perioadă de recesiune, privind slujba aceea în asigurarea securităţii unui american radical ca George Washington Walls. Probabil datorită faptului că toată Havana i se părea atît de ruptă de realitate, Arkadi se simţea cumva invulnerabil, la fel ca cineva conştient că ceea ce trăieşte nu este decît un coşmar. Luna era un astfel de personaj de coşmar. Luna era perfect din acest punct de vedere.

Ajuns din nou în apartamentul lui Pribluda, Arkadi blocă uşa cu un scaun, scoase o sticlă cu apă din frigider şi se duse în birou. Deschise calculatorul şi, cînd maşinăria îi solicită parola, tastă GORDO. Calculatorul începu să scoată zgomote pline de voioşie şi monitorul, după ce clipi de cîteva ori, afişă obişnuitele pictograme: PROGRAMS, STARTUP, ACCESORIES, MAIN, PRINTER. Iată un agent care petrecuse douăzeci şi cinci de ani în KGB şi totuşi îşi alesese drept parolă numele unei broaşte ţestoase. Lenin s-ar fi răsucit fără îndoială pe catafalc dacă ar fi ştiut.

Dorind, în continuare, să afle modul în care Pribluda îşi petrecuse ultima zi, Arkadi intră în ACCESORIES şi se opri la CALENDAR. Începu să deruleze înapoi ore, zile, luni, fără nici o însemnare referitoare la vreo întîlnire. Era totuşi încurajat de faptul că, deşi nu ştia spaniola, putea totuşi să navigheze printre fişierele unui calculator. CUMIN era Ministerul Cubanez al Zahărului, RUSMIN era Ministerul Comerţului din Rusia, SUGFUT conţinea previziuni referitoare la evoluţia preţului zahărului din Cuba, Brazilia şi India. În acest timp, sunetul tobelor care venea de jos indica faptul că Erasmo, mecanicul, se afla la lucru. Arkadi intenţiona să stea de vorbă cu Mango şi să-i ceară acestuia o fotografie de-a lui Pribluda. Era bine să ia însă lucrurile pe rînd, cel puţin acum, cît avea inspiraţie.

Deschise dosarul SUGHAB, în care Cuba era împărţită în 150 de fabrici de zahăr. Ultimul fişier se numea COMCFUEG.

Comuna Camilo Cienfuegos este fosta fabrică de zahăr Hershey, aflată în estul Havanei. Vizita făcută la faţa locului a scos în evidenţă starea proastă de întreţinere a echipamentelor învechite. Trebuie să recunoaştem însă cu toată sinceritatea că navele ruseşti cu piese de schimb nu au

ajuns încă. Ultimul vas era aşteptat să sosească la Havana săptămîna trecută. Se bănuieşte că nava a acostat în alt port din America de Sud şi că încărcătura a fost vîndută pentru un preţ mai bun. Din păcate, acest incident nu face decît să îngreuneze negocierile cu Ministerul Zahărului.

Fără îndoială că aceste rînduri nu le-ar fi făcut cubanezilor prea multă plăcere. Arkadi lansă o căutare pentru Havana Yacht Club. Nu găsi nimic. Rufo Pinero. Nimic. Sergentul Luna şi căpitanul Arcos. Din nou nimic. Deschise cutia de mesaje electronice transmise sau primite. Ambele erau goale.

Privirea îi fu atrasă de un document numit AZUPANAMA, fiindcă viceconsulul Bugai menţionase încheierea cu succes a negocierilor dintre Rusia şi Cuba datorită unui broker panamez cu acest nume. Se gîndi că ar fi interesant de văzut ce rol jucase ataşatul comercial Serghei Pribluda în această afacere. Apăsă pe RETRIEVE şi în faţa ochilor îi apărură următoarele mesaje:

serk@dit.com/IntelWeb/ru miercuri 5 aug 1996
A.I. Serkov, Manager
Diamond International Trading
1123 Piaţa Smolenskaia, Rm. 167
Moscova

Dragă Serkov,
Salutări din ţara regilor mambo. Abia am început să mă obişnuiesc cu poşta electronică. Sper ca rîndurile mele să vă

găsească pe toţi bine etc. Vremea este agreabilă pe aici. Te rog să mă informezi dacă ai primit mesajul.
Al tău,
S.S. Pribluda

Era ca şi cum ar fi privit pe cineva care învăţa să meargă cu bicicleta.

A.I. Serkov
Diamond International Trading

Dragă Serkov,
Progres.
Al tău,
S.S. Pribluda

Îi plăcea cum suna. Progres! Specific rusesc şi la obiect. De asemenea, era interesant faptul că mesajul nu avea nici o adresă de e-mail sau dată calendaristică, ceea ce sugera că era, de fapt, o notă pentru un mesaj care urma să fie transmis de la un aparat de criptat al ambasadei.

serk@dit.com/IntelWeb/ru luni 1 oct 1996
Serkov,
Contactul cu chinezii a fost fructuos. Cred că vei descoperi că vulpea este fericită! O vulpe şi un lup!
Pribluda

Ce mai mînuitor de cuvinte! Pribluda fusese fără îndoială copleşit de victorie. „Succes!" ar fi fost mai mult decît suficient pentru un agent. „Contactul cu chinezii" i se părea lui Arkadi o exagerare mult prea mare, mai ales că nu-şi amintea ca China să se învecineze în vreun fel cu Cuba.

Conform unui alt fişier, Pribluda era foarte ordonat în ceea ce priveşte situaţia sa financiară; aloca în fiecare lună bani pentru hrană, spălătorie, efecte personale, benzină şi reparaţii ale maşinii. Singura cheltuială care nu putea fi explicată era suma de o sută de dolari pe care o plătea în fiecare joi. Dacă ar fi fost vorba despre sex, îşi zise Arkadi în gînd, fără îndoială că Pribluda nu l-ar fi trecut acolo; comunist habotnic, Pribluda era de o moralitate de neclintit. Nu, banii aceia erau probabil pentru contactul cu chinezii. Sau pentru lecţiile de karate. Conform celor povestite de micuţa Carmen, Pribluda avea mereu o centură neagră în servietă.

Concluzia care se putea însă trage înainte de orice altceva era că Pribluda avea mult mai mulţi bani decît fuseseră găsiţi asupra cadavrului de pe camera de cauciuc. Arkadi închise calculatorul şi începu să cerceteze din nou apartamentul, o activitate care se apropia mai mult de domeniul său decît cea de dinainte. De data aceasta, căută peste tot, inclusiv prin pantofi şi prin interiorul pălăriilor. Într-o pereche de pantaloni atîrnaţi în şifonier găsi două bilete rupte, de culoare roşie. În dulăpiorul din baie găsi un flacon alb de aspirină în care, în afară de două pastile lăsate probabil acolo ca să sune, se aflau 2500 de dolari americani.

Descoperirea nu-i spunea cine ştie ce. Era totuşi mulţumit că reuşise să găsească ceva. Se duse la bucătărie, scoase un cuţit din sertar şi apoi se lăsă atras de albastrul mării pînă pe scaunul de pe balcon. Cu o clipă înainte fusese plin de energie şi acum abia reuşea să-şi mişte picioarele. Să fi fost vorba de cele şase ore diferenţă de fus orar între Moscova şi Havana? Sau frica era cea care îl paraliza? Briza mării era plăcută, greutatea cuţitului aşezat pe abdomen îi oferea o senzaţie de siguranţă, aşa că Arkadi adormi rapid, răcorit de sudoarea care i se prelingea pe faţă.

Se trezi în urlete de sirene. Soarele ajunsese în capătul Malecón-ului şi pe bulevard se vedea înaintînd cu viteză o avangardă formată din patru motociclişti. Drumul fusese eliberat din timp de către ofiţeri PNR care îşi făcuseră brusc apariţia în fiecare intersecţie pentru a bloca traficul şi a-i goni de pe bulevard pe biciclişti. În spatele motocicletelor venea un convoi tăcut şi toţi trecătorii care erau atunci pe trotuare rămaseră nemişcaţi. Numai ochii li se mişcau de la Land Rover-ul care deschidea coloana, la masivul Humvee, apoi la Lada cu însemnele Minint care alerga ca un cîine de pază în faţa celor două limuzine Mercedes 280 de culoare neagră, blindate, cu geamuri fumurii, pînă la furgoneta de transmisiuni radio, urmată de o ambulanţă, şi apoi la Land Rover-ul ce încheia coloana, urmat de o ariergardă formată din patru motociclişti. Convoiul părea un vîrtej fermecat, care făcuse ca întreg Malecón-ul să se oprească din mişcare, de parcă ar fi intrat în transă, pentru ca, imediat după trecerea lui, totul să revină la viaţă.

Arkadi auzi că-l strigă cineva pe nume şi, uitîndu-se în jos, îl văzu pe Erasmo în scaunul lui cu rotile.

– *Bolo*, l-ai văzut? Erasmo îşi atinse barba, vrînd să arate că se referea la *El Lider*, la *El Comandante*, la Fidel în persoană.

– El era?

– În unul dintre Mercedes-urile alea. El sau sosia lui. Nimeni nu ştie, şi traseul sau ora la care urmează să treacă convoiul prezidenţial nu se anunţă niciodată dinainte. Sincer să fiu, aceasta este singura surpriză de care avem parte aici în Cuba. Erasmo zîmbi şi-şi mişcă căruciorul înainte şi înapoi. Spuneai că vrei să stai de vorbă cu Mongo cînd vine la muncă. Ei bine, să ştii că n-a apărut.

– Are telefon?

– Ce glumă bună. Vino jos să mergem să-l căutăm! E prea frumos afară ca să stai în casă. Vreau să-ți prezint lucrurile dintr-o perspectivă cubaneză.

Arkadi își spuse în gînd că vremea era într-adevăr foarte frumoasă pentru cei care se aflau într-o mașină blindată, înconjurați de gărzi de corp, dar în ceea ce-l privea pe el, cît timp Luna se afla undeva pe stradă, era, probabil, mai înțelept să rămînă în casă.

– Uite ce e, recunoscu Erasmo. Am nevoie de un șofer.

A conduce un Jeep cu radioul dat la maximum și cu Erasmo ieșit pe jumătate în afara mașinii, strigîndu-și prietenii care treceau pe Malecón, reprezenta o experiență cu totul nouă pentru Arkadi. Mai ales că mecanicul îi saluta cu gesturi obscene pe toți polițiștii întîlniți în cale.

– Niște *hijos de puta*, îi explică el lui Arkadi. Eu sînt un *capitalino*, adică originar din Havana. Îi disprețuim pe cei din poliție, care nu sînt decît niște țărănoi și nici ei nu ne iubesc prea mult. E un adevărat război.

– Am înțeles.

Unele clădiri erau adevărate castele spaniole cioplite în calcar roz. Șirurile de ferestre ale clădirilor cu birouri erau acoperite cu obloane de lemn cu multe stinghii lipsă. Se părea că soarele însuși se dezintegrase în lumina violentă. În timp ce Arkadi îl căuta pe Luna printre trecători, Erasmo identifica cu voce tare mașinile care treceau pe lîngă ei.

– Chevy Styleline, model '50, Buick Roadmaster, model '52, Plymouth Savoy, model '58, Cadillac Fleetwood, model '57. E un adevărat noroc să vezi asemenea bijuterii.

Erasmo îl obliga, de asemenea, pe Arkadi să încetinească în dreptul fiecărei fete care făcea semn cu mîna în așteptarea unei mașini. În ciorapii lor Lycra, cu topurile care le scoteau în evidență sînii și cu părul ridicat în sus toate fetele semănau parcă cu Madona (cîntăreața, nu cea care-i dăduse naștere lui Iisus).

– Nu-i periculos să facă autostopul? îl întrebă Arkadi. La Moscova, singurele femei care aveau curajul să facă aşa ceva erau ori prostituate, ori atît de bătrîne că nu mai prezentau nici un pericol.

– Dacă autobuzele nu mai circulă, femeile trebuie să călătorească şi ele cumva. În afară de asta, bărbaţii cubanezi or fi ei macho, dar au un simţ al onoarei foarte puternic. Toate fetele pe care le văzu Arkadi erau adolescente cu buricele goale sau cu pantaloni subţiri strînşi pe coapse, aşa că cei care răpundeau la semnele lor trebuiau fără îndoială să fie eunuci. Erasmo remarcă o autostopistă îmbrăcată într-un costumaş de culoare portocaliu-aprins.

– Cînd vezi o fată ca asta trebuie măcar să claxonezi.

– Pribluda claxona?

– Nu. Ruşii nu ştiu nimic despre femei.

– Aşa crezi?

– Păi descrie-mi tu o femeie.

– Inteligentă, plină de umor, cu înclinaţii artistice.

– Cine e asta, bunică-ta? Eu mă refeream la o femeie adevărată. Cum sînt cele de aici. *Criolla:* spaniolă, foarte albă. Aşa cum e dansatoarea Isabel. *Negra:* africană, neagră, care poate să fie foarte îngăduitoare sau foarte sexy. Între ele, *mulata:* culoare de caramel, pielea moale ca ciocolata, ochi ca de gazelă. Aşa cum e prietena ta, poliţista.

– Ai văzut-o?

– Am remarcat-o.

– De ce bărbaţii descriu întotdeauna femeile folosind termeni alimentari?

– De ce nu? Şi mai grozavă dintre toate, după părerea majorităţii cubanezilor, *china:* o *mulata* cu o urmă de sînge chinezesc, exotic. Acum descrie tu o femeie.

– Un cuţit înfipt în inimă.

Cei doi îşi continuară drumul cîteva clipe în tăcere.

– Nu e rău, spuse într-un sfîrşit Erasmo.

– Cînd m-ai strigat de jos din stradă, ai spus „*Bolo*". Ce înseamnă?

– Bilă de bowling. Aşa le spunem noi la ruşi. *Bolos*.

– Din cauza...?

– Graţiei fizice. Erasmo zîmbi răutăcios. Mecanicul avea o faţă lată, viguroasă, umeri largi. Arkadi îşi dădu seama că atunci cînd avusese picioare omul fusese probabil un Hercule.

– Că tot veni vorba despre chinezi, există vreun eveniment legat de chinezi joia, aici în Havana?

– Eveniment legat de chinezi? Ai greşit oraşul, prietene!

Asta era sigur, îşi spuse Arkadi în gînd.

Continuau să treacă pe lîngă clădiri înalte al căror aspect neîngrijit amintea de o carte poştală murdărită din cauza a prea multor urme de degete. La un moment dat, Malecón-ul fu înghiţit de un tunel. Ieşiră apoi în Miramar şi Erasmo îl dirijă pe Arkadi de-a lungul ţărmului mării, pe o stradă dezolantă, scăldată de soare, care se numea First Avenue. Trecură de Sierra Maestra, clădirea cu apartamente unde Arkadi îl interogase pe Mostovoi, fotograful. Erasmo îi arătă cu degetul un cinematograf care se numea Teatro Karl Marx şi care mai înainte fusese Teatro Charlie Chaplin. Acest lucru i se păru lui Arkadi cel mai bun exemplu de umor socialist. În spatele cinematografului, se întindea un şir de locuinţe pe plajă în culori pastelate. Erasmo îi spuse să tragă Jeep-ul pe trotuar şi să oprească acolo.

– E mai bine pentru cauciucuri, explică Erasmo. Sîntem pe o insulă de canibali. Îţi aduci aminte de Alive? Prăbuşirea avionului? Fidel e pilotul nostru, dar el este în stare să dea unei prăbuşiri numele de Perioada Specială.

Scaunul cu rotile era un model pliant cu anvelope de bicicletă. Odată aşezat pe el, Erasmo îl atenţionă pe Arkadi ca nici măcar să nu se gîndească să se ofere să-l împingă. Mecanicul o porni vitejeşte, ocolind cioburile de sticlă, în

direcția unui șir de bazine umplute cu apă sărată, după care se vedea, la mică distanță, o barieră de corali plină de găuri și, mai departe, verdele în continuă mișcare al oceanului. La o anumită distanță față de țărm fuseseră înfipte pe fundul mării blocuri de beton pe post de sparge val. Între acestea și bariera de corali se vedeau mai mulți înotători cu măști de scafandru.

– Vînează caracatițe, îl informă Erasmo cînd Arkadi ajunse lîngă el. Înainte de Revoluție, exista aici o piscină cu apă dulce, o alta cu apă sărată sau puteai face baie direct în ocean. Erau petreceri mereu. Prietenii americani învățau mambo. Erasmo își ridică bărbia în direcția unei case cu o pergolă de lemn la etaj, unde fluturau mai multe cearșafuri ca niște pînze de corabie.

– Casa bunicii mele. Bătrîna avea o haină de zibelină și, în loc de ochelari, ducea la ochi o lornietă, semn distinctiv al unei anumite categorii sociale. Eu mă dădeam toată ziua cu o tricicletă Schwinn cu steguleț pe ghidon. Cred că, într-un fel, același lucru îl fac și azi.

– Mai ai familie aici?

– Au plecat de mult. Unii cu avionul, alții pe mare. Și, bineînțeles, dacă pleci, ești declarat oficial trădător, *gusano,* mai rău decît un vierme. Nu e posibil ca cineva să nu fie pur și simplu de acord cu Fidel. Toți cei care nu gîndesc așa sînt împotriva lui, împotriva Revoluției. Niște criminali, pești sau homosexuali. În felul ăsta, împotriva lui Fidel nu sînt decît scursorile.

Arkadi aruncă o privire casei. Era destul de impunătoare. Părul și barba lui Erasmo fluturau în bătaia brizei.

– Și nu ai vrut să locuiești aici?

– Dar am locuit. Am căutat însă un loc în care existența unui garaj să nu fie atît de bătătoare la ochi. Mongo locuiește acum aici.

– Sînteți prieteni vechi?

– Da, prieteni vechi. Să ştii că, deşi întîrzie destul de des la muncă, pînă acum m-a anunţat întotdeauna cînd se întîmpla aşa ceva.

Urcară treptele, apoi trecură printr-o sufragerie, printr-o cameră de zi, traversară o curte interioară şi apoi intrară într-o altă cameră. Toate încăperile fuseseră transformate în apartamente separate, iar din cele mai mari, cu ajutorul unui perete de placaj, se obţinuseră două, astfel încît casa devenise un *pueblecito*, un fel de mic orăşel. Ajunşi la camera din spate, Erasmo bătu la uşă. Neprimind nici un răspuns, îi spuse lui Arkadi să întindă mîna sus, pe tocul uşii şi să caute cheia acolo.

– Acesta era dormitorul meu cînd veneam să dorm aici. Anumite lucruri nu se schimbă niciodată. Iubesc foarte mult casa asta. Este locul unde eram pe vremuri Captain Kidd.

Camera oferea o asemenea vedere panoramică asupra mării, încît fusese, fără îndoială, un adevărat teatru în care prindeau viaţă fanteziile unui băiat crescut cu poveşti despre piraţii din Caraibe. În încăpere nu se afla decît strictul necesar: un pat pliant, un cufăr marinăresc, o masă mică şi un raft pe care se vedeau cărţi de aventuri printre care *Don Quijote*, *Ivanhoe* sau *Insula Comorii* şi un CD-player. Pe perete se afla o oglindă cu rama acoperită cu catifea roşie şi un sfînt din plastic înconjurat de flori de hîrtie. Nuci de cocos şi cochilii de scoici pe polita ferestrei. De tavan atîrna ca un candelabru o cameră mare de cauciuc luată probabil de la o roată de camion. Pe pereţi, înfăşurate în plasă de pescuit, erau fixate o pereche de labe de scafandru, mai multe mulinete, lumînări, beţe de pescuit, borcane cu cîrlige aranjate pe mărimi. Sub patul pliant se vedea o trusă de scule, mai multe cutii cu ulei de motor şi o tobă. Atîrnată de un cîrlig deasupra patului se afla un fel de arbaletă fără partea curbată de lemn, o ţeavă lungă de lemn cu un trăgaci ca de pistol şi trei benzi groase de cauciuc fixate de capătul din faţă.

– Armă cu săgeți, spuse Erasmo. Îl puse pe Arkadi să dea jos arma de pe perete şi-i arătă cum să sprijine patul de şold şi cum să tragă cu ambele mîini de benzile de cauciuc şi să le fixeze în poziție de tragere. Săgețile erau un fel de vergele de oțel prevăzute cu două aripi ținute lipite cu ajutorul unui guler care putea să alunece.

– Pescarii cubanezi sînt gata să-şi înfrunte prada pe orice front.

Arkadi era mai degrabă interesat de fotografiile cu boxeri de pe perete.

– Kid Chocolate, Kid Gavilan, Téofilio Stevenson, ăştia sînt eroii lui Mongo, spuse Erasmo.

Sub o fotografie de ziar în care se vedea Fidel prefăcîndu-se că loveşte un boxer înalt şi suplu, se putea citi: *El Jefe con el joven pugilista Ramón Bartelemy.*

– Parcă spuneai că-l cheamă Mongo.

Erasmo ridică din umeri de parcă ar fi fost un lucru la mintea cocoşului.

– Ramón, Mongo, tot aia.

Fotografia cu boxerii cubanezi în fața Turnului Eiffel era asemănătoare cu cea pe care Arkadi o văzuse în camera lui Rufo, cu diferența că lîngă Rufo se afla acum Ramón „Mongo" Bartelemy.

– Dacă nu e aici, unde crezi că poate fi?

– Nu ştiu. Camera de cauciuc e aici. Arkadi, te superi dacă te întreb ceva în legătură cu poliția? Pînă să înceapă spectacolul *santero*, erau două maşini PNR parcate pe cealaltă parte a străzii. Ştiu eu că nu le plac ruşii, însă nu cumva este vorba şi despre altceva? La urma urmei şi eu locuiesc tot acolo.

Arkadi se gîndi că era o cerere destul de rezonabilă.

– E posibil ca prezența celor două maşini să aibă legătură cu sergentul Luna.

– Luna. Faţa întunecată a astrului nopţii, nevăzută şi totuşi prezentă. Da, un om cu care nu e bine să te încrucişezi şi pe care nu e bine deloc să-l faci de rîs în faţa prietenilor. Ţi-ai ales excepţional de bine duşmanii. Şi acum maşinile PNR au plecat. S-ar putea să-ţi pară rău după ele în caz că Luna se întoarce.

– M-am gîndit şi eu la asta.

– Eşti hotărît să-l găseşti pe Serghei?

– Sau măcar să aflu ce s-a întîmplat cu el.

– Ar trebui mai bine să te gîndeşti ce o să se întîmple cu tine. Nu ai nici o autoritate şi nici măcar nu poţi pretinde că ştii limba, ceea ce, într-un fel, e mai bine. Nu ai cum să faci o investigaţie, singurul lucru care se poate întîmpla este să te trezeşti şi tu implicat.

– În ce să fiu implicat?

– În ceea ce se petrece în Cuba. E destul de complicat. Ca să simplific totuşi lucrurile, dacă nu vrei să te trezeşti cu capul într-o căldare, stai departe de Luna. Îţi spun asta, fiindcă mă simt cumva responsabil pentru ce s-a întîmplat noaptea trecută. Nu vreau ca după aia să-mi pară şi mai rău.

Arkadi deschise şi mai mult obloanele. Sub soarele aflat la mică înălţime, valurile se aruncau spre ţărm mînate de o briză venită din larg şi în cîmpul vizual al celor doi bărbaţi îşi făcură apariţia doi *neumáticos* care se ridicau pe coama valurilor şi coborau apoi în spatele culmii de apă ce trecuse de ei ca nişte călăreţi aflaţi pe spinarea unor cai cufundaţi în apă.

– Camera de cauciuc a lui Mongo este aici. Dar unde o fi el?

– Poate pescuieşte şi fără ea.

Pînă ca Arkadi şi Erasmo să iasă din clădire, cei doi *neumáticos* se apropiaseră destul de mult de ţărm şi încercau

acum, cu ajutorul unor vîsle scurte, să-şi conducă micile ambarcaţiuni printre blocurile de beton ale barierei de protecţie împotriva valurilor. Între blocurile de beton şi stîncile de corali, apa verde, plină de spumă, se zbuciuma necontenit. Cei doi pescari trebuia să-şi ia avînt şi să încerce să se apropie cît mai mult posibil la o singură trecere a valului. Lui Arkadi i se părea că este imposibil să reuşească fără să-şi rupă gîtul.

– Cînd iese, de obicei, la pescuit Mongo?

– Nu poţi să ştii niciodată. *Neumáticos* ies în larg şi ziua şi noaptea. Acum, îi vezi într-un capăt al golfului, peste o oră, în celălalt. Pescuitul cu camera de cauciuc este o adevărată artă a improvizaţiei. Pot să stea lîngă ţărm sau să iasă mai multe mile în larg, acolo unde cei de pe vasele închiriate încearcă să prindă marlin. Proprietarilor de ambarcaţiuni nu le place însă deloc ca turiştii lor să dea nas în nas cu nişte cubanezi sărmani.

– *Neumáticos* încearcă să prindă marlin?

– Ar putea să prindă. Sînt ca nişte balize, se lasă pur şi simplu traşi pînă cînd peştele oboseşte. Unul mai mare ar putea să-i ducă pînă în Florida, cine ştie? Însă trebuie să se întoarcă cu peştele înapoi, nu? Ţie ţi-ar plăcea să tragi un marlin pe ţărm cu o cameră de cauciuc? Nu, sigur că nu. O altă problemă este baracuda, fiindcă ăştia muşcă tot. Nici în braţe nu e prea plăcut un astfel de peşte. Aşa că se orientează spre peştii mai mici. Se descurcă destul de bine, în special noaptea. Noaptea însă trebuie să iei şi lanterne, iar camera de cauciuc atrage rechinii, ceea ce mie nu prea îmi place. Din cauza asta, pentru siguranţă, *neumáticos* ies pe mare în perechi.

– Întotdeauna cîte doi?

– Absolut, pentru cazul în care unuia i se face rău sau îşi pierde vîslele. Mai ales noaptea.

– Au aparate de emisie-recepţie?

– Nu.

– Şi atunci, spune-mi şi mie ce poate să facă un *neumático* cînd vede că prietenul lui e mîncat de un rechin?

Erasmo ridică dintr-o sprînceană.

– În Cuba există foarte multe religii dintre care poţi alege.

Ceea ce-l uimea cel mai mult pe Arkadi erau dimensiunile insignifiante ale celor doi pescari, modul în care aceştia urmăreau mişcările mării, cum se ridicau la orizont odată cu valurile, pentru ca apoi să dispară din nou. Culcaţi pe spate în camerele de cauciuc, cei doi îşi dăduseră jos labele de scafandru şi stăteau cu vîslele ridicate. Un spaţiu de calm relativ era urmat de o depresiune care făcea să se lase nisipul, după care urmau trei valuri, unul mai mare şi mai puternic ca cel dinaintea lui. Ambii bărbaţi aleseră aceeaşi succesiune de valuri ca să treacă peste bariera de protecţie şi începură să vîslească cu mişcări energice. Cel care se afla mai aproape căzu în apă şi-şi prinse ambarcaţiunea cu o mînă, în timp ce cu cealaltă îşi croia drum printre stînci pînă cînd reuşi să se ridice în picioare. Cel de-al doilea era mai în vîrstă şi avea pe cap o pălărie de pai. Pescarul îşi sincroniză atît de bine mişcările, încît valul îl aduse direct pe platoul de corali. Găsi şi o mică băltoacă în care să-şi lase peştele prins, cît timp îşi aranja sculele în plasa prinsă de camera de cauciuc. În ciuda greutăţii şi apei care se scurgea de pe camera de cauciuc, ţinută într-un echilibru fragil pe creştetul capului, bărbatul reuşi să găsească un chibrit cu care să-şi aprindă un rest de ţigară de foi pe care îl avea în gură.

Arkadi îşi scoase din buzunar fotografia de la Havana Yacht Club şi-l rugă pe Erasmo să-l întrebe pe bătrîn despre Mongo. Pescarul puse un deget pe imaginea lui Mongo din fotografie şi apoi arătă cu mîna spre cer.

– *Pe'cando con cometa. Con cometa.*

– Exact ce bănuiam. Erasmo îi arătă lui Arkadi un punct pe cer. Vezi zmeul ăla? Bătrînul zice că parcă l-a văzut pe Mongo pescuind acolo. Vezi, perseverentul pescar cubanez prinde peşti chiar şi din aer.

Arkadi se gîndea la atacul de cord a lui Pribluda.

– Poţi să-l întrebi dacă pescuieşte vreodată pe ploaie?

– Spune că, da, bineînţeles.

– Şi cînd fulgeră?

O clătinare solemnă din cap.

– Nu.

– Cînd a văzut ultima dată fulgere deasupra golfului?

– Spune că n-au mai fost de mai bine de o lună.

Urcară în Jeep şi plecară. Zmeul era prea departe deasupra apei ca să-ţi dai seama de pe stradă unde anume e locul de unde este manevrat, aşa că Arkadi se mai opri o dată ca să mai arunce o privire. Din capul unor trepte care duceau la plajă, reuşi să vadă cam la două sute de metri mai departe un bărbat cu o faţă îngustă şi cu o şepcuţă pe cap, care şedea pe nişte trepte şi se juca cu un fir care se înălţa în aer, formînd o curbă delicată ce dispărea în văzduh. Zmeul se vedea deasupra apei, probabil, la vreo trei sute de metri în larg, luptîndu-se cu vîntul care bătea dinspre mal.

Se auzi claxonul Jeep-ului.

– Scuză-mă, dar ar fi trebuit să le vezi, se justifică Erasmo cînd Arkadi reveni la maşină. Acesta întoarse capul şi văzu îndepărtîndu-se două blonde cu picioare lungi care mergeau pe role.

– *Jineteras* pe role, visul oricărui mecanic.

– Parcă îl căutam pe Mongo.

– Ai dreptate. Ca să pescuieşti cu zmeul îţi trebuie, de fapt, două fire, începu Erasmo să explice după ce porniră din nou pe şosea. Unul legat de zmeu, unul legat de cîrlig. Primul fir îl trage şi pe al doilea şi, în clipa în care zmeul

a ajuns suficient de departe în larg ca să poți prinde ce fel de pește vrei, tragi brusc de cel de-al doilea fir și el cade în apă.

– Dar ce spun cei de pe vasele închiriate aflate dedesubt?

– Se amuză și ei. Tocmai cînd se simt și ei bine și se cred un fel de Hemingway, cade din cer un cîrlig aparținînd unui amărît de cubanez aflat pe plajă.

Chiar dacă Mongo nu putea fi văzut din stradă, pe măsură ce se apropiau, firul de care era legat zmeul îi conducea spre două case vopsite în verde-deschis care erau unite, ca două surori siameze, în dreptul etajului. Ferestrele caselor erau acoperite cu scînduri și pe acoperișuri creșteau buruieni. Arkadi îl ajută pe Erasmo să se urce în scaunul cu rotile și merseră pe o alee care se strecura printre cele două case și înainta pînă la stîncile de pe țărm, acoperite cu solzi de pește care străluceau în lumina soarelui. Acolo unde începeau treptele care duceau la plajă, într-o crăpătură în ciment, era înfiptă o lopată. Pe coada acesteia se aflau două mosoare, unul cu sfoară pentru zmeu, celălalt cu gută de pescuit. Cele două mosoare se roteau atît de repede, eliberînd firele legate de zmeu, încît zbîrnîiau. În capătul cozii se legăna o șepcuță verde de baseball. Arkadi nu mai era deloc sigur dacă îl văzuse într-adevăr pe Mongo sau fusese vorba despre lopată. Nici claxonul mașinii nu ajută la nimic.

– Cum a putut să dispară așa de repede? întrebă Arkadi.

– Poate fi foarte alunecos. Chiar așa și era poreclit cînd era în ring, Mongo Alunecosul.

– Dar de ce ar fi fugit?

– Asta va trebui să-l întrebi pe el, dar, după părerea mea, oamenii se feresc pe cît posibil de investigațiile poliției.

– Ai fi în stare să-ți dai seama dacă e șepcuța lui sau nu?

– Bineînțeles.

În clipa în care Arkadi ajunse la lopată și întinse mîna după șepcuță, aceasta fu luată pe sus de o rafală de vînt și ateriză pe apă unde, după ce mai pluti cîteva secunde, se umplu cu apă și se duse la fund. În același timp, firele înfășurate pe mosoare ajunseră la capăt și se pierdură în văzduh.

Era o zi de ianuarie. La Moscova, apa ar fi fost înghețată și ar fi putut foarte ușor să meargă pe gheață și să ridice o pălărie căzută acolo, își spuse Arkadi în sinea lui. La Moscova, zmeiele nu trăgeau după ele fire cu cîrlige, iar păpușile cu pielea neagră nu mergeau singure din casă în casă. O altă diferență era aceea că oamenii puteau să cadă sub roțile mașinilor, dar nu se puteau transforma în lopeți.

13

Ofelia îl găsi pe Renko în apartamentul de pe Malecón. După ce propti un scaun în uşă, acesta o conduse de-a lungul holului pînă în birou, unde pe monitorul calculatorului se putea citi o istorie tristă dar, din păcate, adevărată.

În atentatele americane la viaţa şefului statului cubanez au fost folosite trabucuri explozive, scoici pline cu dinamită, stilouri şi pastile otrăvite, costume de scafandru îmbibate cu otravă, zahăr şi trabucuri otrăvite, submarine de buzunar, lunetişti. Au fost angrenaţi cubanezi, americani de origine cubaneză, venezueleni, chilieni, angolezi, gangsteri americani.

Securitatea cubaneză a investigat peste 600 de atentate la viaţa preşedintelui. CIA a încercat să introducă spray-uri halucinogene în studiourile de televiziune unde era filmat preşedintele şi prafuri depilatoare care să-i provoace căderea bărbii. Din aceste motive, preşedintele continuă să folosească mai multe reşedinţe secrete şi nu-şi face niciodată public dinainte programul.

– Aţi găsit parola lui Pribluda.

– Nu-i aşa că sînt deştept? făcu Renko. Textul ăsta a fost scris pe 5 ianuarie, este penultimul fişier pe care l-a scris Pribluda şi, bineînţeles, că mi-am pus întrebarea ce legătură are chestia asta cu zahărul?

– Nimic din ce este scris aici nu reprezintă vreun secret pentru cubanezi. Viaţa Comandantului este în permanenţă în pericol.

– Cu o zi înainte de a dispărea, probabil, cu o zi înainte de a muri, Serghei Pribluda a simţit brusc nevoia de a scrie o scurtă istorie a atentatelor la viaţa preşedintelui?

– Se pare că da. Era doar spion. Dar de ce vă interesează asta aşa de mult?

– Pur şi simplu pescuiesc şi eu după metoda cubaneză. Pun cîrlige peste tot.

Ofelia făcuse un duş acasă şi venise îmbrăcată în jeanşi şi cu o cămaşă legată la mijloc, cu nişte sandale confortabile în picioare şi o geantă de pai pe umăr. În ciuda ţinutei lejere, poliţista nu renunţase la atitudinea oficială.

– Aţi făcut rost de vreo fotografie de-a lui Pribluda pentru doctorul Blas?

– Nu.

– Dar nu v-aţi pierdut timpul. Masa era acoperită cu mai multe hărţi ale Havanei, una mai nouă, editată de Ministerul Turismului, şi cîteva mai vechi, editate de Rand McNally sau de Texaco.

– Am făcut o vizită de culturalizare la ansamblul de balet şi o plimbare plăcută cu maşina pe Malecón. Dumneavoastră?

– Am doar şi alte cazuri, nu? Femeia aruncă o privire spre calculatorul lui Pribluda.

– Aparatul acesta se află pe teritoriul cubanez.

– Da, dar ce se află în memoria lui este rusesc sută în sută. Ca un virtuos al tastaturilor, Renko ieşi din fişier şi

închise apoi calculatorul. În timp ce ecranul monitorului se stingea şi încăperea se cufunda în întuneric, spuse:

– Un obiect inutil dacă nu ştii codul.

– Nu aveţi nici autoritatea, nici cunoştinţele de limbă sau experienţa necesare ca să faceţi investigaţii aici.

– Eu n-aş numi investigaţie ceea ce fac eu aici. Oricum, nici dumneavoastră nu faceţi nici o investigaţie.

Era destul de greu să-ţi păstrezi cumpătul în preajma unui asemenea individ. Ofelia îşi deschise geanta şi scoase de acolo o şurubelniţă, nişte holşuruburi şi un lanţ pentru uşă. Şurubelniţa era a ei, de-acasă, dar pentru a găsi holşuruburile şi lanţul fusese nevoită să piardă o oră întreagă prin piaţa de vechituri de lîngă Gara Centrală.

– V-am adus astea pentru uşă.

– Vă mulţumesc, este un gest foarte frumos. Daţi-mi voie să vă plătesc.

– E un cadou din partea poporului cubanez, răspunse ea, întinzîndu-i obiectele.

– Insist să vă plătesc.

– Eu insist mai mult să le primiţi.

– Vă mulţumesc. O să dorm ca un prunc.

După ce termină de montat lanţul, Renko se hotărî să sărbătorească ceea ce el numea „senzaţia de securitate mult sporită", deschizînd una dintre sticlele de rom ale lui Pribluda şi aducînd pe balcon o tavă pe care pusese murături, ciuperci şi alte cîteva aperitive specific ruseşti. Femeia stătea pe un scaun de aluminiu şi scruta strada în căutarea unor eventuale pericole, în timp ce Renko rămase în picioare în dreptul lunii noi, suspendate pe cer la capătul unei dîre argintii trasate pe apă. Fasciculul de lumină de la castelul Morro mătura văzduhul, iar rarele maşini Lada, care treceau pe bulevard, pîrîiau ca un set de tobe. *Jineteras*, îmbrăcate în rochiţe sintetice, strident colorate, mergeau agale pe

faleză. Un bătrîn vindea morcovi dintr-o servietă care, aşa cum remarcă Renko, semăna perfect cu cea de plastic a lui Pribluda. Ofelia recunoscu că era vorba despre nişte valize care se produceau în Cuba. Un *neumático*, care ieşise la o partidă nocturnă de pescuit, ducea în spate o cameră de cauciuc uriaşă ca un melc cu picioare.

Bicicliştii treceau în viteză şi Ofelia văzu un băiat cum se îndreaptă brusc spre o turistă şi-i smulge geanta de pe umăr cu atîta îndemînare, încît femeia se răsuci pe călcîie crezînd că i-a alunecat pe jos în timp ce hoţul dispărea pe una dintre străzile laterale. Îşi făcură apariţia şi nişte poliţişti care începură să-şi joace rolul. Femeia se întoarse deziluzionată la hotelul ei şi echilibrul de pe Malecón se restabili rapid.

Cîţiva înotători nocturni îşi făcură apariţia pe stînci cu o lanternă într-o mînă şi cu un calmar în cealaltă. Doi căţeluşi se luptau pentru nişte oase de pescăruş. Un bărbat bea dintr-o sticlă ascunsă într-o pungă de hîrtie. Cîteva cupluri se ascundeau în umbra stîlpilor zidului.

De dedesubt se auzea un cîntec lent, un poem de Guillén adaptat pentru chitară cu şase corzi: *„María Belén, María Belén, María Belén, mă uit la şoldurile tale cum se rotesc şi se leagănă de la Camagüey pînă la Santiago şi de la Santiago pînă la Camagüey"*.

Renko îşi aprinse o ţigară.

– De fapt, sergentul Luna se pare că a uitat de mine, deşi nu mi s-a părut a fi un tip care uită atît de uşor. Bun rom!

– Cuba este recunoscută pentru romul ei. Ştiaţi parola calculatorului de prima dată cînd v-am adus aici?

– Nu.

Nici Ofelia nu crezuse aşa ceva, ceea ce însemna că el o găsise de cînd se mutase, deşi ea căutase peste tot atunci cînd venise după amprente. Îşi stăpîni cu greu impulsul de

a întoarce capul şi de a privi înapoi în apartament, pentru că el o urmărea cu atenţie.

– M-am tot gîndit. Poate ar fi mai sigur dacă aţi locui la ambasadă.

–Să-mi distrug vacanţa? O, nu!

Deşi lumina era foarte slabă, bandajul de pe fruntea lui era vizibil. Ofelia se simţea cumva responsabilă de starea lui, dar era în acelaşi timp furioasă din cauza modului în care Renko reuşea să devieze orice conversaţie.

– Pretindeţi în continuare că sergentul v-a atacat? Credeţi că este vorba despre o conspiraţie împotriva dumneavoastră?

– O, nu, aşa ceva ar fi o nebunie! Aş zice mai degrabă, după ce s-a întîmplat cu Rufo şi Luna, că e vorba despre o anumită doză de animozitate.

– Rufo e ceva, dar acuzaţia că un subofiţer v-a atacat aduce mai degrabă cu încercarea de a zugrăvi Cuba drept o ţară înapoiată.

– De ce? Astfel de lucruri se întîmplă şi în Rusia. Senatul rus e plin de mafioţi. Se bat mereu unii cu alţii, cu bîte, cu scaune, chiar cu arme de foc.

– În Cuba, nu se întîmplă aşa ceva. Cred că vi s-a părut că era Luna.

– Mi s-a părut şi că ofiţerul purta Air Jordans?

– Şi atunci de ce nu s-a întors?

– Nu ştiu. Poate din cauza dumneavoastră.

Femeia nu ştiu cum să reacţioneze la cuvintele lui.

– Mi-aţi spus că domnul doctor Blas este un om onest şi că, dacă el spune că muşchiul cardiac al bărbatului pe care l-aţi pescuit în apele golfului prezintă urme de stop cardiac, atunci doctorul spune adevărul.

– Dacă aşa a spus, aşa este.

– Hai să zicem că-l cred. Ceea ce nu pot însă să cred este faptul că un bărbat sănătos poate să facă atac de cord

fără nici un motiv. Dacă însă s-ar fi aflat în larg şi ar fi fost lovit de un fulger asta ar fi o cu totul altă mîncare de peşte. N-ar fi trebuit ca Blas să examineze cadavrul ca să vadă dacă nu sînt urme de electrocutare?

– Şi altceva? întrebă ea cu o voce sarcastică.

– Aţi putea afla cu cine a vorbit Rufo în intervalul de timp scurs din clipa în care m-a lăsat în cameră şi momentul în care s-a întors să mă ucidă. Aţi putea să-i verificaţi convorbirile telefonice.

– Rufo nu avea telefon.

– Avea un telefon mobil cînd ne-am întâlnit la aeroport.

– Nu avea cînd l-am cercetat noi. Oricum, nu facem nici o investigaţie!

Sunetele scoase de chitara cubaneză erau cele mai dulci sunete din lume, cu note mîngîietoare asemenea scînteierii apei în lumina lunii. Ofelia îl urmări cum îşi aprinde încă o ţigară din jarul celeilalte.

– Aţi încercat vreodată să vă lăsaţi de fumat?

– Bineînţeles, răspunse el, trăgînd fumul în piept. Însă cunosc un doctor care susţine că momentul optim pentru a te apuca de fumat este la vîrsta de patruzeci de ani, atunci cînd nicotina este cu adevărat folositoare prin efectul pe care îl are asupra puterii de concentrare şi prin calităţile de prevenire a senilităţii. După părerea lui, durează, de obicei, cam douăzeci de ani pînă cînd consecinţele fumatului îşi fac efectul: cancer, probleme cardiace, emfizem şi, la vîrsta aceea, eşti, oricum, gata de plecare. Bineînţeles, e vorba despre un doctor rus!

Deşi considera fumatul drept un obicei mizerabil, Ofelia se trezi că spune:

– Au fost momente cînd aş fi vrut şi eu să fumez. Mama mea fumează trabuc, se uită la telenovele mexicane şi strigă la personaje: „Nu o crede, nu o crede pe ticăloasa aia!“

– Chiar aşa?

– Maică-mea e o femeie cu pielea deschisă la culoare care provine dintr-o familie de cultivatori de tutun şi chiar dacă s-a măritat cu un tăietor de trestie de zahăr negru, tatăl meu, nu a renunţat niciodată să se laude cu superioritatea culturală a lucrătorilor din industria tutunului. „Cînd înfăşoară trabucurile în fabrică, există cineva acolo care citeşte cu voce tare marile povestiri. *Madame Bovary, Don Quijote.* Credeţi că în mijlocul unui lan de trestie de zahăr citeşte cineva *Madame Bovary?*"

– Bănuiesc că nu.

Ofelia îşi deschise geanta, puse revolverul Makarov în poală şi scoase apoi de acolo un şirag de mărgele albe şi galbene pe care şi-l prinse la gît.

– Foarte drăguţe, zise Renko.

Blas ar fi dezaprobat fără îndoială gestul ei. Galbenul era pentru Oshun, zeiţa apei proaspete şi a lucrurilor dulci, culoarea mierii, a aurului şi a pielii de mulatră. Ofelia se simţea în largul ei purtînd şiragul acela în faţa acestui bărbat, fiindcă rusul era atît de ignorant.

– Nişte simple mărgele, zise ea. Vă deranjează muzica?

Din interiorul arcadei de sub balcon se auzea un cîntec. Havana era un oraş foarte aglomerat, iar intimitatea era o adevărată problemă. De multe ori, îndrăgostiţii erau nevoiţi să-şi consume dragostea în întunericul portalurilor clădirilor de pe Malecón. Versurile cîntecului spuneau cam aşa: *Eros, orb băiat, lasă-mă să-ţi arăt eu drumul. Tînjesc după mîinile tale puternice, după trupul tău fierbinte ca focul, aştept să mă desfaci ca petalele unei flori.*

– Nu, răspunse Arkadi.

– Nu ştiţi deloc spaniolă?

Mierea şi absintul se scurg din venele tale în trupul meu clocotitor şi mă duc pe culmile nebuniei. Împreună cu melodia, de jos, se auzeau murmure şi foşnete. Cuplul de jos era foarte aproape.

– Nici un cuvînt.

– Să ştiţi că nu toată muzica este la fel. Există diferenţe între rumba, mambo, son, songo sau salsa.

– Sînt convins.

– Totul însă se bazează pe tobe, pentru dans.

– Să ştiţi că eu nu sînt un dansator prea grozav.

Nu e nevoie ca toată lumea să ştie să danseze, îşi spuse Ofelia în gînd. Asta nu însemna că o atrăgea prea mult bărbatul acesta. Aşa cum spunea mama ei, avea oare să mai fie în viaţă şi a doua zi? Primul soţ al Ofeliei, Humberto, fusese negru ca o piesă de domino, jucător de baseball şi un dansator fantastic. Cel de-al doilea, muzician de profesie, era ceea ce lumea numea *chino*, nu numai fiindcă era rezultatul unei combinaţii foarte reuşite, ci şi pentru că ştia să se facă plăcut de toată lumea. Instrumentul la care cînta era bongo şi nu stătea prea mult pe acasă. Pînă la urmă, n-a mai venit deloc. Oricum, era un dansator şi mai bun decît Humberto. Mama ei îi disprețuise pe amîndoi şi se referea la ei pur şi simplu ca la Primero şi Segundo, lăsînd să înţeleagă că-i mai stăteau şi altele pe limbă. În comparaţie cu ei, înfăşurat în haina lui neagră cu toată căldura de afară, Renko semăna mai degrabă cu un invalid.

– Aşa comunică spiritele, încercă ea să-i explice. Spiritele se află în tobe. Trebuie să dansezi pentru ca spiritele să iasă de acolo.

– Aşa cum au ieşit pentru Hedy?

– Da.

– Atunci e mai sigur să nu dansezi.

– Dacă nu dansezi înseamnă că eşti mort.

– Bună observaţie! Abakua este o variantă de Santeria?

– Nici că se poate ceva mai diferit. Santeria e din Nigeria, Abakua e din Congo. Era ca şi cum ai fi confundat Germania cu Sicilia.

– Blas spunea că cei din Abakua se ocupă cu contrabanda.

Ofelia începea să se obişnuiască cu modul în care Renko se ascundea în spatele celor mai inocente expresii, gata de atac. Aşa că nu avea de gînd să-i spună că, de fapt, existau două Abakua, una publică, cu adepţi sinceri, care puteau fi de la profesori universitari pînă la membri de partid, şi una secretă, criminală, formată numai din bărbaţi, cu o moralitate de hoţi şi asasini. Uciderea cuiva care nu făcea parte din organizaţie era permisă, în timp ce trădarea unui alt membru reprezenta păcatul suprem. Ofelia cunoscuse personal un informator, care, pentru a fugi din Havana, reuşise să facă rost de un post în Finlanda. Individul murise alunecînd într-o spărtură în gheaţă şi, la aflarea veştii, oamenii nu ziseseră decît „Abakua!" Poliţia nu reuşea să pătrundă în această organizaţie. De fapt, foarte mulţi reprezentanţi ai poliţiei, atît negri, cît şi albi, deveniseră membri. Oricum, ultimul lucru de care avea nevoie în acel moment era o discuţie pe această temă cu rusul.

– Nu e nevoie să vorbim despre asta, zise Arkadi.

– M-a deranjat modul în care aţi pus întrebarea.

– Vi s-a părut că rîd de dumneavoastră? E din cauza ignoranţei mele. Îmi cer scuze.

– N-o să mai vorbim despre religie.

– Dumnezeu ştie!

Din difuzorul aparatului de radio din portalul de dedesubt urcau pînă la ei bătăile profunde ale unei tobe. Ofelia ştia că era vorba despre o *iya* înaltă, cu un cerc roşu-închis în centrul pielii, acompaniată de ritmul de pietre frecate produs de o tigvă. Un singur corn se făcea auzit, insinuant ca un bărbat care invită o femeie la dans.

– Oricum, nu e aşa de rău să fii posedat, zise Ofelia.

– Eu sînt doar un biet rus lipsit de imaginaţie, aşa că nu cred că o să mi se întîmple mie vreodată aşa ceva. Cum e să fii posedat?

– Teoretic? Femeia îl privea cu atenţie ca să distingă cea mică urmă de batjocură în tonul lui.

– Teoretic.

– Probabil că, atunci cînd eraţi copil, vă învîrteaţi în ploaie cu capul pe spate şi cu mîinile întinse. Eraţi plin de apă, vă simţeaţi curăţit şi un pic ameţit. Cam la fel simţi şi cînd eşti posedat.

– Şi după aceea?

– Lumea continuă să se învîrtă în jurul tău.

La sunetele de jos se adăugă acum o *abwe* sau triunghiul săracului, cum era cunoscută. Nu era vorba decît de o potcoavă lovită cu o vergea de fier, dar sunetul scos de aceasta putea suna exact ca zvîcnetul sîngelui atunci cînd mijlocul tău e cuprins de mîinile puternice ale unui bărbat. În timp ce un saxofon încerca să învăluie atmosfera cu sunetele sale, tigvele începură să tremure, toba se opri brusc şi apoi începu din nou, ca o inimă. Erau bătăi de tobă pentru fete prostuţe, din acelea care se ascund în umbră. Nu pentru Ofelia.

Aruncă o privire spre braţul lui, spre locul unde văzuse vînătăile acelea.

– Arătaţi mai bine acum. Nu eraţi într-o dispoziţie prea bună cînd aţi venit aici.

– Acum sînt. Sînt curios în legătură cu Pribluda, cu Rufo şi cu Luna. Am un scop în viaţă, ca să zic aşa.

– Dar de ce voiaţi să vă faceţi rău?

Ofelia se aştepta la o negare dispreţuitoare din partea lui, dar Arkadi spuse:

– Asta a fost înainte.

Ofelia simţea atît de puternic nevoia de a pune următoarea întrebare, încît nu se putu abţine:

– Aţi pierdut pe cineva? Nu aici, vreau să spun. Acolo, la Moscova?

– Eu pierd mereu pe cineva, răspunse Arkadi şi-şi aprinse o nouă ţigară. Majoritatea vaselor care eşuează pe stînci nu ţin neapărat să ajungă acolo. Nu e vorba despre o stare de spirit, ci de epuizare. Epuizare generată de autocompătimire. Arkadi făcu o pauză şi apoi continuă: Eşti cu cineva şi, dintr-un motiv oarecare, ai impresia că te simţi mai viu cu aceea persoană, că viaţa ta este la un alt nivel. Gustul are gust şi culoarea are culoare. Şi dacă, apoi, o pierzi pentru totdeauna pe acea persoană, încep să se petreacă cu tine lucruri ciudate. Începi să umbli fără rost, dorindu-ţi să dea o maşină peste tine ca să nu mai fii nevoit să te întorci seara acasă. Aşa că acest incident cu Rufo este interesant pentru mine, fiindcă, deşi nu mă deranjează dacă dă o maşină peste mine, mă deranjează dacă un şofer încearcă dinadins să intre cu maşina în mine. O diferenţă destul de subtilă, dar asta e situaţia.

Ofelia se trezi după miezul nopţii şi descoperi că îndrăgostiţii de jos plecaseră de mult şi că numai luna mai veghea nemişcată pe cer. Briza încetase complet şi totuşi reuşi să distingă un parfum slab, un miros care venea dinspre haina moale a lui Renko, dinspre mîneca bărbatului care pretindea că nu fusese niciodată posedat.

14

Osorio părăsi apartamentul cu puțin înainte de răsăritul soarelui și Arkadi se aștepta ca, imediat după plecarea ei, Luna să-și facă apariția pe balcon sau să iasă din gura de aerisire. Nu putea afirma că Osorio îi provoca un sentiment de neîncredere, ci pur și simplu nu reușea s-o înțeleagă. Motivul pentru care polițista își petrecuse noaptea într-un scaun metalic împreună cu cel mai puțin popular rus de pe insulă reprezenta un mare mister pentru el. Asta dacă nu cumva femeia lucra cu Luna și nu făcuse altceva decît să se insinueze în apartament în calitate de spion al acestuia. În cazul acesta, nici cea mai bună încuietoare din lume nu i-ar fi fost de vreun ajutor.

Spre ora opt, bulevardul Malecón devenise deja o scenă scăldată în lumină. Băieții ghemuiți în umbra albăstrie a digului înfășurau pe mosoare guta de pescuit. Mai mulți bărbați își etalau casetele pline cu cîrlige și plumbi pregătiți artizanal pentru vînzare. Treceau biciclete pe care era cocoțată cîte o întreagă familie: tatăl pedala, un băiat era așezat pe ghidon, iar mama și un bebeluș stăteau pe portbagajul montat pe roata din spate. Nici urmă însă de sergentul Luna.

Arkadi coborî la parter, dar în loc să iasă direct în stradă, începu să bată la ușa lui Erasmo. Loviturile lui nu

respectau deloc ritmul muzicii ce se auzea la radio şi nu se lăsă pînă cînd Tico îi răspunse şi-l lăsă să intre în zona privată a lui Erasmo, unde se afla un pat îngust şi o masă.

– Erasmo nu e aici. Tico era în salopetă, avea o cameră de cauciuc peste umăr şi o cutie de Tropicola în mînă.

– Văd că ştii ruseşte, strigă Arkadi ca să acopere zgomotul radioului.

– Da, vorbesc ruseşte, răspunse Tico pe un ton de parcă abia atunci şi-ar fi dat seama de acest lucru. Era de aceeaşi vîrstă cu Erasmo, numai că timpul trecuse peste el fără să-i afecteze părul negru şi des ca o blană, fără să-i marcheze faţa netedă, încrezătoare, cu vreun rid. Un bărbat de vîrstă mijlocie cu o faţă de copil.

–Te deranjează dacă ies prin garaj?

– Nu mă deranjează. Poţi să ieşi pe aici, dar nu te mai poţi întoarce. Garajul este închis.

Arkadi dădu la o parte perdeaua de mărgele. Tico spusese adevărul. Uşile garajului erau închise, iar cele două Jeep-uri parcate în interior stăteau unul în spatele celuilalt.

– Garajul e închis fiindcă Erasmo nu vrea să-i vînd maşinile cît timp e plecat.

– Nu vreau să te deranjez, ci pur şi simplu vreau să ies prin spate. Ca să evit ochii care pîndesc în faţă, continuă Arkadi în gînd.

– Erasmo e cu chinezii. S-a dus la chinezi.

– Da? Care chinezi?

– Chinezii morţi. O să stea acolo toată ziua şi-n timpul ăsta eu nu trebuie să vînd nici o maşină. Mi-a spus „Tăcere radio!“ Asta înseamnă că nu am voie să vorbesc cu nimeni.

– Unde sînt chinezii morţi?

– Tăcere radio!

– Aha!

– N-ar fi trebuit nici măcar să răspund la uşă.

– Nu, ai fost pur şi simplu politicos. Arkadi scoase un creion din buzunarul de la haină şi întinse o bucată de hîrtie pe capota uneia dintre maşini.

– Poţi să scrii aici?

– Pot să scriu la fel de bine ca toată lumea.

– Nu e nevoie să-mi spui, însă poţi să scrii aici unde îl pot găsi pe Erasmo şi pe chinezi.

– Sînt morţi, ăsta e un indiciu.

– Bun. În timp ce Tico se aplecă asupra foii de hîrtie şi începu să scrie cu litere de tipar, Arkadi îşi încercă norocul: Ştii cumva unde este Mongo?

– Nu.

– Dar ce i s-a întâmplat lui Serghei?

– Nu. Tico îi dădu înapoi creionul cu o figură întunecată. Ai de gînd să te duci la Erasmo chiar acum? Dacă te duci direct la el o să-şi dea seama că eu ţi-am spus.

– Nu mă duc direct acolo.

Tico se lumină la faţă.

– Unde te duci?

– La Havana Yaht Club.

– Unde e asta?

Arkadi ridică harta pe care o avea în mînă.

– Undeva în trecut.

*

Ieşi pe uşa de la garaj şi merse pe strada din spate preţ de mai multe cvartale înainte de a reveni pe Malecón. În scurtul timp de cînd se afla aici, bulevardul îi devenise familiar, cu camioanele lui, cu băieţii care întindeau plase pe dig, cu cîinii jigăriţi ce luptau pentru oase de pescăruş. Un poliţist postat la un colţ de stradă urmărea cu toată atenţia nişte fete pe biciclete. Nici urmă de Luna. Arkadi avea în mînă harta Texaco pe care o luase din apartamentul lui Serghei Pribluda. Era o hartă veche, editată cu mai bine de patruzeci

de ani în urmă, pe care apăreau Palatul Prezidențial, Ambasada americană, Jockey Clubul Cubanezo-American și hipodromul, Woolworth's și Baltimore Country Club, simboluri ale unei Havane dispărute. Adevărul era că tot orașul părea ireal. Casele de pe Malecón erau adevărate fantezii: frontoane grecești deasupra unor coloane maure și pereți crăpați, decorați cu crini în nuanțe șterse de roz și albastru. Dacă Veneția era un oraș amenințat cu scufundarea, Havana avea aspectul unui oraș care se scufundase și ieșise din nou la suprafață.

Arkadi fu surprins să constate cît de mult semăna Havana de acum cu cea de pe harta veche de patruzeci de ani. Trecu pe lîngă uriașul Hotel Nacional și pe lîngă turnul de sticlă al hotelului Riviera, ambele „foarte apreciate de americanii aflați în vacanță", conform precizărilor de pe hartă. Chiar și *neumáticos* își umflau camerele de cauciuc la o fostă benzinărie Texaco care oferea „servicii Fire Chief!".

Arkadi avu nevoie de nouăzeci de minute ca să parcurgă întreg bulevardul Malecón, să traverseze rîul Almendares cu micile sale debarcadere și plin de mirosuri, să treacă prin Miramar, pe lîngă casa familiei lui Erasmo și pe lîngă treptele unde dispăruse Mongo. Ar fi putut să ia un taxi în orice punct al drumului sau să oprească orice mașină, fiindcă știa de acum că majoritatea șoferilor n-ar fi refuzat să cîștige cîțiva dolari. Numai că nu voia să se întoarcă în trecut la bordul unei mașini, ci voia să înainteze pas cu pas.

În locul unde se termina cartierul Miramar, șoseaua descria o curbă largă, ca un cerc, trecînd pe lîngă o stație de benzină care fusese pe vremuri Texaco. În apropiere, pe locul unde fusese pista de curse de ogari, se afla un stadion și tot în zona aceea, conform hărții lui Pribluda, Havana Yacht Club.

Nu era un loc peste care să dai pur și simplu. În afară de Arkadi nu se vedeau alți pietoni. Mașinile treceau în

viteză pe şoseaua circulară şi-şi continuau drumul mai departe. Numai cineva care ar fi căutat dinadins acel loc ar fi fost în stare să remarce şoseaua îngustă care cotea pe lîngă un şir de palmieri, ocolea o peluză de gazon şi se oprea în faţa unei clădiri clasice cu pereţi albi. Faţada maiestuoasă era încadrată de coloane şi intrarea se făcea prin două scări identice, monumentale. Clădirea era cufundată într-o linişte stranie, ca şi cum ar fi fost un palat colonial abandonat în timpul unei lovituri de stat, primele semne ale decăderii fiind reflexia strîmbă a luminii într-o fereastră spartă şi o bucată de ţiglă roşie care lipsea de pe acoperiş. Pe frontonul de deasupra porticului central era sculptată o timonă de corabie, suprapusă peste un drapel triunghiular. Nu se vedea nici o mişcare, cu excepţia frunzelor palmierilor mişcate de vînt. Arkadi putea foarte uşor să-şi imagineze elita Havanei pozînd pe treptele de la intrarea acestei clădiri maiestuoase, fiindcă văzuse deja o astfel de imagine în fotografiile familiei lui Erasmo.

Urcă pe una dintre scările de la intrare şi, după ce trecu de uşile de mahon deschise, intră într-o sală cu pereţi albi şi podeaua din calcar. Sub candelabrul din fier forjat şedea pe un scaun de aluminiu o femeie în vîrstă care se holbă la el, prin ochelarii cu lentile groase, de parcă ar fi fost un extraterestru. Lîngă ea se afla un telefon roşu şi apariţia unui vizitator o determină pe femeie să sune pe cineva pe care începu să-l informeze despre ce se întîmpla într-o spaniolă neinteligibilă. Arkadi îşi continuă drumul şi trecu de uşile înalte de sticlă care dădeau în altă sală goală. Într-o parte se vedeau mai multe încăperi cu trecere din una în alta. Ecoul paşilor săi îl însoţea în direcţia unui bar cu o tejghea curbată, din lemn închis la culoare. Lipseau însă cu desăvîrşire scaunele, sticlele şi paharele. Lîngă o vitrină de sticlă în care, probabil, pe vremuri, erau expuse trofee ale curselor nautice sau modele de ambarcaţiuni, se

afla atîrnat un portret al lui Che. Singurele elemente care aminteau de trecutul nautic al clădirii erau medalioanele de pe pereți, decorate cu timone de corabie. Barul se deschidea spre o terasă unde se afla o scenă gata parcă să-i primească în orice moment pe muzicienii care erau în stare să-i învețe pînă și pe americani să danseze mambo.

Arkadi se întoarse în clădire și urcă la etaj. În capătul de sus al scării, se vedea un fotoliu cu spătar înalt făcut din lemn negru de mahon. În afară de alte cîteva scaune de metal ale Revoluției, nu se mai vedea nici o altă piesă de mobilier. Ieși pe un balcon care dădea spre ocean și oferea priveliștea unui golf privat.

O alee largă, pavată cu cărămizi, se întindea în direcția unui șir de umbrele din stuf și a unui pîlc de palmieri care mărgineau o plajă cu nisip alb. Apa golfului era foarte mică și era îmbrățișată de două platforme de debarcader foarte largi. Acolo unde apa era de un albastru mai închis existau suficiente locuri de ancorare pentru o întreagă flotilă de iahturi. Singurele ambarcațiuni pe care Arkadi reuși să le vadă erau cîțiva *neumáticos*, ca niște puncte aproape de linia orizontului și singurele personaje de pe plajă erau vreo zece băieți care fugăreau o minge de fotbal.

Arkadi nu putu rezista tentației. După ce coborî la parter, își scoase pantofii și ciorapii ca să meargă desculț pe plajă, ca să simtă pe tălpi căldura fină a nisipului. Băieții nu-i dădură nici o atenție. Urcă pe treptele de ciment ale unuia dintre cele două debarcadere și merse cam cincizeci de metri spre larg. Havana dispăruse. Clubul domina porțiunea aceea de țărm și se învecina spre vest cu fosta pistă pentru cursele de cîini și spre est cu un minaret alb care se înălța deasupra palmierilor. Pe plaja din fața turnului maur nu se vedea nimeni și, deși nisipul se întindea pînă departe, pînă în locul unde tufișurile de vegetație sălbatică creau imaginea unei insule pustii, Arkadi avea senzația că mai văzuse

undeva imaginea aceea. Scoase din buzunarul de la cămaşă fotografia cu Pribluda, Mongo şi Erasmo. Aceeaşi copaci în fundal. Se afla chiar pe locul unde fusese făcută fotografia. Havana Yacht Club.

Băieţii de pe plajă făceau semne cu mîna şi Arkadi fu convins că acestea îi erau destinate lui. Auzi însă un zgomot şi se întoarse spre larg ca să vadă o ambarcaţiune cu motor ce intrase în golf. Şalupa tăia cu viteză valurile şi trimitea reflexii ale soarelui din parbrizul de sticlă. Nava încetini şi făcu o piruetă ca de patinator. Arkadi reuşi să-l recunoască pe George Washington Walls cu ochelari de soare şi o cămaşă cu mîneci scurte. Americanul roti încă o dată nava şi începu să înainteze paralel cu debarcaderul, cu motorul torcînd uşor şi avînd grijă să păstreze o distanţă sigură de stîlpi. Şalupa era joasă, lungă şi cu unghiuri ascuţite. Carena şi puntea erau făcute din lemn negru, strălucitor, de mahon, iar prova avea un fel de teacă de alamă. Perdelele negre ale cabinei erau trase. Întreaga navă avea acel luciu şi patină caracteristice obiectelor vechi, îngrijite cu atenţie. Fluturînd în vîrful catargului de la pupă se vedea un steag cu două săbii încrucişate, ca pe o corabie de piraţi.

– Vasul lui Hemingway? întrebă Arkadi.

Walls clătină din cap.

– Mai degrabă al lui Al Capone. În loc de hidroavion şi-a luat vasul ăsta pentru contrabandă.

– Capone a fost aici, în Cuba?

– Avea un local al lui.

Din nou Arkadi fu impresionat.

– De unde ştiaţi că sînt aici?

– Cea mai importantă formă de comunicare pe insula asta o reprezintă femeile bătrîne cu telefoane. Ce te aduce pe aici?

– Curiozitatea. Voiam să văd clubul de iahting.

– Nu există aşa ceva.

– Îmi place întotdeauna să văd locuri care nu există.

– Cuba e locul ideal pentru aşa ceva, recunoscu Walls. Americanul aruncă o privire în direcţia clubului, apoi se uită la Arkadi şi la pantofii pe care acesta îi avea în mînă. Mda, se pare că începi să te obişnuieşti cu viaţa de aici. Ai cîteva minute libere? Ce-ai zice de o cafea în compania a doi bărbaţi înscrişi pe lista celor mai căutate nume de către FBI?

– Sună grozav! Arkadi făcu o pauză, apoi întrebă: A fost invitat şi Luna?

– De data asta nu. Nu vor fi nici tobe, nici dans, nici Luna. Hai sus!

Walls dădu înapoi şi întoarse vasul cu pupa în direcţia opusă. Arkadi putu să vadă că numele navei era *Gavilan.* Reuşi să sară pe punte fără să-şi rupă nici un picior şi de-abia se aşezase pe unul dintre locurile tapiţate în piele, că nava începu să se depărteze de doc.

Călătoria fu destul de scurtă. Nava trecuse uşor peste valurile de la intrarea în canal şi de-abia ajunsese într-o zonă cu apă mai adîncă, de un albastru mai intens, că Walls o opri cu nasul în vînt, la fel de lin ca un şofer care a ajuns cu limuzina în faţa casei. Făcîndu-i semn lui Arkadi să aştepte, americanul coborî în cabină şi se întoarse cu o măsuţă pe care o fixă într-un loc special de pe punte, apoi coborî din nou şi aduse o tavă de alamă pe care se aflau un coşuleţ cu prăjituri, o cană cu cafea şi trei ceşti pe care scria „Gavilan". Uşile cabinei se deschiseră încă o dată şi-şi făcu apariţia un bărbat mic de înălţime, cu părul argintiu, îmbrăcat într-o pijama neagră şi încălţat cu papuci, care, după ce urcă treptele, se aşeză în faţa lui Arkadi. Pe faţa lui se vedea zîmbetul cuiva care putea fi în acelaşi timp şi magician şi iepure care iese din pălărie.

– John, dă-mi voie să ţi-l prezint pe Arkadi Renko. Arkadi, acesta este John O'Brien.

– Ce plăcere. O'Brien îi cuprinse palma lui Arkadi cu ambele mîini. Observînd modul în care acesta îi privea pijamaua, americanul zise: Ei bine, e vasul meu şi mă îmbrac aşa cum îmi place. După cum ştii, Winston Churchill obişnuia să umble gol prin casă. Eu o să te scutesc însă de aşa ceva. Şi apoi, şi tu porţi haina asta destul de ciudată. George mi-a povestit despre ea. Te rog să mă scuzi că nu am apărut mai devreme, dar de cîte ori manevrează George vasul, eu prefer să stau sub punte. O cădere peste bord ar fi fatală pentru demnitatea mea. Sper că îţi place *café cubano*, nu?

Walls turnă cafeaua în ceşti. După aprecierea lui Arkadi, O'Brien avea probabil aproape şaptezeci de ani, dar vocea lui era plină de o energie tinerească, ochii vii şi faţa aproape lipsită de riduri. Purta verighetă şi la încheietură se vedea un ceas Breitling din argint.

– Cum ţi se pare Havana?

– E frumoasă, interesantă, plină de căldură!

– Femeile sînt incredibile. Prietenul meu George, aici de faţă, este pur şi simplu terminat. Eu nu-mi pot permite să mă îndrăgostesc, pentru că încă mai am familie în New York, în Long Island, tot o insulă, însă total diferită de cea de aici. Sînt un om destul de credincios şi, dacă Dumnezeu va vrea, într-o bună zi voi fi din nou acasă.

– Acum sînt ceva probleme? atacă Arkadi subiectul cu delicateţe.

O'Brien scutură cu mîna o firmitură de pe masă.

– Una sau două mici dificultăţi avocăţeşti. George şi cu mine am fost suficient de norocoşi să găsim aici în Cuba un al doilea cămin departe de casă. Apropo, îmi pare rău de prietenul tău Pribluda. Poliţia crede că a murit?

– Aşa se pare. Îl cunoşteaţi?

– Bineînţeles, urma să desfăşoare o anumită activitate de securitate pentru noi. Un om destul de simplu, după părerea mea. Mi-e teamă că nu era un spion prea bun!

– Nu e treaba mea să judec spionii.

– Nu, tu eşti doar un umil investigator, spuse O'Brien, cu o urmă de accent irlandez. Americanul îşi frecă mîinile mulţumit. Ce zi minunată! Dacă ar trebui să fugi din calea justiţiei, ce alt loc mai minunat decît acesta ţi-ai alege pentru a te ascunde?

– Sînteţi singurii fugari aici în Cuba?

– Nici pe departe! Cîţi dintre ai noştri se găsesc aici? întrebă O'Brien, îngustîndu-şi ochii spre Walls.

– Optzeci şi patru.

– Optzeci şi patru de americani fugari. Oricum, e mai bine decît într-o închisoare federală, unde ai tovarăşi avocaţi, congresmeni, traficanţi de droguri, obişnuitele categorii sociale americane. Aici însă poţi să dai peste adevăraţi revoluţionari ca George. Pentru un om de afaceri ca mine este o adevărată şansă să cunosc oameni noi. N-aş fi avut niciodată ocazia să devin atît de apropiat de George în Statele Unite.

– Deci încercaţi să vă faceţi de treabă pe aici?

– Nu, încercăm să rămînem în viaţă, spuse O'Brien. Încercăm să fim folositori. Spune-mi, Arkadi, tu ce cauţi aici?

– Cam acelaşi lucru.

– Şi vizitezi Havana Yacht Club? Explică-mi şi mie, ce legătură are asta cu un rus mort?

– Un om care a dispărut şi un loc care nu mai există? Mie mi se pare o alăturare perfectă.

– E genul de tip precaut, îi spuse Walls lui O'Brien.

– Ba nu, are dreptate, spuse O'Brien şi-l bătu uşor pe genunchi pe Arkadi. Prietenul nostru Arkadi e ca un bărbat care tocmai s-a aşezat la o masă de joc, dar nu cunoaşte nici regulile jocului şi nici valoarea jetoanelor pe care le-a primit. Pijamaua neagră a lui O'Brien avea şi buzunare. Americanul scoase dintr-unul din ele un trabuc mare şi

începu să-l rotească între degete. Ai auzit de marele campion cubanez de şah Capablanca? Era un geniu, capabil să gîndească zece, unsprezece mutări înainte. Bineînţeles că în timp ce juca fuma trabucuri cubaneze. Cu prilejul unui meci pentru titlu, adversarul lui a reuşit să-l facă să promită că în timpul jocului se va abţine de la fumat. Începe meciul şi, ca de obicei, Capablanca îşi scoate trabucul şi începe să-l frece, să-l lingă, să-l savureze, că pînă la urmă adversarul turbează şi pierde meciul, declarînd că a nu şti dacă cubanezul îşi va aprinde sau nu trabucul a fost chiar mai rău decît dacă ar fi fumat în prezenţa lui. Şi mie îmi plac la nebunie trabucurile cubaneze, însă mă cam joc cu focul, fiindcă doctorul mi-a spus că nu mai am voie să fumez. Adevărul e că mai mult mă prefac. Oricum, fiecare om are un trabuc al lui. Al tău, de exemplu, este motivul care te-a adus aici. Va trebui să aşteptăm pînă te hotărăşti să-l aprinzi. Deocamdată să zicem că erai pur şi simplu curios.

– Sau uimit.

– Din ce cauză? îl întrebă Walls.

– Că acest club a supravieţuit Revoluţiei.

– Păi e vorba despre Havana Yacht Club, spuse O'Brien. Francezii, după cum bine ştii, l-au decapitat pe Ludovic, însă n-au dat foc la Versailles. Fidel nu a făcut altceva decît să dea clubul, cea mai măreaţă, cea mai valoroasă proprietate din întreaga ţară, sindicatului constructorilor şi să le permită tuturor cubanezilor, fie ei negri sau albi, să folosească plaja în schimbul unei taxe de un peso. Foarte democratic, tipic comunist, un gest admirabil.

Walls arătă cu degetul în direcţia turnului Moorish.

– La Concha, cazinoul de pe malul celălalt al canalului, a fost dat sindicatului celor care lucrează în alimentaţie, iar pista pentru cursele de cîini a fost transformată în teren de sport.

– Dumnezeu mi-e martor că respect idealismul, spuse O'Brien, însă rezultatul a fost că aceste proprietăți nu au fost dezvoltate la întreaga lor valoare. Există oportunități pentru a crea ceva de o valoare inestimabilă pentru poporul cubanez.

– Și aici intervine rolul dumneavoastră?

– Așa sper. Arkadi, eu am fost un întreprinzător. Încă mai sînt. George îți poate confirma că nu lucrez pe la spate. Așa ca Disney. Atunci cînd au început să cumpere teren au format o mică corporație care părea că vrea doar să ocrotească natura cumpărînd un acru de pămînt aici, altul mai încolo, pînă cînd, într-o dimineață, s-au trezit oamenii cu un Mickey Mouse uriaș în fața casei. Eu nu sînt așa. Orice întreprinzător vrea să aibă propriul său simbol, propriul său Turn Eiffel sau Disneyland. Eu vreau să transform din nou Havana Yacht Club în centrul Caraibelor, mai măreț și mai strălucitor decît a fost vreodată. Vezi tu, continuă Walls, guvernul de aici a dezvoltat Varadero Beach și Cayo Largo, fiindcă doreau să țină turiștii cît mai departe posibil de cubanezi. Numai că turiștii vor Havana. Ei vor fetele de la Tropicana, vor să se plimbe prin Havana Vieja și să danseze toată noaptea în Palacio de la Salsa. Se pare că guvernul a înțeles pînă la urmă și a început să restaureze Malecón-ul și să refacă vechile hoteluri, fiindcă turiștii vor stil. Din fericire, printr-un miracol, Havana Yacht Club se află într-o stare foarte bună.

– Întreținerea acestuia costă statul jumătate de milion de pesos pe an. George, spune-i că ar putea aduce statului venituri de treizeci de milioane de dolari pe an.

– Ar putea foarte ușor, spuse Walls.

O'Brien arătă cu degetul în direcția clubului și a plajei.

– Asta înseamnă centru de conferințe, restaurant, club de noapte, douăzeci de apartamente, douăzeci de camere care pot fi exploatate. Plus piscine și debarcader. Și vorbim

aici numai despre ambarcațiuni de lux. Ceea ce-ți descriu eu acum Arkadi este o adevărată mină de aur, care așteaptă doar ca cineva să pună mîna pe tîrnăcop.

Arkadi nu reușea să înțeleagă de ce acești doi fugari de lux îi împărtășeau cu atîta dezinvoltură aspirațiile lor, deși simțea că O'Brien era un fel de vînzător căruia îi plăcea să se audă lăudînd marfa, ca un actor în stare să dea cele mai teribile replici și, în același timp, să facă cu ochiul la spectatori. Singura experiență a lui Arkadi în domeniul construcțiilor fusese în Siberia, așa că nu prea era la curent cu costurile implicate de construirea unui hotel de lux.

– Cred că transformarea clubului în hotel costă destul de mult.

– Douăzeci de milioane, interveni Walls. Putem face noi rost de banii ăștia și guvernul cubanez nu va fi nevoit să pună un singur peso sau dolar.

– Multă lume, spuse O'Brien cu modestie, ar spune că e vorba de un cadou.

– Și ce doriți în schimb? întrebă Arkadi.

– Ghicește, zise O'Brien.

– N-am nici cea mai vagă idee.

O'Brien se aplecă spre el ca și cum ar fi vrut să-i împărtășească un secret.

– Anul trecut, un cazinou indian din Connecticut, aflat în – scuză-mi limbajul –, în niște păduri împuțite din nord, fără sex, fără soare, fără stil, a reușit să spele o sută de milioane de dolari. Cît crezi că poate încasa un cazinou plasat între palmieri, lîngă vase de croazieră, iahturi de milioane de dolari și faimosul Havana Yacht Club renăscut? Eu nu știu, dar tare mi-ar plăcea să aflu.

– Vrem să deținem drepturile de folosință timp de douăzeci și cinci de ani a vechiului cazinou La Concha și sîntem gata să împărțim profiturile pe jumătate cu guvernul cubanez, spuse Walls. Ei nu riscă nimic, singura problemă

ar fi de natură politică, fiindcă după Revoluție au făcut atîta caz în legătură cu închiderea cazinourilor.

– Închiderea cazinourilor și eliminarea Mafiei, spuse O'Brien. Din cauza asta nu numai CIA, ci și Mafia a încercat să-l lichideze pe președinte.

– Se referă la Castro, preciză Walls. Și nu e deloc ușor să-i faci pe cubanezi să-și schimbe orientarea. Am păți-o imediat, dacă ar exista cea mai mică suspiciune în legătură cu implicarea mafioților, indiferent dacă e vorba despre americani sau ruși. Cazinoul nostru trebuie să fie absolut curat.

– Orice proiect aflat într-o fază incipientă e ca un balon de săpun, se poate sparge imediat. Prietenul tău Pribluda ar fi trebuit să asigure protecția împotriva unui anume tip de ruși care au început să viermuiască prin Caraibe ca niște vizigoți. Niște indivizi nepoftiți care își fac apariția într-un moment nepotrivit pot să spargă imediat balonul de săpun. Din cauza asta, i-am spus lui George că ar trebui să plecăm imediat cu vasul și să-l luăm pe investigatorul rus de pe docul clubului de iahting, înainte să mai prindă și alții de veste că se plimbă pe acolo.

– Ceea ce ne readuce la întrebarea inițială, interveni Walls. Ce căutai la club?

Arkadi se simțea ca o cutie de conserve aflată între doi experți în desfăcutul conservelor. Fotografia de la Havana Yacht Club se afla în buzunar. Nu avea însă nici un chef să ofere unor străini ceea ce apărase cu prețul unei anumite cantități de sînge.

– Peste patru zile o să fiu din nou la Moscova și n-o să mai aibă nici o importanță pentru ce m-am dus la club.

– De ce să te întorci? întrebă O'Brien. Rămîi aici.

– Pribluda a dispărut, zise și Walls. Îmi pare rău că trebuie să pun problema în acest fel, dar a apărut o oportunitate.

Arkadi avu nevoie de o secundă ca să înțeleagă noul făgaș pe care o luase discuția.

– O oportunitate pentru mine?

– Ar fi posibil, accentuă O'Brien. Sper că nu ai nimic împotriva faptului că trebuie să te cunoaștem puțin înainte de a-ți oferi o poziție?

– O poziție? se miră Arkadi. Sună chiar mai bine decît o slujbă. Dar nu mă cunoașteți deloc.

– Nu? Dă-mi voie să încerc, zise O'Brien. Puțin peste patruzeci, nu? Dezamăgit de munca pe care o faci. E clar că ești bun, dar la vîrsta ta tot un amărît de investigator? Un pic cam nesăbuit, îți place să riști, ca și cum ai invita problemele în curtea ta. În afară de haină, te îmbraci ieftin, te încalți ieftin, semn de onestitate. Modul în care se mișcă lucrurile acum la Moscova te face să te simți ca un prost. Viața personală? Deși s-ar putea să greșesc, părerea mea e că n-ai așa ceva. Nu soție, probabil că nici copii. Zero, nimic. Și pentru asta abia aștepți tu să pleci de aici în mai puțin de patru zile? Să știi că nu încerc să te implic în nici o afacere necurată. Pur și simplu îți deschid ușa din față spre cel mai mare proiect din bazinul Caraibelor. Poate că tu preferi într-adevăr să bei, să dîrdîi și să te încălzești cu votcă în așteptarea unei morți mizerabile la Moscova. Tot ce pot eu să-ți ofer este o a doua șansă în viață.

– Ați nimerit-o destul de bine cu descrierea.

O'Brien zîmbi răbdător.

– Încearcă să răspunzi la întrebarea asta, Arkadi, o să-ți simtă cineva lipsa la Moscova? Există acolo cineva de la care să nu-ți poți lua adio prin telefon? Există acolo cineva căruia o să-i duci dorul?

– Da, răspunse Arkadi după o clipă de gîndire.

– Da, sigur. Dă-mi voie să-ți povestesc ceva despre cea mai tristă pictură din lume. Cea mai tristă pictură din lume se află în muzeul Prado din Spania. A fost pictată de Goya

şi reprezintă un cîine în apă. Îi vezi doar capul şi apa noroioasă care este peste tot în jurul lui. Ochii mari ai cîinelui se uită în sus. Ai putea crede că animalul a intrat în apă să se răcorească, numai că titlul pe care l-a dat Goya tabloului este *Cîinele care se îneacă*. Mă uit la tine şi văd ochii aceia. Eşti pe cale să te îneci şi eu încerc să-ţi întind o mînă ca să te scot afară din apă. Ai curajul să apuci mîna întinsă?

– Şi banii? întrebă Arkadi ca să prelungească puţin fantezia.

– Dă-i încolo de bani. Da, o să fii bogat, o să ai o vilă, maşină, iaht, fete, tot ce-ţi doreşti, nu asta e problema. Chestia e că vei avea o viaţă de care să te bucuri.

– Şi cum se poate realiza aşa ceva?

– Viza poate fi schimbată oricînd, interveni Walls. Avem prieteni care-ţi pot prelungi viza, astfel încît să stai cît pofteşti.

– Şi atunci n-o să vă mai pese de faptul că am fost la Havana Yacht Club?

– Nu, fiindcă ai fi în aceeaşi echipă cu noi, spuse Walls.

– Nu-ţi oferim nimic pe gratis, spuse O'Brien, dar ai avea şansa să fii partener la un proiect grandios, ceva de care să fii cu adevărat mîndru. Tot ceea ce-ţi cerem este o amărîtă dovadă de încredere. De ce te aflai la Havana Yacht Club? Cum de ţi-a venit ideea să te duci acolo?

Înainte ca Arkadi să răspundă, vasul fu înconjurat de o lumină care se ridica parcă din adînc. Arkadi se aplecă peste bord ca să vadă mai bine. În apă, mii de linguri de argint reflectau lumina soarelui.

– Bonito, spuse O'Brien.

– Întotdeauna merg de la est la vest? întrebă Arkadi.

– Împotriva curentului, explică Walls. Tonul merge împotriva curentului, la fel face şi merlinul, iar bărcile se iau după peşti.

– E un curent puternic?
– Curentul Golfului? Bineînțeles.
– Și duce spre golf?
– Da.

La început unul, apoi zeci de pești explodară din apă. Arce iridiscente înconjurară *Gavilan*-ul și stropi de apă sărată săriră pe punte. În cîteva secunde, bancul de pești dispăru, locul lui fiind luat de o siluetă lungă și întunecată cu aripi pectorale albăstrii.

– Merlin, spuse Walls.

Uriașul pește se menținea în umbra vasului, aparent fără să depună vreun efort, lăsînd doar o ușoară urmă roz prin apă.

– Nu se grăbește deloc, spuse Arkadi.

– Se ascunde, spuse Walls. E un asasin, așa operează el de obicei. E în stare să rupă în două bancul de ton, să termine jumătate și apoi să se întoarcă pentru cealaltă.

– Dumneavoastră pescuiți?
– Numai cu săgeți. Așa mi se pare mai cinstit.
– Dar dumneavoastră? îl întrebă Arkadi pe O'Brien.
– Foarte rar.

Văzută de deasupra, spada merlinului era subțire ca rigla unui desenator, aproape invizibilă. Cei trei bărbați continuară să privească în tăcere, pînă cînd merlinul se scufundă în adînc, albastru în albastru.

Nu îl duseră pe Arkadi înapoi la Havana Yacht Club, ci printre vasele de pescuit de-a lungul malului vestic. La capătul docului de la intrarea în baza nautică Hemingway fură salutați de trei militari din Garda de Frontieră, îmbrăcați în uniformă. *Gavilan* coti în direcția docului din interiorul bazei, unde se vedea un cîrlig pentru cîntărirea peștilor prinși, montat lîngă cantina acoperită cu stuf. În cealaltă parte, se afla ringul de dans. Mirosea a pui fript pe grătar și se auzea o melodie cîntată de Beatles. În spațiul destinat

înotului, marcat cu balize, nu se afla nimeni, dar mai mulți bărbați care pescuiau cu măști de scafandru se adunaseră în canalul pe unde manevra Walls, în căutarea unui loc de andocare liber. Nu Hemingway, ci un bătrîn cu o pălărie împodobită cu o bandă în formă de cutii mici de bere legate una de cealaltă fu cel care îi făcu semn lui Walls să se dea la o parte și începu să strige furios la înotători:

– *Peligroso! Peligroso!*

După ce luă larg curba ca să nu dea peste înotători, Walls continuă să înainteze pe canal pînă în locul în care acesta se înfunda. Treceau pe lîngă vase de pescuit cu adevărate colecții de undițe, erau depășiți de bărci cu motor joase și frumos colorate. Se vedeau mai multe iahturi, adevărate palate sculptate în fibră de sticlă. Dinspre terenul de volei se auzeau strigăte într-o engleză cu accent american.

– Texani, zise Walls. Organizează croaziere pentru bogătașii din Golf, vasele lor sînt aici mai tot anul.

Pe mal, lumea își vedea de treabă. Unii cărau coșuri cu mîncare și pungi cu lenjerie murdară, altul trăgea un căruț în care se vedeau două butelii de aragaz. Walls se opri aproape de capătul canalului, unde se afla un fel de băcănie. Lîngă ușă, o tînără cubaneză îmbrăcată într-un tricou Nike stătea de vorbă cu un băiat blond. Pe tricoul acestuia se vedea un portret de-al lui Che.

O'Brien îi strînse călduros mîna lui Arkadi.

– Am înțeles că locuiești aproape de *santero*. Mai vorbim mîine.

– Despre „poziția" aceea? Nu știu dacă am calificarea necesară. Nu știu nimic în legătură cu cazinourile.

– După modul în care te-ai descurcat cu sergentul Luna mie mi se pare că ești suficient de calificat. Iar în ceea ce privește cazinourile, mîine o să te ducem într-un turneu al celor mai faimoase locuri ale pierzaniei din Havana. Nu, George?

– Ai putea să ai şi tu iahtul tău aici, Arkadi, zise Walls. Fetele vin noaptea şi bat în corpul navei. Sînt gata să gătească sau să spele, numai să rămînă la bord.

Arkadi aruncă o privire de jur împrejur spre ipoteticii săi vecini.

– Cum sînt americanii?

Walls zîmbi uşor.

– Unii dintre ei sînt adevărate spirite libere, dar alţii sînt la fel de ticăloşi ca şi cei de care am încercat să scap acum treizeci de ani. Un tîmpit din Alabama mi-a cerut un autograf pe fotografia făcută de FBI. Spunea că face colecţie. Era cît pe ce să-l las fără boaşe.

– Ce chestie, făcu O'Brien, să devii un fel de suvenir prin moarte. Arkadi, ai să te gîndeşti la oferta pe care ţi-am făcut-o?

– E o ofertă incredibilă!

– Serios, te rog să te gîndeşti la ea! Am înţeles, ţi-e greu să părăseşti vasul care se scufundă.

Există mai multe moduri în care poţi să mori. Ieşind pe poarta bazei nautice, Arkadi se întîlni cu un pescar care se clătina sub greutatea unui merlin fixat pe o placă mare de lemn. Peştele fusese prins în plin zbor, cu aripa dorsală larg desfăcută, cu spada ridicată ameninţător spre cer. Animalul era de un albastru metalic atît de ciudat, încît părea mai degrabă un mic submarin. Arkadi îşi aduse aminte de o zi de primăvară la Moscova, cînd se plimba cu Pribluda pe malul rîului, în direcţia Bisericii Mîntuirii. Sub Podul Alexandru, acolo unde apa rîului se învolbura, se vedeau cîţiva bărbaţi care pescuiau cu nişte beţe lungi. Pribluda îi spusese: „Ce om în toate minţile ar fi în stare să mănînce un peşte prins în Moscova? Un astfel de peşte este fără îndoială tare ca o cizmă. Renko, dacă ai să mă vezi vreodată stînd în mijlocul Moscovei cu o undiţă în mînă, te rog să-mi faci un serviciu. Te rog să mă împuşti!"

15

Ofelia se afla lîngă piscina de la Casa de Amor şi auzi, de la un aparat de radio dintr-o cameră de la etaj, formaţia Los Van Van cîntînd *„Muevete!"* – Mişcă-te! Avea senzaţia că o pereche de castaniete i se mişcau în mod ritmat de-a lungul coloanei vertebrale şi se gîndi, nu pentru prima dată, cît de mult ura ea muzica. Fusese un adevărat şoc pentru ea să pună degetele pe vena rusului şi să-i simtă pulsul. „Nu te amesteca decît atunci cînd vrei cu adevărat să ai de-a face cu persoana respectivă", era unul dintre preceptele favorite ale mamei sale. Împreună cu „Nu da din fund decît atunci cînd vrei să atragi atenţia". De cele mai multe ori, metoda cubaneză consta tocmai din acest dat din fund, se gîndi ea. Din cauza aceasta era viaţa ei atît de complicată, fiindcă în momentele cele mai nenorocite şi atunci cînd avusese de-a face cu bărbaţii cei mai nepotriviţi, nu ascultase de semnalele venite dintr-un ungher al creierului ei şi care îi spuneau *„Muevete!"* Lîngă trotuar, la umbra unui arbore ceiba, se afla o maşină Dodge Coronet, model '57, cu plăcuţe de înmatriculare obişnuite, pe care o primise pentru activitatea de supraveghere. Bara de protecţie din faţă era prinsă cu sîrmă din cauza numeroaselor coliziuni pe care le suferise maşina. Cunoştea foarte bine senzaţia.

Pentru că plaja din dreptul acelei porţiuni din Miramar era plină de pietre şi sfărîmături de corali, Casa de Amor

fusese construită în jurul unei piscine. Zona era pustie, cu excepția a doi băieți care jucau tenis de masă. Începutul amiezii era perioada zilei în care cele mai multe dintre *jineteras* și prietenii lor din străinătate se plimbau cu ricșa prin Havana Vieja, sorbeau *mojitos* în Bodeguita del Medio sau ascultau muzică în Plaza de la Catedral. Urma apoi hoinăreala prin buticuri, cina într-un *paladar,* unde o farfurie cu orez și fasole putea să coste cît salariul pe o săptămînă al unui cubanez obișnuit, Casa de Amor pentru o partidă de sex și, apoi, seara, din nou în oraș, în cluburile de dans.

Dacă vreun cuplu cubanez ar fi vrut să vină la Casa de Amor ca să-și consume pasiunea, n-ar fi găsit nici o cameră liberă. Însă pentru acele „cupluri ale dragostei", *jineteras* și turiști, pentru ei, da, se găsea întotdeauna o cameră cu cearșafuri proaspete, cu prosoape și cu o vază în care se afla un trandafir cu coadă lungă. Ofelia descoperise că reclamațiile trimise la poliție se împotmoleau întotdeauna undeva, ceea ce însemna pur și simplu că motelul se afla sub protecția poliției. La un preț de 90 de dolari pe noapte, echivalentul unei camere de lux de la Hotel Nacional, existau destule motive pentru a proteja această mină de aur, chiar dacă aurul se obținea cu sudoarea fetelor cubaneze.

O femeie solidă îmbrăcată într-o salopetă mătura strada într-un ritm constant de șase mișcări pe minut. Ofelia se postase lîngă un automat de înghețată, sub treptele care duceau la etaj, de unde putea să asculte muzica și zgomotul de pași de deasupra. Erau ocupate numai cele două camere de la mijloc – norocul ei, fiindcă echipa pe care o primise și timpul alocat erau foarte reduse. Băieții care jucau tenis terminară o partidă și începură alta.

Rusul era un dezastru care trebuia evitat, își spuse ea hotărîtă. Chiar și lumina din ochii lui era ca jarul dintr-un foc care arde mocnit și avertiza „Nu mă atîța". În primul rînd, omul reprezenta un pericol pentru el însuși; ce povestea

el despre Luna era o nebunie. Adică îl aruncă pe Luna cu capul într-un zid şi apoi o face pe modestul şi se miră că acela şi-a spart capul. Cum reuşise Renko să se rănească la cap, asta nu ştia. Poate că era totuşi o brumă de adevăr în povestea lui cu bîta de baseball. După părerea ei, Renko acţiona ca o capră care nu găsea altă cale să prindă un tigru, decît să stea ea drept momeală. Bine, să zicem că asta îl poate face pe tigru să vină, îi poate atrage pe toţi tigrii din junglă. Şi apoi? Era păcat pentru că individul nu era un investigator chiar aşa de rău. Modul în care îl interogase pe pescarul acela, Andrés, fusese foarte instructiv din punct de vedere profesional. Rusul nu era prost, numai că-i lipsea o doagă şi partea proastă era că, deşi se temea să mai stea în preajma lui, nici nu îndrăznea să-l lase de unul singur.

Femeia de pe stradă lovi cu mătura o cutie de conserve. Deasupra Ofeliei se auzi cum se închide o uşă, apoi două perechi de paşi care mergeau pe balcon. Ofelia începu şi ea să înainteze în direcţia zgomotului şi se ascunse sub treptele pe care cei de sus urmau să coboare. Abia cînd cuplul ajunse pe ultima treaptă de jos, cei doi deveniră conştienţi de prezenţa Ofeliei, care îşi umflă pieptul, încercînd să pară cît mai impunătoare în uniforma ei PNR, gri cu albastru, şi a măturătoarei de pe stradă, care îşi aruncase mătura într-o parte, lăsînd să se vadă că şi ea purta uniformă şi că era înarmată.

Turistul era un individ roşcat cu pantaloni scurţi, încălţat în sandale, cu o pungă Prada atîrnată de un umăr şi care îşi ţinea braţul încolăcit ca un cîrnat pistruiat în jurul umerilor fetei.

– *Scheisse*, făcu acesta.

Ofelia o recunoscu pe Teresa Guiteras. Fata avea pielea neagră, era mai mică de înălţime decît ea, avea o claie de păr plin de cîrlionţi şi era îmbrăcată într-o rochiţă scurtă care abia reuşea să-i acopere coapsele.

– Să ştii că de data asta e dragoste adevărată, protestă fata.

În timpul unei perioade de avînt a lucrărilor publice din anii treizeci, în Cuba fuseseră construite mai multe secţii de poliţie în stilul forturilor sahariene. Cea aflată la capătul dinspre vest al Malecón-ului era arsă de soare, cu vopseaua albă care se cojea pe metereze, cu o antenă radio pe acoperiş şi cu o gheretă la intrare. Clădirea nu avusese niciodată aer condiţionat, aşa că interiorul era sufocant, plin de miasme istorice de urină şi de sînge. Poliţia organiza în mod regulat raiduri în urma cărora curăţau de *jineteras* Malecón-ul şi Plaza des Armas. În seara următoare însă, aceleaşi fete apăreau din nou acolo, cu taxa de protecţie pe care o plăteau la poliţie crescută uşor. Pentru că investigaţiile pe care le făcea Ofelia erau îndreptate mai degrabă asupra cadrelor corupte din PNR decît asupra fetelor, poliţista nu era iubită de ceilalţi detectivi, toţi bărbaţi, cu care împărţea biroul. Cînd intră acolo împreună cu Teresa, descoperi că peretele din spatele mesei la care lucra ea fusese proaspăt decorat cu un poster care o înfăţişa pe Sharon Stone călare pe un scaun şi avînd între picioare lipită o listă cu instrucţiuni privind descărcarea accidentală a armei. Ofelia rupse afişul, îl îndesă într-un coş de hîrtii şi apoi îşi pregăti maşina de scris. Cea de-a treia persoană din încăpere era Dora, sergentul care stătuse de pază lîngă piscină, o femeie mai în vîrstă cu o faţă încruntată.

Teresa Guiteras Marín avea paisprezece ani, era elevă în clasa a zecea şi venea din orăşelul Ciego de Avila. Fata mai fusese avertizată şi altă dată de Ofelia, pentru că încercase să agăţe turişti în apropiere de baza nautică Hemingway. Ofelia o întrebă cum şi unde îşi cunoscuse prietenul (din întîmplare pe Malecón), cîţi bani sau ce cadouri îi fuseseră oferite (nimic altceva decît un ceas

Swatch, în semn de prietenie), a cui fusese ideea să meargă la Casa de Amor (a lui), cine plătise la recepție și cît (el, și ea nu știa cît, însă îi cumpărase și un trandafir și ar fi vrut să se întoarcă acolo ca să-l ia). În cele din urmă, Ofelia o întrebă dacă văzuse, dacă plătise sau dacă comunicase în vreun fel cu cineva din PNR. Nu, Teresa se jură că nu făcuse așa ceva.

– Te rog să înțelegi că dacă nu cooperezi vei fi amendată cu o sută de pesos și înscrisă în registrul prostituatelor. La paisprezece ani.

Teresa își scoase o sanda și își vîrî piciorul sub ea. Avea înfățișarea și comportamentul unui copil, buzele îmbufnate și ochii lăsați în jos.

– Nu sînt prostituată.

– Ba ești. Te-a plătit cu două sute de dolari ca să stai cu el o săptămînă.

– O sută cincizeci.

– Cît de ieftin te poți vinde!

– Cel puțin eu am ce vinde. Teresa se juca cu o buclă pe care o învîrtea în jurul degetului. Tu n-ai să vezi niciodată atîția bani.

– Posibil. Însă tu a trebuit să cumperi acte de rezidență false ca să poți să stai în Havana. Ești nevoită să plătești ilegal o cameră în care să dormi, apoi a trebuit să plătești și la Casa de Amor ca să te culci cu el. Și peste toate astea, mai trebuie să-i plătești și pe polițiști.

– Nu-i adevărat, zise Teresa cu o voce hotărîtă.

– Ai cumva un prieten care se ocupă de toate astea?

– Poate.

Modul în care gîndeau fetele acestea o scotea din minți pe Ofelia. Teresa nu se considera pe sine ca fiind prostituată, nu, nici pe departe. *Jineteras* erau eleve, profesoare sau secretare care făceau și ele un ban în plus. Unii părinți erau chiar mîndri de faptul că micile lor Terese își sprijineau

familiile; de fapt, indivizii care vizitau în mod regulat Cuba nici nu îndrăzneau să-şi facă apariţia fără cadouri pentru mama, tatăl sau frăţiorul favoritei lor. Problema era SIDA, care le ucidea pe bietele fete ca un dragon nemilos. Numai că nu le arunca nimeni între fălcile acestui dragon, ci ele stăteau la coadă ca să ajungă acolo.

– Deci acum lucrezi în două locuri, i se adresă Ofelia. Ziua la Casa de Amor şi noaptea pe iahturi. Asta e viaţa pe care ai de gînd s-o duci?

Ochii Teresei străluceau printre şuviţele de păr.

– E mai bine decît la şcoală.

– E mai bine la spital? L-ai verificat pe prietenul ăsta al tău?

– Da, e curat.

– A, ai şi laborator?

Era ca şi cum te-ai fi certat cu un copil. Ele nu se puteau infecta, luau vitamine, foloseau anason şi oţet. Bărbaţii refuzau să poarte prezervativ, fiindcă nu bătuseră atîta amar de drum ca să fumeze o ţigară numai pe jumătate.

– *Hija*, uite ce e! Dacă nu-mi dai numele poliţistului care ia bani de la tine, îţi trec numele în registrul prostituatelor. Ori de cîte ori se va mai organiza un raid o să fii ridicată şi tu. Şi dacă eşti prinsă a doua oară, vei fi trimisă într-o fermă de reeducare pentru cel puţin doi ani. E un loc foarte drăguţ în care să creşti mare.

Teresa îşi trase genunchii la piept şi se încruntă. Se strîmba exact ca Muriel. Era doar cu trei ani mai mare decît fetiţa Ofeliei.

Herr Lohmann aştepta într-una dintre camerele de interogare. Bărbatul îşi puse mîinile în sîn şi-şi îndreptă sprinarea în scaun în clipa în care Ofelia începu să-i examineze viza. Germanul vorbea destul de greu spaniola.

– Am o cameră la Hotel Capri şi o alta la Casa de Amor? Am plătit pentru amîndouă. De două ori mai mult decît se plăteşte în Cuba.

– Dar de unde ştiaţi de Casa de Amor?

– Fata mi-a spus. Nu e chiar o fecioară neprihănită, să ştii.

– Ca să vă fie clar, spuse Ofelia, dumneavoastră aveţi patruzeci şi nouă de ani. Aţi întreţinut relaţii sexuale cu o fată de paisprezece ani, o elevă. Aţi făcut asta în ciuda legilor din Cuba, referitoare la protecţia copiilor. Vă daţi seama că pentru asta puteţi petrece şase ani într-o închisoare cubaneză?

– Mă îndoiesc.

– Deci nu vă este frică.

– Nu.

Ofelia deschise paşaportul şi începu să răsfoiască paginile pline de ştampile.

– Călătoriţi destul de mult.

– Am afaceri de care trebuie să am grijă.

– În Thailanda, în Filipine?

– Fac comerţ.

– Şi sediul firmei?

– La Hamburg.

În fotografia din paşaport se vedeau capul şi umerii unui burghez respectabil, îmbrăcat în costum închis la culoare şi cravată.

– Căsătorit?

– Da.

– Copii?

Nici un răspuns.

– Vă aflaţi aici pentru?

– Afaceri.

– Nu pentru plăceri?

– Nu. Deşi îmi place să cunosc şi alte culturi. Bărbatul avea nişte dinţi ca de cal. Eram în barul de la Hotel Riviera şi fata a venit la mine să mă întrebe dacă pot să-i cumpăr o Cola.

– Ca să intre în holul de la Riviera, fata trebuia să fie însoţită de un bărbat. Cine era acela?

– Nu ştiu. În Havana mă abordează o mulţime de bărbaţi care vor să ştie dacă doresc o maşină, un trabuc sau cine ştie ce altceva.

– Era vreun poliţist în holul de la intrare?

– Nu ştiu.

– Ştiţi că este ilegal ca cetăţenii cubanezi să intre în camerele de hotel?

– Chiar aşa? Am stat de mai multe ori în hoteluri de la ţară ţinute de armata cubaneză. Dacă aduceam o fată nu trebuia decît să plătesc dublu. Eşti prima care face caz.

– Aţi părăsit Riviera şi v-aţi dus la Casa de Amor împreună cu Teresa. Conform registrului pentru oaspeţi, aţi semnat acolo drept soţul ei, Senior Guiteras.

– Teresa s-a ocupat de tot. Eu nici n-am intrat la recepţie.

Ofelia se uită la notiţele pe care le luase în urma unei discuţii telefonice.

– După cum spun cei de la Riviera, la începutul vizitei dumneavoastră aici, eraţi împreună cu un prieten, un italian.

– Da, un prieten de-al meu.

– Pe nume Mossa. El a luat camera vecină cu a dumneavoastră?

– Şi ce-i cu asta?

– Nu era el în camera vecină cu a dumneavoastră şi la Casa de Amor?

– Şi?

– Le-aţi cunoscut împreună pe Teresa şi pe cealaltă fată?

– Greşit. Eu am găsit-o pe Teresa şi el şi-a găsit-o singur pe a lui.

– Dumneavoastră aţi găsit-o?

– Sau ea m-a găsit pe mine. Ce importanţă are? Fetele se dezvoltă mai repede aici. Bărbatul îşi netezi părul spre spate. Uite ce e, am fost dintotdeauna un suporter al Revoluţiei Cubaneze. Nu mă puteţi aresta fiindcă îmi plac fetele voastre. Sînt foarte atractive.

– Aţi folosit prezervativ?

– Cred că da.

– Am căutat în coşul de gunoi.

– Bine, recunosc. Nu am folosit.

– Cred că pentru binele dumneavoastră va trebui să fiţi examinat de doctorul nostru şi o să vă trimitem rezultatele la ambasadă.

Neamţului îi îngheţă zîmbetul pe buze. Bărbatul se lipi de marginea mesei şi cămaşa i se desfăcu la piept, lăsînd să se vadă un lanţ de aur şi eliberînd un val de căldură masculină şi de colonie stătută.

– Să ştii că tu arăţi mult mai bine decît Teresa, şopti bărbatul.

În acel moment, Ofelia îşi imagină că Renko e acolo cu ea şi că-l apucă şi-l izbeşte pe neamţul acesta cu capul de zid, exact aşa cum îl izbise el pe Luna.

– Medicul o să vă facă un examen complet, spuse ea şi părăsi încăperea.

Camera detectivilor nu mai era goală cînd ajunse ea acolo. Posterul cu Sharon Stone apăruse din nou pe perete şi Ofelia aruncă o privire piezişă spre cei doi detectivi îmbrăcaţi în civil care se aflau acolo, Soto şi Tey, care stăteau aplecaţi peste hîrtii şi rînjeau unul la altul. Ofelia ar fi plecat imediat de acolo dacă ar fi avut la dispoziţie alt spaţiu în care s-o interogheze pe fată.

– *Singa tu madre*. Nu-ți spun nimic împotriva prietenilor mei, zise Teresa.

– Bravo, fetițo, interveni Soto. Dacă știi să-ți alegi prietenii cum trebuie nu e nevoie să spui nimic.

– Osorio face confuzie între sex și crimă, spuse Tey. E pornită împotriva ambelor.

– A trecut cam mult timp pentru ea, nu? zise Soto.

– O ajut eu bucuros să-și aducă aminte, se oferi Tey.

– Nu poți să-mi faci nimic, spuse Teresa. Nu sînt obligată să-ți spun nimic.

– Nu te lua după ei. Ofelia simțea că o cuprinde furia.

– Să nu mă iau după ei? Dar nu ei mă pisează la cap, ci tu. Tu ești ticăloasa, nu ei! Pot să cîștig de zece ori mai mult decît tine. Ce motiv aș avea să te ascult?

– Felicitări, nu-mi rămîne decît să te trec pe lista curvelor! O să te examineze un medic și vei fi expediată din Havana.

– Nu poți să-mi faci așa ceva!

– Am și făcut-o!

Atunci cînd ieși însă pe hol cu Dora, Ofelia nu se putu stăpîni să nu se gîndească la cele două fete ale ei și renunță să mai ceară trecerea numelui Teresei în registru.

– Spune-i totuși că am trecut-o, îi spuse ea Dorei. Și roagă-l pe doctor să se uite la ea. Roagă-l să-l examineze și pe turistul nostru și să-i ia și niște sînge. Să-l facă să sufere puțin.

– Pînă la urmă care este rostul a ceea ce facem noi, dacă tot îi dai drumul? Dora se săturase de măturatul străzilor.

– Nu mă interesează fetele, eu vreau să-i prind pe polițiștii corupți.

– Deci vrei să prinzi niște bărbați și în PNR sînt numai cîteva ca noi și mii ca ei. Începînd de sus, de la conducere, pînă jos, toți își fac semne. Sînt convinși că ești o fanatică periculoasă și știi care este adevărata problemă? Tu nu ești așa.

Ofelia se întoarse la Casa de Amor fiindcă, deşi nu reuşise nimic cu Teresa, era posibil ca prietenul italian al lui Lohmann şi iubita lui să nu fi părăsit încă motelul. De data aceasta, se hotărî ea, avea să-i interogheze direct în camera de motel. Era contrar procedurilor, într-adevăr, dar era vorba despre proceduri care nu garantau decît umilinţă şi nereuşită. Nu avea nevoie nici de Dora, nu avea nevoie de nimeni. De data aceasta era pe cont propriu.

Atunci cînd Ofelia era furioasă, obişnuia să urce cîte două trepte odată. Între camere ieşeau în afară nişte bucăţi de zid ca să protejeze intimitatea locatarilor şi de clanţa uşii vecine cu cea a lui Lohmann era atîrnat un dreptunghi de plastic pe care scria NU DERANJAŢI! Cei doi băieţi continuau să joace interminabila lor partidă de tenis de masă, dar în afară de ei nu se mai vedea nimeni prin jur. Poate că de data aceasta avea să aibă mai mult noroc. Sau poate făcea o prostie. Oricum, nu avea să fie apreciată pentru ceea ce se pregătea să facă, în orice caz, nu dacă fata din cameră era la fel ca Teresa. Ce fată cubaneză necăjită nu s-ar fi simţit ca în rai într-un motel ca acela? Şi apoi să meargă într-un butic unde să-şi cumpere un costum de baie care să-i scoată în evidenţă funduleţul? Ori să-şi pună la gîtă o eşarfă Gucci?

Ofelia bătu la uşă.

– Femeia de serviciu.

Înăuntru se auzea radioul cîntînd. Piscina era ca un ochi albastru. Băieţii continuau să joace, mingea sărind cu zgomot din paletele lor. Briza făcea să se mişte frunzele leneşe ale palmierilor. Ofelia trase adînc aer în piept şi simţi în depărtare miros de fermă şi de abator. Nici un răspuns la bătaia ei.

– Poliţia, spuse ea.

Uşa nu era încuiată, dar era blocată cu ceva, astfel încît fu nevoită să împingă cu toată puterea pentru a reuşi să

intre. Cineva oprise aerul condiționat, așa că atunci cînd bagă capul înăuntru era ca și cum ar fi intrat într-o cuvă fierbinte mirosind îngrozitor a sînge și excremente. Ca să deschidă ușa fusese nevoită să întoarcă pe o parte un trup ce fusese întins pe dușumea și după aceea reuși cu greu să-și croiască drum pînă la fereastră, printre scaunul răsturnat și sertarele golite și aruncate pe jos printre haine și cearșafuri. Trase draperiile și toată lumina din lume invadă încăperea.

Trupul peste care păşise era al unui bărbat gol, un european cu părul negru plin de răni pe brațe, pe spate, pe coaste și pe cap. Ofelia văzuse odată trupul unui om care căzuse între lamele unei combine. La fel arăta și bărbatul din cameră, cu singura diferență că lungimea și curbura rănilor indicau foarte clar faptul că fusese folosită o macetă. Întinsă pe pat se afla o femeie goală, cu brațele și picioarele depărtate, cu capul răsucit ca al unei păpuși de cîrpă și pe jumătate retezat. Patul și covorul erau de un roșu întunecat, de parcă cineva ar fi turnat sînge pe ele cu găleata. Pe perete, chiar deasupra tăbliei patului, exista o zonă în care ajunseseră stropii de sînge. Mobila din încăpere nu purta însă urmele vreunei lupte și nici pe pereți nu se vedeau dîre de sînge.

A ajunge primul la locul unei crime, obișnuia să spună doctorul Blas, era o adevărată binecuvîntare. Dacă nu erai un investigator pasionat, dacă nu erai în stare să profiți de acea șansă unică de a fi primul la locul crimei, dacă nu erai în stare să te integrezi atît senzorial, cît și intelectual, dacă ochii sau mintea ți se opreau chiar și pentru o clipă, în loc să absoarbă umbra criminalului care încă mai stăruia acolo, în cazul acesta mai bine nu deschizi ușa. Mai bine te apuci de crescut copii, mai bine te faci șofer de autobuz sau te duci într-o fabrică de țigări de foi, orice este mai bine decît să-i lipsești de un asemenea cadou pe bărbații sau pe femeile care au cu adevărat chemare.

Ambele trupuri erau țepene, intrate în rigor mortis, moartea survenise cu cel puțin patru ore în urmă, avînd în vedere zăpușeala de afară. Rănile de pe corpul bărbatului păreau să fi fost făcute în timp ce acesta se tîrîse pe podea. Dacă fusese conștient în tot acest timp, cum de nu țipase? Cine murise primul? Picioarele fetei erau pline de sînge. Părul pubian avea aceeași culoare aurie ca cel de pe cap și, deși fața era pe jumătate băgată într-o pernă, Ofelia reuși s-o recunoască pe Hedy, frumoasa fată care fusese posedată și dansase printre cărbuni.

Făcu tot ce se putea face cu mănuși de cauciuc. Se duse la baie, încercînd să ocolească urmele lăsate în stratul de sînge de pe podea și, odată ajunsă acolo, nu se putu abține să nu vomite în toaletă. Cînd trase apa, ceea ce se afla în closet începu brusc să se ridice într-un amestec de vomă și sînge. Înainte ca apa să depășească marginea vasului de toaletă, băgă mîna repede înăuntru și eliberă conducta de un ghemotoc învelit în hîrtie igienică. Deși îi venea din nou să vomite, reuși să pună pe un prosop ceea ce se afla în ghemotocul acela: un pașaport îndoit aparținînd lui Franco Leo Mossa, 43 de ani, din Milano, și actele lui Hedy Dolores Infante, 25 de ani, din Havana. De asemenea, și o jumătate de fotografie mototolită. Imaginea fusese surprinsă fără îndoială în fața unui aeroport, printre taxiuri în mișcare, printre valize și trecători grăbiți. Subiectul era Renko, cu un zîmbet trist pe buze și cu haina lui cea neagră. Fără să fie conștientă de ce face, Ofelia băgă instinctiv fotografia în buzunar, înainte să iasă clătinîndu-se din încăpere, în aerul curat al oceanului pe care se vedeau plutind *neumáticos*.

16

Arkadi fu întîmpinat pe cărare de o pereche de cățeluși Chihuahua care își înălțau spre el ochii emoționați și care, oprindu-se din cînd în cînd să mai miroasă o piatră sau să caute printr-o tufă, îl conduseră ca niște proprietari minusculi pînă sub ramurile unui tamarind unde trei chinezi dezbrăcați pînă la brîu curățau o placă de marmură pe care o ridicaseră de pe un mormînt. În groapă, aplecat lîngă un sac cu scule, se afla Erasmo.

– Nu există prea multe slujbe în care faptul că nu ai picioare să constituie un avantaj, spuse acesta. Una dintre ele este pregătirea sarcofagelor. Nu ai o figură prea veselă.

– Tocmai am fost la Havana Yacht Club. Mi-ai spus că Havana Yacht Club e așa, doar o glumă, cîțiva pescari, tu, Mongo și Pribluda. Însă poza a fost făcută chiar la clubul de iahting, deși tu nu mi-ai spus că acest club ar exista cu adevărat.

Erasmo se încruntă, își duse mîna la barbă și începu să se scarpine.

– Există, și în același timp nu există. Clădirea e acolo, plaja e acolo, dar cu greu se mai poate spune că acolo există un astfel de club. E complicat.

– La fel de complicat ca și Cuba?

– La fel de complicat ca și tine. De ce nu mi-ai spus că tu l-ai ucis pe Rufo Pinero? A trebuit să aflu asta de pe stradă.

– A fost un accident.

– Un accident?

– Un fel de...

– Da, asta e ca şi cum ai spune că ruleta rusească e un fel de joc. E clar că noi doi facem acelaşi lucru în feluri diferite. Oricum, să ştii că nu te-am mințit. Chiar obişnuiam să numim în glumă grupul nostru Havana Yacht Club. Ni se părea amuzant pe vremea aia.

– Halal club! Pribluda e foarte posibil să fie mort, Mongo a dispărut şi există şanse mari ca tu să fii ultimul membru în viață.

– Trebuie să recunosc că nu e amuzant deloc aşa cum pui tu problema.

– Asta dacă nu cumva mai sînt şi alții. Mai sînt şi alți membri despre care nu mi-ai spus?

– Nu.

– Rufo?

– Nu.

– Luna?

– Nu. Noi trei, atîta tot. Şi să ştii că ai început să mă calci pe nervi şi-i deranjezi şi pe prietenii mei.

Chinezii urmăriseră neliniştiți conversația celor doi, neliniște dublată de faptul că nu înțelegeau limba în care aceştia vorbeau. Erasmo le făcu cunoştință celor trei frați Liu cu Arkadi. Cei trei chinezi aveau părul negru şi cîte o țigară între buze. Arkadi remarcă anarhia tăcută a cimitirului, crucea de marmură aplecată spre un altar budist, tăbliţe inscripționate cu caractere chinezeşti şi învăluite în lumina dimineții, fotografii ale celor dispăruți care priveau printre micile ferestre ovale de sticlă. Un loc foarte plăcut în care să mori, se gîndi Arkadi, liniştit, pitoresc, lipsit de orice emoție.

– Deci ăsta e Cimitirul Chinezesc?

– Da, aici e, răspunse Erasmo. Le-am spus fraților Liu că ești un expert în combaterea criminalității. Că din cauza asta erai atît de nervos. Asta i-a liniștit.

– Sînt multe crime în cimitire?

– În ăsta, da.

Arkadi observă că multe dintre monumentele de pe morminte erau sparte și reparate ulterior cu petice de ciment și benzi de oțel. Unele dintre aceste distrugeri se produseseră fără îndoială din cauza acțiunii timpului și presiunii exercitate de rădăcinile arborilor, dar se vedeau, de asemenea, și multe semne de vandalism, bucăți de marmură înlocuite cu blocuri de zgură, un zăvor pus la ușa din alamă a unui cavou, probabil pentru a păstra morții înăuntru, se gîndi el.

– Cubanezilor nu le plac chinezii?

– Cubanezii îi adoră pe chinezi, asta e problema. Și unii cubanezi au nevoie de oase care să le poarte noroc. Pentru anumite ceremonii. Dacă vor bani, atunci sapă după oasele unui bancher, dacă vor să fie sănătoși, atunci sapă după oasele unui medic.

– Mi se pare logic!

– Din păcate pentru chinezi, lumea crede că oasele lor sînt cele mai norocoase. Din cauza asta, unii indivizi vin aici cu răngi și cu lopeți, lucru foarte deranjant pentru familiile chineze care își venerează morții, care țin morțiș ca bunicul, viu sau mort, să fie într-o singură bucată. Habar n-aveam că experiența mea ca genist avea să se dovedească atît de utilă în viața civilă. Cum de ai știut unde să mă găsești?

– Să știi că Tico a păstrat „tăcere radio", dar am reușit să-l fac să scrie pe o bucată de hîrtie. Arkadi aruncă o privire în interiorul mormîntului, unde Erasmo așezase pe un prosop o mașină de găurit, o pîlnie, o pereche de mănuși de sudură și o mască chirurgicală. Dintr-un săculeț, Erasmo scoase un tub cu o substanță neagră și fină.

– Praf de puşcă.

– Viaţa ar fi foarte plicticoasă fără aşa o idee!

Fraţii Liu se opriseră din lucru, tăiară un fruct de papaya şi se aşezară pe pietrele de mormînt ca să mănînce. Căţeluşii îşi strînseră picioarele sub ei la fel ca şi leii din piatră. Să fie aceasta „legătura chineză" despre care vorbea Pribluda, un loc în care să vii în căutare de oase care poartă noroc?

Problema era că avea senzaţia că merge de-a îndăratelea, că în loc să afle mai multe, înţelegea din ce în ce mai puţin. Nu reuşise nici măcar să afle unde murise Pribluda şi cu atît mai puţin motivul pentru care murise. Cercul de cunoştinţe ale acestuia se mărea continuu, numai că nici unul dintre aceştia nu avea nimic de-a face cu preţul zahărului, care constituia, după cît se pare, obiectul investigaţiilor colonelului. Arkadi nu mai întîlnise niciodată pînă atunci o asemenea varietate de persoane şi de evenimente, aparent fără nici o legătură între ele: oameni cu camere de cauciuc, americani care fugeau de autorităţile din ţara lor, un nebun de la Oriente, o balerină şi acum oase de chinezi şi căţei Chihuahua. Adevărul era, se gîndi Arkadi, că în afară de jefuitul mormintelor, nu exista nimic care să sugereze alte crime, cu excepţia atacurilor la care fusese supus el însuşi. Atacuri care, la rîndul lor, nu fuseseră decît o eroare de sincronizare. Indivizii n-ar fi avut nimic altceva de făcut decît să aştepte. Şi acum? Capul nu-l mai durea aproape deloc, vînătăile de pe picior îşi schimbaseră culoarea din mov într-un verde dătător de speranţă. Chiar şi această imaterilizare a dovezilor era interesantă. Trebuia să fie interesantă pentru că de fiecare dată cînd era implicat într-o investigaţie, Arkadi era ca un om care merge pe o apă foarte adîncă. Avea nevoie de ceva care să-l facă să meargă mai departe.

Erasmo îşi trase masca peste nas şi ochelarii de protecţie pe ochi înainte de a lua în mînă un recipient cu un capac de plastic.

– Din nou praf de puşcă? întrebă Arkadi.

– Nu, e un alt tip de exploziv. Erasmo desfăcu capacul şi răsturnă recipientul dintr-o singură mişcare, ca şi cum ar fi manevrat o încărcătură de plutoniu. Habaneros, cei mai iuţi ardei din lume. În Africa, am demontat tot felul de bombe. Bombe care arătau ca o clanţă de uşă, bombe care arătau ca un ceas deşteptător, ca nişte scaune de toaletă, ca nişte avioane de jucărie sau ca nişte păpuşi. Trebuie să ai multă imaginaţie. Mecanicul prinse cutia cu fundul în sus între glezne şi îi făcu o gaură în capac. Apoi turnă praf de puşcă şi-l îndesă bine înăuntru.

– În camera ta am văzut cîteva fotografii în care apari tu şi... Arkadi încercă şi el gestul acela cu barba care înlocuia Numele Ce nu Putea fi Rostit, doar aşa, ca să se simtă şi el puţin cubanez.

– Fidel, spuse Erasmo precaut.

– Şi un alt ofiţer cu ochelari.

– Comandantul nostru din Angola.

– Ai primit o mulţime de decoraţii militare.

– Eşarfele alea? O, da! Ce-ar fi fost mai bine să am acum, eşarfele alea sau picioarele? Te las pe tine să ghiceşti. Eram atît de mîndru. Fidel ne-a spus că plecăm în Africa şi eu am salutat şi am spus „La ordinul dumneavoastră, Comandante!" Habar n-aveam că ordinele vor fi date de el şi după ce vom ajunge acolo. Fidel era în Havana şi avea în faţă o hartă a Angolei. Noi urcam dealuri şi traversam rîuri care nu existau pe harta lui Fidel, dar acest lucru nu avea nici o importanţă şi el dădea ordine de adunare a forţelor noastre în locul în care punea degetul pe hartă. Uneori eram nevoiţi să-i ignorăm pur şi simplu ordinele. Cînd afla acest lucru se înfuria. Cum a fost atunci cu satul

acela, un punct care apărea probabil pe harta lui. Ne-a spus că trebuie să-l cucerim şi să-l folosim apoi pe post de punct de comandă de batalion. I-am răspuns că nu e vorba decît de cîteva colibe, un garaj şi o fîntînă. Că putem foarte bine să ocolim locul şi că putem apoi să ne întoarcem oricînd dorim. Fidel ne-a transmis însă că, dacă nu cucerim satul în douăzeci şi patru de ore, toţi ofiţerii din batalion vor fi acuzaţi de trădare. Aşa că eu, Tico, Luna şi un băiat pe nume Richard am plecat să curăţăm drumul. Dar poate că te plictisesc cu povestea asta?

– Nu.

– Bine. Satul era împodobit ca un pom de Crăciun. O mulţime de mine micuţe de plastic care să sară în aer sub tălpi. Grenade Betties care să-ţi reteze mijlocul. Mine Claymore legate cu fire de obiecte lipsite de importanţă, cum ar fi o cutie de conserve goală pe care o dai la o parte cu un şut. În garaj se afla o maşină, bineînţeles, fără cheie de contact, căci asta ar fi fost mult prea evident. Un Ford, model 54, cu bordul din lemn adevărat. Nici nu bănuieşti cît de valoroasă putea fi o maşină într-un astfel de loc. Ca să intri însă în garaj trebuia să dezgropi o întreagă reţea de mine. Apoi, să te uiţi sub maşină, mai întîi cu o oglindă, apoi să te bagi tu personal sub ea. Să deschizi capota de la distanţă cu un foc de armă, să verifici motorul şi să te asiguri că fiecare cablu face parte din motor, să deschizi torpedoul, portbagajul, să verifici geamurile, scaunele. Totul părea într-o stare perfectă. I-am îndepărtat pe toţi ca să pot lega firele între ele şi să pornesc motorul. A luat-o din prima. Benzina s-a terminat imediat, dar bateria era bună şi totul părea perfect pînă în clipa în care Richard a dat cu piciorul într-un cauciuc. Erau singurele chestii pe care nu le verificasem, cauciucurile. Erasmo presă un disc de carton peste praful de puşcă. Acela a fost sfîrşitul lui Richard. În plus, bara de protecţie a sărit în aer, rotindu-se ca o elice

de elicopter şi l-a atins pe Tico. Am chemat ambulanţa prin radio. În drum spre noi, maşina a intrat într-o groapă pe care o săpasem noi ca să scoatem o mină, s-a dezechilibrat şi a nimerit drept în mijlocul cîmpului de mine. Nu ştiu prin ce minune nu a lovit nici o mină, dar a rămas blocată acolo în timp ce Tico sîngera abundent. Ar fi murit fără îndoială dacă nu l-ar fi luat Luna în braţe şi n-ar fi alergat cu el prin mijlocul minelor pînă la ambulanţă. Şi uite aşa am eliberat noi o gaură nenorocită din Angola, la ordinul special venit de la Comandante.

– Şi aşa a devenit Tico atent cu cauciucurile.

– Tico e foarte atent în ceea ce priveşte cauciucurile.

Erasmo scăpă recipientul şi Arkadi se aplecă să-l ia de jos.

– Să te ajut?

– Nu, mulţumesc, spuse Erasmo. Ştii unde se află cele mai mari cîmpuri de mine din lume? Lîngă baza americană de aici, de la Guantánamo, din cauza infanteriştilor marini şi, mai ales, a prietenilor noştri ruşi, care au proiectat partea noastră a cîmpului şi apoi au plecat acasă cu planuri cu tot. Nu, mulţumesc, nu mai vreau ajutor! Erasmo deschise cutia cu boia de ardei şi turnă conţinutul în cutia mai mare.

– Aşa! Cînd vreun jefuitor de morminte o să vrea să-l deschidă pe ăsta, va fi întîmpinat de un nor ucigător. Iată, după părerea mea, un mod foarte uman de a te purta cu jefuitorii de morminte. Tuse, iritare a ochilor, strănut, orbire temporară. *Así*, o soluţie cubaneză la o problemă cubaneză!

– Salvarea lui Tico de către Luna creează o imagine total diferită a sergentului.

– Nu, nu e aşa. E pur şi simplu vorba despre cealaltă faţetă. Oamenii de aici au două feţe, cea pe care o vezi şi opusul ei.

– E complicat?

– Aceasta-i realitatea! Tu nu poți să înțelegi. Cuba a fost ceva. Eram plini de idealism și înfruntam țara cea mai puternică și mai răzbunătoare din lume. Fidel era grozav. Însă Cuba nu e o țară suficient de mare pentru măreția lui și noi ceilalți nu putem fi eroi la nesfîrșit. Te rog, nu mai pune întrebări, Arkadi! Pentru siguranța ta, mai bine du-te acasă!

Frații Liu îl priveau pe Arkadi cu atenție; or fi fost cuvintele fără înțeles pentru ei, dar tot puteau să-și dea seama că discuția ajunsese la sfîrșit. Cățeii Chihuahua clipiră din ochii lor negri și apoi țîșniră în urmărirea unei șopîrle. Se ținură după ea pînă la o tufă de bougainvillea care se cățăra pe acoperișul unui cavou în formă de pagodă. În clipa în care cel mai tînăr dintre frații Liu începu să rîdă și mimă o lovitură de karate, Arkadi își aduse aminte de ceva.

– Există vreun club de arte marțiale în Havana?

– În orașul chinezesc, răspunse Erasmo.

Nu trebuie să mă gîndesc la altceva, își zise Ofelia. Încerca să nu-i bage în seamă pe specialiștii care culegeau elementele ce puteau constitui dovezi – bucăți de noroi, fire de păr, o pereche de ochelari, sticle cu Havana Club – și pe cei care veniseră cu saci de plastic pentru așternuturi și haine. Nu dădu nici o atenție fotografilor care se învîrteau în jurul femeii întinsă pe pat ca o *Maja desnuda*. Toată atenția ei era îndreptată spre doctorul Blas. Cu mănuși de cauciuc pe mîini, acesta se aplecă asupra trupului aflat lîngă ușă pentru a-i arăta de ce, deși bărbatul era uns cu propriul său sînge și urma de pe covor indica drumul inutil pe care îl făcuse în agonie, omul nu strigase după ajutor.

– Radioul era deschis. Cei care închiriază astfel de camere, așa cum mi-ai spus chiar tu, au tendința de a face zgomot și apoi, cine știe cît alcool au consumat? Deși atît artera carotidă, cît și cea peroneală au fost retezate, bărbatul

a fost suficient de viu ca să încerce să se acopere în timp ce era hăcuit cu maceta. Suficient de viu ca să încerce să ajungă pînă la uşă, probabil după plecarea atacatorului. Şi, cu toate astea, n-a strigat deloc. De ce? În orice caz, nu din cauza radioului. Cu ajutorul unui creion, doctorul cercetă un punct închis la culoare de sub mărul lui Adam al bărbatului şi apoi bägă creionul pe jumătate în orificiul respectiv.

– O gaură în trahee. Cu o gaură în trahee nu poţi să scoţi nici un sunet. Nu există o asemenea rană la femeie, gîtul ei a fost retezat pur şi simplu. Prima rană produsă însă bărbatului a fost, sînt sigur, aceasta.

– Făcută nu cu o macetă.

– Nu, rana e perfect rotundă. Mizeria asta e tipică pentru o „crimă pasională". Ai procedat foarte bine că ai păstrat calmul în hotel şi ai avut mare noroc să găseşti documentele alea.

Ceea ce era un mod destul de puţin elegant în care medicul îi spunea că ştie că ei i se făcuse rău şi se ascunsese în toaletă. Doctorul se simţea în largul lui în preajma morţii într-un fel în care ea, acest lucru devenea din ce în ce mai evident, nu putea fi niciodată. Un trup hăcuit era ca o floare care elibera un miros ce umplea sinusurile şi un gust ce acoperea limba. Reuşise totuşi să facă o schiţă şi scrisese cîteva note pentru persoana care urma să fie trimisă acolo de Ministerul de Interne; acesta încetase să mai fie un simplu caz de prostituţie şi Ministerul nu obişnuia să lase astfel de crime violente, în care erau implicaţi vizitatori străini, pe mîna unui simplu detectiv din PNR.

– O să examinez şi aspectul sexual. Femeia era o prostituată, spuse Blas.

Ofelia aruncă o privire spre pat. Hedy era deosebit de senină pentru o fată cu gîtul tăiat pe jumătate, iar cearşafurile nici măcar nu fuseseră prea mult şifonate.

– Ucigaşul nu a întreţinut relaţii sexuale cu ea.

– Să ucizi o fată în pat, mi se pare un act foarte sexual.

Blas îşi dezvăluia o parte din convingerile intime, gîndi Ofelia.

– Am văzut-o pe femeia asta noaptea trecută la o ceremonie Santeria.

– Ce se întîmplă cu tine? Ai atît de mult potenţial, de ce îşi pierzi timpul cu astfel de prostii?

– Fata era posedată.

– Ridicol!

– Dumneavoastră n-aţi fost niciodată posedat?

Blas îşi ştergea vîrful creionului.

– Bineînţeles că nu.

– Mie mi s-a întîmplat odată. Mi-au spus după aceea. Noaptea respectivă rămăsese ca o foaie albă pentru ea.

– A participat şi acest italian la ceremonia respectivă?

– Nu.

– Bine. Deci ea s-a dus undeva în altă parte după ceremonie şi l-a adus pe individ aici. Dacă aş fi în locul tău nu m-aş amesteca cu Santeria, decît dacă aş avea un motiv bine întemeiat. Ne aflăm într-un hotel care, nu ştiu dacă acest lucru e bun sau rău, e specializat în turişti. Chiar trebuie să spunem la toată lumea că există fanatici religioşi care trec din cameră în cameră şi ucid clienţii?

– Ce credeţi că va spune rusul?

– Renko? De ce ar trebui să spună ceva?

– A fost şi el la ceremonie noaptea trecută. A văzut-o pe fată!

– Nu va spune nimic, pentru că noi n-o să-i spunem ce s-a întîmplat. Ce, ruşii ne informează pe noi despre fiecare crimă? Blas îşi trecu degetele învelite în mănuşa de cauciuc de-a lungul picioarelor italianului. Tendoanele fuseseră retezate, aşa că bărbatul fusese nevoit să şi le tragă după el atunci cînd se tîrîse pînă la uşă.

– Renko nu e colegul nostru. Nu ştim ce este el cu adevărat. Faptul că un anchetator vine pînă aici, la Havana, arată că e vorba despre altceva. Tot ce vreau de la el este o fotografie mai bună a lui Pribluda.

Fotografia făcută lui Renko la aeroport se afla în buzunarul ei. Cu toată confuzia din încăpere nu se putu stăpîni să nu aducă discuţia despre ea.

– V-a arătat sergentul Luna vreo poză făcută lui Renko?

– Nu. Blas pipăia braţele mortului. Dreptaci, avînd în vedere musculatura. Ce unghii îngrijite!

Mai multe tăieturi paralele adînci pe spatele bărbatului indicau faptul că atacatorul se aflase deasupra lui şi îi aplicase lovituri atît din stînga, cît şi din dreapta. Ofelia se gîndi pentru o clipă să-i pomenească doctorului despre cele două vînătăi rotunde pe care le descoperise pe braţul lui Renko, dar renunţă, considerînd că ar fi un fel de abuz de încredere.

– Poate că ar trebui să reexaminăm cadavrul rusului. E posibil să fi fost lovit de trăsnet? A plouat în săptămîna aia.

– Numai că n-au fost deloc fulgere în golf. Ţi-am luat-o înainte. Am verificat deja situaţia meteo din perioada aia şi am cercetat şi cadavrul să văd dacă nu cumva are urme de arsuri. Nu-ţi mai face atîtea griji din cauza lui Renko. Blas strînse braţul mortului între degete ca să vadă cît este de rigid.

– Am avut de-a face cu o mulţime de ruşi. Toţi, inclusiv femeile cu care am avut relaţii intime, erau spioni. Fiecare dintre ei era exact opusul a ceea ce declara că este. Doctorul îşi înăbuşi un zîmbet în barbă şi, în acel moment, Ofelia gîndi despre el că e un bărbat prea îndrăgostit de propriile amintiri.

– Renko ce pretinde că e?

– Un prost.

– Poate că individul ăsta e o excepţie.

Blas întoarse cadavrul pe spate. Pierderea sîngelui îl epuizase şi, deşi părul italianului era răvăşit şi plin de sînge, expresia de pe faţa lui era a cuiva care dormea profund în momentul în care avusese loc atacul. Ofelia dădu la o parte cîteva şuviţe de păr care acopereau o rană rotundă, care prinsese coajă, în partea de sus a frunţii.

– Se pare că individul s-a lovit la cap cu cîteva zile în urmă, zise Blas. Este ultima problemă care ne interesează acum.

– Nu vă aminteşte de cineva?

– Nu.

– Cum l-aţi descrie?

Blas îşi ridică fruntea ca un tîmplar care face o estimare grosieră a lucrării.

– European, între patruzeci şi cincizeci de ani, înălţime medie, păr negru, ochi căprui, frunte înaltă, cu început de chelie.

– Nu seamănă cu Renko?

– Dacă spui tu!

Fură nevoiţi să mute cadavrul din dreptul uşii, fiindcă sosise o echipă de investigatori de la Minister, condusă de căpitanul Arcos şi sergentul Luna. Arcos rămase cu ochii holbaţi la cadavrul de pe podea. Luna se duse lîngă pat şi rămase cu ochii pironiţi în jos, spre Hedy. Pielea i se făcu cenuşie şi începu să respire furios printre dinţi, în timp ce Ofelia relata ce se întîmplase. Femeii îi stătea pe limbă să-l întrebe unde îşi lăsase cuţitul de spart gheaţa. Nu făcu însă aşa ceva, ci se strecură pe uşă afară, lăsîndu-l pe Blas să continue.

Casa de Amor se golise. La vederea maşinilor Lada de la PNR şi a unei dubiţe de medicină legală de la IML, cu balanţa justiţiei pictată pe portiere, clienţii „stabilimentului" reveniseră doar cît să-şi recupereze bagajele şi apoi dispăruseră. La capătul de jos al scării, Ofelia găsi un furtun cu care îşi spălă mai întîi tălpile pantofilor, apoi faţa şi mîinile.

*

Laboratorul de criminalistică al Ministerului de Interne se afla în hotelul Via Blanca, un palat din piatră cafenie, clădit în secolul al XIX-lea, într-o izbucnire tardivă a suficienței imperiale spaniole, cu puțin timp înainte de prima Revoluție Cubaneză. Pereții întunecați ai clădirii și ferestrele înguste păstrau în cea mai mare parte aerul sumbru iberic.

În timp ce Institutul de Medicină Legală al lui Blas era specializat în autopsii, în preocupările laboratoarelor Minint intrau drogurile și produsele incendiare, armele și explozivii, amprentele, documentele și banii falși. Activitatea de aici se făcea tot în beneficiul PNR, numai că personalul purta uniforme militare.

„Fidel e mort după uniforme", afirma mereu mama ei. „Îmbracă pe cineva în uniformă și ai creat un tîmpit care începe imediat să-și iscodească vecinii și să întrebe «De unde are el dolarul ăla? De unde a făcut rost ea de puii ăia?»" Mama ei obișnuia să rîdă atît de tare după aceea, încît ea era nevoită să se ascundă la toaletă. *„«Socialismo o Muerte?»* Te rog să-i spui lui Fidel că viața nu este deloc așa."

În magazia cu probe, armele erau etichetate și păstrate pe rafturi care purtau încă, pe interior, ștampila FBI-ului. Singurele arme de foc existente erau niște pistoale vechi de fermier; toate celelalte revolvere sau puști ce puteau fi folosite fuseseră trimise de mult timp armatei sau forțelor de miliție. Erau acolo destule macete cît să cureți un ogor întreg de trestie de zahăr, topoare, cuțite și alte curiozități făcute în casă: o țeavă de mortieră făcută din bambus, săgeți tăiate din trestie de zahăr. Pe rafturile din partea cealaltă a încăperii se aflau probe incidentale: pungi cu haine, plicuri cu inele și cercei, borcane cu bancnote, pantofi, sandale, o labă neagră de scafandru, proaspăt etichetată, și o cameră de cauciuc.

Laba de scafandru fusese proaspăt spălată şi, ridicînd-o în lumină, Ofelia văzu pe interiorul curelei o urmă vagă de arsură, care ar fi putut fi foarte bine un rezultat al imaginaţiei sale, datorat influenţei lui Renko. Puse laba la loc pe raft cu atenţie, ca şi cum ar fi vrut să scape de o întrebare neplăcută.

Se duse apoi la arhivă, o încăpere în care praful din dosare plutea ca o ceaţă în lumina fluorescentă. Cele două calculatoare în funcţiune erau ocupate, dar, într-un separeu ascuns în spatele unor stive de dosare, Ofelia reuşi să găsească un al treilea calculator, în care începu să caute fişierul prietenei sale María.

María Luz Romero Holmes, vîrsta: 22 de ani, adresa: Vapor 224, Vedado, La Habana, acuzată pentru acostarea de persoane în apropiere de adresa menţionată mai sus. José Romero Gómez, 22 de ani, aceeaşi adresă, acuzat de atac. În acel fişier se mai aflau şi alte date: starea civilă, locurile de muncă şi declaraţii ale martorilor.

Mergeam pe strada Vapor spre Universitate cînd această femeie (aici martorul a arătat spre María Romero) a ieşit din casă şi m-a întrebat cît e ceasul. Apoi m-a întrebat unde mă duc şi şi-a pus mîna pe partea din faţă a pantalonilor mei. I-am răspuns că merg la universitate. Ea a încercat să mă excite şi eu am spus nu, că nu sînt interesat şi că nu am timp. Atunci ea a început să ţipe şi acest barbat (aici martorul l-a indicat pe José Romero) s-a năpustit afară din casă, înjurînd şi rotind ameninţător o ţeavă de plumb spre mine. M-am apărat cum am putut pînă a venit poliţia.

Semnat,

Rufo Pinero Pérez

Numele lui Rufo Pinero îi sări imediat în ochi. Un fost boxer care mergea nevinovat spre universitate. Ce să facă acolo? Să participe la un curs de poezie? Sau poate de fizică nucleară?

Fotografia făcută Maríei de către polițiști o arăta pe aceasta cu obrajii uzi de lacrimi, dar cu o privire sfidătoare. Din fotografia lui, bărbatul privea cu ochi negri strălucitori, avea nasul spart și falca umflată ca un dovleac.

Declarația martorului este confirmată de cea a ofițerului care a executat arestarea și care a fost, la rîndul lui, amenințat și atacat de cuplul Romero în timpul exercitării funcțiunii.

Semnat,

Sergent Facundo Luna, PNR

Ofelia își aduse aminte că María îi spusese că pe bancheta din spate fusese așezată o folie de plastic, semn că Luna știa că urmau să transporte oameni plini de sînge și că Rufo scosese din torpedoul mașinii poliției niște trabucuri pe care le avea acolo, probabil ca să le ferească în timpul luptei cu cei doi. Luna și Rufo plănuiseră totul dinainte.

Avea senzația că știe ce se întîmplase la Casa de Amor. Blas sugerase că fusese o crimă pasională, un cubanez înșelat care îl ucisese pe italian și pe fată într-o izbucnire de furie necontrolată. Ofelia însă îi vedea în imaginația ei pe Franco Mossa și pe Hedy stînd la o masă pe întuneric cu două pahare în față, dansînd în ritmul muzicii de la radio, rîzînd. Era foarte puțin probabil ca Hedy să știe italiana, însă la ce i-ar fi folosit? Fata se dusese apoi la baie și se întorsese de acolo dezbrăcată, o fată cu sînii mari și pielea ca mierea. Se băgase în pat și apoi, cînd bărbatul se dusese și el la baie, fata se ridicase și deschisese ușa de la balcon ca să-i

permită unui prieten să intre pe acolo. Italianul stinsese lumina de la baie şi, pe jumătate orbit, se întorsese în camera cufundată în întuneric. Hedy nu reuşise, fără îndoială, să vadă prea multe. Probabil că auzise totuşi sunetul făcut de cuţitul de spart gheaţa cînd fusese scos din gîtul italianului. La ce se aşteptase biata fată? Şantajul era un joc obişnuit în relaţiile cu străinii. Probabil că rămăsese mută de uimire cînd auzise şuierînd în întuneric maceta care aproape că-i retezase capul de pe umeri. Probabil că ucigaşul era la fel de plin de sînge ca un perete de abator după ce se terminase totul. Întrebarea era ce căuta acolo fotografia rusului? La cine fusese fotografia, la Hedy sau la prietenul ei? Existase oare un moment de surpriză cînd bărbatul aprinsese lumina de la baie şi descoperise că măcelărise un italian pe nume Franco şi nu un rus pe nume Renko?

Dacă tot intrase în reţea, începu să caute şi alte legături între Rufo Pinero şi Facundo Luna. În afară de cazul Maríei, mai apărură alte două fişiere. Cu patru ani în urmă, un grup de criminali încercase să distribuie droguri sub pretextul organizării unei opoziţii politice. Membrii comunităţii aflaseră de existenţa planului respectiv şi pătrunseseră în locuinţa şefului bandei, cerîndu-i să predea drogurile. În timpul încăierării provocate de şeful bandei şi de familia acestuia au ieşit în evidenţă şi doi patrioţi, nevoiţi să lupte pentru a-şi apăra viaţa: Rufo Pinero şi Facundo Luna. Mai recent, o celulă formată din aşa-zişi democraţi care încercaseră să organizeze o adunare politică, cu intenţia secretă de a răspîndi o boală infecţioasă în rîndurile participanţilor, fuseseră opriţi din acţiunea lor de mai mulţi cetăţeni vigilenţi, printre care se numărau Luna şi Pinero.

Ofelia era convinsă că locuitorii insulei aveau tot dreptul să-şi lovească duşmanii, deoarece gangsterii din Miami nu se dădeau în lături de la nimic: asasinate, bombe,

propagandă. Simpla existență a Cubei cerea o continuă stare de vigilență. Cu toate acestea, rolul pe care Rufo și Facundo îl jucaseră în cazurile respective îi provocase Ofeliei o stare de neliniște. Închise calculatorul, dorindu-și pe jumătate să nu-l fi deschis deloc.

În drum spre ieșire, descoperi că cei doi ofițeri care lucrau la birou dispăruseră. Acum se afla așezat acolo numai sergentul Luna. Femeia fu surprinsă că acesta părăsise atît de repede Casa de Amor. Bărbatul ținea mîinile încrucișate la pieptul peste care cămașa sta să pocnească. Deși fața îi era pe jumătate ascunsă de umbra cozorocului șepcii, se putea vedea cum își mișcă nervos falca dintr-o parte în alta. Fotoliul în care stătea era răsucit, blocînd pe jumătate drumul spre ușă.

Dintr-o dată, Ofelia se văzu din nou la Hershey, în țarcurile pentru vite unde veneau egretele care-și aveau cuiburile pe malul rîului. Păsările erau albe ca zăpada și, atunci cînd le vedea cum traversează fumul negru care ieșea de pe coșurile fabricii de zahăr, era cuprinsă de o teamă teribilă pentru puritatea lor. Păsările însă rămîneau nepăsătoare și mergeau pe cîmpurile unde păștеau vitele, imune la orice murdărie. Era atît de concentrată urmărind păsările, că nici nu observase că în țarcul în care se afla ea fusese adus taurul și că persoana care adusese animalul acolo nu o zărise. Animalul însă o văzuse.

Taurul era cel mai mare animal pe care ea îl văzuse vreodată. Alb ca laptele, cu niște coarne imense care se încovoiau spre interior, cu un smoc de păr creț între coarne, cu umerii numai mușchi, cu un sac roz care îi atîrna pînă spre genunchi, avînd niște ochi roșii plini de nepăsarea unui rege al violenței. Nepăsător, dar nu lipsit de agerime, în orice caz nu în situația aceea. Fiindcă el era stăpîn acolo. Și aștepta ca ea să facă prima mișcare.

Animalul însă fu distras de altceva. Ofelia întoarse uşor capul şi văzu o siluetă îmbrăcată în negru care sărise gardul şi care dădea din mîini şi ţopăia de pe un picior pe celălalt. Era preotul oraşului, un bărbat palid care părea trist în orice ocazie. Sutana îi flutura în jurul corpului în timp ce alerga în cerc în jurul taurului, strigînd şi aruncînd cu bulgări de pămînt în direcţia lui, pînă cînd animalul porni spre el. Ridicîndu-şi sutana, preotul începu să alerge cu cei mai mari paşi pe care Ofelia îi văzuse vreodată. Bărbatul sări peste gard chiar în faţa taurului care reuşi să scoată pe jumătate din pămînt un stîlp şi care continuă să se lupte furios cu gardul, în timp ce Ofelia se repezi şi ea spre gard. Îşi aduse aminte de prima gură de aer pe care o trase după ce fu în siguranţă, de partea cealaltă a ţarcului, şi cum nu se oprise din fugă pînă acasă.

– Căpitanul Arcos vrea să ştie dacă ne-ai predat toate probele pe care le-ai găsit la motel, i se adresă Luna.

– Da.

Luna îşi schimbă poziţia astfel încît corpul lui mare bloca acum şi mai mult drumul spre uşă şi-şi lăsă braţele groase să-i atîrne.

– Chiar toate?

– Da.

– Ne-ai spus tot ce ştii în legătură cu crima?

– Da.

Sergentul aruncă o privire în direcţia separeului de unde apăruse ea.

– Ce căutai acolo?

– Nimic.

– Poate e vorba de ceva cu care să te pot ajuta eu?

– Nu.

Sergentul nu se mişcă din drum. O forţă să se frece de braţul lui, ca şi cum acela ar fi fost o linie de demarcaţie care indica poziţia pe care se afla ea.

17

Drumul spre Chinatown trecea pe lîngă magazine cufundate într-o liniște de acvariu: o *perfumeria* în a cărei vitrină nu se vedea nimic altceva decît un flacon de spray contra țînțarilor, un magazin de bijuterii al cărui personal stătea cu coatele lipite de vitrinele goale. Imediat însă cum dădu colțul pe Calle Rayo, Arkadi se trezi într-o altă lume, plină de viață: lanterne roșii, un porc întreg pus la frigare, banane coapte, grămezi de portocale, lămîi, ardei iute, dovleci negri, avocado și alte fructe tropicale ale căror nume nu le cunoștea. După semnul dolarului care apărea peste tot era clar că piața aceea, aflată chiar în centrul Havanei, era rezervată vînzătorilor privați. Muște ametite se roteau în mirosurile dulci de ananas și banane coapte. Ritmul de salsa, care se revărsa dintr-un aparat de radio agățat afară, era pe jumătate acoperit de acordurile triste cantoneze, iar cumpărătorii, majoritatea cu trăsături chinezești încă vizibile, se tocmeau cu vînzătorii în limba spaniolă. Într-un colț, un măcelar tăia carcasa unei vaci. O vînzătoare de vată de zahăr, căreia Arkadi îi arătase bucata de hîrtie, îi arătă acestuia un indicator pe care scria KARATE CUBANO.

Arkadi venise aici într-un suflet. De la Cimitirul Chinezesc se dusese la apartamentul lui Pribluda și de acolo o pornise spre Chinatown, pentru că, în sfîrșit, mintea începuse să-i funcționeze. Abuelita, ochii CDR, îi spusese că

în fiecare joi, după-amiaza, Pribluda pleca de pe Malecón cu servieta lui urîtă din plastic. Fata aceea, Carmen, afirmase că joia era ziua în care unchiul Serghei mergea la karate. Conform jurnalului pe care Pribluda îl ținea pe calculator, joia era ziua în care se făceau acele cheltuieli inexplicabile de cîte o sută de dolari. Nu se potriveau toate astea? Nu era oare posibil ca în fiecare joi, cu o servietă cubaneză ordinară în mînă, în care, în locul unei centuri negre, se afla un plic plin cu bani, spionul Serghei Pribluda să se fi întîlnit cu „legătura lui chineză" la un club de karate din Chinatown? Foarte probabil, colonelul păstra un trening sau un chimono într-unul dintre dulapurile de la club, ceea ce, după cum își imagina Arkadi, făcea inutilă orice discuție cu omul lui de contact, dacă acesta ar fi avut o servietă identică. Cele două serviete puteau fi schimbate într-o clipită și necunoscutul ar fi putut ajunge înapoi în stradă, chiar înainte ca Pribluda să apuce să-și desfacă șireturile de la pantofi ca să exerseze acele lovituri pe care i le arătase lui Carmen. Întreaga afacere se putea desfășura rapid, fără zgomot, foarte profesionist. Servieta se afla acum în mîna lui Arkadi și era joi.

Singura problemă, care se ivi după ce Arkadi urcă în fugă scara care ducea spre locul unde ar fi trebuit să se afle clubul, fu că pe ușă scria acum EVITA – EL SALÓN NUEVO DE BELLEZA. Înăuntru, se aflau două femei cu măști de nămol albastru pe față, care așteptau răbdătoare, lăsate pe spate în fotolii de frizerie, netulburate de zgomotul pe care îl făcea un muncitor care fixa în dușumea un al treilea fotoliu. Arkadi se întoarse în piață, reluă căutarea cu același petic de hîrtie în mînă, dar primi aceeași informație eronată.

Într-un restaurant chinezesc în care nu se vedea nici un chinez și unde rulourile cu ouă se serveau acoperite cu ketchup, Arkadi reuși să descopere un chelner care vorbea suficient de bine englezește ca să-i spună că alte cluburi de karate nu mai existau în Chinatown, deși erau, probabil,

vreo douăzeci. Mai avea încă patru zile. Ar fi trebuit să-l sune pe fiul lui Pribluda şi să-i spună cînd vine avionul. Asta în eventualitatea că acesta ar fi renunţat la făcut pizza pentru cîteva ore ca să-şi aştepte tatăl la aeroport. În afară de acest telefon, Arkadi nu mai avea nici un plan. Renunţase. Avea mintea limpede a cuiva care nu are nici un plan.

Ei, mai era poza pe care ar fi trebuit s-o găsească, dar, pentru o clipă, Arkadi avu impresia că vede fantoma lui Pribluda strecurîndu-se printre grămezile de fructe exotice. Pereţii restaurantului erau vopsiţi în roşu aprins şi pe unul dintre ei se vedea chipul lui Che Guevara, imaginea aceea foarte cunoscută, în care semăna cu un Iisus cu beretă. Arkadi remarcase în trecerea lui pe străzi şi din privirile aruncate prin ferestrele deschise ale apartamentelor că oamenii aveau mai multe portrete de-ale lui Che decît de-ale lui Fidel, deşi martiriul primului se părea că-l legitimează pe cel de-al doilea. Martirii aveau însă avantajul de a rămîne în mod romantic tineri pentru totdeauna, în timp ce Fidel, supravieţuitorul, era imortalizat în două ipostaze: revoluţionarul plin de pasiune care indica cu arătătorul fiecare pasaj al discursului şi bătrînul cu barbă albă pierdut într-o stare de meditaţie.

Arkadi se simţi cuprins de un sentiment de jenă faţă de propria lui prostie. Fusese emoţionant să creadă pentru o clipă în renăscutele lui puteri de deducţie, ca şi cum ar fi găsit un vechi motor cu abur într-o fabrică părăsită şi ar fi crezut că un chibrit aprins ţinut sub cazan ar fi fost suficient ca să trezească pistoanele la viaţă. Nici vorbă de pistoane care să se pună în mişcare în cazul lui, se gîndi el cu tristeţe. Slavă Domnului că detectivul Osorio nu se aflase prin preajmă, ca să fie martoră la un aşa fiasco!

Ieşi din restaurant şi trecu din nou prin piaţă, ocolind un grup de băieţi care se hîrjoneau lîngă un cinematograf. Era un cinematograf părăginit, de cartier, vopsit în roşu

chinezesc, cu frontonul în formă de pagodă, care avea la intrare un poster înfăţişînd un maestru de karate surprins în aer, în mijlocul unei sărituri. Titlul filmului era scris în chineză şi în spaniolă, dar în partea de jos a afişului se putea citi, în engleză, *Pumnii groazei!* Arkadi îşi aduse aminte de biletul pe care-l găsise în pantalonii lui Pribluda. Deci asta încercase Carmen să-l întrebe: „Ai văzut *Pumnii groazei!*? Şi nu „Ai văzut? Pumnii groazei!", cum crezuse el. Se aşeză la coadă, plăti patru peso pentru un bilet şi urcă apoi treptele roşii care duceau în interiorul întunecat al sălii.

Înăuntru mirosea a fum de ţigară, a beţişoare parfumate şi a bere. Fotoliile nu erau tapiţate. Arkadi se aşeză pe ultimul rînd, locul de unde îi putea urmări cel mai bine pe ceilalţi spectatori, rînduri de capete care se mişcau şi scoteau sunete pline de apreciere pentru acţiunea filmului ce începuse deja, în care apărea un tînăr călugăr studios care-şi apăra sora în faţa gangsterilor din Hong Kong. Dialogurile erau în chineză cu subtitrarea într-o altă chineză, probabil un dialect, nici măcar în spaniolă; hohotele de rîs ale actorilor sunau înfricoşător, iar fiecare lovitură cu piciorul răsuna ca un pepene spart. Arkadi de-abia îşi pusese servieta pe genunchi, că se trezi pe scaunul de alături cu un bărbat mic de statură, cu nasul ascuţit, care purta ochelari şi avea în mînă o servietă asemănătoare cu a lui.

– Sînteţi din partea lui Serghei? şopti acesta în ruseşte.

– Da.

– Unde aţi fost pînă acum? Unde e el? Am stat aici toată ziua săptămîna trecută şi azi am văzut deja filmul o dată.

– De cînd rulează filmul ăsta aici?

– De o lună.

– Îmi pare rău!

– Normal. Doar eu sînt cel care riscă aici. Şi filmul ăsta e pentru cretini. Nu e suficient că fac asta, trebuie să mă mai şi trataţi aşa!

– Nu avem nici o scuză!

– E umilitor! Puteţi să-i transmiteţi asta lui Serghei.

– A cui a fost ideea?

– Să ne întîlnim aici? A fost ideea mea, dar nu intenţionam să petrec aici zile întregi. Probabil că lumea care mă vede crede că sînt un fel de pervers. Pe ecran, gangsterul şef îşi pusese o mănuşă echipată cu un fel de burghiu şi încerca scula pe pielea unui asistent lipsit de noroc. De fapt, pe vremuri, aici era cel mai bun cinematograf porno din Havana.

– Şi ce s-a întîmplat cînd s-a reprofilat pe filme cu karate?

– Am început să venim aici cu prietenele şi să facem amor. Chinezii nu erau deloc atenţi la ce făceam noi.

Era întuneric şi Arkadi nu voia să-şi examineze vecinul într-un mod prea evident, dar reuşi să vadă că era vorba despre un birocrat care avea în jur de şaizeci de ani, cu o mustaţă căruntă şi cu nişte ochi ageri ca de pasăre.

– Deci aţi petrecut destul de mult timp în sala asta!

– Am de suferit din cauza unei probleme personale. Aţi fost surprins să vedeţi atîţia chinezi în Cuba?

– Da.

– Au fost aduşi aici atunci cînd s-a desfiinţat comerţul cu sclavi. Fumatul e interzis aici, îi spuse bărbatul ca să explice de ce îşi făcuse palma căuş atunci cînd îşi aprinsese ţigara. Individul schimbă servietele şi apoi, folosind ţigara pe post de lampă, îşi băgă capul în cea pe care o luase de la Arkadi ca să numere banii, aceeaşi sută de dolari pe care o primea de la Pribluda în fiecare săptămînă.

– Vă rog să mă înţelegeţi, sînt supus unei presiuni extraordinare. Dacă aş fi ştiut ce implică achiziţionarea unei maşini nu aş fi fost niciodată de acord să fac aşa ceva.

– Puteți să cumpărați o mașină?

– Una veche, bineînțeles. Chevrolet, model '55. Piele originală. Pe ecran, gangsterii năvăliseră într-un atelier unde fata tocmai terminase de sculptat un porumbel de marmură. În timp ce ticăloșii spărgeau aripile statuii, fratele fetei își făcu apariția intrînd prin fereastra atelierului călare pe un scuter.

– Unde e Serghei?

– Nu se simte prea bine, răspunse Arkadi. O să-i transmit că-i urați însănătoșire grabnică.

Călugărul era ca o zvîrlugă și le servea gangsterilor o ploaie de lovituri cu palmele și cu picioarele. La fiecare lovitură nimicitoare cu piciorul, Arkadi tresărea, iar atunci cînd gangsterul șef își puse mănușa, se ridică de pe scaun.

– Nu mai stați? îl întrebă vecinul lui. Abia acum urmează partea cea mai tare!

*

Ofelia întîrziase la întîlnirea cu profesoara lui Muriel. Era convinsă că italianul și Hedy fuseseră măcelăriți pur și simplu fiindcă bărbatul semăna cu Renko. Se dusese în grabă la clinică și reușise să-l mai prindă acolo pe Lohmann, comerciantul din Hamburg, supus unui examen medical. Acesta confirmase nervos că, într-adevăr, prietenul lui Franco se lovise la cap cu cîteva zile în urmă într-unul dintre afurisitele alea de tocuri joase de ușă din Havana Vieja. Pe lîngă faptul că sărmana Hedy nu era prea isteață, totul fusese împotriva ei: locul, numele, înfățișarea, cicatricea de pe fruntea italianului.

Ofelia își dorea cu disperare să facă un duș. Simțea că moartea s-a lipit de pielea ei ca o peliculă de film. Chiar dacă alții nu-și dădeau seama, ea îi simțea mirosul.

Drumul de la Quinta de Molina pînă la școală trecea peste un pod pietonal. Clădirea școlii era modernă și avea

un aer vesel, cu pereți pastelați, acoperiți cu autoportretele elevilor în uniformele lor maronii, cu fustă pentru fete și pantaloni scurți pentru băieți și cu picturi murale care aveau ca temă Rezistența și în care copii înarmați cu puști doborau avioane cu reacție americane.

Clasa lui Muriel vizitase de curînd o plantație de bananieri și pereții clasei erau decorați cu banane de hîrtie. Ofelia se întrebă de unde oare făcuseră rost de hîrtie. Școala avea o carte la trei elevi, în bibliotecă nu mai intrase nimic nou de mai bine de trei ani, nu existau substanțe pentru ora de chimie. „Învață numai noțiuni abstracte", cum obișnuia să spună caustic mama ei. Cu toate acestea, școala era curată și totul păstrat în ordine. Ofelia îi ceru scuze pentru întîrziere domnișoarei García, profesoara lui Muriel, o femeie în vîrstă, cu sprîncenele subțiri, ca niște picioare de păianjen.

– Tocmai mă pregăteam să plec. Sprîncenele ridicate exprimau exasperare.

– Îmi pare teribil de rău! Există oare ceva mai umilitor decît întîlnirea dintre un părinte și profesorul copilului lui? se întrebă Ofelia.

– Doriți să vorbim despre ceva anume?

– Bineînțeles. De ce credeți că v-am chemat?

– Fetița vă face probleme, nu-i așa?

– Da. Mari probleme.

– Nu-și face temele?

– Ba da, și le face.

– Nu sînt bune?

– Sînt bune.

– Se poartă urît la școală?

– Se poartă normal. Tocmai acesta a fost motivul pentru care i-am dat voie să meargă în excursie. Numai că adînc în ea, în sufletul acestei fetițe, există ceva putred.

– Putred?

– Supurează.

– A lovit pe cineva, a mințit?

– Nu, nu, nu, nu! Nu încercați să scăpați așa ușor. În adîncul inimii ei, fata asta are un vierme.

– Dar ce-a făcut?

– Mi-a înșelat încrederea! I-am luat cu mine la fermă numai pe elevii cei mai buni. Ca să vadă ce grea e viața la țară. Și, drept răsplată, ea s-a dovedit a fi o contrarevoluționară și o hoață. Domnișoara García puse pe catedră o pungă de hîrtie. La întoarcere, în autobuz, i-a căzut asta din haină. Am auzit cum a căzut.

Ofelia se uită în pungă.

– O banană.

– Un lucru furat. Furat de fiica unui ofițer din PNR. Asta nu se va termina aici.

– De fapt, e vorba despre o coajă de banană, nu? Ofelia apucă coaja de banană de capătul nedesfăcut și o scoase din pungă. Coaja era maronie și pătată, de fruct prea copt.

– Banană sau coajă de banană, nu contează!

– A mîncat-o ea sau nu?

– Nu contează!

– Ați auzit-o căzînd. E puțin probabil să puteți auzi cum cade o coajă de banană într-un autobuz în mișcare.

– Nu despre asta e vorba.

– Sub a cui supraveghere se afla fetița? E posibil să fie implicate mai multe persoane, s-ar putea să fie vorba despre o întreagă gașcă în legătură cu această banană. O să verific amprentele și pe exterior și pe interior. Putem face asta. Mă bucur că mi-ați spus. Nu vă fie frică, o să-i prindem pe toți. Asta doriți, nu?

– Păi... Domnișoara García se așează înapoi pe scaun și-și trecu nervoasă limba peste buze. Era în custodia mea, bineînțeles! Habar n-am cum de-a fost mîncată banana.

– Putem face investigații. Ca să fim siguri că ticăloșii nu mai intră niciodată în școala asta. Asta doriți?

Domnișoara García lăsă privirea în jos și zise cu o voce total schimbată:

– Mi-a fost foame.

Ofelia se simțea acum și mai rău. Nu simțea nici o plăcere că îngenunchease o profesoară care nu voia să admită că moare de foame. Problema domnișoarei García era puritatea ei revoluționară; era probabil singura persoană pe care o cunoștea Ofelia și care, pe lîngă slujbă, să nu aibă și o mică afacere. În curînd, biata femeie avea să înceapă să aibă halucinații și să-l vadă pe Che trecînd prin sălile de clasă. Ofelia era atît de rușinată, încît abia aștepta să pună mîna pe Muriel.

Arkadi deschise servieta și vărsă conținutul pe masa de lucru a lui Pribluda. Înăuntru se aflau mai multe fotocopii, toate, bineînțeles, în spaniolă. Ce bine ar fi fost să fi studiat la școală spaniola în loc de engleză și germană, limbi bune numai pentru știință, medicină, filosofie, afaceri internaționale, Shakespeare și Goethe. Pentru zahăr, se părea că spaniola era cheia. Arkadi începu totuși să treacă în revistă documentele de pe masă:

Un document intitulat „Negociación Russo-Cubano" cu mai multe liste de nume. Una cu nume rusești pentru „Ministerio de Commercio Exterior de Rusia" (Bîkov, Plotnikov, Chenigovskii), o a doua cu nume cubaneze pentru „Ministerio de Azúcar" (Mesa, Herrera, Suárez) și o a treia cu numele mediatorilor panamezi de la AzuPanama (Ramos, Pico, Arenas).

Un „Certificado del Registro Público Panameño" eliberat pentru AzuPanamá S.A., incluzînd o listă de „directores", cu aceleași nume ca și mediatorii: Ramos, Pico, Arenas.

O „Referencia Bancaria“ pentru AzuPanama eliberată de Bank for Creative Investments, S.A., „Zona Libre de Colón“, semnată de „Director General“ John O'Brien.
Prima pagină a paşapoartelor lui Ramos, Pico şi Arenas.
Bilete de avion de la Havana în Panama pe numele lui Ramos, Pico şi Arenas.
Vouchere pentru Ramos, Pico şi Arenas la Hotelul Lincoln, Zona Libre, Colón, plătite de Ministerul Cubanez al Zahărului.
O listă de angajamente de plată ruseşti pentru zahăr cubanez, atît în bani gheaţă, cît şi în obligaţiuni, totalizînd 252 de milioane de dolari.
O listă revizuită în urma medierii făcute de AzuPanama, totalizînd 272 de milioane de dolari.
Chitanţa unui depozit de 5000 de dolari pe numele lui Vitaly Bugai la Bank for Creative Investments, S.A., Zona Libre, Colón, República de Panamá.

Cu alte cuvinte, mediatorii Ramos, Pico şi Arenas erau cubanezi şi neutra AzuPanama fusese creată de Ministerul Cubanez al Zahărului şi de Bank for Creative Investment. Spaniola lui Arkadi era zero, dar la matematică era destul de bun. Nu era greu de înţeles că Rusia fusese păgubită de Cuba cu 20 de milioane de dolari. Un cerşetor fura de la alt cerşetor. Înţelese, de asemenea, că partenerul din umbră al cubanezilor în această afacere era un pirat care stăpînea iahtul lui Capone.

Văzuţi de aproape, ochii întunecaţi ai lui Muriel aveau irisul ca nişte flăcări solare, străluciri dătătoare de fiori ale sufletului unui copil de unsprezece ani. Interogatoriul dură foarte puţin, fiindcă fata recunoscu imediat. Era chiar mai rău decît povestise profesoara. Muriel cumpărase banana.

– Le vindeau muncitorii de la fermă. Eu aveam un dolar de la bunica. Am cumpărat un mănunchi.

– Un mănunchi? Domnişoara García a găsit doar o banană.

– Toţi aveau ascunsă cîte o banană. A găsit-o numai pe a mea.

Mama Ofeliei începu să bată cu degetele în cotiera balansoarului.

– Le-am recuperat pe celelalte, nu-ţi fie teamă!

– Nu asta e problema, zise Ofelia. Le-ai transformat pe fetele mele în nişte profitoare.

– O lecţie de capitalism.

– La o fermă de stat ca aceasta n-ar trebui să se vîndă banane.

– Noi o să mergem cu clasa să vedem cum se fac mingile de baseball, zise Marisol, fetiţa cea mică. Poate o să primim mingi de baseball.

– Dumnezeule, poate reuşim să le gătim, zise mama Ofeliei.

Ofelia şi-o imaginã pe revoluţionara domnişoară García cum se năpusteşte asupra fetiţelor ei şi cum mama sa le sare în apărare ca o cloşcă.

– Mă duc să fac un duş.

– Şi după aceea? o întrebă mama ei.

– Trebuie să plec.

– Să te întîlneşti cu bărbatul ăla?

– Nu e bărbat, e rus.

Arkadi descoperi că aşteptase cu nerăbdare sosirea detectivului, care-şi făcu apariţia cu privirea ei pătrunzătoare de inchizitor, îmbrăcată neoficial cu un pulover şi cu pantaloni scurţi, dar cu pistolul ascuns în geanta de paie. Toate documentele despre AzuPanama dispăruseră, aşa că Osorio putea să se uite peste tot pe unde dorea.

– Aţi reuşit să găsiţi o fotografie a lui Pribluda?

– Nu.

– Ei bine, să ştiţi că eu am reuşit să găsesc o poză de-a dumneavoastră. Era clar că-şi dorise mult să-l ia prin surprindere. V-o amintiţi pe Hedy?

– Cum aş fi putut s-o uit?

Osorio îi povesti despre cele două trupuri descoperite în Casa de Amor, Hedy Guzman şi un italian pe nume Franco Leo Mossa. Îi descrise starea în care se găsea camera, poziţia trupurilor, natura rănilor, ora probabilă a decesului.

– Macete? întrebă Arkadi.

– De unde aţi ştiut?

– După statistici. Nu s-a auzit nici un strigăt?

– Nu. Ucigaşul a folosit, de asemenea, ceva rotund şi ascuţit cu care a străpuns gîtul italianului, astfel încît acesta să nu poată să strige.

– Ceva aşa ca un spărgător de gheaţă?

– Da. La început, am crezut că a fost vorba despre o operaţiune de extorcare ce a degenerat în violenţă. Nu de puţine ori cîte o *jinetera* se duce cu un turist şi, în clipa în care acesta îşi dă pantalonii jos, apare un aşa-zis prieten al fetei şi cei doi îl jefuiesc.

– Ştiţi cine este prietenul lui Hedy?

– După aceea mi-am dat seama că mortul semăna cu dumneavoastră.

– Ăsta e într-adevăr un compliment care nu ţi se face în fiecare zi. Nu era bărbatul cu care am văzut-o pe stradă noaptea trecută?

– Aproape sigur că da. Aţi dansat şi dumneavoastră cu Hedy?

– Nu. Doar mi-a fost prezentată. De sergentul Luna.

– Aţi vorbit cu ea?

– Nu prea. Nu era prea trează şi, după aceea, bineînţeles, devenise posedată.

– După *santero,* Hedy s-a spălat şi s-a întors aici. Am văzut-o amîndoi. În momentul acela m-am întrebat de ce. Adică, vreau să spun, totul se terminase. Sergentul plecase şi nu era locul în care agaţă ea de obicei turiştii. Acum sînt convinsă că motivul pentru care revenise aici eraţi dumneavoastră.

– Dar în afară de faptul că făcusem cunoştinţă cu ea nu era nimic între noi.

– Poate că dorea să vă întîlnească din nou.

– Sînt sigur că putea să facă diferenţa dintre un italian bine îmbrăcat şi mine. Ce treabă să aibă cu mine?

– Am găsit asta în cameră, zise ea şi-i arătă fotografia.

O fotografie este realitatea privită prin ochii fotografului şi întotdeauna este destul de ciudat să te vezi aşa cum te privesc ceilalţi. Dacă cel care a făcut fotografia este mort, îşi spuse în gînd Arkadi, asta conferă o anumită finalitate la ceva ce iniţial se dorise a fi un simplu instantaneu. Arkadi văzu maşini, bagaje, haine groase, o turmă de ruşi care se înghesuiau la intrarea în aeroportul Şeremetievo. Numai figura lui se vedea clar. Tocmai îi zîmbise de rămas-bun colonelului. Fără îmbrăţişări cu miros de votcă şi lacrimi; povestea lor era mult prea complicată pentru aşa ceva. Probabil că ceea ce voise Pribluda pînă la urmă era să cheme pe cineva care, deşi îl cunoştea destul de bine, putea să-l privească cu destulă detaşare. Fotografia îi aduse aminte de rama goală pe care o găsise în biroul lui Pribluda.

– Pribluda a făcut poza asta cînd ne-am despărţit la aeroport. Spunea c-o s-o folosească drept ţintă în amintirea vremurilor de mult apuse. Asta se afla în camera de hotel?

– Hedy nu era cine ştie ce deşteptăciune. Şi era, probabil, încă ameţită după *santero.* Bănuiesc că i-a dat-o cineva ca să o ajute să vă identifice.

– Credeţi că bărbatul din fotografia asta ar putea fi luat drept italian?

– Pe întuneric, e destul de greu să-ți dai seama. V-am spus că numele mortului era Franco?

– Da.

– Dacă un european pe nume Franco arată ca Renko, are un nume care seamănă cu Renko, se întîlneşte cu ea lîngă apartamentul lui Renko şi are pe frunte o tăietură exact ca a lui Renko, probabil că e suficient de Renko pentru Hedy. Eu cred că e posibil ca uciderea acestui italian să fi fost, de fapt, o a doua tentativă de eliminare a dumneavoastră.

– S-a întîmplat acum două nopți?

– Da.

Luna îl avertizase că avea să se întoarcă pentru a i-o trage, îşi aduse aminte Arkadi şi se părea că Franco Mossa o încasase bine de tot.

– Sergentul Luna a descoperit cine era, de fapt, mortul?

– Da. El şi Arcos au preluat investigațiile.

Luna avea să-şi facă din nou apariția. Zilele de grație se terminaseră.

– Dar de ce s-o ucidă pe Hedy?

– Nu ştiu.

– De ce să lase fotografia asupra ei?

– Nu a lăsat-o! A aruncat-o la toaletă şi a tras apa.

– Şi atunci cum de ați găsit-o dumneavoastră?

– Era prinsă cu hîrtie de toaletă. Ofelia îi descrise aspectul cadavrelor, cearşafurile pline de sînge şi cum era aerul în camera aceea care fusese închisă în plin soare timp de o zi şi jumătate. Îi mărturisi, de asemenea, că i se făcuse rău.

– Nu a fost deloc o dovadă de profesionalism!

– Nu, e boală profesională, spuse Arkadi. Acesta e motivul pentru care am plecat şi eu de la autopsie. Vedeți, avem aceeaşi slăbiciune. Mi-e îmi vine să-mi aprind o țigară numai cînd mă gîndesc.

– Doctorului Blas nu i se face niciodată rău.

– Sînt sigur de asta!

– Doctorul Blas spune că trebuie să ne bucurăm de orice miros ca de o informație valoroasă. Buchetul de fructe al unui cadavru poate indica nitrat de amil. O urmă de miros de usturoi poate fi arsenic.

– Probabil că e o adevărată încîntare să iei cina cu el.

– Oricum, am făcut un duș după aceea.

– Ați făcut duș și ați reușit să vă faceți și unghiile de la picioare. Cei mai mulți dintre detectivi nu s-ar fi gîndit la astfel de detalii. Dumneavoastră ați riscat.

Un risc destul de mare, își zise el în gînd; luînd fotografia de la locul crimei, detectivul alterase scena omorului și admisese astfel tacit că și ea îl suspecta pe Luna la fel de mult ca și Arkadi. Faptul că îi arătase fotografia reprezenta primul pas înainte din partea ei. Acum era rîndul lui, așa cerea eticheta. Putea foarte bine ține pentru el informațiile pe care le descoperise pînă la întoarcerea în siguranță la Moscova, unde conținutul servietei pe care o primise în cinematograful chinezesc ar fi putut avea drept efect mătrășirea lui Bugai și un schimb de acuzații între Ministerul Rus pentru Comerț Exterior și Ministerul Cubanez al Zahărului. În legătură cu banii, desigur. Odată reîntors la Moscova însă, n-ar mai fi putut afla niciodată ce s-a întîmplat cu Pribluda.

– Ați auzit vreodată de o companie panameză numită AzuPanama?

– Am citit despre ea. Strălucirea din ochii ei dispăruse. În *Granma,* ziarul Partidului. Avem o problemă cu rușii în ceea ce privește contractul cu zahărul și AzuPanama ar trebui să ajute la rezolvarea situației.

– Să medieze?

– Așa am înțeles.

– Pentru că AzuPanama este neutră.

– Da.

– Panameză?

– Bineînțeles.

Arkadi o conduse în birou, deschise servieta verde și începu să-i golească conținutul piesă cu piesă pe masa de lucru.

– Còpii ale listelor reprezentanților ruși, cubanezi și de la AzuPanama. O listă a directorilor companiei AzuPanama și, pentru aceiași directori, pașapoarte cubaneze, bilete de avion și chitanțe de hotel. Plus un document de la o bancă panameză, semnat de John O'Brien, rezident în Cuba, și unul referitor la un depozit pentru viceconsulul Bugai, de asemenea, de aici, din Havana.

După părerea lui Arkadi, totul mergea foarte bine. Putea să treacă mai departe, să-i spună despre O'Brien și George Washington Walls, apoi despre legătura dintre aceștia și Luna și Pribluda. Osorio își drese glasul și începu să sorteze cu atenție documentele, pe care le atingea cu aceeași grijă cu care ar fi manevrat niște materiale explozive.

– Am crezut că sînteți în căutarea unei poze de-a lui Pribluda pentru doctorul Blas, spuse ea.

– O, sînt într-adevăr! Numai că s-a întîmplat să dau mai întîi peste astea.

– De unde au apărut?

– De ce nu vă uitați să vedeți despre ce este vorba?

În rusa vorbită de Osorio apăru brusc un șuierat ușor.

– Am văzut despre ce este vorba. Este clar ce reprezintă aceste documente. Niște făcături menite să pună Cuba într-o situație proastă.

– Puteți să vă dați seama foarte ușor, comparînd numele de pe acest certificat cu cele de pe pașapoarte, că AzuPanama nu este în realitate deloc panameză. AzuPanama a fost înființată în Panama de către Cuba, cu ajutorul unei bănci controlate de un fugar american pe nume O'Brien. După

asta umbla Pribluda atunci cînd a murit. Pînă acum, AzuPanama a costat Rusia un bonus de 20 de milioane de dolari. Mulţi au murit pentru mult mai puţin.

– De inimă?

– Nu.

– Doctorul Blas aşa susţine.

– Oricum, continuă Arkadi, am putea face o confruntare a numelor de la AzuPanama cu o listă de la Ministerul Zahărului. Fără îndoială că asta intenţiona să facă şi Pribluda.

– *Noi* nu vom mai face nimic. Osorio se dădu un pas înapoi. M-aţi minţit!

– Documentele sînt aici.

– Eu mă uit la dumneavoastră. Şi ceea ce văd e un bărbat care pretinde că se află în căutarea unei fotografii de-a prietenului său mort şi în timpul ăsta adună tot felul de materiale anticubaneze. Eu am venit să vă ajut şi dumneavoastră îmi aruncaţi în faţă aceste documente despre care nu vreţi să-mi spuneţi de unde au apărut. Nu vreau să le mai văd!

Lucrurile nu mergeau deloc în direcţia spre care sperase Arkadi.

– Puteţi să le verificaţi.

– Nu am de gînd să vă ajut. La urma urmei, nu ştiu nimic despre dumneavoastră. Doar cuvîntul dumneavoastră că sînteţi prietenul lui Pribluda şi o fotografie, asta e tot ce ştiu. Doar cuvîntul dumneavoastră!

– Nu, nu-i adevărat! Cuvintele ei reuşiseră să cristalizeze în mintea lui ceea ce pînă atunci nu fuseseră decît nişte vagi bănuieli. Ceea ce-l deranja pe Arkadi era modul în care ajunsese fotografia lui din apartamentul lui Pribluda la Hedy.

– Dumneavoastră i-aţi dat lui Luna fotografia mea?

– Cum puteţi pune o astfel de întrebare?

– Pentru că totul se leagă. Daţi-mi voie să mă gîndesc. După autopsie, aţi venit aici să căutaţi amprente şi aţi găsit fotografia mizerabilului ăla de rus care tocmai sosise. L-aţi sunat, bineînţeles, pe Luna, care v-a spus să veniţi cu fotografia la el.

– Nu-i adevărat!

– Şi Luna a dat-o sărmanei Hedy. L-aţi ajutat pe Luna în tot acest timp?

– Nu în felul ăsta.

– Toţi poliţiştii cubanezi sînt înarmaţi cu cuţite de spart gheaţa şi bîte de baseball?

– Cînd o să-l vedeţi pe Luna cu o macetă, *bolo*, abia atunci să vă fie cu adevărat frică de el. Ar fi trebuit să rămîneţi la Moscova. Dacă aţi fi procedat aşa, mulţi oameni ar fi acum în viaţă.

– Aici aveţi dreptate.

Osorio îşi smulse geanta de pe masă. Era deja afară înainte ca el să-şi dea seama dacă procedase cu suficientă delicateţe, dezvăluindu-i afacerea AzuPanama. Dar de ce ar fi fost o cubaneză impresionată de o dovadă atît de clară? Doar erau în Havana, locul unde ataşaţii de la ambasadă pleacă noaptea pe mare, unde Havana Yacht Club ba există, ba nu există, locul unde o fată putea să-şi piardă capul două nopţi la rînd. Minciuna lui Osorio în legătură cu fotografia fusese doar o simplă absurditate în plus. În acelaşi timp, îşi dădu seama că în cuvintele lui se citise o doză de răutate pe care acum o regreta.

Ajunsă în stradă, Ofelia realiză că, în afară de un firav lanţ la uşă, Renko nu avea nici un alt mijloc de protecţie dacă Luna se întorcea. Ceea ce nu-i povestise rusului era felul în care arăta Luna în faţa trupului neînsufleţit al lui Hedy, cum i se înroşiseră ochii şi cum i se mişcau muşchii

feței. Sau cum se așezase sergentul în calea ei în arhivă și cum simpla trecere pe lîngă el i se păruse ca apropierea de un vulcan.

Traficul pe Malecón – întotdeauna foarte redus pe timpul nopții – încetase aproape cu desăvîrșire. Chiar și cuplurile care se giugiuleau de obicei pe dig dispăruseră. Deși Renko reușise s-o supere, Ofelia era mai degrabă furioasă pe ea însăși. Luase fotografia aceea de la locul crimei. Încălcase astfel legea. Și pentru ce, ca el s-o acuze acum că ea ar fi luat fotografia din apartamentul lui Pribluda? Se obișnuise deja cu apetitul lui pentru tot felul de amănunte nesemnificative, dublat de întrebările acelea în diagonală, care o luau mereu prin surprindere. Iar în ceea ce privește documentele pe care le scosese din servietă, nu era deloc surprinsă cît de departe puteau merge rușii cu încercările lor de a discredita Cuba. Singurul lucru care îi rămăsese de făcut, își spuse în gînd Ofelia, era să aibă grijă ca Renko să rămînă în viață pînă la plecarea avionului spre Moscova. Nu voia să aibă după aceea mustrări de conștiință.

Hotărîtă să nu se mai lase atrasă în cursă și a doua oară, Ofelia se întoarse în clădire. Urcase deja cîteva trepte, cînd auzi pași pe scară și o bătaie slabă în ușa lui Renko. În clipa în care acesta deschise ușa, lumina din apartament învălui o femeie deosebit de frumoasă, cu părul negru împletit, îmbrăcată într-o rochie mexicană și cu picioarele goale. Era ca un trandafir superb pe o tulpină lungă și suplă, o floare albă strălucitoare cu ușoare nuanțe albăstrii. Reuși s-o recunoască pe femeia care îl însoțise pe George Washinghton Walls la ceremonia Santeria, dansatoarea.

Ofelia văzu cum Isabel ridică fruntea și îl sărută pe Renko. Înainte ca cei doi s-o zărească, se retrase în jos, în întunericul scării, făcîndu-se din ce în ce mai mică, pînă cînd ajunse din nou în stradă.

18

Faceți o greșeală, îi spuse Arkadi lui Isabel.

– Nu e nici o greșeală.

Femeia îi ghidă mîna între picioare, astfel încît el să-i poată simți corpul prin țesătura de bumbac a rochiei, apoi îl sărută și se furișă pe lîngă el în sufragerie. Poate e vorba despre un simplu test prin care ea încearcă să descopere vreun semn de viață, se gîndi el. Rochia era foarte subțire și-i scotea în evidență suplețea trupului și sfîrcurile întunecate ale sînilor și, dacă ar fi fost un bărbat normal, ar fi trebuit să fie cuprins imediat de un val sănătos de dorință. Adevărul e că atunci cînd îi simțise răsuflarea pe gît, cînd nările i se umpluseră de parfumul de migdale al părului ei negru împletit ca niște șuvițe lungi de mătase neagră, Arkadi fusese cuprins de neliniște. Pielea ei palidă scotea și mai mult în evidență roșul buzelor.

– Nu e nici o greșeală, repetă Isabel. Te-am rugat să faci ceva pentru mine. E un schimb cinstit. Gordo păstrează romul acolo, deasupra chiuvetei.

– Eu credeam că Gordo e numele broaștei țestoase.

– Pentru amîndoi. Și Serghei și broasca.

– Lui George Washington Walls cum îi spui?

– Îi spun că am terminat-o cu el. Am un iubit nou acum, nu?

– Nu prea îmi dau seama despre cine ar putea fi vorba.

Isabel atinse haina care era aşezată pe spătarul scaunului şi, după ce-şi trase mîna înapoi, spuse:

– Destinde-te. Eşti un bărbat ciudat, dar îmi place de tine! Femeia reuşi să găsească romul şi două pahare. Îmi plac bărbaţii puternici.

– Nu e cazul meu!

– Lasă-mă pe mine să judec asta. Isabel îi întinse un pahar. Ştiu că ai auzit ce i s-a întîmplat tatălui meu.

– Am auzit că a fost vorba despre o conspiraţie.

– Corect. Întotdeauna există o conspiraţie. Toată lumea se vaită şi El... – Isabel făcu un gest spre bărbie –, El îi lasă în pace, atît timp cît ei *nu fac* nimic. Cît timp nu se organizează. În fiecare an, există cîte o conspiraţie şi întotdeauna este vorba despre un amestec de conspiratori şi informatori. Asta e democraţia cubaneză, aşa vom vota pînă la urmă, atunci cînd pînă şi informatorii vor ajunge la concluzia că e destul şi că e cazul să-şi ţină gura, iar ţara asta va reuşi pînă la urmă să se elibereze. Femeia îl mîngîie pe Arkadi pe obraz. Însă asta nu se va întîmpla deocamdată, aşa cred. Este singurul loc în care timpul nu există. Da, e adevărat că oamenii se nasc şi mor şi aici, dar timpul a rămas pe loc, fiindcă timpul înseamnă refacerea zugrăvelilor, maşini şi haine noi. Sau poate război, ori una, ori alta. Dar nu ceea ce e acum, o situaţie care nu e nici viaţă, nici moarte. Nu bei?

– Nu. Ultimul lucru de care avea nevoie era Isabel şi alcoolul.

– Te deranjează? întrebă ea luînd o ţigară.

– Nu.

– Motivul pentru care tatăl meu a fost de acord cu conspiraţia a fost asigurarea din partea prietenilor lui ruşi că se va bucura de întregul lor sprijin. N-a fost ideea lui.

– N-ar fi trebuit să fie atît de încrezător.

– Îmi place să cred că eu îmi aleg prietenii cu mai multă înțelepciune. Isabel inspiră de parcă ar fi vrut ca fumul să-i pătrundă în toate ungherele corpului, apoi expiră răsucindu-se cu brațele desfăcute în lături, astfel încît rochia i se lipi de piele și fumul rămase suspendat undeva în spatele ei.

– Eu cred că sîntem cei mai buni. Dansatorii englezi sînt prea rigizi, ruşii prea serioşi. Noi avem şi trăirea şi tehnica, şi mai sîntem născuți şi cu muzica în sînge. Nu există nici o limită pentru ceea ce voi putea să fac după ce ajung afară, după ce primesc scrisoarea şi biletul.

– Scrisoarea n-a venit încă.

– Va veni. Trebuie să vină. I-am spus lui George că ne pregătim să ne întoarcem la Moscova împreună.

– Noi amîndoi?

– Da, n-ar fi cel mai simplu? Isabel se lăsă pe spate pe spătarul pe care era haina şi puțin scrum de la țigară îi căzu pe mînecă. Eşti căsătorit?

Arkadi scutură scrumul şi o apucă pe Isabel de încheietura mîinii. Era o încheietură subțire, o mînă foarte elegantă, însă el o trase pînă la uşă.

– E tîrziu. Dacă vine ceva pentru tine îți promit că te anunț imediat.

– Ce vrei să faci?

– Îți spun noapte bună!

– Dar n-am terminat.

– Eu am terminat.

O împinse afară şi, înainte de a închide uşa, mai apucă să-i vadă expresia răvăşită şi uimită de pe față.

– Ticălosule, strigă ea din spatele uşii. Eşti un puțoi, *coño*. Exact ca prietenul tău Serghei. Singurul lucru care-l interesa era să vorbim despre complotul ăla stupid în urma căruia a murit taică-meu. Eşti exact la fel, un alt *maricón*. *El bollo de tu madre*.

Arkadi trase lanțul.

– Îmi pare rău! Nu ştiu spaniolă!

Modul în care se purta cu femeile era uimitor, se gîndi el. Grozav cuceritor mai era! Se înfăşură în haină şi fu străbătut de un fior. De ce le era la toţi cald în Cuba şi lui nu?

Era miezul nopţii şi întunericul învăluise oraşul, fără ca Arkadi să-şi dea seama. Să fie o pană de curent pusă la cale de Luna sau pur şi simplu imaginaţia lui amplifica întunericul? Pe Malecón nu se vedea nici o lumină, cu excepţia cîtorva lampadare slabe care semănau mai degrabă cu nişte peşti fosforescenţi scoşi din adîncul oceanului. Deşi trăsese obloanele şi aprinsese o lumînare, întunericul continua să se scurgă în interiorul încăperii, cu o consistenţă ca de gudron.

Fu deşteptat de claxonul unei maşini. Acesta continuă să urle pînă cînd deschise uşile de la balcon şi văzu că dimineaţa începuse de cîteva ore bune. Marea era ca o oglindă strălucitoare aşezată în faţa unui cer uriaş, soarele ajunsese deja sus şi umbrele erau reduse la nişte mărunte puncte de cerneală. De cealaltă parte a Malecón-ului, un băiat scotea din ochiurile unei plase de pescuit peşti mici şi argintii pe care îi întindea unui tovarăş de-al lui, drept momeală pentru undiţa pe care o sprijinise de dig. Un alt băiat scotea pe trotuar măruntaiele unui peşte şi le arunca în direcţia unui pescăruş care-şi înălţa semeţ capul. Chiar sub balconul lui se afla un nor alb cu contururi strălucitoare de crom: automobilul decapotabil Chrysler Imperial care aparţinuse lui Hemingway. George Washington Walls era la volan, iar lîngă el se afla John O'Brien, îmbrăcat cu o cămaşă havaiiană şi cu o şepcuţă de golf pe cap.

– Îţi aduc aminte că trebuie să discutăm despre o posibilă angajare, îi strigă Walls. Şi o să-ţi arătăm şi cîteva locuri deocheate celebre.

– Nu putem pur şi simplu să stăm de vorbă aici?

– Imaginează-ți că noi sîntem ghizii tăi, spuse O'Brien. Imaginează-ți că asta e Marea Excursie.

Arkadi se uită cu atenție la Walls, în căutarea vreunui semn care să-i indice că Isabel îi raportase acestuia despre vizita ei nocturnă, și la O'Brien după un indiciu că acesta ar fi aflat ceva despre hîrtiile referitoare la AzuPanama via Osorio, dar de jos, din mașină, nu se vedeau decît zîmbete strălucitoare și ochelari negri. Angajare aici, în Havana? Asta era fără îndoială o glumă! Cum ar fi putut însă să rateze prilejul de a afla mai multe despre AzuPanama și John O'Brien? În afară de asta, se gîndi el, ce rău i se putea întîmpla în mașina lui Hemingway?

– Vin într-un minut.

În sertarul biroului găsi mai multe plicuri. Arkadi puse într-unul din acestea toate dovezile pe care le avea: cheia de la casa lui Rufo, cheia de la mașina lui Pribluda, documentele AzuPanama și fotografia de la Havana Yaht Club. Își fixă plicul la spate cu bandă adezivă și-și trase deasupra cămașa și haina. Un om perfect echipat pentru orice climat și orice ocazie.

*

Automobilul chiar plutea ca un nor și tapițeria din piele era caldă și lipicioasă la atingere. Chiar dacă stătea în spate, Arkadi nu putu să nu observe contactul cu buton. Cine ar fi putut trece așa ceva cu vederea? Alunecau de-a lungul Malecón-ului și Walls povestea despre alte automobile celebre, slăbiciunea lui Fidel pentru modele Oldsmobile și limuzina Chevrolet Impala, model '60, a lui Che.

Arkadi se uită de jur împrejur.

– L-ați văzut cumva pe Luna?

– Sergentul nu mai este asociat cu noi, spuse Walls.

– Cred că tipul nu e în toate mințile, interveni O'Brien.

– Luna e un individ cam ciudat, continuă Walls. Americanul își scoase ochelarii și-l privi direct cu ochii lui albaștri. Cînd ai de gînd să-ți dai jos haina?

– Parcă am merge în mașină cu Abe Lincoln, zise O'Brien. Zău așa!

– Cînd o să-mi fie cald.

– Citiți Hemingway în Rusia? îl întrebă Walls.

– E foarte popular acolo. Jack London, John Steinbeck și Hemingway.

– Pe vremea aia scriitorii erau niște bărbați adevărați, spuse O'Brien. Trebuie să-ți spun că de fiecare dată cînd văd un vas de pescuit care iese în larg mă gîndesc la *Bătrînul și marea*. Îmi plac la nebunie și cartea și filmul. Spencer Tracy a făcut un rol magnific. E el mai mult irlandez decît cubanez, dar a jucat magnific.

– John nu scapă nici o carte, spuse Walls.

– Filmele îmi plac la fel de mult. Cînd mi se face dor de casă pun o casetă. Am toată America pe casete. Capra, Ford, Minelli.

Lui Arkadi îi veni în minte viceconsulul Bugai și depozitul de 5000 de dolari pe numele acestuia la banca din Panama a lui O'Brien.

– Aveți prieteni ruși pe aici?

– În primul rînd, nici nu sînt prea mulți. Dar ca să fiu cinstit, trebuie să mărturisesc că prefer să-i ocolesc, ca măsură de precauție.

– Sînt niște paria, spuse Walls.

– Mafiei ruseşti i-ar plăcea la nebunie să pătrundă aici. S-au instalat deja în Miami, în Antigua, în Insulele Cayman, au ajuns în vecinătate. Ruşii sînt însă un subiect atît de dureros pentru Fidel, încît n-are nici un rost să te asociezi cu ei. În plus, nu te supăra, Arkadi, dar sînt niște proști!

– Nu mă supăr.

– Cică un rus vrea bani şi zice „O să răpesc un bogătaş, îl îngrop în pămînt pînă la gît şi după aceea cer răscumpărare. E posibil ca familia să plătească sau nu. În ambele situaţii problema se rezolvă rapid". Dacă un american are nevoie de bani, el zice: „Fac o campanie publicitară şi ofer o investiţie cu o rată de profit irezistibilă. E posibil ca investiţia să aibă profit sau nu, dar atîta timp cît am eu avocaţi, oamenii ăia vor continua să-mi plătească pînă la sfîrşitul vieţii lor. Şi dacă îşi dau duhul, le pun sechestru pe proprietăţi. Vor ajunge să-şi dorească ei singuri să-i îngrop pînă la gît."

– Aşa procedaţi dumneavoastră? întrebă Arkadi.

– N-am spus că aşa am făcut eu, ci că aşa se face în Statele Unite. Americanul ridică mîna şi zîmbi cu gura pîna la urechi. Nu mint. Am depus mărturie în tribunale distructuale din Florida şi Georgia, în tribunale federale din New York şi Washington şi n-am minţit niciodată.

– Aţi spus adevărul în multe săli de judecată, spuse Arkadi.

– Adevărul e că prefer ca investitorii să fie fericiţi, spuse O'Brien. Sînt prea bătrîn ca să mai trebuiască să mă feresc din cauza unor indivizi furioşi şi neraşi sau să primesc citaţii din partea unor persoane gata să-şi petreacă mizerabila lor viaţă lîngă uşile tribunalelor. Ei, dar uite că am ajuns!

Walls tăie calea celor care veneau din faţă şi se opri în faţa unui hotel graţios cu mai multe etaje, un turn înclinat cu balcoane albastre care înconjurau domul de la bază, o clădire separată, zugrăvită în mai multe culori. Arkadi mai trecuse prin faţa hotelului, dar nu sesizase cît de mult se potrivea arhitectura acestuia cu stilul american al anilor '50. Nici că se putea un loc mai potrivit ca să-şi facă apariţia într-o asemenea maşină. Limuzina se opri în faţa intrării acoperite, lîngă o statuie din os de balenă care reprezenta, se pare, un cal de mare şi o sirenă. Judecînd după zelul portarului, se părea că John O'Brien era un cunoscut al locului.

– Hotel Riviera, îi explică în şoaptă O'Brien, de parcă ar fi fost pe punctul de a intra în Vatican. Mafia americană a construit şi alte hoteluri aici, dar bijuteria cea mai de preţ a fost întotdeauna Riviera.

– Şi ce legătură are asta cu mine? întrebă Arkadi.

– Puţină răbdare, te rog! Ai să vezi că toate se leagă.

O'Brien îşi scoase şepcuţa de pe cap în semn de respect înainte de a începe să urce treptele de la intrare. Trecură de uşile de sticlă şi pătrunseră într-un hol din marmură albă cu tavanul jos. Spoturile luminoase din plafon erau aranjate într-un mod aparent neregulat care imita cerul înstelat. Canapele lungi cît un vagon de cale ferată marcau drumul spre o imitaţie de grotă înconjurată de ferigi uriaşe. Într-o parte, se auzea zgomotul specific unui bar, iar în capătul cel mai îndepărtat, se vedea o scară suspendată cu cabluri care înconjura o sculptură uriaşă din piatră neagră şi o uşă din sticlă care dădea spre piscină. O'Brien aluneca de-a lungul holului cu paşi măsuraţi, reverenţioşi, care făceau să-i fluture ciucurii de la pantofi.

– Totul este foarte luxos! Bucătăria e mare cît un vapor, camerele sînt excelente. Şi cazinoul?

Aflat cu un pas înaintea lui O'Brien, Walls deschise uşile de alamă care dădeau spre o sală de conferinţe împodobită cu emblemele pline de culoare şi de forţă a mai multor bănci spaniole, venezuelene şi mexicane. Pe stative se vedeau grafice şi afişe puternic colorate care previzionau tendinţele economice din zona Caraibelor. Pe covor erau împrăştiate cărţi de vizită şi broşuri multicolore. O'Brien se opri în dreptul unui separeu în care se afla un rînd de scaune îndreptate spre un monitor uriaş.

– Ce patetic, spuse O'Brien. Studii de piaţă, rate ale dobînzilor, protecţia capitalului, toate limbile din lume. Uite aici. Americanul încercă să pornească monitorul. La dracu', nici nu merge!

– Poate merge cu asta. Arkadi luă de pe tejghea o telecomandă şi apăsă pe butonul ON. Imediat, pe ecran îşi făcură apariţia imagini ale unor bărbaţi serioşi şi femei îmbrăcate în rochii scumpe. Dinspre ei se scurgeau valuri de dolari, peseta, mărci germane, ca nişte linii electrice.

– Asta e, spuse O'Brien. Indivizii ăştia se pricep să-ţi pună banii la muncă în lumea întreagă în folosul tău, nu e nici urmă de îndoială. Singura problemă e că aici nu sîntem în lume. Aici e Cuba. Ştii doar ce zice Fidel despre capitalişti. La început, nu vor decît vîrful degetului mic, apoi îţi iau tot degetul, apoi braţul şi, bucată cu bucată, tot restul. I-a intrat în cap chestia asta şi nu ai ce să-i faci. Aşa că băncile nici nu se mai obosesc să bată drumul pînă aici ca să-şi prezinte produsele în faţa lui Fidel. Îţi mulţumesc, Arkadi!

Arkadi apăsă pe butonul telecomenzii.

– Oricum, continuă O'Brien, banii nu mai ajung în bănci ca pe vremuri. În ziua de azi, oamenii nu mai sînt interesaţi de metodele lente de acumulare. Ei visează acum numai cum să cîştige potul cel mare la loterie. Uită-te în jurul tău, se poate încă vedea! Americanul îi atrase atenţia lui Arkadi asupra pereţilor în stil baroc, coloraţi în crem şi auriu, insistînd asupra modului în care tavanul înclinat ascundea domul de deasupra. Se aflau, aşadar, în domul colorat pe care îl văzuseră de afară. Dacă Riviera era Vaticanul, atunci locul acesta era Capela Sixtină. În clipa în care O'Brien îşi scoase ochelarii de soare şi se răsuci pe călcîie ca să poată admira mai bine încăperea, avu loc un mic miracol, pentru că ridurile de pe fruntea lui părură că se netezesc şi Arkadi avu posibilitatea să vadă o urmă din roşcatul de odinioară. Cazinoul Gold Leaf. Încearcă să-ţi imaginezi cum era pe vremuri, Arkadi. Patru mese de ruletă, două de şapte-unsprezece, patru mese de blackjack cu margini din lemn de mahon. Catifeaua periată de două ori

pe zi. Nici o scamă. Supraveghetori de sală. Era locul de întîlnire a două clase, bogătaşii şi oamenii de rînd. Francezii au un cuvînt special pentru asta: *frisson*. Candelabrele scînteiau ca nişte pahare cu şampanie. Femei care purtau diamante de la Harry Winston, adică vreau să spun adevăraţi bolovani. Stele de cinema, bogătaşi de talia lui Rockefeller, tot ce vrei!

– Şi cubanezi nu?

– Cubanezii *lucrau* aici. Angajau contabili cubanezi şi-i învăţau să fie crupieri şi supraveghetori. Îi învăţau să fie îngrijiţi, le cumpărau costume, îi plăteau suficient de bine ca să poată avea încredere în ei. Bineînţeles că la sfîrşitul fiecărei zile erau căutaţi prin buzunare de jetoane.

Arkadi văzuse şi el destule cazinouri. Existau cazinouri şi la Moscova. Mafioţilor ruşi le plăcea la nebunie să-şi piardă banii în astfel de locuri.

– Nu te supăra, dar în Havana au existat dintotdeauna jocuri de noroc, spuse O'Brien. Mafia a transformat pur şi simplu totul într-o afacere cinstită, cu o felie rezonabilă pentru preşedintele Batista. Batista şi soţia lui primeau cîştigurile de la automate, Mafia lua ce se obţinea de la mesele de joc, nu exista un alt aranjament mai bun ca ăsta în întreaga lume. În plus, veneau aici nume mari, ca Sinatra şi Nat King Cole. Plaje minunate, condiţii excelente pentru pescuit, iar femeile, pur şi simplu incredibile. La fel sînt şi acum.

– Nici nu-ţi vine să crezi că a fost o revoluţie.

– E imposibil să mulţumeşti chiar pe toată lumea, zise O'Brien. Dă-mi voie să-ţi arăt care e locul meu preferat. Mai mic, dar mult mai încărcat cu istorie decît acesta. Ultimul bastion al Americii.

La scurt timp după ce părăsiseră hotelul Riviera, ajunseră într-o zonă plină de case dărăpănate, un fel de

colibe pe care Arkadi s-ar fi aşteptat mai degrabă să le întîlnească într-o mlaştină cu mangrove. Asfaltul şoselei era crăpat peste tot din cauza rădăcinilor de banian.

– Deci ce fel de afaceri aveţi dumneavostră aici? Faceţi investiţii?

– Investiţii, consultanţă, de toate, răspunse O'Brien. Rezolvăm problemele oamenilor de aici.

– De exemplu?

Walls şi O'Brien se uitară unul la celălalt şi Walls spuse:

– De exemplu, camioanele cubaneze au nevoie de piese de schimb, fiindcă în fabrica din Rusia, unde se produceau acestea, se fac acum bricege Swiss Army. Ceea ce am făcut eu şi John a fost să găsim o fabrică de camioane ruseşti în Mexico pe care am cumpărat-o cu totul pentru piesele de schimb pe care le aveau acolo.

– Şi cu ce v-aţi ales din asta?

– O bonificaţie pentru că am găsit-o, diverse costuri. Ştii, la început, eu priveam totul ca un marxist care cunoştea cam cum funcţionează capitalismul. Dar nu ştiam decît foarte puţin. John însă tratează totul ca pe un joc.

– Am remarcat că cei din tabăra socialismului iau banii mult prea în serios, interveni O'Brien. Dacă nu te şi distrezi un pic, atunci nu mai are nici un farmec.

– Ceea ce am învăţat de la John a fost ca un fel de a doua facultate pentru mine.

– Serios? Arkadi era dornic să primească şi el o astfel de educaţie.

– Cum a fost cu bocancii, spuse Walls. Cubanezii nu mai aveau bocanci. Noi am aflat că Statele Unite voiau să scape de un surplus de bocanci la un dolar perechea. I-am cumpărat pe toţi şi aşa a ajuns să umble toată armata cubaneză în bocanci americani.

– Probabil că sînteţi foarte apreciaţi aici.

– Ne place să credem că aşa stau lucrurile, spuse O'Brien.

– Dar cum reuşiţi să faceţi toate astea stînd aici în Cuba? Bănuiesc că aveţi nevoie de cineva din afară, de o terţă parte.

– Dintr-o terţă ţară, normal!

– În Mexic, Panama?

O'Brien se răsuci în scaunul lui.

– Arkadi, te rog să încetezi cu comportamentul ăsta de poliţist enervant. Am ajutat o mulţime de poliţişti în situaţia ta, la viaţa mea, dar întotdeauna a fost vorba despre un schimb de informaţii avantajos pentru ambele părţi. Vrei să ştii asta, şi asta, dar pînă acum nu mi-ai oferit şi mie o explicaţie plauzibilă în legătură cu motivul pentru care te aflai pe docul de la Havana Yacht Club.

– Pur şi simplu vizitam locuri pe unde ar fi putut trece Pribluda.

– Ce te-a făcut să crezi că ar fi trecut pe acolo?

– Am găsit o hartă în apartamentul lui şi clubul era încercuit. Ceea ce era destul de adevărat, deşi nu la fel de adevărat ca existenţa fotografiei. Era o hartă mai veche.

– O hartă veche? Aşa ai aflat despre Havana Yacht Club? Uimitor!

Hotelul Capri era o Riviera în miniatură, cu mai puţine etaje şi situat la o oarecare distanţă de Malecón. Fără dom sau scări în spirală, cu un hol de intrare simplu, în care dominau sticla şi cromul. Cubanezilor le era interzis accesul la etaj; se vedeau cîţiva cu sticle de Coca-Cola în faţă, gata să aştepte şi toată ziua dacă era nevoie, pentru materializarea întîlnirilor. Aerul condiţionat mişca frunzele plantelor din ghivece.

– Nu mă pot obişnui deloc cu haina asta, zise Walls. Te deranjează dacă o s-o încerc ca să văd cum vine pe mine?

– Vă rog!

Deşi Arkadi nu suporta ca altcineva să atingă măcar cu un deget haina, îl ajută pe Walls să se îmbrace. Haina îl strîngea un pic pe acesta la umeri. Americanul pipăi faţa de caşmir, căptuşeala de mătase şi bagă mîna în toate buzunarele, atît din exterior cît şi din interior.

O'Brien urmărea cu atenţie prezentarea de modă.

– Ce părere ai?

– Că e un om cu buzunarele goale, răspunse Walls şi-i înapoie haina lui Arkadi. Dar haina e frumoasă. Ai cumpărat-o din salariul de investigator? Bravo ţie!

– Ăsta e un semn bun pentru noi toţi.

O'Brien îi conduse prin hol spre o uşă laterală care dădea într-o sală mică de spectacol, cufundată în întuneric. Arkadi abia reuşi să distingă scena, treptele, difuzoarele şi lămpile din tavan.

– La Sala Roja. Pe vremuri aici nu era cabaret. În sala asta se desfăşura un spectacol mult mai interesant. Pune-ţi puţin imaginaţia la lucru şi vei fi în stare să vezi draperiile roşii, covorul şi abajururile de aceeaşi culoare ale lămpilor. În centru, patru mese de blackjack şi patru rulete. În colţuri, mese de şapte-unsprezece şi bacara. Printre mese, fete care vindeau trabucuri şi cînd spun asta mă refer la fete frumoase şi trabucuri cubaneze. Probabil, şi puţină cocaină, dar cine avea nevoie de aşa ceva? Era suficient sunetul bilei care se rostogoleşte, emoţia din jurul meselor. Crupierul care spune „Puneţi miza, domnilor!" şi oamenii care pariază. Tu joci, Arkadi?

– Nu.

– De ce?

– Nu am bani de pierdut.

– Nu există om care să nu aibă bani de pierdut. Oamenii săraci joacă tot timpul. Ceea ce vrei tu să spui e că nu-ţi place să pierzi.

– Bănuiesc că aveţi dreptate.

– Ei bine, să ştii că eşti un tip destul de ciudat, majoritatea oamenilor simt nevoia să piardă. Chiar dacă se întîmplă să cîştige, ei continuă să joace pînă cînd pierd. În prezent, există mai mulţi oameni care joacă în toată lumea decît în toată istoria omenirii. O'Brien ridică din umeri, vrînd parcă să arate că fenomenul îi scăpase de sub control. Poate că e din cauza trecerii în noul mileniu. E ca şi cum oamenii ar vrea să se lepede de posesiile lor materiale, dar nu într-o biserică, ci într-un cazinou. Oamenii sînt gata să piardă tot, atît timp cît fac acest lucru într-un mod distractiv. Nu pot rezista! Asta-i natura umană! Cea mai mare insultă din lume ar fi un cazinou care nu-ţi ia banii!

– Aţi fost aici şi înainte de Revoluţie?

– De multe ori. Doamne, ce mult a trecut de atunci!

– Obişnuiaţi să jucaţi?

– Şi eu sînt la fel ca tine, nu-mi place să pierd. Decît să joc, preferam să admir cum se desfăşurau operaţiunile. Ştii pe cine i l-am arătat soţiei mele? I l-am arătat pe Jack Kennedy. Avea o blondă platinată de un braţ şi o *mulata* focoasă de celălalt. M-am întrebat în timpul crizei rachetelor dacă Jack şi-a amintit vreo clipă de noaptea aceea.

– Mai erau şi alte cazinouri, interveni Walls.

– Deauville, Sans Souci, Montmartre, Tropicana, le enumeră O'Brien. Marele plan al Mafiei era să demoleze complet Havana şi s-o construiască de la zero, să o transforme într-un oraş modern, să creeze un triunghi al turismului între Miami, Havana şi Yucatan, o zonă internaţională de prosperitate. Toate astea au fost oprite şi, din punct de vedere economic, Cuba a pierdut patruzeci de ani.

– Acesta este planul dumneavoastră, să redeschideţi vechile cazinouri?

– Nu, spuse O'Brien, resentimentele sînt încă mult prea puternice. Oricum, Havana Yacht Club şi Casino pot să fie de zece ori mai mari decît toate astea.

– Sînteţi ambiţios.

– Tu nu eşti? îl întrebă Walls. Războiul rece s-a încheiat. Am fost unul dintre eroii acestui război şi uite ce am ajuns. Un proscris.

– Ce fel de viaţă te aşteaptă la Moscova? îl întrebă O'Brien. Trezeşte-te! Ai ajuns în paradis şi acum vrei să pleci. Nu face aşa ceva. Rămîi aici ca să lucrezi pentru noi.

– Să lucrez pentru dumneavoastră? Să iau locul lui Pribluda?

– Cam aşa ceva, spuse Walls.

– De ce oare nu pot să consider chestia asta o ofertă serioasă?

– Pentru că eşti prea suspicios, spuse O'Brien. O atitudine tipic rusească. Trebuie să gîndeşti pozitiv. Toţi milionarii pe care i-am cunoscut erau nişte optimişti. Şomerii, în schimb, văd totul în negru. E o lume nouă, Arkadi, de ce nu ai curajul să rişti?

– Dar de ce aţi împărţi dumneavoastră mina asta de aur cubaneză cu cineva pe care nu l-aţi mai văzut niciodată pînă acum?

– Dar nu-i adevărat, am mai avut de-a face cu tipul ăsta de personaj. Tu eşti tipul de om aflat pe marginea prăpăstiei, care e în acelaşi timp gata să sară în apă sau să-şi schimbe viaţa.

În ochii lui O'Brien apăru o strălucire. Despre ce să fie vorba? se întrebă Arkadi în sinea lui. Să fie pur şi simplu vorba despre talentul de vînzător al acestui individ sau era aici şi zelul unui predicator, atît de plauzibilă reuşea să facă această ofertă, de altfel atît de ridicolă.

– Schimbă-ţi viaţa! Acordă-ţi o şansă!

– Cum?

– În calitate de partener.

– Partenerul dumneavoastră? Devine din ce în ce mai interesant.

– Parteneriatul înseamnă însă încredere, spuse O'Brien. Ştii ce înseamnă încrederea, nu-i aşa, Arkadi?

– Da.

– Dar nu vrei deloc să ne demonstrezi lucrul ăsta. Aştept de două zile să fii la fel de deschis cu George şi cu mine, cum am fost şi noi cu tine. Nu te mai uşura în spatele meu şi-mi zice mie că plouă. Nu mă lua pe mine cu harta veche. Sergentul Luna ne-a povestit despre fotografia făcută la Havana Yacht Club. Ştim despre ea. O fotografie făcută la Havana Yacht Club în care să apară şi un rus mort este exact ce ne trebuie mai puţin în momentul de faţă.

– John s-ar simţi mai liniştit dacă ar intra în posesia acelei fotografii, spuse Walls.

– Dacă ar fi la mine, n-ar mai trebui să-mi fac griji din cauza ei. Şi aş şti că tu ne acorzi nouă exact aceeaşi încredere pe care ţi-o acordăm şi noi ţie. Poţi să faci asta pentru mine, Arkadi, poţi să-mi dai o dovadă de încredere şi să-mi încredinţezi mie fotografia? îl întrebă O'Brien şi-şi aşeză mîna pe braţul lui.

Arkadi simţea cum plicul în care se afla fotografia îl împungea în spate.

– Eu nu prea mă pricep la parteneriate de afaceri, am lucrat mereu numai la stat. Dar uitaţi cum văd eu problema. Să zicem că accept propunerea şi lucrez pentru dumneavoastră un an de zile. Dacă la sfîrşitul acelui an am o vilă, o barcă şi o viaţă socială satisfăcătoare, în momentul acela vă dau fotografia. Pînă atunci, oricum, fotografia se află în siguranţă, fiindcă noi am fi, aşa cum aţi spus chiar dumneavoastră, parteneri.

– Ai auzit? făcu Walls. Mămica se tîrguieşte cu noi.

– Rezistă. John O'Brien îşi luă mîna de pe braţul lui Arkadi. Dintr-o dată parcă îşi arăta vîrsta, cu tîmplele argintii pline de sudoare, ca un actor care tocmai terminase o reprezentaţie plină de pasiune în faţa unui public insensibil, surd.

– Pentru că eşti rus, Arkadi, voi face o excepţie pentru tine. Pentru tine este ceva cu totul nou, ceva ce necesită un nou mod de gîndire. Tu n-ai mai avut niciodată ocazia să participi la aşa ceva.

– Mai spuneţi-mi o dată, cu ce ar trebui să mă ocup? îl întrebă Arkadi.

– Cu securitatea, doar ţi-a spus George, în eventualitatea că Mafia îşi face prezenţa.

– Trebuie să mă mai gîndesc. Nu sînt sigur că sînt chiar aşa de dur.

– Nu-ţi face probleme, zise Walls. Oamenii sînt convinşi că eşti.

– Aparenţele contează, adăugă O'Brien. Am să-ţi povestesc de ce e Capri cazinoul meu favorit. Nu ştiu dacă ai auzit, dar Mafia a angajat un actor, pe George Raft, să se ocupe de securitatea de la Capri. Raft jucase atîtea roluri de gangster, încît oamenii chiar credeau că e un gangster. Şi vine şi noaptea Revoluţiei în care mulţimile încep să devasteze cazinourile. Un grup s-a îndreptat spre Capri. Cine crezi că iese pe treptele de la intrare să înfrunte mulţimea? Nimeni altul decît Raft însuşi, care, cu vocea lui de gangster le spune: „Nici un nespălat nu intră să facă scandal în cazinoul meu". Şi indivizii pleacă. A reuşit să-i gonească. Din ultimul bastion al Americii.

19

Magazinul era, de fapt, un depozit cu sistemul de iluminare cel mai slab probabil din Havana şi, deşi coada era destul de mică, iar Ofelia se oferise să ducă ea sacul cu orez vietnamez şi cutia cu ulei de consum, care se dădeau la raţie, mama ei rămăsese la fel de prost dispusă.

– Ori vii foarte tîrziu acasă, ori nu vii deloc. Cine e bărbatul ăsta?

– Nu e bărbat, răspunse Ofelia.

– Nu e bărbat? Mama ei ridică vocea, astfel încît conversaţia lor să fie auzită de cît mai mulţi martori posibil.

– Nu e un bărbat aşa cum te gîndeşti tu.

– Aşa ca muzicienii? Grozavi soţi. Unde e ultimul, face masaje la suedeze în Cayo Largo?

– Noaptea trecută am venit acasă. Nu s-a întîmplat nimic.

– Da, totul e minunat. Stau aici la rînd cu cea mai măreaţă operă de ficţiune din lume în mînă, zise ea lovind cu palma carnetul cu cupoanele de raţie. Ce mi-aş mai putea dori? Să ştiu de ce vii acasă atît de tîrziu?

– E o problemă de-a poliţiei.

– Cu un rus! *Hija,* poate că tu n-ai auzit, dar vapoarele ruşilor au plecat de mult. Cum naiba de ai reuşit să dai peste ăsta? Aş vrea să-l văd şi eu pe acest Lothario uitat de-ai lui pe aici.

– Mamă, o rugă Ofelia.

– A, da, eşti în uniformă şi ţi-e ruşine să fii văzută cu mine. Fii liniştită, stau eu la rînd toată ziua, ca să ai tu timp să alergi aiurea să faci lumea mai sigură pentru... Femeia făcu semnul unei bărbi.

– Aproape am ajuns. Ofelia îşi fixă privirea pe tejgheaua magazinului.

– N-am ajuns nicăieri. Nicăieri, *hija.* Îl mai ţii minte pe băiatul ăla pe care l-ai cunoscut în şcoală, ăla cu tancul pentru peşti?

– Acvariu.

– Tanc cu peşti. Nişte apă murdară şi doi peşti amărîţi care nu se mişcau niciodată. Ia uită-te la vînzătoarele alea!

În spatele tejghelei, una la cîntar şi cealaltă cu un registru în mînă, se aflau două femei cu perciuni care semănau atît de bine cu nişte peşti, încît Ofeliei îi fu deosebit de greu să-şi păstreze o figură serioasă. În lumina slabă a magazinului se vedeau patru locuri unde se vindeau produse, fiecare prevăzut cu o tablă pe care era trecut cu cretă denumirea produselor, preţul, raţia de persoană sau de familie şi data în care urmau să fie puse în vînzare. Porţiunea unde scria data devenise destul de neclară din cauza deselor ştersături.

– Roşii săptămîna viitoare, spuse Ofelia. Asta e o veste bună!

Mama ei izbucni în rîs.

– Dumnezeule, am crescut o prostănacă! Nu vor fi nici roşii, nici lapte praf, nici făină şi poate nici fasole sau orez. Asta-i nu-i decît o păcăleală pentru tîmpiţi. *Hija,* oi fi tu un detectiv nemaipomenit, dar trebuie să-i mulţumeşti lui Dumnezeu că mă ai pe mine ca să-ţi fac cumpărăturile.

O femeie din spatele lor începu să pufnească indignată.

– O să mă duc să raportez această propagandă contrarevoluţionară.

– Ia mai scuteşte-mă, făcu mama Ofeliei. Eu am luptat la Playa Giron. Tu unde erai? Probabil că-ţi fluturai ţîţele spre bombardierele americane. Presupun că ai ţîţe.

Mama ei se pricepea foarte bine să se dea la oameni. Playa Giron era un loc cunoscut pentru restul lumii sub denumirea de Golful Porcilor. Deşi destul de ciudat, ea chiar fusese pe vremea aia în armată şi ucisese un invadator, deşi acum spunea că ar fi trebuit mai bine să-l oblige cu puşca la spate s-o ducă în Florida, decît să-l împuşte.

– Vreau să te întreb ceva, spuse Ofelia.

– Te rog, citesc acum. Două cutii cu mazăre de familie luna asta. E delicioasă, sînt sigură. Putem lua şi zahăr. O să-ţi dai seama că sfîrşitul e aproape în clipa în care nu vom mai avea nici zahăr.

– În legătură cu murăturile.

– Nu văd nici o murătură aici.

– Unde aş putea găsi nişte murături? Ţările din Tratatul de la Varşovia încercaseră să vîndă murături la borcan în Cuba, dar Ofelia nu mai văzuse aşa ceva de ani de zile.

– Nu aici. Te duci în piaţă, cumperi castraveţi şi-i pui la murat.

– Se găsesc şi din aceia mai mici?

– Un castravete este un castravete. Ce nevoie ar avea cineva de castraveţi mici? Ajunsă la tejghea, mama ei făcu un adevărat spectacol insistînd marcarea corectă a carnetului ei cu tichete de raţie şi remarcă cu voce tare:

– După raţiile astea, dieta noastră e foarte bine echilibrată.

– Aveţi dreptate, făcu prostia una dintre vînzătoare să intervină.

– Fiindcă două săptămîni mîncăm şi două răbdăm de foame. După ce-şi lansă torpila, mama Ofeliei se răsuci pe călcîie şi porni spre ieşire, lăsînd-o pe Ofelia să se chinuie cu sacul şi cu cutia de ulei, în timp ce toată lumea le urmărea cu privirea.

Odată ajunse în stradă, mama porni tîrîindu-şi picioarele spre casă.

– Eşti imposibilă, spuse Ofelia.

– Normal. Insula asta mă scoate din minţi.

– Te scoate din minţi? Păi n-ai fost niciodată în altă parte, să vezi cum e acolo.

– Şi asta mă scoate din minţi. Şi faptul că am o fată ce e una dintre *ei*. Mama ei fusese prinsă de poliţie vînzînd din uşă în uşă cosmetice făcute în casă. Îi dăduseră drumul, desigur, imediat ce aflaseră că detectivul Osorio era fiica ei.

– Mi-a scris unchiul tău Manny că pe veranda casei lor din Miami balansoarul acela încă mă aşteaptă.

– Mie mi-a scris că în fiecare noapte sînt schimburi de focuri pe stradă.

– În ultima lui scrisoare mi-a spus că le poate lua pe Muriel şi pe Marisol. E convins că fetelor le-ar plăcea la nebunie la South Beach. Am putea merge toate şi să le lăsăm pe ele acolo.

– Nu vreau să vorbim despre asta.

– Fetele ar putea să facă furori în Miami. Sînt atît de frumoase şi au pielea atît de albă.

Aceasta era o acuză pe care mama ei se pricepea de minune s-o răsucească în rană ca pe un cuţit, că Ofelia nu semăna cu cei din familia ei din cauza nuanţei mai închise a pielii, că Ofelia era diferită pînă şi de propriile ei fiice şi că, din această cauză, reprezenta un motiv de veşnică dezamăgire pentru cea care îi dăduse naştere. Ofelia ştia, de asemenea, că mama ei putea să-i vadă roşeaţa din obraz.

– Fetele rămîn cu mine. Dacă vrei să te duci la Miami, poţi să pleci.

– Voiam să spun că acolo ar fi o altă lume. Una în care să nu mai ai de-a face cu oameni ca rusul ăsta.

Arkadi îi rugă pe Walls şi pe O'Brien să-l lase la cîteva străzi distanţă de Malecón. Avea în permanenţă senzaţia că, de cealaltă parte a digului, Luna îl aşteaptă cu un cuţit pentru gheaţă sau cu o macetă în mînă, aşa că, odată ajuns pe bulevard, rămase ascuns în umbra coloanelor de la intrările clădirilor, pînă cînd reuşi să ajungă în faţa unei uşi decorate cu banda tricoloră a Comitetului pentru Apărarea Revoluţiei. Bătu la uşă şi intră.

– Vino înăuntru, se auzi vocea Abuelitei.

Lumina care pătrunse odată cu el în camera întunecoasă se opri pe silueta neagră a Fecioarei şi pe penele de păun care o decorau. În nări îi ajunse mirosul amestecat de fum de ţigară de foi şi lemn de santal. Abuelita şedea în faţa statuii Fecioarei şi aşeza cu mişcări solemne nişte cărţi de joc pe masă. Tarot? Arkadi se uită peste umărul bătrînei. Solitaire. Femeia era îmbrăcată de data aceasta cu un pulover pe care scria „New York Stock Exchange". Arkadi băgă de seamă că şi statuia purta ceva nou, un şirag de mărgele galbene, ca cel de la gîtul lui Osorio.

– Îmi daţi voie?

– Te rog! În clipa în care Arkadi atinse cu vîrful degetelor mărgelele, Abuelita spuse: În Santeria, Fecioara este, de asemenea, şi reprezentarea lui Oshun şi culoarea ei este galbenul, ca mierea, ca aurul. Oshun este o zeiţă foarte sexy.

Descrierea asta nu se prea potrivea cu Osorio, îşi spuse Arkadi în gînd, dar nu avea acum timp să dezbată probleme religioase.

– Te-am văzut dimineaţă în maşina aia mare şi albă, ca o corabie cu aripi, spuse Abuelita. Cred că tot Malecón-ul era cu ochii pe voi.

– Aţi remarcat cumva vreun sergent negru şi înalt, de la Minint, care să fi intrat în clădire după ce am plecat eu?

– Nu.

– Nici un bărbat care să se potrivească acestei descrieri şi care să ducă în mînă o macetă sau o bîtă de baseball? Arkadi puse o bancnotă de cinci dolari în coroana de la picioarele Fecioarei.

Abuelita oftă şi-i dădu banii înapoi.

– Îl cunosc pe bărbatul despre care vorbeşti. E cel care a organizat Abakua. Am stat la fereastră ca de obicei, dar adevărul este că am adormit. Uneori, corpul meu dă semne de bătrîneţe.

Arkadi puse banii la loc.

– Atunci am o altă întrebare. Am, în continuare, nevoie de o fotografie a lui Serghei Pribluda ca s-o duc la poliţie şi sînt în căutarea vreunui prieten apropiat al lui care să aibă aşa ceva. Nici unul dintre cei pe care i-am cunoscut nu m-a putut ajuta, dar ştiu că la prima noastră întîlnire aţi menţionat că lui Serghei Pribluda îi plăcea să le dea şi altora din murăturile lui. Ieri am fost într-o piaţă unde se vindeau legume, inclusiv castraveţi, dar n-am găsit nimic care să semene cu murăturile de casă din frigiderul lui Pribluda. Pentru că aveţi dreptate, nimic nu se compară cu murăturile ruseşti. Avea cumva vreun vizitator special?

Abuelita îşi desfăcu degetele ca un evantai şi-şi ascunse rînjetul.

– Acum mai vii de-acasă. Era o femeie, o rusoaică, ce venea la el, cîteodată, cu un coş, cîteodată, fără.

– Puteţi s-o descrieţi?

– A, era ca un porumbel mic şi gras. Obişnuia să vină mai ales joia, uneori singură uneori, însoţită de o fetiţă.

Ofelia urcă pe scara care ducea la locuinţa lui Hedy Infante, un fel de platformă construită aproape de tavanul unui foaier în stil rococo. Spaţiul de aproape nouă metri pătraţi adăpostea un pat pliant, un stativ cu umeraşe cu rochii şi pantaloni din supraelastic, lumînări, cosmetice şi

pantofi. Un bec atîrnat de tavan. O trapă prin care se putea coborî o găleată şi de unde se vedea candelabrul sălii şi, mai jos, podeaua acoperită cu marmură. Clădirea fusese construită de un magnat al zahărului căruia îi plăcea probabil foarte mult spuma, fiindcă vălurelele din ipsos alb cu care era decorat tavanul creau senzaţia unei locuinţe plasate sus în nori.

Felul în care era decorată pe dinăuntru locuinţa lui Hedy era cel puţin la fel de fantastic ca şi exteriorul. Pereţii erau acoperiţi cu fotografii pe care le decupase din reviste, Los Van Van, Julio Iglesias, Gloria Estefan. Cîntăreaţa era surprinsă în mai multe ipostaze, strîngînd transpusă microfonul în mînă, scăldată în lumina reflectoarelor sau întinzînd mîinile spre fani. Pe una dintre fotografii, Hedy decupase şi lipise faţa ei, lucru care îi aminti Ofeliei care era adevărata condiţie a gîtului fetei. Nu era un loc în care o prostituată să-şi aducă clienţii, platforma părea mai degrabă ascunzătoarea ei secretă.

Secretă, dar violată de urmele lăsate de tehnicienii criminalişti, bandă în jurul rochiilor, praf pentru amprente pe oglindă, acea dezordine caracteristică pe care o lasă bărbaţii cînd umblă printre lucrurile cuiva. Hedy colecţiona bucăţi de săpun luate de prin hoteluri, cuţite şi linguriţe, suporturi pentru pahare. Îşi făcuse singură o ramă din scoici în care îşi pusese fotografia de la *quince,* petrecerea de la împlinirea vîrstei de cincisprezece ani. În fotografie, se puteau vedea tortul, berea şi romul care se primeau din partea statului cu astfel de ocazii. Într-o altă fotografie, Hedy purta eşarfa şi fundele albastre ale unei adepte a zeiţei mării, Yemaya. Pe perete, se vedea o statuetă a Sfintei din Regla, zeiţă şi sfîntă într-o singură fiinţă. Într-o cutie de trabuce se aflau mai multe poze ale lui Hedy împreună cu diverşi turişti. Erau poze făcute în Plaza Vieja, Plaza de Armas, Plaza de la Catedral, în toate locurile celebre din

vechea Havană. Fotografiile favorite ale lui Hedy păreau să fie însă două în care ea apărea alături de Luna şi pe care le prinsese cu bolduri pe o pernuţă în formă de inimă. Cum de nu remarcaseră tehnicienii aceste fotografii în care fata moartă apărea alături de un subofiţer implicat în anchetă? Se părea că fotografiile fuseseră făcute în momente diferite, pentru că hainele personajelor nu erau la fel. Ambele instantanee fuseseră făcute în faţa aceleiaşi clădiri la intrarea căreia se vedea înscris cu litere ruginite Centro Russo-Cubano. Pe spatele pernuţei, se afla prinsă o a treia fotografie în care apăreau Hedy, Luna şi micuţa Teresa pe bancheta din spate a unui Chrysler Imperial de culoare albă. Ofelia nu reuşi să găsească nici un nume, număr de telefon sau adresă lîngă pat, în cutia pentru trabucuri sau pe pereţi.

În clădire nu se mai afla nimeni cu care să stea de vorbă, aşa că Ofelia traversă strada şi intră într-o *botánica*, unde, pe o tablă, erau scrise cu cretă mai multe tratamente naturiste: guava pentru diaree, oregano pentru congestie şi pătrunjel pentru gaze la stomac. Pe un perete se afla o oglindă Coca-Cola de care erau lipite mai multe amintiri, printre care şi o carte poştală din Mexic, în care se vedea o dansatoare îmbrăcată cu aceeaşi rochie plisată, cu acelaşi păr negru şi piele albă ca şi femeia pe care o văzuse cum îl săruta pe Renko. Nu că i-ar fi păsat de relaţiile amoroase ale celor doi, dar Ofelia se simţea cumva jignită că, după toate eforturile ei de a asigura protecţia rusului, îl văzuse pe acesta invitînd pe altcineva înăuntru. Îşi amintea cum se lipise femeia aia de Renko şi cum îi trăsese faţa lîngă a ei.

– *Hija?* Vînzătoarea de plante se ridică de pe scaun.

– A, da. Ofelia cumpără mai întîi o pungă cu scoarţă de mahon pentru reumatismul mamei ei şi abia după aceea întrebă despre Hedy.

– *Yerba buena,* vînzătoarea îşi aducea aminte de Hedy după remediile pe care i le recomandase.

– Era o fată drăguță, dar avea probleme cu stomacul. Dansa atît de bine. Mare păcat!

Femeia o cunoştea pe Hedy, fiindcă făcea parte din grupul local care participa la Carnaval. Era o formație de şaizeci de dansatori, toboşari, bărbați care balansau pe umerii lor nişte păpuşi gigantice, îmbrăcați cu toții în albastru, culoarea lui Yemaya. Se legănau cu toții în ritmul muzicii şi străbăteau bulevardul Prado pînă în fața tribunei în care se afla însuşi El Comandante. Femeia îl cunoştea şi pe prietenul lui Hedy, bărbatul acela care era în stare să facă o gaură într-o uşă de lemn cu privirea lui arzătoare.

– Uite, acela este.

O Lada cu însemnele Minint se oprise lîngă clădirea în care locuia Hedy şi din ea sări un Luna mai grăbit ca de obicei. Ofelia se întoarse cu spatele la uşă, îşi scoase şepcuța şi continuă să supravegheze strada în oglindă. Asta însemna că trebuia să suporte alte recomandări din partea femeii care vindea plante şi să privească din nou cartea poştală din Mexic. Noroc că Luna ieşi imediat din clădire, avînd în mînă pernuța în formă de inimă.

Nu mai avea nici o importanță acum de ce nici unul dintre polițiştii care vizitaseră locuința lui Hedy nu ridicase de acolo pernuța înaintea lui Luna. Nu mai conta dacă verificaseră sau nu amprentele de pe lucrurile fetei. Nici unul dintre experții care făcuseră cercetări acolo nu o putea înțelege pe Hedy mai bine decît putea să o facă Ofelia.

Ofelia trăia în două lumi diferite. Una era cea a cozilor la alimentele primite ca rație sau la autobuz, a străzilor desfundate, a căderilor de tensiune care făceau ca Fidel să tremure pe ecranul televizoarelor, a căldurii insuportabile care le făcea pe cele două fete ale ei să se întindă ca nişte fluturi pe plăcile de gresie ale podelei. Cealaltă era un univers ascuns, dar la fel de real ca şi venele de sub piele, un univers dominat de voluptuoasa Oshun, de Yemaya cea

iubitoare, de Chango cel tumultuos, de spirite mai bune şi mai rele, care aduceau sîngele în obraji, gustul în gură, culoarea în ochi şi care îşi făceau simţită prezenţa în orice fiinţă. Aşa cum fiecare tobă avea în interiorul ei o sămînţă de kola care era sufletul instrumentului şi care prindea glas ori de cîte ori cineva bătea cu palma în pielea de deasupra, tot aşa fiecare persoană avea înăuntrul ei un spirit care îşi făcea simţită prezenţa în fiecare bătaie a inimii, dacă cineva ar fi avut răbdarea să asculte. Ofelia Osorio ducea cu ea focul soarelui ascuns în spatele feţei ei maronii şi din această cauză putea să vadă cu o claritate extraordinară cele două lumi ale Havanei.

De data aceasta, Arkadi o găsi pe Olga Petrovna în capot, cu părul pus pe bigudiuri. Femeia pregătea mai multe pungi cu alimente în camera din faţă a apartamentului. Îi aruncă un zîmbet vinovat, un zîmbet de femeie în vîrstă, încă atrăgătoare, luată prin surprindere. Un porumbel mic şi gras? Probabil.

– O ocupaţie suplimentară, spuse ea.

– Suplimentară, dar sănătoasă!

Ceea ce fusese probabil o cămară, era acum plină de rînduri de pungi albe de plastic pline cu cutii de cafea italiană, farfurii chinezeşti, hîrtie igienică, ulei de gătit, săpun, prosoape, pui congelaţi şi sticle cu vin spaniol. Pe fiecare pungă se afla o etichetă cu cîte un nume cubanez.

– Fac şi eu ce pot, spuse ea. Era mult mai uşor pe vremuri, cînd exista cu adevărat o comunitate rusească aici. Cubanezii se puteau baza pe noi ca să-şi procure unele produse din magazinele pentru diplomaţi. După ce ambasada a trimis pe toată lumea acasă, sarcina noastră, a celor rămaşi, a devenit deosebit de grea.

Pentru un anumit comision, desigur, îşi zise Arkadi. Zece la sută? Douăzeci? Ar fi fost o vulgaritate din partea

lui să pună o asemenea întrebare acestei perfecte matroane sovietice.

– Vin imediat înapoi, îi promise ea şi se strecură într-un dormitor de unde venea o undă de parfum. De acolo, ea îi strigă prin uşă: Staţi de vorbă cu Saşa, adoră să-i ţină cineva companie.

De pe stinghia lui, canarul îl examina pe Arkadi, mirat că acesta nu are coadă. Arkadi aruncă o privire în bucătărie. Samovarul era aşezat pe un prosop împăturit pe masă. Pe perete era un calendar cu o scenă de iarnă plină de nostalgie. O solniţă, şervetele de hîrtie într-un pahar. Pe un raft borcane făcute în casă cu gem, murături şi salată de fasole. Reveni la timp în camera din faţă pentru a asista la apariţia Olgăi Petrovna, care se pieptănase şi se pusese la punct într-un timp record.

– V-aş servi cu ceva, dar prietenii mei cubanezi trebuie să-şi facă apariţia dintr-o clipă în alta. Nu se simt în largul lor dacă văd pe cineva străin. Sper că nu durează prea mult. Vă rog să mă înţelegeţi.

– Bineînţeles. E în legătură cu Serghei Pribluda. Aţi spus prima dată cînd am stat de vorbă că unele femei din personalul ambasadei bănuiau că avea o legătură cu o cubaneză, pentru că vorbea foarte bine spaniola.

Olga Petrovna îşi permise un zîmbet abia schiţat.

– Spaniola lui Serghei Sergheevici nu a fost niciodată chiar aşa de bună.

– Bănuiesc că aveţi dreptate, fiindcă el era atît de rus. Rus pînă în măduva oaselor!

– Aşa cum v-am mai spus, un „tovarăş" în adevăratul înţeles al cuvîntului.

– Şi cu cît mă adîncesc mai mult în investigaţii, cu atît devine mai clar că dacă găsise într-adevăr o femeie pe care s-o admire atît de profund, acea femeie nu putea să fie decît o rusoaică la fel de adevărată ca şi el. Nu sînteţi de acord?

Deşi Olga Petrovna îşi păstrase pe buze acelaşi zîmbet politicos, în ochii ei apăruse o privire uşor sfidătoare.

– Cred că aveţi dreptate.

– Fără îndoială că atracţia a fost inevitabilă, spuse Arkadi. Probabil amintirile de acasă, o adevărată cină rusească şi apoi, fiindcă o relaţie în interiorul ambasadei este întotdeauna descurajată, necesitatea de a planifica întîlniri ulterioare, care trebuia să fie ori secrete, ori să pară accidentale. Din fericire, el locuia separat de ceilalţi ruşi şi ea putea găsi oricînd un motiv ca să apară pe Malecón.

– E posibil!

– Însă ea a fost văzută de mai mulţi cubanezi.

Se auzi o bătaie în uşă. Olga Petrovna crăpă uşa şi şopti ceva celui de afară. Închise apoi uşor uşa, reveni lîngă Arkadi, îi ceru acestuia o ţigară şi, după ce acesta i-o aprinse, se aşeză şi scoase un nor de fum. Cu o voce total schimbată, o voce care parcă avea trup, femeia spuse:

– N-am făcut nimic rău!

– Nici n-am zis că aţi făcut. N-am venit la Havana să distrug viaţa cuiva.

– Habar n-aveam ce voia Serghei să facă. El nu vorbea niciodată despre asta şi nici eu nu l-am întrebat. Pur şi simplu ne apreciam unul pe altul, atîta tot.

– Era suficient, sînt sigur.

– Şi atunci ce doriţi de la mine?

– Cred că cineva atît de apropiat de Pribluda, care ţinea la el, are probabil o fotografie de-a lui mai bună decît cea pe care mi-aţi arătat-o prima dată.

– Asta e tot?

– Da.

Femeia se ridică, se duse în dormitor şi reveni o clipă mai tîrziu cu o fotografie color în care se vedea un colonel Serghei Pribluda, bronzat şi fericit, îmbrăcat în pantaloni

scurți. Cu marea caldă a Caraibelor în spatele lui, cu nisip pe umeri și cu un zîmbet pe buze care-l făcea cu zece ani mai tînăr. Pentru identificarea pe care voia s-o facă Blas, fotografia era perfectă.

– Vă rog să mă scuzați, v-aș fi dat-o și mai devreme, dar am fost sigură că aveți să găsiți alta și asta e singura bună pe care o am. Aș vrea s-o primesc înapoi.

– O să le spun să mi-o dea. Arkadi puse fotografia în buzunar. L-ați întrebat vreodată pe Pribluda cu ce se ocupa în Havana? A pomenit vreodată ceva sau numele cuiva în prezența dumneavoastră?

– Oameni ca Serghei îndeplinesc anumite misiuni speciale. Nu mi-ar fi pomenit niciodată despre așa ceva și nu sînt eu aia să mă bag unde nu-mi fierbe oala.

Cuvinte demne de un adevărat patriot, își spuse Arkadi în gînd; înțelegea acum cît de bine se potriviseră Pribluda și Olga Petrovna.

– Dumneavoastră sînteți cea care mi-a trimis mesajul de la ambasadă, nu-i așa? „Serghei Sergheevici Pribluda e în pericol. Trebuie să veniți imediat." Mesajul nu era semnat.

– Eram îngrijorată și Serghei vorbea atît de respectuos despre dumneavoastră.

– Dar cum ați reușit să-l trimiteți? Este necesară o autorizație ca să trimiți mesaje la Moscova.

– Oficial da, dar personalul nostru este atît de redus. Se bazează pe mine și mă lasă să fac singură din ce în ce mai multe, ceea ce, într-un anumit fel, îmi ușurează mult munca. Și am avut dreptate, nu? Era în pericol.

– Ați mai spus și altcuiva?

– Cui să fi spus? Singurul rus adevărat de la ambasadă era Serghei. Ochii Olgăi Petrovna se umplură de lacrimi. Trase adînc aer în piept și întoarse capul spre ușă. Ce nu înțeleg cubanezii ăștia este că, deși nu cîntăm și dansăm la fel de mult ca ei, putem iubi cu aceeași pasiune, nu-i așa?

– Da, aveți dreptate.

În mod sigur, Osorio nu putea înțelege așa ceva, își spuse Arkadi în gînd. Era o ușurare pentru el faptul că se afla departe de amestecul acela vulcanic de zel revoluționar și de spirit Santeria, specific detectivului, că se afla acum într-o lume mult mai solidă, în care o poveste de dragoste postsovietică putea înflori printre mărături și pahare de votcă, în care motivele puteau fi măsurate în dolari, în care oasele erau lăsate la locul lor în pămînt și unde chiar și o crimă avea o motivație logică.

Imaginea unui pui care se dezgheța în punga de plastic păru să o aducă din nou pe Olga Petrovna cu picioarele pe pămînt. Mai oftă o dată prelung, își stinse țigara în scrumieră și, într-o clipă, se transformă din nou în om de afaceri. Aruncă o privire în oglindă, pentru a se asigura că arată așa cum trebuie, ca o bunicuță cumsecade cu părul cărunt.

În drumul spre ieșire, Arkadi trecu pe lîngă un grup de oameni care așteptau pe trepte. În capul scării, Olga Petrovna rămase o clipă nemișcată, de parcă ar fi avut o revelație.

– Sau poate că sînt de prea multă vreme aici, poate am devenit și eu o cubaneză.

20

Ofelia îşi parcă maşina la o oarecare distanţă de docuri, fiindcă îi era teamă că nu-şi taie cauciucurile. Havana fusese pe vremuri locul de acostare a flotelor încărcate cu comori ale Imperiului Spaniol. Odată cu trecerea timpului, argintul şi aurul fuseseră înlocuite de automobilele americane care, la rîndul lor, fuseseră înlocuite de petrolul adus din Rusia. Toate operaţiunile de încărcare, descărcare şi depozitare se desfăşurau în nişte depozite care alcătuiau un adevărat *barrio*, un cartier al Havanei, numit Atares. Atunci cînd Uniunea Sovietică se prăbuşise, acelaşi lucru se întîmplase şi cu părţi întregi din Atares, care făcuseră implozie ca o venă rămasă fără sînge. Un depozit lăsat în paragină se prăbuşise peste cel de lîngă el, ceea ce făcu să se destabilizeze un al treilea şi aşa mai departe. Strada se umpluse cu resturi metalice şi aşchii de lemn. Locul arăta acum ca un oraş ce suferise un asediu, cu ziduri transformate în grămezi de moloz, cu bare de oţel contorsionate, cu gropi şi excremente împrăştiate peste tot, cu cotloane mirosind cumplit a urină. Ofelia făcuse în Atares antrenamente de apărare împotriva unei invazii şi-şi aducea aminte cît de reale i se păruseră exerciţiile în acest peisaj dezolant. În nici un caz nu era un loc în care să doreşti să te plimbi cu maşina.

Singura clădire rămasă în picioare într-o margine a cartierului era Centro Russo-Cubano. Acesta servea pe

vremuri drept hotel şi loc de întîlnire pentru ofiţerii de pe vasele sovietice aflate în port şi fusese proiectat ca un pavilion de comandă al unui vapor, cu ferestre ca nişte hublouri şi un imens drapel sovietic din sticlă fixat la nivelul cabinei de comandă. Un vapor care arăta însă de parcă ar fi traversat o mare în furtună şi care naufragiase printre grămezile de moloz. Ofelia fu surprinsă de cît de uşor se deschise totuşi uşa de la intrare.

Înăuntru, se trezi într-un hol de intrare, luminat de razele slabe care pătrundeau prin ferestrele de sus. Tejgheaua curbată, din lemn de mahon, de la recepţie, era flancată într-un capăt de o fată din marmură neagră ce tăia cu o seceră un mănunchi de tulpini de trestie, făcute din alamă, iar în celălalt de un marinar din bronz care trăgea o plasă de pescuit din apă. Tăietoarea de trestie era desculţă, cu hainele de lucru lipite de trupul apetisant. Marinarul avea trăsături slave, părea eroic, iar plasa era plină cu peşte. Russo-Cubano într-adevăr! Cubanezii nu fuseseră niciodată lăsaţi să intre aici, clădirea fusese numai pentru ruşi. Toate inscripţiile, RECEPŢIE, BUFET, DIRECTOR, erau în ruseşte. Ofelia reuşi să desluşească prin stratul de praf un mozaic cu secera şi ciocanul suprapuse peste un model ce abia se mai distingea cu valuri albastre. Singurul semn de activitate recentă se afla în mijlocul holului, unde razele roşii filtrate de steagul de sticlă cădeau peste un automobil Lada cu plăcuţe de înmatriculare ale corpului diplomatic.

Un sunet metalic o făcu să ridice privirea pînă la un bec care atîrna legat de un fir de tavan, să o mute apoi pe busturile lui Martí*, Marx şi Lenin care decorau un balcon

---

* Martí, José Julian (1853–1895) lider revoluţionar cubanez şi poet. A luptat pentru cîştigarea independenţei Cubei de sub Imperiul Spaniol şi a scris mai multe volume de poezie şi eseuri pe tema libertăţilor politice.

aflat la mezanin şi să o oprească în final asupra unei capre care se mişca de-a lungul balustradei balconului. Capra privea cu dispreţ de la înălţime. Adevărul era că numai o capră ar fi putut urca pe scara aceea, blocată de cabina deformată şi abandonată a liftului. Nu era o pierdere prea mare, îşi spuse Ofelia în gînd. De cînd cu penele de curent, oamenii, oricum nu mai aveau încredere în ascensoare. Balconul era legat totuşi de holul de jos printr-o scară mobilă. Sus apărură mai multe capre.

La volanul maşinii se afla un bărbat de culoare, care o fixa cu capul întors spre ea. Acesta nu răspunse în nici un fel la strigătele ei, aşa că Ofelia, cu pistolul în mînă, se apropie de maşină şi deschise portiera. Era o păpuşă de cîrpă, un Chango, cu faţa abia schiţată şi ochi de sticlă, îmbrăcat în pantaloni scurţi şi cămaşă, cu o bandană roşie în jurul frunţii şi care se aplecă în afară. Ofelia începu să cerceteze interiorul maşinii. Pe bord se vedeau urmele a mai multor lumînări roşii care arseseră acolo. De oglinda retrovizoare atîrna un şirag de scoici şi un şirag de mătănii. Sunetul unui clopoţel o făcu să-şi îndrepte atenţia din nou spre balcon, unde un ţap încerca să-şi facă loc printre celelalte capre şi-şi întindea gîtul ca să privească în jos. Animalele se opriră brusc, apoi se împrăştiară tropăind cu zgomot, speriate nu de vederea ei, ci, după cum îşi dădu ea seama prea tîrziu, a cuiva aflat în spatele ei.

Ofelia nici nu-şi dădu seama cînd primi lovitura, fiindcă într-o fracţiune de secundă fu întinsă pe podea, apoi se trezi într-un sac de pînză, oarbă ca un iepure pregătit să fie dus la tîrg. Îşi pierduse arma şi o mînă uriaşă îşi înfipsese degetele în gîtul ei, o sugestie că nu era prea înţelept să încerce să ţipe. Abia cînd degetele acelea necunoscute slăbiră strînsoarea, reuşi să simtă mirosul dulce, de nucă de cocos.

Uneori a nu şti e mult mai bine decît a şti. E-mailul pe care Isabel îl aştepta cu atîta nerăbdare de la Moscova putea fi citit pe ecranul monitorului lui Pribluda.

Dragă Serghei Sergheevici, ce bucurie şi ce supriză să am din nou veşti de la tine! Ar fi trebuit să-ţi scriu mai de mult şi să-ţi spun cît de rău mi-a părut cînd am auzit de moartea Maríei Ivanova, care a fost întotdeauna aşa de drăguţă cu noi toţi. Ai fost binecuvîntat să ai o soţie atît de minunată! Îmi aduc aminte de ziua aceea cînd ne-am întors din misiune şi eram atît de îngheţaţi, încît nici nu puteam vorbi. Nu am reuşit decît să arătăm cu degetul spre ţurţurii care ne atîrnau din nas. Ea a făcut atunci o banya în baie cu ierburi, ramuri de brad, apă fierbinte şi o sticlă de votcă. Ne-a salvat viaţa în ziua aceea. Adevărul e că toţi oamenii buni s-au dus! Şi acum tu te afli la tropice şi eu am rămas aici şi m-am transformat într-un fel de bibliotecar. Dar nu mă plîng că stau degeaba, nu trece zi în care cineva să nu vrea să declasifice asta sau aia. Săptămîna trecută a venit la mine un avocat de la o agenţie de ştiri occidentală, care mi-a cerut să deschid cele mai sensibile arhive ale KGB-ului, de parcă acestea ar fi fost aşa, un fel de album de familie. N-a mai rămas oare nimic sfînt pe lumea asta? Întreb asta jumătate în glumă, jumătate în serios. Nu mai putem spune pur şi simplu ca pe vremuri „Cei ce ştiu, ştiu".

Zilele acelea au dispărut de mult. Cu toate acestea, promisiunile făcute trebuie respectate, acesta a fost întotdeauna crezul meu. Dacă societatea şi adevărul istoric au de cîştigat prin divulgarea secretelor, dacă trădătorii nu sînt ridicaţi în slăvi şi nu sînt distruse reputaţiile unor persoane onorabile, dacă nu sînt acuzaţi acei oameni nevinovaţi care erau convinşi că nu-şi fac decît datoria, în condiţii de cele mai multe ori periculoase, atunci da! Eu sînt primul care să scot faptele la lumină.

Ceea ce mă aduce la întrebările pe care mi le-ai pus în legătură cu un fost lider al Partidului Comunist Cubanez, Lazaro Lindo. Voiai mai ales să ştii dacă Lindo a fost implicat într-o aşa-zisă conspiraţie de partid împotriva statului cubanez. Dacă îmi amintesc bine, Castro afirma că un cerc de indivizi din interiorul PCC, care susţinea că drumul pe care îşi conducea el concetăţenii era unul aventurist, conspirau împotriva lui cu sprijin din partea URSS. Adevărat sau nu, consecinţele au fost foarte severe: înăsprirea relaţiilor sovieto-cubaneze, arestarea şi aruncarea în închisoare a unora dintre cei mai devotaţi membri de partid, printre care şi Lindo. Bineînţeles, asta a fost şi rămîne o problemă deosebit de sensibilă. Ceea ce cereai tu erau anumite documente din care să reiasă că o asemenea conspiraţie nu a existat sau, dacă a existat, Lindo nu a luat parte la ea. Am

înțeles că asta ar fi putut-o ajuta pe fiica lui să obțină un permis de ieșire din țară. Din păcate, nu pot să-ți satisfac cererea. A fost însă o surpriză deosebit de plăcută să primesc veşti de la un vechi prieten.

În altă ordine de idei, să ştii că țara parcă a fost năpădită de larve. Bine că nu eşti aici.

Roman Petrovici Rozov
Arhivar şef
Serviciul Federal de Informații
Rozov@RRFISarch.org

Arkadi scoase la imprimantă scrisoarea ca să i-o dea lui Isabel, dar era foarte clar că în ea Rozov, vechiul tovarăş al lui Pribluda, recunoştea atît existența complotului, cît şi rolul pe care-l jucase Lindo în el. Deşi abia o cunoştea pe Isabel şi femeia nu-l atrăgea deloc, simțea o strîngere de inimă la gîndul că trebuie să-i dea scrisoarea, fiindcă simțise disperarea din sărutul ei. De ce l-ar fi sărutat altfel?

Sărutul îl înfuriase, fiindcă nu fusese decît o mimare a dorinței, gura ei încercînd să se lipească de a lui pînă cînd o împinsese în lături. În acelaşi timp, îşi punea întrebarea dacă, aflat în locul lui, un cubanez ar fi respins o astfel de femeie? Ar fi respins o astfel de femeie orice bărbat cu sînge în vine?

Celălalt răspuns care îl înspăimînta se afla în fotografia pe care o luase de la Olga Petrovna, fotografia care ar fi putut contribui decisiv la identificarea cadavrului de la morgă. Era surprins să constate cît de uşurat se simțise că Blas nu era în laborator. Lăsase pur şi simplu fotografia acolo, în loc să-l aştepte pe doctor ca să afle cu certitudine dacă trupul din sertar era al lui Pribluda sau nu.

Arkadi împături foaia pe care era imprimată scrisoarea venită de la Moscova pentru a o putea băga mai uşor pe sub uşa lui Isabel.

Cîte moduri de laşitate existau oare?

*

Se afla cu capul într-un sac, băgată în portbagajul unei maşini, cu mîinile legate la nivelul coatelor, acoperită cu mai mulţi saci. Nici ameninţările, nici rugăminţile ei nu avuseseră nici un efect. Cel care o atacase închisese portbagajul fără să scoată vreun cuvînt. Mai auzise cum este trîntită portiera maşinii, fără însă ca vreun fîşîit să indice faptul că s-ar fi urcat cineva înăuntru şi apoi paşi care se îndepărtau. Nu reuşise să vadă dacă atacatorul era alb sau negru, dar subconştientul ei îi simţise mirosul, îi remarcase sunetul respiraţiei, îi înregistrase viteza mişcărilor şi mărimea trupului. Ştia că cel care o atacase era Luna.

Ţipase pînă i se uscase gîtul, numai că sacii puşi peste ea absorbeau sunetele şi se îndoia că ar fi auzit-o cineva aflat la o distanţă mai mare de cîţiva metri de maşină, cu atît mai puţin cineva aflat pe stradă. Se hotărî să aştepte pînă cînd avea să audă ea pe cineva, deşi în tot timpul cît fusese închisă acolo nu simţise nici o vibraţie care să indice că vreo maşină trecea prin dreptul clădirii. Cine să se aventureze cu maşina pînă acolo? Acolo sau pe fundul golfului era acelaşi lucru.

Cu fiecare răsuflare, pînza de sac se lipea tot mai mult de faţa ei. Fibrele de cînepă şi de cocos îi intrau în gură şi în nas şi-şi dădu seama că, din cauza grămezii de saci puşi peste ea, volumul de aer din portbagaj era foarte mic. Nu-şi aducea aminte să fi avut vreodată vreo fobie faţă de spaţii închise. Acum avea însă nevoie de toată concentrarea de care era în stare pentru a respira normal şi a nu risipi aerul

care-i mai rămăsese. Simțea pistolul undeva sub ea. Parcă pentru a-i face în ciudă, arma era însă în afara sacului în care era vîrîtă și nu putea ajunge la ea. Slavă Domnului că măcar vezica urinară nu-i crea deocamdată probleme.

Îi treceau prin minte tot felul de amănunte nesemnificative. Dacă portbagajul în care fusese aruncată era curat sau nu. Ce avea să pregătească mama ei la cină, pentru Muriel și Marisol? Ceva cu orez fără îndoială. Simți că în sudoarea care i se scurgea pe față începuseră să se amestece și lacrimi.

Se gîndea acum la statuia cu fata care tăia trestie. Părul era greșit reprezentat, era lung și neted, deși ar fi trebuit să fie creț, însă fața fusese executată corect, în special ochii, cu privirea lor speriată.

Să depinzi de ruși!

Cauciucul de rezervă lipsea din portbagaj și șurubul în care ar fi trebuit să fie fixat acesta o împungea dureros în spate. Începu să se zbată, încercînd să frece de șurub frînghia care îi ținea brațele imobilizate, însă era ca și cum s-ar fi răsucit într-un giulgiu strîmt.

Posibila identificare a cadavrului lui Pribluda îi provoca mai multă neliniște decît se așteptase. La început, refuzase să accepte cadavrul, pur și simplu ca să-i determine pe cubanezi să înceapă o investigație, dar acum descoperise că exista ceva în subconștientul lui care, în ciuda tuturor evidențelor, refuza să accepte moartea colonelului. Cum era posibil ca cineva atît de dur și de urît să moară? Bărbatul acela fusese o brută și totuși, probabil pentru motivele sale egoiste, Arkadi îi deplîngea acum moartea. Serghei Pribluda fusese persoana pe care o cunoscuse cel mai bine și una dintre ultimele sale legături cu Irina.

Și-o aducea aminte pe Irina înfășurată într-un cearșaf alb, cu părul pieptănat, cu ochii închiși, cu gura relaxată

într-un zîmbet. Medicul îi spusese că e ceva normal ca lui să i se pară că persoana iubită continuă să respire. Îl trecu un fior care făcu să-i înghețe sudoarea de pe spate. În minte îi veniră versurile lui Puşkin despre îndrăgostitul care:

... numără orele leneşe, încercînd în van
Să le grăbească: el nu mai poate aştepta.
Orologiul bate de zece: a ieşit deja afară, a început să zboare
Şi a şi ajuns la poarta ei.

Pentru el, poarta nu avea să se mai deschidă niciodată. Deşi avea să revină mereu, alergînd cu răsuflarea tăiată ca un şcolar, numai ca s-o mai vadă respirînd încă o dată, poarta avea să rămînă pentru totdeauna blocată.

Era posibil ca oamenii să moară din dragoste? Arkadi cunoscuse un bărbat pe un pescador în Marea Bering, un criminal, care se îndrăgostise de o femeie, o curvă, care pînă la urmă murise pe mare. Individul îşi pusese singur capăt zilelor, dîndu-şi jos hainele şi aruncîndu-se în apa înghețată. Şocul contactului pielii cu apa trebuie să fi fost teribil, dar bărbatul era extraordinar de puternic şi continua să înoate îndepărtîndu-se de vas, îndepărtîndu-se de lumină. Pentru criminali sau senatori, pentru curve sau neveste cinstite, dragostea se dovedea a fi nu felinarul de la prova vasului, ci însuşi vasul şi atunci cînd lumina dispărea, nu mai exista altă scăpare decît să te duci la fund.

Arkadi nu era expert în dragoste, dar era specialist în moarte şi cunoştea posibilitatea unei morți relativ lipsite de durere pentru cei care se scufundau în adînc. Ceea ce-i ucidea pe înotătorii experimentați care încercau să doboare recorduri de înot sub apă nu era atît presiunea apei, cît mai ales starea de inconştiență provocată de lipsa de oxigen. Spre sfîrşitul cursei, ei nu mai erau în stare decît să mişte uşor apa cu brațele, chiar dacă creierul lor era convins că mişcările sînt la fel de viguroase ca la început.

Ofelia se ruga. Exista o întreagă panoplie de spirite şi sfinţi care ar fi putut să o ajute dacă ar fi aflat de necazurile ei. Dulcea Yemaya, care îi salva pe bărbaţi de la înec. Blînda Santa Bárbara, care se putea transforma într-o clipită într-un Chango înconjurat de fulgere. Patroana Ofeliei fusese însă întotdeauan Oshun, deşi zeiţa nu-i fusese de prea mare ajutor în relaţiile cu bărbaţii. De cele mai multe ori însă zeii erau cei care te alegeau pe tine, nu tu pe ei şi Oshun era zeiţa dragostei, o chestie inutilă, care uneori făcea numai rău. Ofelia avea uneori senzaţia că e ca un bolovan mic şi negru în mijlocul unui fluviu plin de dragoste inutilă. Lucrul de care avea cel mai mult nevoie acum era un cuţit ascuţit. Dacă nu reuşea să iasă mai repede din portbagajul maşinii avea să moară asfixiată şi Blas avea să scoată după aceea fire de cînepă din gîtlejul ei, pentru edificarea admiratorilor săi. Imaginea corpului ei gol pe masa de disecţie a doctorului era şi aşa destul de enervantă, însă văzuse şi cîteva cadavre după o zi sau două petrecute într-un portbagaj pe căldură şi amintirea lor era suficientă ca, indiferent de sorţii de reuşită, să încerce să rupă sfoara de şurubul care o înţepa în coaste.

Încercă să se gîndească la o melodie al cărei ritm s-o facă să muncească mai cu spor, dar nu-i venea în minte decît cîntecul „Drume Negrita" al formaţiei Merceditas ale cărui versuri spuneau: „Du-te la culcare, micuţa mea negresă. Dacă adormi o să-ţi aduc un nou pătuţ, iar la pătuţ o să-ţi pun un clopoţel nou. Tu eşti favorita mea, perla mea, iubita mea fetiţă, te rog, nu mai plînge!" Cel mai ciudat era faptul că vocea pe care o auzea era a mamei sale.

Reţeaua de crăpături din tavan ce părea că plutea ca un halou deasupra patului în camera întunecată îi aduse aminte lui Arkadi de pălăria albă de pai a lui Rufo, care avea iniţialele acestuia pe banda interioară. Faptul că pălăria era făcută în Panama nu i se păruse lipsit de însemnătate atunci,

deoarece nu auzise încă de AzuPanama S.A. Acum însă încerca să-şi amintească ce alte obiecte care să ridice semne de întrebare mai văzuse în camera lui Rufo. Faptul că nici Luna, nici Osorio nu veniseră pentru cheia lui Rufo sugera că aceştia nu încercaseră încă cheia pe care o predase Arkadi şi că era posibil ca nici unul dintre ei să nu fi intrat în cameră de atunci.

Îl pîndea oare Luna ascuns undeva sau se pregătea să-i facă o vizită? Şanscle ca oricare dintre acestea să se întîmple erau egale, aşa că Arkadi se învălui în pardesiu, umbra sa protectoare, goli într-un buzunar conţinutul plicului şi coborî în stradă. După ce merse cîteva minute pe jos, făcu semn unui taxi. Uitase adresa lui Rufo, însă îşi aminti de cuvintele pe jumătate şterse care se vedeau pe peretele de vizavi. Îi ceru şoferului să-l ducă la Gimnasio Atares.

– *Te gustan los pugilistas?* întrebă şoferul, făcînd un gest cu pumnul prin aer.

– Bineînţeles, răspunse Arkadi, deşi nu ştia la cine se referă bărbatul.

La boxeri. Vizavi de clădirea în care locuia Rufo, arena de box în aer liber de la Gimnasio Atares revenise la viaţă şi Arkadi reuşi, pe deasupra capetelor care se înghesuiau la poartă, să zărească pentru o clipă ringul luminat de mai multe becuri fixate pe un suport suspendat. Spectatorii strigau, fluierau şi agitau talăngi într-o atmosferă plină de fum de ţigară şi de roiuri de insecte. Era pauză şi în colţurile ringului se vedeau doi boxeri negri, cu pielea strălucind de sudoare, aşezaţi pe taburete, cărora antrenorii le dădeau ultimele indicaţii. În clipa în care se auzi gongul şi toate capetele se întoarseră spre centrul ringului, Arkadi descuie uşa şi se strecură în interiorul locuinţei lui Rufo.

De la ultima sa vizită, în încăpere se produseseră anumite modificări. Patul, masa şi chiuveta erau la locul lor. Pălăria lui Rufo era în continuare agăţată în cui,

fotografiile echipei de box continuau să populeze pereții și lîngă sofa se afla aceeași listă de numere de telefon, amănunt destul de curios pentru cineva fără telefon. Televizorul și videocasetofonul erau acolo, la fel și cutiile cu pantofi sport și cele cu trabucuri, numai că minibarul dispăruse.

Cu ochii după alte suveniruri din Panama, Arkadi mai căută o dată prin dulapul de haine și prin sertare, prin cutiile de trabuce și prin cele de pantofi. În afară de un medicament cumpărat dintr-o farmacie panameză și un suport de pahar din carton cu sigla unui club din Panama City, nu reuși să găsească altceva.

Deodată îi veni în gînd că e foarte posibil ca cineva care a imortalizat o excursie la Turnul Eiffel să fi înregistrat, de asemenea, pe bandă și excursia pe care a făcut-o în Panama. Deschise televizorul și băgă o casetă în aparatul video. Fu nevoit să dea imediat volumul la minimum, pentru că în difuzor țipa în spaniolă un comentator entuziast în timp ce pe ecran se vedeau doi boxeri care se loveau cu îndîrjire sub drapelele lor naționale. Filmul avea culoarea spălăcită a vechilor filme din Germania de Est și mișcările erau sacadate din cauza numărului mic de cadre pe secundă. Putu totuși să recunoască într-unul dintre cei doi luptători pe Rufo, mai tînăr și mai suplu, pocnindu-l zdravăn pe oponentul său și, o clipă mai tîrziu, cu mănușa ridicată în sus de arbitru. Următoarea luptă înregistrată pe bandă îl avea ca erou pe Mongo, iar Arkadi își dădu seama că boxerii erau, de fapt, niște toboșari, fiecare încercînd să-și impună propriul ritm: eu sînt toboșarul, tu ești toba. Alte vreo zece casete aveau pe ele înregistrate diverse turnee internaționale și vreo cinci erau dedicate lecțiilor de box: cum să sari corect coarda, să lucrezi la sacul de box sau să te miști fără să fii doborît de adversar.

Toate celelalte casete aveau coperți lucioase pline cu imagini pornografice și cu titluri în diferite limbi. A aduce

filme porno în Cuba i se părea lui Arkadi o nerozie echivalentă cu plasarea de poze cu perle într-o crescătorie de stridii. Vreo două dintre filmele franțuzești fuseseră turnate în Havana și se puteau vedea acolo mai multe cupluri care făceau sex pe plaje pustii – plaje necunoscute lui Arkadi. Un alt film, intitulat *Sucre Noir*, se vedea că fusese turnat într-o zi ploioasă. În el, mai multe cupluri se iubeau într-o sufragerie decorată cu postere cu artiști de cinema. Arkadi deveni brusc interesat de decor, deoarece își dădu seama că fusese și el în încăperea respectivă. După teancurile de albume foto, colecția de clopote din bronz și penisurile din fildeș, aranjate pe dimensiuni, recunoscuse apartamentul lui Mostovoi, fotograful de la ambasada rusă. Pe perete, între postere, se vedeau aceleași fotografii înrămate în care Mostovoi apărea în mijlocul prietenilor la Paris, la Londra, făcînd cu mîna de la bordul unui vas. Arkadi opri brusc banda. Pe perete se vedea o fotografie pe care n-o remarcase cînd îl vizitase pe Mostovoi. Cinci bărbați înarmați cu puști strînși în jurul a ceea ce părea a fi un rinocer mort. Imaginea era prea mică și neclară ca să-și poată da seama despre cine era vorba. O poză făcută în Africa, la o vînătoare de animale mari, în stil Hemingway și care ocupa locul central în colecția de fotografii a lui Mostovoi. De ce ar fi ascuns acesta o astfel de poză?

Cineva încerca să descuie ușa. Arkadi închise imediat aparatul video și rămase nemișcat, ascultînd zgomotul făcut de o cheie care se chinuia să intre în butuc, urmat de o înjurătură printre dinți. Era vocea lui Luna.

Arkadi și-l imagina pe acesta căzut pe gînduri în fața ușii. Sergentul avea probabil în mînă cheia pe care Arkadi i-o dăduse lui Osorio, cheie care se potrivea perfect în broasca de la apartamentul lui din Moscova. Luna nu avea de unde să știe acest lucru. Știa însă, fără îndoială, că cheile nu-și schimbă dinții singure, așa că ori butucul fusese

schimbat, ori nu era vorba despre cheia care trebuia. Probabil că Luna își verifica încă o dată cheile pe care le avea în buzunar. Nu, aceasta era cheia pe care i-o dăduse detectivul. Probabil că era pentru prima dată cînd Luna folosea cheia respectivă. La terminarea primei sale vizite acolo, Arkadi închisese ușa fără să tragă yala, așa că oricine ar fi putut să intre apoi în încăpere răsucind pur și simplu clanța. Cineva chiar făcuse acest lucru, din moment ce anumite obiecte dispăruseră. Acel cineva trăsese și yala, fiindcă Arkadi găsise ușa încuiată, dar pentru asta individul nu avusese nevoie de cheie, fiind suficientă o simplă ridicare a piedicii. Era deci posibil ca aceasta să fie prima dată cînd Luna folosea cheia.

Arkadi băgă brusc de seamă că Gimnasio Atares se cufundase în tăcere, că vacarmul de voci și fluiere încetase. Se gîndea cît de furios fusese Luna pentru simplul fapt că dăduse peste el la ceremonia Santeria. Ce avea oare să facă dacă-l găsea aici, în camera lui Rufo?

Ușa se mișcă în țîțîni în clipa în care fu lovită de pumnul puternic al sergentului, dar nu se deschise. Arkadi și-l imagina pe Luna holbîndu-se la încuietoare. Într-un tîrziu pașii începură să se îndepărteze, acompaniați de un sunet de metal tîrît pe asfalt. Cînd Arkadi crăpă ușa putu să vadă că Luna se afla la cîteva case distanță, sub un felinar care stătea să se stingă. Doi luptători îmbrăcați în trening se tîrau obosiți spre poarta arenei, urmați îndeaproape de un antrenor care își ștergea fața cu un prosop. În clipa în care cei doi ajunseră în dreptul ușii, Arkadi se strecură afară și începu să meargă în fața lor, suficient de aproape ca să nu fie văzut de Luna și ca să-și amestece umbra cu ale lor. Suficient de preocupați de rănile lor, luptătorii își continuară mersul împleticit fără să-l bage de seamă. Cînd cei trei dădură colțul, Arkadi se opri și el și se uită înapoi.

Luna se întorcea. Sunetul de metal frecat pe piatră venea de la un căruț cu roți de fier pe care îl lăsă în stradă, în fața

locuinței lui Rufo. Sergentul era în civil și, de data aceasta, nu se mai chinui cu nici o cheie, ci lovi încuietoarea cu cuțitul de spart gheața, se propti cu umărul în ușă și aceasta se deschise. Se părea că Luna știa foarte bine ce caută, fiindcă apăru imediat cu televizorul în brațe. După ce mai puse în cărucior videocasetofonul și cutiile cu pantofi, Luna porni pe stradă trăgînd căruciorul după el. Zdrăngănitul roților răsuna în liniștea nopții. În ciuda luminii slabe care venea de la lămpile de pe stradă, Luna era foarte ușor de urmărit datorită vitezei reduse cu care se deplasa și zgomotului făcut de căruț.

Străzile pe care mergea sergentul deveneau din ce în ce mai pustii și mai dezolante, trebuia să ocolească din ce în ce mai des adevărați munți de moloz. În zona aceea Havana dădea impresia că fusese lovită de un cutremur. Unii pereți erau prăbușiți de atîta vreme, că prin golurile ferestrelor își făcuseră apariția trunchiuri încovoiate de palmieri. Traversaseră mai bine de zece cvartale cînd Luna se opri în cea mai întunecată intersecție de pînă atunci. Sergentul lăsă căruciorul în mijlocul străzii, poziționă o scîndură peste treptele unei clădiri din colț și apoi își încordă mușchii ca să tragă căruciorul peste rampa astfel improvizată, pînă la ușa dublă care se deschidea în exterior. Arkadi auzi apoi cum roțile căruciorului se rostogolesc pe dușumeaua de piatră a clădirii și, undeva în interior, ceva ce semăna cu behăitul unei capre.

Urcă și el treptele de la intrare. În mod surprinzător, clădirea era încă conectată la rețeaua electrică, fiindcă în întunericul ca de catedrală al sălii în care intră se vedea luminița slabă a unui bec atîrnat de tavan. Luna nu se mai vedea și intrase, probabil, undeva mai în interiorul clădirii; Arkadi auzi roțile căruciorului înaintînd în ceea ce părea a fi un hol îngust.

Avea senzația că descoperise un mausoleu sovietic. Prin mizeria care acoperea podeaua se distingea un mozaic cu secera și ciocanul. Aplicele de pe pereți erau în formă de stele roșii, iar sus, la balcon, se vedeau busturile lui Marx și Lenin. Singura diferență era că în locul sarcofagului, în mijlocul sălii, se afla un automobil Lada cu numărul de înmatriculare 060 016. Mașina lui Pribluda.

Sala conținea însă și elemente mai puțin dramatice: la capetele unei tejghele lungi din lemn închis la culoare se vedeau două statui, una albă și una neagră. Silueta neagră părea destul de fragilă pentru snopul de trestie de zahăr pe care-l tăiase, însă personajul alb era un superman rus ce părea că reușise să prindă în plasa lui toți peștii din mare. Un zgomot îl făcu pe Arkadi să-și îndrepte din nou privirea spre mezanin. Între Marx și Lenin se vedeau strălucind, ca țeava unei puști, ochii unei capre. Un curent de aer mișca ușor praful care plutea în jurul becului. Deși în mașină nu se vedea nimeni, aceasta se clătina ușor. Mișcarea era suficient de evidentă ca să nu fie pusă pe seama unei iluzii optice datorate luminii slabe.

Cheile de la mașina lui Pribluda rămăseseră în posesia lui Arkadi de la autopsie. Deschise portbagajul și dădu peste o grămadă de saci de pînză. Dedesubt se afla un sac legat cu frînghie, care avea ceva mare în interior. Arkadi desfăcu frînghia și trase de fundul sacului. Caprele începură să behăie. Osorio încercă să-și ridice capul, dar era prea înțepenită ca să se poată ține singură. În timp ce o ajuta să iasă din portbagaj, ușile din față ale sălii se dădură în lături și se auzi clopotul de la gîtul unei capre. Luna își făcuse apariția, nu de pe holul unde dispăruse mai înainte trăgînd cărucior, ci pe ușa pe care intrase Arkadi. De data aceasta sergentul avea în mînă nu o bîtă de baseball, ci o macetă. Individul spuse cîteva cuvinte în spaniolă care se părea că-l amuzară teribil.

Osorio își lipi gura de urechea lui Arkadi.

– Pistolul.

Arkadi zări Makarov-ul în fundul portbagajului. În timp ce Osorio se sprijini de maşină, el ridică repede pistolul şi-l armă.

– Dă-te la o parte!

– Nu, făcu Luna clătinînd din cap. Nu prea cred. Arkadi ochi într-un punct de deasupra capului sergentului şi apăsă pe trăgaci. Îşi luase însă degeaba măsuri de precauţie, fiindcă percutorul lovi în gol. Luna închise la loc uşile de la intrarea în sală.

– S-a făcut dreptate.

Arkadi o aşeză pe Osorio pe scaunul din dreapta în faţă şi apoi ocoli repede maşina şi se aşeză la volan. Deşi nu erau nemaipomenit de puternice, maşinile Lada aveau un atu: porneau. Atît în cele mai reci cît şi în cele mai calde climate, ele porneau. Arkadi porni motorul şi aprinse farurile. Orbit, Luna se opri o clipă, apoi ajunse din două salturi la maşină şi lovi puternic cu maceta. Arkadi dădu maşina înapoi, astfel încît cuţitul lovi capota. Luna mişcă însă rapid lama în lateral şi transformă parbrizul într-o grămadă de cioburi care rămaseră totuşi suspendate în cadrul geamului. Incapabil să mai vadă ceva, Arkadi se năpusti în faţă, în speranţa că reuşeşte să dea peste sergent. Nu reuşi decît să se izbească în tejgheaua de mahon. Luneta maşinii primi o lovitură teribilă de macetă şi se transformă în mii de cioburi. Arkadi dădu din nou înapoi şi trase puternic de volan, sperînd să-l atingă pe Luna. Lama de oţel pătrunse prin tavanul cabinei, dar după cîteva fracţiuni de secundă dispăru din nou. Tocmai cînd Arkadi credea că a reuşit să-l lovească pe Luna şi că acesta rămăsese agăţat undeva pe capotă, unul din faruri explodă. Se prăbuşise o scară şi, în cădere, atinsese aripa maşinii de pe partea unde se afla Osorio.

Arkadi reuşise să îndepărteze destule cioburi de sticlă ale fostului parbriz şi putea acum să vadă în faţă. În cădere, scara atinsese şi becul, iar acum aveau senzaţia că totul se clatină în faţa lor. Arkadi se izbi cu spatele într-o coloană destul de puternic ca să facă balconul să se cutremure, apoi ţîşni spre Luna care ieşea în evidenţă din cauza cioburilor de sticlă care-i străluceau pe umeri. Nu reuşi să-l lovească însă, brusc, becul atîrnat în tavan începu să lumineze mai puternic şi Arkadi văzu o dîră de cioburi strălucitoare care ducea spre uşă. Se luă după ea şi se lovi puternic de uşi. Lada ateriză într-o rînă pe trepte, se echilibră însă imediat şi începu să-şi croiască drum printre grămezile de moloz. Aripa din stînga era distrusă şi întoarcerile la stînga păreau imposibile. Arkadi o luă în direcţia celui mai apropiat stîlp de neon şi abia după ce traversă cîteva străzi avu curajul să privească înapoi prin luneta spartă. Luna alerga după ei. Arkadi apăsă pe acceleraţie pînă la maximum şi, nu după mult timp, sergentul dispăru din cîmpul lor vizual.

Într-un sfîrşit ajunseră la docuri. Vîntul şuiera prin parbrizul spart şi pe genunchi aveau numai cioburi de sticlă. Lada îşi încurcase roţile printre şinele de cale ferată şi se opri pînă la urmă pe o alee, unde reuşi să sperie o pisică cu ochi verzi, care fusese surprinsă de lumina singurului far rămas în funcţiune. O mînă neagră se răsuci în jurul scaunului lui Arkadi şi-l izbi în piept. Acesta prinse rapid mîna de încheietură, se răsuci şi se trezi faţă în faţă cu Chango. Păpuşa de mărimea unui om fusese tot timpul pe bancheta din spate, purtînd bandana roşie în jurul capului, cu bastonul în mînă, cu o figură supărată de parcă ar fi fost victima unei răpiri.

Ofelia îndreptase şi ea Makarov-ul spre păpuşă, nemaiţinînd cont dacă acesta e încărcat sau nu.

– *Dios mio*, făcu ea şi lăsă să-i cadă arma în poală.

– Exact aşa spuneam şi eu. Arkadi ieşi din maşină clătinîndu-se.

Începu să cerceteze tăietura din tavan şi capota maşinii. Partea din faţă era zdrobită, ambele faruri nişte găuri negre.

– Dacă ar fi fost barcă s-ar fi scufundat, zise el. Aşa însă te mai poate duce pînă la un doctor.

– Nu.

– La poliţie atunci.

– Ce să le spun? Că am refuzat să execut ordinele superiorilor mei? Că am ascuns dovezi? Că, în loc să-mi fac datoria, ajut un rus?

– Da, nu sună prea bine dacă pui aşa problema. Şi atunci ce facem? Luna ne va găsi fără îndoială în apartamentul lui Pribluda.

– Ştiu eu unde să mergem.

Avînd în vedere că Ofelia făcuse toate aranjamentele în miez de noapte, nu se putea spune că se descurcase prea rău. Renunţaseră la Ladă şi se suiseră în maşina ei, cu tot cu Chango. Se duseseră apoi într-o cameră la Rosita, un motel pentru îndrăgostiţi, situat la vreo douăzeci de kilometri de oraş, nu departe de plajă. Camerele de la Rosita, construite în anii cincizeci, erau, de fapt, nişte căsuţe albe, separate între ele, cu aer condiţionat şi chicinetă, televizor şi ghivece cu plante, cearşafuri şi prosoape curate, toate la un preţ pe care numai cele mai de succes *jineteras* şi-l puteau permite.

Primul lucru pe care îl făcu Ofelia cînd ajunseră în cameră fu să se ducă la duş ca să scape de fibrele şi praful de pe saci. Înfăşurată în prosop, îl rugă, apoi, pe Arkadi s-o ajute să-şi scoată cioburile de sticlă pe care le mai avea încă în păr. Bărbatul se aşteptase ca buclele ei să fie mai aspre, dar părul femeii era moale ca apa şi Arkadi avea senzaţia că nu mai fusese niciodată atît de neîndemînatic. Pielea dintre omoplaţi îi era plină de julituri şi de aşchii mici de sticlă. Ofelia nu tresări deloc cînd Arkadi i le scoase. El văzu în oglindă cum ochii ei îi urmăreau mişcările.

– Aţi avut dreptate în legătură cu fotografia pe care v-a făcut-o Pribluda. Am găsit-o în camera lui atunci cînd căutam amprente, aşa cum aţi spus şi dumneavoastră. Eu i-am dat-o lui Luna.

– Ei bine, nici eu nu v-am spus că ceea ce Luna voia de la mine era fotografia pe care Pribluda o intitulase Havana Yacht Club. Aşa că sîntem chit.

– *Claro*, sîntem amîndoi nişte mincinoşi. Uită-te la noi!

El se uită la perechea din oglindă, o femeie cu trăsături atît de delicate alături de un bărbat masiv.

– Ce a spus Luna cînd şi-a făcut apariţia în sală?

– A spus că televizorul lui Rufo era cald, aşa că şi-a dat seama că sînteţi acolo. Cum de nu v-aţi gîndit la chestia asta?

– Adevărul e că m-am gîndit.

– Şi totuşi v-aţi luat după el?

– Chiar nu puteţi fi mulţumită niciodată? întrebă mirat Arkadi.

– Ba da, zise ea încet.

21

Deşi se gîndise în toată această perioadă la ea ca la un spirit negru, în pat, Ofelia era femeie. Sînii erau mici, cu sfîrcuri vineţii, iar abdomenul plat cobora uşor spre un triunghi întunecat. Îi acoperise gura cu a lui şi, pentru că nu mai fusese cu o femeie de atîta vreme, era ca şi cum ar fi învăţat să mănînce din nou. Numai că gustul era diferit, puternic şi ameţitor, ca şi cum trupul ei ar fi fost acoperit cu cremă de zahăr.

Era atît de neajutorat în lăcomia lui, în căutarea absolutului, iar Ofelia, noua lui măsură, îl trăgea din ce în ce mai adînc în acest absolut. Era ca un fel de eliberare convulsivă a unui flămînd care jurase să renunţe la mîncare.

Ar fi putut spune că în toată această perioadă trăise numai pentru ceilalţi oameni, că tot ceea ce făcuse fusese numai pentru binele lor, dar, de fapt, fusese mort. Se afla acum lîngă o femeie capabilă să-l învie şi pe Lazăr şi care îşi încrucişase picioarele în jurul lui, ca şi cum ar fi vrut să-l ţină acolo pe vecie. Îi săruta fruntea, buzele, vînătăile de pe antebraţ, şi era ca şi cum fiecare sărut al ei ar fi avut un efect tămăduitor. Corpul ei era musculos şi suplu cu pielea fină şi moale. Ofelia era mult mai pricepută în ale dragostei decît el şi îşi dădea frîu liber simţirilor prin sunetele pe care le scotea. Se părea că acest lucru era permis aici în Cuba.

Afară oceanul părea că spune: Acesta e valul care va spăla nisipul, va lovi clădirile şi va acoperi străzile. Acesta e valul! Acesta e valul!...

Arkadi aranjase pe pat fotografia lui Pribluda de la „Havana Yacht Club", documentele AzuPanama, cronologia întocmită de el în legătură cu evenimentele din ultima zi de viaţă a lui Pribluda, lista de date calendaristice şi numere de telefon de pe peretele lui Rufo. În timp ce Ofelia se uita şi ea la documente, el aruncă o privire de jur împrejur, remarcînd podeaua de ciment vopsită în albastru, pereţii roz decoraţi cu îngeraşi de hîrtie, trandafirii de plastic şi aparatul de aer condiţionat ce şuiera ca un Iliuşin ce se pregăteşte să decoleze. Îl aşezaseră pe Chango pe scaunul din colţ, cu capul rezemat de bufetul de bucătărie şi cu mîna sprijinită în baston.

– *Dacă* aceste documente sînt adevărate, spuse Ofelia, *entonces*, pot să înţeleg şi eu pe ce se bazau suspiciunile lui Pribluda, cum că AzuPanama e mai degrabă un instrument al Ministerului Zahărului decît o firmă panameză adevărată.

– La acelaşi lucru m-aş fi gîndit şi eu.

Arkadi îi povesti despre O'Brien şi piesele de schimb pentru camioane aduse din Mexic, despre bocancii americani şi despre adevăratul Havana Yacht Club.

– E ca un vrăjitor, trece de la o poveste la alta. Te aduce pe calea pe care vrea el.

– Sînt sigură că ai dreptate.

Arkadi era distras de faptul că Ofelia nu avea pe ea decît haina lui şi şiragul de mărgele galbene. Nu observase cînd şi-l pusese. Haina era uriaşă pentru ea şi Arkadi avea senzaţia că vede fotografia unei femei pusă într-o ramă în care se aflase mereu fotografia alteia. Cu fiecare secundă care trecea, haina în care se înfăşurase Ofelia îi prelua căldura, mirosul şi amintirile.

Ofelia era conştientă de ceea ce se petrecea în mintea lui. Se putea spune, fără a fi prea departe de adevăr, că, de îndată ce remarcase tristeţea lui, bănuise că pierduse pe cineva drag şi apoi, după ce observase tandreţea cu care trata el această haină şi descoperise parfumul slab emanat de mînecile ei, din acel moment îşi spusese că trebuie să îmbrace la rîndul ei acea haină. De ce? Fiindcă Arkadi era un bărbat care iubise atît de profund o femeie, încît era gata să o urmeze pe aceasta în moarte.

Era însă la fel de posibil ca totul să fie din cauză că omul era un melancolic, aşa cum te-ai aştepta să fie un rus. Trebuia însă să admită că atunci cînd se afla în portbagajul maşinii, strîns legată, băgată în sacul acela şi abia mai respirînd, singura persoană la care se gîndise că poate s-o salveze fusese tocmai acest bărbat de care nici nu auzise cu o săptămînă în urmă. *Muevete!* îşi spuse Ofelia. Pune-ţi hainele pe tine şi fugi de aici! În loc de asta, zise cu voce tare:

– În Panama, se poate întîmpla practic orice. Banca lui O'Brien se află în Zona de Liber Schimb Colón, acolo unde chiar se întîmplă tot felul de lucruri. El a fost însă pînă acum un mare prieten al Cubei şi nu reuşesc să înţeleg ce legătură este între zahăr şi Havana Yacht Club, Hedy sau sergentul Luna.

– Nici eu, însă e clar că nu încerci să ucizi un om care pleacă, oricum, într-o săptămînă decît dacă ceea ce urmează să se petreacă are loc foarte curînd, chiar în zilele cît acesta e încă aici. În cazul ăsta, totul ar avea o logică perfectă.

Aşa cum era acum, cu părul vîlvoi, în cămaşa albă cu mînecile suflecate, cu ţigara între degetele lungi, Arkadi părea întruchiparea perfectă a unui muzician rus. Un muzician aşezat pe marginea drumului, undeva în Urali, lîngă autobuzul rămas în pană.

– Stai să văd dacă am înțeles bine. Vrei să spui că Rufo, Hedy, Luna, tot ce s-a întîmplat pînă acum nu a avut alt scop decît să acopere o crimă care nu numai că nu s-a petrecut în trecut, dar nici măcar nu s-a petrecut? Şi cum o să descoperim noi despre ce este vorba?

– Gîndeşte-te la afacerea asta ca la o provocare! Cel mai mare avantaj pe care îl are de obicei un detectiv este faptul că ştie care e crima, acesta e punctul lui de plecare. Însă noi sîntem amîndoi investigatori profesionişti. Combinînd metoda rusă cu cea cubaneză, hai să vedem dacă nu reuşim să oprim ceva înainte de a se întîmpla.

– De acord. Să presupunem deci că cineva plănuieşte ceva şi noi nu ştim despre ce este vorba. Dar tu le forţezi mîna cînd îţi faci apariţia cu o fotografie în care apare Pribluda împreună cu prietenii lui, cei doi mecanici auto, în faţa vechiului Havana Yacht Club, care, de la Revoluţie, a devenit Casa Cultural de Trabajadores de Construcción. Lăsînd asta deoparte, Rufo încearcă să te ucidă pentru această fotografie. Ar fi fost mult mai uşor să te ignore pur şi simplu, aşa că vom acorda o oarecare greutate acestui element. În al doilea rînd, forţezi din nou mîna cuiva atunci cînd vizitezi Havana Yacht Club şi îşi fac apariţia Walls şi O'Brien care-ţi oferă un fel de slujbă, care, apropo, este ceva prea ridicol ca să fie luat în considerare. Din nou, ar fi fost mult mai uşor să te ignore pur şi simplu. În al treilea rînd, Luna te bate cu o bîtă, dar nu încearcă să te ucidă, probabil fiindcă altfel nu mai poate găsi fotografia aceea. În tot timpul ăsta, încearcă cineva să te ucidă în legătură cu AzuPanama? Nu. Încearcă cineva să-ţi facă cel mai mic rău în legătură cu AzuPanama? Nu. Aşa că trebuie să renunţăm la AzuPanama, totul are legătură numai cu această fotografie, încheie ea bătînd poza cu degetul.

– Acesta e doar unul dintre felurile în care poate fi privită problema.

– Bun. Însă ce legătură există între această fotografie şi ceva care urmează să se petreacă în viitor nu ştiu nici eu şi fără îndoială că nici tu. Dar îţi place să te joci cu mine!

Ofelia avea dreptate. Avea dreptate în foarte multe privinţe, îşi spuse Arkadi.

– Există două moduri prin care putem descoperi ce i s-a întîmplat lui Pribluda. Una e legată de Mongo şi alta cred că de O'Brien şi de Walls.

– Prietenul tău O'Brien este nebun dacă-şi închipuie că poate să deschidă un cazinou aici. Nici vorbă de aşa ceva, cel puţin cît trăieşte Fidel. Nici un cazinou! Ar fi ca o renunţare la principiile Revoluţiei. Şi dă-mi voie să-ţi mai spun ceva, nişte indivizi ca O'Brien şi Walls nu o să-şi împartă ei cîştigul cu cineva care tocmai a venit cu un avion din Rusia.

Ofelia stătu pe gînduri cîteva clipe înainte de a întreba:

– Ai vreun plan?

– Conform unei notiţe de pe peretele lui Rufo, mîine seară urmează să se întîmple ceva în legătură cu Angola la clubul de iahting. Arkadi îşi privi ceasul de la mînă şi se corectă. În seara asta. Trebuie să aflăm despre ce e vorba.

– Angola? Ce treabă are Angola cu toate astea?

– Pe peretele lui Rufo scria „Vi. HYC 2200 Angola".

– Seamănă cu un fel de plan.

– Aş vrea, de asemenea, să găsesc telefonul mobil al lui Rufo.

– Nu avea aşa ceva. În Havana, toate telefoanele mobile sînt furnizate de CubaCell, o firmă cubanezo-mexicană. Oricine are ceva dolari poate obţine unul, dar am sunat eu acolo şi mi-au spus că pe listele lor nu se află nici un Rufo Pinero.

– Avea sigur telefon, numai că nu am reuşit noi să-l găsim. Tare aş mai vrea să apăs pe butonul MEMORY ca să văd cine erau prietenii lui.

La fel fusese şi cu vizita pe care o făcuseră la atelierul naval, îşi zise Ofelia. Absolut convins de existenţa unui lucru la care ea nici nu se gîndea. Numai că de data aceasta ea era de acord cu el. Era greu de conceput că un şmecheraş ca Rufo ar fi putut să supravieţuiască fără un telefon mobil.

De afară se auziră rîsete. Era un cuplu care trecea în drum spre altă căsuţă. Ofelia se simţi obligată să-i explice cum de aflase despre Rosita, despre sistemul în care erau implicate *jineteras* şi poliţia. Un subofiţer din Ministerul de Interne, aşa ca Luna, avea posibilitatea să protejeze fete ca Hedy care acţionau în baruri, hoteluri pentru turişti sau în jurul bazelor nautice. Motelul Rosita era în siguranţă, deoarece se afla sub protecţia poliţiei din Playa del Este.

– Luna face multe din chestiile astea pentru propria lui protecţie. A fost implicat împreună cu Rufo şi în activităţi politice, au redus la tăcere mai mulţi disidenţi. E posibil ca cei mai mulţi dintre oamenii aceia să fi nutrit sentimente anticubaneze, dar Luna şi Rufo mergeau mult prea departe.

– Dar Mongo?

– Nu.

– Căpitanul Arcos?

– Nu cred.

– Şi făceau parte din Santeria, ca la ceremonia pe care am văzut-o?

– Aceea nu era Santeria. Ofelia îşi atinse mărgelele de la gît. Lasă mai bine spiritele în seama mea!

A doua oară experienţa nu mai fu la fel de devoratoare, însă fu deosebit de dulce. Plăcerea, atît de multă vreme o necunoscută pentru el, transformase pielea ei într-o hartă senzuală care trebuia explorată în detaliu, de la curbura sînilor la rozul delicat al limbii şi firele fine de păr ale sprîncenelor.

Ea ştia o mulţime de cuvinte în care să-şi exprime afecţiunea în spaniolă. Lui îi era suficient numele Ofelia, îi plăcea modul în care acesta îi umplea gura şi-i vorbea despre vise şi flori.

Cea de-a doua experienţă avu un ritm lent, care făcea să se unduiască spinarea. Deşi el nu-şi dădea seama, Ofelia simţea foarte bine acest ritm, ca bătaia regulată a tobei înalte însoţită de tremuratul scoicilor înfăşurate în jurul tigvei, urmată de bătaia mai rapidă a tobelor în formă de clepsidră şi apoi accelerarea copleşitoare a palmelor pe *iya*, cea mai mare tobă, cu sunetul cel mai profund. În mijlocul tobei era un cerc roşu care parcă se făcea din ce în ce mai mare, pe măsură ce căldura creştea pînă ce avu senzaţia că mai are puţin şi se rupe, că rămăsese fără respiraţie în braţele lui, în timp ce inima îi bătea cu putere ca o maşină care nu mai fusese pornită de multă vreme.

– Acum ştiu totul, murmură Ofelia. Ştiu totul despre tine!

Îşi lipi capul de umărul lui. Arkadi era uimit cît de bine se potrivea corpul ei cu al lui. Pe întuneric, cu privirea aţintită în tavan, se simţea pe deplin liber, ca şi cum ar fi plutit, Moscova fiind undeva foarte, foarte departe.

– Ce înseamnă *peligroso?* întrebă el.

– Periculos.

– Un individ a spus chestia asta la baza nautică Hemingway. Am putea începe de acolo.

Stăteau pe întuneric şi Ofelia îi povestea despre preotul din Hershey, orăşelul în care crescuse ea.

Preotul era un spaniol atît de slab, încît oamenii ziceau că numai datorită sutanei reuşea să se ţină pe picioare. Acest bărbat slab reuşise însă să provoace un mare scandal atunci cînd se descoperise că e îndrăgostit de soţia mana-

gerului. Managerul şi soţia acestuia erau americani. Hershey era un oraş american. Fabrica avea două coşuri uriaşe din care se înălţa un fum negru şi în jurul ei se îngrămădeau colibele de lemn ale muncitorilor. În centrul oraşului însă se afla o stradă mărginită de copaci umbroşi şi de case din piatră răcoroasă, un loc unde nu aveau voie decît americanii şi cubanezii cu permis de muncă acolo. Exista o echipă de baschet şi una de baseball, ambele formate din americani, iar americancele predau la şcoala unde învăţau atît copii americani, cît şi cubanezi. Soţia managerului şi preotul predau şi ei la şcoala aceea.

Femeia avea un păr de un blond angelic care ieşea în evidenţă prin voalul pe care îl purta la biserică. Singurul lucru pe care şi-l amintea Ofelia în legătură cu soţul acesteia era faptul că maşina sa Oldsmobile era mereu strălucitoare, pentru că era întotdeauna proaspăt spălată. Problema în Hershey era funinginea groasă care rezulta din arderea resturilor de trestie rămase după extragerea sucului. Bucăţile de trestie produceau o temperatură foarte mare şi funinginea era groasă ca o blană. Era un lucru bine cunoscut printre slujnicele care lucrau la reşedinţa managerului faptul că acesta bea şi că, atunci cînd se îmbăta, obişnuia să-şi lovească soţia. Într-o bună zi, cînd managerul îşi făcuse apariţia la şcoală şi începuse să tragă de soţia sa, preotul intervenise şi acela fusese probabil momentul cînd cei trei descoperiseră că preotul era îndrăgostit de femeie. La incident asistaseră mai mulţi martori şi vestea se răspîndise rapid în tot oraşul.

În aceeaşi noapte, dispăruseră toţi trei. Cîteva săptămîni după aceea, muncitorii care scoteau cenuşa de la cele două furnale ale fabricii găsiră un crucifix şi cîteva bucăţi de os. Era crucifixul pe care obişnuia să-l poarte preotul în jurul gîtului. Toată lumea fusese convinsă că managerul îl

omorîse, îi aruncase trupul în cuptor şi apoi îşi luase soţia, se întorseseră în Satele Unite şi cu asta toată povestea se încheiase. Numai că, un an mai tîrziu, cineva, care se întorsese dintr-o excursie făcută la New York, povestise că o văzuse pe nevasta managerului braţ la braţ cu preotul, care nu mai era îmbrăcat ca un preot, ci purta haine obişnuite. Toată lumea din Hershey se amuzase neîncrezătoare la auzul acestei poveşti, fiindcă îşi aduceau aminte foarte bine cît de timid era preotul. Numai Ofelia crezuse, fiindcă ea îl văzuse cu ochii ei pe acelaşi preot cum înfruntase un taur.

22

Ofelia ieşise, probabil, de ceva vreme şi la început nu o recunoscuse, cînd îşi făcuse din nou apariţia îmbrăcată cu nişte pantaloni albi strînşi pe corp, cu un top de aceeaşi culoare şi avînd pe nas ochelari de soare cu ramă albă. În mînă avea o pungă în care se afla cafea, zahăr şi portocale. Arkadi avu senzaţia că întreaga ei făptură era acum înconjurată de o aură orbitoare, aidoma unui reactor din care au fost scoase barele de control. Îi adusese şi lui o cămaşă pe care era desenat un jucător de polo, o pălărie de pai cu bor îngust, o borsetă la modă şi nişte ochelari de soare.

– Unde ai reuşit să găseşti toate astea?

– În Playa del Este se află mai multe hoteluri care au buticuri pe dolari. Sînt banii prietenului tău Pribluda, însă cred că ar fi fost de acord, nu?

Arkadi analiza cămaşa.

– Nu cred că mi se potriveşte.

– Nu ai altă soluţie. Luna are o poză de-a ta. În caz că o pune în circulaţie, trebuie să te facem să arăţi altfel.

– Nu o să reuşesc niciodată să arăt ca un cubanez.

– Ca un cubanez nu. Dar dacă oamenii pot confunda un turist cu tine, atunci şi tu poţi fi confundat cu un turist.

Mai era un aspect pe care nu i-l dezvăluise: faptul că umblase prin toate buticurile alea cu atîţia bani la ea îi

provocase o emoție de care acum se ruşina. Pe lista cumpărăturilor adăugase şi o nouă perie de păr care se afla acum în geanta ei din pai. Lucruri necesare pentru interpretarea unui anumit rol. Iar a îmbrăca un bărbat era o plăcere pe care o resimțea pînă în măduva oaselor.

Îi împături haina şi o aşează pe spătarul scaunului.

– Am plătit pentru două nopți, aşa că putem să lăsăm haina aici.

Playa del Este oferea priveliştea copleşitoare a unui spațiu imens în care marea se împreuna cu nisipul, mărginit de case pe ale căror pereți soarele lăsase doar amintirea unor culori. Un afiş mare anunța iminenta construcție a unui hotel franțuzesc ce urma să fie realizat de o „brigadă de muncitori socialişti-leninişti", în timp ce, pe marginea plajei, se vedea un şir de hoteluri proaspăt terminate. Ofelia era la volan şi Arkadi descoperise destul de repede că, în maşina ei, un DeSoto antediluvian, devenise ca şi invizibil. Un turist alb alături de o cubaneză atrăgătoare reprezenta un cuplu în mod automat încadrat într-o anumită categorie şi trecut cu vederea. Pentru prima dată nu se mai simțea stingher, deoarece cupluri aşa cum forma el cu Ofelia se vedeau peste tot: un olandez înalt alături de o minusculă fată de culoare, aşezați la o masă sub un parasolar pe care scria Cinzano, un mexican cu o *jinetera* blondă care se plimbau cu un triciclu, un englez solid împreună cu o fată care se clătina pe noile ei sandale cu talpă groasă. Ofelia era în stare să le stabilească naționalitatea dintr-o privire. Ceea ce-i sărise în ochi lui Arkadi era faptul că, deşi aceste persoane se țineau de mînă, între ei nu se purta nici o conversație.

– Fiecare dintre cei doi îşi imaginează altceva, spuse Ofelia. El, că poate lăsa în urmă viața lui nenorocită şi că

poate trăi ca un bogătaş pe o insulă ca asta. Ea, că bărbatul se va îndrăgosti şi o va duce în ceea ce crede ea că e lumea adevărată. Mai bine că nu pot comunica.

Senzaţia aceea binefăcătoare de invizibilitate era resimţită şi de Ofelia, dată de jeanşii şi ochelarii de soare pe care îi purta, de modul sfidător în care îşi ţinea ridicată bărbia şi, în clipa în care trecură prin dreptul vitrinei unui magazin cu suveniruri, imaginea pe care o văzu reflectată în sticlă fu aceea a unui cuplu obişnuit *jinetera*-turist, probabil un cuplu ceva mai reuşit decît multe altele.

Portarul care stătea în cuşca de la intrarea în Marina Hemingway se ridică în picioare, văzînd că se apropie o tînără cubaneză, dar se aşeză imediat înapoi cînd văzu că fata era însoţită de Arkadi. Acesta o conduse pe Ofelia prin dreptul magazinului, peste peluză pînă la debarcaderul unde îl lăsase George Washington Walls după vizita la Havana Yaht Club. Pe terenul de volei se părea că se desfăşoară acelaşi meci zgomotos ca şi atunci. Mai mulţi americani treceau în ambele sensuri cu sacoşe pline cu lenjerie. Un băiat în pantaloni tăiaţi deasupra genunchilor trăgea nişte lăzi cu bere spre un iaht de mărimea unui aisberg. Ofelia se comporta la vederea celor trei canale pline cu iahturi în valoare de milioane de dolari cu aceeaşi nepăsare cu care probabil îşi inspecta Cleopatra galerele. Arkadi se miră că femeia fu atît de puţin impresionată cînd văzu o tînără cubaneză suspendată într-un hamac legat de catargul uneia dintre ambarcaţiuni.

– Ce e atît de periculos aici? întrebă Ofelia.

– Nu ştiu. Ai mai fost aici?

– O dată sau de două ori. Ia-o tu înainte. Eu caut pe cineva.

Silueta închisă la culoare a lui *Gavilan* ieşea în evidenţă printre carenele din fibră de sticlă ale celorlalte iahturi, iar

Arkadi recunoscu nava acostată la pontonul spre care se îndrepta Walls atunci cînd trecuseră pe lîngă angajatul acela al portului care le făcuse semn cu mîna şi care strigase *„Peligroso!"* în direcţia înotătorilor. Acum în apă nu se afla nimeni şi Arkadi nu vedea nici o mişcare suspectă. Platforma pentru andocare se freca cu mişcări domoale de amortizoarele cu cauciucuri ale docului şi de la o cutie cu siguranţe de pe ţărm porneau cabluri de tensiune care treceau peste balustrada de alamă a vasului. Nici urmă de înotători, nici strigăte, numai zgomotul înfundat făcut de motorul unui iaht care ieşea de pe canal.

Arkadi îşi continuă drumul pe malul canalului surprins să vadă că acesta era foarte curat, fără urmă de resturi care să plutească pe lîngă doc. O conductă din metal galvanizat ducea apă pînă la locul de andocare al fiecărui vas; membrii unui echipaj străin îşi spălau vasul, un megaiaht cu trei etaje, stropindu-se între ei şi chiar bînd din apa aceea, ceea ce însemna că era vorba despre apă potabilă. Ambarcaţiunile americane din Cuba formau o comunitate foarte interesantă, în care adevărate palate albe se amestecau cu vase de pescuit neîngrijite, pline de pete de rugină, punctul comun al tuturor acestor ambarcaţiuni fiind faptul că încălcau legea prin simpla lor prezenţă în acel loc. Experienţa lui Arkadi în legătură cu iahturile era aproape nulă, dar, pentru că petrecuse ceva timp la Vladivostok, în apropierea şantierelor navale, ştia cîte ceva despre modul în care se făcea alimentarea cu energie electrică a ambarcaţiunilor, aşa că atenţia îi fusese atrasă de faptul că foarte puţine dintre tablourile de tensiune înşiruite de-a lungul docului erau prevăzute cu prize normale. În cele mai multe cazuri, de la tablou pleca un cablu care era înnădit cu cel care venea de pe vas, locul de conectare fiind izolat cu bandă adezivă şi băgat apoi într-o pungă de plastic. Arkadi îşi continuă drumul pînă la o terasă pustie, aflată la capătul cel mai

îndepărtat al docului. Aproape jumătate din cablurile de alimentare pe lîngă care trecu erau improvizate şi izolate cu pungi de plastic.

Cadrul pupei de pe *Alabama Baron* era mînjit cu maţe şi solzi de peşte, deşi *jinetera* care se legăna în hamacul fixat de catarg nu i se părea Ofeliei că ar avea prea mare legătură cu pescuitul. Fata semăna foarte bine cu Julia Roberts în *Pretty Woman,* film foarte apreciat în Cuba, avînd acelaşi păr vîlvoi, ochi strînşi, de miop, şi buze pline şi urmărea pe ecranul unui televizor portabil, conectat la o mică antenă parabolică fixată de un stîlp de pe doc, o reclamă la nişte bijuterii. Ofelia fu în măsură să recunoască Home Shopping Network, un canal foarte apreciat în Cuba de cei care aveau acces la antene parabolice. Femeia de pe ecran îşi fixase o brăţară în jurul încheieturii, lăsînd lumina să scoată în valoare pietrele. Imaginea nu avea sunet, dar preţul era afişat într-un colţ al ecranului.

– E frumoasă, zise Ofelia.

– Nu-i aşa? Şi preţul e destul de bun.

– Diamante?

– Arată la fel. Săptămîna trecută au avut un lanţ pentru gleznă cu acelaşi tip de pietre. Probabil că ţi se pare un preţ bun, dar aşteaptă puţin. Femeia de pe ecran întinse brăţara pe un suport de catifea şi adăugă o pereche de cercei. Vezi, eram sigură! Comanzi prea devreme şi nu primeşti şi cerceii. Trebuie să ştii să aştepţi şi apoi ridici receptorul, le dai numărul cărţii tale de credit şi-n mai puţin de două zile brăţara e a ta. Julia Roberts întoarse capul spre ea. Eşti nouă pe aici.

– O caut pe Teresa.

Femeia de pe ecran îşi dădu pe spate părul bogat pentru a scoate în evidenţă cerceii. O altă fată, în top şi bikini, îşi făcu apariţia din cabină. Avea părul aproape la fel de scurt ca al Ofeliei, dar de un blond platinat.

– O cunoşti pe Teresa?

– Da. Luna mi-a spus că trebuie să fie pe aici.

– Îl cunoşti pe Facundo? Fata care stătuse întinsă se ridică din hamac.

– L-am cunoscut.

– Teresa e foarte supărată. Blonda se ghemui lîngă balustradă şi şopti: Era în camera de alături cînd i s-a tăiat gîtul lui Hedy. Erau foarte apropiate.

– A fost şi arestată, interveni Julia Roberts. O căţea de la poliţie i-a făcut greutăţi. Şi asta pentru că a vrut să-şi hrănească familia, înţelegi?

– Înţeleg, zise Ofelia.

– Teresa e speriată, zise blonda. S-a întors acasă la ea la ţară. Nu cred că se va întoarce prea curînd.

– Îi e frică de sergent? întrebă Ofelia.

– Ai făcut cunoştinţă cu sergentul, aşa că ce părere ai? făcu Julia Roberts. Cu tot respectul, ce părere ai? Eu abia îl cunosc, dar Teresa şi Hedy erau fetele lui, înţelegi?

Blonda îi studie mai amănunţit trăsăturile Ofeliei.

– Nu eşti un pic cam prea bătrînă pentru aşa ceva? Cîţi ani ai, douăzeci şi patru, douăzeci şi cinci?

– Douăzeci şi nouă.

– Nu arăţi rău deloc.

– Hei, eu încerc să dorm aici, se auzi în engleză o voce baritonală care venea din pîntecele navei. Cineva urca cu greu scara care ducea pe punte. Probabil că este chiar baronul, îşi zise Ofelia în gînd. Bărbatul purta pe cap o şepcuţă cu însemnele echipei Houston Astros, era îmbrăcat cu pantaloni scurţi şi cu o cămaşă havaiiană care nu reuşea să-i acopere burta bronzată. Americanul, cu o cutie de bere în mînă, se înălţă ameninţător chiar lîngă cele două cubaneze care se aflau pe puntea vasului său.

– Toca-toca, toca-toca. Doamne Dumnezeule, cît puteţi voi femeile să vorbiţi! Uau, făcu el, uitîndu-se mai bine la Ofelia. Concursul de frumuseţe văd că nu s-a terminat.

– E cu mine, zise Arkadi. Venise de-a lungul docului, prin spatele şalupei de transport şi a vasului cu pînze, legate unul în spatele celuilalt. Ne plimbam şi noi pe aici admirînd ambarcaţiunile.

Baronul se uită de jur împrejur la cutiile de bere împrăştiate pe puntea navei sale şi, deodată, înţelese că Arkadi se referise la *Gavilan*.

– Da, sigur, ai dreptate. Un vas clasic. Un adevărat vas de contrabandă, are de toate, mai puţin găurile provocate de gloanţe.

Vas de contrabandă? Lui Arkadi îi plăcea ideea. Îi aducea aminte de Capone.

– E rapid?

– Eu aşa zic. Motor cu 12 cilindri în V, patru sute de cai, şaizeci de noduri, mai rapid decît un torpilor. Singura chestie e că este de lemn şi trebuie să-ţi petreci toată ziua pe punte frecînd la ea.

– Ăsta într-adevăr e un neajuns, recunoscu Arkadi.

– Nici n-ai timp să pescuieşti! Bineînţeles, au ei grijă de întreţinerea navei lui. Individul se bucură de un tratament special. De unde eşti?

– Din Chicago.

– Da? Baronul păru să creadă minciuna lui Arkadi. Pescuieşti?

– Aş vrea, dar n-am timp.

– Localnicii îţi răpesc tot timpul, nu? Ochii baronului se întoarseră spre Ofelia care nu dădea nici un semn că ar înţelege ce vorbesc cei doi.

– Da, sînt foarte ocupat.

– Adevărul e că singurele lucruri care contează în lumea asta sînt pescuitul şi sexul. Dă-mi voie să-ţi spun că ultimul lucru pe care mi-l doresc pe lume este ridicarea embargoului. Cuba este ieftină, minunată, recunoscătoare. Ridică embargoul şi-n mai puţin de un an ai aici o altă Florida. La

dracu', eu sînt pensionar, n-aş mai reuşi să mi-o permit nici măcar pe Susy. Americanul făcu un gest cu mîna liberă în direcţia fetei din hamac, care se uita din nou la canalul cu reclame unde era prezentat un alt obiect: un ceas montat într-un elefant de cristal. Arkadi îşi aduse aminte de lista cu nume şi numere de telefon a lui Rufo. Susy şi Daysi. Înţelese că şi Ofelia făcuse legătura.

– Ce voiai să spui cu „tratamentul special"? îl întrebă el pe baron.

– Proprietarul vasului este George Washington Walls. Eroul lor! Hei, eu am fost pompier timp de douăzeci de ani şi ştiu destule despre eroi. Eroii nu ameninţă cu arma la tîmplă un pilot nevinovat de avion.

– Nu cumva eşti cam...? şi Arkadi ridică dintr-o sprînceană.

– Rasist? În nici un caz. Baronul arătă cu mîna în direcţia celor două *jineteras* şi a Ofeliei, pentru a dovedi contrariul.

– Poţi să-mi dai vreun exemplu?

– Vrei exemple? Baronul se încălzise. Se sprijini de un odgon şi arătă cu mîna în direcţia cablului electric care alimenta vasul lui Walls. Uită-te la cablul pe care l-au instalat special pentru el şi uită-te şi la al meu. În locul unde cablul care alimenta *Alabama Baron* atingea apa se vedea înnădítura bine cunoscută, protejată de o pungă de nailon care părea chiar mai jegoasă decît a celorlalte nave. Am înţeles că băieţii de aici sînt foarte deştepţi şi că le vin tot felul de nave, şi americane şi europene, fiecare cu altă frecvenţă de alimentare şi că trebuie să improvizeze cîte un cablu de alimentare pentru fiecare vas care acostează, însă eu sînt pompier şi ştiu şi eu cîte ceva despre cabluri sub tensiune băgate în apă. Lasă tu cablul ăsta în apă şi desfă-i puţin izolaţia să vezi atunci ce frumos se prăjesc peştii din jur. Spune-mi şi mie, cum se face că din toată baza nautică numai Señor Walls are cablu nou, fără înnădituri?

– Şi dacă în apă ar fi un înotător?

– L-ar ucide.

– Atac de cord?

– I s-ar opri inima.

– Şi ar avea şi semne de arsură?

– Numai dacă ar atinge cablul. Am văzut morţi în cadă din cauza uscătorului de păr, exact la fel. Uită-te la ea – baronul dădu din cap în direcţia Ofeliei – ai zice că înţelege fiecare cuvînt.

Afirmaţia că Teresa se întorsese în satul ei nu făcuse decît să-i întărească Ofeliei convingerea că fata se ascundea undeva în Havana, probabil în camera prietenelor ei. Ajunsă din nou în maşină, Ofelia sună pe rînd la numerele scrise în camera lui Rufo în dreptul lui Daysi şi Susy şi apoi, văzînd că nu răspunde nici una, îl sună pe Blas.

– Nu e ca în cazul unui fulger, însă da, dacă un cablu cade în apă, se creează o sarcină.

– Cît de puternică?

– Depinde. În apă, puterea scade exponenţial în funcţie de distanţa pînă la sursă. Mai este apoi mărimea şi starea fizică a victimei, precum şi particularităţile fiecărei inimi.

– Poate să cauzeze moartea?

– Depinde. Curentul alternativ, de exemplu, este mult mai periculos decît cel continuu. Apa sărată este un conductor mult mai bun decît apa dulce.

– Şi rămîn semne?

– Şi asta depinde. Dacă se produce un contact cu sursa, atunci apar şi arsuri. La o oarecare distanţă, este posibil să simţi numai o furnicătură la extremităţi. Însă inima şi centrul respirator din creier sînt comandate de impulsuri electrice şi un şoc de tensiune poate să declanşeze fibrilaţii fără să lase neapărat vreun semn pe piele.

– Asta înseamnă că, aflată într-un loc nici prea departe, nici prea aproape de un fir sub tensiune aflat în apă, o victimă poate suferi un atac de cord fără să prezinte nici un semn de intrare sau de ieşire, nici o arsură, nimic?

La celălalt capăt se lăsase tăcerea. Se auzea numai zgomotul îndepărtat al traficului pe Malecón. Arkadi îşi savura ţigara cu un zîmbet satisfăcut.

– Am putea lua în considerare şi varianta asta, spuse Blas într-un sfîrşit.

– Dar de ce n-aţi spus asta pînă acum?

– Totul trebuie privit în context. De unde pînă unde să întîlnească un *neumático* un cablu sub tensiune în mijlocul mării? În receptor se auziră nişte păcănituri şi Blas schimbă subiectul. L-ai mai văzut pe rus?

– Nu. Ochii ei îi întîlniră pe ai lui Arkadi.

– Am văzut că mi-a lăsat o fotografie de-a lui Pribluda.

– Aţi reuşit s-o comparaţi cu cadavrul?

– Nu. Au fost şi alte crime, doar ştii.

– Dar veţi încerca, nu? Este foarte important pentru el. Să ştiţi că am ajuns la concluzia că nu e chiar aşa de idiot.

Pentru că tot săriseră peste micul dejun, se opriră la o masă din parc şi luară o înghe̦tată. În apropiere se afla un loc de joacă şi o baracă de tir, umbrite de coroanele unor arbori uriaşi. Ofelia plănuia să se ducă s-o caute pe Teresa, iar Arkadi dorea să mai viziteze încă o dată apartamentul lui Mostovoi. Deocamdată mîncau amîndoi înghe̦tată, iar Ofelia semăna cu o stea de cinema, cu buzele roz din cauza cremei de căpşuni.

– Ne-am putea întîlni mai tîrziu aici ca să mai luăm o înghe̦tată pentru cină, spuse Arkadi. La şase? Şi dacă nu reuşim, atunci la zece la clubul de iahting, să vedem ce legătură poate să aibă cu Angola.

Ofelia îl privi bănuitor.

– Tu ce vrei să faci pînă atunci?

– Un rus pe nume Mostovoi are o fotografie cu un rinocer mort peste care vreau să arunc o privire.

– De ce?

– Pentru că nu mi-a arătat-o cînd am fost prima dată la el.

– Doar atît?

– O simplă vizită. Tu?

– Ai spus că noaptea trecută, cînd l-ai urmărit pe Luna, acesta trăgea un căruț cu lucruri care păreau să fie obținute de pe piața neagră. Ce fel de lucruri? Poate că mai sînt încă acolo. Trebuie să verifice cineva.

– Sper că nu vrei să te duci singură?

– Mă crezi nebună? Nu, o să iau cu mine suficiente ajutoare, te rog să mă crezi, îl asigură Ofelia. Deși vocea ei fusese foarte calmă, Arkadi o văzu cum își dă jos ochelarii de soare cu o mișcare precipitată.

Arkadi întoarse capul și văzu două fetițe îmbrăcate cu șorțulețe de școală de culoare maro. Aveau ochi verzi, păr șaten cu șuvițe de chihlimbar și-și țineau cornetele suficient de aproape ca înghețata să cadă pe umărul lui. O femeie energică cu părul cărunt, într-o rochie de casă și cu tenișii în picioare venea furioasă în urma lor.

– Mamă, întrebă Ofelia, de ce nu sînt fetele la școală?

– Normal că ar trebui să fie la școală, dar din cînd în cînd mai trebuie să-și vadă și ele mama, nu crezi? Mama Ofeliei îl zări pe Arkadi. O, Dumnezeule, deci e adevărat! Toată lumea e în stare să facă cunoștință cu un spaniol sau cu un englez drăguț, iar tu n-ai găsit decît un rus. Dumnezeule!

– Am rugat-o să-mi aducă niște schimburi, îi spuse Ofelia lui Arkadi.

– Nu pare prea fericită, remarcă Arkadi.

– Să nu-i oferi locul tău!

Era însă prea tîrziu, mama ei se instalase deja pe locul lui Arkadi.

– Mama mea, murmură Ofelia în chip de prezentare.

– Dumnezeule, zise mama ei.

– Plăcerea e de partea mea, răspunse Arkadi.

Cu o mîndrie pe care nu şi-o putu înfrîna, Ofelia îşi prezentă fetiţele:

– Ficele mele Muriel şi Marisol. Arkadi.

Fetiţele se ridicară pe vîrfuri pentru a primi cîte un sărut pe obraz.

– Unde ai reuşit să găseşti un rus? o întrebă mama ei. Credeam că au dispărut cu toţii, ca dinozaurii.

– Este un anchetator venit de la Moscova.

– Mă rog. A adus mîncare?

– Seamănă leit cu tine, zise Arkadi, referindu-se la fetiţe.

– Eşti îmbrăcată aşa de frumos, zise Muriel, analizîndu-şi mama de sus în jos.

– Astea sînt haine noi, zise mama Ofeliei, privindu-şi mai bine fiica.

– *No hablo español*, spuse Arkadi.

– Nu pierzi nimic, îl asigură Ofelia.

– El ţi le-a cumpărat?

– Lucrăm împreună.

– Atunci e cu totul altceva, e ceva total diferit. Sînteţi doi colegi care îşi fac unuia altuia cadouri în semn de preţuire. Văd aici o infinitate de posibilităţi.

– Nu e ceea ce crezi tu.

– Te rog nu mă dezamăgi tocmai acum cînd am început să-mi fac speranţe. Nu arată chiar aşa de rău. Puţin cam slab. Una sau două săptămîni cu orez şi fasole şi o să arate perfect.

– Îţi place de el? o întrebă Muriel pe Ofelia.

– E un tip de treabă.

– Puşkin a fost un poet rus, spuse mama ei. Era pe jumătate african.

– Sînt sigură că ştie lucrul ăsta.

– Puşkin? Arkadi auzise ceva de la care putea porni o discuţie.

– Are pistol? se interesă Muriel.

– Nu are.

– Dar ştie să tragă?

– Foarte bine.

– Să mergem la tir! ţipară ambele fete într-un glas.

– Te văd atît de rar, spuse mama Ofeliei. Nu cred c-ar fi bine să le refuzi o mică plăcere şi-i dai şi ţintaşului tău ocazia să se afirme.

Baraca de tir era, de fapt, un autobuz pe butuci a cărui parte din spate fusese înlocuită cu o tejghea cu puşti cu aer comprimat. Ţintele erau o colecţie de avioane americane şi paraşutişti din tablă. În spatele acestora, pe o perdea neagră, un artist lipise stele, comete, precum şi o imagine a Malecón-ului, pe care se vedeau indivizi care trăgeau cu arma din maşini decapotabile. Efectele sonore erau asigurate de o casetă pe care fuseseră înregistrate focuri de arme automate. Surorile îl împinseră pe Arkadi într-un loc liber de la tejghea.

– Ar trebui să se simtă în elementul lui, spuse mama Ofeliei.

– Încarc-o. Muriel îi îndesă puşca în mînă.

– Trebuie s-o încarci, spuse Ofelia în timp ce plătea.

– Mai întîi avioanele, mai întîi avioanele, strigă Muriel.

Puşca era o jucărie cu un fel de mărgică pe post de cătare. Arkadi trase în direcţia unui bombardier cu o înfăţişare ameninţătoare şi paraşutistul de lîngă el sări în sus.

– În ce vrei să tragi? întrebă Ofelia.

– În toate.

Lovitura în ţinta greşită fu însă singura reuşită a lui Arkadi. Copiii din jurul lui făceau avioanele să sară, să se rotească, să danseze, însă, spre norocul invadatorilor, toate celelalte alice expediate de Arkadi se înfipseră în mod ruşinos în perdeaua din spate.

– Probabil că are o funcţie foarte mare în poliţie, zise mama Ofeliei. Nu cred c-a mai tras vreodată.

Fetele împinseră puşca în mîinile mamei lor. Ofelia trase rapid de două ori de levier şi ochi un bombardier mare, decupat dintr-o cutie de Tropicola.

– Cătarea cred că e un pic deplasată, sugeră Arkadi.

Bombardierul scoase un ţipăt metalic şi începu să se rotească.

– Nu, mamă, scînci Marisol. În centru.

Ridicîndu-şi ochelarii pe frunte şi lipindu-şi mai bine patul puştii de obraz, Ofelia încărcă din nou arma şi începu să tragă pe îndelete. Avioanele argintii începură să se răsucească şi paraşutiştii să danseze în aer. Ochi şi o cometă, aşa ca diversiune. Ochelarii de soare îi căzură la loc pe nas, dar n-avea absolut nici o importanţă, putea nimeri ţintele la fel de uşor. Arkadi se gîndea la avionul care îl adusese aici cu mai puţin de o săptămînă în urmă. Uită cum ieşise pe stradă cu Luna pe urmele lui. Ce camuflaj putea fi însă mai bun decît această familie cubaneză? Ce putea fi mai ciudat şi în acelaşi timp mai natural? Douăsprezece reuşite din douăsprezece lovituri îi aduseră Ofeliei un premiu care consta dintr-un flacon cu gaz pentru brichetă, pe care mama ei îl băgă imediat în sacoşă. „Fiecare lucru contează", după cum zicea ea.

Mulţumite, fetele se lăsară sărutate pe obraz de Ofelia şi apoi fură preluate de mama acesteia care scormoni în sacoşă şi-i dădu de acolo fiicei ei o trusă de toaletă din material plastic şi un obiect învelit într-un ziar unsuros.

– Pîine de banane făcută din bananele Muriel. Îți mai aduci aminte?

– Nu pot să o iau.

– M-au ajutat şi fetele să o fac. Ar fi foarte fericite dacă ai lua-o.

Muriel şi Marisol se uitau la ea cu ochii lor mari.

– Bine, bine. Vă mulțumesc, fetelor!

Încă o rundă de pupici de rămas-bun.

– Dă-i să mănînce, o sfătui mama ei. Şi ai grijă de el!

23

Ceea ce își amintea Arkadi despre locuința lui Mostovoi de la etajul șase al hotelului Sierra Maestra era balconul lung care se întindea de-a lungul apartamentelor și unde locatarii își țineau bicicletele și, în interior, sufrageria plină cu postere din filme, obiectele africane, covorul de pluș, sofaua din piele și balconul cu vedere la mare. Își aducea aminte și de yala și de încuietoarea suplimentară de la ușa de la intrare, măsuri de prevedere firești, având în vedere aparatele de fotografiat și echipamentul video care se găseau în interior. Și, în eventualitatea că i-ar fi trecut prin gînd să coboare în rapel pe o frînghie legată de acoperiș, în balconul cu vedere la mare, remarcase din filmul *Sucre Noir* pe care-l văzuse la Rufo, că ușa de sticlă pe șină era blocată cu o bară de oțel. Trupele Spețnaz ar fi știut cum să pătrundă prin așa ceva; Arkadi, din păcate, nu. Adevărata problemă nu era intratul acolo, ci scoaterea lui Mostovoi afară din apartament ca să poată arunca din nou o privire la fotografiile de pe pereți.

Mostovoi avusese dreptate cînd denumise hotelul Europa Centrală. Cafeneaua și buticul erau rusești, mîzgăliturile din cușca liftului erau în poloneză, iar holul de la intrare era pustiu. Nici măcar mirosul rînced al uleiului din mașina de popcorn de lîngă scară nu reușea să acopere izul de varză.

Înainte de prima vizită a lui Arkadi, Mostovoi înlocuise fotografia de vînătoare cu cea a unei bărci cu pînze. Poate o dăduse jos de acolo chiar după terminarea filmărilor la *Sucre Noir*. Sau poate se săturase pur şi simplu să mai vadă un animal mort pe perete. Fotografia părea însă a fi vedeta exotică a colecţiei, iar Arkadi voia să se uite mai bine la ea înainte ca Mostovoi să apuce să schimbe iar pozele. Ideea era să-l scoată pe Mostovoi de acolo pe nepregătite.

Deşi nu era nici trăgător de elită, nici luptător în trupele de comando, Arkadi ştia un lucru foarte simplu şi anume că elementele necesare pentru provocarea de haos se găsesc întotdeauna la îndemînă. În spatele unei uşi pe care scria ENTRADA PROHIBIDA se afla un fotoliu cu trei picioare tapiţat cu imitaţie de piele neagră, pe care erau îndesate mai multe perdele murdare. Se mai aflau acolo pungi de plastic cu boabe de porumb şi fulgi de cartofi, precum şi bidoane cu ulei de gătit. Arkadi verifică mai întîi dacă celelalte ieşiri din clădire erau descuiate, apoi trase fotoliul şi perdelele lîngă maşina de popcorn şi se întoarse după fulgii de cartofi şi după ulei. Deschise o sticlă de ulei şi începu să toarne lichidul vîscos pe scări, aruncă perdelele peste ulei, mai puse cîteva pungi cu fulgi de cartofi şi le dădu foc cu bricheta. Bricheta lui Rufo, mai precis. Punga de plastic se aprinse imediat şi fulgii de cartofi, uscaţi şi saturaţi cu grăsime, erau probabil cel mai grozav mijloc de producere a unui incendiu. Tapiţeria fotoliului şi perdelele erau din poliuretan, o formă de petrol solid. Uleiul de gătit trebuia să se înfierbînte suficient de tare ca să se evapore, dar pînă atunci focul avea să fie mult prea puternic.

Arkadi începu să urce spre etajul la care locuia Mostovoi. Nu se grăbea deloc. Alarma, un model vechi cu ciocănel şi clopot, începu să sune cînd se afla pe la etajul trei. Ajuns la etajul lui Mostovoi, se uită în jos pe casa scării. Focul de un portocaliu strălucitor era înteţit de

grăsimea din fulgii de cartofi şi se împletea cu flăcări mai închise la culoare care înconjuraseră fotoliul. Locatarii ieşiseră pe balcoane ca să admire spectacolul oferit de o motocicletă a poliţiei care deschidea calea pentru maşinile pompierilor. Hotelul se afla doar la cîteva străzi distanţă de şirul de ambasade din Miramar şi Arkadi se aşteptase la această reacţie rapidă. Un Mostovoi fără perucă şi în pantaloni scurţi îşi scoase mai întîi capul pe uşă, apoi se aventură pînă la balustrada balconului, unde se aflau şi alţi locatari şi sări înapoi în apartament înainte de a se închide uşa. Spectatorii de pe trotuar se dădură înapoi în clipa în care uleiul se aprinse într-o izbucnire portocalie care acoperea tot spaţiul dintre maşina de popcorn şi stradă. Briza marină făcea ca fumul negru să se îndrepte spre clădire. Un pompier cu un megafon în mînă începu să strige la spectatorii de sus să părăsească clădirea. Arkadi se dădu într-o parte ca să nu fie lovit de oamenii ce se grăbeau să coboare. Apartamentul lui Mostovoi se afla aproape de scările din celălalt capăt al balconului. Fotograful îşi făcu din nou apariţia, de data aceasta îmbrăcat cu pantaloni şi cămaşă, cu peruca pe cap, cu aparatele de fotografiat atîrnate de umăr, cu pantofii în mînă, tipul de individ pedant care nu suportă să se grăbească. Nici nu apucase Mostovoi să pună piciorul pe prima treaptă, că Arkadi se şi repezi spre uşa apartamentului, scoţînd din mers portofelul lui Pribluda din noua sa borsetă. Încărcat cum era cu aparatele de fotografiat, Mostovoi nu se mai oprise să încuie cu cheia, uşa se închisese numai cu yala automată. Arkadi scoase din portofel o carte de credit; văzuse chestia asta în filme, dar de încercat n-o încercase niciodată. Dacă nu mergea, nu avea altceva de făcut decît să-l aştepte pe Mostovoi să se întoarcă. Introduse cartea de credit în crăpătură, apăsă pe clanţă şi lovi cu şoldul în uşă. După trei lovituri se afla înăuntru.

Se afla din nou în acel apartament tipic unui diplomat rus de rang mediu, aflat în misiune în străinătate, decorat cu suveniruri aduse de prin toată lumea. Era apartamentul unui bărbat care prețuia curățenia mai mult decît marea majoritate a celibatarilor, a unui bărbat interesat de cărți și de artă, și care nu-și făcea publice rezultatele eforturilor lui creative. Fotografia pe care Arkadi o remarcase în film se afla pe perete, pusă din nou la locul ei, între poza unui coleg lîngă Turnul Londrei și cea a unui grup de prieteni în Paris.

Era imaginea a cinci bărbați cu pistoale mitralieră în mîini, unul în picioare și ceilalți patru îngenuncheați în jurul unui rinocer mort. Putea vedea acum că pielea de pe picioarele bietului animal era sfîșiată, iar din abdomen îi ieșeau intestinele. Bărbații nu erau vînători, ci soldați. Un soldat rus și trei cubanezi. Mostovoi, cu douăzeci de ani mai tînăr și aproape chel. Erasmo, cu o barbă abia mijită. Un Luna nervos, mai slab, cu pistolul mitralieră AK-47 la piept. Tico, cu un zîmbet de conducător, nu cu privirea aceea concentrată cu care căuta spărturi în camerele de cauciuc. Și, în picioare în spatele lor, într-o jachetă safari cu multe buzunare, George Washington Walls. Pe manșeta de jos era scris „Cea mai bună echipă de demolatori din Angola prezintă unui prieten revoluționar noul lor dispozitiv căutător de mine". Picioarele rinocerului erau carne vie pînă la genunchi. Arkadi încercă să-și imagineze agonia și spaima animalului care fusese împins în interiorul unui cîmp de mine și rămase uimit de cruzimea de care puteau fi în stare niște oameni a căror singură preocupare era supraviețuirea. Tico și Mostovoi se aflau în cele două extremități ale grupului. Lîngă genunchiul lui Tico se vedea corpul plat al unei mine acționate prin presiune. Lîngă cel al lui Mostovoi, era corpul convex al unei mine antipersonal pe care scria în engleză „Se așază cu partea asta spre inamic".

Era o fotografie foarte bună, avînd în vedere că, probabil, Mostovoi apăsase pe temporizatorul aparatului şi fugise ca să-şi ocupe locul, avînd în vedere lumina crudă a Africii şi ţinînd cont, bineînţeles, că probabil minele erau în continuare ascunse peste tot. Arkadi avea senzaţia că aude pînă şi bîzîitul muştelor.

Arkadi mai aruncă o privire prin restul apartamentului, înainte ca Mostovoi să se întoarcă. Cu ocazia primei sale vizite nu putuse să vadă colecţia de fotografii cu autograf ale mai multor producători ruşi de film sau pe cele erotice care păreau să fie făcute în propriul său pat. Arkadi căută în birou, pe noptieră şi sub pernă. Pe o măsuţă se vedea un laptop, cu scaner şi imprimantă. De îndată ce deschise laptopul, acesta îi ceru o parolă. Şansele să nimerească parola lui Mostovoi erau extrem de reduse. Nu reuşi să găsească vreo armă în sertar sau sub pat.

Arkadi ajunse într-o încăpere micuţă care fusese transformată în cameră obscură şi care avea o perdea neagră montată pe interiorul uşii. Becul roşu era aprins, ca şi cum Mostovoi ar fi fost întrerupt în timp ce developa nişte fotografii. Arkadi se strecură printre aparatul de mărit şi tăvile cu fixativ şi soluţie de developat. De o frînghie pentru rufe era atîrnat un film. Ţinut la lumină, filmul se dovedi o înşiruire de nuduri care jucau volei. Pe un panou erau prinse în bolduri mai multe fotografii făcute în interesul amabasadei: ruşi admirînd o combină pentru trestie de zahăr, ruşi împărţind cărţi poştale primite din partea copiilor din Moscova, ruşi ciocnind pahare pline cu votcă. Ruşii într-adevăr arătau ca nişte *bolos*.

Întors pe hol, Arkadi trecu pe lîngă alte dulăpioare pline cu fotografii. Deschise la întîmplare unul şi găsi mai multe imagini de vacanţă din Italia sau din Provence. Fără nuduri, fără Africa. În sfîrşit, ajuns în bucătărie, deschise frigiderul şi găsi un tub cu sos franţuzesc, o cutie de măsline,

o sticlă de vin din Chile, mai multe role cu film color şi, în spatele unei cutii cu ouă, un pistol Astra de 9 mm, de producţie spaniolă. Arkadi goli încărcătorul pe marginea chiuvetei, îl puse la loc în patul armei, şterse amprentele de pe ea şi o aşeză la loc în spatele cutiei cu ouă. În chiuvetă se afla o tavă pentru gheaţă. Arkadi puse gloanţele pe tavă, turnă apă deasupra şi apoi băgă totul în congelator. Apoi se aşeză pe sofaua din sufragerie şi începu să-l aştepte pe Mostovoi să se întoarcă.

Luîndu-se după calendarul lui Rufo, adică după graba cu care acesta încercase să ucidă pe cineva care urma să stea în oraş numai o săptămînă, Arkadi începu să-şi dea seama că timpul începuse să treacă prea repede pentru el. În noaptea următoare, ar fi trebuit să se urce la bordul avionului care urma să-i ducă acasă pe el şi pe Pribluda. Simţea însă că evenimentul care urma să dea sens la tot ceea ce se întîmplase, de care se legau Havana Yacht Club, Rufo, Hedy şi echipa de demolatori din Africa, acel eveniment încă nu avusese loc.

Ofelia nu venise cu nici un fel de ajutoare. Începu să urce treptele de la intrarea în Centro Russo-Cubano, călcînd cu atenţie ca să nu-şi zgîrie pantofii cei noi. Înainte de a pătrunde în holul de la intrare îşi băgă ochelarii de soare în geanta unde avea pîinea de banane. Sala arăta cu totul altfel decît în ziua precedentă: statuile tăietoarei de trestie şi a pescarului erau răsturnate cu faţa în jos pe plăcile pardoselii. Scara era căzută peste tejghea şi în mijlocul sălii nu se mai vedea nici o maşină. Razele roşii de lumină care coborau din vitraliul de deasupra uşii scoteau în evidenţă praful care plutea în încăpere. Centro Russo-Cubano? Din ceea ce ştia ea în legătură cu acest loc, pe vremea cînd ruşii credeau că aveau datoria de a conduce lumea spre un viitor glorios, cubanezii nu prea erau invitaţi aici.

Trase adînc aer în piept şi merse mai departe. Venise aici singură ca să vadă ce cărase Luna în seara precedentă, fiindcă nu voia să implice pe nimeni altcineva pînă nu afla ea ce dovezi putea să descopere. Nu era aşa de uşor ca cineva din PNR să acuze un ofiţer din Ministerul de Interne. Acesta era motivul oficial. Adevăratul motiv era de ordin personal. Nimic nu o putea umili mai mult pe Ofelia decît frica şi, închisă în portbagajul maşinii, plînsese de frică. Se dusese în poligonul din Guanabo şi trăsese la ţintă tocmai ca acest lucru să nu se mai întîmple. Deasupra tejghelei atîrna o oglindă prăfuită. Se putu vedea acolo cum mergea cu arma în mînă ca o mică felină periculoasă.

Faptul că revenise în acest loc o făcea să simtă în gură gustul de cînepă şi de nucă de cocos. Exact aşa o prinsese Luna, ca pe o nucă de cocos pe care o bagi într-un sac şi sacul îl arunci apoi în portbagaj. Încercase să descopere Lada pe drum, însă maşina dispăruse, probabil era deja făcută bucăţi într-un garaj din Atares. Pe jos se vedeau urmele lăsate de roţile de fier ale căruţului ce duceau spre un coridor de-a lungul căruia se înşiruiau mai multe uşi.

Ofelia deschise cu piciorul prima uşă, intră într-o cameră goală care era probabil pe vremuri folosită pentru depozitarea bagajelor, o cercetă rapid cu arma ţinută în faţă şi se întoarse pe coridor înainte ca cineva să se poată apropia de ea pe la spate. Pe următoarea uşă se vedea scris „Director" şi încăperea din spatele ei era mult mai mare decît precedenta, greu de cercetat în lumina slabă de pe coridor. Îşi încărcase arma, dar ar fi trebuit să-şi aducă şi o lanternă. Ar fi trebuit să se gîndească la aşa ceva.

Ar fi trebuit să ia în calcul toate variantele. Sergenţii din Ministerul de Interne erau dotaţi cu arme ca a ei, dar un bărbat din Oriente avea mai multă încredere în maceta lui. Spre deosebire de ea, el cunoştea foarte bine topografia clădirii. Putea să-i sară în spate din orice ungher.

Ofelia deschise uşor uşa cu piciorul, se strecură înăuntru şi se ghemui lipită de perete. După ce ochii i se obişnuiră cu întunericul, putu să vadă că încăperea fusese golită de mobilă şi de covoare. Tot ceea ce rămăsese era un bust de-al lui Lenin pe un piedestal. Pe pereţi, pe ferestre, chiar şi pe faţa lui Lenin, se vedeau dungi de vopsea roşie şi neagră. Ofelia auzi ceva mişcîndu-se pe coridor.

Îi trecu prin gînd că poate ar fi fost mai bine să se îmbrace în uniformă. Ce-ar fi crezut cei din PNR dacă o găseau îmbrăcată aşa? Sau Blas? Fără îndoială că s-ar fi gîndit la ce aventură ar fi putut avea cu ea la Madrid.

Se strecură afară din încăpere ghemuită, cu un genunchi înainte şi îndreptă arma mai întîi spre stînga, apoi spre dreapta. Cel care făcuse zgomotul se oprise. Luna putea să apară însă din orice direcţie. Antrenamentul din poligon se dovedea folositor, în primul rînd pentru faptul că era în stare să stea cu pistolul în mînă atîta timp fără să-i obosească braţul. Îşi aduse aminte de pîinea de banane şi, pentru o secundă, i se păru de-a dreptul ridicol că duce o astfel de greutate după ea şi se gîndi s-o arunce. Dar la pîinea asta contribuiseră şi fetele ei!

Următorul birou era, de asemenea, gol. Pe jos erau aruncate nişte boabe de porumb. Auzi din nou un pas în urma ei. Un pas şovăitor, gata să se oprească imediat. Se lăsă cît mai jos posibil, încercînd să distingă silueta celui care o urmărea. Traversă coridorul şi intră într-o încăpere fără ferestre, care fusese probabil sală de şedinţe şi care nu mai avea nici masă, nici scaune. Doar pe un perete se distingeau parcă un şir de portrete înrămate. Dacă mişcările ei ar fi fost urmărite de mai multe persoane, ar fi fost foarte uşor pentru ei să încuie uşile de la ambele capete ale încăperii şi s-o lase acolo, ca într-un cavou.

„Nu trebuie să mă grăbesc", îşi spuse ea în gînd, deşi sudoarea de pe frunte îi curgea în ochi şi o dureau umerii

din cauza greutății armei. Nu reuși să iasă din beznă decît atunci cînd deschise ușa ce dădea spre o cămară cu lenjerie. Lumina care intra prin ferestrele de aici lăsa să se vadă rafturi pline de praf pe care altădată se aflau probabil cearșafuri și fețe de pernă. Pe podea, un pui alb de găină, fără cap, zăcea în mijlocul unui cerc de sînge închegat. Lăsă ușa deschisă ca să lumineze holul și înaintă, luîndu-se după un indicator pe care scria „Bufet".

Intră într-o cămăruță în care nu se afla nimic, cu excepția cîtorva liste prinse de perete, pe care se puteau citi, scrise în ruseşte, diverse cantități de alimente care ar fi trebuit să fie livrate cu șase ani în urmă. Mai era și un bilet adresat unei anumite Lena: „Cartofii să fie ruseşti, nu cubanezi". Adevărate documente istorice care însă se întunecară de îndată ce ușa de la magazia de lenjerie se închise în spatele ei.

Acum întunericul era deplin. A reveni în coridor era ca și cum ar fi intrat într-o puț. În spate era tot întuneric, iar în față doar o lumină slabă care indica locul unde se afla o altă ușă. Nu mai auzea pașii din spatele ei, dar le simțea prezența. Tatăl ei fusese tăietor de trestie de zahăr, așa că știa cum procedau aceştia. Prima lovitură la bază, apoi cu a doua se reteza vîrful. Arkadi spusese că Luna e dreptaci, ceea ce însemna că, fiind constrîns de îngustimea coridorului, avea să lovească în jos spre stînga. Ofelia se făcu cît de mică putu și se lipi de peretele din dreapta.

Simți deodată o răsuflare în față. Ceva păros îi atinse fața și, ridicînd mîna, dădu peste două coarne. O capră. Uitase de capre. Celelalte dispăruseră sau aceasta era singura care reușise să coboare la parter. O capră cu barba aspră, coaste ieșite în relief și cu un nas curios care se lipise de geanta ei. Pîinea de banane. Ofelia puse arma jos, între picioare, desfăcu ziarul în care era înfășurată pîinea și rupse o bucată din ea. Nu putea să vadă capra, însă o auzea cum

devorează pîinea de parcă n-ar mai fi mîncat nimic de mai multe zile. Mirosul de pîine lăsase o urmă irezistibilă prin clădire. Era bucuroasă că rusul ei nu fusese martor la aşa ceva.

Capra încercă să atace şi cealaltă bucată de pîine, dar Ofelia îi trase un şut deloc delicat şi apoi o scărpină pe gît ca un fel de scuză. Crescuse în Hershey, aşa că ştia să se poarte cu o capră sau cu un pui de gîină.

Dezamăgită, capra se dădu înapoi şi scoase un behăit tremurat şi, deşi Ofelia s-ar fi aşteptat ca animalul să se întoarcă la tovarăşele ei pe drumul pe care venise, ceva se părea c-o determină să pornească în direcţia opusă. Nu putea să vadă capra, însă îi auzea copitele care se îndreptau spre uşa de la bufet, probabil spre mirosurile de mult dispărute ale unor alimente care fuseseră depozitate acolo cu şase ani în urmă. Era o uşă batantă. Capra o împinse cu nasul şi din interior veni pe hol o lumină slabă, suficient de ademenitoare pentru animalul care se strecură înăuntru. Uşa se mai mişcă încă o dată, rămase apoi nemişcată o fracţiune de secundă, pentru ca imediat după aceea să fie izbită de perete într-un nor de flăcări şi fum.

Deşi în momentul detonării Ofelia se afla la adăpost, zgomotul o asurzise şi suflul îi izbise faţa. Coridorul întunecat se umpluse de praf şi, rămasă acum şi fără auz, Ofelia răsucea disperată arma în toate direcţiile. Pînă la urmă, aerul se limpezi suficient de mult ca să zărească din nou dîra de lumină de sub uşa care dădea spre bufet. Începu să se tîrască în direcţia aceea, intră cu buza de jos într-un fir rupt, ce fusese legat de toc şi împinse uşor uşa.

Fusese doar o grenadă defensivă, numai că într-un spaţiu atît de mic îşi îndeplinise misiunea cu vîrf şi îndesat. Jumătate din capră se afla lîngă uşă, cealaltă jumătate la mare distanţă pe coridor, ca şi cum în animal s-ar fi tras cu tunul. Un perete era marcat de schijele metalice. Semnele

afumate de pe celălalt indicau locul de pe podea unde fusese plasată grenada, cu firul legat de inel. Din tavan cădea praf.

În față, se vedea bufetul, locul de unde căpitanii vaselor ruseşti şi ofiţerii lor erau serviţi cu coniac şi prăjituri. Mai departe, se vedea bucătăria, o încăpere mare care avea pe peretele opus o gură de servire acoperită cu o foaie de tablă. Cineva încercase să străpungă tabla de pe partea cealaltă şi reuşise să facă o gaură de grosimea unui deget prin care se strecura o dîră de lumină.

Înainte de a merge mai departe, Ofelia se opri cîteva secunde ca să prindă curaj.

Arkadi ratase întîlnirea cu Ofelia în parc. Era aşezat într-un fotoliu din sufrageria lui Mostovoi şi, cu faţa la uşă, răsfoia paginile unui carnet cu numere de telefon pe care-l găsise pe noptieră. Pinero, Rufo, Luna. Guzman, Erasmo, Walls. În afară de Tico, vechea echipă era toată prezentă acolo. În plus, viceconsulul Bugai, numere ale unor hoteluri şi garaje din Havana, laboratoare foto, nume de fete cu notiţe despre vîrstă, culoare sau înălţime.

Ora opt. Mostovoi nu se grăbea deloc să revină în apartament. Alarma încetase de mult timp, maşinile pompierilor plecaseră, iar locatarii se întorseseră în apartamentele lor. Şi-l imagina pe Mostovoi intrînd în apartament, surprins şi furios la vederea intrusului. Avea de gînd să-i pună mai multe întrebări în legătură cu Luna şi Walls, în aşa fel încît să-l forţeze pe fotograf să apeleze la pistolul ascuns în frigider. Ştia din experienţă că oamenii furioşi devin mult mai vorbăreţi cînd sînt convinşi că avantajul a trecut de partea lor. Chiar şi faptul că Mostovoi ar fi apăsat pe trăgaci putea fi considerat drept informaţie. Bineînţeles, acest scenariu se baza pe faptul că Mostovoi nu avea şi altă armă ascunsă într-una din genţile lui foto.

Era suficient să închidă ochii ca imaginile să apară. Havana Yacht Club al lui Pribluda. Pribluda şi Olga Petrovna. Fotografia de rămas-bun pe care i-o făcuse Pribluda. Cea mai bună echipă de demolatori din Africa. Imagini pe care le purtăm cu noi. Cînd membrii unor populaţii tribale din junglă văzuseră pentru prima oară o fotografie fuseseră convinşi că era vorba despre nişte spirite încătuşate acolo. Arkadi şi-ar fi dorit ca acest lucru să fie adevărat. Ar fi vrut să fi avut mai multe fotografii de-ale Irinei, însă oricum figura ei îi apărea în faţa ochilor ori de cîte ori rămînea singur. Faptul că se afla în Havana era ca şi cum ar fi privit dintr-o fotografie ştearsă, prost expusă.

Ora nouă. Soarele dispăruse şi el continua să aştepte un om care nu avea de gînd să se întoarcă. Arkadi puse cu grijă carnetul cu numere de telefon în locul de unde îl luase, aşeză fotografiile înapoi în cutiile lor şi se strecură afară din apartament. În balconul care se întindea de-a lungul apartamentelor, alergau mai mulţi copii. Se vedeau luminile de la clădirea Ambasadei ruse. Arkadi coborî cu liftul. Maşina de popcorn dispăruse şi casa scării era afumată; în rest, totul arăta ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic.

Înainta pe First Avenue şi modul în care ducea un picior în faţa celuilalt îl duse cu gîndul la o corabie cu pînze care trebuie să fie trasă de mai multe bărci cu vîsle atunci cînd vîntul încetează să mai bată. Abia cînd ajunse în dreptul casei care aparţinuse familiei lui Erasmo îşi dădu seama că picioarele îl duceau spre locul de întîlnire cu Ofelia de la Havana Yacht Club. „Vi. HYC 2200 Angola". Aceasta era noaptea pe care o aştepta.

Sau poate că nu. Se făcuse foarte tîrziu cînd în faţa ochilor îi apărură palmierii de pe marginea aleii care ducea spre clădirea clubului. Maşina Ofeliei nu se vedea. Clubul era cufundat în beznă, cu excepţia a două fascicule de lumină, provenind de la nişte lanterne care patrulau pe alee.

Nici un sunet în afară de maşinile care treceau pe şoseaua circulară şi ţipătul unei păsări ce-şi avea cuibul într-un palmier. Iată ce finalitate avusese ideea lui strălucită, speranţa deşartă că ar putea cumva să anticipeze evenimentele. Indiferent despre ce eveniment era vorba, acesta urma să se producă într-o altă seară de vineri. Cercetă şi celelalte străzi în căutarea Ofeliei. Deşi jumătate de oră întîrziere se părea că nu e cine ştie ce în Cuba, femeia nu era acolo.

Un taxi se opri în dreptul lui şi Arkadi se lăsă să cadă pe locul de lîngă şofer, un bătrîn cu un ciot de trabuc stins în gură.

– *A donde?*

Bună întrebare, îşi zise Arkadi în gînd. Fusese peste tot pe unde crezuse el că trebuie să se ducă. Să se întoarcă la Mostovoi? Să meargă la Playa del Este şi la Ofelia? Exact aşa o pierduse şi pe Irina, îşi aminti el. Din neatenţie. Cum altcumva se poate explica faptul că a ratat nu una, ci două întîlniri cu ea? I se adresă în engleză şoferului:

– Caut pe cineva. Poate ne învîrtim cu maşina pe aici.

– *A donde?*

– Dacă ne-am putea învîrti pe aici, în apropierea clubului de iahting?

– Unde? Bătrînul îşi scosese trabucul din gură şi întrebarea ieşise ca un inel de fum.

– Există vreun eveniment pe aici prin apropiere care are legătură cu Angola?

– *Angola? Quieres Angola?*

– Nu vreau să mergem la Ambasada Angolei.

– *No, no. Entiendo perfectamente.* Îi făcu semn lui Arkadi să aibă răbdare şi scoase din buzunarul de la piept un teanc de cărţi de vizită, alese una dintre ele şi i-o întinse. Pe cartea de vizită se vedea un soare în relief deasupra cuvintelor „Angola, Un Paladar Africano en Miramar".

– *Muy cerca.*

– E pe aproape?

– *Claro.* Şoferul îşi bagă înapoi în buzunar teancul de cărţi de vizită.

Arkadi cunoştea schema. În Moscova, şoferii de taxi care duceau clienţi la un restaurant primeau cîte ceva de la patronul localului respectiv. Şi în Havana se părea că lucrurile funcţionau la fel. Arkadi se gîndi că în cazul în care maşina Ofeliei era pe acolo, nu aveau decît să se oprească.

Angola se afla pe o stradă întunecoasă, plină cu case mari, în stil colonial spaniol, aflată la numai un minut distanţă. Deasupra unei porţi înalte de fier, atîrna o firmă de neon cu un soare atît de galben, încît părea gata să cadă la pămînt ca un fruct copt. Şoferul de taxi aruncă o privire şi-şi continuă drumul fără să oprească.

– *Lo siento, no puedes. Está reservado esta noche.*

– Mai treci o dată pe acolo.

– *No podemos. Es que digo, completemente reservado. Cualquier otro día, sí?*

Arkadi nu vorbea spaniola, însă înţelese *completemente reservado*. Îi zise totuşi şoferului:

– Treci cu maşina prin faţă.

– *No.*

Arkadi coborî din maşină la capătul străzii, îi dădu şoferului destui bani ca acesta să-şi poată cumpăra un trabuc nou şi o luă pe jos spre local pe sub ramuri de cedru. Pe ambele părţi ale străzii erau parcate maşini de teren Nissan şi Range Rover, unele dintre ele cu şoferi în aşteptare la volan. Pe trotuar, ascunse în umbra maşinilor, se aflau şi alte siluete date de gol de luminiţele portocalii ale ţigărilor. Conversaţia purtată în şoaptă încetă cu totul în clipa în care Arkadi se opri să admire Imperialul decapotabil alb ce strălucea în lumina becurilor cu neon. Cînd încercă să deschidă poarta, din umbră răsări o siluetă care încercă să-l

oprească. Era căpitanul Arcos, îmbrăcat în civil, ca un tatu ce-şi lepădase carapacea.

– E în ordine, spuse Arkadi, arătînd cu degetul spre o masă aflată nu departe de poartă, sînt cu ei.

Angola era un restaurant în aer liber cu mesele ascunse pe jumătate de ferigi şi de statuete africane înalte. Doi bărbaţi în halate albe se învîrteau în jurul grătarului. Deşi lui Arkadi i se spusese că într-un *paladar* nu puteau încăpea mai mult de doisprezece clienţi, la mesele din jurul grătarului se aflau cel puţin douăzeci, toţi bărbaţi între patruzeci şi cincizeci de ani, majoritatea albi, cu o ţinută care trăda prosperitate şi obişnuinţa de a comanda, toţi cubanezi cu excepţia lui John O'Brien şi a lui George Washington Walls.

– Eram sigur, zise O'Brien, făcîndu-i semn lui Arkadi să vină la ei. I-am spus lui George că o să-ţi faci apariţia.

– Într-adevăr şi-a făcut-o. Walls dădu uimit din cap mai mult spre O'Brien decît spre Arkadi.

– Cînd am aflat că Rufo a fost atît de tîmpit încît să scrie adresa şi data pe perete mi-am dat seama că nu se poate să ratezi. O'Brien făcuse semn să se mai aducă încă un scaun la masa lor. Chiar şi antreprenorul era îmbrăcat în guayabera; aceasta părea a fi uniforma serii. Cei doi cubanezi care se aflau la masa lor se uitară la O'Brien, ca şi cum ar fi aşteptat de la acesta indicaţii referitoare la modul în care ar fi trebuit să se comporte; deşi amîndoi erau maturi, cu o înfăţişare dură, O'Brien părea că are, în comparaţie cu ei, statutul unui preot în mijlocul unui grup de copii. Toţi clienţii din grădină tăcuseră, inclusiv Erasmo, pe care îl zări aşezat într-un scaun cu rotile, la cîteva mese distanţă, alături de Tico şi Mostovoi, vechiul lor tovarăş de arme, singurul personaj de altă naţionalitate în afară de americani. Era ciudat să-i vezi pe cei doi mecanici puşi la patru ace.

– E perfect că ai venit aici. O'Brien părea cu adevărat mulțumit. Totul se potrivește perfect.

– *El nuevo bolo*, spuse Walls către cubanezul așezat lîngă el.

Toate fețele se destinseră, cu excepția celei a lui Erasmo. Acesta îi aruncă lui Arkadi o privire sumbră. Mostovoi îi făcu un semn cu mîna.

– Eu sînt noul rus? întrebă Arkadi.

– Asta înseamnă că ai intrat în club, răspunse O'Brien.

– Despre ce club e vorba?

– Havana Yacht Club, ce altceva?

Chelnerii turnau rom în pahare. Pe multe mese se vedeau însă și cești de cafea, o alegere destul de ciudată, avînd în vedere ora înaintată, își zise Arkadi în gînd.

– De unde știți că am fost în apartamentul lui Rufo?

– Știi că George e mare amator de box. A fost azi să urmărească niște luptători la antrenament la Gimnasio Atares și un antrenor i-a povestit despre un bărbat alb, îmbrăcat într-o haină neagră, pe care l-a văzut ieșind de la Rufo cu o noapte înainte. George a intrat în casă și a văzut înscrisurile alea pe perete, ceva ce nu putea trece neobservat de cineva cu o minte atît de ascuțită ca tine. Îți puteai da seama sau nu! Oricum, trebuia să ne luăm măsuri de prevedere. Nu uita că am reușit pînă acum să evit o groază de capcane ale poliției. Apropo, te rog să ai în vedere că toți prietenii noștri prezenți în seara asta aici nu au uitat rusa pe care o știau odată! Așa că ai grijă ce vorbești!

Walls se uita la noile haine ale lui Arkadi.

– Arăți mult mai bine.

Cîțiva bucătari începuseră să scoată homari dintr-un sac mare și, după ce îi curățau pe o masă, îi puneau vii pe grătar. Animalele încercau să se îndepărteze de flăcări, însă bucătarii îi împingeau înapoi cu niște țepușe din lemn. Arkadi nu văzu nici un meniu pe mese, nici urmă de mîncare

africană. Cei doi cubanezi de la masa lor îi strînseră mîna, dar nu se prezentară. Unul era alb, celălalt mulatru, însă amîndoi erau musculoşi, aveau privirea directă şi părul şi unghiile obsesiv de îngrijite, lucru care trăda originea militară.

– Cu ce se ocupă clubul ăsta? întrebă Arkadi.

– Cam cu de toate, răspunse O'Brien. Oamenii îşi pun întrebarea ce se va întîmpla în Cuba după moartea lui Fidel. Va ajunge un fel de Coreea de Nord a Caraibelor? Îşi vor face apariţia bandele din Miami ca să-şi ia înapoi casele şi cîmpurile cu trestie de zahăr? Va veni Mafia? Sau se va transforma totul într-o anarhie, ca în Haiti? Americanii îşi pun întrebarea dacă insula va reuşi să supravieţuiască fără acei deţinători de diplome MBA care să formeze structura managerială.

Homarii erau monstruoşi, cei mai mari pe care îi văzuse Arkadi vreodată. Animalele se înroşeau înconjurate de flăcări şi scîntei.

– Cel mai minunat lucru în legătură cu revoluţia, continuă O'Brien, este faptul că nu poate fi oprită. Asta înseamnă eliminarea afacerilor. Înseamnă că armata a devenit cariera preferată pentru tinerii idealişti, care au fost trimişi să lupte în războaie purtate aiurea, dar care nu au primit suficienţi bani ca să reziste, pe care au fost nevoiţi să-i cîştige singuri. Faptul că au trebuit să facă comerţ cu diamante şi fildeş ca să aibă destulă muniţie ca să se apere i-a transformat în nişte adevăraţi antreprenori. Apoi, pentru că lucrează ieftin, după ce a revenit acasă, armata a fost trimisă în ferme, în industria hotelieră, în cea a zahărului. Eroii au primit alte misiuni la fel de grele în turism şi industrie. Te rog să mă crezi că negocierea unui contract cu o firmă de construcţii din Milano face cît doi ani la Harvard Business School. Cei care sînt prezenţi aici în seara asta reprezintă *la crème de la crème.*

– Havana Yacht Club?

– Pur şi simplu le place numele, interveni Walls. O simplă convenţie socială.

Cînd primii homari fură gata, unul dintre chelneri începu să agite un bol de sticlă plin cu bileţele de hîrtie împăturite. Individul scoase patru bileţele, le citi şi apoi trimise patru homari la mese. Arkadi avea senzaţia că în faţa lui se desfăşura mai degrabă un fel de loterie decît o masă la restaurant. De unde ştia chelnerul ce comandase fiecare? De ce nu existau decît două opţiuni, ori homar ori nimic?

– Eu credeam că restaurantele private nu au voie să servească homari, zise Arkadi.

– Poate că în seara asta se face o excepţie, răspunse O'Brien.

Arkadi îl văzu din nou pe Mostovoi.

– De ce sînt eu noul rus? De ce nu poate fi Mostovoi?

– Este vorba despre o afacere în care este nevoie de cineva cu mult mai multe calităţi decît un simplu fotograf. Tu eşti cel care l-a înlocuit pe Pribluda. E un lucru pe care toată lumea îl acceptă. O'Brien adoptă un ton mărinimos. Şi poţi să păstrezi fotografia pe care ţi-a trimis-o Pribluda. Ar fi fost drăguţ dacă ne-ai fi oferit-o tu singur ca o dovadă de încredere, dar acum faci parte, oricum, din echipă.

– Rufo a murit pentru fotografia aceea.

– Slavă Domnului, te prefer pe tine! Adică vreau să spun că lucrurile s-au potrivit de minune.

– Unii dintre bărbaţii aceştia lucrează în Ministerul Zahărului? E vreunul implicat în afacerea AzuPanama?

– Pe unii dintre ei i-am cunoscut într-adevăr în acest context, ai dreptate. Oamenii aceştia sînt cei care iau decizii în ţara asta, atît cît poate să ia decizii cineva sub conducerea lui Fidel. Unii sînt adjuncţi de ministru, alţii sînt în continuare generali şi colonei, oameni care se cunosc de o viaţă. E normal ca aceşti bărbaţi să-şi facă şi ei planuri. E

vorba despre o aspirație omenească firească, aceea de a duce o viață mai bună și de a lăsa ceva familiei. La fel face și Fidel. Are un singur fiu legitim și o duzină de alți copii nelegitimi pe care i-a băgat în guvern. Bărbații aceștia nu diferă prin nimic.

– Cazinoul are și el un loc în afacerea asta?

– Sper că da.

– De ce îmi spuneți mie toate astea?

– John spune întotdeauna adevărul, interveni Walls. Numai că există mai multe niveluri de adevăr.

– Cazinoul, cizme pentru armată, AzuPanama. Ce e adevărat și ce e fals în toate astea?

– În Cuba, spuse O'Brien, linia care separă realitatea de ridicol este foarte fină. Pe vremea cînd era copil, Fidel i-a scris lui Franklin Roosevelt și i-a cerut un dolar american. Mai tîrziu, Fidel a fost vînat de mai multe echipe importante de baseball, fiindcă era un trăgător foarte bun. Un om care ar fi putut deveni un adevărat model pentru americani. În loc de asta el a devenit Fidel. Ca un amănunt, în raportul celor care veniseră să-i vadă calitățile scria „Viteză destul de bună, lipsă de control". După părerea mea, dragul meu Arkadi, toate astea sînt ridicole!

Corpul găsit în apa golfului era al unui mort, Rufo murise, Hedy și italianul ei fuseseră ciopîrțiți, își spuse în gînd Arkadi. Toate acestea erau cît se poate de reale. Cubanezii așezați în jurul meselor auziseră fără îndoială conversația lor, deși toată lumea urmărea misterioasa ceremonie de citire a bilețelelor scoase la întîmplare din vasul de sticlă și împărțirea homarilor. Se părea că nu conta prea mult numele celui care primea homarul, ci faptul că toți cei de acolo comandaseră așa ceva. Arkadi avea senzația că, dacă s-ar fi dovedit că pe un singur bilețel de hîrtie nu era nimic scris, dacă un singur client n-ar fi comandat homar, toți s-ar fi ridicat și ar fi plecat imediat.

– Vă deranjează dacă...? întrebă Arkadi şi arătă cu capul spre masa lui Erasmo.

– Te rog, îi acordă O'Brien binecuvîntarea.

Tico tocmai îşi desfăcea crustaceul, iar Mostovoi sugea dintr-un picior.

– Nu poţi să găseşti nicăieri în lume homari la fel de suculenţi ca aceştia, zise Mostovoi în timp ce Arkadi se aşeză pe un scaun. Nu se vedea nici un semn pe faţa fotografului că acesta ar fi făcut vreo legătură între Arkadi şi incendiul de la Sierra Maestra.

Erasmo nu spunea nimic şi nici nu se atinsese de homarul din faţa lui. Arkadi îşi aminti cum bea acesta *ron peleo* şi cum se legăna în scaunul cu rotile în ritmul tobei lui Mongo la petrecerea *santero,* sau cum se apleca afară din Jeep, ca un adevărat pirat bărbos, cînd merseseră amîndoi cu maşina pe Malecón. Bărbatul din faţa lui nu semăna deloc cu acel Erasmo atît de expansiv pe care îl cunoscuse el.

– Deci acesta este adevăratul Havana Yacht Club, îi spuse Arkadi. Nu Mongo, nu peşte!

– E vorba despre un alt club.

– În aparenţă.

– Nu poţi să înţelegi. Aceştia sînt cu toţii bărbaţi care au luptat umăr la umăr în Angola şi Etiopia, care au luptat alături de ruşi, care împărtăşesc o experienţă comună.

– Cu excepţia lui O'Brien.

– Şi a ta.

– A mea? Arkadi nu-şi amintea să fi participat la şedinţa de iniţiere. Cum de am fost şi eu acceptat?

Erasmo îşi scutură capul, ca şi cum ar fi încercat fără succes să iasă din starea de letargie.

– Cum de ai fost acceptat? Din greşeală. E ca şi cum am fi în mijlocul unei piese, să zicem în actul al doilea şi cineva nimereşte din greşeală pe scenă. Cineva din afară,

nu un actor. Ce poți să faci? La început, încerci să scapi de el, să dai drumul la un sac de nisip peste el sau să-l tragi în spatele scenei ca să poți să scapi de el fără prea mare scandal, fiindcă spectatorii urmăresc spectacolul. Dacă nu reușești însă să-l scoți pe ticălos de pe scenă, ce poți să faci atunci? Încerci să-l bagi în piesă, să-i găsești un rol scurt, după care să dispară, astfel încît actul al treilea să se desfășoare aproape neschimbat, așa cum fusese planificat de la început.

Ultimul homar fusese adus la masă. În fiecare farfurie se găsea acum un homar sau ceea ce rămăsese după savurarea acestuia. Arkadi remarcase că mulți dintre clienți nu fuseseră deloc interesați de delicatesa din fața lor. Un bărbat înalt cu ochelari de aviator se ridică în picioare cu paharul de rom în mînă. Era același ofițer pe care Arkadi îl văzuse într-o fotografie împreună cu Erasmo și cu El Comandante. Bărbatul propuse un toast pentru Havana Yacht Club.

Toată lumea, în afară de Arkadi și de Erasmo, se ridică în picioare. Erasmo ridicase și el paharul.

– Și acum ce se întîmplă? întrebă Arkadi. Începe întrunirea?

– Întrunirea s-a terminat, spuse Erasmo în șoaptă. Succes, adăugă el oftînd.

Într-adevăr, bărbații prezenți la ciudata întîlnire începură să părăsească grădina restaurantului de îndată ce puseră paharele pe masă. Nu ieșeau toți o dată, ci în grupuri de cîte doi sau trei. Arkadi putu să audă sunetul portierelor care se deschideau și al motoarelor care porneau. Mostovoi dispăruse ca o umbră. Tico începu să împingă scaunul lui Erasmo care își lăsase gînditor bărbia în palmă, ca un Hamlet care își analizează opțiunile. În scurt timp, nu mai rămăseseră în *paladar,* în afara personalului, decît Walls, O'Brien și Arkadi.

– Faci parte din club acum, spuse O'Brien. Cum te simți?

– Puțin cam ciudat.

– E normal, la urma urmei, ești aici numai de șase zile. Ca să înțelegi Cuba e nevoie de o viață întreagă. Nu-i așa, George?

– Absolut.

O'Brien se ridică în picioare.

– Trebuie să plecăm. Se apropie ora vrăjitoarelor și, sincer să fiu, sînt cam epuizat.

– Pribluda era și el implicat în asta? întrebă Arkadi.

– Dacă chiar vrei să afli, vino mîine-seară pînă la vas.

– Plec la Moscova mîine-noapte.

– Cum vrei, spuse Walls și deschise poarta. Imperialul lucea lîngă trotuar.

– Ce este Havana Yacht Club?

– Tu ce-ai vrea să fie? îl întrebă O'Brien. Cîțiva indivizi care se joacă de-a pescuitul. O clădire în paragină care așteaptă să fie atinsă cu o baghetă magică și să se transforme într-o afacere de o sută de milioane de dolari. Un grup de patrioți, veterani ai războaielor purtate de armata țării lor, care se întîlnesc la restaurant. Indiferent ce crezi tu, asta e Havana Yacht Club!

24

Maşina era parcată lîngă clădire. Ofelia era în pat, ascunsă în cearşafuri. Arkadi se dezbrăcă pe întuneric, se strecură lîngă ea şi-şi dădu seama după felul în care îi bătea inima, că nu dormea. Îi atinse sînul cu palma şi dădu apoi peste revolverul pe care Ofelia îl ţinea în mînă.

– Ai fost la locul lui Luna.

– Am vrut să văd ce ascunde acolo.

– Te-ai dus singură? o întrebă el, neaşteptînd să primească vreun răspuns. Mi-ai spus că iei pe cineva cu tine. Aş fi putut să merg eu.

– Nu mi-e frică să intru singură într-o casă.

– Mie să ştii că mi-e. De cele mai multe ori. Ai găsit ceva?

Ea îi descrise starea în care se afla Centro Russo-Cubano, holul de la intrare şi fiecare cameră pe care o cercetase, capra, uşa de la bufet şi grenada care era legată de ea. Îi povesti apoi cum reuşise să-şi croiască drum, după explozie, printre resturile bufetului şi prin bucătăria fără cuptoare sau frigidere, cum găsise pînă la urmă drumul înapoi spre holul de la intrare, cum pusese scara pe balustrada de la balcon şi cum urcase la mezanin ca să verifice şi încăperile de acolo, deschizînd fiecare uşă cu coada unei mături. Nu mai dăduse peste nici un dispozitiv exploziv, nici măcar peste vreo capră, nimic altceva decît excremente şi borcane

în care fusese pomadă de păr rusească şi pe care animalele le goliseră. Din cauza exploziei, nu reuşise să ajungă la timp pentru întîlnirea din parc şi, ducîndu-se la Havana Yaht Club, nu dăduse nici acolo de el. Terminînd de povestit, Ofelia dădu drumul pistolului şi-l sărută pe Arkadi pe gură.

– Am crezut că nu mai vii.

– Pur şi simplu nu ne-am întîlnit, atîta tot.

Arkadi o luă în braţe şi o simţi cum alunecă în jos. Nu mult timp după aceea, el intră în ea şi Ofelia se încolăci în jurul lui. Limba ei era dulce, spatele tare şi musculos, iar locul în care se uniseră, infinit de adînc.

Mîncau pîine de banane cu bere şi Arkadi îi povestea despre expediţia pe care o făcuse în apartamentul lui Mostovoi. Îi relată toate detaliile, mai puţin incendiul. Ar fi fost destul de greu să-l accepte pe post de incendiator. Lui Arkadi îi veni să zîmbească. Ofelia reuşise să se strecoare prin toate sistemele lui de apărare, ca o păsărică ce trece prin sîrma ghimpată. Simţea, de asemenea, plăcerea – morbidă sau profesională – de a sta de vorbă cu un coleg. Pentru că ea era colega lui, chiar dacă punctele lor de vedere păreau a proveni, nu din lumi diferite, ci din universuri diferite. Pentru că era colega lui, chiar dacă stătea goală, cu picioarele încrucişate, în lumina slabă din cauza reducerii luminii electrice.

– Există anumite zone din Havana care n-au electricitate de mai multe săptămîni, chiar dacă nu se scrie despre asta acolo, spuse ea arătînd cu privirea spre ziarul în care fusese împachetată pîinea. Pe prima pagină se vedea o fotografie ştearsă a unor revoluţionari sărbătorind victoria şi o bandă roşie pe care scria *Granma*.

– Este ziarul oficial al Partidului.

Arkadi se uită la dată.

– E de acum două săptămîni.

– Mama nu le citeşte, face rost de ele ca să împacheteze mîncarea. Oricum, ceea ce trebuia să ducă Luna de acolo – aparate TV, videocasetofoane, pantofi – a dus. Nu mai era nimic.

– A încercat să ne ucidă în maşină. A omorît-o pe Hedy şi pe prietenul ei italian; eu nu cred că te-ai mai întîlnit pînă acum cu combinaţia asta între un cuţit pentru gheaţă şi o macetă. Şi dacă a curăţat cîmpuri de mine în Angola, fără îndoială că ştie cum să plaseze o grenadă. Cred că cea mai nevinovată dintre crimele lui este faptul că a luat videocasetofonul lui Rufo.

– De fapt, a lovit numai portiera maşinii, spuse Ofelia.

– Ce? Din nou un pas înapoi din partea ei, îşi zise Arkadi în gînd.

– Pe mine nu m-a ucis, ci m-a închis numai în portbagaj.

– Te-a lăsat acolo să te sufoci.

– Poate. Dar m-ai salvat tu.

– Şi după aia a încercat să ne reteze maşina.

– Mai degrabă tu erai gata s-o striveşti. Arkadi avea senzaţia că îşi bate joc de el, dar Ofelia nu-i luă în seamă expresia surprinsă. Aşa că te-ai dus la clubul de iahting şi nu m-ai găsit acolo. Şi după aceea?

– Nu ştiu exact ce s-a întîmplat. Începu să-i povestească despre cina cu homari de la *paladar*. Păreau a fi militari şi cînd vorbeau despre ei îşi spuneau Havana Yacht Club. Cît e de neobişnuit ca nişte ofiţeri să se adune într-un restaurant privat ca acela?

– Se mai întîmplă.

– Sau să aibă homari acolo?

– Poate erau homarii aduşi de ei. Foarte mulţi ofiţeri pescuiesc. Şi cei de la Marină vînd homari. Ofiţerii nu o duc chiar aşa de rău.

– Dar păreau destul de nefericiţi.

– Sîntem în Perioada Specială – în afară de mine şi de tine, toată lumea e nefericită. Ce maşini aveau?

– Maşini 4x4.

– Vezi!

– Dar să ştii că cel puţin jumătate dintre ei n-au mîncat homar.

– Asta e într-adevăr ciudat.

– Nici un discurs!

– Foarte ciudat!

– Şi eu mi-am zis la fel după cît am ajuns eu să-i cunosc pe cubanezi. De asemenea, se aflau acolo Walls, O'Brien şi Mostovoi. O'Brien m-a prezentat celorlalţi drept „noul rus", ca şi cum aş fi acceptat să preiau locul lui Pribluda. Simţeam că se petrece ceva în faţa mea şi nu-mi puteam da seama despre ce e vorba. O'Brien e mereu cu cîteva mişcări în faţa mea.

– N-a comis nici o crimă pînă acum.

– Deocamdată. Arkadi nu se mai obosi să aducă aminte despre mandatul de arestare care-l aştepta pe individ în America sau despre fleacul de 20 de milioane de dolari în zahăr, cu care înşelase Rusia. De ce oare douăzeci de cubanezi de rang înalt îşi spun Havana Yaht Club?

– O glumă?

– Acesta era răspunsul în legătură cu fotografia lui Pribluda.

– Şi crezi că acum e altceva?

– Nu, cred că e acelaşi lucru. Nu cred că a fost vreodată vorba despre o glumă.

– Ofiţerii de la cină aveau nume?

– Eu n-am reuşit să aud nici unul. Tot ce pot să spun este că purtau cu toţii guayabera şi că au comandat homar cu nişte bucăţi de hîrtie îndoite, care trebuia să fie deschise pentru a se putea citi comanda. Unii dintre ei, printre care şi Erasmo, nici măcar nu s-au atins de homarul din faţa lor, se

uitau numai, de parcă ar fi numărat homarii şi, de îndată ce ultimul homar a ajuns pe masă, cina a luat sfîrşit, de parcă ar fi ajuns la sfîrşitul unui vot. Poate aflu mîine despre ce era vorba. Mă întîlnesc cu Walls şi cu O'Brien înainte de plecare.

– Asta dacă nu pierzi avionul, zise Ofelia.

Arkadi ştia că ea îl studiază să vadă ce reacţie are în legătură cu plecarea. Nu reuşi să-şi dea seama ce reacţie avusese. Ajunseseră amîndoi atît de departe pe limba aceasta îngustă de uscat, încît orice mişcare, cît de mică, provoca valuri ameţitoare. Îi căzură din nou ochii pe ziarul în care fusese împachetată pîinea.

– Care e treaba cu Chango ăsta?

– Ce vrei să spui? Ofelia nu era pregătită să schimbe subiectul.

Arkadi luă ziarul în mînă. Hîrtia unsuroasă era îndoită în dreptul unei fotografii reprezentînd o păpuşă neagră cu o bandană roşie. Sub fotografie se putea citi: NOCHE FOLKLÓRICA APLAZADA. *Debido a condiciones inclementes fue necesario aplazar el Festival Folklórico Cubano hasta dos Sábados más, a la Casa Cultural de Trabajadores de Construcción.*

– *Inclement* am înţeles, *Sábado* e sîmbătă, iar *Casa Cultural* e Havana Yacht Club.

– „Din cauza ploii, un festival folcloric a fost amînat peste două săptămîni", asta e tot.

Arkadi se mai uită încă o dată la ziua de apariţie a ziarului.

– S-a amînat pentru mîine.

Se ridică apoi ca să se uite mai bine la Chango care şedea în colţ, cu mîna stîngă întinsă sprijinită în baston, cu picioarele desfăcute, cu trăsăturile feţei abia schiţate şi cu ochii de sticlă care păreau că te urmăresc peste tot. Cu cît studia mai bine păpuşa, cu atît devenea mai convins că era vorba despre cea care dipăruse din apartamentul lui Pribluda.

Aceeaşi bandană de culoare roşie, aceeaşi pantofi Reebok, aceeaşi privire sinistră.

– Îmi aduce aminte de Luna.

– Normal, zise Ofelia. Luna e un fiu al lui Chango.

– Fiul lui Chango? Din nou Arkadi avea sentimentul că orice conversaţie pe care o purta cu Ofelia era presărată cu uşi-capcană, ce se puteau deschide pe neaşteptate, aruncîndu-te într-un univers paralel.

– De ce spui asta?

– E evident! Plin de sexualitate, violent, pasionat. Chango în persoană.

– Chiar aşa? Arkadi se aplecă să vadă mai bine şiragul galben pe care-l purta ea la gît. Chango şi ...

– Oshun, zise ea repede.

– Am mai auzit despre ăsta.

– Tu eşti un fiu al lui Oggun.

Arkadi simţi că e gata să treacă dincolo de uşa-capcană.

– Spune mai departe, cine e Oggun?

– Oggun e cel mai mare duşman al lui Chango. Se luptă mereu pentru că Chango e atît de violent şi Oggun se opune crimelor.

– Un fel de poliţist? Nu mi se pare prea amuzant.

– Uneori este foarte trist. Odată, s-a supărat atît de tare din cauza modului în care se purtau oamenii, din cauza fărădelegilor şi a minciunilor lor, încît s-a ascuns în cea mai adîncă pădure, atît de adînc, încît nimeni nu reuşea să-l găsească. Pînă la urmă, Oshun a plecat să-l caute, iar acesta a mers prin pădure pînă a ajuns într-o poiană în care curgea un pîrîu. Îl simţea pe Oggun cum o urmăreşte din spatele copacilor. Ea nu făcu greşeala de a-l striga cu voce tare. În loc de asta, Oshun începu să danseze lent, cu braţele în lături, aşa cum le ţin eu acum. Dansul lui Oshun era încărcat de sexualitate. Nici atunci cînd simţi că i-a trezit curiozitatea şi că Oggun s-a apropiat de ea, nici atunci nu l-a strigat pe nume. A început însă să danseze, un pic mai

lent, un pic mai repede, pînă cînd el a ieşit din ascunziş. A continuat să danseze pînă cînd el s-a apropiat suficient de mult de ea. Atunci Oshun şi-a muiat degetele într-o tigvă plină cu miere pe care o avea la brîu şi i-a uns buzele cu miere. El nu mai gustase niciodată ceva atît de dulce. Ea a continua să danseze şi-i tot băga miere în gură, pînă cînd a reuşit să-l lege de ea cu o frînghie din mătase galbenă şi l-a tras după ea înapoi în lume.

– Cred că ar putea funcţiona chestia asta.

Nu era vorba despre miere, ci despre sarea dulce a pielii ei. Nu frînghie de mătase, ci braţele ei. Nu cuvinte, ci braţe şi buze şi Arkadi începuse deja s-o tragă spre el cînd, deodată, vîrful bastonului lui Chango alunecă pe linoleum. Păpuşa se aplecă în faţă, cu capul înclinat într-o parte şi apoi, cu încetineala unui beţiv care-şi pierde şi ultima brumă de respectabilitate, căzu de pe scaun şi se prăbuşi cu o bufnitură, pe podea.

– Probabil l-a vrăjit cineva, zise Arkadi. În cazul lui, vraja funcţionase perfect. Se răsuci şi se dădu jos din pat, ridică păpuşa şi o aşeză din nou pe scaun. Figurina asta îl însoţise peste tot în Havana, fusese companionul lui tăcut, dar modul în care reuşise pînă atunci s-o facă să stea pe scaun era un mare mister, fiindcă acum bastonul aluneca mereu într-o parte şi păpuşa continua să se prăbuşească cu perversitate, în cealaltă.

– Capul e prea greu, nu pot s-o aşez.

Ofelia îl trase pe Arkadi înapoi în pat.

– Las-o în pace! E din pastă de hîrtie.

– Nu cred. Vraja se dusese. Arkadi îl aduse pe Chango în pat, ca să vadă mai bine modul în care era cusut capul de cămaşă.

– Ai o foarfecă în trusa de toaletă?

Arkadi îşi trase pantalonii pe el, iar Ofelia se înfăşură în haina lui. Foarfeca pentru unghii era mică, aşa că dură destul de mult pînă cînd Arkadi reuşi să elibereze capul de

bățul de lemn care reprezenta coloana vertebrală a păpușii. Așeză corpul fără cap pe podea.

– Ce vrei să faci? îl întrebă Ofelia.

– Vreau să mă uit în capul lui Chango.

Arkadi tăie bandana și făcu să apară o bandă de cîrpă lipită. Capul era din pastă de hîrtie acoperită cu o vopsea tare ca un lac. Ofelia reușise să găsească un cuțit cu lamă zimțată într-unul dintre sertarele chicinetei. Arkadi începu să taie de deasupra unei urechi, prin creștet, pînă la urechea cealaltă, astfel încît putu să ridice fața păpușii ce avea pe dedesubt un fel de mască din tifon care fusese pusă pe fața cuiva ca să-i împrumute trăsăturile. Sub tifon se aflau mai multe ziare mototolite, iar sub ziare se vedea un pachet oval din bandă adezivă. Arkadi tăie ușor marginea pachetului și ridică apoi banda adezivă. Înăuntru se aflau cinci batoane de culoare maro pe care scria „Hi-Drive Dynamite". Batoanele fuseseră încălzite și presate împreună pe un suport de plexiglas, astfel încît să încapă în spațiul oval al capului păpușii. De batonul din mijloc era fixat un circuit imprimat de mărimea unei cărți de credit. Era vorba despre un receptor radio alimentat cu o baterie de mărimea unei monede și prevăzut cu o antenă minusculă. Arkadi ridică ușor plăcuța. De la ea plecau două fire legate la o capsă de detonare înfiptă adînc în dinamită.

În ciuda aerului condiționat, Arkadi simți cum îl trec toate sudorile. El și Ofelia fuseseră în preajma păpușii de aproape o săptămînă. În orice moment, aventura lui în Havana ar fi putut fi brusc întreruptă printr-o simplă apăsare pe butonul unui radiotransmițător.

Lăsă imediat jos foarfeca și cuțitul.

– Ai ceva care să nu producă scîntei?

Drept răspuns, Ofelia luă capul păpușii în poală și scoase cu delicatețe capsa cu unghiile.

Nu poți decît să admiri o astfel de femeie, se gîndi Arkadi.

25

Se luminase suficient de mult afară ca Arkadi să-l poată distinge pe Chango culcat pe masă, cu faţa şi partea din spate a capului desfăcute şi aşezate pe piept. Desfăcută de la locul ei, faţa păpuşii părea mai animată şi mai răutăcioasă decît fusese vreodată pînă atunci.

Ofelia dormea sub haina de caşmir. Arkadi se îmbrăcă cu hainele lui obişnuite, îşi prinse borseta la brîu şi luă haina de pe Ofelia cît mai uşor posibil. Era momentul în care drumurile lor trebuiau să se despartă. Aşa cum spusese şi ea, avea să fie destul de greu de explicat cum reuşise să intre în posesia păpuşii. Prezenţa unui rus alături de ea nu putea decît să-i facă situaţia şi mai dificilă.

– Arkadi?

Acesta deschisese deja uşa.

– Da.

Ofelia se ridicase în capul oaselor.

– Cînd ne mai vedem?

Mai discutaseră despre asta şi noaptea trecută.

– În cel mai rău caz la aeroport. Avionul pleacă la miezul nopţii. E vorba despre un avion rusesc şi despre un aeroport cubanez, aşa că ar trebui să avem o mulţime de timp să stăm împreună.

– Te duci să te întîlneşti cu Walls şi cu O'Brien? Nu vreau să te duci. Pe vasul lor? Nu am deloc încredere în ei.

– Nici eu n-am.

– O să te urmăresc de la distanță. Dacă vasul părăsește docul cu tine la bord, o să trimit șalupa poliției după tine.

– Bună idee! Conveniseră deja asupra acestor lucruri, dar el se întoarse în cameră pentru a-și îngropa capul în curba fină a gîtului ei și pentru a o săruta pe gură. Combustibilul de care avea nevoie pentru a merge mai departe.

– Ce facem cu Blas și cu fotografia? întrebă ea. Eu mă întîlnesc cu el.

– Lasă asta în seama mea.

– Și după ce se termină totul?

– După? Mergem să facem cumpărături pe Arbat, mergem să schiem sau mergem la Bolșoi, unde vrei tu.

– O să fii atent, da?

– Amîndoi o să fim atenți.

Ochii Ofeliei îl urmăriră pînă ieși din încăpere. Dimineața își făcea încet loc cu o lumină ca de cositor deasupra mării, iar luminile de pe stradă străluceau din ce în ce mai puțin. Arkadi se ducea să se întîlnească cu cea care fusese iubita lui Serghei Pribluda.

La o stradă distanță, dădu iar peste un afiș pe care scria SOCIALISMO O MUERTE! și pe care un Comandante uriaș, îmbrăcat în uniformă, era surprins în mișcare.

Ofelia avu nevoie de ceva timp ca să se îmbrace și să lipească la loc capul păpușii pe care o luă cu ea în geanta de pai. Se făcuse opt cînd ajunse la Institutul de Medicină Legală. Blas se afla în amfiteatrul pentru autopsii și-i lăsă mesaj că-l așteaptă în camera de măsurători antropologice. În camera aceea nu te puteai simți niciodată singur, erau acolo prea multe cranii și schelete, borcane cu insecte și șerpi care filtrau lumina. Pe masă se afla un craniu curățat cu grijă și poziționat sub o cameră video. Ofelia deschise

monitorul şi pe ecran îşi făcu apariţia imaginea unui Pribluda robust, undeva pe o plajă.

– Nu aşa repede, zise Blas, în timp ce intra în încăpere, ştergîndu-se pe mîini cu un prosop de hîrtie. Nu dăm drumul la spectacol pînă cînd nu-l avem aici şi pe celălalt rus. Domnişoară detectiv, înţeleg că te-ai îmbrăcat aşa pentru îndeplinirea unei anumite misiuni, dar trebuie să te felicit pentru cît de convingătoare eşti în acest rol. Ofelia rămăsese în ţinuta aceea albă de *jinetera*. Blas aruncă prosopul la coş şi îşi trecu uşor palmele de-a lungul braţelor Ofeliei, ca şi cum ar fi făcut o inspecţie. Eşti irezistibilă!

– Am ceva pentru dumneavoastră!

La urma urmei, la cine altcineva ar fi putut Ofelia să se ducă? Blas era un tip sensibil şi sofisticat, avea relaţii la Minint, în armată şi PNR, la un nivel mult mai înalt decît cel al căpitanului Arcos sau al sergentului Luna.

– Un cadou?

– N-aş zice. Ofelia scoase din geantă capul înfăşurat în ziare al păpuşii şi-l puse în faţa ecranului.

– Aşa ceva mă interesează întotdeauna. Blas dădu la o parte hîrtia şi privirea sticloasă a lui Chango apăru imediat. Interesul medicului dispăru brusc. Ce e asta? Credeam că ştii deja că Santeria nu mă interesează decît din punct de vedere ştiinţific.

– Dar capul ăsta era al unei păpuşi care se afla la început în apartamentul lui Pribluda. După aceea a apărut, împreună cu alte bunuri procurate de pe piaţa neagră, într-o clădire din apropierea docurilor.

– Şi ce-i cu asta? Am văzut sute de păpuşi din astea peste tot în ţară.

Ofelia începu să desfacă banda adezivă care ţinea la un loc partea din faţă şi din spate a capului.

– Vă rog să-i ridicaţi faţa.

Blas făcu ce i se spusese şi, deodată, se albi la faţă.

– Cinci batoane de dinamită cu puritatea de optzeci la sută. Producție americană, dar prin filieră panameză, așa ceva se folosește peste tot în țară în construcții și la șosele. Avea și un receptor radio și o capsă pe care le-am îndepărtat. E o bombă.

– Și asta se găsea în apartamentul lui Pribluda?

– A fost luată de acolo, din cîte bănuiesc eu, de sergentul Luna care a luat, de asemenea, și mașina lui Pribluda și le-a ascuns într-o clădire abandonată din Atares, de unde a fost recuperată păpușa.

Nu era nevoie ca Ofelia să spună mai multe. În ultimii ani, mai multe dispozitive incendiare fuseseră plasate de reacționarii din Miami, în hoteluri și discoteci. Doar așa, ca să producă mai multă teroare. Era apoi Ținta, al cărui nume Ofelia se ferea să-l rostească, conducătorul care timp de patruzeci de ani știuse să se ferească din calea bombelor, gloanțelor sau a pastilelor cu cianură.

– Situația este foarte gravă. Sergentul știe că ești în posesia bombei?

– Da, a încercat să mă oprească. Asta se întîmpla acum două nopți. Am descoperit că înăuntru e o bombă abia noaptea trecută. Se pare că pe exteriorul capului nu se află nici o amprentă, dar bănuiesc că sînt cîteva pe batoanele de dinamită.

– Mă ocup eu de asta. Ar fi trebuit să vii la mine de la început. Cînd mă gîndesc că ai fi putut și tu sfîrși ca biata Hedy. Blas puse pe masă masca păpușii și-și șterse mîinile de halat. Cît de calmă poți să fii! Ai adus și receptorul și capsa?

– Da. Ofelia le scoase din geantă învelite în ziar.

– E mai bine să am tot dispozitivul. Cine mai știe despre asta?

– Nimeni. Avea de gînd să evite cît mai mult posibil vreo referire la Arkadi. Un rus cu o bombă, ce-ar fi spus

toți? Mai ales cu fișierele alea despre asasinate pe care le găsise în calculatorul lui Pribluda. Motivul pentru care pe fața păpușii nu se găsea nici o amprentă era acela că le șterse ea pe ale lui Arkadi.

– Trebuie însă să presupunem că există mai multe persoane implicate din anturajul lui Luna.

– O conspirație în Ministerul de Interne? Sergentul Luna e un nimeni, afacerea asta poate avea ramificații mult mai înalte. Acum înțeleg de ce el și căpitanul Arcos au refuzat orice investigație. Dar cei doi raportează cuiva. Întrebarea e cui? Cine le-a dat misiunea asta? Pe cine să sun?

– O să încercați să interveniți?

– Slavă Domnului că ai venit la mine. Ești o adevărată minune, domnișoară detectiv, am spus mereu lucrul ăsta. Voiai să mergi undeva de aici?

– Da, pînă la apartamentul unde a murit Rufo. Nu voia să spună că se ducea în locul unde Arkadi îl omorîse pe Rufo, chiar dacă fusese vorba despre legitimă apărare. Sînt convinsă că un bișnițar ca Rufo trebuia neapărat să aibă telefon mobil. Nu apare pe listele de la Cuba-Cell, dar...

– Nu, nu, nu. Nu trebuie să te expui pe stradă. Trebuie să găsim o ascunzătoare sigură pentru tine. Acum stai jos aici și scrie un raport amănunțit pînă mă gîndesc eu cum să rezolv problema. Primul telefon este cel mai important. Avînd în vedere că mijloacele de distrugere sînt în mîinile noastre, datorită ție, avem la dispoziție cîteva minute de gîndire. Deocamdată, cel mai sigur loc e chiar aici. Găsești pix și hîrtie în sertar. Trebuie să scrii toate detaliile și să te referi la toți cei implicați.

– Doar nu e primul raport scris pe care-l fac, nu?

– Ai dreptate. Cel mai important lucru este să nu te miști de aici pînă nu mă întorc eu. Să nu lași pe nimeni înăuntru. Promiți? Blas puse la loc cele două jumătăți, înveli capul la loc în hîrtie de ziar și porni cu el sub braț spre ușă. Ai doar puțină răbdare!

Ofelia constată cu surprindere că senzaţia aceea de neliniște nu dispăru nici chiar după ce păpuşa ajunsese în mîinile cele mai competente. Descoperi ceea ce-i trebuia pentru scris în sertar, aşa cum îi spusese Blas, dar se dovedi că îi venea foarte greu să scrie pe altceva decît pe formularele PNR. De asemenea, dacă ar fi vrut să spună mai multe în afară de simpla menţionare a legăturii dintre păpuşă şi Luna, ar fi fost foarte dificil să nu-l implice şi pe Arkadi. Întrebările pe care le-ar fi putut declanşa declaraţia lor erau chiar şi mai rele. Cine identificase păpuşa ca fiind cea din apartamentul lui Pribluda? Dacă Luna o atacase, cum reuşise să scape? Mai bine o declaraţie foarte concisă decît tot adevărul sau o minciună. Odată numele lui Arkadi ieşit la suprafaţă, Ofelia era sigură că, din cauza resentimentelor pe care le trezeau ruşii în Cuba, toate bănuielile aveau să ducă spre el.

Pribluda, mîndru de bronzul lui, zîmbea de pe ecran. Craniul zăcea sub camera video. Chango şi ruşii, o combinaţie teribilă. Ofelia închise monitorul, apoi îl aprinse din nou. De ce aştepta aici? Cum avea să mai ajungă la baza nautică dacă era blocată în încăperea aceasta? Recunoscu în sinea ei că arestarea lui Luna i-ar fi produs o mare uşurare. În acelaşi timp, în mintea ei stăruia amintirea felului în care sergentul se aplecase asupra corpului lui Hedy la Casa de Amor şi cum întregul lui corp se încordase, de parcă ar fi fost dăltuit în piatră. Ceea ce îi aduse aminte de Teresa, fata specială a lui Luna.

Între două borcane cu şerpi puşi la murat se vedea un telefon. Ofelia îşi scoase agenda şi formă numărul lui Daysi. De data aceasta, la capătul celălalt cineva ridică receptorul.

– Da.

– Alo, Daysi? întrebă Ofelia.

– Nu.

– Cînd se întoarce?

– Nu știu.

– Nu știi? E la mine costumul ăla de baie pe care tot îl căuta ea. Costumul ăla cu sutienul așa cum văzuse ea la televizor, pe QVC. Spunea că are nevoie de el azi. Sigur nu-i acolo?

– Nu.

– Dar unde e?

– A plecat în oraș.

– Cu Susy?

– Da. Vocea de la celălalt capăt se relaxă un pic. Le cunoști pe amîndouă?

– Ele sînt tot la baza nautică?

– Da. Cine e la telefon?

– E prietena cu costumul de baie. Pînă mîine trebuie să-l dau sau rămîne al meu. Sinceră să fiu, arată mai bine pe mine.

– Poți să suni mîine?

– Nu sun mîine. Mîine plec și iau costumul cu mine, așa că va trebui să-i explici tu lui Daysi cum de a rămas fără el.

La celălalt capăt al firului se lăsă tăcerea și Ofelia și-o imagină pe Teresa Guiteras, cu părul în dezordine, ghemuită cu genunchii la piept, rozîndu-și unghiile neștiind ce să facă.

– Adu-l aici.

– Nu știu unde ești, spuse Ofelia. Vino tu aici ca să ți-l dau!

– Am crezut că ești prietenă cu Daysi.

– Bine. Dacă tu ești așa de bună prietenă cu ea, atunci te las pe tine să-i explici cum a pierdut costumul de baie. Eu mi-am făcut datoria.

– Stai puțin. Eu nu pot pleca de aici.

– Nu poți pleca? Halal prietenă mai ești!

– Sînt în cartierul Chavez, undeva între Zanya şi Salud, lîngă coafor. Urci scara din spate pînă sus la acoperiş. Eşti pe aproape?

– Nu ştiu. Trebuie să închid telefonul.

– Vii?

– Păi... Ofelia prelungi pauza cît mai mult posibil. Te găsesc acolo?

– Sînt aici.

– Nu pleci?

– Nu.

Ofelia puse receptorul în furcă. Semnă declaraţia şi băgă hîrtia sub monitor. Nu-i plăcea deloc să aştepte. În afară de asta, dorea să afle de ce criminalul Luna, în loc s-o bage în portbagajul maşinii, nu o ucisese pur şi simplu. La această întrebare, era foarte posibil ca Teresa să aibă un răspuns.

Viceconsulul Bugai sosi la birou pe la ora unsprezece, îşi scoase sacoul şi pantofii şi-şi puse un halat de mătase chinezească şi sandale. Îşi turnă ceai dintr-un termos şi rămase, cu cana în mînă, în faţa ferestrei care era la etajul al doisprezecelea al turnului în care se afla Ambasada Rusiei. Jos se vedeau coroanele verzi ale palmierilor din Miramar, formînd un covor aproape continuu pînă la mare. Printre copaci se ridicau spre cer discurile antenelor pentru satelit. Afară, oraşul era toropit de căldură. Aici sus, aparatul de aer condiţionat pulsa ritmic.

– Deci vii la serviciu şi sîmbăta, zise Arkadi de pe scaunul din colţ.

– Dumnezeule! Bugai vărsă ceaiul şi se dădu un pas înapoi ca să nu-i cadă pe halat. Ce cauţi aici? Cum ai intrat?

– Trebuie să stăm de vorbă.

– Asta-i culmea! Bugai aşează cana pe un teanc de foi de hîrtie şi ridică receptorul telefonului. Aşa cum era îmbrăcat în halat, viceconsulul părea întruchiparea unui mandarin furios. Ai depăşit orice limită. Nu se poate să intri aşa unde ai tu chef. Chem imediat garda. O să stea cu tine pînă cînd te vor sui în avion.

– Cred că ne vor sui pe amîndoi în avion, fiindcă oi fi depăşit eu orice limită, dar tu, dragul meu Bugai, ai mulţi prea mulţi bani la Bank for Creative Investment din Panama.

Arkadi văzuse odată un miliţian care, împuşcat fiind, mai înaintase împleticindu-se încă zece paşi pînă să se prăbuşească pe caldarîm. Exact aşa se mişcă acum şi Bugai, care puse jos receptorul, se lovi de marginea mesei şi se prăbuşi apoi în fotoliu. Viceconsulul îşi duse mîna la inimă.

– Sper că nu ai de gînd să mori tocmai acum, spuse Arkadi.

– Există o explicaţie pentru banii ăia.

– O exista, dar tu n-o ai. Arkadi îşi trase scaunul atît de aproape, că l-ar fi putut atinge cu mîna pe Bugai. Te rog, nu-ţi înrăutăţi situaţia încercînd să mă minţi, spuse el cu o voce blîndă. În clipa de faţă mă interesează mai mult anumite informaţii şi nu să te dau pe tine de gol, numai că lucrurile se pot schimba imediat.

– Mi-au promis că banca va păstra secretul.

– Eşti rus şi totuşi poţi să crezi că există vreo bancă ce păstrează secretul?

– Dar e o bancă din Panama!

– Bugai, te rog să te concentrezi puţin. În clipa asta, afacerea este între noi doi. Ce se va întîmpla mai departe depinde numai de felul în care ştii să cooperezi. O să-ţi pun cîteva întrebări simple ca să văd cît de onest ai de gînd să fii.

– Întrebări la care tu ştii deja răspunsul, nu?

– N-are importanţă! Ce contează aici e felul în care cooperezi, ţi-am mai spus!

– Poate e vorba despre un împrumut...

– Crezi că puțină durere te-ar face să te concentrezi mai bine?

– Nu.

– Nici eu nu vreau să apelez la așa ceva. Cine a scris cecurile cu sumele intrate în contul tău?

– John O'Brien.

– În schimbul a ce?

– Pentru ceea ce știam în legătură cu AzuPanama.

– Pentru ceea ce aflase Serghei Pribluda despre AzuPanama.

– Ai dreptate.

– Adică?

– Tot ce știu e că mai avea foarte puțin.

– Pînă să poată dovedi că AzuPanama e un broker fraudulos creat de cubanezi pentru renegocierea contractului cu Rusia?

– Cam așa ceva.

– Și ei erau îngrijorați.

– Da.

– O'Brien și...

– Ministerul Zahărului, AzuPanama, Walls.

– Așa că Pribluda trebuia să fie oprit.

– Da. Existau însă multe moduri în care putea fi oprit. Putea fi inclus și el în afacere, putea fi plătit sau putea fi pus să lucreze la altceva. Le-am spus că nu vreau să am de-a face cu nici un act de violență. O'Brien a fost de acord, a spus că violența nu face altceva decît să atragă atenția.

– A fost de acord, dar Pribluda a murit.

– A făcut atac de cord. Oricine poate face așa ceva, chiar și eu. O'Brien s-a jurat că nu s-a atins nimeni de el.

Arkadi se ridică în picioare și începu să se plimbe în jurul biroului la care stătea Bugai. Avea astfel posibilitatea

să-l privească pe viceconsul din mai multe unghiuri. În ciuda aerului condiționat, halatul acestuia se umezise la subsuoară și la piept.

– Ai fost vreodată în Angola?

– Nu.

– În Africa?

– Nu. Nimeni nu vrea să primească un post acolo, te rog să mă crezi!

– E mai rău decît în Cuba?

– Nici nu se compară.

– Povestește-mi ceva despre Havana Yacht Club.

– Ce?

– Spune-mi ce știi despre chestia asta.

Bugai se încruntă.

– În Miramar, există o clădire unde se afla pe vremuri Havana Yacht Club. Viceconsulul reușise să se relaxeze suficient de mult ca să-și șteargă fața cu o batistă. Un loc destul de interesant.

– Asta e tot ce știi?

– Asta e singurul lucru care-mi vine în minte. A, mai e o poveste!

– Și anume?

– Se spune că înainte de Revoluție, vechiul dictator Batista a făcut o cerere de înscriere în club. Era conducătorul absolut al Cubei, avea drept de viață și de moarte asupra a tot ceea ce mișca aici. N-a avut nici o importanță. Cei de la Havana Yacht Club i-au respins cererea. Se spune că asta a fost începutul sfîrșitului pentru Batista. Sfîrșitul puterii sale. Havana Yacht Club.

– Cine ți-a spus povestea asta?

– John O'Brien. Bugai reuși să arunce o privire de jur împrejurul biroului. De ce e interfonul deschis? Parcă spuneai că e chestiune care ne privește doar pe noi.

Arkadi îi făcu semn lui Bugai să-l urmeze. Ieşiră din biroul acestuia şi, după ce traversară o sală cu mai multe birouri goale, ajunseră în cămăruţa Olgăi Petrovna, pe care aceasta încercase s-o facă mai plăcută cu cîteva abţibilduri şi fotografii de-ale nepoatei sale. La interfonul ei era conectat un casetofon activat prin voce, iar în spatele femeii se afla un bărbat solid, cu o faţă din acelea pe care poţi ascuţi cuţite. Se dovedise că, pe măsură ce treceau zilele, Olga Petrovna resimţea din ce în ce mai puternic lipsa lui Pribluda, aşa că simpla remarcă pe care o făcuse Arkadi cînd o întîlnise ultima dată la un mic dejun, cum că munca lui Serghei fusese trădată de un alt rus, fusese suficientă pentru a o convinge să-l lase să ajungă la şeful protecţiei ambasadei şi să pună în funcţiune casetofonul.

– Parcă trebuia să fie o discuţie fără martori!

– Adevărul e că nu prea m-am ţinut de cuvînt. Dacă am mai făcut şi alte greşeli, Olga Petrovna a notat tot.

Într-adevăr, Olga Petrovna scria într-un caiet. Porumbelul dolofan al lui Pribluda termină de scris cu o mişcare studiată a mîinii şi-i aruncă lui Bugai o privire care l-ar fi umplut fără îndoială de mîndrie şi pe Stalin.

Deasupra teatrului García Lorca se vedeau doi îngeri negri cu ghirlande de flori în mîini. Pe clădirea Bacardi îşi găsise adăpost un liliac negru, simbolul companiei. Tot neagră era şi micuţa *jinetera* suită în vîrful a ceea ce numise ea *casita* roz a lui Daysi, nimic altceva decît un turn de apă cu vopseaua cojită.

Ca ascunzătoare însă locul nu era prea rău. În jur nu se vedeau decît coşuri de fum şi porumbei. Avînd în vedere că rezervorul fusese dat jos, apa trebuia cărată cu găleata, dar Ofelia văzu că interiorul turnului era surprinzător de încăpător, cu gresie pe duşumea şi cu un pat decorat cu flori de hîrtie. Teresa pusese o scară şi se urcase pe

acoperişul turnului cu un fotoliu de pai şi cu o carte ilustrată. Genunchii fetei erau juliţi şi claia de păr creţ era diformă, aplecată într-o parte.

În timp ce Ofelia urca scara, Teresa o privi de sus printre pleoape.

– Ai adus costumul de baie?

– Ţi-l arăt imediat.

– Parcă te ştiu de la baza nautică. Sau de pe Malecón?

Ofelia aşteptă ca mai întîi să ajungă pe acoperiş şi abia după aceea îşi scoase ochelarii de soare.

– De la Casa de Amor.

Teresa se frecă la ochi. O privi pe Ofelia de sus pînă jos şi trecu în revistă pantofii cu talpă subţire, pantalonii strînşi pe coapse, topul alb şi ochelarii mari de soare, marca Armani. Fata era în aceleaşi haine murdare pe care le purta atunci cînd fusese arestată de Ofelia.

– *Puta,* uită-te la tine! Nu cred că te poţi îmbrăca aşa dintr-un salariu de detectiv, nu, nu. Nu sînt chioară. Pot să-mi dau seama de concurenţă atunci cînd o văd. *De asta* te luai mereu de mine!

Primul impuls al Ofeliei fu să-i spună „*Stupida,* mai sînt o mie de fete exact ca tine în Havana". În loc să facă asta, întoarse capul spre acoperişurile care se înşiruiau pînă la mare şi între care se întindeau frînghii cu rufe strălucitoare în lumina soarelui. Vrăbii urmărite de un şoim. Păsările dădură ocol domului şi se pierdură printre copacii din Prado. Iarna în Havana era sezonul şoimilor. În loc de orice altceva, Ofelia îi spuse fetei:

– Îmi pare rău!

– Fac ceva pe părerea ta de rău. N-ai nici un costum de baie de la QVC, nu-i aşa?

– Nu.

– Zău dacă nu-mi vine să rîd! M-ai făcut să-l pierd pe neamţul acela. Am pierdut toţi banii. M-ai trecut pe o listă

cu curve. Nu pot să mă întorc în Ciego de Avila, fiindcă familia mea depinde de mine şi trebuie să rămîn aici ca să le trimit bani. Dacă nu era aşa, aş fi fost într-o şcoală de-aia nenorocită, aşa cum ai vrea tu. Şi acum, după ce ţi-ai bătut joc în halul ăsta de viaţa mea, să descopăr că şi tu eşti *jinetera?* Chiar că-mi vine să rîd.

– Nu eşti pe listă.

– Nu sînt pe listă?

– Nu te-am trecut. Am zis-o doar aşa, ca să te sperii.

– Pentru că ţi-e teamă că-ţi iau clienţii.

– Teresa, tu eşti o fată deşteaptă!

– Du-te dracu', zise Teresa şi-şi trase cu zgomot nasul.

– Teresa...

– Lasă-mă în pace! Pleacă dracului de aici!

Ofelia nu putea pleca. Luna aproape că turbase de furie atunci cînd îl văzuse pe Arkadi la Centro Russo-Cubano, însă pe ea se mulţumise s-o înghesuie într-un portbagaj de maşină cînd ar fi fost atît de uşor să-i taie pur şi simplu gîtul. De ce oare?

– Stai jos.

– Du-te dracului!

– Stai jos. Ofelia o forţă pe fată să stea pe scaun şi se duse în spatele ei. Stai cuminte!

Ochii Teresei se rotiră după ea.

– Ce vrei să faci?

– Nu te mai mişca atîta. Ofelia băgă mîna în geantă, scoase de acolo peria şi începu să pieptene spre înapoi părul negru şi des al Teresei.

Fără îndoială că părul aspru şi cîrlionţat al fetei, cu fire tari ca nişte arcuri, ar fi putut descuraja pe oricine, dar Ofelia nu se speria atît de uşor, fiindcă părul lui Muriel era aproape la fel de des. O simplă trecere a periei nu era deloc de ajuns şi Ofelia se puse serios pe treabă, încercînd să descurce părul încîlcit şi să-i dea o formă.

– Ar trebui să ai mai multă grijă de tine, *chica!*

La început, Teresa rămase crispată şi încruntată, dar după un minut gîtul ei începu să se unduiască în întîmpinarea mişcărilor Ofeliei. Teresa avea acel tip de păr care se încălzeşte pe măsură ce este periat, în special într-o zi fierbinte ca aceea, un păr care începea să strălucească la fel ca argintul, dacă i se acorda puţină atenţie. În clipa în care Ofelia începu să ridice părul din gropiţa gîtului simţi că Teresa începe să se înmoaie. Paisprezece ani? Singură timp de două zile? Speriată pentru viaţa ei? Chiar şi o pisică vagaboandă are nevoie de puţină mîngîiere.

– Mi-ar fi plăcut şi mie să am un păr ca ăsta. Nici n-ai nevoie de pernă.

– Toţi îmi spun asta, murmură Teresa.

– Acum arată mai bine.

Teresa nu mai era atît de încordată ca la început, dar deodată umerii începură să-i tremure. Întoarse spre Ofelia o faţă scăldată de lacrimi.

– Acum faţa mea arată ca dracu'.

– Lasă că te înveselesc eu. Ofelia puse peria înapoi în geantă. Hai să-ţi arăt ce mai am aici!

– Prostia aia de costum de baie?

– Nu, ceva mult mai bun decît un costum de baie.

– Un prezervativ?

– Nu, ceva şi mai bun. Ofelia scoase din geantă revolverul Makarov calibru 9 mm şi-l întinse Teresei.

– E greu.

– Da. Ofelia luă pistolul din mîna fetei. Cred că toate femeile ar trebui să poarte arme. Nu şi bărbaţii, doar femeile.

– Sînt sigură că Hedy ar fi vrut să aibă şi ea unul ca ăsta. O ştii pe prietena mea Hedy?

– Eu sînt cea care a găsit-o.

– *Coño,* făcu Teresa cu o uimire admirativă.

Ofelia puse arma înapoi în geantă, dar rămase în genunchi lîngă fată şi continuă să vorbească cu aceeaşi voce scăzută, de parcă n-ar fi avut la dispoziţia lor tot cerul Havanei:

– Ştiu că te temi că acelaşi lucru ţi se poate întîmpla şi ţie, însă eu pot să-i opresc. Presupun că tu ai idee cine a făcut-o, fiindcă altfel de ce te-ai ascunde, nu-i aşa? Întrebarea e, de cine te ascunzi?

– Chiar eşti de la poliţie?

– Da. Şi nu vreau să te găsesc aşa cum am găsit-o pe Hedy. Ofelia o lăsă pe fată cîteva clipe ca să pătrundă înţelesul spuselor sale. Ce s-a întîmplat cu protecţia ei?

– Nu ştiu.

– Bărbatul care te protejează pe tine şi pe Hedy, care e numele lui?

– Nu pot să ţi-l spun.

– Nu poţi pentru că lucrează în Minint şi crezi că dacă îmi spui mie eu o să te dau de gol. Să ştii însă că dacă ajung eu prima la el, tu ai să fii în siguranţă şi o să poţi să pleci de pe acoperişul ăsta.

Teresa îşi împreună mîinile la piept, parcă pentru a ascunde faptul că tremura, deşi afară era îngrozitor de cald.

– Să ştii că n-am crezut niciodată povestea cu turistul care apare şi mă cere de nevastă. De ce ar lua el acasă o biată fată de culoare fără carte? Ar rîde toţi de el. „Hei, Herman, nu era nevoie să te însori cu tîrfa asta". Nu sînt chiar aşa de proastă!

– Ştiu.

– Hedy era o fată foarte bună.

– Ştii ce, cred că te pot ajuta şi aşa. Nu trebuie să-mi spui tu numele. Îl zic eu.

– Nu ştiu.

– Luna. Sergent Facundo Luna.

– N-am spus eu asta.

– Tu n-ai zis nimic, eu am spus-o!

Teresa întoarse capul în direcția îngerilor care stăteau în echilibru pe frontonul teatrului. O adiere de vînt îi ridică părul exact așa cum îl aveau și îngerii.

– Se înfurie atît de rău!

– Are un temperament dificil, știu. Dar poate există ceva care să ne ajute. Te-ai culcat cu el? Cînd văzu că Teresa se ferește să răspundă, Ofelia mai spuse: Uită-te în ochii mei.

– Bine, o dată. Dar Hedy era fata lui.

– Atunci cînd te-ai culcat cu el...

– Nu vreau să vorbesc despre asta.

– Un singur amănunt. A rămas cu chiloții pe el?

Teresa începu să chicotească, primul moment mai destins de cînd Ofelia își făcuse apariția.

– Da.

– Nu ți-a spus de ce.

– A spus că așa vrea el.

– Și a rămas așa tot timpul?

– Da, pînă la sfîrșit.

– Nu și i-a dat deloc jos?

– Nu de față cu mine.

– N-ai întrebat-o pe Hedy nimic în legătură cu asta?

– Păi... Teresa își plecă zîmbind privirea. Da. Eram prietene foarte bune. Nici cu ea nu și i-a scos niciodată.

– *Chica,* să știi că deși nu ți-ar strica să mai stai ascunsă pe aici încă vreo zi, eu cred că nu te paște nici un pericol.

– Și ce a pățit Hedy?

– Va trebui să caut altă pistă.

Ofelia își luă geanta, se ridică și o sărută pe Teresa pe obraz.

– M-ai ajutat, să știi!

– Mi-a făcut bine că am stat de vorbă.

– Și mie. Ofelia începuse să coboare pe scară, dar se opri la mijloc.

– Apropo, l-ai cunoscut pe Rufo Pinero?

– Prietenul lui Facundo? L-am întîlnit o dată. Nu mi-a plăcut de el.

– De ce?

– Avea un telefon din acelea mobile şi se dădea mare vorbind tot timpul la el. Nici nu s-a uitat la mine. Deci crezi că nu sînt în pericol?

– Aşa sper!

Pentru că Ofelia îşi pusese întrebarea, încă de atunci de cînd Luna nu o ucisese pe loc la Centro Russo-Cubano, dacă nu cumva sergentul făcea parte din Abakua. Era destul de greu să stabileşti apartenenţa cuiva la o organizaţie secretă. PNR încercase să se infiltreze în Abakua, dar ieşise total pe dos: Abakua se infiltrase în poliţie şi-i recrutase pe cei mai duri ofiţeri, albi sau negri, fără deosebire. Identificarea acestora devenise o adevărată artă. Un Abakua era în stare să fure un camion din curtea ministerului, dar n-ar fi luat niciodată nici măcar un peso de la un prieten. Un Abakua nu se lăsa niciodată insultat fără să riposteze. Era capabil să ucidă, dar n-ar fi trădat niciodată. Un Abakua nu purta niciodată vreun simbol feminin, nici cercei, nici păr lung. Exista un mod sigur de identificare: un Abakua nu-şi dezgolea niciodată fundul în prezenţa altcuiva. Nu-şi dădea chiloţii jos nici chiar atunci cînd făcea dragoste. Ofelia considera acest amănunt ca fiind un fel de călcîi al lui Ahile.

Mai exista un lucru pe care un Abakua nu-l făcea niciodată.

N-ar fi rănit niciodată o femeie.

26

Arkadi revenise în camera lui Mongo, aflată în spatele casei în care îşi petrecuse Erasmo copilăria. Casa era pustie acum, toropită de căldură. După ce bătu de convenienţă de cîteva ori în uşă, Arkadi întinse mîna şi găsi cheia pe marginea de sus a tocului.

În încăpere nu se schimbaseră prea multe de la prima lui vizită. Prin obloanele date la o parte se puteau vedea curbura ţărmului, vasele de pescuit ce-şi trăgeau cîrligele împotriva curentului, *neumáticos* înaintînd în urma lor. Nici un nor pe cer şi nici o încreţitură pe suprafaţa mării. Nucile de cocos, sfinţii din plastic şi fotografiile cu boxerii favoriţi ai lui Mongo erau aşezate exact cum le văzuse prima dată. Nu reuşi să-şi dea seama dacă cearşaful era în aceeaşi poziţie, dar pe stiva de CD-uri se afla acum un alt disc, iar labele de scafandru atîrnate de un cui pe perete şi camera de cauciuc de camion suspendată deasupra patului dispăruseră. Arkadi se întoarse la fereastră şi putu să distingă trei grupuri diferite de *neumáticos* care vîsleau leneş în apa nemişcată, distanţa dintre grupuri fiind de cel puţin 500 de metri.

Arkadi ieşi în stradă şi se îndreptă spre o cafenea cu mese de ciment adăpostite la umbra unui zid, pe firma căreia se putea citi SIEMPRE... *Siempre* şi ceva fiindcă restul inscripţiei era acoperit de flori de bougainvillea. Nu era deloc surprins că Mongo ieşise pe mare. La urma urmei,

Mongo era un pescar. Fusese probabil avertizat să nu-şi facă apariţia în atelierul lui Erasmo atîta timp cît investigatorul rus se află în apartamentul de deasupra. Şi unde să se ascundă mai bine decît pe apă? Dacă într-adevăr se afla în larg cu camera de cauciuc, mai devreme sau mai tîrziu tot avea să fie nevoit să revină la ţărm, undeva de-a lungul lui First Avenue din Miramar sau pe Malecón, o zonă prea întinsă ca să fie supravegheată de un singur om. Arkadi spera însă să-şi mărească şansele de a reuşi, bănuind că lucrul de care avea cel mai mult nevoie un om ieşit în larg cu o cameră de cauciuc era aerul sub presiune. De la masa la care stătea, putea vedea staţia de benzină cu două pompe sub o copertină cu un aer modernist, albastră pe vremuri, acum de un alb spălăcit. Era una dintre staţiile de benzină marcate pe harta Texaco. Lîngă birou se vedea un furtun cu o duză pentru aer comprimat.

Maşinile treceau încontinuu prin faţa staţiei de benzină, unele dintre ele luptînd din greu să ajungă pînă la pompă şi apoi tîrîndu-se în cealaltă direcţie ca nişte peşti uriaşi. *Neumáticos* trebuiau să-l înfrunte pe cîinele garajului, care îi accepta pe unii şi-i alunga pe alţii. Arkadi îşi petrecu după-amiaza sorbind trei Tropicolas şi trei *café cubanos,* invizibil în umbra hainei lui. Într-un tîrziu, un bărbat suplu, negru ca asfaltul, îşi făcu apariţia îndreptîndu-se spre benzinărie cu o cameră de cauciuc vizibil dezumflată. Îi aruncă cîinelui un peşte, intră în birou şi ieşi de acolo un minut mai tîrziu cu un petic pe care îl aplică peste camera de cauciuc. După ce se convinse că adezivul s-a fixat, începu să umfle camera să vadă dacă ţine. Purta o şepcuţă verde, tenişi cu şireturile desfăcute şi o pereche de pantaloni scurţi ponosiţi. Încercînd să ţină în echilibru pe cap camera de cauciuc cu plasa şi beţele de pescuit, bărbatul avea agăţate pe un umăr labele de scafandru, iar pe celălalt un şirag de peşti strălucitori. În clipa în care îl văzu pe Arkadi cum

traversează intersecția, ochii roșii, umflați de sare ai pescarului căutară imediat o cale de scăpare și, dacă n-ar fi fost uriașa cameră de cauciuc și prada obținută după o zi în larg, ar fi putut foarte ușor să scape pe străduțele înguste de cineva îmbrăcat cu o asemenea haină incomodă.

– Ramón „Mongo" Bartelemy? întrebă Arkadi. Avea senzația că începe să prindă un pic de spaniolă.

– Nu.

– Bănuiam eu. Arkadi îi arătă lui Mongo fotografia în care acesta le arăta mîndru un peşte lui Luna, lui Erasmo şi lui Pribluda. Mai ştiu că vorbeşti ruseşte. Merita să facă o încercare!

– Puțin.

– Nu eşti o persoană prea uşor de găsit. Vrei să bem o cafea?

Alunecosul Mongo preferă o bere. Broboane de sudoare limpezi ca cristalul îi acopereau fața şi pieptul. Plasa în care avea şiragul de peşti era întinsă pe bancă, lîngă el.

– Am văzut o casetă cu tine boxînd, îl informă Arkadi.

– Şi am cîştigat?

– Făceai ca totul să pară foarte uşor.

– Ştiu să mă mişc, înțelegi? Pot să mă mişc la fel de bine cu oricine, nu-mi place să fiu lovit, spuse Mongo, deşi nasul lui borcănat sugera faptul că totuşi fusese lovit de cîteva ori. Şi după aia, cînd m-au scos din echipă, devenisem bun pentru armată. *Oye*, iată-mă deodată în Africa, cu ruşii. Ruşii nu sînt în stare să facă diferența dintre un african şi un cubanez. Rusa se învață foarte repede. Mongo făcu o pauză şi rînji. Prima dată înveți „Nu trageți, ticăloşilor!"

– Angola?

– Etiopia.

– La genişti?

– Nu, conduceam un transportor blindat. Aşa am devenit mecanic, chinuindu-mă să țin *puta* aia de TAB în funcțiune.

– Acolo l-ai cunoscut pe Erasmo?

– Da, în armată.

– Şi pe Luna?

Mongo îşi privi palmele mari, tăbăcite şi pline de cicatrice.

– Pe Facundo îl ştiu de mai de mult, de cînd a venit de la Baracoa să intre în echipa de box. Ar fi putut deveni un mare luptător sau un mare jucător de baseball, dar nu era deloc disciplinat mai ales în ceea ce priveşte femeile şi băutura, aşa că nu a rezistat prea mult în nici o echipă.

– Baracoa?

– E în Oriente. Foarte aproape.

– El şi Rufo Pinero erau prieteni?

– *Claro.* Dar cu ce se ocupau, asta nu mai ştiu. Mongo îşi scutură capul cu atîta emfază, încît stropii de sudoare săriră în toate direcţiile. Şi nici nu voiam să ştiu.

– Şi tu erai prietenul lui Serghei Pribluda?

– Da.

– Ieşeaţi la pescuit împreună?

– *Verdad.*

– Tu l-ai învăţat să pescuiască cu săgeţi?

– Am încercat.

– Şi cum să fie *neumático?*

– Da.

– Şi care este cea mai importantă regulă pe care trebuie s-o respecte un *neumático?* Să nu te duci niciodată singur noaptea pe mare. Eu nu cred că în noaptea aceea de vineri, în urmă cu două săptămîni, Pribluda a ieşit singur în larg. Sînt sigur că a plecat pe mare împreună cu bunul lui prieten Mongo.

Mongo îşi sprijini bărbia în piept. Sudoarea curgea din corpul lui de parcă ar fi fost o fîntînă. Nu era o sudoare generată de spaimă, ca în cazul lui Bugai, ci o sudoare produsă de durerea vinovăţiei. Amiaza era pe sfîrşite. Arkadi

mai comandă bere, astfel încît Mongo să poată transpira şi mai mult.

– Mi-a spus că e ca şi cum am pescui rechini la copcă, spuse Mongo. Îmi tot povestea despre pescuitul la copcă. Spunea că ar trebui să vin la Moscova, să mă învețe el să pescuiesc la copcă. Bineînțeles că i-am răspuns „Nu, mulțumesc, tovarăşe".

– La ce oră ați ieşit în larg?

– Cred că pe la şapte. Oricum, după ce se înserase, fiindcă ştia că ar fi atras atenția dacă lumea ar fi văzut un rus cu camera de cauciuc. Vocile se aud bine pe suprafața apei, aşa că vorbea în şoaptă chiar şi după ce ieşisem în larg.

– Cum era vremea?

– Ploua. El vorbea însă la fel de încet.

– Pe ploaie e o vreme bună de pescuit?

– Dacă muşcă, e bună!

Arkadi rămase o clipă pe gînduri, cîntărind adevărul spuselor pescarului şi apoi întrebă:

– În ce loc ați intrat în apă?

– La vest de Miramar.

– Lîngă baza nautică Hemingway?

– Da.

– A cui a fost ideea?

– În toate ocaziile eu eram cel care hotăra unde să mergem, cu excepția acelei seri. Serghei a spus că s-a săturat de Miramar şi Malecón. Voia să încercăm ceva nou.

– Odată ce ați ajuns în larg, ați rămas pe loc? Sau ați luat-o spre vest? Nord? Est?

– Ne-am lăsat duşi de curent.

– Asta înseamnă că ați pornit-o spre est, fiindcă într-acolo duce curentul, pe lîngă Miramar şi Malecón, spre Golful Havana.

– Da.

– Şi, pe drum, aţi ajuns la baza nautică, nu? A cui a fost ideea să intraţi acolo?

Mongo se prăbuşi cu spatele de zid.

– Deci, ştii deja ce s-a întîmplat.

– Cred că da.

– Am făcut-o de oaie, nu? Mongo începu să bată nervos cu degetele în spătarul băncii, apoi se opri brusc. I-am spus, Serghei, de ce să mergem să pescuim în baza nautică, unde poate să dea vreun vas peste noi şi unde putem avea necazuri cu cei de la *guardia?* Canalul e activ şi noaptea cei de pe vas nu au cum să ne vadă, e o nebunie ce vrei să faci. Dar n-am reuşit să-l opresc. Cei de la *guardia* erau în ghereta lor, adăpostindu-se de ploaie. Oricum, n-au cum să te vadă, dacă te apropii prea mult, în nici un caz noaptea. Se părea că ştie foarte bine încotro merge. Au ceva reflectoare pe acolo, dar nu reuşesc să lumineze apa prea bine. Nu se vedea nimeni la staţia de încărcare cu motorină. Discoteca era închisă din cauza ploii. Am auzit cîţiva oameni la bar, dar asta a fost tot. Am ajuns într-un canal unde ambarcaţiunile erau legate la mal una lîngă cealaltă şi Serghei s-a îndreptat direct spre una pe care eu nici n-o observasem la început, atît de joasă şi de întunecată era. Foarte suplă, un model mai vechi, dar îţi dădeai seama că e rapidă. În cabina luminată se aflau mai mulţi americani. Îi puteam auzi, dar nu-i vedeam. Dintr-o dată, mi-am dat seama că era vorba despre o afacere de-a lui Serghei în care voia să mă bage şi pe mine. I-am spus că vreau să plec, dar el voia să urce ca să vadă cine e pe navă, lucru destul de greu, pentru că docul avea o margine ieşită în afară. Tocmai mă pregăteam să plec, cînd luminile de pe vas s-au stins brusc. Am început să tremur din tot corpul. Serghei era cam la cinci metri între navă şi doc şi se zgîlţîia ca un apucat. Lăsaseră afurisitele alea de cabluri de alimentare să atîrne în apă. N-am putut să mă apropii mai mult.

Am văzut, apoi, lanterne pe punte şi m-am ascuns. Mongo dădu din cap plin de mîhnire. M-am ascuns. Ieşiseră pe punte să vadă dacă s-a luat curentul numai pe vasul lor şi în timp ce vorbeau cu cei rămaşi în cabină Serghei a început să se îndepărteze de navă. Nu se mai zgîlţîia. Ei nu l-au văzut nici pe el, nici pe mine, fiindcă eram în întuneric.

Mi-am spus că imediat cum i se eliberează camera, o să încerc să-l trag pe Serghei spre mine, însă pînă să ajung la el, un alt vas şi-a făcut apariţia în canal. Locul e destul de strîmt acolo. Întîi a trecut vasul şi apoi a apărut şi Serghei. Uneori, ştii, vasele merg cu undiţele atîrnate în apă, n-ar trebui să facă lucrul ăsta, dar îl fac, iar Serghei s-a prins de ele cu plasa care-i acoperea camera. A început să înainteze mai repede decît puteam eu vîsli. Mi-am dat seama că e mort după modul în care stătea. Au ieşit din canal împreună, vasul şi camera de cauciuc. Mi-am dat seama că imediat ce vor trece de docul celor de la *guardia* şi vor apăsa pe pedala de acceleraţie îşi vor da seama că s-a prins ceva şi-l vor găsi pe Serghei sau că plasa, pur şi simplu, a fost sfîşiată de cîrlige. Sau că-l vor găsi pe Serghei şi-l vor lăsa acolo, în mijlocul apei, fiindcă cine îşi bate capul cu un *neumático* mort? O simplă întîmplare pe care s-o povestească apoi într-un bar din Key West despre un cubanez nebun care s-a încurcat odată în undiţele lor. Nu ştiu, singurul lucru sigur a fost că mi-am văzut prietenul că se îndepărtează tras pe întuneric. Pînă să ajung în dreptul celor de la *guardia,* nu se mai vedea nici vasul.

– Ai reuşit să-i vezi numele?

– Nu. Mongo îşi terminase berea şi acum se uita la şiragul de peşti. Nici măcar asta n-am fost în stare să fac.

– Cui i-ai mai povestit despre asta?

– Nimănui pînă să apari tu. Atunci le-am spus lui Erasmo şi lui Facundo, fiindcă ei sînt prietenii mei.

Apa era atît de nemişcată, încît pelicanii încercau să facă toaleta imaginii lor reflectate. În ciuda căldurii, Arkadi se simţea ciudat de relaxat, protejat de răcoarea berii şi de umbra hainei.

– Pe bărbaţii care au ieşit pe puntea vasului atunci cînd a picat tensiunea, ai reuşit să-i recunoşti?

– Nu, eu încercam să mă ascund şi eram atent la Serghei.

– Aveau arme?

– Să ştii că nici nu contează. Serghei murise deja şi totul a fost un accident. A murit într-un accident, îmi pare rău! Mongo aruncă o privire în direcţia peştelui. Trebuie să duc peştele ăsta undeva la rece. Mulţumesc pentru bere.

Un accident? După toate cele întîmplate? Părea totuşi logic, se gîndi Arkadi. Nu numai atacul de cord, dar chiar şi confuzia generală. Ucigaşii îşi acoperă de obicei mult mai bine urmele. Apoi el sosise de la Moscova exact în momentul cînd cadavrul fusese găsit în golf. Nu trebuia să se mire atît de mult de ce Rufo se grăbise să-i fie interpret şi de ce Luna fusese atît de neplăcut surprins de fotografia de la Havana Yacht Club. Nici unul dintre ei nu ştia ce se întîmplase cu Pribluda.

În timp ce Mongo îşi aranja pe cap şepcuţa şi camera de cauciuc şi-şi punea pe umeri labele şi peştele, Arkadi încerca să-şi imagineze drumul pe care-l urmase Pribluda în ambarcaţiunea lui de cauciuc, ieşind din zona clubului nautic şi ajungînd în larg – acolo unde se făcea simţit curentul Golfstream, după cum spusese O'Brien – şi unde i se retezase plasa sau fusese eliberat de vreun pescar exasperat. Ce glume or fi făcut după aia? „Cubanezii muşcă momeala noaptea asta!" probabil. Apoi călătoria lungă prin ploaie, trecînd pe lîngă Miramar, de-a lungul Malecón-ului pînă la gura golfului, un „golf pungă" după cum se exprimase căpitanul Andrés de pe *Pingüino*. Trecuse pe sub fasciculul de lumină al farului de pe Moro Castle, deviase puţin spre satul Casablanca, pentru

a se opri apoi printre gunoaiele dintre picioarele debarcaderului, împodobite cu reziduuri petroliere, locul unde un cadavru se putea odihni confortabil în ploaie, timp de mai multe săptămîni.

Arkadi scoase fotografia din buzunarul hainei şi întrebă:

– Cine a făcut poza asta?

– Elmar.

– Care Elmar?

– Mostovoi, răspunse Mongo, de parcă în grupul lor ar fi existat un singur personaj capabil să facă fotografii.

Confesiunile durează întotdeauna destul de puţin şi sînt mereu condiţionate. Ambii bărbaţi ştiau că Arkadi nu avea nici o autoritate să facă investigaţii. Doar aşa, ca să vadă ce reacţie trezeşte, acesta întoarse fotografia şi citi cu voce tare ce scria pe spatele ei:

– „Havana Yacht Club." Îţi spune ceva numele ăsta?

– Nu.

– O glumă?

– Nu.

– Un club social?

– Nu.

– Ştii ce se va petrece acolo în seara asta?

Asta era deja prea mult. Alunecosul Mongo coborîse deja în stradă şi se îndepărta cu un mers sacadat, echipamentul de pe cap balansîndu-se la fiecare pas. Trecu pe lîngă un perete albastru, apoi pe lîngă unul roz şi, deodată, fu înghiţit de umbra unei alei.

Ofelia nu mai fusese în apartamentul ambasadei de cînd îl găsise pe Rufo întins acolo pe podea. Îşi aducea aminte de pereţii albaştri ai clădirii şi de decoraţiunile în stil egiptean, cu lotuşi şi scarabei. În amurg, chiar şi maşina imobilizată la intrare avea ceva din grandoarea unui sfinx. Stropi de vopsea căzuţi pe caldarîm desenau un fel de veşmînt roşu în jurul maşinii. Sarea din atmosferă pătase

cromul altădată atît de strălucitor, geamurile erau deschise în calea stihiilor naturii, tapițeria era crăpată și ornamentul de pe capotă dispăruse. Nu-și pierduse însă și sfinxul nasul? Și, deși așezate pe butuci de lemn, roțile mașinii erau unse din belșug cu vaselină, semn că, într-o bună zi, bestia avea să tușească și s-o ia din nou din loc.

Ofelia căuta telefonul lui Rufo. Arkadi îi spusese că la Moscova, un întreprinzător ca Rufo mai degrabă pleca de acasă fără un picior decît fără telefon mobil. În cazul unei investigații adevărate, ar fi putut merge la CubaCell cu o listă de nume asociate cu Rufo și să încerce să descopere care era numărul lui de telefon. Așa însă era nevoită să caute aparatul propriu-zis. Trebuia să fie pe undeva. Pentru acțiunea de a ucide pe cineva cu un cuțit, afacere care putea da naștere la multă mizerie, Rufo își luase măsuri de precauție: își schimbase pantofii și-și pusese pe deasupra hainelor o salopetă argintie de Goretex; materialul lăsa aerul să intre, dar constituia o piedică împotriva sîngelui. Telefonul mobil era la fel, ceva delicat, care se putea obține numai pe dolari, un lucru pe care un om precaut nu-l aducea acolo unde se putea strica. Rufo era un om care gîndea cu cîțiva pași înainte, șmecheria era să încerci să gîndești ca el.

La bătaia în ușa apartamentului de la parter răspunse o femeie albă, îmbrăcată într-un halat verde, cu un păr roșcat, complicat coafat. Jumătate din femeile din Havana, gîndea Ofelia, dădeau impresia că-și petrec viața în așteptarea unei petreceri care nu începe niciodată. În replică, femeia începu să analizeze cu dispreț echipamentul de *jinetera* al Ofeliei și nu se opri pînă cînd aceasta nu-i arătă legitimația PNR.

– Bănuiam, zise femeia.

– Am venit să văd scena crimei care a avut loc la etaj. Aveți o cheie?

– Nu. Oricum, nu puteți merge acolo. E proprietate rusească, nimeni nu poate să intre acolo. Cine știe ce fac ei acolo?

– Vă rog să-mi arătați!

Femeia porni înaintea ei, încălțată cu niște papuci care se loveau cu zgomot de trepte. Chiar și în lumina slabă de pe hol se putea vedea că încuietoarea apartamentului era nouă și strălucitoare. Ofelia își aduse aminte cum căutase în sufragerie, cum răsfoise *Fidel y Arte* și alte cărți, cum se uitase pe sub canapea și pe sub șifonier și cum trecuse rapid și prin celelalte încăperi, fiindcă îi fusese frică să nu scape de sub control confruntarea dintre Luna și Renko. Deși exista posibilitatea ca telefonul să se afle în interiorul ambasadei, aceasta era totuși destul de mică. Se ridică pe vîrfuri și întinse mînă în căutarea vreunui locaș de sub scară, unde Rufo ar fi putut ascunde telefonul. Nimic.

– N-ați găsit nimic pe aici? o întrebă ea pe femeie.

– Nu era nimic de găsit. Rușii țin apartamentul ăsta gol cea mai mare parte a timpului. Cea mai bună metodă de a te feri de neplăceri.

În timp ce cobora scara, Ofelia pipăia cu mîna spațiul dintre stîlpișorii de deasupra. Nu se alese decît cu o mînă murdară.

– V-am spus.

– Ați avut dreptate. Femeia începea să semene din ce în ce mai mult cu mama Ofeliei.

– Sînteți a doua.

– Da? Cine a mai fost?

– Un *negro* mare de la Ministerul de Interne. Negru de tot. A căutat peste tot. Avea și un telefon cu el. Suna la el și nu vorbea, doar asculta, dar nu la telefonul lui, înțelegeți?

Normal, se gîndi Ofelia, pentru că Luna forma numărul lui Rufo și încerca să audă unde sună aparatul. Acesta este necazul cu un telefon mobil pe care încerci să-l ascunzi, mai devreme sau mai tîrziu cineva sună și telefonul se dă singur de gol.

– A găsit ceva?

– Nu. Nu lucrați împreună? Sînteți ca toate celelalte din țara asta. Totul trebuie făcut de două ori, nu?

Ofelia ajunsese în mijlocul străzii. Era un cvartal de case vechi, transformate de revoluție, idealism urmat de oboseală și penurie de vopsea și ciment. Într-o curte se afla un loc de parcare pentru biciclete, în alta, un salon de cosmetică în aer liber. Deși clădirile erau gata să se prăbușească, zona era plină de agitație, ca un stup.

Ofelia încercă să facă în gînd o reconstituire a evenimentelor. Aceeași stradă la o oră tîrzie din noapte. Arkadi sus la etaj, Rufo afară, îmbrăcat în salopeta sport, nevoit să improvizeze din mers, fiindcă nimeni nu se așteptase la sosirea unui investigator din Rusia. Probabil mai sunase o dată la telefon înainte de a intra în clădire și a începe să urce treptele care duceau la apartamentul în care urma să-și găsească rusul sfîrșitul. Între cele două colțuri ale corpului de clădiri, unde se afla locul cel mai probabil unde să-și fi lăsat Rufo, pentru cîteva minute, prețiosul lui telefon?

Ofelia își aduse aminte de María, de mașina poliției și de trabucurile ascunse în torpedou. Se întoarse spre porticul casei.

– A cui e mașina asta?

– A soțului meu. A plecat să cumpere niște geamuri pentru ea și dus a fost. Mi-a trimis o scrisoare din Miami. O păstrez pînă se întoarce.

– Chevrolet?

– Model '57, anul cel mai bun. Obișnuiam să ne suim amîndoi în ea și ne închipuiam că mergem pe Playa del Este, în drum spre plajă. N-am mai făcut de mult lucrul ăsta.

– Geamurile laterale pentru o mașină ca asta sînt destul de greu de găsit.

– Sînt imposibil de găsit!

Bancheta din spate era mai degrabă un cuib de şoarece. Ofelia îşi scoase din geantă o pereche de mănuşi chirurgicale.

– Îmi daţi voie?

– Ce să faceţi?

După ce-şi puse mănuşile, Ofelia băgă mîna pe geam şi deschise torpedoul. Înăuntru se afla o cutie de lemn pentru ţigări de foi. Banda de sigiliu pe care scria Montecristo şi avea două săbii încrucişate era ruptă. În interiorul cutiei se aflau zece tuburi de aluminiu pentru trabucuri şi un telefon mobil Ericson cu soneria pusă pe vibraţie.

Ofelia auzi un clic şi, ridicînd privirea, văzu un bărbat care o fotografiase de pe trotuar. Era un bărbat solid, de vîrstă mijlocie, cu o geantă fotografică pe umăr şi îmbrăcat cu o vestă din aceea cu multe buzunare pe care le poartă fotografii profesionişti, la toate acestea adăugîndu-se şi o beretă aşezată artistic pe cap.

– Vă rog să mă scuzaţi, spuse el, dar arătaţi minunat în maşina asta veche. V-aţi supărat? Majoritatea femeilor nu se supără dacă le fotografiez – de fapt, celor mai multe chiar le place. Lumina nu e prea bună, dar dumneavoastră arătaţi perfect. Credeţi că am putea sta puţin de vorbă?

Ofelia puse telefonul în cutia de trabucuri şi apoi cutia şi mănuşile în geantă înainte de a-şi îndrepta spatele.

– Despre ce să stăm de vorbă?

– Despre viaţă, despre romantism, despre ce vreţi dumneavoastră. În ciuda dimensiunilor sale, bărbatul se strecură cu agilitate prin poarta pe jumătate deschisă. Vorbea fluent spaniola, cu accent rusesc. M-a trimis Arkadi. În afară de asta, sînt un mare admirator al cubanezelor.

Arkadi nu dădu foc la nimic în clădirea de pe Sierra Maestra şi nici nu bătu la uşa lui Mostovoi. În loc să facă aşa ceva, el băgă imediat cartea de credit în crăpătura uşii

şi se lovi în ea cu atîta putere, încît îl făcu să încremenească pe un copilaş care căsca gura. Ajuns înăuntru, se uită mai întîi să vadă dacă fotografia cu „cea mai grozavă echipă de deminare din Africa" era la locul ei, în mijlocul peretelui. Era tot acolo.

Cu ocazia primei sale vizite aici făcuse tot posibilul ca Mostovoi să nu sesizeze că a avut musafiri. De această dată nu se mai gîndea deloc la aşa ceva. Acolo unde se afla o fotografie făcută la Havana Yacht Club trebuia să existe şi altele, pentru că un astfel de bărbat, care imortaliza cele mai importante momente nu se apuca să distrugă fotografiile cînd apărea cineva nedorit. Pur şi simplu le ascundea.

Arkadi îşi scoase haina şi trecu la treabă. Începu să golească cutii de pantofi şi valize, răsfoi cărţi şi cotrobăi prin sertarele de la bucătărie, căută prin şifonier, mişcă frigiderul de lîngă perete şi întoarse scaunele cu picioarele în sus pînă cînd reuşi să găsească mai multe fotografii şi casete video, pornografice de data aceasta, deloc plăcute vederii, cu sex şi haine de piele. Era însă ceva normal, doar toată lumea are o afacere ascunsă. Tot ceea ce reuşise să producă fusese sudoarea de pe faţa lui.

Se duse la baie ca să se spele. Pereţii erau acoperiţi cu faianţă şi de la dulăpiorul din perete lipsea jumătate din oglindă. În interior se aflau cîteva flacoane cu medicamente, cremă pentru păr, amfetamine şi o punguţă cu amylnitrat, fără îndoială pentru scopuri recreative. În timp ce-şi ştergea mîinile, remarcă faptul că perdelele de la duş erau trase. Oamenii cu băi mici îşi ţin de obicei perdelele de la duş trase într-o parte, ca să creeze iluzia unui spaţiu mai mare sau din cauza unei frici copilăreşti faţă de ceea ce s-ar putea afla de cealaltă parte. Arkadi trase perdelele.

În apa care avea aproximativ o adîncime de zece centimetri în cadă pluteau patru fotografii alb-negru. Nu erau fotografii ale unor fete în pielea goală sau a unor

locuri vizitate în străinătate, ci în ele se vedeau italianul ucis şi Hedy. Covorul şi cearşafurile erau pline de un sînge negru. Aveai impresia că italianul are branhii, atît de numeroase erau tăieturile de macetă. Arkadi nu-l mai văzuse niciodată, dar o recunoscu imediat pe Hedy, deşi capul acesteia era aşezat într-o poziţie foarte ciudată pe umeri. La început, Arkadi se gîndi că era vorba despre fotografii făcute de poliţie, care ajunseseră nu se ştie cum în mîinile lui Mostovoi. Dar nu, acele fotografii fuseseră developate abia atunci şi pe ele nu se vedea nici unul dintre semnele acelea caracteristice pozelor făcute de poliţie, nici urmă de pantof de poliţist care încearcă să se ferească din faţa aparatului, iar umbrele sugerau faptul că nu fusese folosită nici o altă sursă de lumină suplimentară. Fotograful lucrase singur într-o cameră obscură, în noaptea de dinaintea sosirii Ofeliei şi singurul lucru complicat fusese probabil să estimeze focalizarea. Făcuse numai patru fotografii sau developase numai patru poziţii de pe o rolă de film. Italianul apărea într-o singură poză, în timp ce se tîra pe podea, încă în viaţă, spre uşă. Fotografiile în care apărea Hedy erau mult mai elaborate. Una era făcută de jos, dintre picioarele ei. O a doua îi prezenta faţa încadrată de sînii căzuţi. În a treia i se vedea doar faţa. În ochii ei rămaşi deschişi se citea surpriza. Fotograful nu putuse însă rezista tentaţiei de a marca momentul şi încheietura albă a mîinii sale apărea printre buclele fetei, încercînd să-i aşeze mai bine capul pentru poză.

27

Era opt seara şi în baza nautică Hemingway se auzea zumzetul nocturn specific unui sat mic. Marinarii, cei mai mulţi tineri, cu părul blond, de naţionalităţi diferite, se opreau în faţa tarabelor din piaţă sau cărau pungi cu mîncare din depozitul frigorific. Din capătul cel mai îndepărtat se auzeau ritmurile discotecii, luminile şi muzica reflectîndu-se în canale. Deasupra, un colţ de lună încerca să întreacă în strălucire spuzeala electrică de deasupra bazei. Ofelia nu se vedea, însă femeia demonstrase pe deplin un adevărat fanatism în a-şi respecta cuvîntul dat.

Alabama Baron plecase şi fusese înlocuit de un vas atît de nou, încît mirosea a plastic. În cabina lui se instalase deja confortabil o *jinetera* care prepara un cocteil de rom cu Coca-Cola. În faţă, pe puntea lui *Gavilan*, George Washington Walls şi John O'Brien, antreprenorul şi finanţistul, savurau o bere. Noul cablu care pornea din cutia de forţă atîrna lejer în apă şi ieşea afară în dreptul docului pentru hidroplane.

– Ai venit, zise Walls, ridicînd ochii spre Arkadi.

– Şi ai venit chiar la timp, interveni şi O'Brien. Grozav! Văd că ţi-ai pus din nou haina de caşmir. Vino să bei o bere cu noi!

– Trebuie să prind avionul. Spuneaţi că stăm de vorbă despre Pribluda.

– Vrei să prinzi avionul? făcu O'Brien. Păcat! Asta înseamnă că dai cu piciorul şansei de a face parte din proiectul nostru? Am crezut mereu că pot fi destul de convingător. Se pare că am dat greş cu tine.

– Tipul a dezamăgit multă lume, spuse Walls. Şi Isabel spune acelaşi lucru.

– Arkadi, să ştii că am sperat că voi reuşi să te conving, fiindcă am crezut sincer că e spre binele tău. Abia aşteptam să lucrez cu tine! Dar vino aici, hai să bem ceva, ce naiba! Hai să ne luăm rămas-bun în stil irlandez. Avionul e la miezul nopţii?

– Da.

– Păi mai ai cîteva ore bune pînă atunci, zise Walls.

Arkadi ieşi din zona luminată şi coborî în interiorul cabinei, unde se aşeză pe o pernă. Fu servit imediat cu o cutie de bere rece. Noaptea, ambarcaţiunea părea şi mai joasă, lemnul de mahon lăcuit fiind la fel de negru ca apa.

– Iei cu tine şi corpul prietenului tău Pribluda? Asta înseamnă că ai reuşit să identifici pînă la urmă cadavrul?

– Nu.

– Probabil că nici nu mai ai nevoie de identificare, fiindcă eşti sigur că e el.

– Da, cam aşa ceva.

– Măcar te-ai liniştit în privinţa asta. Decizia de a pleca este definitivă? Ce putem să facem noi în acest caz – O'Brien îl bătu uşor cu palma pe genunchi – este să-ţi oferim un bilet de întoarcere. Stai o săptămînă la Moscova, în cutia aia înghetată pe care o numeşti casa ta şi, dacă te răzgîndeşti, poţi să vii înapoi. Corect?

– Mai mult decît corect, dar cred că m-am hotărît deja.

– De ce? întrebă Walls.

– Bănuiesc că a găsit ceea ce căuta, răspunse O'Brien. Nu-i aşa, Arkadi?

– Cam aşa ceva.

– În cinstea bărbatului cu idei fixe, zise O'Brien, ridicînd cutia cu bere. În cinstea bărbatului cu haina.

Berea era bună, mult mai bună decît cea rusească. Pe chei, mai multe *jineteras* se furişau în tăcere, ca nişte şoareci, spre discotecă. La urma urmei, era sîmbătă seara. Ritmul de salsa se acceleră. Walls se legăna în fotoliul lui şi era îmbrăcat cu un pulover negru care făcu să apară în mintea lui Arkadi imaginea tînărului radical coborînd dintr-un avion cu un pistol într-o mînă şi cu un drapel arzînd în cealaltă. O'Brien purta un trening negru. Culori de piraţi. Americanul desfăcu un trabuc şi aprinse o flacără. Arkadi avu senzaţia că vasele ancorate oftau de fiecare dată cînd valurile le ridicau.

– Ai aflat ce i s-a întîmplat lui Pribluda, dar nu ştii de ce, nu-i aşa? întrebă O'Brien. Şi eu sînt singurul pe care nu l-ai interogat, nu-i aşa?

– Mi-ai spus unele chestii, dar de fiecare dată altceva.

– Atunci n-o să-ţi mai spun nimic. O să-ţi arăt. Vezi sacul ăla?

Deşi cabina era cufundată în întuneric, Arkadi reuşi să zărească un sac de pînză la capătul scării care cobora în carena navei.

– E sacul lui Serghei, spuse Walls.

Arkadi se afla cel mai aproape de locul cu pricina. Puse berea pe banchetă şi începu să coboare pe scara care ducea la cabine. În clipa în care se aplecă să ridice sacul, uşa fu închisă şi încuiată. Motorul vasului se puse în mişcare în spaţiul de deasupra, producînd o reverberaţie de contrabas. Deasupra, pe punte, mişcările repezi ale paşilor indicau faptul că se desfăceau odgoanele. *Gavilan* se mişcă puţin înapoi, se întoarse cu cîteva grade şi porni apoi înainte. Trecură prin dreptul discotecii de unde se auzeau hohote de rîs. Lumina stroboscopului pătrundea prin perdelele cabinei. Ecoul specific canalului rămase în urmă şi Arkadi îl auzi

pe Walls cum vorbeşte la radio. Izbi de cîteva ori uşa mai mult de formă decît cu speranţă; o astfel de ambarcaţiune era, fără îndoială, din lemn masiv. Ocoli masa şi descoperi că şi uşa care dădea în camera motoarelor era încuiată. Dădu la o parte perdeaua care acoperea un hublou şi descoperi că tocmai treceau prin dreptul pazei de coastă. Nu se zărea nici un semn care să indice faptul că Ofelia dăduse alarma. Depăşind linia docurilor, *Gavilan* ieşi în larg, prova sa de alamă tăind valurile cu atîta uşurinţă, încît mişcarea pe verticală pe care o sesiza Arkadi era aproape imperceptibilă.

De-a lungul bulevardului Fifth Avenue începuseră să apară semne că se pregătea un eveniment major: camioane pline cu soldaţi din trupele Ministerului de Interne fuseseră parcate pe străduţele laterale întunecoase; poliţişti cu căşti albe şi cizme cu pinteni stăteau în aşteptare pe motocicletele lor; patrule cu cîini verificau mulţimea care umpluse aleea ce ducea spre Casa Sindicatului Constructorilor, fostul Havana Yacht Club. Legitimaţia PNR a Ofeliei nu avu nici un efect dar, spre surprinderea ei, Mostovoi avea un permis cu ajutorul căruia trecură fără probleme.

Auzise nişte zvonuri cum că Noche Folklórica avea să fie un eveniment mult mai important decît crezuse ea. O caracteristică a măsurilor de securitate naţională era faptul că niciodată nu se ştia în ce reşedinţă dormea El Comandante şi cu atît mai puţin la ce evenimente urma să participe. Cu toate acestea, în situaţiile în care acesta îşi făcea apariţia, anumite măsuri se luau dinainte. Pe gazon se vedeau urme de roţi care duceau pînă la locul unde staţionau şapte limuzine Mercedes blindate, o ambulanţă, un camion de comandă cu antene radio, o furgonetă a serviciului de presă, două furgonete pentru cîini, totul înconjurat de un cordon de soldaţi dublaţi de bărbaţi în civil cu emiţătoare radio

ascunse în ziare împăturite şi al căror rol nu devenea evident decît în clipa în care vreunul dintre invitaţi ieşea de pe alee. Cele două scări monumentale din faţa clădirii se uneau în dreptul verandei centrale. Cîţiva soldaţi suiţi acolo, chiar sub fanionul decorat cu o timonă de vas, supravegheau mulţimea, deşi, după părerea Ofeliei, nu era vorba despre un grup de oameni care să nu poată fi ţinuţi în frîu. În afară de cîţiva preoţi Santeria recunoscuţi oficial, marea majoritate a celor prezenţi acolo erau miniştri sau membri ai forţelor armate, care, împreună cu soţiile lor, urmau conştiincioşi traseul care ocolea clădirea şi ducea spre pajiştea dinspre mare. Fiecare bărbat era pipăit şi femeilor li se verificau poşetele, dar lui Mostovoi şi Ofeliei li se făcu semn să treacă şi, cu toate că ducea pe umăr geanta aceea voluminoasă, fotograful se strecura atît de repede prin mulţime, că Ofelia abia reuşea să se ţină după el.

– De ce să fi vrut Arkadi să ne întîlnim aici? întrebă ea. Cum o să reuşească el să treacă de cordoanele astea?

– A mai fost aici, răspunse Mostovoi. Se descurcă el!

Ofelia îşi aducea aminte că Arkadi îi pusese mai multe întrebări în legătură cu Noche Folklórica. Era, de asemenea, foarte posibil ca el să se fi răzgîndit în privinţa discuţiei pe care urma s-o poarte cu O'Brien şi Walls. Putea să vadă culorile hainelor dansatorilor ascunşi în spatele palmierilor: albastru pentru Yemaya, galben pentru Oshun. De-a lungul plajei, la o oarecare distanţă unul de celălalt, se vedeau mai mulţi soldaţi. La capătul debarcaderului, se vedea o şalupă de patrulare, vopsită în negru. Toată lumina şi sunetele erau concentrate pe o scenă în aer liber montată cu faţa spre mare. Spectacolul începuse deja şi, în balcoanele clădirii, se vedeau bărbaţi în civil care cercetau mulţimea de jos. Majoritatea invitaţilor stăteau în picioare pe platforma pavată care înconjura scena, dar fusese instalată şi o tribună cu cinci rînduri de fotolii, pentru invitaţii speciali. Ofelia

cunoştea numai figura din centrul primului rînd, un bărbat cu un profil aproape grecesc înconjurat de un păr argintiu la fel ca barba, figură care fusese pentru ea pînă atunci ca un al doilea soare. Lîngă el se afla un fotoliu gol.

Uşa de deschise şi O'Brien îşi vîrî capul înăuntru spunînd:

– Vino afară! E o noapte prea frumoasă să stai jos acolo!

Arkadi urcă pe punte. Aici, în larg, vasul se afla sub o mare de stele. Se mişca încet, paralel cu ţărmul. În afară de trabucul din gură, O'Brien mai avea un pistol cu amortizor, pe care îl ţinea în mînă cu o atitudine normală, dar nu neglijentă. Baza nautică dispăruse, dar din ce în ce mai aproape, în Miramar, se vedea un loc mult mai luminos, din direcţia căruia se auzea muzică. Arkadi recunoscu clădirea de la Havana Yacht Club, scăldată în lumina reflectoarelor. Pe platforma care ducea la plajă, se vedeau o mulţime de spectatori care înconjurau o scenă lîngă care fusese înălţată o tribună.

În afară de reflectoare, în jurul clubului erau aprinse şi lumini colorate, ca de carnaval, deşi la cele două docuri nu se vedea nici o navă acostată ca să asiste la spectacol, în afara şalupei aceleia negre. *Gavilan* se apropiase destul de mult şi Walls se aplecă pentru a acoperi lanternele de semnalizare, iar John O'Brien îşi aruncă ţigara de foi în apă.

– Un adevărat spectacol, zise el şi-i întinse lui Arkadi un binoclu greu. Acum poţi să spui că excursia ta în Cuba este completă.

Binoclul era un Zeiss 20x, cu un corp metalic mat şi, prin lentilele lui, scena de la clubul de iahting deveni brusc incredibil de clară. Spectatorii umpluseră două laturi ale platformei. O trupă de femei purtînd eşarfe şi fuste galbene tocmai urcau pe scenă, în timp ce orchestra umplea pauza cu

o avalanşă de ritmuri, fluiere şi clopote care se auzea foarte clar, chiar şi de pe *Gavilan*. Arkadi îşi mută binoclul asupra tribunei şi se opri în dreptul unui bărbat înalt, cu ochelari de aviator. Era prietenul lui Erasmo, acelaşi bărbat care ridicase paharul ca să toasteze pentru Havana Yacht Club, seara trecută, la Angola. Arkadi trecu cu binoclul de-a lungul celorlalţi invitaţi aşezaţi. În primul rînd se afla un fotoliu gol şi, lîngă acesta, un bărbat cu barbă căruntă, care arăta ca şi cum, deşi fusese mare cîndva, se micşorase şi nu mai era decît o uniformă verde scrobită. Avea pe faţă expresia preocupată a unui bătrîn care urmărea cu privirea o mie de nepoţi ale căror nume nu mai reuşea să le ţină minte.

Arkadi se uită din nou după şalupa de patrulare. Ofelia ar fi trebuit să fi luat deja legătura cu cineva pînă atunci şi, deşi *Gavilan* avea puntea foarte joasă, nava trebuia fără îndoială să apară pe ecranul radarului. Indiferent dacă Ofelia luase sau nu legătura cu cineva, *Gavilan* se afla acum la mai puţin de patru sute de metri de scenă. Aşa că ori şalupa legată de doc, ori o altă navă venind din altă direcţie, trebuia să apară din clipă în clipă ca să inspecteze *Gavilan*. Arkadi era surprins de faptul că vasul nu fusese încă atenţionat prin radio.

– Cel mai interesant lucru în ceea ce te priveşte, Arkadi, este faptul că eşti în acelaşi timp şi imprudent şi de o curiozitate de nestăpînit. „Ce" nu e suficient pentru tine, trebuie neapărat să afli şi „cum". Cînd ai urcat pe vas ştiai, fără îndoială, că urma să se întîmple aşa ceva şi totuşi ai vrut să vezi.

– Şi după aceea să ne dai în gît, adăugă Walls. Să pleci de aici încărcat de glorie.

– Sau să laşi un mesaj în urma ta, zise O'Brien. Ia uită-te pe ţărm, în stînga scenei!

Arkadi mută binoclul şi o văzu pe Ofelia cum îşi croieşte drum printre spectatori. Nu o văzuse cînd se afla în mijlocul

mulțimii. Pe topul ei alb se vedea o insignă PNR. Arkadi se aştepta ca ea să se îndrepte spre şalupa de patrulare sau spre scenă. Ea însă se mişca în direcția opusă. Lîngă ea, ca un adevărat cavaler, se afla Mostovoi, cu geanta foto atîrnîndu-i de umăr.

– Ce doriți de la mine? întrebă Arkadi.

– Am deja tot ce doresc, răspunse O'Brien.

Walls îl împunse uşor pe Arkadi cu degetul.

– Ai să pierzi spectacolul!

Arkadi îşi îndreptă din nou binoclul în direcția tribunei şi-l văzu pe bărbatul cu ochelari de aviator cum duce în brațe o păpuşă de mărimea unui om, cu o bandană roşie şi cu un baston în mînă şi o aşază în fotoliul din primul rînd, cu fața întoarsă spre bărbatul din dreapta. Chango şi El Comandante. Arkadi focaliză lentilele pe bandana păpuşii şi pe bastonul pe care îl avea în mînă şi văzu că acestea erau diferite față de cele pe care le lăsase el la Rosita. El Comandante se uită mai întîi la păpuşă, apoi ridică privirea şi începu să glumească cu prietenul lui cu ochelari de aviator, care rîse şi apoi se retrase la marginea tribunei. Lîngă el îşi făcu apariția din mulțime doctorul Blas, prea plin de energie ca să mai stea în umbră. Arkadi se uită din nou la Chango, la capul prost modelat al păpuşii, care fusese peticit şi lipit la loc, dar care avea aceiaşi ochi strălucitori.

– Ceea ce faceți voi e crimă, zise Arkadi.

– Nu e o simplă crimă, te rog, începu O'Brien. Aici e vorba despre eliminarea unui personaj care a supraviețuit mai multor atentate decît oricine altcineva în istorie.

– Un personaj care impune respect, spuse Walls.

– Şi hai s-o recunoaştem, continuă O'Brien, moartea acestui bărbat este singura crimă cu adevărat interesantă aici. Indiferent dacă furi cinci dolari sau un milion, e tot o mică găinărie, cît timp el este în viață. Fiindcă, oricum, nu poți pleca cu ei de aici şi tot ce se află pe insula asta îi aparține.

– Puteți încă să vă opriți, zise Arkadi. N-ați făcut pînă acum nimic violent cu mîinile voastre. Știu că moartea lui Pribluda a fost un accident.

– Vezi, noi ți-am spus că nu ne-am atins de el, spuse Walls. Nici n-am știut unde a dispărut Serghei.

– Nu ne putem opri tocmai acum, spuse O'Brien. În ultimii patruzeci de ani, o singură generație de cubanezi a apucat să guste gîndirea liberă, numai un singur grup a trăit experiența comenzii pe cîmpul de luptă și a condus operațiuni în diverse colțuri ale lumii. În armata cubaneză sînt două sute patruzeci de generali și armata devine din ce în ce mai mică. Unde crezi că se vor duce oamenii ăștia, ce crezi că vor face? Acesta este momentul lor! Acum e șansa lor!

– Momentul în care trebuie să arunce zarurile.

– Da.

– Și toți au comandat homar.

O'Brien îi aruncă lui Arkadi un zîmbet apreciativ și-și duse propriul binoclu la ochi.

– Ai dreptate, ai sesizat foarte bine. Acela a fost votul. Toți au votat pentru.

Spectacolul se reluase. Mișcarea fustelor galbene și a picioarelor bronzate acoperea fața oaspetelui de onoare din primul rînd. Chango avea fața ușor ridicată spre luminile de deasupra scenei. La marginea scenei, bărbatul cu ochelari de aviator se aplecă să strîngă mîna cuiva. Erasmo. Palid la față și îngrijorat, mecanicul ridică ochii spre *Gavilan,* deși Arkadi era sigur că, de la distanța aceea, vasul era imposibil de văzut de pe țărm.

Mai multe personaje începuseră să se strecoare de pe rîndurile din spate ale tribunei; Arkadi îi recunoscu pe toți cei care se întîlniseră la Angola. Spectatorii din primele rînduri păreau hipnotizați de fustele care se roteau în fața lor, de ritmul tobelor care bubuia în difuzoare și se reflecta

ca un ecou în pereții clubului. Capul lui Chango se înclinase puternic spre bărbatul cu barbă din dreapta lui. Ce aproape e, își zise Arkadi în gînd. Fără îndoială că uniforma stătea atît de rău pe bărbatul cu barbă și din cauza unei veste antiglonț, care putea opri un glonț de calibru mic, dar nu avea nici un efect în fața unei încărcături de dinamită. Fără schije sau bile, bănuia Arkadi. Doar nu voiau un măcel general, ci doar o zonă circulară de impact. Și cine era mai expert în explozivi decît Erasmo?

Arkadi își mișcă binoclul și-i descoperi pe Ofelia și pe Mostovoi îndepărtîndu-se de scenă prin nisip și îndreptîndu-se spre un zid alb care separa terenul ce înconjura Havana Yacht Club de plaja învecinată. Arkadi îl văzu iar pe Mostovoi că-și verifică ceasul.

– E vorba despre La Concha, fostul cazinou, spuse Mostovoi. După părerea mea, unul dintre cele mai romantice locuri din Havana. Am făcut poze minunate aici și ziua și noaptea, are aerul acela exotic după care se dau în vînt femeile.

Fotograful mîngîie cu mîna o coloană. Din cauză că polițiștii și militarii erau cu toții masați de cealaltă parte a zidului de pe plajă, în afară de Ofelia și de Mostovoi nu se mai afla nimeni acolo. Clădirea era acum sediul lucrătorilor în alimentație, dar Ofelia își aduce aminte că, înainte de Revoluție, locul era cunoscut nu numai pentru cazinou, ci și pentru faptul că era un fel de fantezie maură, cu minaret, cu grădină de curmali și portocali, cu acoperișul acoperit cu țiglă. Ofelia și rusul se opriseră în umbra prelungă a unui șir de coloane. Îl urmase pe Mostovoi, dar asta nu însemna că avea încredere în el. Întreaga lui ființă degaja o neplăcută senzație de prefăcătorie. Modul în care își ținea bereta era studiat, la fel și părul, iar ochii săi păreau că se învîrt peste tot și mai ales asupra ei. Ofelia n-ar fi stat nici

o clipă în prezența acestui om, dacă individul n-ar fi pretins că știe unde urmează să se întîlnească Arkadi cu ea.

– Am stabilit alt loc de întîlnire și după aia l-a schimbat? De ce să vină aici?

– Asta va trebui să-l întrebi pe el. Te deranjează dacă-ți fac o poză?

– Acum?

– Dacă tot stăm aici și așteptăm. După părerea mea, cubanezele sînt niște adevărate fiice ale naturii. Ochii lor, culoarea caldă a pielii, o senzualitate care uneori poate depăși anumite limite. Nu e cazul tău, bineînțeles!

– Unde și cînd anume vine Arkadi?

– Chiar aici. E vorba de Renko, așa că cine poate ști cu precizie cînd își face apariția? Mostovoi își scoase aparatul de fotografiat din geantă și-i montă blițul. Se auzi zgomotul pe care îl făceau acumulatorii care se încărcau.

– Fără fotografii. Ofelia voia să-și păstreze ochii ajustați la întunericul cerului și al apei. Ultimul lucru de care avea nevoie era lumina orbitoare a unui bliț. Văd că te tot uiți la ceas, îi zise ea lui Mostovoi.

– Pentru Arkadi.

Lumina albă o orbi pur și simplu. Nu fusese deloc pregătită, fiindcă Mostovoi declanșase blițul fără să ridice aparatul în dreptul ochilor și, cîteva clipe, nu fu în stare să vadă nimic altceva decît imaginea fixată pe retină a lentilelor blițului și rînjetul de pe fața fotografului.

– Dacă mai faci asta o dată, îți sparg aparatul.

– Scuză-mă, nu m-am putut abține!

– Ăsta a fost un semnal? Arkadi băgă de seamă că, în clipa în care se văzuse lumina aceea în direcția cazinoului, Walls accelerase și nava începuse să se apropie tot mai mult de plajă. De ce naiba nu reacționa deloc șalupa de patrulare de la capătul docului?

– Cînd prietenul meu John O'Brien organizează ceva, atunci poți să fii sigur că pe *i*-uri sînt puse toate punctele și pe *t*-uri toate liniuțele, zise Walls.

– Mulțumesc, George. Diavolul, așa cum se spune, se ascunde în detalii. Că tot vorbim de diavol...

În față, în apă, se vedea un *neumático* care proteja cu palma flacăra slabă a unei lumînări. Walls opri din nou vasul și omul din apă stinse lumînarea cu degetele, își roti camera de cauciuc și începu să vîslească spre ei. Ajunse la prova navei și Walls îl ajută să urce pe punte și-i legă camera de cauciuc cu un odgon. Era Luna, cu apa șiroind pe el. Ud, corpul sergentului avea aspectul neplăcut al unui cadavru deshumat și modul în care îl țintuia cu privirea pe Arkadi nu prevestea nimic bun.

– Acum ai să vezi și tu cum e, i se adresă Luna.

– Ce?

– Îmi pare rău, Arkadi, spuse O'Brien. Trebuie să-ți dai jos haina acum. De fapt, trebuie să-ți dai jos totul de pe tine. Poți s-o faci singur sau te putem ajuta noi dacă vrei.

În timp ce Walls primea de la Arkadi haina de cașmir și celelalte articole vestimentare, Luna coborî sub punte ca să se schimbe, un gest care îl surprinse pe Arkadi. Sergentul își făcu din nou apariția îmbrăcat într-o uniformă care abia reușea să-i cuprindă corpul încordat și Arkadi se întrebă cum de reușise să lovească un asemenea individ solid cu capul de perete. Mai ales că renunțase de multă vreme să mai facă exerciții cu haltere.

Fu apoi rîndul lui Arkadi să-și pună pe el șortul și cămașa ponosite pe care le dezbrăcase Luna. Pînă în clipa în care trebui să-și pună labele de scafandru, Arkadi mai păstră o senzație relativă de siguranță, fiindcă știa cît de greu este să fixezi astfel de labe unui cadavru. Cu labele în picioare se simți dintr-o dată nu numai teribil de neajutorat, ci și ridicol. Nava aceea de patrulare trebuia să-și facă apariția totuși.

O'Brien îi întinse binoclul.

– Uită-te să vezi cum se termină!

Pe scenă, un grup de dansatoare în costume aurii se mişca într-un ritm ameţitor. Fiicele lui Oshun, îşi spuse Arkadi în gînd. Bine măcar că învăţase şi el ceva. Probabil că explozia nu avea să fie declanşată de un ceas, se gîndi el, fiindcă la un astfel de eveniment public existau prea multe variabile. Cele două rînduri din spatele tribunei se subţiaseră de tot. Erasmo îşi îndepărtase şi el scaunul cu rotile de scenă. Dansatoarele intraseră parcă în transă. Chango se aplecase şi mai mult. Într-o parte a scenei mai mulţi bărbaţi îşi priveau nervoşi ceasurile de la mînă. În rîndul din faţă, conducătorul şi Chango se uitau fix la dansatoare. Arkadi era convins că acestea nu s-ar fi putut mişca mai repede decît se mişcau şi totuşi acest lucru se întîmplă în ritmul înnebunitor. Strînse din dinţi, pregătindu-se să vadă lumina orbitoare a unei explozii.

În loc de aşa ceva, observă că lîngă scenă începură să apară nişte indivizi îmbrăcaţi în haine civile. Mergeau cîte doi şi, în tăcere, îl duseră de acolo mai întîi pe bărbatul cu ochelari de aviator, apoi pe Blas, apoi, unul cîte unul, pe toţi bărbaţii pe care Arkadi îi văzuse la *paladar*. Fiecare dintre aceştia reacţiona în acelaşi fel: surpriză, indignare, apoi resemnare. Se vedea că toţi erau militari. Nici unul dintre ei nu încercă să fugă sau să strige în momentul arestării. Arkadi îl căută cu privirea pe Erasmo să vadă cum este dus de acolo cu cărucior cu tot. Spre surprinderea lui, se părea că tocmai Erasmo era cel care conducea această fază a operaţiunii. Se părea că nimeni altcineva din rîndul spectatorilor nu remarcase ce se întîmpla, captivaţi complet cum erau de mîinile care loveau tobele şi de fustele aurii ale senzualelor Yemaya. Nimeni, cu excepţia bătrînului în uniforma aceea prea mare pentru corpul lui. Acesta îşi aplecase uşor capul şi Arkadi înţelese că, la adăpostul cozorocului şepcii, conducătorul ţării se uita, la rîndul lui, la ceas.

– Ştia, murmură Arkadi. Ştia despre complot.

– Cu atît mai bine, zise O'Brien. Ne-a ajutat să-l declanşăm. Aşa face la fiecare cîţiva ani cînd vrea să scape de nemulţumiţi. La fel a făcut şi cu tatăl lui Isabel. El Comandante n-a rezistat atîta timp aşteptînd cu mîinile în sîn să fie răsturnat de la putere.

– Erasmo a ajutat şi el?

– Îmi pare rău pentru el, dar Erasmo este un adevărat patriot.

– Te-ai gîndit la toate amănuntele, nu-i aşa?

– Chiar mai mult decît atît.

– Şi discuţia despre Havana Yacht Club?

– Totul era adevărat pînă la un anumit punct. Adevărul este, Arkadi, că revoluţiile depind foarte mult de noroc, nu ştii niciodată cum evoluează situaţia. Eu prefer să pariez cu casa, indiferent cine e casa. Îmi dai binoclul, te rog? O'Brien luă binoclul de la Arkadi şi-l puse într-o pungă de plastic pe care o băgă în aşa-zisul sac al lui Pribluda. Nu există nimic mai înşelător decît un asasinat, în special un asasinat care n-ar trebui să reuşească. Trebuie să-ţi păstrezi întotdeauna sub control atît mijloacele, cît şi declanşatorul. Şi mai trebuie să-i discreditezi pe conspiratori în ochii publicului. Toţi bărbaţii aceia sînt foarte bine văzuţi, nişte adevăraţi eroi. E mai uşor să-i pătezi dacă individul care declanşează bomba nici măcar nu e cubanez, ci o figură foarte nepopulară aici, să zicem un rus. Un rus mort, ca să fim mai precişi.

Arkadi ştia foarte bine că Walls şi O'Brien nu aveau să se mărginească să-i demonstreze lui cît de deştepţi erau ei. Urma să se întîmple şi altceva. Luna deschise o uşiţă şi scoase de acolo o armă cu săgeţi. Îşi propti patul în şold, ridică benzile elastice şi introduse pe ţeavă o săgeată. Arkadi înţelese, în sfîrşit, că nici o navă de patrulare nu se afla în drum spre ei.

– De ce ar crede cineva că eu am declanşat explozia?

Walls ridică în mînă altă pungă de plastic, astfel încît Arkadi putu să vadă în interior o telecomandă de televizor.

– Îţi mai aduci aminte de monitorul pe care l-ai pornit la Riviera? Am modificat telecomanda, acum este un emiţător radio, dar are în continuare amprentele tale pe ea. Apoi, mai mulţi oameni au văzut păpuşa în apartamentul lui Pribluda în timp ce tu te aflai acolo. E adevărat că l-am pierdut pe Serghei, dar John ne-a spus că eşti atît de deştept, încît ne vei ajuta chiar şi mai bine.

O'Brien îşi duse telefonul la ureche. Arkadi nu auzise aparatul sunînd. După un mormăit satisfăcut, O'Brien puse telefonul la loc.

Luna începu să caute prin buzunarele hainei lui Arkadi şi găsi fotografia în care apăreau Pribluda, Mongo şi Erasmo.

– Gata cu Havana Yacht Club. Sergentul rupse fotografia în bucăţele mici şi le aruncă în apă. Apoi împinse cu piciorul camera de cauciuc în apă. Urcă-te pe ea!

*

De lîngă uşile sculptate ale fostei săli de jocuri, Ofelia reuşi să audă sunetele produse de taste şi să vadă lumina slabă degajată de telefonul mobil al lui Mostovoi. Convorbirea nu dură decît cîteva clipe.

– Pe cine ai sunat?

– Nişte prieteni. Ai mai pozat vreodată?

– Ce prieteni?

– De la ambasadă. Le-am explicat că ajut pe cineva, ceea ce este exact ceea ce vreau să fac. Mă refer la şedinţa foto.

– Pentru ce vrei să fotografiezi?

– Pentru ceva diferit.

Atenţia ei era numai pe jumătate îndreptată spre Mostovoi, care îi vorbea în interiorul întunecat al sălii.

Cealaltă jumătate era îndreptată spre fîşia de plajă. De cealaltă parte a zidului de pe plajă se auzea muzica. O rumba pentru Yemaya.

– Cum adică diferit?

– Vreau să spun foarte diferit.

Nu-şi dădea seama ce se afla în încăperea aceea, dar spaţiul mare amplifica sunetele şi-l auzi pe Mostovoi cum îşi înghite saliva într-un mod foarte neplăcut. Bărbatul era în întregime cufundat în întuneric, nu se vedea decît ochiul aparatului de fotografiat, trebuia să-l facă să vorbească ca să ştie unde se află.

– Ce se afla în sala asta?

El se mişcă din nou din calea razelor de lună care intrau pe uşă.

– Ce a fost aici? Principala sală a cazinoului. Candelabre din Italia, gresie din Spania. Mese pentru ruletă, black-jack. O lume cu totul diferită!

– Şi uite că acum nu mai e nimeni.

– Înţeleg ce vrei să spui. Crezi că Renko s-o fi dus direct la avion?

Ar fi în stare Arkadi să facă aşa ceva? se întrebă ea. S-o şteargă fără nici un cuvînt? Era unul dintre lucrurile la care bărbaţii se pricep cel mai bine. Nu era nevoie de nici un avion, pur şi simplu dispăreau. Mama ei îi putea şi număra: Primero, Segundo şi acum Tercero. Cadavrul lui Pribluda avea să fie dus la aeroport de doctorul Blas. Îl aştepta încă pe Arkadi să apară dinspre plajă sau dintre coloane, dar cu fiecare minut care trecea devenea tot mai clar că el apelase la retragerea clasică, la ieşirea din scenă fără nici măcar un cuvînt de adio. Ofelia simţea că fusese înşelată într-un mod îngrozitor.

– Te văd într-o mulţime de poziţii foarte reuşite, zise Mostovoi.

Ofelia își aminti însă de haina cea neagră a lui Arkadi și se decise că nu, problema lui era că nu avea puterea să abandoneze pe nimeni. Într-un fel sau altul, Arkadi avea să-și facă apariția.

– Acolo, în lumina lunii, zise Mostovoi. E perfect!

Ofelia auzi clicul declanșatorului aparatului foto. Blițul nu se aprinse însă. Mai auzi încă două clicuri rapide, unul după celălalt, pînă să-și dea seama că nu erau produse de declanșatorul aparatului, ci de percutorul unei arme care nu avea glonț pe țeavă. Încercă să-și scoată rapid pistolul din geanta de paie, dar arma se afla sub telefonul lui Rufo. Percutorul pistolului lui Mostovoi se auzi din nou. Cînd reuși, în sfîrșit, să dibuiască arma de pe fundul genții, Ofelia descoperi că țeava se încurcase printre firele de pai. Apăsă pe trăgaci și glonțul făcu să explodeze fundul genții. Ceva se înfipse în perete, nu departe de urechea ei. Se lăsă pe spate și apucă pistolul cu ambele mîini. Cel de-al doilea foc pe care îl trase prin fundul genții îl ilumină pe Mostovoi pentru o fracțiune de secundă. Acesta tocmai își cobora pistolul ca să tragă. Cel de-al treilea glonț tras de Ofelia îi intră fotografului în gură.

Arkadi coborî pe camera de cauciuc cu ajutorul unei frînghii legate de pupa vasului. Marea Caraibelor era caldă, plasa întinsă peste camera de cauciuc ca un fel de hamac făcea ca mica ambarcațiune să fie destul de confortabilă, numai că privind în sus la O'Brien, la Walls cu pistolul în mînă și la Luna cu arma lui cu săgeți, Arkadi avea senzația că se află pe fundul unui mormînt. Cei trei îl împiedicau să vadă stelele. I-ar fi plăcut să creadă că reușise măcar să-i întîrzie în acțiunile lor. Nu, nu era adevărat! Pur și simplu așteptaseră momentul favorabil, mereu cu un pas înaintea lui. Reușise o adevărată performanță: nu se mulțumise că

descoperise cum fusese manipulat Pribluda, ci nu se lăsase pînă cînd nu fusese şi el manipulat. Ajunsese şi el la rîndul lui *neumático.*

Capetele celor de sus se ridicară la auzul focurilor de armă.

– Ticălosul ar fi trebuit să folosească un amortizor, zise Walls.

– Şi de ce trei focuri? întrebă O'Brien.

Din buzunarul de la pieptul lui Luna se auzi sunînd un telefon mobil. Sergentul deschise clapeta şi răspunse. În timp ce asculta ce-i spunea cel aflat la celălalt capăt, se răsuci spre plajă.

– Cu cine vorbeşti?

– E femeia, detectivul. O'Brien îi urmărise ochii lui Luna care se îndreptaseră în direcţia cazinoului; era cu adevărat uimitor să vezi cît de rapid calculează individul acesta, îşi spuse Arkadi în gînd.

– A pus mîna pe telefonul lui Mostovoi. Sau pe cel al lui Rufo şi i-a găsit numărul în memorie, zise O'Brien. Apoi, adresîndu-se lui Luna: Închide telefonul.

Luna ridică arma cu săgeţi în sus ca semn că nu vrea să fie deranjat şi-şi lipi telefonul de ureche.

– Du-te şi ia-i telefonul, îi zise O'Brien lui Walls.

Luna arătă cu arma în direcţia lui Arkadi.

– Zice că rusul nu i-a făcut nici un rău lui Hedy. Voi mi-aţi spus că el mă căuta pe mine şi a dat peste ea. Ea spune acum că el nu avea nimic cu mine.

– De unde ştie ea asta?

– În noaptea cînd a fost ucisă Hedy, ea zice că a fost cu el.

– Minte, spuse Walls. S-a culcat cu el.

– Tocmai de aceea o cred. O cunosc şi ea mă cunoaşte pe mine. Cine a ucis-o pe Hedy a mea?

– Îți vine să crezi așa ceva? îl întrebă O'Brien pe Arkadi, de parcă acesta ar fi fost singura persoană în toate mințile cu care se putea discuta. George, vrei, te rog, să-i iei telefonul ăla din mînă?

– Tîmpita aia de Hedy a ta, îi zise Walls lui Luna, nu era decît o curvă.

Arma din mîna lui Luna zvîcni scurt și o săgeată de oțel, trăgînd după ea un fir alb de nailon, se înfipse în abdomenul lui Walls. Acesta își aplecă privirea și un jet de sînge sub presiune îi împroșcă fața.

– George, murmură O'Brien.

Walls se așeză pe bord, ridică arma și trase în Luna, care se retrase un singur pas, înainte de a se năpusti spre el. Înainte ca americanul să apuce să tragă un al doilea foc, Luna se prăbuși peste el și căzură amîndoi în apă.

Arkadi încerca să se cațere din nou pe puntea vasului. O'Brien scosese a doua armă cu săgeți și încerca acum să bage pe țeavă o săgeată și să întindă cele două benzi elastice. Nu era deloc o sarcină prea ușoară nici în cele mai favorabile condiții, cu atît mai dificilă în picioare, pe puntea plină de sînge și de corzi desfășurate. Pînă ca Arkadi să ajungă cu mîna la balustradă, O'Brien reușise totuși să întindă o bandă și apăsă pe trăgaci, așa încît rusul se trezi iar în apă. Săgeata îi străpunsese antebrațul și se oprise cu vîrful intrat cam jumătate de centimetru în piept. Cea mai mare parte din energia săgeții se consumase la traversarea antebrațului. Firul de care era legată săgeata ducea la O'Brien, care stătea cu talpa sprijinită pe balustradă și, după cum ghici Arkadi, calcula deja zece sau unsprezece mutări înainte. Arkadi trase puternic de fir cu mîna sănătoasă. O'Brien scăpă arma cu săgeți peste bord, dar firul i se înfășurase în jurul gleznei, așa că americanul începu să alunece pe mahonul lustruit. Arkadi trase cu amîndouă mîinile și O'Brien se prăbuși în apă.

– Nu ştiu să înot!

Vasul era suficient de jos pentru ca O'Brien să încerce să se cațere înapoi pe punte, dar Arkadi trase de fir şi americanul se îndepărtă din nou de *Gavilan*. O'Brien se întoarse apoi spre camera de cauciuc, însă zvîrcoleala lui mai mult îndepărta cauciucul decît îl apropia. Arma cu săgeți plutea, numai că nu era destul ca să țină un om la suprafață.

Aripioarele săgeții se desfăcuseră în dreptul muşchiului pectoral. Arkadi le strînse sub gulerul elastic al săgeții şi apoi începu să tragă de axul metalic ca să-l scoată din braț cît timp acesta era amorțit. Cu brațul teafăr continua să înoate. Marea era ca un hău ce se deschidea spre luna aflată în primul pătrar. De cealaltă parte a vasului, Walls şi Luna continuau să se lupte, încercînd să se urce unul în spatele celuilalt ca să iasă la suprafață. Din țeava armei lui Walls ieşeau bule de aer. Luna înfăşurase cablul cu care era legată săgeata în jurul gîtului americanului. Arkadi ieşi la suprafață ca să ia o gură de aer şi începu să înainteze spre pupa vasului. Aproximativ la un metru distanță în față se vedea plutind capul lui O'Brien.

Nava de patrulare nu se mişcase deloc, deşi Arkadi vedea mai multe lumini pe plaja din dreptul cazinoului. La clubul de iahting luminile continuau să strălucească.

Reuşi să se cațere pe puntea vasului şi, odată ajuns acolo, rămase cu ochii pe cerul înstelat ce părea că pluteşte pe acelaşi hău întunecos care îl ținuse şi pe el la suprafață.

28

Deşi era aprilie, ningea din nou, suficient cît să acopere străzile şi să creeze probleme în intersecţii. Camioanele se tîrau pe bulevardul care se întindea de-a lungul rîului cu farurile aprinse în timpul zilei, o regulă care amplifica parcă dorinţa de a scăpa o dată de iarnă.

Arkadi ieşise din biroul procurorului şi mergea pe jos pe bulevard sperînd să respire un aer mai proaspăt în apropierea rîului, însă se părea că nu exista nici o scăpare în faţa poluării. Mizeria de pe străzi se amestecase cu zăpada, formînd un terci maroniu. Becurile erau aprinse pe bulevard şi peticele de lumină atîrnate de stîlpi se legănau în mişcarea vîntului. Printre vălătucii de zăpadă se vedeau contururile clădirilor de pe Frunzeskaia, cu pereţii vopsiţi în galbenul acela atît de oficial. Rîul, umflat şi plin de gheaţă, se răsucea între malurile din piatră.

Mergea de ceva vreme, cînd îşi dădu seama că un bărbat într-un scaun cu rotile se chinuia să-l ajungă. O încercare deloc uşoară pe o vreme ca asta, îşi spuse el în sinea lui, cînd roţile alunecă pe trotuarul umed şi mai trebuie să-i şi ocoleşti pe indivizii înfofoliţi în saci de dormit care îşi făcuseră culcuş pe bulevard. Tocmai se dăduse într-o parte ca să facă loc căruţului cu rotile, cînd văzu cine se afla în el.

– Primăvara în Arctica! Erasmo era înfăşurat într-o parka, avea pe cap o căciulă de schi şi în mîini nişte mănuşi

din piele. Îşi scutură zăpada din barbă şi-şi privi dezgustat aburii care-i ieşeau din gură.

– Cum puteţi să suportaţi aşa ceva?

– Ne mişcăm tot timpul.

Erasmo părea foarte masiv înfofolit în parka şi degaja acel aer de vibrantă sănătate pe care numai cubanezii îl puteau avea la Moscova. Întinse mîna spre Arkadi, însă acesta îl lăsă cu ea în aer.

– Ce faci aici?

– Am venit să renegociez contractul cu zahărul.

– Da, sigur.

– Nu te purta aşa cu mine, spuse Erasmo. Stau în Moscova o singură zi. Am sunat la birou la tine şi mi-au spus că ăsta e drumul cel mai probabil pe care ai luat-o. Te rog!

– Să mergem, atunci. O să-ţi prezint lumea din perspectiva rusească. Arkadi îşi potrivi pasul, astfel încît Erasmo să-şi poată mişca scaunul alături de el.

– Jaguar, model '98, proprietatea unui bancher care scoate dolarii din Moscova cu un avion cu reacţie Gulfstream. Mercedes, model '91, un adjunct de ministru care e în acelaşi timp şi mafiot de rang mai mic. Uite-l pe vagabondul acela de lîngă stîlpul de neon. E posibil să fie o persoană inofensivă sau un ofiţer de informaţii, n-ai cum să-ţi dai seama!

– Bineînţeles că şi eu sînt spion, spuse Erasmo. Unde altundeva puteam lăsa noi să locuiască un spion rus decît deasupra unuia dintre spionii noştri? O chestie elementară. Am încercat să te previn la cimitir. La restaurant, ţi-am spus să renunţi. După ce l-ai găsit pe Mongo, ai fi putut să te opreşti.

– Nu.

– Nu se poate discuta raţional cu tine. Ce-ţi mai face braţul?

– Nu e nimic rupt, mulţumesc. Să zicem că e tatuajul meu cubanez.

– Era cît pe ce să nu te recunosc. Îmbrăcat aşa, în parka, la fel ca mine. Ce s-a întîmplat cu haina aceea frumoasă?

– E o haină într-adevăr frumoasă, dar am ajuns la concluzia că o purtam prea mult. O port acum numai la ocazii.

– Eşti în viaţă, asta contează cel mai mult!

– Da, dar nu datorită ţie. Cum ai putut face aşa ceva, Erasmo? Cum ai putut să-ţi laşi prietenii să cadă în capcană? Ce s-a întîmplat cu eroul viteaz din Angola?

– N-am avut de ales. La urma urmei, ofiţerii începuseră deja să comploteze. Atunci cînd ameninţarea vine din partea celor sub comanda cărora am servit şi pe care i-am iubit, încerc să reduc efectele, să-i manipulez în aşa fel încît să aibă cît mai puţin de suferit. Cel puţin, nimeni nu a fost ucis.

– Nimeni?

– Foarte puţini. O'Brien şi Mostovoi au făcut nişte chestii despre care eu nu ştiam nimic.

– Dar m-ai aruncat în braţele lor ca pe o simplă momeală.

– Ei bine, te-ai dovedit a fi mult mai mult decît o simplă momeală. Sărmanul Bugai!

– Trăieşte.

– Pentru numele lui Dumnezeu, n-ai o ţigară?

Zăpada cădea din ce în ce mai groasă. Arkadi se întoarse cu spatele la vînt, aprinse două ţigări şi-i dădu una lui Erasmo, care trase adînc în piept şi începu imediat să tuşească. Îşi roti capul şi văzu siluetele care încercau să îndepărteze zăpada cu ajutorul măturilor.

– Femeile ruse. Îţi aduci aminte de plimbarea noastră cu Jeep-ul pe Malecón?

– Bineînţeles.

– Cît crezi c-o să mai dureze? Nu prea mult. Va veni vremea cînd ne vom gîndi la Perioada Specială şi vom

spune, ei, a fost ea o porcărie ridicolă, dar a fost cubaneză. Apusul ultimei epoci cubaneze. Nu-i aşa că ne e dor de ea?

Se opriseră sub o lampă de neon. Barba şi sprîncenele lui Erasmo erau pline de fulgi scîntîietori.

– Ce mai face Ofelia? întrebă Arkadi. Am încercat să dau de ea la PNR, dar n-am primit nici un răspuns. Nu am adresa ei de-acasă. În noaptea aia, mi-au bandajat umărul, au aruncat cîteva haine pe mine şi m-au urcat în avion împreună cu Pribluda. N-am mai apucat s-o văd!

– Şi nici n-ai s-o mai vezi. Te rog să ai în vedere, Arkadi, că ai tulburat destul de mult apele în urma ta. Detectivul Osorio va fi foarte ocupată o bucată de vreme. Ţi-a trimis însă asta. Erasmo îşi scoase mănuşile şi începu să caute în interiorul hainei pînă găsi o fotografie color a Ofeliei. Aceasta, îmbrăcată în fustă şi bluză de culoare portocalie, se afla pe o plajă alături de cele două fete ale ei şi de un bărbat înalt şi frumos, cu pielea mai deschisă la culoare. Fetele îl priveau pe bărbat cu adoraţie şi se agăţaseră mîndre de mîinile lui. Individul avea pe umăr o tobă conga, ca şi cum muzica ar fi putut începe în orice clipă. Zîmbetul de pe faţa lui exprima ceva între penitenţă şi satisfacţie. În spatele personajelor enumerate, plantată pe un prosop de plajă, se afla mama Ofeliei.

– Al cui tată este?

– Al fetei celei mici.

Arkadi nu reuşi să distingă nimic forţat în fotografie, nici o umbră ameninţătoare pe nisip, nici un semn de anxietate în afara emoţiilor specifice unei familii. Ofelia însă părea că nu aparţine deloc grupului. Avea părul ud, pieptănat în valuri negre ca cerneala. Buzele erau întredeschise, ca şi cum s-ar fi pregătit să spună ceva. Expresia feţei ei spunea, da, aceasta este situaţia, numai că strălucirea intensă a ochilor nu avea nici o legătură cu ceilalţi din fotografie, ca şi cum n-ar fi privit din fotografie, ci prin ea.

Pe spate nu era scris nimic.

– Se pare că nu eşti prea impresionat, remarcă Erasmo.

– Ar trebui să fiu?

– Da, cu aşa mă aşteptam. În orice caz, vreau să te asigur că, pînă la urmă, totul s-a sfîrşit destul de bine pentru detectiv.

– Da, par o familie fericită.

– N-aş merge chiar atît de departe. Oricum, poţi păstra fotografia. Am plecat pe vremea asta, în urma ta, special ca să ţi-o dau.

– Îţi mulţumesc. Arkadi îşi desfăcu fermoarul de la haină ca să pună fotografia într-un buzunar interior fără s-o îndoaie.

Erasmo suflă în palme înainte de a-şi trage mănuşile înapoi. Dintr-o dată, chipul său căpătă o expresie nefericită.

– Oameni reci care trăiesc într-o ţară rece, asta e tot ce pot să spun. Zăpada de pe sprîncene şi de sub nas începuse să i se topească. Îşi răsuci scaunul cu rotile şi-i făcu lui Arkadi un semn cu mîna. Cunosc drumul înapoi.

– Nu trebuie decît să urmezi albia rîului.

La întoarcere, Erasmo avea vîntul în faţă. Se aplecă uşor în faţă ca să-l înfrunte mai bine şi porni spre fluviul care părea că se mişcă din cauza farurilor luminoase. Cu toate că aluneca uşor pe zăpada topită, reuşea să păstreze viteza aceea caracteristică cuiva care ştie că la capătul drumului se află o cameră încălzită.

Apartamentul lui Arkadi se afla în direcţia opusă. Farurile maşinilor îi proiectau umbra pe trotuarul din faţă. Camioanele coborau şi urcau greoaie ca nişte pahiderme din gropile căscate în pavaj. Pe timpul iernii adevărate, reflexia luminilor electrice pe suprafaţa îngheţată a rîului dădea naştere la un drum strălucitor care traversa oraşul, însă acum, această ninsoare tîrzie se dizolva pur şi simplu în apa neagră. Agenţii de circulaţie îi trăgeau pe dreapta pe

acei nefericiți ale căror faruri nu funcționau și dolarii, nu rublele, își schimbau stăpînii. Era acel tip de seară, nu se putu să nu se gîndească Arkadi, în care fiecare fereastră de apartament arată ca un vas ce se luptă pe o mare agitată. Deși palatul Kremlinului era ascuns de celelalte clădiri, se vedeau în depărtare luminile reflectoarelor care-l înconjurau. Zăpada se lipise și scotea în evidență stîlpii de neon, cercevelele ferestrelor și grătarele de la canal. Acoperise prelatele camioanelor și umpluse gulerele hainelor pe care trecătorii și le ridicaseră pînă la ochi. Se topea la gît și încheieturile mîinilor, croindu-și drum la vale pe spate și pe piept. Fulgii de zăpadă se izbeau de malurile de piatră ale rîului. Zăpada făcea ca fiecare pas să devină pentru cîteva clipe o amintire vizibilă, care era însă acoperită imediat și dată uitării.

CARTEA PRIN POŞTĂ

Puteţi primi cartea dorită chiar în momentul apariţiei ei, cu o reducere substanţială de preţ, prin comandă, la adresa:

B-dul Libertăţii nr. 4, bl. 117, et. 3, ap. 7, sector 4,
cod 040128, Bucureşti
Tel: 317.76.77; 0744.530.970; 0723.335.197;
fax: 317.76.78;
e-mail: lider@e-xtreme.ro

Cititorii care solicită carte prin poştă devin automat membri ai **CLUBULUI CĂRŢII LIDER**, beneficiind de următoarele facilităţi:

1. Editura suportă cheltuielile de expediţie prin poştă a cărţilor comandate. În termen de o săptămînă de la data comenzii, solicitantul va primi prin poştă, la domiciliul său, cărţile dorite (comandă de minim trei exemplare) cu plata ramburs.
2. Reducerea preţului de vînzare cu: 10% pentru fiecare comandă de minim trei cărţi, 12% pentru comenzile ce depăşesc cinci cărţi, 15% la comenzile de cel puţin zece cărţi.
3. Livrarea cărţilor cu prioritate.
4. Comanda anticipată pentru cărţile în curs de apariţie.
5. Asigurarea materialelor informative: cataloage şi liste de apariţii.
6. Posibilitatea de a comanda cărţi on-line la adresa:

www.trustul-lider.ro

Editura îşi rezervă dreptul de a actualiza preţurile.

OFERTA DE CARTE A TRUSTULUI EDITORIAL LIDER
Editurile: ORIZONTURI, LIDER, JURIDICĂ, ŞTIINŢELOR MEDICALE, ŞTIINŢELOR AGRICOLE, ŞTIINŢELOR SOCIALE ŞI POLITICE, SIRIUS, STAR, LUCEAFĂRUL, CARTEA PENTRU TOŢI

I. SERIA CULTURĂ GENERALĂ

J. F. Pépin,	**GHID DE CULTURĂ GENERALĂ** (368 pag. / 249000 lei / 24,9 lei noi)
F. Braunstein	**RĂDĂCINILE CULTURII OCCIDENTALE** (288 pag. / 189000 lei / 18,9 lei noi)
Michael H.Hart	**100 DE PERSONALITĂŢI DIN TOATE TIMPURILE CARE AU INFLUENŢAT EVOLUŢIA OMENIRII** (384 pag. / 249000 lei)
Anca Balaci	**DICŢIONAR MITOLOGIC GRECO-ROMAN** (368 pag. / 249000 lei / 24,9 lei noi)
Larousse	**CRONOLOGIA UNIVERSALĂ** (608 pag. / 240000 lei / 24 lei noi)
Marcel Bordet	**ISTORIA ROMEI ANTICE** (400 pag. / 245000 lei / 24,5 lei noi)
R. Spangenburg, D.K. Moser	**ISTORIA ŞTIINŢEI** vol. 1 (256 pag. / 160000 lei / 16 lei noi)
	ISTORIA ŞTIINŢEI vol. 2 (256 pag. / 160000 lei / 16 lei noi)
	ISTORIA ŞTIINŢEI vol. 3 (224 pag. / 160000 lei / 16 lei noi)
R. Spangenburg, D.K. Moser	**ISTORIA ŞTIINŢEI** vol. 4 (256 pag. / 180000 lei / 18 lei noi)
	ISTORIA ŞTIINŢEI vol. 5 (304 pag. / 180000 lei / 18 lei noi)
F. Braunstein	**ISTORIA CIVILIZAŢIILOR** (304 pag / 199000 lei / 19,9 lei noi)
Richard Tames	**JAPONIA** (384 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)
Alex Hellemans	**ISTORIA DESCOPERIRILOR ŞTIINŢIFICE** (592 pag. / 330000 lei / 33 lei noi)
John Simmons	**100 CEI MAI MARI SAVANŢI AI LUMII** (384 pag. / 230000 lei / 23 lei noi)
H.C. Schonberg	**VIEŢILE MARILOR COMPOZITORI** (608 pag. / 350000 lei / 35 lei noi)
V. Zartarian	**MARILE CIVILIZAŢII** (304 pag. / 199000 lei / 19,9 lei noi)
Pierre Miquel	**16 EVENIMENTE CRUCIALE ALE ISTORIEI** (192 pag. / 160000 lei / 16 lei noi)
Jean Prieur	**MISTERELE REÎNCARNĂRII** (288 pag. / 210000 lei / 21 lei noi)
Carol Groneman	**NIMFOMANIA** (336 pag. / 210000 lei / 21 lei noi)
Charles Panati	**CARTEA ÎNCEPUTURILOR** (520 pag. / 280000 lei / 28 lei noi)
D. Eliot Brody A.R. Brody	**ŞAPTE DESCOPERIRI EPOCALE ALE ŞTIINŢEI ŞI AUTORII LOR** (400 pag. / 209000 lei / 20,9 lei noi)

II. SERIA LUCRĂRI LEXICOGRAFICE

Ioan Lăzărescu — **DICȚIONAR GERMAN-ROMÂN; ROMÂN-GERMAN** (624 pag. / 320000 lei / 32 lei noi)

V. Ionescu — **DICȚIONAR LATIN-ROMÂN** (224 pag. / 200000 lei / 20 lei noi)

III. SERIA BESTSELLERURI INTERNAȚIONALE

A. Dujovne Ortiz — **PASIUNEA CONTELUI TOULOUSE-LAUTREC** (272 pag. / 200000 lei / 20 lei noi)

B.T. Bradford — **PUTEREA UNEI FEMEI** (368 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)

B.T. Bradford — **VIAȚA MERGE ÎNAINTE** (368 pag. / 230000 lei / 23 lei noi)

UN ALT ÎNCEPUT (368 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)

UN VIS ÎMPLINIT (336 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)

REVEDERE LA PARIS (352 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)

SECRETUL EMMEI HARTE (416 pag. / 260000 lei / 26 lei noi)

Barbara Delinsky — **O TAINĂ DIN TRECUT** (336 pag. /210000 lei / 21 lei noi)

ÎNTÎLNIRE ÎN ALASKA (208 pag. /180000 lei / 18 lei noi)

TREI DORINȚE (368 pag. /220000 lei / 22 lei noi)

APE TULBURI (432 pag. / 270000 lei / 27 lei noi)

JOCUL IUBIRII (416 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)

SFIDEAZĂ-ȚI SOARTA (336 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)

ENIGMA VĂDUVEI (336 pag. / 230000 lei / 23 lei noi)

C. McCullough — **TIM** (352 pag. / 210000 lei / 21 lei noi)

Cristofer Fowler — **ATRACȚIE FATALĂ** (448 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)

Danielle Steel — **VULTURUL SINGURATIC** (352 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)

SUBSTITUIREA (272 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)

POVESTEA UNEI VIEȚI (256 pag. / 230000 lei / 23 lei noi)

NUNTĂ ÎN STIL HOLLYWOODIAN (416 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)

CĂLĂTORIA (368 pag. / 230000 lei / 23 lei noi)

Danielle Steel — **FORȚE IREZISTIBILE** (304 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)

Danielle Steel — **SĂRUTUL** (336 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)

Douglas Kennedy — **IDENTITĂȚI FURATE** (416 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)

Elizabeth Adler — **ACUM ORI NICIODATĂ** (496 pag. / 230000 lei / 23 lei noi)

SECRETELE TRECUTULUI (336 pag. / 210000 lei / 21 lei noi)

Elizabeth Adle — **LA DOLCE VITA** (304 pag. / 210000 lei / 21 lei noi)

HOTEL RIVIERA (304 pag. / 210000 lei / 21 lei noi)

E. Thornton — **NEÎNCREDERE** (352 pag. / 210000 lei / 21 lei noi)

E. Roblès — **NORMA** (288 pag. / 180000 lei / 18 lei noi)

Erich Segal — **SINGURA IUBIRE** (272 pag. / 210000 lei / 21 lei noi)

Gayle Lynds — **ACȚIUNEA MASCARADA** (464 pag. / 300000 lei / 30 lei noi)

MOZAIC (560 pag. / 320000 lei / 32 lei noi)

MAREA SCHIMBARE (544 pag. /300000 lei / 30 lei noi)

CONSPIRAȚIA SPIRALA (528 pag. / 300000 lei / 30 lei noi)

G.M. Zamfirescu — **MAIDANUL CU DRAGOSTE** (416 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)

Harold Robbins — **MIRAJUL PUTERII** (432 pag. / 240000 lei / 24 lei noi)

Iris Johansen — **LANȚUL MINCIUNILOR** (352 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)

Irving Wallace — **FĂRĂ SCRUPULE** (464 pag. / 280000 lei / 28 lei noi)

J. Briskin — **SINGURUL SECRET** (560 pag. / 290000 lei / 29 lei noi)

Jackie Collins — **SEDUCȚIE FATALĂ** (416 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)

INTRIGI FAMILIALE LA HOLLYWOOD (464 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)

INFIDELITĂȚI LA HOLLYWOOD (448 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)

James Patterson — **JACK & JILL** (416 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)

ȘOARECELE ȘI PISICA (432 pag. / 260000 lei / 26 lei noi)

James Patterson — **MAREA RATARE** (384 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)

TRANDAFIRII SÎNT ROȘII (256 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)

James Patterson — **VIOLETELE SÎNT ALBASTRE** (304 pag. / 240000 lei / 24 lei noi)

Jayne Ann Krentz — **CASA OGLINZILOR** (352 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)

CĂSĂTORIE DE FORMĂ (320 pag. / 230000 lei / 23 lei noi)

Joseph Finder — **ORA ZERO** (480 pag. / 280000 lei / 28 lei noi)

Jude Deveraux — **SĂ NU-ȚI PIERZI SPERANȚA** (352 pag. /220000 lei / 22 lei noi)

Judith Krantz — **TOP MODEL** (400 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)

VOI CUCERI MANHATTANUL (608 pag. / 350000 lei / 35 lei noi)

Judith Lennox — **OBSESIA UNEI IUBIRI** (544 pag. / 290000 lei / 29 lei noi)

Justin Scott — **IUBIRE TRĂDATĂ** (480 pag. / 240000 lei / 24 lei noi)

KC Ellis — **PARRY HOTTER** (240 pag. / 180000 lei / 18 lei noi)

Kenneth Royce	**PE URMELE LUI IUDA** (336 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)
Kristin Hannah	**REGĂSIRE** (288 pag. / 210000 lei / 21 lei noi)
Leona Blair	**DE PARTEA ÎNGERILOR** (416 pag. / 290000 lei / 29 lei noi)
	ÎMPLINIRI (416 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)
Linda Howard	**CAPCANA** (336 pag. / 210000 lei / 21 lei noi)
	LA VÎNĂTOARE DE BĂRBAȚI (336 pag. / 210000 lei / 21 lei noi)
	ÎNTRE DORINȚĂ ȘI PERICOL (320 pag. / 210000 lei / 21 lei noi)
Lloyd C. Douglas	**MARELE PESCAR** (416 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
Lucien Bodard	**VĂDUVA LUI MAO** (576 pag. / 200000 lei / 20 lei noi)
L. Edmonds	**FĂRĂ TINE** (432 pag. / 230000 lei / 23 lei noi)
	UN SECRET TERIBIL (480 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)
Lynda La Plante	**BELLA MAFIA** (560 pag. / 280000 lei / 28 lei noi)
Madeleine Brent	**PIATRA CAPRICORNULUI** (448 pag. / 240000 lei / 24 lei noi)
Malika Oufkir,	**PRINȚESA CAPTIVĂ**
Michèle Fitoussi	(384 pag. / 200000 lei / 20 lei noi)
M. Cruz Smith	**GORKI PARK** (448 pag. / 280000 lei / 28 lei noi)
Max Seydlitz	**ANOTIMPURILE LUPILOR** (512 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
M. Higgins Clark	**FĂRĂ SCĂPARE** (288 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)
	REVELAȚIA (336 pag. / 260000 lei / 26 lei noi)
	ESCROCHERIA (320 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)
Michael Connelly	**PISTE FALSE** (416 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
	DARLING LILLY (320 pag. / 230000 lei / 23 lei noi)
	ANCHETA (352 pag. / 230000 lei / 23 lei noi)
	PRADA (448 pag. / 270000 lei / 27 lei noi)
Michael Crichton	**PRIZONIERII TIMPULUI** (560 pag. / 340000 lei / 34 lei noi)
Michael Hartland	**ANUL SCORPIONULUI** (432 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
Nelson DeMille	**JOCUL LEULUI** (688 pag. / 300000 lei / 30 lei noi)
	MISIUNE ÎNGRATĂ (752 pag. / 390000 lei / 39 lei noi)
Nora Roberts	**JOCUL DESTINULUI** (512 pag. / 300000 lei / 30 lei noi)
	DEZVĂLUIRE ȘOCANTĂ (480 pag. / 300000 lei / 30 lei noi)
Odile Weulersse	**TEODORA, CURTEZANĂ ȘI ÎMPĂRĂTEASĂ** (366 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)
Patricia Rice	**APROAPE PERFECT** (352 pag. / 230000 lei / 23 lei noi)
P.-L. Sulitzer	**ÎNVINGĂTOAREA** (448 pag. / 199000 lei / 19,9 lei noi)
	COPILUL CELOR ȘAPTE MĂRI (480 pag. / 260000 lei / 26 lei noi)
Robert Ludlum	**MANUSCRISUL LUI CHANCELLOR** (512 pag. / 310000 lei / 31 lei noi)
	COMPLOTUL GENERALILOR (672 pag. / 370000 lei / 37 lei noi)
	DRUMUL SPRE OMAHA (592 pag. / 360000 lei / 36 lei noi)
	DRUMUL SPRE GANDOLFO (352 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
	PROIECTUL HADES (480 pag. / 290000 lei / 29 lei noi)
	DECEPȚIA LUI PROMETEU (544 pag. / 330000 lei / 33 lei noi)
	CERCUL MATARESE (532 pag. / 310000 lei / 31 lei noi)
Robert Ludlum	**NUMĂRĂTOAREA INVERSĂ MATARESE**
	(544 pag. / 299000 lei / 29,9 lei noi)
	PROTOCOLUL SIGMA (560 pag. / 340000 lei / 34 lei noi)
	DIRECTIVA JANSON (640 pag. / 380000 lei / 38 lei noi)
	TRĂDAREA LUI TRISTAN (480 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
Robert Ludlum,	**CASSANDRA COMPACT**
Philip Shelby	(400 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
Robert Ludlum,	**OPȚIUNEA PARIS**
Gayle Lynds	(480 pag. / 300000 lei / 30 lei noi)
Robert Ludlum	**CODUL ALTMAN** (528 pag. / 320000 lei / 32 lei noi)
Sandra Brown	**ALIBIUL** (592 pag. / 300000 lei / 30 lei noi)
	SITUAȚIE LIMITĂ (256 pag. / 200000 lei / 20 lei noi)
	CĂUTĂRI PERICULOASE (448 pag. / 270000 lei / 27 lei noi)
	INVIDIE (496 pag. / 300000 lei / 30 lei noi)
	SEDUCȚIE (208 pag. / 180000 lei / 18 lei noi)
	CONFIDENTA NOPȚII (432 pag. / 260000 lei / 26 lei noi)
	DILEMA (224 pag. / 230000 lei / 23 lei noi)
S. O'Flanagan	**DINTR-O DATĂ SINGURĂ** (448 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
	DRAGOSTE LA PRIMA VEDERE (448 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
Sylvia Nasar	**O MINTE SCLIPITOARE** (544 pag. / 299000 lei / 29,9 lei noi)
Susan Howatch	**DOMENIUL PENMARRIC** (688 pag. / 300000 lei / 30 lei noi)
Susan Howatch	**ARISTOCRAȚII, DISPARIȚIE MISTERIOASĂ** (448 pag. / 270000 lei / 27 lei noi)
Sam și Bettina	**30 DE SECUNDE**
Giancana	(448 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
Tamara McKinley	**ULTIMUL VALS AL MATILDEI** (512 pag. / 270000 lei / 27 lei noi)
	SUB SEMNUL BLESTEMULUI (400 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
Thomas Harris	**DRAGONUL ROȘU** (400 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
Thomas Harris	**DUMINIA NEAGRĂ** (352 pag. / 240000 lei / 24 lei noi)
Winston Graham	**MARNIE** (368 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)

IV. SERIA CARTE DIVERSĂ

J. Van Praagh — **MESAJE DE DINCOLO DE MOARTE** (304 pag. / 210000 lei / 21 lei noi)
M. Enăchescu — **DETECTIVUL PARTICULAR**
O profesie de mare viitor (288 pag. / 200000 lei / 20 lei noi)
Valter Curzi — **MANUAL DE CHIROMANȚIE** (176 pag. / 200000 lei / 20 lei noi)
Neil Somerville — **ZODIACUL CHINEZESC – 2005** (400 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
Petre Ispirescu — **CELE MAI FRUMOASE BASME** (304 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)

V. COLECȚIA ROMANTICA

Amanda Quick — **INELUL DE ADIO** (320 pag. / 240000 lei / 24 lei noi)
MEDUZA ALBASTRĂ (368 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
DAMA DE COMPANIE (352 pag. / 240000 lei / 24 lei noi)
Barbara Delinsky — **IMPULS IREZISTIBIL** (256 pag. / 200000 lei / 20 lei noi)
CAPRICIILE DESTINULUI (384 pag. / 240000 lei / 24 lei noi)
C. Cookson — **ADEVĂRATA DRAGOSTE** (432 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)
Jude Deveraux — **TENTAȚIE** (336 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)
ÎMPREUNĂ PENTRU TOTDEAUNA (288 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)
Madeleine Brent — **COMOARA BLESTEMATĂ** (448 pag. / 230000 lei / 23 lei noi)
Mary Balogh — **PREȚUL NESOCOTINȚEI** (416 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
MAI MULT DECÎT AMANTĂ (336 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)
Mary Balogh — **NU SÎNT AMANTA NIMĂNUI** (320 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)
O NOAPTE DE IUBIRE (352 pag. / 230000 lei / 23 lei noi)
A. D'Ennery — **DOUĂ ORFELINE** (176 pag. / 200000 lei / 20 lei noi)
Luanne Rice — **O VARĂ DE NEUITAT** (384 pag. / 230000 lei / 23 lei noi)

VI. MARI PERSONALITĂȚI ALE ISTORIEI

A. Joachimsthaler — **SFÎRȘITUL LUI HITLER** (400 pag. / 199000 lei / 19,9 lei noi)
Dmitri Volkogonov — **LENIN** – O nouă biografi (576 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)
TROȚKI – Eternul radical (528 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)

VII. TITANI AI LITERATURII UNIVERSALE

N. Hawthorne — **DIAVOLUL DIN MANUSCRIS** (400 pag. / 240000 lei / 24 lei noi)
Wilkie Collins — **FEMEIA ÎN ALB** (640 pag. / 300000 lei / 30 lei noi)
André Maurois — **CLIMATE** (288 pag. / 200000 lei / 20 lei noi)
Anne Brontë — **NECUNOSCUTA DE LA WILDFELL HALL**
(560 pag. / 300000 lei / 30 lei noi)
Charles Dickens — **MARTIN CHUZZLEWITT** vol. 1 (544 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
Vol. 2 (544 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
Joseph Conrad — **AGENTUL SECRET** (352 pag. / 210000 lei / 21 lei noi)
W.S.Maugham — **JULIA, LIZA DIN MAHALAUA LAMBETH**
(400 pag. / 240000 lei / 24 lei noi)
Samuel Butler — **ȘI TU VEI FI ȚĂRÎNĂ** (480 pag. / 280000 lei / 28 lei noi)
Maurice Druon — **CONTESA** (192 pag. / 150000 lei / 15 lei noi)

INTEGRALA CRONIN

A. J. Cronin — **FRUMOASA GRACIE** (176 pag. / 170000 lei / 17 lei noi)
SUB STELE (688 pag. / 390000 lei / 39 lei noi)
GRAN CANARIA (400 pag. / 240000 lei / 24 lei noi)
CITADELA (464 pag. / 300000 lei / 30 lei noi)
CASTELUL PĂLĂRIERULUI (592 pag. / 340000 lei / 34 lei noi)

INTEGRALA CLAVELL

James Clavell — **SHOGUN** vol. 1 + 2 (1392 pag. / 800000 lei / 80 lei noi)
TAI-PAN vol. 1 + 2 (912 pag. /600000 lei / 60 lei noi)
GAI-JIN vol. 1 + 2 (1452 pag. / 800000 lei / 80 lei noi)
NOBILA CASĂ vol. 1 + 2 (1404 pag. / 800000 lei / 80 lei noi)
VÎRTEJUL vol. 1 + 2 (1664 pag. / 800000 lei / 80 lei noi)

VIII. CAPODOPERE ALE SECOLULUI XX

Graham Greene **MIEZUL LUCRURILOR** (400 pag. / 240000lei / 24 lei noi)
John Braine **DRUMUL SPRE ÎNALTA SOCIETATE** (288 pag. / 180000 lei / 18 lei noi)
John Braine **VIAȚA ÎN ÎNALTA SOCIETATE** (288 pag. / 188000 lei / 18,8 lei noi)
M. de Saint Pierre **MILIARDARUL** (368 pag. / 148000 lei / 14,8 lei noi)

IX. CARTE MEDICALĂ

F. Mihălțan, R. Ulmeanu **BRONHOPNEUMOPATIA CRONICĂ OBSTRUCTIVĂ** (272 pag. / 170000 lei / 17 lei noi)
Stanley L. Wiener **DIAGNOSTICUL DIFERENȚIAL ÎN DUREREA ACUTĂ** (698 pag. / 760000 lei / 76 lei noi)
Colectiv **PRIMUL AJUTOR ÎN STĂRILE DE URGENȚĂ PÎNĂ LA SOSIREA MEDICULUI** (416 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
Traian Ataman **CHIRURGIA OTOLOGICĂ** (432 pag. / 306000 lei / 30,6 lei noi)
Colectiv **DIAGNOSTIC ȘI TRATAMENT ÎN PRACTICA MEDICALĂ** (1496 pag. / 1299000 lei / 129,9 lei noi)
Colectiv **DICȚIONAR MEDICAL ILUSTRAT** (632 pag. / 880000 lei / 88 lei noi)
Colectiv **HARRISON PRINCIPII DE MEDICINĂ INTERNĂ** Ediția a 14-a (1090 pag. /200000 lei / 20 lei noi)
Richard M. Stone **TESTE DE AUTOEVALUARE ȘI RECAPITULARE HARRISON** Ediția 14 (336 pag. / 400000 lei / 40 lei noi)
Valentin Iftenie **MEDICINA LEGALĂ** (336 pag. / 280000 lei / 28 lei noi)
Jacques Wallach **INTERPRETAREA TESTELOR DE DIAGNOSTIC** (1328 pag. / 900000 lei / 90 lei noi)
Colectiv **HARRISON MANUAL DE MEDICINĂ** Ediția a 15-a (1200 pag. / 800000 lei / 80 lei noi)
Simona Ivana **BACTERIOLOGIE GENERALĂ** (232 pag.)

X. CARTE JURIDICĂ

Valentin Iftenie, Alexandru Boroi **INFRACȚIUNILE DE LOVIRE ȘI VĂTĂMARE A INTEGRITĂȚII CORPORALE SAU A SĂNĂTĂȚII** Cadrul juridic, aspecte medico-legale (176 pag. / 164000 lei / 16,4 lei noi)
Marin Voicu **CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI** (336 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
C-tin Brânzan **AVOCATUL POPORULUI** O instituție la dispoziția cetățeanului (432 pag. / 210000 lei / 21 lei noi)
M.-Ketty Guiu **ELEMENTUL SUBIECTIV ȘI STRUCTURA INFRACȚIUNII** (144 pag. / 160000 lei / 16 lei noi)
S. Dobrescu, Mihai Șeitan **NOUTĂȚI ADUSE DE ACTUALUL COD AL MUNCII** (176 pag. /120000 lei / 12 lei noi)
Ștefan Daneș, V. Papadopol **INDIVIDUALIZAREA JUDICIARĂ A PEDEPSELOR** (512 pag. / 300000 lei / 30 lei noi)
Dorin Ciuncan **LIBERAREA PROVIZORIE PE CAUȚIUNE ȘI SUB CONTROL JUDICIAR** (208 pag. /180000 lei / 18 lei noi)
Cristian Ionescu **INSTITUȚII POLITICE ȘI DREPT CONSTITUȚIONAL** (448 pag. / 300000 lei / 30 lei noi)
*** **Legea nr. 373/24.09.2004 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și Legea nr. 370/20.09.2004 pentru alegerea Președintelui României** (224 pag. / 195000 lei / 19,5 lei noi)
*** **CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ** (736 pag. / 230000 lei / 23 lei noi)

XI. CARTE SOCIALĂ ȘI POLITICĂ

Valeriu Râpeanu **N. IORGA, M. ELIADE, N. IONESCU** – Polemici, controverse, elogii (336 pag. / 200000 lei / 20 lei noi)

P.-M.deLaGorce **ULTIMUL IMPERIU** (256pag./ 200000lei/20leinoi)
Lee M. Silver **CLONAREA UMANĂ** – Un şoc al viitorului (368 pag. / 200000 lei / 20 lei noi)
Vasili Mitrokhin, C. Andrew **ARHIVA MITROKHIN** (576 pag. / 340000 lei / 34 lei noi)
Pierre Lorrain **INCREDIBILA ALIANŢĂ RUSIA-STATELE UNITE** (368 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
Vasile Paul, Ion Coşcodaru **CENTRELE DE PUTERE ALE LUMII** (256 pag. / 200000 lei / 20 lei noi)
André Gamblin **ECONOMIA LUMII 2004** (360 pag. / 299000 lei / 29,9 lei noi)
G.H. Bennett **PREŞEDINŢII AMERICANI 1945-2004** (384 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)

XII. BIOGRAFII CELEBRE

Frank McLynn **PRIN ABISURILE MINŢII. VIAŢA LUI JUNG**
UN GURU AL EPOCII MODERNE. VIAŢA LUI JUNG
vol. I (400 pag. / 225000 lei / 22,5 lei noi) vol. II (400 pag. / 225000 lei / 22,5 lei noi)
Constantin Gane **TRECUTE VIEŢI DE DOAMNE ŞI DOMNIŢE**
vol. I (624 pag. / 300000 lei / 30 lei noi);
vol. II (624 pag. / 300000 lei / 30 lei noi)
L. Feuchtwanger **GOYA** (544 pag. / 260000 lei / 26 lei noi)
ÎNŢELEPCIUNEA NEBUNULUI (464 pag. / 299000 lei / 29,9 lei noi)
André Maurois **POETUL REBEL** – Viaţa lui Shelley (256 pag. / 180000 lei / 18 lei noi)
André Maurois **VIAŢA LUI CHATEAUBRIAND** (400 pag. / 240000 lei / 24 lei noi)
Michael White **LEONARDO** (400 pag. / 239000 lei / 23,9 lei noi)
Hannah Pakula **ULTIMA ROMANTICĂ**
Viaţa Reginei Maria a României (552 pag. / 270000 lei / 27 lei noi)
Pierre de Nolhac **MARCHIZA DE POMPADOUR** (272 pag. / 170000 lei / 17 lei noi)
A.K. Tolstoi **IVAN CEL GROAZNIC** (336 pag. / 199000 lei / 19,9 lei noi)
P.-J. Franceschini Pierre Lunel **,CALIGULA** (304 pag. / 199000 lei / 19,9 lei noi)
M. White, J. Gribbin **VIAŢA LUI DARWIN** (400 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)
Carolly Erickson **JOSEPHINE – prima împărăteasă a Franţei** (432 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
VIAŢA EXTRAVAGANTĂ A LUI HENRIC AL VIII-LEA (480 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)
Edmond Rossier **PE TREPTELE TRONULUI** (240 pag. / 175000 lei / 17,5 lei noi)
Evelyne Lever **PE EŞAFOD – MARIA ANTOANETA Ultima regină a Franţei** (432 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)

XIII. LAUREAŢII AI PREMIULUI NOBEL PENTRU LITERATURĂ

François Mauriac **CĂILE MĂRII** (256 pag. / 170000 lei / 17 lei no
William Golding **PIRAMIDA** (272 pag. / 185000 lei / 18,5 lei noi)
W. Churchill **ISTORIA AMERICII** (544 pag. / 330000 lei / 33 lei noi)

ULTIMELE APARIŢII

Colectiv **CEA MAI FRUMOASĂ ISTORIE A LUMII** (208 pag. / 139000 lei / 13,9 lei noi)
Judith Lennox **DRAGOSTE ŞI RĂZBUNARE** (464 pag. / 270000 lei / 27 lei noi)
Josephine Cox **PUTEREA DRAGOSTEI** (364 pag. / 220000 lei / 22 lei noi)
Colectiv **ZOONOZE** (864 pag. / 850000 lei / 85 lei noi)
Lisa Scottoline **OBSESIA** (336 pag. / 210000 lei / 21 lei noi)
Nicolas J. Talley **EXAMINAREA CLINICĂ**
S. O'Connor **Tratat de semiologie ilustrat** (528 pag. / 800000 lei / 80 lei noi)
S. J.Spignesi **100 CELE MAI MARI DEZASTRE** (368 pag. / 230000 lei / 23 lei noi)
J. Ann Krentz **SPAIMELE TRECUTULUI** (352 pag. / 230000 lei / 23 lei noi)
Michael White **LA FRONTIERELE ŞTIINŢEI** (168 pag. / 168000 lei / 16,8 lei noi)

Sidney Sheldon	**SUSPANS** (376 pag. / 250000 lei / 25 lei noi)
Steve Martini	**SUB TEROARE** (480 pag. / 290000 lei / 29 lei noi)
Daniel Burt	**100 CEI MAI MARI SCRIITORI AI LUMII** (384 pag. / 249000 lei / 24,9 lei noi)
Elizabeth Abbott	**O ISTORIE A AMANTELOR** (472 pag. / 270000 lei / 27 lei noi)
Denis Richard	**DICŢIONAR DE DROGURI, TOXICOMANII ŞI**
Jean-Louis Senon	**DEPENDENŢE** (752 pag. / 490000 lei / 49 lei noi)
Pamela Anderson	**UN VIS ÎMPLINIT** (336 pag. / 210000 lei / 21 lei noi)
David Brownstone	**ENCICLOPEDIA RAZBOAIELOR**
Irene Franck	(608 pag. / 350000 lei / 35 lei noi)
M. Hartland	**A TREIA TRĂDARE** (288 pag. / 230000 lei / 23 lei noi)
Carolly Erickson	**REGINA ELISABETA** (480 pag. / 280000 lei / 28 lei noi)
Prof. I. Holdevici	**PSIHOTERAPIA** (304 pag. / 299000 lei / 29,9 lei noi)
Julia Grice	**BĂNUIALA** (304 pag. / 299000 lei / 29,9 lei noi)
Elizabeth Abbott	**ISTORIA CELIBATULUI** (520 pag. / 259000 lei / 25,9 lei noi)
Stephanie Laurens	**FEMEIA IDEALĂ** (384 pag. / 195000 lei / 19,5 lei noi)
Tom Phillbin	**100 CELE MAI MARI INVENŢII DINTOTDEAUNA** (392 pag. / 239000 lei / 23,9 lei noi)
A.J.Cronin	**TREI IUBIRI** (672 pag. / 299000 lei / 29,9 lei noi)
***	**CODUL FISCAL** (424 pag. / 299000 lei / 29,9 lei noi)
Jane Green	**INFIDELITATE** (352 pag. / 215000 lei / 21,5 lei noi)
Dumitru Rădescu	**APELUL ÎN PROCESUL PENAL** (304 pag. / 39900lei / 39,9 lei noi)
Sandra Brown	**JURĂMÎNTUL UITAT** (464 pag. / 249000 lei / 24,9 lei noi)
Iris Johansen	**SĂ NU CREZI ÎN NIMENI** (288 pag. / 215000 lei / 21,5 lei noi)
Nora Roberts	**VÎNĂTOAREA DE COMORI** (496 pag. / 269000 lei / 26,9 lei noi)
Harlan Coben	**UN MESAJ ŞOCANT** (368 pag. / 210000 lei / 21 lei noi)
Danielle Steel	**CARUSELUL ÎNTÎLNIRILOR** (408 pag. / 240000 lei / 24 lei noi)
Barbara Delinsky	**ÎN INIMA NOPŢII** (576 pag. / 289000 lei / 28,9 lei noi)
Dean Koontz	**LA UN PAS DE PARADIS** (688 pag. / 359000 lei / 35,9 lei noi)
Traian Tandin	**ERORI JUDICIARE vol. I** (512 pag. / 299000 lei / 29,9 lei noi)
Smaranda Dobrescu	**PENSII PRIVATE**
Mihai Şeitan	(160 pag. / 159000 lei / 15,9 lei noi)
	CODUL MUNCII (232 pag. / 160000 lei / 16 lei noi)
Karin Slaughter	**FURIE OARBĂ** (440 pag. / 249000 lei / 24,9 lei noi)
Nora Roberts	**LUMINILE NORDULUI** (496 pag. / 298000 lei / 29,8 lei noi)
Amanda Quick	**TAINELE NOPŢII** (368 pag. / 249000 lei / 24,9 lei noi)
A.J.Cronin	**CHEILE ÎMPĂRĂŢIEI** (376 pag. / 289000 lei / 28,9 lei noi)
Charles Panati	**CARTEA SFÎRŞITURILOR** (464 pag. / 330000 lei / 33 lei noi)
James Patterson	**BUFONUL**
Andrew Cross	(424 pag. / 349000 lei / 34,9 lei noi)
Takashi Matsuoka	**CASTELUL SAMURAIULUI** (656 pag. / 420000 lei / 42 lei noi)
Neil Somerville	**ZODIACUL CHINEZESC** (400 pag. / 240000 lei / 24 lei noi)
Vladimir Alexe	**DE LA STALIN LA SADDAM** (312 pag. / 299000 lei / 29,9 lei noi)
Dr. P. de Wailly	**AL ŞASELEA SIMŢ AL ANIMALELOR** (240 pag. / 190000 lei / 19 lei noi)
M. Lee Lanning	**100 DE PERSONALITĂŢI MILITARE ALE LUMII** (392 pag. / 340000 lei / 34 lei noi)
Danielle Steel	**A DOUA ŞANSĂ** (252 pag. / 270000 lei / 27 lei noi)
Jude Deveraux	**CHEMAREA DESTINULUI** (280 pag. / 278000 lei / 27,8 lei noi)
André Maurois	**UN DON JUAN VIAŢA LUI BYRON** (512 pag. / 320000 lei / 32 lei noi)
Barbara Delinsky	**O LECŢIE DE VIAŢĂ** (536 pag. / 330000 lei / 33 lei noi)
Vladimir Volkoff	**OASPETELE PAPEI** (432 pag. / 359000 lei / 35,9 lei noi)
Sinclair Lewis	**DR. ARROWSMITH** (560 pag. / 349000 lei / 34,9 lei noi)
Nora Roberts	**MARTORUL** (376 pag. / 299000 lei / 29,9 lei noi)
Philip Stokes	**100 MARI GÎNDITORI AI LUMII** (232 pag. / 319000 lei / 31,9 lei noi)
Fabio Ragno	**INIŢIERE ÎN MISTERELE ISTORIEI** (224 pag. / 229000 lei / 22,9 lei noi)
Michael Connelly	**JOCURI DE CULISE** (408 pag. / 349000 lei / 34,9 lei noi)

IMPORTANT

Pentru comenzile prin poştă completaţi talonul cu titlurile dorite.

ATENŢIE, NU ESTE NEVOIE SĂ TIMBRAŢI!

În cazul neridicării comenzilor făcute către editura noastră, vă asumaţi achitarea taxelor poştale şi a taxelor de retur survenite prin expedierea coletelor.

CLUBUL CĂRŢII LIDER
Bdul. Libertăţii nr. 4, bl. 117, et. 3, ap. 7, sector 4
cod 040128, Bucureşti, Tel: 317.76.77
0723.335.197
0744.530.970

Expeditor _____

Strada _____ **Nr.** ____
Bl. ____ **Sc.** ____ **Et.** ____ **Ap.** ____
Judeţ. _____ **Sector** _____
Cod _____ **Localitate** _____
Tel. _____

CARTE POŞTALĂ
Post răspuns

Nu timbraţi
CR

Destinatar:

C.P. 42-7, Bucureşti

TITLURI COMANDATE:

	Titlul	**Nr ex.**		**Titlul**	**Nr ex.**
1.	_____	____	6.	_____	____
2.	_____	____	7.	_____	____
3.	_____	____	8.	_____	____
4.	_____	____	9.	_____	____
5.	_____	____	10.	_____	____

colecția
THRILLER
8

După ce a rezolvat enigma cadavrelor desfigurate în romanul de succes ***GORKY PARK***, detectivul Arkady Renko se vede implicat într-un caz nu mai puțin misterios: moartea unui fost spion KGB în singurul loc din lume unde rușii se simțeau, pînă nu demult, ca la ei acasă - Cuba.

Corpul lui Serghei Pribluda a fost găsit în apele golfului Havana. Cel puțin așa susține poliția locală. Arkady Renko este, însă, mai puțin convins că mortul este prietenul său. O îndoială care îi va atrage amenințarea cu moartea. Din acel moment, nimic nu-l mai poate opri, cu toate că nu vorbește spaniola iar rușii nu mai sînt iubiți în Cuba.

Mai rău, ceea ce nu știe Arkady Renko este faptul că la Havana s-a deschis „ vînătoarea de ruși ".

Un rus mort, un rus viu - care-i diferența?, se întreabă Ofelia Osorio, detectiv la Poliția Națională a Revoluției. Arkady trebuie să-i dea răspunsul. Cît încă mai e în viață...

Un roman cu spectaculoase răsturnări de situație, cu pasionante momente de dragoste, crime și trădări, care se citește cu sufletul la gură.

EDITURA ORIZONTURI
EDITURA SIRIUS

Lei 349000 (313906 + 28816 TVA +6278 T.L.)
Lei noi 34,9 (31,4 + 2,88 TVA + 0,62 T.L.)

5 948389 000523